

SPRACOVANIE DOKUMENTOV REGIONÁLNYCH ÚZEMNÝCH SYSTÉMOV
EKOLOGICKEJ STABILITY PRE POTREBY VYTVORENIA ZÁKLADNEJ VÝCHODISKOVEJ
BÁZY PRE REGULÁCIU NÁVRHU BUDOVANIA ZELENEJ INFRAŠTRUKTÚRY

REGIONÁLNY ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY OKRESU **DUNAJSKÁ STREDA**

Rok spracovania: 2019

Realizované v rámci projektu OP KŽP z Kohézneho fondu.

Generálny riaditeľ SAŽP:	RNDr. Richard Müller, PhD.
Riaditeľ sekcie environmentalistiky	RNDr. Tomáš Orfánus, PhD.
Vedúci odboru starostlivosti o sídla, regióny a krajinu:	RNDr. Oľga Slobodníková, PhD.
Projektový manažér:	Ing. Marta Slámková

Spracovateľ dokumentácie RÚSES:

ESPRIT, s.r.o.,
Pletárska 2,
969 27 Banská Štiavnica

Katedra ekológie a environmentalistiky
Fakulta prírodných vied
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
Tr. A. Hlinku 1
949 74 Nitra

Hlavný riešiteľ:

Mgr. Dušan Kočický, PhD. (ESPRIT)

Riešitelia:

ESPRIT:

Ing. Ivana Špilárová
Ing. Renáta Rákayová
RNDr. Ivan Zvara
RNDr. Juraj Pauk prof.
RNDr. Martin Mareta, PhD.
Mgr. Ing. Boris Ivanič
Ing. Radovan Pondelík
Ing. Jakub Chovan
František Paczelt

KEE FPV UKF:

doc. Ing. Viera Petlušová, PhD.
RNDr. Peter Petluš, PhD.
doc. RNDr. Zuzana Krumpálová, PhD.
prof. Mgr. Ivan Baláž, PhD.
Mgr. Filip Tulis, PhD.
Mgr. Martin Zemko, PhD.
RNDr. Dominika Kaisová

Autori FOTO:

doc. Ing. Viera Petlušová, PhD., RNDr. Peter Petluš, PhD.

Rok spracovania:

2019

OBSAH

ZOZNAM TABULIEK, GRAFOV, OBRÁZKOV A MÁP	3
ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK.....	6
ÚVOD.....	8
CIEĽ ÚLOHY	8
SPÔSOB, OBSAH A ROZSAH SPRACOVANIA ÚLOHY	9
VYMEDZENIE A STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA	10
I ANALYTICKÁ ČASŤ	15
1 PRÍRODNÉ POMERY	15
1.1 Abiotické pomery	15
1.1.1 Geologické pomery.....	17
1.1.2 Geomorfologické pomery	19
1.1.3 Pôdne pomery	22
1.1.4 Hydrologické pomery.....	26
1.1.5 Klimatické pomery	30
1.2. Biotické pomery	33
1.2.1. Rastlinstvo	33
1.2.2 Živočíšstvo.....	41
1.2.3 Biotopy.....	48
2 SEKUNDÁRNA KRAJINNÁ ŠTRUKÚRA	61
2.1 Poľnohospodárska pôda.....	66
2.2 Lesné pozemky.....	69
2.3 Vodné toky a plochy.....	70
2.4 Zastavané plochy a nádvorie	72
2.4.1 Sídlné plochy	72
2.4.2 Priemyselné a dobývacie areály	72
2.4.3 Poľnohospodárske areály	73
2.4.4 Dopravné zariadenia	74
2.4.5 Zariadenia technickej infraštruktúry	74
2.4.6 Technické zariadenia ekologickej infraštruktúry	74
2.5 Nelesná drevinová vegetácia.....	75
2.6 Plochy verejnej a vyhradenej zelene	76
2.7 Mozaikové štruktúry	77
2.8 Ostatné plochy	77
3 ZHODNOTENIE VZŤAHU K ÚZEMNÉMU PLÁNU VEĽKÉHO ÚZEMNÉHO CELKU A DOTKNUTÝCH OBCÍ	79
4 POZITÍVNE A NEGATÍVNE PRVKY V ÚZEMÍ.....	87
4.1 Pozitívne prvky a javy	87
4.1.1 Osobitne chránené časti prírody a krajiny a časti prírody pripravované na ochranu	87
4.1.2 Priemet Generelu nadregionálneho ÚSES SR	104
4.1.3 Prírodné zdroje	106
4.1.4 Významné krajinné prvky bez legislatívnej ochrany	114
4.1.5 Kultúro-historicky hodnotné formy využívania krajiny	114
4.2 Negatívne prvky a javy.....	116
4.2.1 Prírodné/prirodzené stresové faktory.....	116
4.2.2 Antropogénne stresové faktory.....	117

II SYNTÉZOVÁ ČASŤ.....	143
5 SYNTÉZA ANALYTICKÝCH VSTUPOV A HODNOTENIA.....	143
5.1 Hodnotenie ekologickej stability.....	143
5.2 Plošné a priestorové usporiadanie pozitívnych a negatívnych prvkov a javov v krajine.....	149
5.3 Ekostabilizačná významnosť, reprezentatívnosť a unikátnosť.....	154
5.4 Hodnotenie krajinnej štruktúry.....	161
III NÁVRHOVÁ ČASŤ.....	173
6 NÁVRH REGIONÁLNEHO ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY.....	173
6.1 Návrhy prvkov RÚSES.....	173
6.1.1 Biocentrá.....	175
6.1.2 Biokoridory.....	178
6.1.3 Ostatné ekostabilizačné prvky.....	183
6.2 Návrh manažmentových opatrení pre existujúce a navrhované prvky RÚSES.....	184
6.2.1 Charakteristika biocentier a návrh manažmentových opatrení.....	184
6.2.2 Charakteristika biokoridorov a návrh manažmentových opatrení.....	192
6.2.3 Charakteristika ostatných ekostabilizačných prvkov a návrh manažmentových opatrení.....	202
6.3 Návrh opatrení na zvýšenie ekologickej stability krajiny.....	244
6.4 Návrh prvkov RÚSES odporúčaných na zabezpečenie legislatívnej ochrany.....	247
6.5 Návrh regulatívov pre ÚPD a projekty pozemkových úprav.....	247
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY.....	249

ZOZNAM TABULIEK, GRAFOV, OBRÁZKOV A MÁP

Tabuľka č. 1. 1: Názvy a číselné kódy obcí okresu Dunajská Streda, rozloha a počet obyvateľov	13
Tabuľka č. 1. 2: Geomorfologické členenie okresu Dunajská Streda	15
Tabuľka č. 1. 3: Zastúpenie pôdnych typov a subtypov na ploche okresu Dunajská Streda	23
Tabuľka č. 1. 4: Pôdne druhy a ich zastúpenie na celkovej ploche územia v okrese Dunajská Streda	23
Tabuľka č. 1. 5: Skeletnosť pôdy v povrchovom horizonte v okrese Dunajská Streda	25
Tabuľka č. 1. 6: Hĺbka pôdy v okrese Dunajská Streda	26
Tabuľka č. 1. 7: Zoznam a charakteristika vodomerých staníc v okrese Dunajská Streda	27
Tabuľka č. 1. 8: Priemerné ročné a extrémne prietoky vo vodomerých staniciach	27
Tabuľka č. 1. 9: Útvary podzemných geotermálnych vôd na území okresu Dunajská Streda	28
Tabuľka č. 1. 10: Existujúce minerálne pramene v okrese Dunajská Streda (stav k r. 1999)	28
Tabuľka č. 1. 11: Útvary podzemných vôd v kvartérnych sedimentoch na území okresu Dunajská Streda	29
Tabuľka č. 1. 12: Útvary podzemných vôd v predkvartérnych horninách na území okresu Dunajská Streda	29
Tabuľka č. 1. 13: Hlavné hydrogeologické regióny na území okresu Dunajská Streda	29
Tabuľka č. 1. 14: Klimatická klasifikácia podľa Končeka (1961 – 2010) na území okresu Dunajská Streda	30
Tabuľka č. 1. 15: Meteorologické stanice na území okresu Dunajská Streda	30
Tabuľka č. 1. 16: Priemerné mesačné (ročné) teploty vzduchu (°C) za obdobie 1961 – 2010 na klimatologickej stanici Gabčíkovo na území okresu Dunajská Streda	32
Tabuľka č. 1. 17: Priemerné mesačné (ročné) úhrny zrážok v mm za obdobie 1981 – 2010 na zrážkomerných staniciach na území okresu Dunajská Streda	32
Tabuľka č. 1. 18: Priemerné mesačné (ročné) počty dní so snehovou pokrývkou za obdobie 1981 – 2010 na zrážkomerných staniciach v okrese Dunajská Streda	32
Tabuľka č. 1. 19: Fytogeografické členenie okresu Dunajská Streda	33
Tabuľka č. 1. 20: Fytogeograficko-vegetačné členenie v okrese Dunajská Streda	33
Tabuľka č. 1. 21: Zastúpenie jednotlivých spoločenstiev v okrese Dunajská Streda	34
Tabuľka č. 2. 1: Výmera druhov pozemkov okresu Dunajská Streda k 1. 1. 2018 (v ha)	61
Tabuľka č. 2. 2: Zastúpenie kategórií krajiny štruktúry okresu Dunajská Streda (ha)	61
Tabuľka č. 2. 3: Štruktúra využitia krajiny katastrálnych území obcí okresu Dunajská Streda (ha)	63
Tabuľka č. 2. 4: Drevinové zloženie a vekové triedy drevín v okrese Dunajská Streda	69
Tabuľka č. 3. 1: Prehľad spracovaných ÚPD obcí v okrese Dunajská Streda	85
Tabuľka č. 3. 2: Prehľad projektov pozemkových úprav v okrese Dunajská Streda (stav k 12/2017)	86
Tabuľka č. 4. 1: Mokrade v okrese Dunajská Streda	98
Tabuľka č. 4. 2: Zoznam chránených a ohrozených rastlín a živočíchov v okrese Dunajská Streda	99
Tabuľka č. 4. 3: Výmera podľa kategórie lesa v okrese Dunajská Streda	106
Tabuľka č. 4. 4: Zastúpenie ochranných lesov a lesov osobitného určenia v okrese Dunajská Streda	106
Tabuľka č. 4. 5: Poľnohospodárska pôda v okrese Dunajská Streda podľa skupín BPEJ, výmera v ha a % zastúpenie jednotlivých skupín BPEJ	108
Tabuľka č. 4. 6: Ochranné pásma vodárenských zdrojov v okrese Dunajská Streda	108
Tabuľka č. 4. 7: Charakteristika chránených vodohospodárskych oblastí v okrese Dunajská Streda	109
Tabuľka č. 4. 8: Vodohospodársky významné toky v okrese Dunajská Streda	110
Tabuľka č. 4. 9: Zastúpenie kategórií obmedzenia hospodárenia na pôdach vzhľadom na Nitrátovú direktívu v okrese Dunajská Streda	111
Tabuľka č. 4. 10: Uznávané porasty v okrese Dunajská Streda	112
Tabuľka č. 4. 11: Farmové chovy voľne žijúcej zvery v okrese Dunajská Streda	113
Tabuľka č. 4. 12: Prehľad priemyselných podnikov a výrobných prevádzok v okrese Dunajská Streda	118
Tabuľka č. 4. 13: Dobývacie priestory v okrese Dunajská Streda	119
Tabuľka č. 4. 14: Zoznam otvorených kanálov v okrese Dunajská Streda	122
Tabuľka č. 4. 15: Ohrozenie poľnohospodárskej pôdy potenciálnou vodnou eróziou	124
Tabuľka č. 4. 16: Ohrozenie poľnohospodárskej pôdy potenciálnou veternou eróziou	125
Tabuľka č. 4. 17: Zastúpenie kategórií ohrozenosti zhutnením v okrese Dunajská Streda	125
Tabuľka č. 4. 18: Obsah rizikových prvkov v poľnohospodárskej pôde	126

Tabuľka č. 4. 19: Emisie zo stacionárnych zdrojov (veľké a stredné) znečistenia ovzdušia v okrese Dunajská Streda.....	128
Tabuľka č. 4. 20: Zoznam najväčších znečisťovateľov ovzdušia v okrese Dunajská Streda za rok 2018.....	128
Tabuľka č. 4. 21: Intenzita dopravy v okrese – počet motorových vozidiel/deň	129
Tabuľka č. 4. 22: Ekologický a chemický stav útvarov povrchových vôd v okrese Dunajská Streda	131
Tabuľka č. 4. 23: Aglomerácie s veľkosťou nad 2 000 EO v okrese Dunajská Streda	132
Tabuľka č. 4. 24: Prevádzkarne pre hydinu v okrese Dunajská Streda.....	134
Tabuľka č. 4. 25: Prevádzky chovu ošípaných s vydaným IPKZ v okrese Dunajská Streda.....	134
Tabuľka č. 4. 26: Výskyt environmentálnych záťaží v okrese Dunajská Streda.....	137
Tabuľka č. 4. 27: Vymedzenie PHO podľa spôsobu čistenia odpadových vôd	139
Tabuľka č. 5. 1: Stupnica pre hodnotenie významu prvkov SKŠ krajinného segmentu	144
Tabuľka č. 5. 2: Stupeň stability jednotlivých prvkov SKŠ.....	144
Tabuľka č. 5. 3: Stupne ekologickej stability podľa KES	147
Tabuľka č. 5. 4: Koeficient ekologickej stability (KES) pre jednotlivé administratívne územia obcí riešeného územia.....	147
Tabuľka č. 5. 5: Antropogénne prvky – bariérový efekt v okrese Dunajská Streda	149
Tabuľka č. 5. 6: Významné environmentálne problémy typu 1 v okrese Dunajská Streda.....	153
Tabuľka č. 5. 7: Významné environmentálne problémy typu 2 v okrese Dunajská Streda.....	153
Tabuľka č. 5. 8: Významné environmentálne problémy typu 3 v okrese Dunajská Streda.....	154
Tabuľka č. 5. 9: Významné environmentálne problémy typu 5 v okrese Dunajská Streda.....	154
Tabuľka č. 5. 10: Hodnotenie rozmanitosti a výskytu biotopov okresu Dunajská Streda	155
Tabuľka č. 5. 11: Zoznam REPGES v geologických regiónoch a subregiónoch okresu Dunajská Streda.....	158
Tabuľka č. 5. 12: Typy potenciálnych reprezentatívnych geoekosystémov v okrese Dunajská Streda	158
Tabuľka č. 5. 13: Početnosť výskytov typu REPGES.....	159
Tabuľka č. 5. 14: Plošné a percentuálne výmery vybraných zložiek SKŠ z celkovej výmery katastrálnych území	162
Tabuľka č. 5. 15: Hodnotenie diverzity krajiny v okrese Dunajská Streda.....	167
Tabuľka č. 5. 16: Komplexné vnímanie krajinného obrazu, základné komponenty.....	168
Tabuľka č. 6. 1: Priemet identifikovaných biocentier regionálneho a vyššieho významu v okrese Dunajská Streda.....	178
Tabuľka č. 6. 2: Priemet identifikovaných biokoridorov regionálneho a vyššieho významu v okrese Dunajská Streda.....	182
Tabuľka č. 6. 3: Genofondovo významné lokality (GL) v okrese Dunajská Streda.....	203
Tabuľka č. 6. 4: Ekologicky významné segmenty krajiny (EVSK) v okrese Dunajská Streda	226
Obrázok č. 1.1: Situácia okresu Dunajská Streda v rámci územno-správneho členenia Slovenskej republiky a Trnavského kraja.....	11
Obrázok č. 1.2: Legenda k Mape č. 1.3	17
Obrázok č. 2. 1: Veľkobloková orná pôda v južnej časti katastrálneho územia mesta Veľký Meder.....	67
Obrázok č. 2. 2: Trvalé trávne porasty v katastrálnom území obce Čiližská Radvaň.....	67
Obrázok č. 2. 3: Extenzívne využívané trvalé trávne porasty na svahoch sútoku Belského a Chotárskeho kanála v katastrálnom území obce Okoč	68
Obrázok č. 2. 4: Starý marhuľový sad postupne nahrádzaný novými ovocnými stromami v obci Veľké Dvorníky	69
Obrázok č. 2. 5: Monokultúrne pestovanie topoľa čierneho v kontraste s prirodzeným mäkkým lužným lesom v CHKO Dunajské luhy v časti Veľký ostrov.....	70
Obrázok č. 2. 6: Sútok Dunaja a Dunajského kanála – súčasť Vodného diela Gabčíkovo v katastrálnom území obce Sap	71
Obrázok č. 2. 7: Prirodzená vodná plocha Bačianskeho ramena (katastrálne územie obce Bodíky) v CHKO Dunajské luhy predstavuje jednu z reprezentatívnych ukážok systému mŕtvych ramien Dunaja.....	71
Obrázok č. 2. 8: Sídlna výstavba v katastrálnom území obce Kútniky rozširujúca sa na úkor ornej pôdy	72
Obrázok č. 2. 9: Ťažobný areál štrkov v katastrálnom území obce Vrakúň.....	73
Obrázok č. 2. 10: Spevnená lesná cesta v CHKO Dunajské luhy s potenciálom zariadenia ekologickej infraštruktúry	75

Obrázok č. 2. 11: Brehový porast pozdĺž kanála v katastrálnom území mesta Gabčíkovo v časti Nad mlynom	76
Obrázok č. 2. 12: Nelesná drevinová vegetácia v juhovýchodnej časti katastrálneho územia mesta Veľký Meder	76
Obrázok č. 2. 13: Rozptýlené osídlenie v katastrálnom území obce Okoč.....	77
Obrázok č. 2. 14: Porast trste v katastrálnom území Topoľníky v Belskom kanále.....	78
Obrázok č. 2. 15: Ochranná hrádza pozdĺž Dunaja využívaná aj ako cyklocesta a turistický chodník	78
Tabuľka č. 3. 1: Biocentrá a biokoridory vymedzené na území okresu Dunajská Streda podľa ÚPN-R TTSK 83	
Obrázok č. 3. 2: Priemet prvkov ÚSES v ÚPN VÚC v okrese Dunajská Streda a v kontaktných zónach so susednými okresmi.....	84
Mapa č. 1.1: Prehľadná fyzicko-geografická mapa okresu Dunajská Streda s administratívnym členením.....	12
Mapa č. 1.2: Geomorfologické členenie v okrese Dunajská Streda	16
Mapa č. 1.3: Geologická stavba územia v okrese Dunajská Streda.....	18
Mapa č. 1.4: Sklonitosť územia v okrese Dunajská Streda	20
Mapa č. 1.5: Vertikálna členitosť reliéfu územia v okrese Dunajská Streda.....	21
Mapa č. 1.6: Pôdne typy v okrese Dunajská Streda.....	24
Mapa č. 1.7: Klimatická klasifikácia v okrese Dunajská Streda	31
Mapa č. 1.8: Potenciálna prirodzená vegetácia v okrese Dunajská Streda.....	36
Mapa č. 4. 1 Náchylnosť poľnohospodárskej pôdy na kompakciu	126
Mapa č. 4. 2: Stupeň defoliácie lesných porastov v okrese Dunajská Streda	136
Mapa č. 5. 1: Stupeň ekologickej stability okresu Dunajská Streda	146
Mapa č. 5. 2:REPGES okresu Dunajská Streda	160
Graf č. 2. 1: Zastúpenie druhov pozemkov (ha) v okrese Dunajská Streda	62

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

Bc, Bk	Biocentrum, biokoridor
BPEJ	Bonitovaná pôdno– ekologická jednotka
ČOV	Čistiareň odpadových vôd
EIA	Posudzovanie vplyvov na životné prostredie (<i>Environmental Impact Assessment</i>)
EVSK	Ekologicky významný segment krajiny
EZ	Environmentálna záťaž
GIS	Geografický informačný systém
GNÚSES	Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability SR
HKŠ	Historická krajinná štruktúra
CHA	Chránený areál
CHKO	Chránená krajinná oblasť
CHS	Chránený strom
CHÚ	Chránené územie
IMK	Integrovaný manažment krajiny
JSTK	Jednotná trigonometrická sieť katastra
k. ú.	Katastrálne územie
IUCN	Svetová únia ochrany prírody (<i>International Union for Conservation of Nature</i>)
KEK	Krajinnoekologický komplex
KEP	Krajinnoekologický plán
KES	Koeficient ekologickej stability
KEZ	Krajinno-ekologická základňa
KÚRS	Koncepcia územného rozvoja Slovenska
LANDEP	Krajinnoekologické plánovanie (<i>Landscape Ecological Planning</i>)
LHC	Lesný hospodársky celok
LHP	Lesný hospodársky plán
LPF	Lesný pôdny fond
LVS	Lesný vegetačný stupeň
MÚSES	Miestny územný systém ekologickej stability
NDS	Národná diaľničná spoločnosť
NDV	Nelesná drevinová vegetácia
NLC	Národné lesnícke centrum
NP	Národný park
NPR	Národná prírodná rezervácia
OP	Ochranné pásmo
OPK	Ochrana prírody a krajiny
PHO	Pásmo hygienickej ochrany
PP	Prírodná pamiatka
PPF	Poľnohospodársky pôdny fond (do 30.4.2004)
PR	Prírodná rezervácia
REZ	Register environmentálnych záťaží
RÚSES	Regionálny územný systém ekologickej stability
SAŽP	Slovenská agentúra životného prostredia
SHMÚ	Slovenský hydrometeorologický ústav
SKŠ	Súčasná krajinná štruktúra
ŠGÚDŠ	Štátny geologický ústav Dionýza Štúra
ŠMO	Štátna mapa odvodená

ŠOP SR	Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky
ŠÚ SR	Štatistický úrad SR
TTP	Trvalý trávny porast
ÚKE SAV	Ústav krajinnej ekológie SAV
ÚPD	Územno-plánovacia dokumentácia
ÚSES	Územný systém ekologickej stability
ÚTJ	Územno-technická jednotka, kataster
VÚC	Veľký územný celok
VÚPOP	Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy
VÚVH	Výskumný ústav vodného hospodárstva

ÚVOD

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) je najvýznamnejším prienikom krajinnno-ekologických princípov do reálnej ekologickej politiky a do priestorovej plánovacej praxe. Je súčasťou legislatívy, je všeobecným ekologickým regulatívom rôznych plánov a projektov a stáva sa povinnou súčasťou rozhodovacích procesov (Izakovičová, 2000).

Dokument RÚSES je základný dokument ochrany prírody a krajiny v oblasti starostlivosti o krajinu a biodiverzitu v regionálnom meradle. Patri k základným podkladom pri spracovaní územnoplánovacej dokumentácie regiónu a obce, je podkladom pri riešení krajinnnoekologických plánov, návrhov na využitie územia, pozemkových úprav, ekologických štúdií a ostatných rozvojových dokumentov na regionálnej a miestnej úrovni.

Dokument RÚSES sa vypracováva pre administratívne územie okresu. Na území chránenej krajinnnej oblasti a národného parku a jeho ochranného pásma funkciu dokumentu RÚSES plní program starostlivosti o chránenú krajinnú oblasť alebo program starostlivosti o národný park (§ 54 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov). Pokiaľ administratívne územie okresu zahŕňa aj CHKO alebo NP, RÚSES sa spracuje na cele administratívne územie tak, aby bola zabezpečená nadväznosť prvkov ÚSES na hraniciach chráneného a nechráneného územia, pričom preberie všetky záväzné podklady a regulatívy platné pre územie CHKO a NP.

Spracovanie aktuálneho RÚSES okresu Dunajská Streda vyplynula z dynamických zmien v krajine. Súčasný stav krajiny sa za posledných 15 rokov výrazne zmenil. Budovaním technickej infraštruktúry sa sprístupnili nové územia pre investičný rozvoj a cestovný ruch, čím sa zvýšil tlak na zachovalé prírodné ekosystémy v územiach NATURA 2000 a dochádza k častejším stretom záujmov človeka a týchto území. Zachovalé ekosystémy a ekologické koridory, spájajúce jednotlivé centrá biotickej aktivity sú často vnímané ako prekážka realizácie hospodárskych a rekreačných aktivít.

V súčasnosti využívané dokumentácie RÚSES boli zhotovené v rokoch 1993-1995. Jednotlivé prvky územného systému ekologickej stability sa v aktualizovanom RÚSES prehodnotili alebo spresnili. Tento dokument RÚSES je teda vlastne aktualizovaný a modifikovaný pôvodný dokument RÚSES na súčasný okres Dunajská Streda.

Aktuálny Regionálny územný systém ekologickej stability predstavuje dokument, ktorý odzrkadľuje všetky legislatívne zmeny ochrany prírody a krajiny, aktualizuje analýzu súčasného stavu krajiny a javov, ktoré vplývajú na zmenu krajiny a ekologickej stability. Významným výstupom sú definované regulatívy, ktoré po premietnutí do relevantných územnoplánovacích dokumentov budú usmerňovať činnosť človeka v krajine, čím prispievajú k zachovaniu lokalít NATURA 2000 v priaznivom stave a zároveň pomôžu zosúladiť plánované činnosti s potrebou ochrany prírody a krajiny.

CIEĽ ÚLOHY

- zhodnotenie stavu krajiny, analýza jej abiotických a biotických pomerov, charakteristika súčasnej krajinnnej štruktúry, zhodnotenie vzťahu k ÚPN VÚC a dotknutých obcí, analýza socio-ekonomických javov, t.j. pozitívnych a negatívnych prvkov a javov nachádzajúcich sa v riešenom území
- zhodnotenie ekologickej stability krajiny, plošné a priestorové usporiadanie pozitívnych a negatívnych prvkov/javov v krajine, zhodnotenie ekostabilizačnej významnosti, reprezentatívnosti a unikátnosti prvkov krajiny, a celkové hodnotenie krajinnnej štruktúry
- návrh prvkov RÚSES, návrh manažmentových opatrení pre existujúce a navrhované prvky RÚSES, návrh opatrení na zvýšenie ekologickej stability krajiny, návrh prvkov RÚSES odporúčaných na zabezpečenie legislatívnej ochrany a návrh regulatívov pre ÚPD a projekty pozemkových úprav.

SPÔSOB, OBSAH A ROZSAH SPRACOVANIA ÚLOHY

Dokumentácia RÚSES bola spracovaná v súlade s vyhláškou MŽP SR č. 492/2006 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Referenčným základom pre mapovanie jednotlivých prvkov tvorby v dokumente RÚSES je Základná báza údajov pre geograficky informačný systém (ZBGIS).

Jednotlivé podklady sú získavane:

- excerpovaním existujúcich (publikovaných) podkladov (publikácie, územnoplánovacia dokumentácia, projekty pozemkových úprav, existujúce dokumenty GNUSES, RÚSES, MÚSES, krajinno-ekologické plány, záverečné správy),
- zabezpečením od špecializovaných pracovísk, správcov územia,
- na základe vlastného terénneho prieskumu, ktorého predmetom je:
 - prehodnocovanie návrhov RÚSES v riešenom území z predchádzajúceho dokumentu, ktorý sa aktualizuje,
 - mapovanie súčasnej krajinnej štruktúry a vlastností prírodných prvkov v krajine (mapovanie nelesnej drevinovej vegetácie, brehových porastov, stavu trvalých trávnych porastov, historických krajinných štruktúr, atď.),
 - mapovanie biotopov v riešenom území, overovanie genofondových lokalít,
 - mapovanie pozitívnych prvkov a javov v území,
 - mapovanie výskytu negatívnych javov a stresových faktorov (napr. skládky odpadu, vodná a veterná erózia, výskyt invázných druhov v území, úprava tokov, výskyt bariér a pod.),
 - vymedzovanie prvkov RÚSES (biocentra, biokoridory).

Terénny prieskum vegetácie prebiehal v priebehu vegetačného obdobia. Pri spracovaní dokumentov RÚSES sa použili najaktuálnejšie dostupné údaje.

Základné bloky dokumentácie ako i podrobnejšie členenie a obsah jednotlivých kapitol sú vypracované v zmysle *Metodických pokynov na vypracovanie dokumentov RÚSES*, schválené Ministerstvom životného prostredia SR, sekciou ochrany prírody a tvorby krajiny dňa 20. 10. 2015. Niektoré kroky však bolo potrebné modifikovať v závislosti na charaktere územia a výskyte niektorých špecifických javov.

Dokumentácia je rozdelená do hlavných blokov:

I. Analytická časť

1. Prírodné pomery
2. Súčasná krajinná štruktúra
3. Zhodnotenie vzťahu k ÚPN VÚC a dotknutých obcí
4. Pozitívne a negatívne prvky / javy v území

II. Syntézová časť

5. Syntéza analytických vstupov a hodnotenie

III. Návrhová časť

6. Návrh regionálneho územného systému ekologickej stability

Súčasťou dokumentu je 5 mapových výstupov riešeného územia v mierke 1 : 50 000:

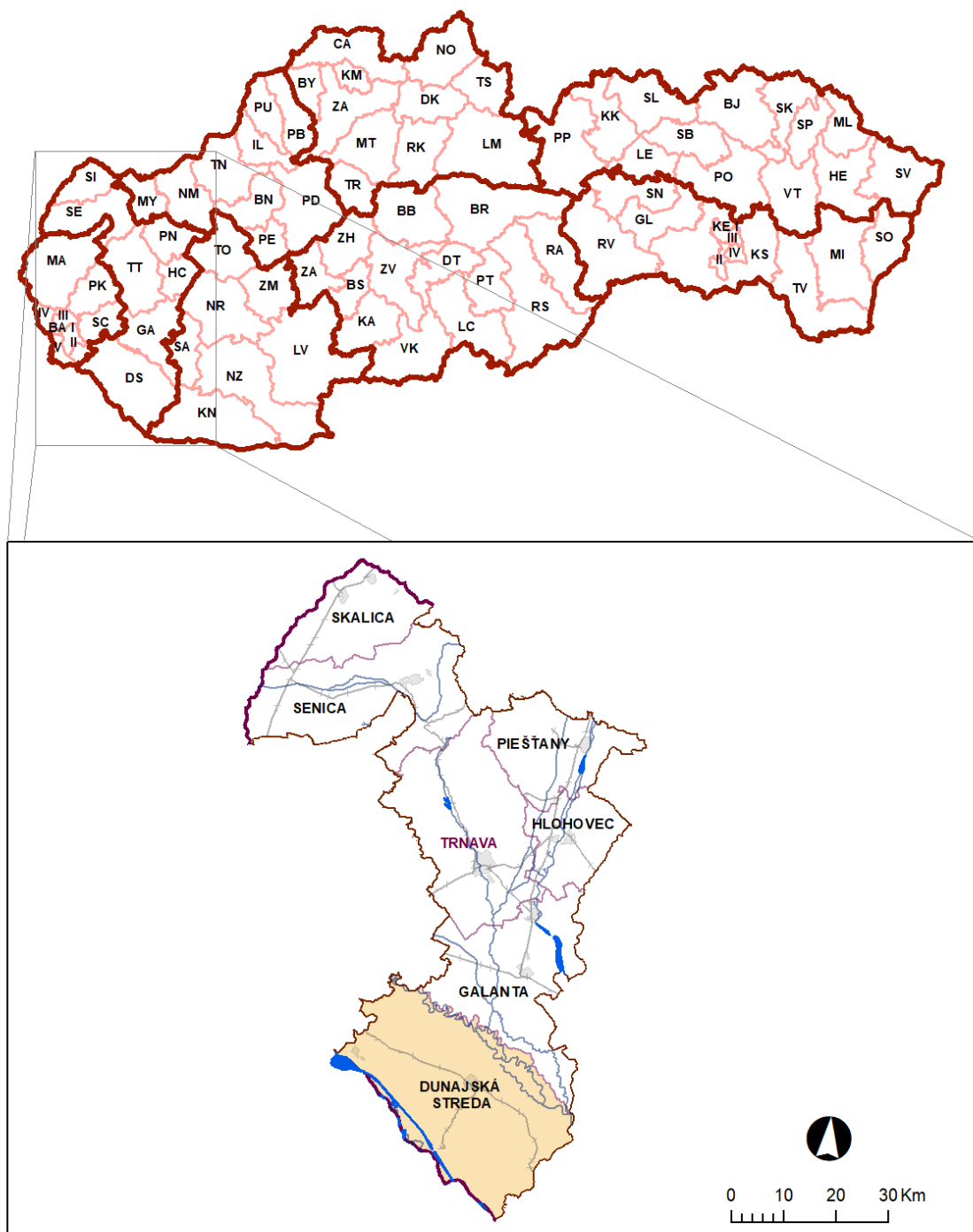
- Mapa č. 1: Súčasná krajinná štruktúra
- Mapa č. 2: Priemet pozitívnych prvkov a javov
- Mapa č. 3: Priemet negatívnych prvkov a javov
- Mapa č. 4: Environmentálne problémy
- Mapa č. 5: Návrh R-ÚSES

VYMEDZENIE A STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA

Územie okresu Dunajská Streda bolo v období od 11 – 12. storočia až do roku 1848 rozdelené do troch stolíc, kde najväčšia časť patrila do Bratislavskej stolice, dve obce na juhovýchode (Veľký Meder a Okoč) do Komárňanskej a sedem obcí na juhovýchode do Rábskej stolice. Neskôr obce Rábskej stolice prešli do Komárňanskej, ale od roku 1867 až do roku 1922 bolo územie usporiadané opäť ako pred rokom 1848. Okres Dunajská Streda, ktorý vznikol v roku 1923, sa územne líšil od dnešného. Na juhovýchode mu obce Veľký Meder a Okoč a veľká časť územia na severovýchode patrila do okresu Šamorín. Takto okres Dunajská Streda existoval do roku 1938, keď po Viedenskej arbitráži pripadlo takmer celé územie dnešného okresu Maďarsku. Od roku 1945 do roku 1948 bolo administratívne usporiadanie ako pred rokom 1938, po vytvorení menších okresov 1. februára 1949 bolo územie dnešného okresu rozdelené do troch okresov: Šamorínskeho na severozápade, Čalovského na juhovýchode a Dunajskostredského v strede. Všetky tri okresy patrili v rokoch 1949 – 1960 do Bratislavského kraja. Okres Dunajská Streda s dnešnou rozlohou bol vytvorený 1. júla 1960. Do pôvodne malého okresu Dunajská Streda boli vtedy začlenené v prevažnej miere obce zo zrušených susedných okresov Šamorín a Čalovo. V roku 1996 pri územnej reorganizácii nenastali žiadne zmeny s územím okresu. (www.naseobce.sk)

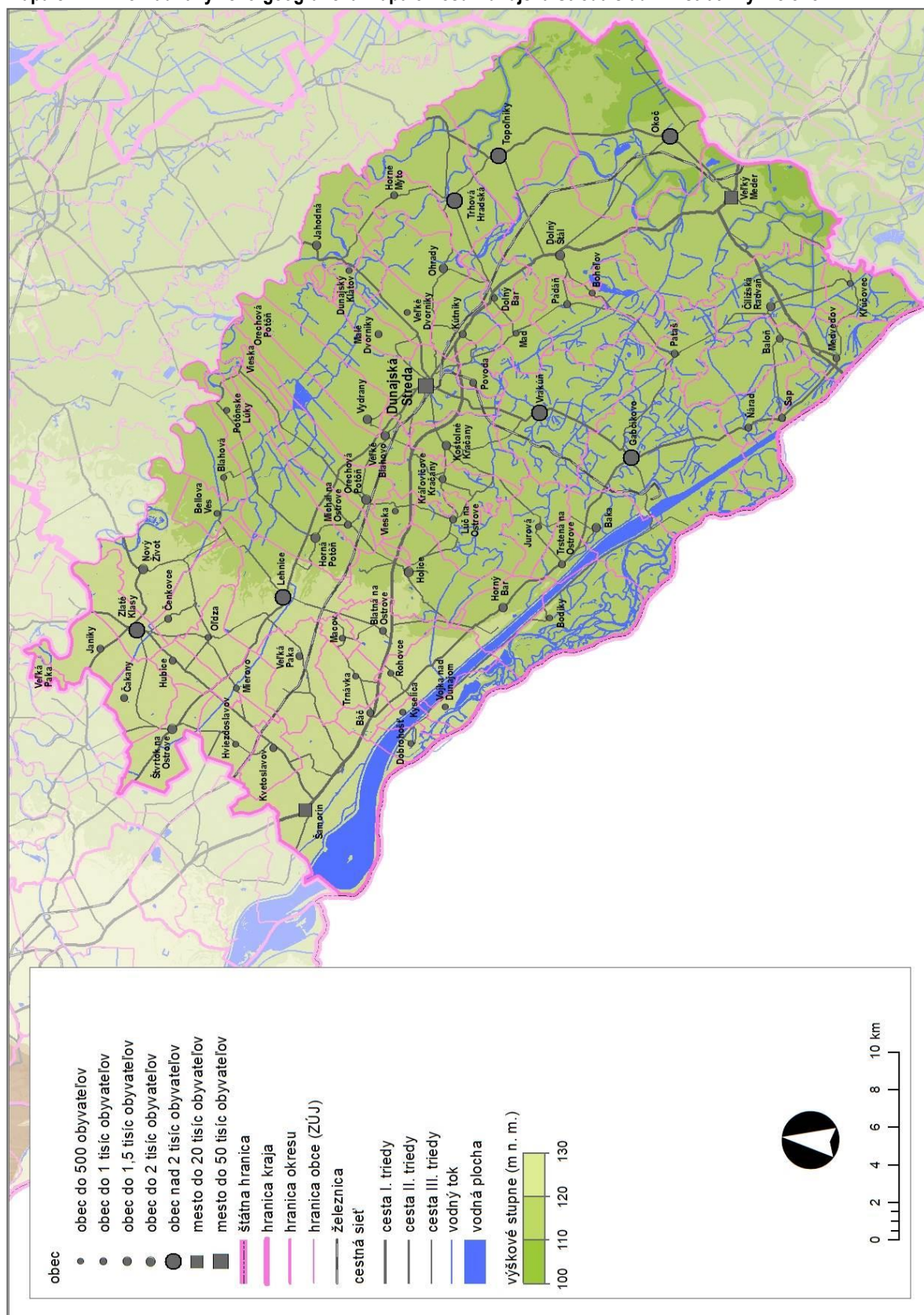
Okres Dunajská Streda s rozlohou 1 074,59 km² sa nachádza na juhozápade Slovenska v Trnavskom kraji. Na severozápade susedí s okresom Senec, na severovýchode s okresom Galanta a na juhovýchode s okresom Komárno. Južná hranica okresu tvorí štátnu hranicu s Maďarskom. Počet obyvateľov bol v okrese k 31.08. 2019 122 453 obyvateľov s priemernou hustotou zaľudnenia 113,95 obyvateľov na km². Okres patrí z hľadiska počtu obyvateľov k veľkým okresom v rámci Slovenska. Okres pozostáva zo 63 obcí a 4 miest (Dunajská Streda, Gabčíkovo, Šamorín a Veľký Meder). Najväčším mestom z hľadiska počtu obyvateľov je Dunajská Streda s 22 769 obyvateľmi. Najmenšou obcou je Kyselica so 192 obyvateľmi.

Obrázok č. 1.1: Situácia okresu Dunajská Streda v rámci územno-správneho členenia Slovenskej republiky a Trnavského kraja

Upravil: Belčáková L.

Mapa č. 1.1: Prehľadná fyzicko-geografická mapa okresu Dunajská Streda s administratívnym členením

Upravil: Mareta M, Paczelt F

Tabuľka č. 1. 1: Názvy a číselné kódy obcí okresu Dunajská Streda, rozloha a počet obyvateľov

Názov obce	Číselný kód	Rozloha v km ²	Počet obyvateľov
Dunajská Streda	501433	31,45	22 769
Báč	501441	3,92	554
Baka	501450	19,99	1 094
Baloň	501468	16,07	734
Bellova Ves	555517	6,93	322
Blahová	501484	11,38	357
Blatná na Ostrove	501492	10,78	909
Bodíky	503461	24,75	240
Boheľov	501506	8,29	352
Čakany	501514	11,19	640
Čenkovce	580554	11,57	1 093
Čiližská Radvaň	501531	21,41	1 167
Dobrohošť	501549	4,70	518
Dolný Bar	501557	8,20	742
Dolný Štál	501611	30,00	1 893
Dunajský Klátov	555541	4,57	707
Gabčíkovo	501573	52,40	5 470
Holice	501581	23,19	2 079
Horná Potôň	501590	28,37	2 068
Horné Mýto	555568	12,11	929
Horný Bar	501603	11,78	1 227
Hubice	501620	5,36	615
Hviezdoslavov	501638	10,50	2 021
Jahodná	501654	15,69	1 590
Janíky	501662	11,34	923
Jurová	501671	10,73	461
Kľúčovec	501689	12,71	366
Kostolné Kračany	501697	13,92	1 379
Kráľovičove Kračany	501701	13,28	1 093
Kútники	501719	10,99	1 421
Kvetoslavov	501727	8,10	1 592
Kyselica	580597	3,65	192
Lehnice	501735	25,39	2 792
Lúč na Ostrove	501743	15,89	695
Macov	555606	2,72	379
Mad	555649	7,71	569
Malé Dvorníky	555665	6,89	1 153
Medveďov	501760	10,39	539
Mierovo	501778	6,19	438
Michal na Ostrove	501786	10,65	995
Ňárad	501930	10,45	630
Nový Život	501808	22,48	2 247
Ohrady	501816	14,77	1 344
Okoč	501824	63,43	3 561
Oľdza	501832	8,86	535
Orechová Potôň	501859	21,07	1 684
Padáň	501867	16,98	896

Názov obce	Číselný kód	Rozloha v km ²	Počet obyvateľov
Pataš	501883	9,38	785
Potônske Lúky	582522	4,94	277
Povoda	555720	6,01	969
Rohovce	501891	16,15	1 167
Sap	501875	12,43	510
Šamorín	501905	44,35	1 3391
Štvrtok na Ostrove	501913	13,07	1 722
Topoľníky	501921	34,82	3 139
Trhová Hradská	555576	24,76	2 154
Trnávka	501956	7,97	511
Trstená na Ostrove	501964	6,25	571
Veľká Paka	501972	18,36	967
Veľké Blahovo	501981	18,13	1 584
Veľké Dvorníky	555673	7,99	1 302
Veľký Meder	501522	55,55	8 613
Vieska	555746	6,69	407
Vojka nad Dunajom	501999	8,21	457
Vrakúň	502006	38,34	2 715
Vydrany	502014	16,05	1 718
Zlaté Klasy	502022	11,96	3 520
Okres Dunajská Streda	201	1 074,59	122 453

Zdroj: ŠÚSR 2019, ÚGKK, 2011

I ANALYTICKÁ ČASŤ

1 PRÍRODNÉ POMERY

1.1 Abiotické pomery

Sú charakterizované abiotickými zdrojmi (neživé zložky a prvky krajiny), ktoré tvoria pôvodnú a trvalú základňu ostatných krajinných štruktúr. Takéto krajinné prvky sú prevažne prírodnými zdrojmi a pre človeka tvoria cieľ využívania. Zároveň sú základňou na pretváranie a vytváranie nových prvkov v krajine. Tvoria ich horniny, georeliéf, pôdy, povrchové a podzemné vody a ovzdušie.

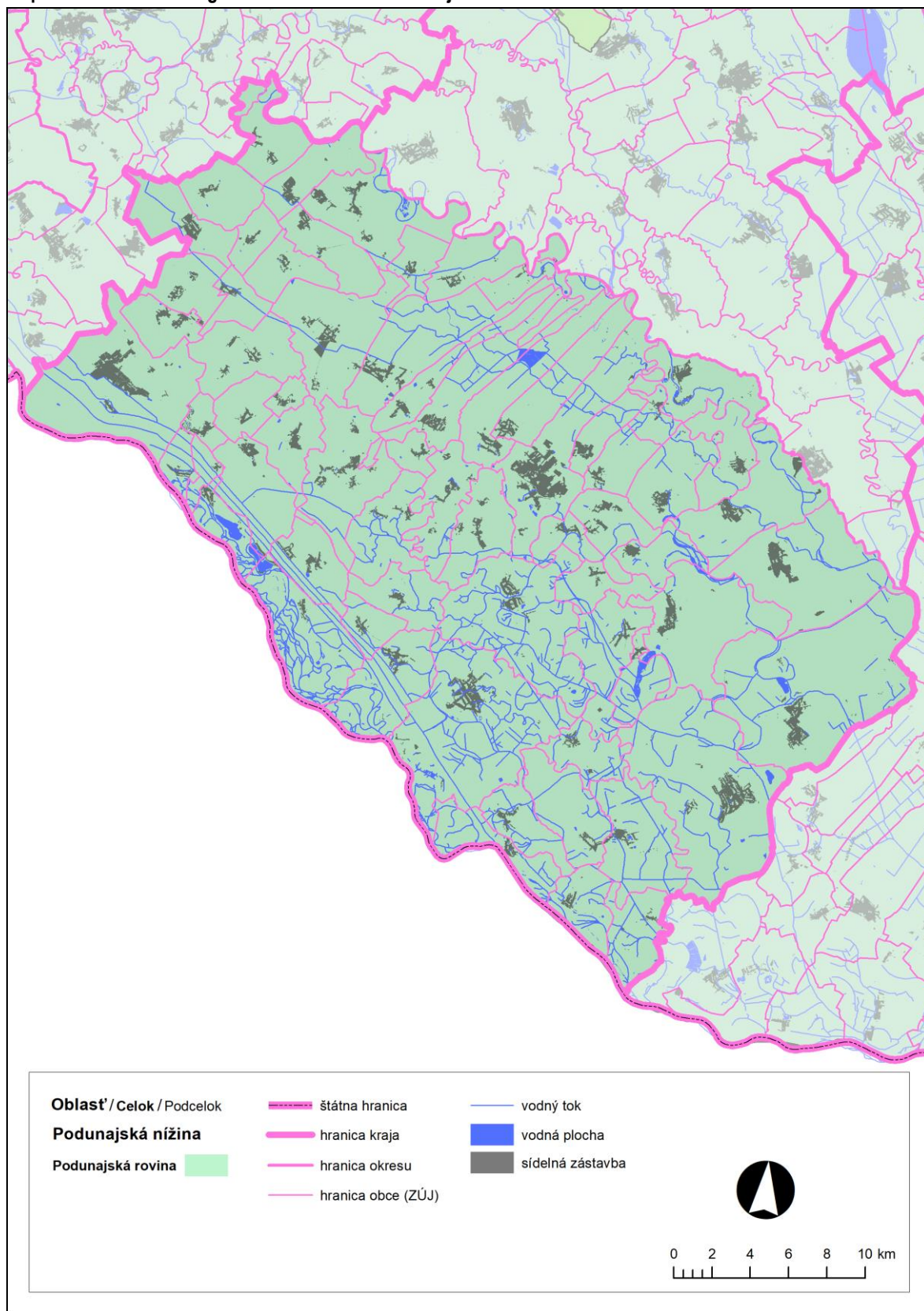
Riešené administratívne územie okresu Dunajská Streda z hľadiska geomorfologických pomerov patrí do alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Panónska panva, provincii Západopanónska panva, subprovincii Malá Dunajská kotlina. Podrobnejšie geomorfologické členenie opisuje nasledujúca Tabuľka č. 1. 2 a Mapa č. 1. 2.

Tabuľka č. 1. 2: Geomorfologické členenie okresu Dunajská Streda

Sústava	Podsústava	Provincia	Subprovincia	Oblasť	Celok	Podcelok
Alpsko-himalájska	Panónska panva	Západopanónska panva	Malá Dunajská kotlina	Podunajská nížina	Podunajská rovina	–
						–
						–
						–

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002

Mapa č. 1.2: Geomorfologické členenie v okrese Dunajská Streda

Upravil: Ivanič B. (Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002)

1.1.1 Geologické pomery

Územie okresu Dunajská Streda spadá len do jedného geomorfologického celku Podunajská rovina. Toto územie je z hľadiska geologickej stavby jednotné a tvoria ju vrstvy neogénnych uloženín, na ktorých sa nachádzajú mocné nánosy Dunaja, štrky, piesky, íly. Aj z Mapy č. 1. 2., ktorá zobrazuje geologickú stavbu územia, je vidieť, že územie tvoria len prevažne fluvialné štrky a piesky, menej lakustrické uloženiny.

Základné geochemické typy hornín

Na základe členenia geochemických typov hornín (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) celé územie okresu Dunajská Streda vyplňajú ílovce a pieskovce.

Inžiniersko-geologická rajonizácia

Územie patrí do regiónu tektonických depresí, oblasti vnútrokarpatských nížin. Spadá do skupiny štrkovitých zemín, litologického komplexu piesčitých štrkov riečneho pôvodu s hlinitým pokryvom.

Povrchové vrstvy na Žitnom ostrove sú vytvorené na štrkových sedimentoch veľkých mocností a tvoria ich piesčito-hlinité sedimenty nivnej fácie. Hrubozrnejšie korytové fácie vystupujú ostrovkovito aj na povrch. Z hľadiska inžiniersko-geologických vlastností v úseku Žitného ostrova sa jedná o zeminy štrkovité.

Podľa členenia Slovenska z hľadiska inžiniersko-geologickej rajonizácie (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) celé územie okresu Dunajská Streda vyplňa jeden rajón:

Rajón kvartérnych sedimentov:

- rajón údolných riečnych náplavov

Obrázok č. 1.2: Legenda k Mape č. 1.3

— — zlomy predpokladané

— · — · — geologické hranice predpokladané

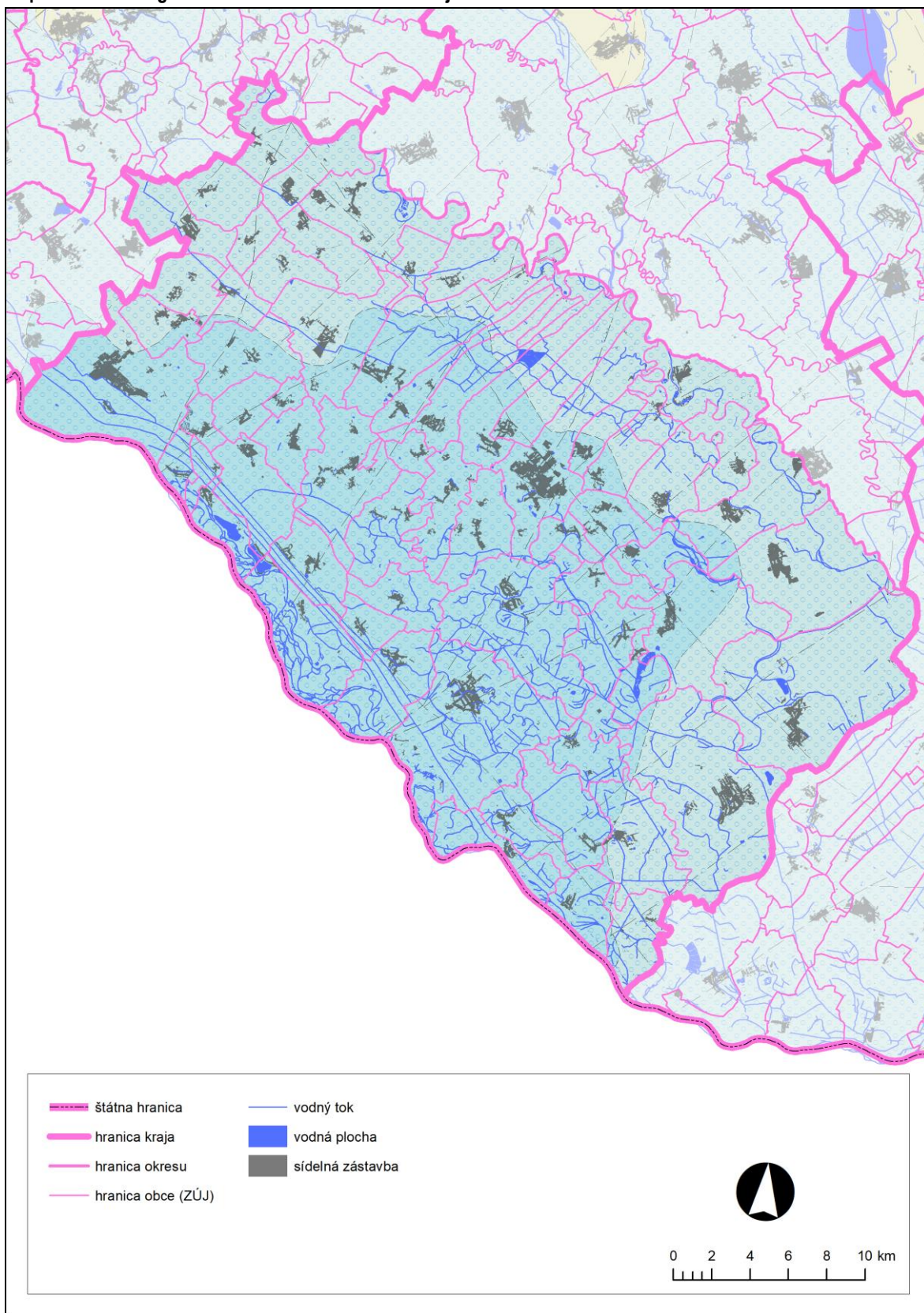

prevažne fluvialné štrky a piesky, menej lakustrické uloženiny (bazénové akumulácie)

prevažne fluvialné štrky a piesky, menej lakustrické uloženiny (bazénové akumulácie, hrúbka nad 200m)

Mapa č. 1.3: Geologická stavba územia v okrese Dunajská Streda

Upravil: B. Ivanič (Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002)

1.1.2 Geomorfologické pomery

Celé územie okresu patrí do geomorfologickej oblasti Podunajská nížina, celok Podunajská rovina, s časťami Čiližská mokraď, Potônska mokraď a Okoličnianska mokraď (Mapa č. 1. 2).

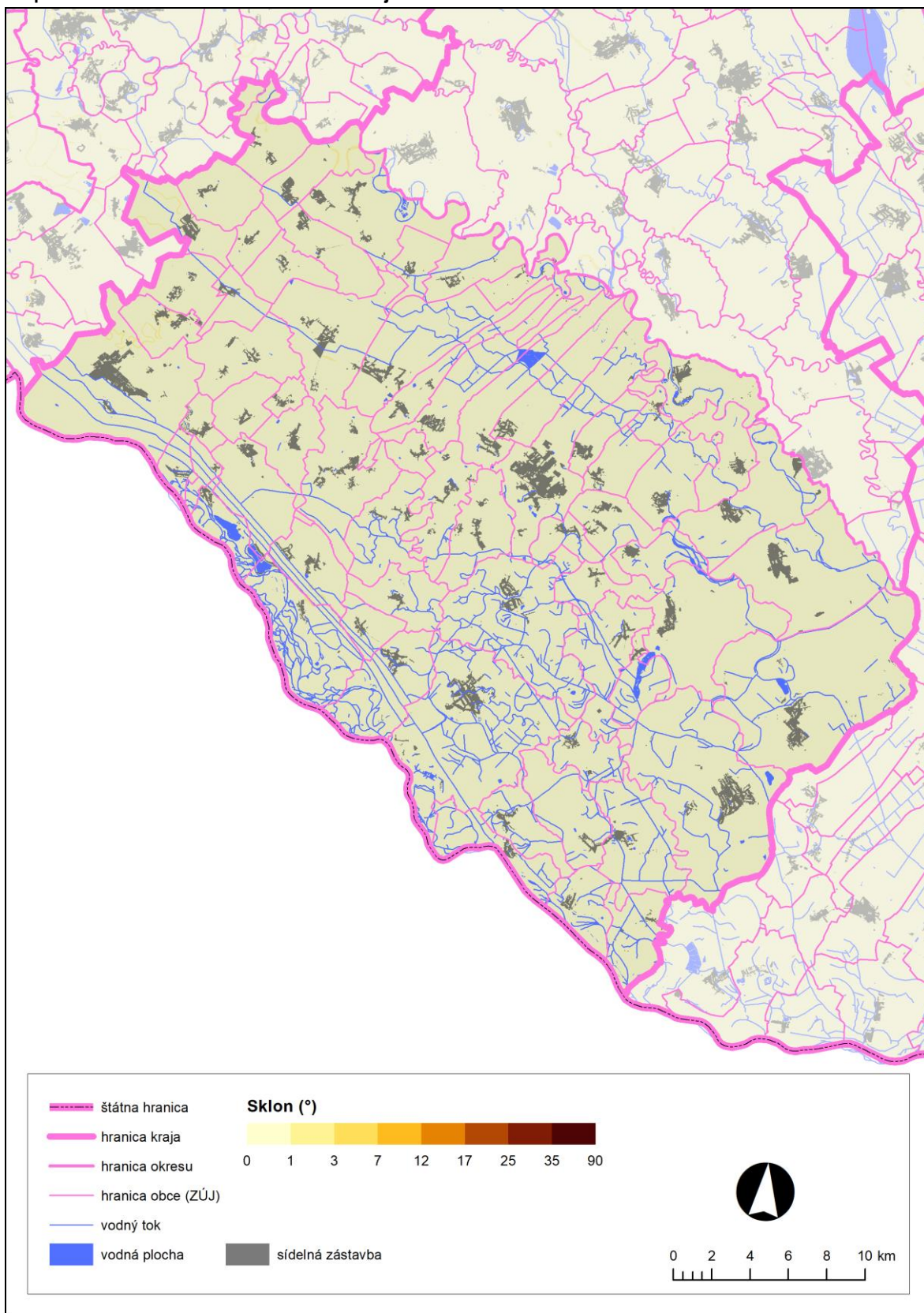
Reliéf územia je podobne ako geologická stavba jednotný. Územie okresu je rovinaté. Okres leží na území Žitného ostrova. Nachádzajú sa tu veľké zásobárne podzemnej pitnej vody nadregionálneho významu. Veľká časť okresu je preto vyhlásená za chránenú oblasť prirodzenej akumulácie vôd Žitného ostrova. Veľkú časť územia okresu tvoria poľnohospodárske pôdy. Najvyšším bodom na území okresu je kóta v západnej časti Žitného ostrova pri obci Štvrtok na Ostrove v nadmorskej výške 128,6 m n. m. Najnižšie položeným bodom je kóta pri Veľkom Mederi v nadmorskej výške 108,5 m n. m.

Z hľadiska vertikálnej členitosti nie je územie okresu Dunajská Streda rozmanité (Mapa č. 1. 5). Vyskytuje sa tu len 1 typ reliéfu a to roviny. Za roviny sa považujú územia, na ktorých nie je výškový rozdiel väčší ako 30 m na ploche kruhu s polomerom 2 km.

Na území okresu Dunajská Streda je možné sledovať výskyt vybraných geodynamických javov. Geodynamické javy sa definujú ako geologické procesy i výsledné zmeny štruktúry a reliéfu horninového prostredia, ktoré týmito procesmi vznikajú. Krasové javy sú na jednej strane významným geopotenciálom územia, umožňujúcim jeho využitie na turistické, náučné i liečebné účely (tiesňavy, jaskyne, bralný reliéf a pod.), na druhej strane obmedzujú, niekedy až vylučujú jeho využitie. (Hrašna, 2015) Z mapy Vybrané geodynamické javy (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) je vidieť, že z hľadiska ohrozenia poľnohospodárskych pôd veternou eróziou sa v rámci celého územia okresu vyskytujú oblasti ohrozené veternou eróziou stredne až silno. Výskyt ďalších geodynamických javov sa na území okresu neeviduje.

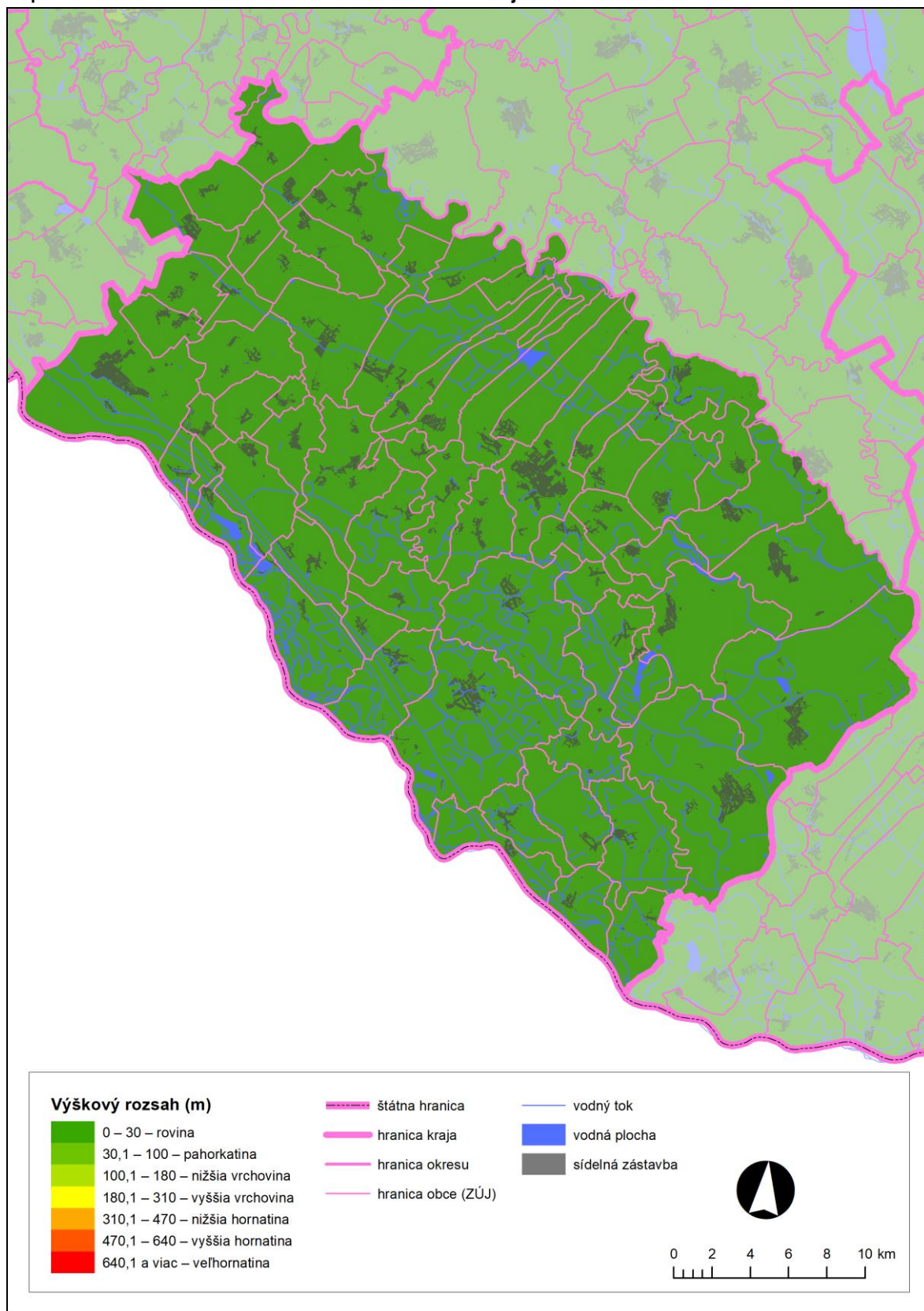
Z hľadiska kvantifikovateľných morfometrických parametrov sú rozhodujúcimi pre problematiku sklonitosť a vertikálna členitosť reliéfu. Sklon georeliéfu v smere spádnice je kľúčovým morfometrickým parametrom určujúcim okamžitú intenzitu gravitačne podmienených geomorfologických procesov. Amplitúda georeliéfu alebo vertikálna členitosť georeliéfu určuje maximálne množstvo potenciálnej gravitačnej energie, ktorá sa môže v určitej lokalite v súčasnosti využiť v geomorfologických procesoch. Opísané parametre pre záujmové územie okresu Dunajská Streda znázorňuje Mapa č. 1. 4 a Mapa č. 1. 5.

Mapa č. 1.4: Sklonitosť územia v okrese Dunajská Streda

Upravil: B. Ivanič.

Mapa č. 1.5: Vertikálna členitosť reliéfu územia v okrese Dunajská Streda

Upravil: B. Ivanič.

1.1.3 Pôdne pomery

Pôda je zložka prírody, v ktorej sa stretáva vplyv živého a neživého a preto predstavuje významný analytický údaj rozhodujúci pre evaluácie ale aj propozície v rámci ekologického plánovania krajiny (Miklós, Bedrna, Hrnčiarová, Kozová, 1990).

Pôdne pomery vybraného územia možno hodnotiť pomocou viacerých fyzikálno – chemických charakteristík. Analýza pôdných pomerov bola zameraná najmä na identifikáciu pôdných typov až na úroveň pôdneho subtypu, pôdneho druhu – na základe zrnitosti, skeletnatosti a hĺbky pôdy.

Pôdny typ

Charakteristika pôdných typov, ktoré sú základnou identifikačnou jednotkou morfofenetickej i agronomickej kategorizácie pôd, bola spracovaná podľa údajov z databázy BPEJ a lesných pôd SR. Kategorizácia a identifikácia pôdneho typu sa určuje na základe sledu diagnostických horizontov, prípadne variet horizontov (dominantných vizuálnych morfofenetických znakov). U niektorých typov sa určuje aj kombináciou diagnostického horizontu a pôdotvorného substrátu.

Na území okresu Dunajská Streda boli identifikované nasledujúce pôdne typy (Societas Pedologica Slovaca, 2014):

- Čiernica - pôdy s molickým čiernicovým A-horizontom a glejovým G-horizontom,
- Černozem - pôdy s molickým karbonátovým alebo silikátovým A-horizontom z nespevnených hornín,
- Fluvizem - pôdy s ochrickým A-horizontom z holocénných fluvialných sedimentov,
- Organozem - Pôdy s rašelinovým alebo s humolitovým O-horizontom nad glejovým G-horizontom alebo nad kompaktnou horninou zamedzujúcou odtok vody,
- Glej - pôdy s glejovým redukčným G-horizontom do 50 cm od povrchu.

Čiernice (v starších klasifikáciách: lužné pôdy) sú pôdy s tmavým humusovým horizontom, vyskytujúcim sa prevažne v nivách vodných tokov, menej na pahorkatinách na miestach ovplyvnených vyššou hladinou podzemnej vody. Hlavné subtypy sú: typické (väčšinou vo variete – karbonátové), glejové s trvalejším výskytom podzemnej vody blízko povrchu pôd, pelické s veľmi vysokým obsahom ílu (zrnitostne veľmi ťažké),

Černozeme sú pôdnym typom s tmavým humusovým horizontom vyskytujúce sa na sprašiach, na starších nivných sedimentoch, kde už veľmi dlhú dobu nedochádzalo k záplavám a v niektorých územiach aj na sprašových hlinách. Vyskytujú sa v subtypoch: typické, (vo variete typické a karbonátové), hnedozemné s hnedým B horizontom pod humusovým horizontom, pseudoglejové s pseudoglejovým B horizontom a čiernicové s výskytom znakov sezónneho nadmerného prevlhčenia a glejových procesov v substráte (prechodný subtyp k čierniciam),

Fluvizeme (v starších klasifikáciách: nivné pôdy) sú pôdnym typom, ktorý sa vyskytuje len na nivách vodných tokov, ktoré sú, alebo donedávna boli ovplyvňované záplavami a výrazným kolísaním hladiny podzemnej vody. Majú svetlý humusový horizont. Najdôležitejšie subtypy požívané v bonitácii: typické (vo variete: typické a karbonátové), glejové s vysokou hladinou podzemnej vody a glejovým horizontom, pod humusovým horizontom, pelické s veľmi vysokým obsahom ílovitých častíc (zrnitostne veľmi ťažké pôdy),

Organozeme (v starších klasifikáciách: rašelinové pôdy). Pôdy s viac ako 0,5 m hrubým horizontom rašeliny,

Gleje (v starších klasifikáciách: glejové pôdy) sú pôdy trvale zamokrených lokalít s hladinou podzemnej vody blízko povrchu (veľká časť týchto pôd má upravený vodný režim melioráciami),

Pôdne typy sú určované na úroveň pôdneho subtypu (Tabuľka č. 1. 3), ide o kategorizáciu a identifikáciu podľa náznakov diagnostických horizontov a tých variet diagnostických horizontov, ktoré majú medzitypový charakter (znaky).

Na území okresu Dunajská Streda je najrozšírenejším pôdnym typom čiernica, tvorí vyše 64 % plochy, s najväčším zastúpením čiernica černozemná a modálna. Vyskytuje sa najmä v centrálnej časti, po okrajoch, na nivách Dunaja a Malého Dunaja sa vyskytuje fluvizem modálna (27 % plochy okresu), necelé 3 % územia tvoria organozeme na mŕtvych ramenách Dunaja (Mapa č. 1. 6).

Tabuľka č. 1. 3: Zastúpenie pôdných typov a subtypov na ploche okresu Dunajská Streda

Kód pôdneho typu	Názov pôdneho typu	Plošné zastúpenie v %	Kód pôdneho subtypu	Názov pôdneho subtypu
ČA	čiernica	64,2	ČAč	čiernica černozečná
			ČAm	čiernica modálna
			ČAG	čiernica glejová
ČM	černozem	1,7	ČMm	černozem modálna
			ČMč	černozem čiernicová
FM	fluvizem	26,9	FMm	fluvizem modálna
			FMG	fluvizem glejová
			HMm	hnedozem modálna
OM	organozem	2,9	OMm	organozem modálna
GL	glej	0,1	GLo	glej organozemný

Zdroj: Databáza VÚPOP ; Databáza lesných máp LESOPROJEKT

Pôdny druh (zrinitosť)

Charakteristika pôdnej zrinitosti a z nej vyplývajúce rozdelenie pôdných druhov je založené na identifikácii percentuálneho obsahu jednotlivých zrinitostných frakcií jemnozeme, skeletu, a organických látok. Podrobnejšia klasifikácia pôd prihliada na charakter a veľkosť zrinitostných častíc, zastúpenie jednotlivých frakcií jemnozeme ako aj na obsah v nej zastúpených organických a minerálnych látok.

Mapa pôdných druhov okresu Dunajská Streda bola zostavená na základe podkladov ŠGÚDŠ (2007). Pre model výpočtu stanovenia pôdných druhov na základe obsahu zrinitostných frakcií bola ako podklad použitá Nováková klasifikácia zrinitosti zemín a z nej vyplývajúca schéma textúrneho trojuholníka. Hraničné hodnoty percentuálneho obsahu piesku, prachu a ílu pre jednotlivé pôdne druhy poskytli vstupné hodnoty na klasifikáciu pôdných typov do 12 kategórií.

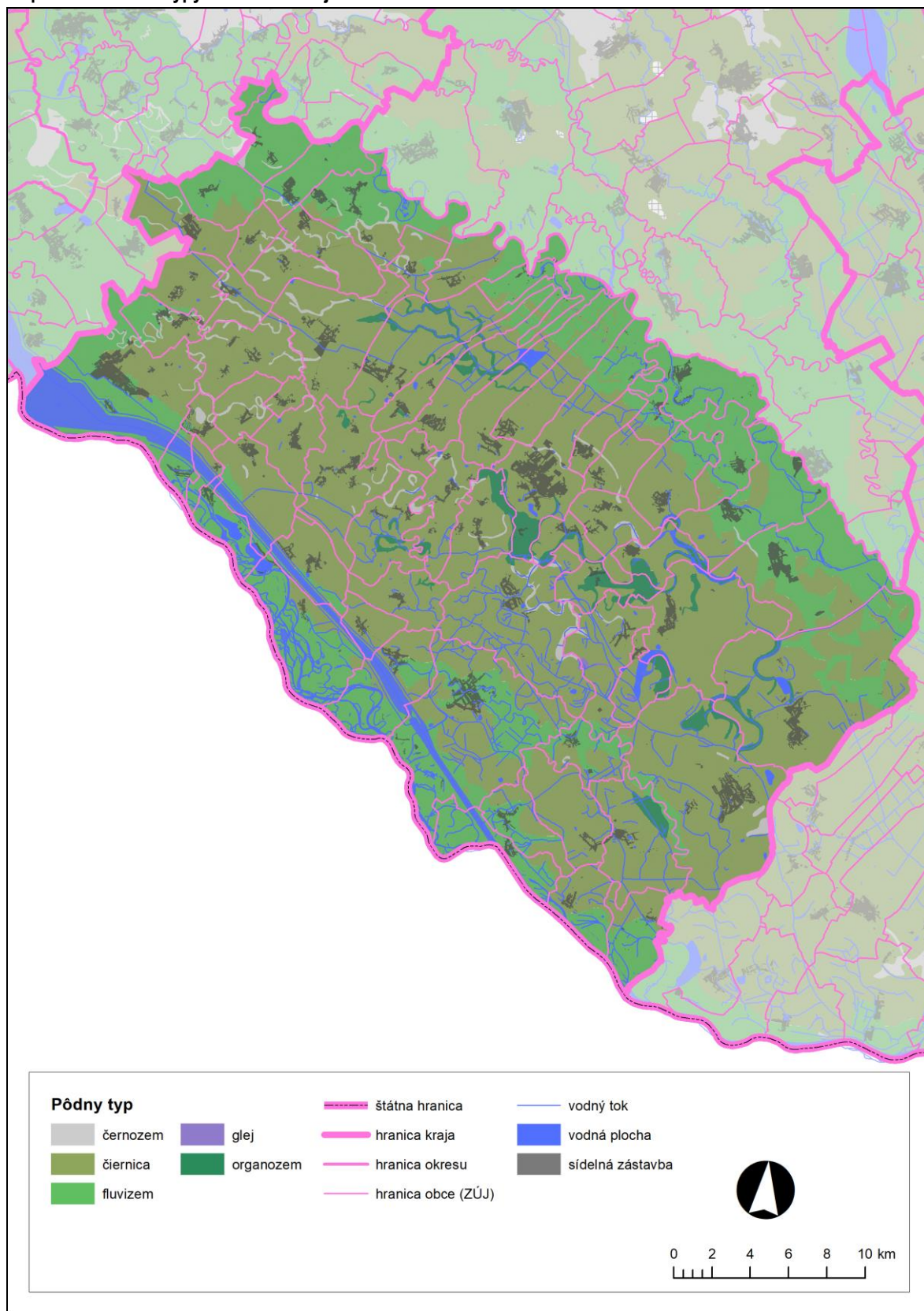
Tabuľka č. 1. 4: Pôdne druhy a ich zastúpenie na celkovej ploche územia v okrese Dunajská Streda

Názov pôdneho druhu	Kód pôdneho druhu	Typ zrinitostnej skupiny	Plošné zastúpenie v %
hlinito-piesčitá	lh	ľahká pôda	0,36
piesčito-hlinitá	sp	stredne ťažká pôda	7,22
hlinitá	sh	stredne ťažká pôda	14,59
prachovito-hlinitá	ssh	stredne ťažká pôda	75,38
prachovitá	ss	stredne ťažká pôda	0,71
ílovito-hlinitá	si	stredne ťažká pôda	0,46
prachovito-ílovito-hlinitá	ssi	stredne ťažká pôda	1,14
prachovito-ílovitá	ts	ťažká pôda	0,13

Zdroj: Databáza ESPRIT s.r.o.

V okrese Dunajská Streda je zastúpených 8 pôdných druhov (Tabuľka č. 1. 4). Z nich prevládajú stredne ťažké pôdy, a to najmä prachovito-hlinité (75 % plochy), hlinité (15 %) a piesčito-hlinité (7 %).

Mapa č. 1.6: Pôdne typy v okrese Dunajská Streda

Upravil: B. Ivanič (Zdroj: Databáza VÚPOP, Databáza lesných máp LESOPROJEKT)

Skeletnatosť pôdy

Charakteristika pôdy vyjadrená cez percentuálny obsah skeletu v povrchovom horizonte pôdnej jednotky (Tabuľka č. 1.5), prípadne v kombinácii s percentuálnym obsahom skeletu v podpovrchovom horizonte (lesné pôdy). Je rozhodujúcim faktorom pri určovaní zrnitosti pôdy a tiež pôdneho subtypu. Samotný skelet predstavuje súhrn úlomkov minerálov a hornín väčších ako 2 mm. Obsah častíc väčších ako 2 mm znižuje objem pôdneho profilu, v ktorom môže byť zadržovaná alebo vedená voda. Je výrazným diferenčným činiteľom, ktorý ovplyvňuje všetky hydrofyzikálne vlastnosti pôdy. Podobné závislosti platia aj pre ostatné hydrofyzikálne charakteristiky pôdy.

Skelet sa člení na štrk (2 – 50 mm), kameň (50 – 250 mm) a balvany (nad 250 mm). Na základe obsahu skeletu sme pôdy zaradili do týchto kategórií:

- pôdy bez skeletu (obsah skeletu v povrchovom horizonte do 5 % obj.),
- slabo skeletnaté pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 5 – 25 % obj.),
- stredne skeletnaté pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25 – 50 % obj.),
- silne skeletnaté pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte nad 50 % obj.).

Tabuľka č. 1. 5: Skeletnatosť pôdy v povrchovom horizonte v okrese Dunajská Streda

Skeletnatosť	Plošné zastúpenie v %
pôdy bez skeletu (obsah skeletu v povrchovom horizonte do 5 % obj.)	72,72
slabo skeletnaté pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 5 – 25 % obj.)	27,28

Zdroj: Databáza ESPRIT s.r.o.

Súvislá mapa skeletnatosti pôdy pre celé územie SR neexistuje. Takouto mapou sú pokryté len poľnohospodárske pôdy na ktorých sú zachytené zodpovedajúce hodnoty v rámci pedologických sond. Mapy lesných pôd takéto údaje obsahujú nielen pre povrchový, ale aj pre podpovrchový horizont, avšak odlišná kategorizácia s odlišným množstvom tried je nezlučiteľná s poľnohospodárskymi pôdami. Pri riešení sme využili poznatky o zákonitostiach priestorovej distribúcie pôd, na základe čoho sme vypracovali schému pre odhad obsahu skeletu v pôde pre oblasti bez údajov a modifikáciu hodnôt pre oblasti s údajmi. Pri spracovaní vrstvy obsahu skeletu v pôde sme vychádzali z mapy pôdných typov (subtypov) a pôdných druhov a ako hlavné diferenčiacne kritérium pre obsah skeletu v pôde sme uvažovali nasledovné charakteristiky krajinného komplexu: pôdotvorný substrát (geologicko-substrátový komplex), morfograficko-polohový typ reliéfu, hĺbku a sklon pôdy.

Skeletnatosť pôdy v okrese je priestorovo ovplyvnená hlavne výskytom nánosov, ktoré vznikli pôsobením najmä fluvialných procesov. Na väčšine územia (73 % plochy okresu) sú bezskeletnaté pôdy. Na nivách Dunaja a Malého Dunaja sú slabo skeletnaté pôdy.

Hĺbka pôdy

Hĺbka pôdy je fyzikálnou veličinou, ktorá dodnes nemá stanovenú rozhodujúcu metodiku na určenie jej spodného rozhrania.

Vo všeobecnosti platí definícia o hĺbke pôdy ako o hĺbke celého pôdneho profilu t.j. od povrchu pôdy až k zvetrávajúcej materskej hornine alebo k hladine podzemnej vody. Ide o tzv. absolútnu hĺbku pôdy, ktorej rozsah môže značne variovať od pár centimetrov až po niekoľko desiatok metrov. Okrem nej sa v pedológii rozlišuje aj genetická a fyziologická hĺbka pôdy. Pod genetickou rozumieme hĺbku pôdy, po ktorú sa prejavili pôdotvorné procesy. Je to teda hĺbka po horizont C (resp. D). U fyziologickej hĺbky sa zameriavame na hrúbku priestupnej vrstvy pôd a substrátu, vyjadrujúcu hĺbku sypkého zeminného materiálu, ktorým môže prenikať zrážková voda a rastlinné korene, ide o tzv. „ekologickú, fyziologickú hĺbku pôdy“ (Šály, 1998).

Tabuľka č. 1. 6: Hĺbka pôdy v okrese Dunajská Streda

Hĺbka pôdy	Plošné zastúpenie v %
plytké pôdy (do 0,30 m)	0,30
stredne hlboké pôdy (0,30 – 0,60 m)	3,84
hlboké pôdy (0,60 m a viac)	93,39

Zdroj: Databáza ESPRIT s.r.o.

Plytké pôdy (do 0,3 m) sa v okrese Dunajská Streda takmer nevyskytujú a so stredne hlbokými pôdami zaberajú približne 4 % plochy okresu. Hlboké pôdy (nad 0,6 m) zaberajú 94 % územia. (Tabuľka č. 1.6).

1.1.4 Hydrologické pomery

1.1.4.1 Hydrologické pomery

Povrchové vody

Územie okresu Dunajská Streda spadá do čiastkových povodí Dunaj a Váh a základných povodí Dunaj od ústia Moravy po ústie Váhu, Malý Dunaj pod Čiernu vodu, Malý Dunaj od Čiernej vody po ústie a Váh od Malého Dunaja po ústie do Dunaja. Väčšia časť okresu spadá do čiastkového povodia Váh. Okolie juhozápadnej a južnej hranice okresu spadá do čiastkového povodia Dunaj. Dominantnými vodnými tokmi na území okresu sú Dunaj tečúci pozdĺž južnej hranice a Malý Dunaj tečúci pozdĺž severnej hranice okresu. Vyskytuje sa tu tiež niekoľko kanálov ako Chotárny kanál, Klátovský kanál, kanál Gabčíkovo-Topoľníky alebo prívodný kanál k Vodnej elektrárni Gabčíkovo.

Na území okresu Dunajská Streda sa nachádza viacero vodných plôch, štrkovísk a mŕtvych ramien.

Významné vodné plochy na území okresu Dunajská Streda:

- Vodné dielo Gabčíkovo,
- Vojčianske jazero,
- rybníky Boheľov,
- rybník Veľke Blahovo,
- štrkovisko Veľký Meder,
- jazero Žabie.

Vodné dielo Gabčíkovo

Vodné dielo bolo pôvodne projektované a stavané ako súčasť sústavy Vodných Diel Gabčíkovo - Nagymaros na základe medzinárodnej zmluvy z roku 1977 a predovšetkým s cieľom zabrániť pravidelným záplavám v tejto oblasti (napr. 1954 a 1965). Leží na Dunaji poniže Bratislavy, neďaleko mesta Gabčíkovo. Vodné dielo sa začalo stavať v roku 1978, avšak v roku 1990 maďarská vláda na svojom území zastavila práce na celej sústave. Tak vláda Slovenskej republiky schválila v roku 1991 realizáciu riešenia Vodného diela Gabčíkovo s objektmi, situovanými výlučne na území Slovenska. Práce vyvrcholili v októbri 1992 prehradením koryta Dunaja v rkm 1 851,750 v profile Čunovo. Hlavné objekty vodného diela Gabčíkovo tvoria: zdrž Hrušov s objektmi stupňa Čunovo, prívodný kanál, stupeň Gabčíkovo a odpadový kanál. Zdrž bola vytvorená prehradením koryta Dunaja so súborom objektov stupňa Čunovo a deliacou hrádzou zdrže, ktorá obmedzuje vzdutie len na území Slovenskej republiky. Jej zatopená plocha je 2 518 ha. Prevádzková hladina kolíše v rozmedzí od 130,10 m Bpv do 131,10 m Bpv. Stupeň Gabčíkovo sa skladá z vodnej elektrárne a plavebných komôr. Vyznačuje sa impozantným riešením zakladania týchto objektov v mimoriadne zložitých geologických podmienkach, pri výskyte priepustných štrkov do hĺbky viac ako 300 m. Tesnené stavebné jamy, ktorých dimenzie cca 400 m x 200 m do hĺbky až 60 m sa radia medzi najväčšie objekty zakladania vodných stavieb na svete. Vodná elektráreň v 8 hydroagregátoch s celkovým výkonom 720 MW využíva hydroenergetický potenciál Dunaja a plavebné komory sú nenahraditeľnou súčasťou medzinárodnej plavby po

Dunaji. Nezanedbateľné sú aj ďalšie efekty, ktoré vodné dielo počas svojej existencie prináša. Zdrž Hrušov, ramenný systém Dunaja i ostatné vodné plochy vytvorili ideálne podmienky na rozvoj vodných športov, rekreácie a turistiky. Potvrdilo sa, že vodné dielo je ekologická stavba, ktorá prispela k zlepšeniu podmienok zavodňovania, najmä ramenného systému Dunaja a zachovania lužných lesov a i. Vody Dunaja sa zo stupňa Gabčíkova vracajú do koryta odpadovým kanálom. Jeho dĺžka je 8,2 km a šírka v dne je 185 metrov (<http://t3.skcold.sk/?id=25>).

Nasledujúce údaje sme čerpali z Hydrologickej ročenky – povrchové vody 2015, vydanej SHMÚ v r. 2016. Hydrologické ročenky povrchových vôd predstavujú súhrn údajov a informácií získaných monitorovaním kvantít povrchových vôd na slovenských tokoch za obdobie jedného kalendárneho roku.

Tabuľka č. 1. 7: Zoznam a charakteristika vodomerných staníc v okrese Dunajská Streda

DB číslo	Stanica	Tok	Hydrologické číslo	Riečny km	Plocha povodia (km ²)	Nadmorská výška (m n. m.)
5153	Dobrohošť	Dunaj	1-4-20-01-008-07	1838,50	131515,00	115,15
5154	Dobrohošť	Dobrohošťský kanál	1-4-20-01-008-06	1,10	0,10	120,52
5143	Gabčíkovo	Dunaj	1-4-20-01-008-02	1819,00	132101,00	110,82
5144	Sap	Dunaj	1-4-20-01-011-01	1810,00	132154,00	108,09
5145	Medveďov-most	Dunaj	1-4-20-01-011-02	1806,30	132168,00	107,38
9914	Gabčíkovo	k. Gabčíkovo-Topol'	1-4-21-17-005-02	25,70	10,70	111,93
9924	Topoľníky	k. Gabčíkovo-Topol'	1-4-21-17-005-09	0,30	349,27	108,81
9926	Blahová	Klátovský kanál	1-4-21-17-003-01	14,40	62,00	114,98
9930	Benková Potôň	Starý Klátovský k.	1-4-21-17-003-03	15,60	90,80	114,93
9934	Trhová Hradská	Klátovské rameno	1-4-21-17-004-01	6,50	271,01	108,65
5195	Jahodná	Malý Dunaj	1-4-21-17-001-02	42,30	1575,76	110,92

Zdroj: SHMÚ, 2016

Tabuľka č. 1. 8: Priemerné ročné a extrémne prietoky vo vodomerných staniciach

Vodomerňa stanica	Tok	Riečny km	Q _m 2015 m ³ .s ⁻¹	Q _{max} 2015 m ³ .s ⁻¹	Q _{max} ** m ³ .s ⁻¹	Q _{min} 2015 m ³ .s ⁻¹	Q _{min} ** m ³ .s ⁻¹
Dobrohošť	Dunaj	1838,50	297,897	745,900	(1996 – 2014) 6 423,00	165,692	(1996 – 2014) 149,200
Dobrohošť	Dobrohošťský kanál	1,10	24,761	38,150	(1996 – 2014) 82,690	784,771	(1996 – 2014) 2,796
Medveďov-most	Dunaj	1806,30	1629	4795,00	(1979 – 2014) 10 160	784,771	(1979 – 2014) 743,533
Gabčíkovo	k. Gabčíkovo-Topol'	25,70	2,586	3,650	(1975 – 2014) 11,900	1,877	(1975 – 2014) 0,037
Topoľníky	k. Gabčíkovo-Topol'	0,30	3,036	4,172	(1975 – 2014) 23,450	2,104	(1975 – 2014) 0,059
Blahová	Klátovský kanál	14,40	0,240	0,650	(1975 – 2014) 1,218	0,017	(1975 – 2014) 0,032
Benková Potôň	Starý Klátovský k.	15,60	0,137	0,290	(1975 – 2014) 2,343	0,028	(1975 – 2014) 0,002
Trhová Hradská	Klátovské rameno	6,50	2,175	3,312	(1976 – 2014) 9,624	1,367	(1976 – 2014) 0,299

Zdroj: SHMÚ, 2016

Q_m – priemerný ročný prietok v roku 2015,

Q_{max} 2015 – najväčší kulminálny prietok (m³.s⁻¹) v roku 2015,

Q_{max} (1975 – 2014) - najväčší kulminálny prietok (m³.s⁻¹) vyhodnotený v uvedenom období pozorovania,

Q_{min} 2015 – najmenší priemerný denný prietok (m³.s⁻¹) v roku 2015,

Q_{min} (1975 – 2014) - najmenší priemerný denný prietok (m³.s⁻¹) vyhodnotený v uvedenom období pozorovania

Hydrologickú bilanciu môžeme charakterizovať podľa dvoch povodí (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002):

- Váh - dosahuje za obdobie 1931 – 1980 nasledovné hodnoty hydrologickej bilancie 879 = 314 + 565 (zrážky = odtok + výpar) [mm], s koeficientom odtoku 0,36 (odtok/zrážky).

- Dunaj - hodnoty hydrologickej bilancie $556 = 34 + 522$ (zrážky = odtok + výpar) [mm], s koeficientom odtoku 0,06 (odtok/zrážky).

Podzemné vody

V problematike podzemných vôd sa dokument RUSES zaoberá iba tromi typmi podzemných vôd, a to geotermálnych, minerálnych a banských.

Geotermálne vody sú prírodné podzemné vody, ktorých teplota po výstupe na zemský povrch je vyššia ako priemerná ročná teplota vzduchu v danej lokalite. Podľa Vodného plánu Slovenska bolo v SR vymedzených 26 útvarov podzemných geotermálnych vôd (geotermálnych štruktúr). Tieto oblasti sú zároveň perspektívnymi geotermálnymi oblasťami.

Tabuľka č. 1. 9: Útvary podzemných geotermálnych vôd na území okresu Dunajská Streda

Kód útvaru	Názov útvaru	Povodie	Dominantné zastúpenie kolektora	Priepustnosť
SK300240PF	Centrálna depresia Podunajskej panvy	Váh	piesky, pieskovce a zlepenice/neogén	medzizrnová, medzizrnovo-puklinová

Zdroj: MŽP SR, 2015

Minerálne vody. Zákon NR SR č. 538/2005 Z. z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov rozlišuje minerálnu vodu na:

- minerálnu vodu,
- prírodnú liečivú vodu,
- prírodný liečivý zdroj,
- prírodnú minerálnu vodu,
- prírodný minerálny zdroj.

Nasledujúca tabuľka zobrazuje zoznam existujúcich minerálnych prameňov v okrese Dunajská Streda (stav k r. 1999).

Tabuľka č. 1. 10: Existujúce minerálne pramene v okrese Dunajská Streda (stav k r. 1999)

Názov	Register	Lokalita	Typ
Vrt FGC-1	BA-6	Čilistov	vrt
Vrt DS - 1	DS - 1	Dunajská Streda	vrt
Vrt Č - 1	DS - 2	Čalovo	vrt
Vrt FGT - 1	DS - 3	Topoľníky	vrt
Vrt FGHP - 1	DS - 4	Horná Potôň	vrt
Vrt Č - 2	DS - 5	Čalovo	vrt
Vrt FGGa - 1	DS - 6	Gabčíkovo	vrt
Vrt DS - 2	DS - 7	Dunajská Streda	vrt
Vrt GPB - 1	DS - 8	Boheľov	vrt
Vrt BL - 1	DS - 9	Lehnice	vrt
Vrt VHP - 12 - R	DS - 10	Horná Potôň	vrt
Vrt ČR - 1	DS - 11	Čiližská Radvaň	vrt
Vrt VČR - 16	DS - 12	Čiližská Radvaň	vrt
Vrt VTP - 11	DS - 13	Topoľovec	vrt
Vrt VDK - 15	DS - 14	Dunajský Klatov	vrt
Vrt VZK - 10	DS - 15	Zlaté Klasy - Eliášovce	vrt

Zdroj: SAŽP (<http://old.sazp.sk>)

Banské vody predstavujú antropogénno-geogénne ovplyvnené podzemné vody. Banskými vodami v zmysle zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) sú všetky podzemné,

povrchové a zrážkové vody, ktoré vnikli do hlbinných alebo povrchových banských priestorov bez ohľadu na to, či sa tak stalo priesakom alebo gravitáciou z nadložia, podložia alebo boku alebo jednoduchým vtekaním zrážkovej vody, a to až do ich spojenia s inými stálymi povrchovými alebo podzemnými vodami.

Podľa dokumentu Banské vody Slovenska vo vzťahu k horninového prostrediu a ložiskám nerastných surovín, regionálny geologický výskum (Bajtoš a kol., 2011) spracovaným ŠGÚDŠ do riešeného územia nezasahuje žiaden bansko-ložiskový región.

1.1.4.2 Hydrogeologické pomery

V čiastkovom povodí Dunaj je vymedzených 5 útvarov podzemných vôd. Z toho 2 útvary podzemných vôd v kvartérnych sedimentoch, 1 úvar podzemných vôd v predkvartérnych horninách a 2 útvary geotermálnych vôd.

V čiastkovom povodí Váhu je vymedzených 39 útvarov podzemných vôd. Z toho 3 útvary podzemných vôd v kvartérnych sedimentoch, 24 útvarov podzemných vôd v predkvartérnych horninách a 12 útvarov geotermálnych vôd.

Do územia okresu Dunajská Streda zasahujú nasledovné útvary podzemných vôd:

Tabuľka č. 1. 11: Útvary podzemných vôd v kvartérnych sedimentoch na území okresu Dunajská Streda

Kód útvaru	Názov útvaru	Povodie	Dominantné zastúpenie kolektora	Priepustnosť
SK1000200P*	Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov západnej časti Podunajskej panvy	Dunaj	fluviálne štrky, piesčité štrky, piesky	pórová
SK1000300P*	Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov centrálnej časti Podunajskej panvy	Váh	fluviálne štrky, piesčité štrky, piesky	pórová
SK1000400P	Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov dolného toku Váhu, Nitry a ich prítokov	Váh	alúviálne a terasové štrky, piesčité štrky, piesky, prolúviálne sedimenty	pórová

*cezhraničný vodný úvar

Zdroj: MŽP SR 2015

Tabuľka č. 1. 12: Útvary podzemných vôd v predkvartérnych horninách na území okresu Dunajská Streda

Kód útvaru	Názov útvaru	Povodie	Dominantné zastúpenie kolektora	Priepustnosť
SK2000500P	Medzizrnové podzemné vody južnej časti Podunajskej panvy	Dunaj	štrky, piesčité štrky, piesky	pórová
SK2001000P	Medzizrnové podzemné vody centrálnej časti Podunajskej panvy a jej výbežkov	Váh	jazerno-riečne sedimenty najmä piesky a štrky, íly	pórová

Zdroj: MŽP SR 2015

Podľa mapy Hlavných hydrogeologických regiónov (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002), v ktorej je definovaný aj typ priepustnosti, územie okresu radíme k týmto hydrogeologickým regionom s príslušným typom priepustnosti:

Tabuľka č. 1. 13: Hlavné hydrogeologické regióny na území okresu Dunajská Streda

Hlavné hydrogeologické regióny	Určujúci typ priepustnosti
kvartér juhozápadnej časti Podunajskej roviny	medzizrnová
kvartér medziriečia Podunajskej roviny	

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002

1.1.5 Klimatické pomery

Podľa Končekovej klimatickej klasifikácie je možné rozlíšiť 3 typy oblastí, ktoré sa ďalej delia na okrsky. Na území okresu Dunajská Streda je zastúpená iba teplá oblasť. Rozdelenie okresu do okrskov podľa Končekovej klasifikácie je možné vidieť v Mape č. 1. 7 a Tabuľke č. 1. 14.

Tabuľka č. 1. 14: Klimatická klasifikácia podľa Končeka (1961 – 2010) na území okresu Dunajská Streda

Okrskok	Charakteristika okrsku	Klimatické charakteristiky
Teplá oblasť (T) - priemerne 50 a viac letných dní (LD) za rok (s denným maximom teploty vzduchu $\geq 25^{\circ}\text{C}$)		
T1	teplý, veľmi suchý, s miernou zimou	január $> -3^{\circ}\text{C}$

Zdroj: Klimatický Atlas Slovenska, 2015

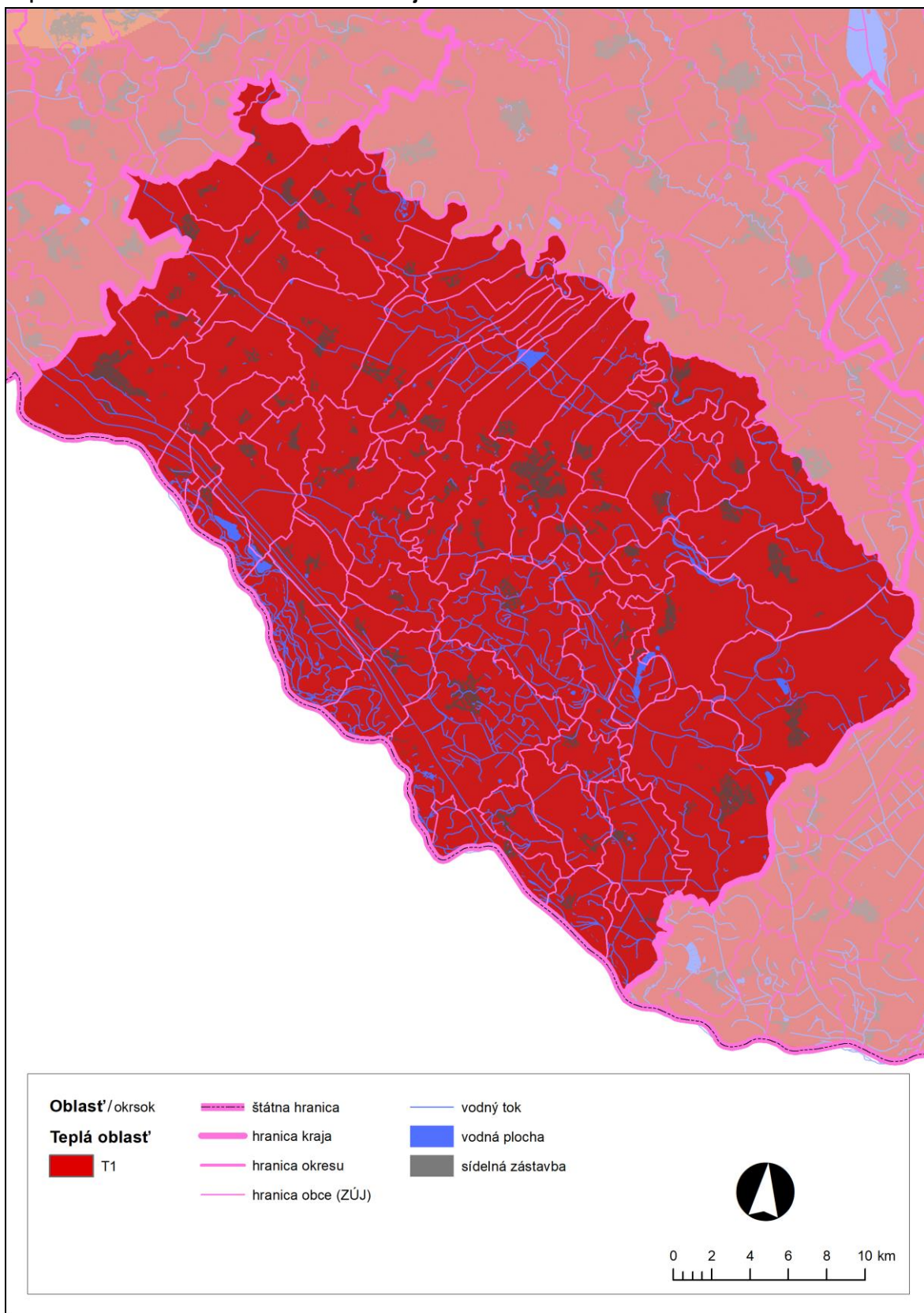
Charakteristika jednotlivých klimatických prvkov je spracovaná na základe priemerných dlhodobých údajov najbližších pozorovacích staníc SHMÚ (Tabuľka č. 1. 15), pričom v charakteristike výskytu a režimu jednotlivých prvkov zohľadňujeme dôležité klimatotvorné faktory vplývajúce na priestorovú diferenciáciu klimatických prvkov na území okresu.

Tabuľka č. 1. 15: Meteorologické stanice na území okresu Dunajská Streda

Názov stanice	Typ	Nadmorská výška (m n. m.)
Gabčíkovo	klimatologická/zrážkomerná	114
Horný Bar	fenologická	105
Hubice	fenologická	124
Jahodná - Dunajský Klátov	zrážkomerná	112
Jánošíkovo na Ostrove	zrážkomerná	112
Jurová	zrážkomerná	112
Mierovo	zrážkomerná	122
Pataš	zrážkomerná	111
Šamorín	fenologická	130
Šamorín	zrážkomerná	125
Topoľníky - Aszod	zrážkomerná	111
Veľké Blahovo	zrážkomerná	115
Veľký Meder	zrážkomerná	110

Zdroj: Databáza Klimatologických charakteristik SHMÚ

Mapa č. 1.7: Klimatická klasifikácia v okrese Dunajská Streda

Upravil: B. Ivanič (Zdroj: Klimatický atlas Slovenska, 2015)

Teplotné pomery

Okres Dunajská Streda je z hľadiska priemerných ročných teplôt relatívne homogénny. Priemerné ročné teploty sa tu pohybujú od najnižších 10,1 °C až po najvyšších 10,4 °C. Najvyššie priemerné ročné teploty sa v rámci okresu vyskytujú prevažne v južnej časti okresu. Priemerná ročná teplota mierne klesá smerom na sever až severovýchod.

Priemerná ročná teplota vzduchu (Tabuľka č. 1. 16) má na stanici Gabčíkovo hodnotu 10,1 °C. Najteplejšími mesiacmi sú jún, júl a august zatiaľ čo najchladnejšími mesiacmi sú december, január a február.

Tabuľka č. 1. 16: Priemerné mesačné (ročné) teploty vzduchu (°C) za obdobie 1961 – 2010 na klimatologickej stanici Gabčíkovo na území okresu Dunajská Streda

Názov stanice	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Gabčíkovo	-1,2	0,9	5,2	10,6	15,6	18,8	20,5	20	15,5	10,2	4,8	0,2	10,1

Zdroj: Databáza Klimatologických charakteristik SHMÚ

Zrážkové pomery

Priemerný ročný úhrn zrážok sa v okrese pohybuje od minima 522 mm až po maximálnych 570 mm. Z Tabuľky č. 1. 17 môžeme pozorovať ročné prerozdelenie chodu zrážok počas roka. Priemerný ročný úhrn zrážok je najväčší na stanici Jurová s hodnotou 578 mm. Najmenší priemerný ročný úhrn zrážok 508,8 mm je na stanici Jánošíkovo na Ostrove na východe okresu. Najchudobnejšie na zrážky sú mesiace január, február, marec a apríl, zatiaľ čo najviac zrážok sa vyskytuje v mesiacoch máj, jún, júl a august.

Tabuľka č. 1. 17: Priemerné mesačné (ročné) úhrny zrážok v mm za obdobie 1981 – 2010 na zrážkomerných staniciach na území okresu Dunajská Streda

Názov stanice	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Jahodná - Dunajský Klátov	32,0	28,9	34,3	34,6	54,7	60,5	61,6	58,7	50,6	39,6	46,8	43,5	545,8
Jánošíkovo na Ostrove	30,8	24,5	30,2	33,4	49,8	55,7	58,2	58,6	47,2	40,0	42,8	37,6	508,8
Jurová	34,3	30,3	35,8	37,3	55,7	67,2	64,2	60,3	56,6	42	49,1	45,3	578,0
Mierovo	35,2	30,9	35,2	34,2	51,8	60,4	57,2	54,7	54,8	39,2	47,6	43,4	544,4
Pataš	31,0	27,4	34,1	36,5	56,8	61,2	57,8	59,0	50,8	41,4	46,4	41,9	544,3
Šamorín	36,3	32,3	36,2	31,7	55,2	62,8	54,1	55,5	55,5	38,5	48,0	44,0	550,1
Veľké Blahovo	35,2	29,9	35,1	35,9	55,5	60,9	62,8	59,8	52,5	40,2	49,4	44,0	561,1
Veľký Meder	30,2	26,1	32,5	35,9	56,3	60,9	59,5	61,6	48,1	39,9	45,8	40,8	537,6

Zdroj: Databáza Klimatologických charakteristik SHMÚ

Snehové pomery

Územie okresu je chudobné na snehovú pokrývku, ktorá zvyčajne nemá počas zimného obdobia súvislejšie trvanie a má len epizodický charakter. Priemerný ročný počet dní so snehovou pokrývkou sa na území okresu pohybuje v rozmedzí 28 až 34 dní. V priemere najviac dní so snehovou pokrývkou je na západe okresu, zatiaľ čo najmenej na juhu. Z Tabuľky č. 1. 18 je vidieť priemerný mesačný (ročný) počet dní so snehovou pokrývkou na staniciach v okrese Dunajská Streda. Najviac dní v roku so snehovou pokrývkou, 33,8, bolo nameraných na stanici Jahodná – Dunajský Klátov. Najmenej dní so snehovou pokrývkou, 26,6, bolo nameraných na stanici Veľký Meder. Najväčší počet dní so snehovou pokrývkou bol na území okresu v januári.

Tabuľka č. 1. 18: Priemerné mesačné (ročné) počty dní so snehovou pokrývkou za obdobie 1981 – 2010 na zrážkomerných staniciach v okrese Dunajská Streda

Názov stanice	XI	XII	I	II	III	IV	Rok
Jahodná - Dunajský Klátov	2,3	7,7	11,6	9,5	3,0	0,1	33,8
Jánošíkovo na Ostrove	2,5	7,3	10,6	9,2	2,6	0,0	32,0
Jurová	1,9	7,1	11,1	8,8	3,1	0,0	31,8
Mierovo	1,7	7,5	11,4	9,3	2,6	0,0	32,2
Pataš	1,9	6,5	10,6	9,0	2,8	0,0	30,5
Šamorín	1,5	7,3	10,7	8,6	2,6	0,0	30,3

Názov stanice	XI	XII	I	II	III	IV	Rok
Veľké Blahovo	1,4	6,6	10,2	8,5	2,4	0,0	28,8
Veľký Meder	1,8	6,2	9,3	7,5	2,1	0,0	26,6

Zdroj: Databáza Klimatologických charakteristík SHMÚ

Veterné pomery

Priemerná ročná rýchlosť vetra je v okrese najvyššia v oblastiach na západe územia. Najnižšie rýchlosti dosahuje vietor na východe okresu. Priemerné ročné rýchlosti vetra sa v okrese Dunajská Streda pohybujú v rozpätí 2,82 až 3,52 m za sekundu.

Oblačnosť

Priemerná ročná oblačnosť sa na území okresu pohybuje v rozsahu od 57,3 % na východe a severe až po 59,3 % na západe okresu. Priemerný ročný počet jasných dní sa pohybuje v rozsahu 55 až 63 dní. Priemerný ročný počet zamračených dní pohybuje od 104 do 113 dní.

1.2. Biotické pomery

1.2.1. Rastlinstvo

1.2.1.1 Fytogeografické členenie územia

Z hľadiska fytogeografického členenia (Kolény, Barka, 2002, In Atlas krajiny Slovenskej republiky) patrí celé územie Slovenska do eurosibírskej podoblasti fytogeografickej ríše Holarctis, tvorenej jedinou, holarktickou oblasťou. Na našom území sa stretávajú dve provincie eurosibírskej podoblasti, z ktorých dominuje provincia stredoeurópska.

Podľa fytogeografického členenia (Futák, 1980) patrí celé územie okresu Dunajská Streda do oblasti panónskej flóry (*Pannonicum*), k obvodu eupanónskej xerothermnej flóry (*Eupanonicum*) s okresom Podunajská nížina. Fytogeografické členenie je uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 1. 19: Fytogeografické členenie okresu Dunajská Streda

Oblasť	Obvod	Okres	Podokres
panónska flóra (<i>Pannonicum</i>)	eupanónska xerothermná flóra (<i>Eupanonicum</i>)	Podunajská nížina	-

Zdroj: Atlas SSR, SAV, Slovenský úrad geodézie a kartografie, Bratislava 1980

Z hľadiska fytogeograficko-vegetačného členenia (Plesník, 2002) radíme celý okres do dubovej zóny, nížinnej podzóny, rovinnej oblasti. Podrobnejšie členenie popisuje tabuľka č. 1. 20.

Tabuľka č. 1. 20: Fytogeograficko-vegetačné členenie v okrese Dunajská Streda

Zóna	Podzóna	Oblasť	Okres	Podokres	Obvod
dubová	nížinná	rovinná	nemokraďový	dúbravinový podokres horného Žitného ostrova	-
				lužný	-
			mokraďový	-	-

Zdroj: Plesník, P., 2002: Fytogeograficko-vegetačné členenie. In Atlas krajiny Slovenskej republiky

1.2.1.2 Potenciálna prirodzená vegetácia

Rekonštruovaná (potenciálna) prirodzená vegetácia predstavuje vegetáciu, ktorá by sa v území vyvinula, keby na krajinu nepôsobila svojou činnosťou človek.

Charakteristiku rekonštruovanej prirodzenej vegetácie uvádzame podľa Geobotanickej mapy ČSSR (Michalko a kol., 1986). Jej prehľad pre okres Dunajská Streda je uvedený v tabuľke č. 1. 21 a na mape č.1. 8.

Tabuľka č. 1. 21: Zastúpenie jednotlivých spoločenstiev v okrese Dunajská Streda

Typ spoločenstva	Plošné zastúpenie v %
Dubové xerothermofilné lesy ponticko-panónske (AQ - <i>Aceri-Quercion</i>)	18,49
Lužné lesy nížinné (U - <i>Ulmion</i>)	59,24
Lužné lesy vrbovo-topoľové (Sx - <i>Salicion albae</i> , <i>Salicion triandrae</i> p.p.)	20,31
Slatiniská (<i>Tofieldietalia</i> , <i>Molinion coerulaeae</i>)	1,92

Zdroj: Michalko a kol., 1986, Geobotanická mapa ČSSR, SAV, Bratislava

Dubové xerothermofilné lesy ponticko-panónske . Do jednotky ďalej patria borovicové lesy lesostepného charakteru s rôzne veľkou prímiesou duba. Typickými stanovišťami sú výslnné svahy v kotlinách na vápnom flyši, melafýre alebo vápenci, s pôdnym typom pararendzina. Jednotka je v kontakte s mezofilnejšími typmi submediteránných teplomilných dubín vo vyšších polohách. V stromovom poschodí dominuje borovica lesná (*Pinus sylvestris*) a dub zimný (*Quercus petraea* agg.); v bylinnom mrvica peristá (*Brachypodium pinnatum*), zanoväť trojvetvá (*Chamaecytisus hirsutus*), chlpaňa hájna (*Luzula luzuloides*) a mednička ovisnutá (*Melica nutans*). Jednotku dotvárajú subpanónske travinnobylinné porasty, v ktorých dominujú trsnaté hemikryptofyty a druhy s plazivým podzemkom. V medzitrsových priestoroch sa nachádzajú hemikryptofyty s prízemnou listovou ružicou, chamaefyty, geofyty a terofyty. Porasty osídľujú plytké pôdy, humusovo-karbonátové na miernych vápencových a dolomitových svahoch alebo rankre na kryštaliniku a na mladotretihorných vyvrelinových podložiach. Primárne sa nachádzajú na strmých skalnatých svahoch a skalných výstupoch. Na ich okraji sa tvoria komplexy s lemovými spoločenstvami. Biotopy sa v minulosti často využívali ako extenzívne pasienky. V druhovom spektre nájdeme tatičnik skalný (*Aurinia saxatilis*), kostravu padalmátsku (*Festuca pseudodalmatica*), oman hodvábný (*Inula oculus-christi*), a kavyl vláskovitý (*Stipa capillata*).

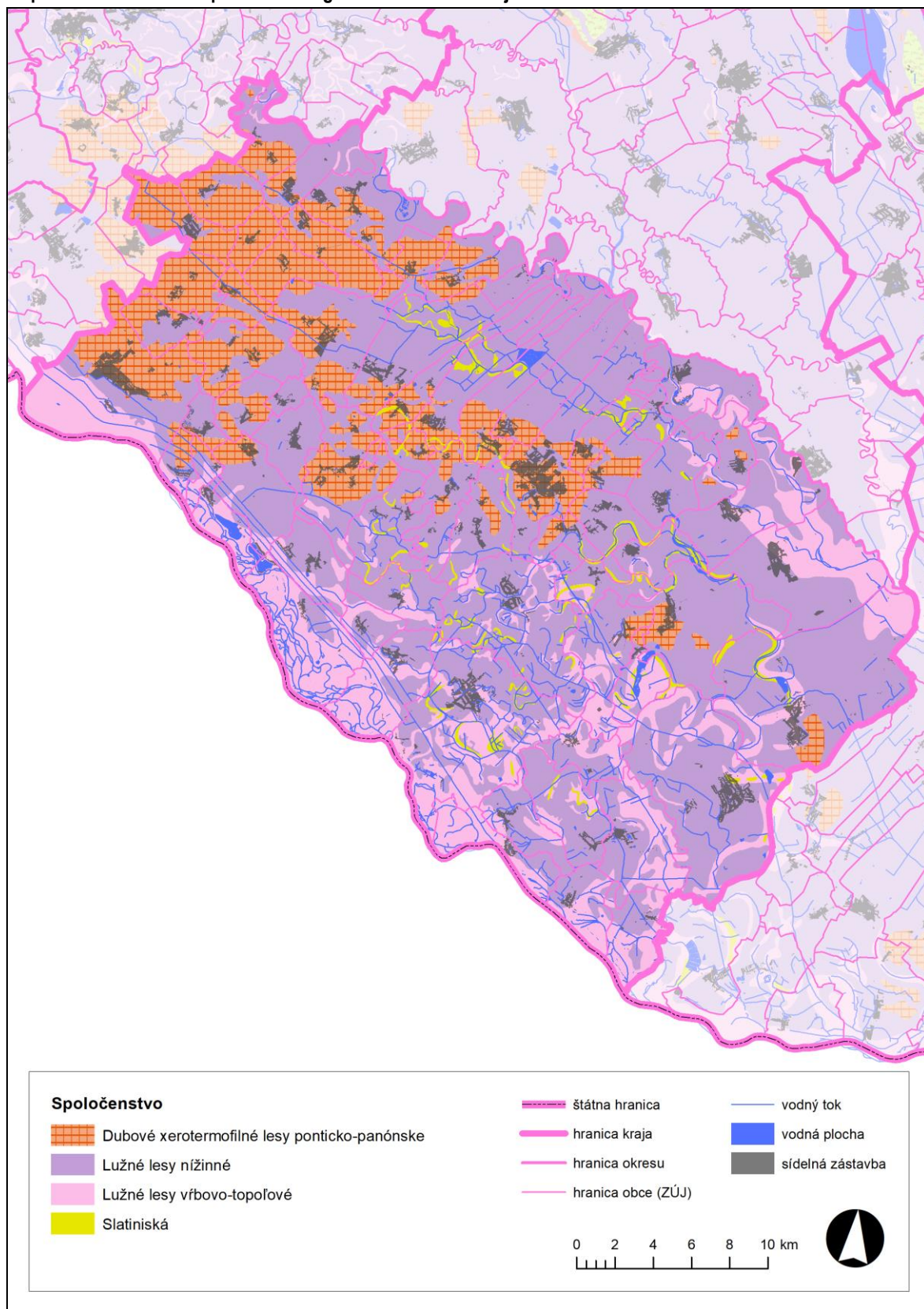
V aluviálnych naplaveninách pozdĺž tokov Dunaja a Malého Dunaja boli vytvorené **lužné lesy nížinné** (*Ulmion*). Ide prevažne o jaseňovo-brestové a dubovo-brestové lesy, ktoré v území okresu miestami zaberali nemalé plochy. Na ich vývoj a štruktúru má rozhodujúci vplyv vodný režim, v spojení s pôdnymi vlastnosťami. Zo stromov bývajú zastúpené: jaseň úzkolistý (*Fraxinus angustifolia*), dub letný (*Quercus robur*), brest hrabolitý (*Ulmus minor*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), javor poľný (*Acer campestre*), čremcha strapcovitá (*Padus avium*) a dreviny mäkkých lužných lesov, najmä topoľ biely (*Populus alba*), topoľ čierny (*Populus nigra*), jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*) a viaceré druhy vrby. V krovinnom poschodí, ktoré býva dobre vyvinuté, s vysokou pokryvnosťou, sa uplatňujú svib krvavý (*Swida sanguinea*), zob vtáči (*Ligustrum vulgare*), bršlen európsky (*Euonymus europaea*), druhy rodu hloh (*Crataegus* sp. div.) a i. Bylinný podrost je druhovo relatívne bohatý. K typickým druhom patria: mrvica lesná (*Brachypodium sylvaticum*), čarovník parížsky (*Circaea lutetiana*), blyskáč cibulkonosný (*Ficaria bulbifera*), kuklik mestský (*Geum urbanum*), kozonoha hostcová (*Aegopodium podagraria*) a ďalšie.

Lužné lesy vrbovo-topoľové (*Salicion albae*) sú spoločenstvá mäkkých lužných lesov rozšírených v nivách riek v teplej panónskej oblasti, na vlhkých, periodicky zaplavovaných sedimentoch v nížinnom a pahorkatinnom stupni do 300 m n. m. Riečne naplaveniny osídľujú pionierske spoločenstvá krovitých vrbín lemujúce vodné toky. Okrem dominantnej vrby trojtyčinkovej (*Salix triandra*) sú prítomné aj krovité vrby (*S. purpurea*), vrba krehká (*S. fragilis*), vrba košíkarska (*S. viminalis*) a vrba biela (*S. alba*). Na sukcesné štádiá krovitých vrb nadväzujú vysokokmenné vrbovo -topoľové lesy, v ktorých je krovinný podrost odlišný od poschodia stromov. V hornej etáži sú zastúpené takmer všetky druhy mäkkých lužných drevín. Okrem vrby je to topoľ biely (*Populus alba*), topoľ čierny (*P. nigra*), topoľ sivý (*P. canescens*), jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), jelša sivá (*A. incana*). Vrba biela a vrba krehká sú autochtónne dreviny lužných lesov Slovenska

a v minulosti boli oveľa viac rozšírené v inundačných oblastiach dolných tokov riek. Účasť topoľov na zložení horného poschodia je oproti vrbam nižšia, pretože sú podstatne náročnejšie na priemerné až nadpriemerné zásoby živín. V podúrovňovej vrstve ďalej pristupuje brest väz (*Ulmus laevis*) a v menšej miere aj brest hrabolitý (*Ulmus minor*). Krovinná etáž je chudobná na druhy a stupeň jej vývinu závisí od periodicity povrchových záplav. Vyskytuje sa svíb krvavý (*Swida sanguinea*) a baza čierna (*Sambucus nigra*). Pokryvnosť bylinnej vrstvy je okrem edafických podmienok závislá na výške a trvaní povrchových záplav. Prevažná časť druhov sa vyvíja po skončení jarných záplav, s optimom na konci mája. Nachádzame tu chrastnicu trsťovú (*Phalaris arundinacea*), žihľavu dvojdomú (*Urtica dioica*), lipnicu pospolitú (*Poa trivialis*), stavikrv pieprový (*Polygonum hydropiper*), netýkavka nedotklivá (*Impatiens noli-tangere*), záružlie močiarné (*Caltha palustris*), mliečnik lesklý (*Euphorbia lucida*), lipkavec močiarny (*Galium palustre*), chmeľ obyčajný (*Humulus lupulus*), kosatec žltý (*Iris pseudacorus*), bleduľa letná (*Leucorum aestivum*), čerkáč obyčajný (*Lysimachia vulgaris*), mäta vodná (*Mentha aquatica*), kostihoj lekársky (*Symphytum officinale*), nezábudka močiarna (*Myosotis palustris*), starček barinný (*Senecio paludosus*), potočník širokolistý (*Sium latifolium*) a žabník kopijovitý (*Alisma lanceolatum*).

Slatiniská. Heliofilné spoločenstvá kalcitrofných rašelinísk a slatinných lúk extrémne bohatých na minerálne živiny. Pôdy sú organogénne i minerálne, oglejené, bohaté na uhličitany a sírany (vápenatý, horečnatý) s pomerne nízkou schopnosťou rašelinenia. Vyskytujú sa najčastejšie na svahových a podsvahových prameniskách, ale aj na okrajoch zazemňovaných vodných nádrží a na nivách. Reakcia pôdy je slabo bázická až neutrálna, pri prameniskových typoch môže byť i silne bázická. Sú to druhovo bohaté spoločenstvá s dominanciou nízkych ostríc a machorastov, s výskytom mnohých vzácných a ohrozených druhov. Fyziognómiu porastov určuje trsnatá ostrica (Davallova *Carex davalliana*), ostrica šupinatoplodá (*Carex lepidocarpa*), ostrica žltá (*Carex flava*), bahnička málokvetá (*Eleocharis quinqueflora*), a páperníky rodu *Eriophorum*. Častý je výskyt orchideí rodu *Dactylorhiza*. Z machorastov dominujú hnedé machy čeľade *Amblystegiaceae*. Vzhľadom na spoločný výskyt slatinných druhov zväzu *Caricion davallianae*, rašelinníkov a plytko koreniacich acidofytov sú druhovo veľmi bohaté. Zväz *Sphagno warnstorffiani-Tomenthypnion* sú ostricovo-machové, rašelinotvorné, sukcesne pokročilejšie spoločenstvá s kalcitolerantnými rašelinníkmi na vápenatých horninách. Viazu sa na stanovištia s vysokým obsahom minerálov pri súčasnej neutrálnej až mierne kyslej reakcii prostredia, ktorá je spôsobená mocnejšou vrstvou rašelinového horizontu.

Mapa č. 1.8: Potenciálna prirodzená vegetácia v okrese Dunajská Streda

Upravil: I. Špilárová (Zdroj: Michalko, J., Berta, J., Magic, D., 1986: Geobotanická mapa ČSSR, SAV, Bratislava)

1.2.1.3 Reálna vegetácia

Reálna vegetácia je výsledkom prírodného potenciálu a dlhodobého ovplyvňovania prirodzenej vegetácie človekom. Záujmové územie je silne poznačené vplyvom ľudskej činnosti. Výskyt prirodzených rastlinných spoločenstiev je tu veľmi zriedkavý. Podstatne väčšiu plochu riešeného územia zaberajú človekom pozmenené a činnosťou človeka podmienené rastlinné spoločenstvá. Reálna vegetácia je charakterizovaná podľa jednotlivých jednotiek prirodzenej vegetácie a ich súčasného stavu. Podkladom pre spracovanie poznatkov o reálnej vegetácii boli literárne údaje, údaje v databáze NLC Zvolen, terénny prieskum a poznatky autorov.

V okrese Dunajská Streda boli v zmysle metodických pokynov na vypracovanie ÚSES identifikované nasledovné jednotky: vegetácia lesov, nelesná drevinová vegetácia, vegetácia trávno-bylinných spoločenstiev, stepných spoločenstiev, slanísk, vegetácia tečúcich a stojatých vôd, polí a trvalých kultúr, úhorov a ruderalná vegetácia a vegetácia ľudských sídiel.

Vegetácia lesov

V území sú zastúpené prevažne listnaté, menej zmiešané aj ihličnaté lesy. Dominantnými sú *mäkké lužné lesy*, miestami sa vyskytujú *tvrdé lužné lesy*, *prechodné lužné lesy* a iné lesné spoločenstvá. Na základe členenia podľa lesných vegetačných stupňov ich zaraďujeme do dubového stupňa. Lesnatosť územia je len 6,5 % a je jednou z najnižších na Slovensku. V záujmovom území sú zastúpené hospodárske súbory lesných typov: extrémne vápencové dúbravy (64,25 ha), hrabové lužné jaseniny - tvrdé luhy (2767,88 ha), dubové lužné jaseniny - prechodné luhy (1033,75 ha), vrbové topoliny - mäkké luhy (606,12 ha), extrémne porasty bresta (159,85 ha), brestové lužné jaseniny-prechodné luhy (1750,73 ha), vrbové topoliny - mäkké luhy ochranného rázu (116,27 ha). Zastúpené sú kategórie: hospodárske lesy (80 %), ochranné lesy (10 %) a lesy osobitného určenia (10 %). Z drevín, prevažne pestovaných, sa tu vyskytujú topoľ šľachtený (47,75 %), jaseň (17,18 %), topoľ (10,58 %), vrbá (7,26 %), agát (5,52 %), javor (4,64 %) a ďalšie menej rozšírené ako borovica, dub, jelša, lipa. Podľa stupňov ochrany prírody vymedzených Zákonom 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny sa v 1. stupni nachádza 3294,92 ha lesa. V 2. stupni je 2915,51 ha lesa. Zaraďené sú sem lesné spoločenstvá CHKO Dunajské luhy. V 4. stupni je 29,08 ha lesa a v 5. stupni 259,35 ha lesa. Sú to lokality zaraďené podľa uvedeného zákona k osobitne chráneným častiam prírody.

Pôvodné lesy boli zmenené na ornú pôdu. V súčasnosti sa lesy vyskytujú hlavne v medzihrádzovom priestore Dunaja a Malého Dunaja, ďalej tvoria maloplošné enklávy v poľnohospodársky využívannej krajine (pozdĺž Malého Dunaja a ojedinele i mimo neho). Lesná vegetácia je výrazne ovplyvnená hospodárskou činnosťou človeka. Zmeny nastali po vybudovaní hrádzí Vodného diela Gabčíkovo. Pred ich vybudovaním boli povodňové vlny plytšie a plošne rozsiahlejšie. V terénnych zníženinách, kde sa udržiavala voda najdlhšie prevládali mäkké lužné lesy. Vo väčšej miere ako v súčasnosti sa vyskytovali prechodné a tvrdé lužné lesy. Po vybudovaní obojstrannej ochrannej hrádze v sa povodňové vlny dostávajú len do medzihrádzového priestoru. Sú vyššie ako v minulosti. V medzihrádzovom priestore zasahujú aj tie lokality, na ktoré sa voda pred vybudovaním hrádze nedostala. Vedie to k zvyšovaniu výmery vlhkých a vlhších foriem lužných lesných ekosystémov. Častejšie záplavy v medzihrádzovom priestore spôsobujú zvýšenie hladiny vody. Vedie to k zhoršeniu podmienok pre tvrdé listnaté dreviny, ktoré sa tu v súčasnom období vyskytujú v oveľa menšej miere ako v minulosti (Marko a kol., 2006).

V záujmom území v dôsledku spôsobu hospodárenia a výsadby monokultúr šľachteného topoľa, má lužný les neprirodzený charakter. V medzihrádzovom priestore tieto lesy zaberajú asi 80 % celkovej porastenej plochy, čo sa prejavuje na vysokej miere potlačenia pôvodnej vegetácie. Monokultúry rýchlorastúcich šľachtených topoľov, ako umele vytvorené spoločenstvo, vyžadujú pre svoju existenciu časté a intenzívne zásahy človeka. Napriek tomu sú tieto lesné porasty relatívne málo odolné voči škodlivým činiteľom.

Mäkké lužné lesy sa vyskytujú na najnižších lokalitách sledovaného územia s vysoko položenou hladinou podzemnej vody. Ich rozšírenie je závislé od pohybu vodnej hladiny vodných tokov a kvalitatívneho zloženia a rýchlosti ukladania nánosov štrkov a pieskov. Fytocenologicky s reprezentované spoločenstvami *Salicetum albae*, zväz – *Salicion albae*, trieda *Salicetea purpureae*. V pôvodných spoločenstvách prevládajú vrbá biela (*Salix alba*), vrbá krehká (*Salix fragilis*) a na suchších miestach k nim pribudli niektoré druhy pôvodných druhov topoľov ako topoľ biely (*Populus alba*), topoľ čierny (*Populus nigra*) a krížencov topoľov ako topoľ sivý (*Populus canescens*), ktoré tu dosahujú optimálny rozvoj. Zastúpenie má aj jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*).

Mäkké lužné lesy sa vyznačujú uvoľnenou nezapojenou stromovou etážou. Krovinná etáž je vyvinutá slabo alebo úplne chýba. Bylinný podrast tvoria rýchlo šíriace sa vlhkomilné aj mezofilné druhy bylín (penikajú z kontaktných biocenóz) ako chrastnica trsteníkovitá (*Phalaroides arundinacea*), prhláva dvojdomá (*Urtica dioica*), ostružina ožinová (*Rubus caesius*), stavikrv pieprový (*Polygonum hydropiper*), čerkáč obyčajný (*Lysimachia vulgaris*), čerkách peniažtekový (*Lysimachia nummularia*), vrbica vrboľistá (*Lythrum salicaria*), ostrica pobrežná (*Carex riparia*), ostrica ostrá (*Carex acutiformis*), nezábudka močiarna (*Myosotis palustris*), mäta dlholistá (*Mentha longifolia*), žerušnica horká (*Cardamine amara*), čistec močiarny (*Stachys palustris*), roripa obojživelná (*Rorippa amphibia*), lipkavec močiarny (*Galium palustre*), kosatec žltý (*Iris pseudacorus*), žabník skorocelový (*Alisma plantago-aquatica*), chmeľ obyčajný (*Humulus lupulus*), kostihoj lekárskeý (*Symphytum officinale*) a i. V záujmovom území sú ohrozené intenzívnou poľnohospodárskou činnosťou, expanzívnym šírením inváznych druhov a pestovaním nepôvodných topoľových monokultúr hlavne na suchších miestach.

Tvrde lužné lesy sa vyskytujú na pôdach s nižšie položenou hladinou podzemnej vody. Fytocenologicky s reprezentované spoločenstvami *Querceto-Fraxinetum*, *Ulmeto-Fraxinetum carpineum*, *Ulmeto-Fraxinetum populeum*. Zo stromovitých drevín mal v pôvodných porastoch prevahu dub letný (*Quercus robur*) s brestom hrabolistým (*Ulmus minor*), s prímiesou brestu väzového (*Ulmus laevis*), topoľa čierneho (*Populus nigra*), lipy malolistej (*Tilia cordata*) a jelše lepkavej (*Alnus glutinosa*). V území bol dub väčšinou vyťažený už dávnejšie a bresty podľahli grafioze. V súčasnosti v časti týchto lesov prevláda jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*) sa zachoval ojedinele, primiešaný býva topoľ biely (*Populus alba*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*) a čremcha obyčajná (*Prunus padus*). Z krovín sa uplatňuje lieska obyčajná (*Corylus avellana*), svib krvavý (*Swida sanguinea*), bršlen európsky (*Euonymus europaeus*), kalina siripútková (*Viburnum lantana*) a klokoč perovitý (*Staphylea pinnata*). V bylinnom podraсте je zastúpená cesnačka lekárska (*Alliaria petiolata*), hluchavka škvrnitá (*Lamium maculatum*), kozonoha hostcová (*Aegopodium podagraria*), zvonček prhlavolistý (*Campanula trachelium*), cesnak medvedí (*Allium ursinum*), fialka lesná (*Viola reichenbachiana*) a i. Vo väčšine lesných porastov, patriacich do tohto hospodárskeho súboru lesných typov sa pestujú topole šľachtené v intenzívnych kultúrach (kultivary I 214 a Robusta).

Prechodné lužné lesy sú v území zastúpené najviac. Sú charakteristické zvýšeným množstvom pôdnej vlhky. V pôvodných porastoch mal dominantné postavenie dub letný (*Quercus robur*), s prímiesou jaseňa štíhleho, resp. bresta hrabolistého s jaseňom štíhlým a dubom letným, s prímiesou domácich druhov topoľov (*Populus sp.*). Majú vyvinutú krovitú etáž, tvorenú hlavne bazou čiernou, svibom krvavým, bršlenom európskym a i. V súčasnosti sa na týchto lokalitách pestujú väčšinou intenzívne porasty topoľa, pre ktorý sú tu optimálne podmienky na dosiahnutie vysokej produkcie kvalitného dreva. **Nepôvodné monokultúrne lesy** sú v záujmovom území zastúpené kultúrami agáta bieleho, topoľov a iných listnatých drevín. Kultúry agáta bieleho (*Robinia pseudoacacia*) sú v území zastúpené ako čisté agátové porasty alebo ako porasty s prevahou agáta. Dominantným druhom je agát biely (*Robinia pseudoacacia*), ktorý potláča zmenou vlastností pôd autochtónne druhy, čo spôsobuje ochudobnenie krovinej a bylinnej etáže. Krovinné druhy sú zastúpené bazou čiernou (*Sambucus nigra*), z bylinných druhov sa tu vyskytujú balota čierna (*Ballota nigra*), stoklas jalový (*Bromus sterilis*), lipkavec obyčajný (*Galium aparine*), šalát kompasový (*Lactuca serriola*), lipnica úzkolistá (*Poa angustifolia*), torica japonská (*Torilis japonica*).

Kultúry topoľov (*Populetum culti euroamericana*) sú zastúpené rýchlorastúcimi klonmi euroamerických topoľov, ktoré sú vysadené v radoch a pravidelných sponoch. Hlavné pestované kultivary sú Blanc du Poitou, Virginiana de Frignieourt, Robusta, I 214, Gerlica, Flachslenden, Heidemij, Panónia.

Do monokultúr penikajú a rýchlo sa šíria niektoré neofyty napr. zlatobyľ obrovská (*Solidago gigantea*).

Z kultúr iných listnatých drevín sa v záujmovom území monokultúrne pestuje orech vlašský (*Juglans regia*) a baza čierna (*Sambucus nigra*).

Nelesná drevinová vegetácia

Nelesná drevinová vegetácia sa v území nachádza v podobe línii drevín popri cestách a remízok, vetrolamov, zasakovacích pásov, brehových porastov a porastov popri poľných cestách. V riešenom území vzhľadom na charakter okolia s veľmi malým zastúpením nelesnej drevinovej vegetácie sú významnými sekundárnymi spoločenstvami. V stromovej a krovinej vrstve prevláda spontánne sa šíriaci agát (*Robinia pseudoacacia*) a vysadený je orech (*Juglans regia*), miestami môžu byť primiešané nitrofilné ekologicky nenáročné druhy, napr. baza čierna (*Sambucus nigra*). Pozdĺž vodných tokov sú zastúpené napr. topole (*Populus sp.*), vrby (*Salix sp.*),

svib krvavý (*Swida sanguinea*) a i. Sekundárne sukcesné spoločenstvá sú obsadené topoľmi (*Populus sp.*), vrbami (*Salix sp.*), a ružou šipovou (*Rosa canina*) a i. v podrade často s inváznymi rastlinami ako zlatobyl kanadská (*Solidago canadensis*), slnečnica hluznatá (*Helianthus tuberosus*) a i. Popri poľných cestách, sú zastúpené topole (*Populus sp.*), vrby (*Salix sp.*), hlohy (*Crataegus sp.*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*), agát biely (*Robinia pseudoacacia*), orech vlašský (*Juglans regia*) a pod.

Vegetácia trávno-bylinných spoločenstiev

Trvalé trávne porasty predstavujú trávnaté porasty, ktoré v záujmovom území väčšinou vznikli zarastením bývalej ornej pôdy (úhory) vysiatím niektorých kultivarov hospodársky významných druhov tráv, alebo sa vyskytujú na miestach, ktoré neboli vhodné na obrábanie a v minulosti bola na nich odstránená stromová a krovitá vegetácia. Viaceré plochy sú v rôznom štádiu zarastania krovami a ojedinele aj stromami, vzhľadom na ich využívanie resp. nevyužívanie. Záujmové územie patrí k tým územiám Slovenska, kde došlo k najväčším zmenám prírodného prostredia ľudskou činnosťou. V snahe získať čo najviac ornej pôdy v tejto klimaticky priaznivej oblasti boli zamokrené plochy odvodnené a rozorané. Došlo k radikálnemu ústupu celého radu rastlín a rastlinných spoločenstiev a k značnému zníženiu biodiverzity. Zastúpené sú prevažne vlhké lúky na zaplavovaných a podmáčaných plochách so psiarkou lúčnou (*Alopecurus pratensis*), kostravou lúčnou (*Festuca pratensis*), lipnicou úzkolistou (*Poa angustifolia*), psinčekom poplázovým (*Agrostis stolonifera*), iskemikom plazivým (*Ranunculus repens*), nátržníkom plazivým (*Potentilla reptans*), mrkvou obyčajnou (*Daucus carota*) a i. V súčasnom období sú ohrozené hlavne hnojením poľnohospodárskych plodín a rozorávaním. Chránené a ohrozené druhy sú v uvedených spoločenstvách napr. ostrica včasná (*Carex praecox*), fialka vyššia (*Viola elatior*), plamienok celistolistý (*Clematis integrifolia*), vstavač riedkokvetý úhladný (*Orchis laxiflora ssp elegans*) a i.

Za potenciálne významné v tejto skupine možno považovať trávne porasty v ochranných pásmach vodných zdrojov. Na takýchto trávnatých plochách sa môžu v dôsledku vylúčenia hnojenia a chemizácie vyskytovať porasty mezofilných lúk ako náhradných spoločenstiev po pôvodných tvrdých lužných lesoch. Pôvodné lesy tvorili najsuššie varianty rastlinných spoločenstiev, a sú nahradené subxerothermnými až xerothermnými druhmi, ktoré možno zaradiť do asociácie *Potentillo-Festucetum*. Relatívne významné sú porasty hrádzí inundácie Dunaja a Malého Dunaja. Z hľadiska vegetácie predstavujú sekundárne trávno-bylinné spoločenstvá s prevahou sucho a mezofilných druhov na terénnych vyvýšeninách ako napr. stoklas vzpriamený (*Bromus erectus*), reznáčka laločnatá (*Dactylis glomerata*), smlz kroviskový (*Calamagrostis epigeios*), kostrava lúčna (*Festuca pratensis*), skorocel najvyšší (*Plantago altissima*) a i. (Marko a kol., 2006).

Vegetácia slanísk

Slanomilná vegetácia - spoločenstvá slaných pôd sú významnou zložkou vegetácie veľkých nížin v panónskej oblasti, ako je aj Podunajská nížina. Halofytne a subhalofytne spoločenstvá patria ku kontinentálnej sérii slanomilnej vegetácie. Ich vznik umožňujú vlastnosti geologického podkladu, pôdy, klímy, geomorfologické a hydrologické pomery. Dôležitým faktorom sú umelé zásahy človeka do pôvodnej vegetácie, ako je odlesnenie, odvodňovanie, čo spôsobilo zasolenie pôd a tým vznik slanomilnej vegetácie. V sledovanom území sa tieto spoločenstvá vyskytujú len fragmentárne a nezaberajú väčšie plochy. Typickým predstaviteľom slaných stepí je palina slanomilná (*Artemisia santonicum*), ktorá obľubuje na jar zaplavené a v lete vysychajúce miesta a astrička panónska (*Tripolium pannonicum*), obe ohrozené a chránené. Spoločenstvo sa uvádza v Území európskeho významu Karáb

Vegetácia tečúcich a stojatých vôd

Spoločenstvá stojatých vôd riečnych alúvií predstavujú veľmi rôzne prirodzené typy vôd (mŕtve ramená, periodické vody, zníženiny, močiare a pod.). V území sú pomerne rozšírené. V minulosti ich bolo podstatne viac ako v dnešnej dobe. Súvisí to s činnosťou človeka, ktorý za účelom vysušovania pôdy mnohé z nich zlikvidoval. Rastliny viazané na vodné prostredie sú dôležitým komponentom ekosystému riek (Dunaja a Malého Dunaja) ako aj ekosystému vodou zaplavených štrkových jám. Predstavujú bohatý genofond druhov, často zákonom chránených, zvyšujú druhovú diverzitu, stabilizujú vodný režim a pod. Do skupiny vodnej a močiarenej vegetácie patria tri základné typy. Vodná vegetácia predstavuje celý rad rastlinných spoločenstiev stojatých alebo tečúcich vôd. Je rozšírená v mŕtvych ramenách, kanáloch, materiálových jamách. Rastie tu

rekreáciu a zotavenie ľudí, kompozičné a esteticky dotvára sídla, pôsobí na fyziologický a psychický stav človeka. V ľudských sídlach sa vyčleňujú dve časti obytného priestoru v ktorých zeleň zohráva významné postavenie. Je to vlastný priestor na bývanie (prevažne výstavba rodinných domov, záhrady) tvorí ho obytný dom a príslušenstvo (garáže, sklady, hospodárske prístavby) a rozšírený vonkajší priestor, ktorý tvoria vonkajšie plochy a zariadenia (komunikačná zeleň, predzáhradky, zeleň pri kostole, parková zeleň a pod.) Jej význam tiež spočíva v tom, že spája obytné priestory so zeleňou okolitej krajiny (poľnohospodárska zeleň - medze). Vegetáciu ľudských sídel tvoria mnohokrát nepôvodné druhy. Vysoký porast tvoria dreviny ako napr. orech vlašský (*Juglans regia*), okrasné višne a čerešne (*Prunus sp.*), agát biely (*Robinia pseudoacacia*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), javor mliečny (*Acer platanoides*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), tuje (*Thuja sp.*), hlošina úzkolistá (*Elaeagnus angustifolia*), borovica čierna (*Pinus nigra*), smrek (*Picea sp.*), pagaštan konský (*Aesculus hippocastanum*), topol čierny (*Populus nigra*), vrbica biela (*Salix alba*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*). Nízky porast tvorí vŕba zob obyčajný (*Ligustrum vulgare*), dráča (*Berberis sp.*), orgován obyčajný (*Syringa vulgaris*), zlatovka previsnutá (*Forsythia suspensa*), tavolníky (*Spiraea sp.*), rakytník rešetliakový (*Hippophae rhamnoides*), kalina vráskavolistá (*Viburnum rhytidophyllum*), borievky (*Juniperus sp.*), ruža šípková (*Rosa canina*), okrasné ruže, chmeľ obyčajný (*Humulus lupulus*), nálety bazy čiernej (*Sambucus nigra*), trvalkové záhony. Pomerne veľké časti predstavujú aj trávnaté porasty v rôznych areáloch, ktoré majú skôr parkový charakter.

1.2.2 Živočíšstvo

1.2.2.1 Zoogeografické členenie

Zoogeografické členenie: terestrický biocyklus

Z hľadiska zoogeografického členenia terestrického biocyklu patrí územie Slovenska do oblasti palearktiskej, podoblasti Eurosibírskej, provincie stepí, listnatých lesov a stredoeurópskych pohorí.

Územie okresu Dunajská Streda radíme k provincií stepí, panonského úseku (Jedlička, Kalivodová, 2002, In Atlas krajiny Slovenskej republiky).

Zoogeografické členenie: limnický biocyklus

Limnický biocyklus Slovenska patrí do euromediteránnej zoogeografickej podoblasti. Prevažná väčšina územia patrí do severopontického úseku pontokaspickej provincie. Jej vody odvádza Dunaj do Čierneho mora. V rámci tohto úseku možno rozlíšiť tri okresy: hornovážsky, podunajský a potiský. Iba malá časť územia Slovenska zasahuje do západného úseku atlantobaltickej provincie a jej vody, odvádzané Popradom a Dunajcom, patria do umoria Baltického mora.

Riešené územie spadá do Pontokaspickej provincii podunajského okresu, západoslovenskej časti. (Hensel, Krno, 2002, In Atlas krajiny Slovenskej republiky).

1.2.2.2 Živočíšstvo

Rozmanitosť prírodných podmienok a rastlinných spoločenstiev sa odráža aj v početnom zastúpení druhov fauny. Sú tu vhodné podmienky pre druhy vodné, mokraďové, druhy listnatých lesov, lesostepí. Druhovo najpočetnejšia je fauna hmyzu. K významnej skupine patria vážky, ktorých sa tu vyskytuje niekoľko desiatok druhov. Na prúdiace vody sú viazané klinovky napr. klinovka obyčajná (*Gomphus vulgatissimus*) aj klinovka hadia (*Ophiogomphus cecilia*) a klinovka žltónohá (*Gomphus flavipes*). Z chrobákov má zastúpenie napr. fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*). Bohatá je aj fauna rýb, čo je dôsledkom kombinácie rozsiahlosti vodných plôch a ich rôznorodosti, od prudko tečúcich cez pomaly tečúce, stojaté, rôzne zarastené a vysychajúce vodné plochy. Z hľadiska ochrany je významný blatniak tmavý (*Umbra*

krameri), hlavátka podunajská (*Hucho hucho*), hrebenačka vysoká (*Gymnocephalus baloni*). Z obojživníkov tu má zastúpenie mlok obyčajný (*Triturus vulgaris*), zriedkavejšie mlok dunajský (*Triturus dobrogicus*), rosnicka zelená (*Hyla arborea*), skokan štiľhy (*Rana dalmatina*) a i., kunka červenobruchá (*Bombina bombina*), ropucha obyčajná (*Bufo bufo*). Z plazov sa tu najčastejšie vyskytuje užovka obojková (*Natrix natrix*). Oblasť je významná aj pre vtáky. Najviac ich žije v starých lesných porastoch domácich drevín, ktoré im poskytujú ideálne podmienky na hniezdenie napr. penica čiernohlavá (*Sylvia atricapilla*), vrabec poľný (*Passer montanus*), ďateľ prostredný (*Dendrocopos medius*) a i. Na staré pralesovité porasty sú viazané krutihlav hnedý (*Jynx torquilla*), ďateľ čierny (*Dryocopus martius*), sýkorka čiernohlavá (*Parus montanus*) a i. V lužných lesoch žije haja tmavá (*Milvus migrans*), tiež orliak morský (*Haliaeetus albicilla*). Z cicavcov sa tu vyskytujú takmer všetky druhy typické pre oblasť listnatých lesov napr. jež bledý (*Erinaceus concolor*), kuna lesná (*Martes martes*), líška obyčajná (*Vulpes vulpes*), jazvec lesný (*Meles meles*), srnec hômny (*Capreolus capreolus*), sviňa divá (*Sus scropha*) a i. K najvzácnejším európskym cicavcom patrí vydra riečna (*Lutra lutra*). V posledných rokoch sa tu opäť rozšíril bobor vodný (*Castor fiber*), v minulosti na Slovensku vyhubený. V mokradiach sa zachoval pozoruhodný druh – hraboš severský panónsky (*Microtus oeconomus mehelyi*), glaciálny relikt.

V okrese Dunajská Streda boli v zmysle metodických pokynov na vypracovanie ÚSES identifikované nasledovné spoločenstvá živočíchov podľa typov ich prostredia: *zoocenózy dubových lesov, nížinných lužných lesov, spoločenstiev tečúcich a stojatých vôd, trávnatých spoločenstiev, polí a ľudských sídel*.

Zoocenózy dubových lesov

Fauna **bezstavovcov dubovo-hrabových lesov** je pestrá a bohatá. Spoločenstvá pavúkov majú vysokú druhovú diverzitu. *Trochosa terricola*, *Pardosa lugubris* a *Tenuiphantes mengei* majú eudominantné zastúpenie. Typickými pavúkmi dubovo-hrabových lesov sú *Anguliphantes angulipalpis*, *Panamomops fagei*, *Histoipona torpida*, *Coelotes inermis*, *C. terrestris*, *Zodariion germanicum*, *Haplodrassus silvestris*, *Zora silvestris*, *Agroeca brunnea* a *Xysticus luctator*. 75 mesostigmátnych roztočov bolo zistených vo vzorkách pôdy – medzi eudominantmi patrili *Holoparasitus calcaratus*, *Veigaia nemorensis*, *Vulgarogamasus kraepelini* a *Zercon peltatus* var. *peltatus*. Zistili sme len jeden druh štúrikov (Pseudoscorpiones), a to *Neobisium muscorum*. K eudominantom stonôžok (Chilopoda) patrili *Schendyla nemorensis* a *Lithobius muticus*. Ako indikačné druhy mnohonôžok (Diplopoda) patria - *Cylindroiulus boleti*, *Strongylosoma stigmatosum* a *Ommatoiulus sabulosus*. U bzdôch (Heteroptera) dominovali *Legnotus limbosus* a *Eurygaster Maura* a typickými druhmi dubovo-hrabových lesov sú *Drymus brunneus*, *D. ryeii*, *Scolopostethus affinis*, *S. thomsoni*, *Rhyparochromus alboacuminatus*, *Legnotus limbosus*. Zo žižiaviek (Isopoda) boli druhy *Protracheoniscus politus* a *Porcellium collicola* klasifikované ako indikatívne pre tento typ biotopu. 78 druhov chrobákov z čeľade nosáčikovitých (Curculionidae) bolo zistených v týchto habitatoch, s najvyššou dominanciou a frekvenciou sa vyskytovali *Acalles fallax*, *Barypeithes mollicomus*, *Trachodes hispidus*, *Ceutorhynchus pallidactylus*, *C. obstrictus* a *Sitona macularius*.

Spoločenstvá bezstavovcov **dubových lesov na spraši a piesku** majú vysokú druhovú diverzitu. Môžu sa u vyskytovať európske významné druhy chrobákov, napr. kováčiky - *Brachygonus megerlei*, *Reitterelater dubius*, *Lacon querceus*, *Limoniscus violaceus*, alebo fúzače - *Cerambyx cerdo*, *Trichoferus pallidus*, krasone - *Anthaxia deaurata* a *A. hackeri*, z bystrušiek je to napr. *Carabus variolosus*, z nosáčikov - *Acalles fallax*, *Barypeithes mollicomus*, *Trachodes hispidus*, *Ceutorhynchus pallidactylus*, *C. obstrictus* a *Sitona macularius*. Zo bzdôch (Heteroptera) to môže byť *Legnotus limbosus* a *Eurygaster Maura*. Z pavúkov (Araneae) sa v lesoch vyskytujú - *Histoipona torpida*, *Coelotes inermis*, *C. terrestris*, *Haplodrassus silvestris*, *Zodariion germanicum*, *Zora silvestris*, *Agroeca brunnea* a *Xysticus luctator*. Z kobyliek – kobylka dubová (*Meconema thalassinum*), z motýľov mniška veľkohlavá (*Lymantria dispar*) je požieračom listnatých lesov.

Nepôvodné drevinné porasty a lesy sú tiež domovom rôznych druhov živočíchov. Patria sem najmä agátiny a topoliny. K významným bezstavovcom **agátových porastov** patrí včela medonosná (*Apis mellifera*). Ovocné stromy predstavujú vhodné refúgiá pre mravce, dvojkrídlovce, motýle, slimáky, ktoré na nich nachádzajú vhodné trofické podmienky. V čase kvitnutia poskytujú nektár včelám, v čase dozrievania plodov osiam (*Vespula vulgaris*) a sršňom (*Vespa crabro*). Na **topoľoch** sú veľmi hojné hrčky (háľky) rozličného tvaru na listových stopkách - tvorí ich dutinárka listová **Pemphigus filaginis** alebo dutinárka skrutkovitá **Pemphigus spirothecae**. Na listoch topoľov a vrb žijú húsenice mnišky pižmovej **Euproctis similis** a mnišky vrbovej **Leucoma salicis**. Často spôsobujú holožery. Mniška zlatoritka **Euproctis chrysorrhoea** spôsobuje defoliácie na ovocných stromoch v záhradách a v stromoradiach okolo ciest.

Na okrajoch lesov a majú v zemi hniezda čmeliaky (*Bombus terrestris*). Rovnako ako včely, predstavujú významné opelovače. Potom to môžu byť včely samotárky – *Xylocopa*, alebo samotárske včely z rodu *Andrena* (pieskárky), ktoré si na teplých miestach robia až 50 centimetrov hlboké chodby, kde sa vyvíjajú larvy. Z chrobákov sú to lienky (rod *Coccinella*).

Z bezstavovcov sú tu zastúpené tiež krasec lipový (*Lampra rutilans*), pluzgiernik lekársky (*Lytta vesicatoria*), nosatec dubový (*Curculio venosus*), bzdocha červenonohá (*Pentatoma rufipes*), kobylika zelená (*Tettigonia viridissima*) a i.

Fauna stavovcov dubových lesov je v záujmovom území viazaná na mozaikovite usporiadané lesné spoločenstvá rozptýlené v rámci celého okresu. Plošne zaberajú malú časť záujmového územia. Zoocenóza stavovcov je reprezentovaná nasledovnými druhmi: veverica stromová (*Sciurus vulgaris*), hrdziak lesný (*Myodes glareolus*), ryšavka žltohrdlá (*Apodemus flavicollis*), diviak lesný (*Sus scrofa*), jazvec lesný (*Meles meles*), raniak hrdzavý (*Nyctalus noctula*).

Zoocenózy nížinných lužných lesov

Fauna je viazaná na vrbovo-topoľové a dubovo-brestovo-jaseňové lužné lesy, ktoré sa v záujmovom území vyskytujú hlavne v južnej časti okresu a sú súčasťou CHKO Dunajské luhy a tiež v okolí mŕtvych ramien Malého Dunaja. Ich bohatšia bylinná a krovinná etáž zabezpečuje bohatú početnosť populácií jednotlivých živočíšnych druhov. Fauna bezstavovcov **vrbovo-topoľových nížinných lužných lesov** je zastúpená lesnými druhmi a druhmi viazanými na vodné prostredie alebo mokradové biotopy vďaka výskytu zamokrenej terénnej depresie v lesnom poraste. Z významnejších druhov bezstavovcov tu bol zaznamenaný výskyt druhov európskeho významu z lastúrníkov korýtko riečne (*Unio crassus*) a z chrobákov roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), mnohé bystrušky z rodov *Pterostichus*, či *Carabus*. Z motýľov na okraji územia bol zaznamenaný pestroň vlkovcový (*Zerynthia polyxena*). Okrem týchto druhov tu žijú aj iné významné druhy, ktoré sú zapísané v červenom zozname rastlín a živočíchov SR, ako napr. vážka šidlo pestré (*Aeshna mixta*), chrobáky fúzač vrbový (*Lamia textor*) a fúzač pižmový (*Aromia moschata*). Z pavúkov sa v mäkkých lužných lesoch vyskytuje 14 charakteristických druhov pavúkov - *Bathyphantes nigrinus*, *Centromerus sylvaticus*, *Diplocephalus latifrons*, *Diplocephalus picinus*, *Diplostyla concolor*, *Lepthyphantes pallidus*, *Pachygnatha clercki*, *Pachygnatha listeri*, *Pardosa lugubris*, *Pirata hygrophilus*, *Agroeca brunnea*, *Ozyptila praticola*, *Zora spinimana*, *Trochosa ruricola*. Pre vnútrozemskú deltu Dunaja, teda pre stredný úsek je vybraných ďalších 11 charakteristických druhov - *Robertus lividus*, *Ceratinella scabrosa*, *Oedothorax retusus*, *Bathyphantes gracilis*, *Walckenaeria obtusa*, *Ero furcata*, *Neriere clathrata*, *Clubiona pallidula*, *Clubiona terrestris*, *Tenuiphantes tenebricola*, *Pardosa amentata*. Spolu až 25 druhov pavúkov je typických pre mäkké zaplavované lužné lesy Dunaja a ich koexistencia je základným bohatstvom druhového spektra spoločenstiev epigeických pavúkov. Z pavúkov **tvrdých lužných lesov** je hľadiska dlhodobého sledovania stavu bioty v zaplavovaných biotopoch je pavúk *Pirata hygrophilus* vhodný modelový bioindikačný druh. Druhým významným indikačným druhom mäkké lužné lesy je pavúk *Pardosa lugubris*, ktorý veľmi rýchlo reaguje na zmeny vlhkostných pomerov a až agresívne preniká na plochy s novovytvorenými suchšími podmienkami.

Medzi nápadný hmyz lužných lesov patria vážky, ktorých sa tu vyskytuje niekoľko desiatok druhov. V prúdiacich vodách sú typicky viazané šidlá, ako napr. klinovky – masovo sa vyskytujúca klinovka obyčajná (*Gomphus vulgatissimus*) aj vzácnejšie druhy klinovka hadia (*Ophiogomphus cecilia*) a klinovka žltá (*Gomphus flavipes*). Typickým druhom veľkých mŕtvych ramien je vážka dvojškvrnná (*Epitheca bimaculata*), ktorej ťažisko výskytu na Slovensku je práve okolo Dunaja a zistená tu bola početná populácia celoeurópsky silno ohrozenej vážky *Leucorrhinia caudalis*. Medzi chrobákmi zaujmú najmä tie najväčšie – v starých stromoch žije napríklad fúzač veľký (*Cerambyx cerdo*) a tiež najväčší európsky chrobák, roháč obyčajný (*Lucanus cervus*). Zaujímavé sú však aj iné druhy, napríklad drobný slepý euedafický, v pôde žijúci drobník *Thinobius korbelti*, druh objavený a doposiaľ známy len z dunajských lužných lesov na Slovensku.

V jaseňovo-jelšových lužných lesoch sa zaujímavých bezstavovcov nachádzajú napr. fúzač veľký (*Cerambyx cerdo*), plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*) - druhy európskeho významu. Z druhov národného významu je to očkáň bielo pásy (*Hipparchia alcyone*), očkáň metlicový (*Hipparchia semele*), kováčik (*Brachygonus megerlei*), húseničiar pižmový (*Calosoma sycophanta*), zlatoň ligotavý (*Cetonia scabra*), krasoň dubový (*Eurythya quercus*), fúzač zavalitý (*Ergates faber faber*), nosorožtek obyčajný (*Oryctes nasicornis holdhausi*).

Z ďalších bezstavovcov sú tu rozšírené kliešť pijak lužný (*Dermacentor reticulatus*), strapka vrbová (*Taeniothrips salicis*), strapka jelšová (*Thrips alni*), fúzač vrbový (*Lamia textor*), krytonos jelšový

(*Cryptorrhynchus lapathi*) a i. Fauna stavovcov nížinných lužných lesov je zastúpená druhmi ako napr. hrdziak lesný (*Myodes glareolus*), ryšavka žltohrdlá (*Apodemus flavicollis*), diviak lesný (*Sus scrofa*), jazvec lesný (*Meles meles*), večernica parková (*Pipistrellus nathusii*), chránené a ohrozené vtáky napr. strakoš kolesár (*Lanius minor*), kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*), bocian čierny (*Ciconia nigra*) a i.

Zoocenózy spoločenstiev tečúcich a stojatých vôd

Živočíšne spoločenstvá vôd a brehov vôd sa v záujmovom území vyskytujú v tečúcich a stojatých vodách v území, ktoré predstavujú vodné toky, kanále, mŕtve ramená, štrkoviská a iné vodné plochy. Sú tu zastúpené všetky skupiny živočíchov. Tvoria pomerne zastúpenú zložku zoocenóz v území.

Z hľadiska výskytu **beztavovcov** sú tieto zoocenózy mimoriadne významné – možno ich označiť za najvýznamnejšie z hľadiska zachovania biodiverzity, ekologickej stability a kvality nížinnej krajiny. Beztavovce **nížinných vodných tokov** sú reprezentované najmä druhmi európskeho významu z lastúrníkov korytko riečne (*Unio crassus*) a z chrobákov roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), z motýľov pestroň vlkovcový (*Zerynthia polyxena*), z druhov národného významu z vážok sa tu našlo šidlo *Aeshna isosceles*. Okrem týchto druhov tu žijú aj iné významné druhy, ktoré sú zapísané v červenom zozname rastlín a živočíchov SR, ako napr. šidlo pestré (*Aeshna mixta*), chrobáky fúzač vrbový (*Lamia textor*) a fúzač pižmový (*Aromia moschata*).

Z motýľov je to hnedáček chrastavcový (*Euphydryas aurinia*), modráčik krvavcový (*Maculinea teleius*), mora schmidtova (*Dioszeghyana schmidtii*), mlynárik východný (*Leptidea morsei*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), z chrobákov napr. plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*), potápnik (*Graphoderus bilineatus*), priadkovec trnkový (*Eriogaster catax*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), alebo aj vážka (*Leucorrhinia pectoralis*). K charakteristickým hygrofiným druhom pavúkov patrí *Pirata hygrophilus* a k typickým zástupcom pavúkov patria *Bathypantes nigrinus*, *Centromerus sylvaticus*, *Diplocephalus latifrons*, *Diplocephalus picinus*, *Diplostyla concolor*, *Lepthyphantes pallidus*, *Pachygnatha clercki*, *Pachygnatha listeri*, *Pardosa lugubris*, *Agroeca brunnea*, *Ozyptila praticola*, *Zora spinimana*, *Trochosa ruricola*.

Beztavovce **prirodzených eutrofných a mezotrofných stojatých vôd** sú zastúpené druhmi viazanými na vodné prostredie alebo mokradňové biotopy vďaka výskytu zamokrenej terénnej depresie v lesnom poraste. Z významnejších druhov beztavovcov tu bol zaznamenaný výskyt druhov európskeho významu z lastúrníkov korytko riečne (*Unio crassus*) a z chrobákov roháč obyčajný (*Lucanus cervus*). Z motýľov na okraji územia bol zaznamenaný pestroň vlkovcový (*Zerynthia polyxena*). Z druhov národného významu z vážok sa tu našlo šidlo *Aeshna isosceles*. Okrem týchto druhov tu žijú aj iné významné druhy, ktoré sú zapísané v červenom zozname rastlín a živočíchov SR, ako napr. šidlo pestré (*Aeshna mixta*), chrobáky fúzač vrbový (*Lamia textor*) a fúzač pižmový (*Aromia moschata*). **Z motýľov je to** hnedáček chrastavcový (*Euphydryas aurinia*), modráčik krvavcový (*Maculinea teleius*), mora schmidtova (*Dioszeghyana schmidtii*), mlynárik východný (*Leptidea morsei*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), z chrobákov napr. plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*), potápnik (*Graphoderus bilineatus*), priadkovec trnkový (*Eriogaster catax*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), alebo aj vážka (*Leucorrhinia pectoralis*). K charakteristickým hygrofiným druhom pavúkov tohto prostredia patrí *Pirata hygrophilus* (vhodný modelový bioindikačný druh mokradňových ekosystémov strednej Európy) a typickým zástupcom pavúkov patria *Bathypantes nigrinus*, *Centromerus sylvaticus*, *Diplocephalus latifrons*, *Diplocephalus picinus*, *Diplostyla concolor*, *Lepthyphantes pallidus*, *Pachygnatha clercki*, *Pachygnatha listeri*, *Pardosa lugubris*, *Agroeca brunnea*, *Ozyptila praticola*, *Zora spinimana*, *Trochosa ruricola*.

K zisteným druhom oligotrofných až mezotrofných vôd patrí korytko riečne (*Unio crassus*), z motýľov je to hnedáček chrastavcový (*Euphydryas aurinia*), modráčik krvavcový (*Maculinea teleius*), mora schmidtova (*Dioszeghyana schmidtii*), mlynárik východný (*Leptidea morsei*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), z chrobákov - plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*), potápnik (*Graphoderus bilineatus*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), alebo vážka (*Leucorrhinia pectoralis*). Vo vodnom prostredí sú larvy mnohých dvojkrídlovcov (Diptera).

Beztavovce mezo- až eutrofných poloprirodzených a umelých vodných nádrží sú zastúpené korytkom riečnym (*Unio crassus*), z motýľov je to hnedáček chrastavcový (*Euphydryas aurinia*), modráčik krvavcový (*Maculinea teleius*), mora schmidtova (*Dioszeghyana schmidtii*), mlynárik východný (*Leptidea morsei*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), z chrobákov - plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*), potápnik (*Graphoderus bilineatus*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*). Vážky a šidlá sú mimoriadne dôležitým potravným zdrojom pre vtáctvo v okolí nádrže a larvy pre ichtyofaunu. Z bežných druhov je to

Lestes barbarous, *Lestes sponsa*, *Chalcolestes viridis*, *Coenagrion puella*, *Libellula depressa*, *Enallagma cyathigerum* a i.

Z bezstavovcov **bylinných lemových spoločenstiev nížinných riek** si zaslúži z hmyzu pozornosť na štrkové lavice viazaná vzácna hrabavka **Anoplius concinus**, koník **Tetrix sabulosa**, ako aj kutavka **Mimumesa atratina**, osídľujúca kolmé steny brehov. Z mäkkýšov je to pimprlík mokradový (*Vertigo angustior*). Vážky sú mimoriadne dôležitým potravným zdrojom pre vtáctvo v okolí vodného zdroja a larvy pre ichtyofaunu. *Sympecma fusca* sa vyskytuje pravidelne na okrajoch vodných plôch s makrofytnou vegetáciou, *Calopteryx splendens* a *Lestes sponsa* sú hojnými druhmi, najhojnejším je *Lestes barbarous*. *Chalcolestes viridis* obýva prevažne stojaté vody s pobrežnou vegetáciou. K zaujímavým druhom patrí ešte vážka klinovka čiernonohá (**Onychogomphus forcipatus**) a vážka (**Leucorrhinia pectoralis**), z mäkkýšov je to korytko riečne (**Unio crassus**); z chrobákov sa na okraji lesov pod kôrou topoľov vyskytuje plocháč červený (**Cucujus cinnaberinus**), v stojatých vodách potápnik (**Graphoderus bilineatus**).

Zoocenózy stavovcov reprezentujú významné aj bežné druhy napr. bobor vodný (*Castor fiber*), hryzec vodný (*Arvicola amphibius*), hraboš severský (*Microtus oeconomus mehelyi*), invázna ondatra pižmová (*Ondatra zibethicus*), myška drobná (*Micromys minutus*), nutria riečna (*Myocastor coypus*), duloonica menšia (*Neomys anomalus*), užovka fľkaná (*Natrix tessellata*), večernica parková (*Pipistrellus nathusii*), labuť veľká (*Cygnus olor*), volavka popolavá (*Ardea cinerea*), liska čierna (*Fulica atra*), bocian biely (*Ciconia ciconia*), bučačik močiarny (*Ixobrychus minutus*), rybárik riečny (*Alcedo atthis*), kačica divá (*Anas platyrhynchos*), skokan rapotavý (*Pelophylax ridibundus*), skokan zelený (*Pelophylax kl. esculentus*), skokan rapotavý (*Pelophylax ridibundus*), rosníčka stromová (*Hyla arborea*), mlok podunajský (*Triturus dobrogicus*), sumec veľký (*Silurus glanis*), čík európsky (*Misgurnus fossilis*), boleň dravý (*Aspius aspius*), plotica lesklá (*Rutilus pigus*), ostriež riečny (*Perca fluviatilis*), karas zlatistý (*Carassius carassius*), hrúz bielooplutvý (*Gobio alpinus*), mrena obyčajná (*Barbus barbus*).

Zoocenózy trávnatých spoločenstiev

V záujmovom území sú predstavované spoločenstvami živočíchov žijúcich na pasienkoch, lúkach, v bylinných lemových spoločenstvách riek a kanálov, panónske trávno-bylinné porasty na spraši, nížinné kosené lúky, mezofilné pasienky a spásané lúk. Fauna bezstavovcov **zoocenóz slaných stepí, slanísk a slaných lúk** je špecifická. Medzi typické druhy rovnokridlovcov patria *Decticus verrucivorus*, *Omocestus petraeus*, *Aiolopus thalassinus*, *Chorthippus albomarginatus* a iné. Typické sú spoločenstvá motýľov, ktoré sú v rámci svojho vývinu troficky viazané na rôzne druhy halofytov; medzi indikačné druhy patria *Bucculatrix maritima*, *Bucculatrix pannonica*, *Coleophora halophilella*, *Coleophora peisoniella*, *Cynnidomorpha vectisana*, *Phalonidia albipalpata*, *Cochylidia subroseana*, *Narraga tessularia* a iné. Taktiež viaceré druhy chrobákov sa viaže na slaniská, napr. halobiotný *Philonthus salinus* a halofilné druhy *Bledius tricornis* a *Bledius germanicus*. *Dyschirius salinus*, *Bledius unicornis*, *Philonthus salinus*. V blízkosti boli zistené synantropné šváby *Blattella germanica*, svrčky *Acheta domestica* a *Lepisma saccharina*.

Biotoxy pieskov a vápnitých pieskov sú obývané charakteristickými spoločenstvami bezstavovcov, ich výskum sa však v minulosti zameriaval len na vybrané skupiny fauny a prevažne na chránené územia. Jednou z týchto skupín sú pavúky (Araneae). Typickými psamofilnými druhmi sú napr. pradiarka *Steatoda meridionalis* a kriticky ohrozený druh skákavky *Yllenus vittatus*, ktorých nálezy sú prvými dokladmi z územia Slovenska. Podobne významné sú aj nálezy veľmi vzácného druhu *Chieracanthium campestre* a psamofilného druhu *Dytina szaboi*. Z pieskov Podunajskej nížiny je známy výskyt viacerých vzácných a ohrozených druhov napr. *Atypus muralis*, *Gnaphosa muscorum*, *Sitticus zimmermanni* alebo sliediča *Alopecosa psammophila*. Vysoká druhová pestrosť a výskyt veľkého množstva ohrozených druhov ako napr. skaliarky *Zelotes exiguus* potvrdzuje ich vysokú biologickú hodnotu. Významnou skupinou bezstavovcov pieskových stanovišť sú rovnokridlovce (Orthoptera). Charakteristickými stenovalentnými psamofilnými a xerothermofilnými druhmi sú *Platycleis affinis*, *Acrida hungarica*, *Oedaleus decorus*, *Sphingonotus coerulans*, *Dociostaurus brevicollis*, *Myrmeleotettix antennatus*, *Omocestus petraeus*, *Stenobothrus fischeri* prípadne *Platycleis montana*. Všetky uvedené druhy (okrem *Sphingonotus coerulans*) dosahujú na slovenských pieskoch severnú hranicu areálu v Európe, preto je ich výskyt významný aj z ekososozologického hľadiska. Subpanónsky endemit koník stepný (*Acrida hungarica*) je pravdepodobne asi najtypickejším druhom pieskových stanovišť na Slovensku. Je prísne viazaný rozmnožovaním na viať vápnité piesky a trávno-bylinné porasty na pieskoch. Na Podunajskej nížine prežíva na niekoľkých lokalitách. Ďalšou pozoruhodnou skupinou hmyzu viazanou na pieskové stanovištia sú chrobáky (Coleoptera). Medzi typické druhy chrobákov

iniciálnych štádií vývoja viatych pieskov patria *Harpalus flavescens*, *H. hirtipes*, *H. smaragdinus*, *Cymindis macularis*, *Cicindela hybrida*, *Amara fulva* a iné. Na plochách s dobre vyvinutou pieskomilnou travinno-bylinnou vegetáciou sa viaže menší počet psamofilných druhov, ktoré vyžadujú bohato prekorenenu vrstvu pôdy, napr. *Polyphylla fullo*, *Anomala dubia*, *Maladera holosericea*, *Eucinetus haemorrhoidalis*, *Cardiophorus asellus*. K najpočetnejšie zastúpeným predstaviteľom fauny pieskov patria spomedzi hmyzu blanokridlovce (Hymenoptera). Je to spôsobené tým, že samotný piesok predstavuje vhodný substrát na stavbu hniezd a zároveň sú psamofytne spoločenstvá domovom svojráznej entomofauny na ktorú je viazaná špecifická skupina parazitických druhov blanokridlovcov. Typickými zástupcami pieskových stanovišť sú druhy rodov *Nomioides*, *Dasypoda*, *Andrena*, *Evagetes*, *Priocnemis*, *Anoplius* a ďalšie. Biotopy viatych pieskov sú významným stanovišťom aj pre motýle (Lepidoptera). Pre hnedáčka chrastavcového (*Euphydryas aurinia*) a očkaňa hájového (*Hyponphele lupina*) predstavujú piesky posledné refúgiá na Slovensku.

K zaujímavým chrobákom **panónskych teplomilných stepí** patria chrobáky - *Carabus (Procrustes) coriaceus*, *Carabus (Eucarabus) ulrichii*, *Blaps lethifera*, *Harpalus autumnalis*, *Harpalus affinis*, *Gnaptor spinimanus*, *Dorcadion (Autodorcadion) pedestre*, *Dorcadion (Autodorcadion) aethiops*, *Carinatodorcadion fulvum* a koník *Acrida ungarica*.

Z chrobákov **mezofilných lúk a pasienkov** je zaujímavý druh bystrušky *Carabus variolosus*, z kmeňov blízkych stromov (alebo solitérnych dubov, vrb, topoľov ai.) nalietaťajú fúzače (*Rosalia alpina*, *Cerambyx cerdo*) alebo roháč (*Lucanus cervus*). Z motýľov je bežným druhom - *Euplagia quadripunctaria*. Na pasienkoch sa môže vyskytovať európsky významný motýľ - modráčik čiernoškrvný (*Maculinea arion*). Jeho živnými rastlinami sú rôzne druhy dúšok (*Thymus* spp.). Ostrovčeky nespasenej vegetácie s bodliakmi, pichliačmi, lopúchmi a pod. slúžia hmyzu ako zdroj nektáru. Aj exkrementy zvierat (mikrohabitaty) na pasienkoch lákajú množstvo hmyzu (koprofágne chrobáky, alebo larvy dvojkrídlovcov). Pasienkové lúky vďaka bohatej trofickej ponuke sú rovnako bohaté aj na hmyz, pavúkovce, sú bohaté aj na široké spektrum parazitov (kontakt s hospodárskymi zvieratami). Dlhodobé pasenie zvierat na tej istej ploche zvyšuje riziko šírenia parazitárnych ochorení zvierat spôsobených nematódami, kliešťmi a hematofágnymi roztočmi.

Viaceré chránené a ohrozené druhy bezstavovcov sú viazané na **vysokosteblové vlhké lúky**, predovšetkým motýle. Medzi najvýznamnejšie patria dva druhy modráčikov – modráčik krvavcový (*Maculinea teleius*) a modráčik bahňákový (*M. nausithous*), ale aj ohniváček veľký (*Lycaena dispar*). Na vysokobylinné porasty lemujúce potoky je viazaný spriadač kostihojový (*Euplagia=Callimorpha quadripunctaria*). Živnou rastlinou ohrozeného modráčika bielopáseho (*Aricia eumedon*) je pakost lúčny (*Geranium pratense*). Z vodných bezstavovcov možno spomenúť vzácnejší nížinný druh podenky (*Siphonurus aestivalis*). Ďalej to je – vidlochvost ovocný (*Iphiclidea podalirius*), perlovec dvojradový (*Brenthis hecate*), perlovec černicový (*Brenthis daphne*), alebo osa prostredná (*Dolichovespula media*).

Na **aluviálne lúky** sú viazané napr. významný chrobák poterník pasienkový (*Probatiscus subrugosus*), motýle - spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), priadkovec trnkový (*Eriogaster catax*), mora schmidtova (*Dioszeghyana schmidtii*); z mäkkýšov je tu korýtko riečne (*Unio crassus*), kotúľka štiha (*Anisus vorticulus*), teodox pásavý (*Theodoxus transversalis*); z chrobákov napr. hubár jednorohý (*Bolbelasmus unicornis*). Patrí sem veľké množstvo druhov z obrúčkavcov, nematode, pôdných roztočov, predovšetkým z kohorty *Oribatida*. Viacero habitatových špecialistov sa viaže na **biotopy vysokých ostríc**. Z motýľov su to napr. *Monochroa arundinetella* a *Sedina buettneri*, ktorých živnou rastlinou je *Carex acutiformis*, resp. v prípade prvého z druhov aj *Carex riparia*. Pavúky rodu *Tetragnatha*, *Pachygnatha*, *Araneus*, či *Argiope bruennichi* si tkajú siete vo vrcholových partiách ostríc, pretože ako pasívni lovci striehnu na veľkých sieťach otvoreného biotopu, ktorý im ponúka priaznivú trofickú variabilitu. Z vodných živočíchov sú to ešte larvy vážok, šidiel, efemér alebo dvojkrídlovcov. Samozrejme aj vodné druhy slimákov sú viazané na tento typ biotopu – napr. *Bithynia tentaculata* a *Planorbarius corneus*.

Stavovce trávnatých spoločenstiev je reprezentovaná druhmi: hraboš poľný (*Microtus arvalis*), hrabošík podzemný (*Microtus subterraneus*), ryšavka tmavopása (*Apodemus agrarius*), ryšavka malooká (*Apodemus uralensis*), ryšavka krovinná (*Apodemus sylvaticus*), myš kopčiarka (*Mus spicilegus*), zajac poľný (*Lepus europaeus*), ropucha zelená (*Bufo viridis*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), jašterica krátkohlavá, hrabavka škvrnitá

Zoocenózy poli

V území je predstavovaná spoločenstvami živočíchov, ktorých spoločným znakom je otvorenosť, každoročné, lokálne striedanie kultúr, ročné zmeny v pestovaných kultúrach súvisiace s vývojom, určitá druhová stereotypnosť a časté, intenzívne zásahy človeka do biocenóz. Územie možno považovať za intenzívne

využívanú poľnohospodársku krajinu. Poľnohospodárstvo predstavuje hlavnú aktivitu, ktorá sa realizuje na veľkoblokovej ornej pôde, čo sa prejavuje aj na druhovom zastúpení. Zoocenózy sú ovplyvnené a človekom využívané, na ktorých sa pestujú hospodárske plodiny ako zdroj výživy pre človeka, krmivo pre hospodárske zvieratá, suroviny pre spracovateľský priemysel.

Fauna bezstavovcov je do veľkej miery závislá od druhu pestovanej plodiny. Ak sa jedná o kvitnúce polia, vyskytujú sa tu blanokridlovce (*Hymenoptera*) – včely, čmeliaky, osy, mravce. Z chrobákov sú to veľké bystruškovité z rodu *Calosoma*, ale aj lienky (*Coccinella*). Z motýľov sú to najmä denné druhy – babôčky, mlynáriky a i. Potom sú to zástupcovia škodcov plodín – z radu Thysanoptera, Coleoptera aj Lepidoptera. V samotnom pôdnom horizonte sú indikačne významné rady Collembola, Oribatida a Nematoda, ktoré zabezpečujú životaschopnosť pôdy. Indikačne podstatnou skupinou sú Annelida, podieľajúce sa na pôdotvornom procese. K významným bezstavovcom **ruđerálnych spoločenstiev** na okrajoch – ekotonoch – patria čmeliaky (*Bombus terrestris*). Rovnako ako včely, predstavujú významné opelovače. Potom to môžu byť včely samotárky – **Xylocopa**, alebo samotárske včely z rodu *Andrena* (pieskárky), ktoré si na teplých miestach robia až 50 centimetrov hlboké chodby, kde sa vyvíjajú larvy. Z chrobákov sú to lienky (rod *Coccinella*).

Stavovce prezentujú druhy ako napr. hraboš poľný (*Microtus arvalis*), ryšavka malooká (*Apodemus uralensis*), myš kopčiarka (*Mus spicilegus*), zajac poľný (*Lepus europaeus*), liška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), krt podzemný (*Talpa europaea*), chrček poľný (*Cricetus cricetus*), diviak lesný (*Sus scrofa*), srnec poľný (*Capreolus capreolus*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*) a viacero spevavcov. Polia predstavujú pre väčšinu z nich potravný habitat, len niektoré (najmä drobné zemné cicavce) ich osídľujú trvalo.

Zoocenózy ľudských sídiel

Urbánne prostredie vytvára výraznú bohatosť biotopov. Štruktúra, vek, dispozícia a veľkosť miest sa líši, a tým aj pestrosť spoločenstiev, ktoré ich obývajú. V mestských biotopoch pôsobia faktory, ktoré môžu mať na prítomné organizmy vplyv negatívny, ale aj pozitívny, čo sa môže prejaviť na počte a výskyte živočíšnych druhov. Dominantnou skupinou živočíchov sídiel sú **bezstavovce** a z nich hlavne hmyz. Z chrobákov (*Coleoptera*) – bystruška fialová (*Carabus violaceus*), lienka sedembodková (*Coccinella septempunctata*) a chrústik letný (*Amphimallon solstitiale*). Z motýľov (*Lepidoptera*) sa tu vyskytuje mlynárik repový (*Pieris rapae*), babôčka pávooká (*Nymphalis io*), žltáček rešetliakový (*Gonepteryx rhamni*), lišaj topoľový (*Loathoe populi*) a najmä zástupcovia čeladi Noctuidae a Geometridae. Sporadickým návštevníkom je modlivka zelená (*Mantis religiosa*). Z bzdôch (*Heteroptera*) je to hlavne bzdocha pásavá (*Graphosoma lineatum*) a *Polomena viridisima*. Taktiež sú tu zastúpené aj iné skupiny hmyzu, napr. dvojkridlovce (*Diptera*) – *Culex pipiens*, *Sarcophaga carnaria*, *Lucilia sericata* a i. Z ostatných skupín bezstavovcov – pavúky (*Aranea*), mäkkýše (*Mollusca*) alebo obrúčkavce (*Annelida*). K adventívnym bezstavovcom patria niektoré druhy z radu Hymenoptera (*Monomorium pharaonis*) alebo Siphonaptera (*Ceratophyllus columbae* – blcha v hniezdach holubov). V skleníkoch stále nachádzame adventívne druhy, napr. – Mollusca alebo Oniscoidea (*Armadillidium nasatum*, *Trichoniscoides albidus*, *Trichorhina tomentosa*). Chrobáky boli zavlečené s potravinami – ryžou, pšenitou, prosom, búrskymi orechmi, zemiakmi a pod. Niektoré boli zavlečené s drevom – *Gracilia minuta* (Cerambycidae), podobne aj nosáčky (Curculionidae). V mestách sa často vyskytuje veľa druhov z oblasti Stredozemného mora. Niektoré sú priamo v domoch – *Seira domestica* (Collembola), *Lepisma saccharina*, *Thermobia domestica* (Thysanura), *Blatta orientalis* (Blattodea); niektoré na budovách – *Meconema meridionale* (Orthoptera). Pri ich šírení má významné postavenie cestná doprava – *Amischa forcipata* (Staphylinidae), *Henosepilachna argus* (Coccinellidae), *Calamobius filum* (Cerambycidae), *Hylaeus punctatus* (Hymenoptera), *Hypoconera punctatissima* (Formicoidea), *Nigma walckenaeri*, *Brigittea civica*, *Zygiella x-notata* (Araneae), *Nelima sempronia* (Opiliones), *Porcellio laevis*, *P. dilatatus*, *Armadillidium vulgare*, *Haplophthalmus danicus* (Oniscoidea), *Aporrectodea icterica* (Lumbricidae).

Záhrady ako antropogénny prvok prelínajúci sa prírodným sú špecifické a druhovo veľmi rozmanité habitaty, ktoré podporujú a udržiavajú dobrú biotickú štruktúru v urbánnom prostredí. Predovšetkým sú to úžitkové záhrady, ale aj biota rekreačných záhrad prispieva k formovaniu refúgií pre živočchy. Ku hmyzu, ktorý nejakým spôsobom poškodzuje ovocné stromy patria napr. šupináčiky – chrobáky patriace do čelade nosáčikovitých (Curculionidae) – šupináčik obyčajný (*Phyllobius oblongus*) robí ožery na listoch ovocných stromov, na ružiach zase šupináčik hodvábný (*Polydrosus sericeus*). Húsenice motýľa priadkovca obrúčkavého majú ako živné rastliny: *Prunus*, *Quercus*, *Crataegus*, *Malus*, *Cerasus*, na ktorých robia ožery

listov. Motýľ spriadač americký (*Hyphantria cunea*) poškodzuje orechy, jablone, čerešne, slivky, moruše. Húsenice motýľa – obaľovača jablčného (***Cydia pomonella***) poškodzujú plody jabloní. Piliarka jablčná (*Hoplocampa testudinea*) spôsobuje skorú červivosť jablák. Vošky sú najznámejšími a najrozšírenejšími škodcami ovocných drevín. Okrem cicania rastlinných šťiav škodia aj prenášaním rôznych vírusových chorôb (napr. šarka sliviek). Sú to napr. voška jabloňová (*Aphis pomi*), voška skorocelová (*Dysaphis plantaginea*), voška ríbežľová, voška slivková (*Hyalopterus pruni*).

Zoocenózy stavovcov sú zastúpené druhmi ako napr. potkan hnedý (*Rattus norvegicus*), bieložúbka krpatá (*Crocidura suaveolens*), jež bledý (*Erinaceus roumanicus*), netopier hrdzavý (*Nyctalus noctula*), kuna skalná (*Martes foina*), hrdlička záhradná (*Streptopelia decaocto*), drozd čierny (*Turdus merula*), žltouchvosť domový (*Phoenicurus ochruros*), vrabec domový (*Passer domesticus*), dážďovka zemná (*Lumbricus terrestris*), kosec rohatý (*Phalangium opilio*), bzdocha stromová (*Acanthosoma haemorrhoidale*) a i.

1.2.3 Biotopy

Podľa klasifikácie Katalógu biotopov Slovenska (Stanová, Valachovič 2002) bolo v riešenom území identifikovaných celkovo 39 biotopov. Európskeho významu je 14 biotopov, z toho 4 sú prioritné. Národného významu je 6 biotopov, ostatných biotopov je 19. Veľká časť pôvodných biotopov sa zachovala na malej ploche, nakoľko podstatná časť územia bola zmenená na nelesné biotopy poľnohospodárskej krajiny a monokultúrne lesné biotopy. Pri vyčleňovaní biotopov sme vychádzali z databáz poskytnutých objednávatelom tohto dokumentu, z verejne dostupných zdrojov (<http://www.sopsr.sk>; <http://lvu.nlc.sk.org/lgis/>) a z vlastného poznania územia ktoré sa realizovalo v období rokov 2018 - 2019.

Vodné biotopy

Vo2 - Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition*

Biotop predstavuje porasty ponorených a na hladine plávajúcich vodných rastlín, ktoré sa vznášajú na vodnej hladine alebo korenia v organo-minerálnych sedimentoch subhydrických pôd. Biotop reprezentujú zväzy *Lemnion minoris* (biotop Vo2a), *Potamion lucentis* (biotop Vo2b) a *Nymphaeion albae* (Vo2c). Najväčšie zastúpenie má na severnej a južnej hranici okresu Dunajská Streda, ktorá je tvorená systémom pomaly tečúcej vody Dunaja a Malého Dunaja a ich ramien a tiež v oblasti Čiližských močiarov, Klátovského a Čičovského ramena. Výskyt tohto spoločenstva rastlín je charakteristický aj pre iné prírodné a poloprírodné stojaté, periodicky prietochné, prípadne pomaly tečúce vody v okrese. Z druhov sú dobre zastúpené najmenšie semenné rastliny ako žaburinka menšia (*L. minor*), indikačný druh zazemňovania horčiak obojživelný (*Persicaria amphibia*), vodnianska žabia (*Hydrocharis morsus-ranae*), salvínia plávajúca (*Salvinia natans*), spirodelka mnohokoreňová (*Spirodela polyrrhiza*) ale tiež porasty leknice žltej (*Nuphar lutea*) a lekna bieleho (*Nymphaea alba*).

Rozsah výskytu: **bežný**

Regionálny význam: **áno**

Ohrozenosť biotopu: stav biotopu je vo väčšej časti územia **priaznivý**, biotop je ohrozený najmä v súvislosti so znečistením povrchových vôd biologickými a antropogénnymi procesmi (poľné a rybné hospodárstvo)

Vo4 - Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu *Ranunculion fluitantis* a *Callitricho-Batrachion*

Biotopy predstavujú druhovo chudobné spoločenstvá vodných makrofytov. V území osídľujú tečúce korytá vodných tokov a kanálov v blízkosti Dunaja a Malého Dunaja. Oproti predchádzajúcemu biotopu sú charakteristické nižším zastúpením druhov jedno až dvojvrstvových porastov, tvorených predovšetkým ponorenými, menej na hladine vzplývavými druhmi. Ťažisko rozšírenia biotopu sú horné toky s rýchlejším prúdením vody, preto je biotop väčšinou zaraďovaný k biotopu Vo2. Biotop je ale ovplyvnený intenzitou prúdenia a v území sa vyskytuje v miestach vyrovnávania výšok hladín systému vodných diel medzi Dunajom a Malým Dunajom ale reprezentuje aj samotné nížinné vodné toky Dunaja a Malého Dunaja v miestach silnejšieho prúdenia vody. Pozdĺž pomalých tokov a najmä v zátokách, môžu rásť ponorené a rozvoľnené porasty druhov červenavec hrebenatý (*Potamogeton pectinatus*), červenavec prerastolistý (*Potamogeton*

perfoliatus), červenavec kučeravý (*Potamogeton crispus*), zanichelka močiarna (*Zannichellia palustris*), vodný mor kanadský (*Elodea canadensis*), vodný mor americký (*Elodea nuttallii*), prípadne formácie s listami vzplývajúcimi na hladine, ako napr. červenavec úzlatý (*Potamogeton nodosus*), ježohlav jednoduchý (*Sparganium emersum*), šípkovka vodná (*Sagittaria sagittifolia*), okrasa okolikátá (*Butomus bellatus*), močiarka vodná (*Batrachium aquatile*) a i.

Rozsah výskytu: **bežný**

Regionálny význam: **áno**

Ohrozenosť biotopu: stav biotopu je vo väčšej časti územia **priaznivý**, biotop je ohrozený najmä v súvislosti so znečistením povrchových vôd biologickými a antropogénnymi procesmi (poľné a rybné hospodárstvo)

Vo5 - Oligotrofné až mezotrofné vody s bentickou vegetáciou chár

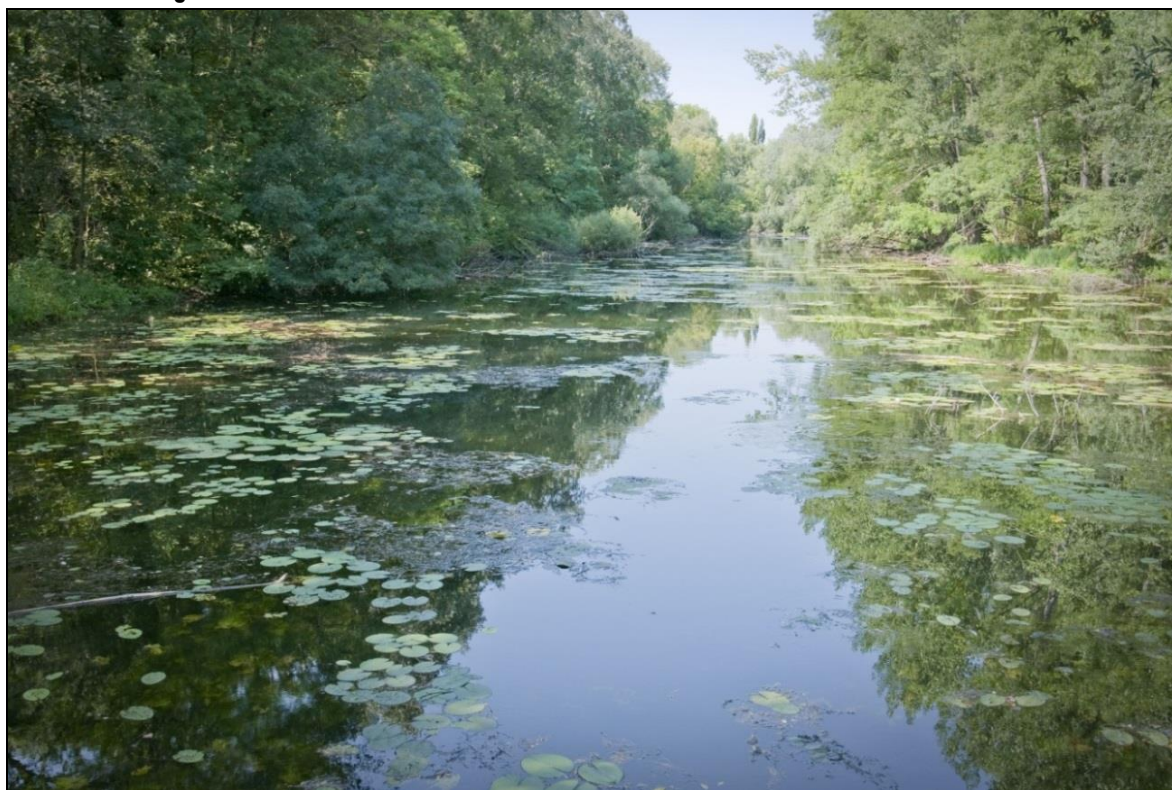
Charakteristickým znakom biotopu je prítomnosť pod vodnou hladinou ponorených porastov makroskopických rias (*Chara vulgaris*, *Ch. hispida*, *Ch. fragilis*). Biotop je druhovo chudobný, často jednodruhový. Lokality predstavujú čisté, priesačné vodné plochy, ťažobné jamy štrku a sprietočené ramená. V území sa jedná predovšetkým o spoločenstvá v nových biotopoch vznikajúcich antropogénnou činnosťou s charakterom oligotrofných prechodných stanovišť (napr. lokalita medzi Bohelovom a Dolným Štálom).

Rozsah výskytu: **bežný**

Regionálny význam: **áno**

Ohrozenosť biotopu: stav biotopu je vo väčšej časti územia **nepriaznivý** s horšou bilanciou, biotop je citlivý na postupné zazemňovanie a je ohrozený najmä v súvislosti so znečistením povrchových vôd biologickými a antropogénnymi procesmi (poľné a rybné hospodárstvo)

Obrázok č. 1. 1: Rameno Malého Dunaja s leknícou žltou (*Nuphar lutea*) a leknom bielym (*Nymphaea alba*) s drevinovou vegetáciou mäkkého lužného lesa. NPR Klátovské rameno

Petluš, 2018

Vo6 - Mezo - až eutrofné poloprirodzené a umelé vodné nádrže so stojatou vodou s plávajúcou a/alebo ponorenou vegetáciou

Biotop spravidla nereprezentujú zložitejšie spoločenstvá, vyskytujú sa druhy tolerujúce znečistenie vôd s charakterom monocenóz. V území okresu Dunajská Streda sa jedná o človekom silne pozmenené prírodné vodné plochy, alebo vodné nádrže antropogénneho pôvodu (bývalé materiálové jamy), ktoré v súčasnosti

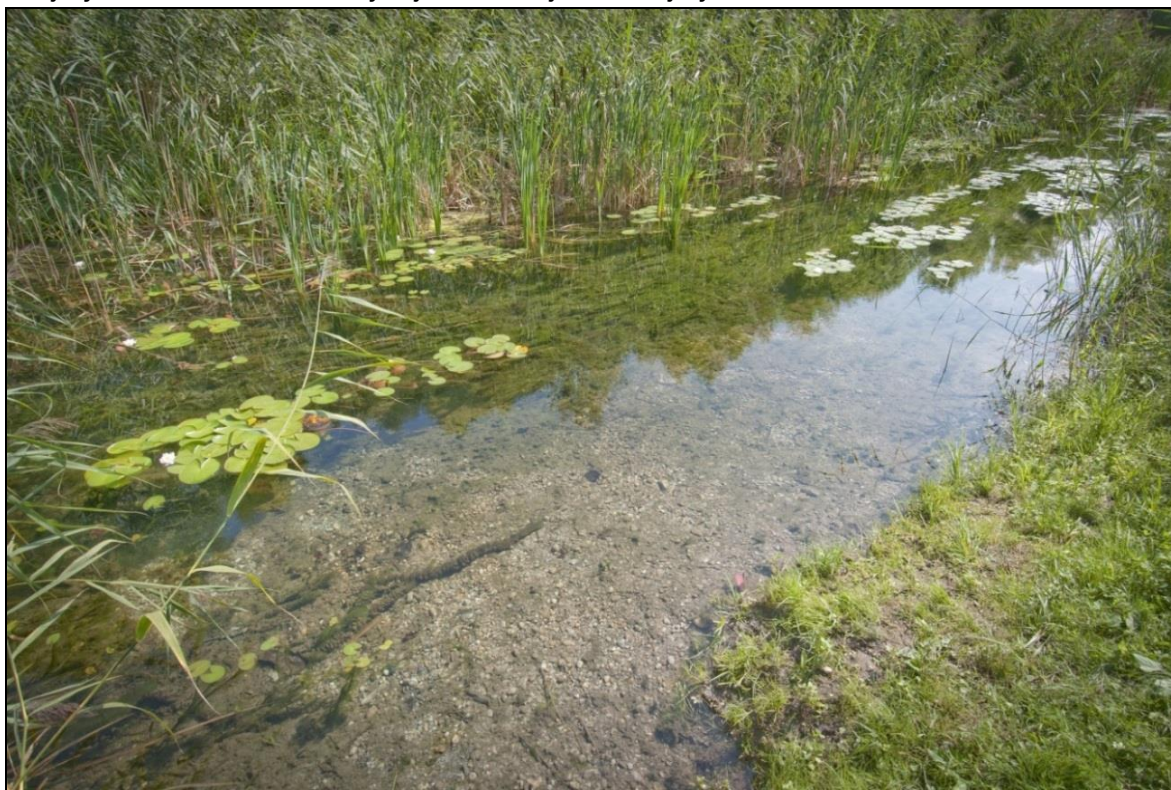
slúžia ako rybníky, vodárenské a retenčné nádrže. Ich výskyt je roztrúsený v rámci celého okresu. Z rastlín sú najčastejšie zastúpené formácie ponorených rastlín s porastmi žaburinky na hladine, s častým výskytom rias.

Rozsah výskytu: **bežný**

Regionálny význam: **áno**

Ohrozenosť biotopu: stav biotopu je vo väčšej časti územia **priaznivý**, biotop je ohrozený najmä v súvislosti so znečistením povrchových vôd biologickými a antropogénnymi procesmi (poľné a rybné hospodárstvo)

Obrázok č. 1. 2: Vodný kanál s čistou vodou a štrkovým dnom s výskytom druhov rožkatcov (*Ceratophyllum*) a porastom lekná bieleho (*Nymphaea alba*) na hladine a porastom trste (*Phragmites*) a pálky (*Typha*) v plytších okrajových častiach. Lokalita Veľký Háj medzi Dunajom a Dunajským kanálom

Petlušová, 2018

Vo7 - Makrofytná vegetácia plytých stojatých vôd (*Ranunculion aquatilis*)

Spoločenstvá makrofytov ponorených a na hladine plávajúcich vodných rastlín s rastlinami vynorenými nad hladinu s premenlivou štruktúrou porastov počas roka. Biotop je možné pozorovať na okrajoch ťažobných jám s plytkou vodou alebo v zazemnených plytčinách v inundačnom území Dunaja napríklad v PR Foráš. Charakteristickým môže byť porast submerzných hydrofytov ako močiarky vodnej (*Batrachium aquatile*) a stolíčka klasnatého (*Myriophyllum spicatum*).

Rozsah výskytu: **zriedkavý až vzácny**

Regionálny význam: **nie**

Ohrozenosť biotopu: stav biotopu je vo väčšej časti územia **nepriaznivý**, jedná a o veľmi ohrozený biotop, ktorý sa vplyvom regulácie vodnej hladiny z krajiny stráca.

Vo8 - Spoločenstvá bylín a šachorín eutrofných mokradí s kolísajúcou vodnou hladinou

Porasty s výskytom v alúviách väčších riek s podmienkou kolísania vodnej hladiny. Biotop môže byť prítomný v inundačnom území Dunaja (PR Foráš), tiež v okolí Klátovského a Čičovského ramena. V súčasnosti vzácny, nakoľko v systéme vodných kanálov a ramien Dunaja a Malého Dunaja sú výšky hladín regulované. Roztrúsené sa vyskytuje najmä v terénnych depresiách, ale aj sekundárnych biotopoch po regulovanom znížení vodnej hladiny.

Rozsah výskytu: **zriedkavý až vzácny**

Regionálny význam: **nie**

Ohrozenosť biotopu: stav biotopu je vo väčšej časti územia **nepriaznivý**, biotop je ohrozený najmä reguláciou výšky hladiny vody melioráciami.

Vo9 - Ruderalizované porasty v zamokrených depresiách na poliach a na obnažených dnách rybníkov

Biotop je možné pozorovať roztrúsene v celom území okresu Dunajská Streda. Najčastejšie v terénnych depresiách so stagnujúcou alebo sezónne zvýšenou hladinou podzemnej vody na intenzívne využívaných poľnohospodárskych poliach s ťažkými, dusikom dobre zásobenými ílovými pôdami. V letných horúčavách vplyvom výparu sú pôdy na lokalite zasolené, hlboko rozpukané. Zloženie biotopu sa v sezóne výrazne mení. Častý je výskyt odolných poľných burín. Biotop je často v kontakte s porastmi trste. Veľmi charakteristickou je prítomnosť ruderalných druhov. Častý je výskyt šachora hnedého (*Cyperus fuscus*), sitiny článkovanej (*Juncus articulatus*), vrbice yzopolistej (*Lythrum hyssopifolia*) a veroniky drchničkovej (*Veronica anagallis-aquatica*).

Rozsah výskytu: **bežný**

Regionálny význam: **nie**

Ohrozenosť biotopu: stav biotopu je vo väčšej časti územia **priaznivý**, z hľadiska hospodárskeho sa jeho prítomnosť považuje za negatívny fenomén a limit poľnohospodárstva. Lokality sú však významným diverzifikačným prvkom najmä pre hmyz a vtáctvo poľnohospodárskej krajiny a zasluhujú si pozornosť.

Nelesné brehové porasty

Br5 - Rieky s bahňitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodium rubri p. p.* a *Bidens p. p.*

V území sa biotop vyskytuje pozdĺž hlavného koryta Dunaja. Jedná sa o spoločenstvá vyvinuté na obnažených pieskových až štrkových brehoch a dnách zátok tečúcich vôd. Sú silne sezónne ovplyvnené s prevahou neskoroletných terofytov, ktoré sa nemusia každoročne vyvinúť. Charakteristické sú porasty v neskoroletnom aspekte s horčikom riedkokvetým (*Persicaria dubia*), horčikom štiavolistým (*Persicaria lapathifolia*), vrbicou vrboľistou (*Lythrum salicaria*), vrbovkou chlpatou (*Epilobium hirsutum*), dvojjuba lúčovitého (*Bidens radiata*) a i.

Rozsah výskytu: **zriedkavý**

Regionálny význam: **nie**

Ohrozenosť biotopu: stav biotopu je vo väčšej časti územia **priaznivý**, biotop je ohrozený najmä v súvislosti so znečistením povrchových vôd a vznikom biologických invázií.

Br7 - Bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek

Biotop charakterizuje vysokobylinné spoločenstvo na brehoch väčších vodných tokov. Typické je zastúpenie lián a lianel. Často sa jedná o opakovane záplavami narušané stanovišťa. V území sú vyvinuté roztrúsene na strmých brehoch tokov a kanálov, ktorých brehy sú zaplavované. Charakteristické sú brehové spoločenstvá s vrbovkou chlpatou (*Epilobium hirsutum*) a povelou plotnou (*Calystegia sepium*), pálkou širokolistou (*Typha latifolia*), vrbicou vrboľistou (*Lythrum salicaria*), steblovkou vodnou (*Glyceria maxima*), ježatkou kuriou (*Echinochloa crus-galii*) a s inváznymi ježatcom laločnatým (*Echinocystis lobata*), netýkavkou žliazkatou (*Impatiens glandulifera*). Často sú prítomné aj nitrofilné druhy ako napr. prhľava dvojdomá (*Urtica dioica*) a i.

Rozsah výskytu: **bežný**

Regionálny význam: **áno**

Ohrozenosť biotopu: stav biotopu je vo väčšej časti územia **priaznivý**, biotop je ohrozený najmä v súvislosti so znečistením povrchových vôd biologickými inváziami a nevhodným manažmentom brehových porastov.

Br8 - Bylinné brehové porasty tečúcich vôd

Spoločenstvá s dominanciou tráv v zátokách s nižším prietokom. Biotop je rozšírený na sekundárnych stanovištiach najmä vo vyšších polohách. V nižších polohách sa môže tvoriť v okolí melioračných kanálov v kontakte s mapovacou jednotkou Vo8. V území sa uvedená kategória vyskytuje napr. pozdĺž severného Bodického kanála. Na toto spoločenstvo môžu byť viazané niektoré druhy zo skupiny vzácnych a ohrozených druhov ako napr. *Apium repens*.

Rozsah výskytu: **bežný**

Regionálny význam: **áno**

Ohrozenosť biotopu: stav biotopu je vo väčšej časti územia **priaznivý**, biotop je ohrozený najmä v súvislosti so znečistením povrchových vôd biologickými inváziami a nevhodným manažmentom brehových porastov.

Obrázok č. 1. 3: Vysokobylinný brehový porast kanála Gabčíkovo-Topoľníky s inváznou zlatobyľou (*Solidago sp.*)

Petlušová, 2018

Krovinové a kríčkové biotopy

Kr7 - Trnkové a lieskové kroviny

Spoločenstvá sú charakteristické pre poľnohospodársku krajinu v pahorkatinách a podhorských oblastiach s extenzívnym hospodárením. V študovanom území sa spoločenstvá s dominanciou trnky obyčajnej (*Prunus spinosa*) vyskytujú najmä v okrajoch poľných kultúr a pozdĺž poľných ciest ktoré sú v menšom kontakte s hladinou podzemnej vody. Charakteristická je prítomnosť nitrofilných druhov krovín ako napr. baza čierna (*Sambucus nigra*), javor poľný (*Acer campestre*) a i. Z drevín sú často prítomné tiež hlohy (*Crataegus sp.*), zob vtáči (*Ligustrum vulgare*), topol osikový (*Populus tremula*), hruška planá (*Pyrus pyraeaster*), ruža šípová (*Rosa canina*), ostružiny (*Rubus sp.*) a i. Častá je prítomnosť lián a lianel ako plamienok plotný (*Clematis vitalba*), chmeľ obyčajný (*Humulus lupulus*). Biotop má v území sekundárny charakter, ale je zaujímavý ako refúgium pre mnohé druhy organizmov v intenzívne využívannej poľnohospodárskej krajine.

Rozsah výskytu: **zriedkavý**

Regionálny význam: **nie**

Ohrozenosť biotopu: stav biotopu je vo väčšej časti územia **priaznivý**, biotop je ohrozený biologickými inváziami a nevhodným manažmentom porastov.

Kr8 - Vrbové kroviny stojatých vôd

Spoločenstvo determinujú porasty krovitých vrb s dominanciou vrby sivej (*Salix cinerea*) a v. ušatej (*S. aurita*) na plochách so stagnujúcou vodou. Sivé bochníkové tvary vrby popolavej (*Salix cinerea*) často lemujú stromovité porasty vrby bielej (*Salix alba*) a v. krehkej (*S. fragilis*). Biotop sa vyskytuje ojedinele, nakoľko je charakteristický skôr pre polohy vyššie ako 200 m n. m. (do 900 m n. m.). V študovanom území sa porasty vyskytujú najmä v terénnych depresiách s vyššou hladinou podzemnej vody. Z drevín sú často prítomné

krúšina jelšová (*Frangula alnus*), čremcha (*Padus avium*). Z bylín sú často prítomné *Filipendula ulmaria*, *Lysimacha vulgaris*, *Poa palustris*, *Urtica dioica* a i.

Rozsah výskytu: **bežný**

Regionálny význam: **áno**

Ohrozenosť biotopu: stav biotopu je vo väčšej časti územia **priaznivý**, biotop je ohrozený biologickými inváziami, nevhodným manažmentom a odstraňovaním porastov.

Obrázok č. 1. 4: Bochníkové tvary krovinných a stromových vrúb za obnaženým brehom Čičovského mŕtveho ramena s porastom trstie

Petluš, 2018

Kr9 - Vŕbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek

Spoločenstvo vyvinuté ako sprievodná vegetácia prúdiacich vodných tokov s dominanciou druhov jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), vrby bielej (*Salix alba*), v. krehkej (*S. fragilis*) lemujúcich brehy vodných tokov s vyvinutou drevinovou vegetáciou. V spoločenstve sa často vyskytujú druhy splavené z okolitých biotopov. V území sa vyskytujú najmä v okolí prietochných ramien malého Dunaja a v systéme ramien Dunaja.

Rozsah výskytu: **bežný**

Regionálny význam: **áno**

Ohrozenosť biotopu: stav biotopu je vo väčšej časti územia **priaznivý**, biotop je ohrozený biologickými inváziami, nevhodným manažmentom a odstraňovaním porastov.

Lúky a pasienky

Lk1 - Nížinné a podhorské kosné lúky

Biotop predstavuje jedno až dvojkosné lúky s krmovinársky hodnotnými vysokosteblovými trávami a bylinami ako ovsík vyvýšený (*Arrhenatherum elatius*), psiarka lúčna (*Alopecurus pratensis*), tomka voňavá (*Anthoxanthum odoratum*) a i. V území sa vyskytujú v alúviach Dunaja a Malého Dunaja a v ich zazemnených, ale nie podmáčaných bývalých ramenách. Dominantné zastúpenie má biotop na svahoch kanálov a inundačných hrádí ktoré sa vyskytujú v rámci celého územia okresu. Okrem tráv sú bohato zastúpené lúčne byliny.

Rozsah výskytu: **bežný**

Regionálny význam: **áno**

Ohrozenosť biotopu: stav biotopu je vo väčšej časti územia **priaznivý**, biotop je ohrozený biologickými inváziami, nevhodným manažmentom s postupným zarastaním

Lk3 - Mezofilné pasienky a spásané lúky

Jedná sa o intenzívne spásané pasienky na hlbších, vodou a živinami dobre zásobovaných pôdach s dominanciou **mätonoha** trvaceho (*Lolium perenne*). Biotop sa môže vyskytovať fragmentovane v závislosti od obhospodarovania pastvou.

Rozsah výskytu: **vzácný**

Regionálny význam: **nie**

Ohrozenosť biotopu: stav biotopu je **priaznivý**, biotop je ohrozený nevhodným manažmentom s intenzívnou pastvou na relatívne malej ploche.

Lk4 - Bezkolencové lúky

Druhovo pestré trávno-bylinné spoločenstvá zväzu *Molinion* s oneskoreným vegetačným vývojom oproti mezofilným lúkam. Ťažisko rozšírenia biotopu v rámci okresu je v okolí Územia európskeho významu Karáb v rámci ktorého je uvedený biotop predmetom ochrany a tiež v okolí Blahovských rybníkov v k. ú. Veľké Blahovo a Vydrany. Hlavným predpokladom ich výskytu je absencia hnojenia a špecifický vodný režim s poklesom vodnej hladiny v lete pod 50 cm pričom po väčšiu časť roka sa voda nachádza blízko povrchu. V území sa vyskytujú vzácne a ohrozené taxóny ako pichliač úzkolistý (*Cirsium brachycephalum*). Bežne sa môžu vyskytovať rebríček slezinníkolistý (*Achillea asplenifolia*), betonika lekárska (*Betonica officinalis*), ostrica plstnatá (*Carex tomentosa*), viaceré druhy kostráv (*Festuca* sp.), bezkolenc rákosový (*Molinia arundinacea*), b. modrý (*M. caerulea*) a i.

Rozsah výskytu: **vzácný** (v minulosti bežný)

Regionálny význam: **nie**

Ohrozenosť biotopu: stav biotopu je **nepriaznivý**, biotop je silne ohrozený, v súčasnosti nemá hospodársky význam a preto jeho zachovanie je závislé od riadeného manažmentu.

Lk5 - Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach

Jedná sa o kvetnaté vysokobylinné lúčne porasty s prevahou širokolistých silne zapojených mohutných bylín na celoročne vlhkých až zamokrených stanovištiach v alúviách vodných tokov. Spravidla sa jedná o nekosené porasty. Z druhov sú zastúpené napr. túžobník brestový (*Filipendula ulmaria*), pakost močiarny (*Geranium palustre*) alebo čerkáč obyčajný (*Lysymachia vulgaris*). Typická je prítomnosť drevín ako vŕby, topole a jelše. Uvedený biotop sa vyskytuje ojedinele a je predmetom ochrany v Území európskeho významu Kľúčovské rameno, Čičovské luhy a Dunajské luhy.

Rozsah výskytu: **vzácný**

Regionálny význam: **nie**

Ohrozenosť biotopu: stav biotopu je **nepriaznivý**, ohrozený je nevhodným manažmentom.

Lk7 - Psiarkové aluviálne lúky

Psiarkové lúky sú dvoj až trojkoľné lúky na vlhkých až podmáčaných stanovištiach v blízkosti vodných tokov a v terénnych depresiách. Porasty sú druhovo chudobné s častým spoločným výskytom vlhkomilných aj suchomilných druhov rastlín. V porastoch prevládajú vysoké trávy ako psiarka lúčna (*Alopecurus pratensis*), na suchších stanovištiach kostrava lúčna (*Festuca pratensis*). Uvedený biotop sa v lokalite nachádza roztrúsene na vlhších stanovištiach, ktoré v lete môžu na povrchu presýchať.

Rozsah výskytu: **vzácný**

Regionálny význam: **nie**

Ohrozenosť biotopu: stav biotopu je **nepriaznivý**, ohrozený je nevhodným manažmentom.

Lk10 - Vegetácia vysokých ostríc

Druhovo chudobné spravidla jednovrstvové spoločenstvá s dominanciou vysokých ostríc a bylín. Biotop sa vyskytuje na zaplavovaných lokalitách v systéme mŕtvych ramien Dunaja v Dunajských luhoch. Prevládajú močiarné druhy, ktoré vyžadujú zaplavenie a len časť životného cyklu prežívajú po poklese vodnej hladiny. Dominantnými sú viaceré druhy rodu ostrica (*Carex*).

Rozsah výskytu: **vzácný**

Regionálny význam: **nie**

Ohrozenosť biotopu: stav biotopu je **nepriaznivý**, ohrozený je najmä odvodnením, znečistením povrchových vôd a eutrofizáciou

Lk11 - Trstinové spoločenstvá mokradí (*Phragmition*)

Spoločenstvo trste je najrozšírenejšou jednotkou skupiny lúčnych a pasienkových biotopov v rámci okresu Dunajská Streda. Jedná sa o vysokoprodukčné spoločenstvo s postupným zazemňovaním biotopu. Vyskytuje sa roztrúsene najmä v blízkosti vodných kanálov systému vodných diel Dunaja a Malého Dunaja, v terénnych depresiách a zníženinách produkčnej poľnohospodárskej krajiny kde je vysoká hladina podzemnej vody limitujúcim faktorom obhospodarovania krajiny. Spoločenstvá vytvárajú vysokobylinné porasty s dominanciou trste obyčajnej (*Phragmites australis*), v litorálnom prostredí sa často nachádza porast pálky širokolistej (*Typha latifolia*) s vrbicou vrboľistou (*Lythrum salicaria*) a povojou plotnou (*Calystegia sepium*). Spoločenstvá nie sú biotopom európskeho ani národného významu, ale jednotka tvorí dôležitý biotop pre faunu. Je významná najmä pre vtáctvo a obojživelníky.

Rozsah výskytu: **bežný**

Regionálny význam: **áno**

Ohrozenosť biotopu: stav biotopu je **priaznivý**, bežný typ vegetácie v území s veľkoplošným rozšírením ohrozený melioráciami a zazemňovaním.

Rašeliniská a slatiny

Ra5 - Vápnité slatiny s maricou pílkatou a druhmi zväzu *Caricion davallianae*

Na Slovensku vzácny biotop známi iba z niekoľkých lokalít s výskytom marice pílkatej (*Cladium mariscus*) s trstou obyčajnou (*Phragmites australis*). V území bol biotop potvrdený na lokalite Ploské medzi obcami Dolný Bar a Topoľníky v blízkosti kanálu Gabčíkovo - Topoľníky pri Hroboňovských rybníkoch a tiež pri obci Dolný Bar v lokalite Veľký diel. Uvedený výskyt je potrebné ďalej preveriť a sledovať.

Rozsah výskytu: **vzácný**

Regionálny význam: **nie**

Ohrozenosť biotopu: stav biotopu je **nepriaznivý**, ohrozený je biologickými inváziami a nevhodným manažmentom s hromadením trstinovej stariny.

Ra6 - Slatiny s vysokým obsahom báz

V sledovanom území sa biotop uvádza len z lokality CHA a ÚEV Konopiská, ktorá sa nachádza v k. ú. obcí Kostolné Kračany a Vrakúň. Biotop na tejto lokalite je potrebné ďalej sledovať a overiť správnosť jeho určenia. Jedná sa o heliofilné spoločenstvá slatinných lúk bohatých na minerálne živiny. Dominantami sú nízke ostrice (*Carex sp.*) s možným výskytom viacerých vzácných a ohrozených druhov.

Rozsah výskytu: **ojedinelý**

Regionálny význam: **nie**

Ohrozenosť biotopu: stav biotopu je **nepriaznivý**, ohrozený je sukcesiou a nevhodným manažmentom.

Lesy

Ls1 Lužné lesy

Hygrofilné až mozohygrofilné lesy v alúviách riek s vysokou hladinou podzemnej vody

Ls1.1 - Vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy

Biotop predstavujú vrbovo-topoľové porasty mäkkých lužných lesov na nívnych, na živiny bohatých pôdach s občasným zaplavením a celoročne vysokou hladinou podzemnej vody. Porasty spravidla nie sú úplne zapojené. Sú viacetážové s druhovo chudobnou krovinnou etážou, ktorú tvoria najmä zlaďujúce sa stromy. V bylinnej etáži dominujú rýchlo sa šíriace autochtónne nitrofilné druhy, napr. žihľava dvojdomá (*Urtica dioica*), ostružina ožinová (*Rubus caesius*) a i. Prítomné môžu byť tiež zavlečené a invázne druhy ako niektoré astry (*Aster sp.*), zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*), z. obrovská, (*S. gigantea*), netýkavka žliazkatá (*Impatiens glandulifera*), z drevín sa často vyskytuje invázny javorovec jaseňolistý (*Negundo aceroides*). Veľká časť pôvodných biotopov mäkkého lužného lesa bola upravená na produkčný, často monokultúrny hospodársky les s prevahou pestovaných tzv. šľachtených topoľov. Biotop mäkkého lužného

lesa v typickom prejave možno pozorovať najmä v rámci území s vyšším stupňom ochrany prírody, napr. v okolí NPR Klátovské rameno, Čičovské mŕtve rameno, v časti CHA Čiližské močiare, ale najmä v systéme ramien Dunaja v Dunajských luhoch. Dominantami tohto lesného spoločenstva sú topoľ biely (*Populus alba*), t. čierny (*P. nigra*), vrba biela (*Salix alba*), v. krehká (*S. fragilis*) a i.

Rozsah výskytu: **bežný**, ale dobre vyvinutý biotop je **zriedkavý**

Regionálny význam: **áno**

Ohrozenosť biotopu: stav biotopu je **nepriaznivý**, ohrozený je reguláciou vodných tokov a najmä zmenou a pestovaním topoľovej monokultúry s prevahou nepôvodných šľachtených topoľov, tiež biologickými inváziami a nevhodným manažmentom lesa s absenciou odumretého dreva.

Ls1.2 - Dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy

Biotop tzv. tvrdého lužného lesa na stanovištiach menej ovplyvnených vysokou hladinou podzemnej vody ako pri Ls1. Stanovišťa sú suchšie s krátkymi povrchovými záplavami s pôdami bohatými na živiny. Les má dobre vyvinuté všetky etáže. Lesnými dominantami uvedeného biotopu sú dub letný (*Quercus robur*), jaseň úzkolistý (*Fraxinus angustifolia*), j. štíhly (*F. excelsior*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), brest hrabolitý (*Ulmus minor*), b. vážový (*U. laevis*), topoľ čierny (*Populus nigra*), lipa malolistá (*Tilia cordata*). Krovinná etáž je druhovo početná s výskytom najmä čremchy obyčajnej (*Padus avium*), bazy čiernej (*Sambucus nigra*), bylinnej etáži dominujú nitrofilné a hygrofilné druhy. Vyskytujú sa tu druhy ako kozonoha hostcová (*Aegopodium podagraria*), cesnačka lekárska (*Alliaria petiolata*), zádušník brečtanolistý (*Glechoma hederacea*), hluchavka škvrnitá (*Lamium maculatum*) a i. Pre biotop je charakteristický výrazný jarý aspekt v ktorom dominujú cesnak medvedí (*Allium ursinum*), chochlačka dutá (*Corydalis cava*), krivec žltý (*Gagea lutea*), veronika brečtanolistá (*Veronica hederifolia*) a i. Biotop sa nachádza v suchších polohách, zazemnených depresiách roztrúsene v celom území okresu s dominantným rozšírením pozdĺž Dunaja a Malého Dunaja. V súčasnosti veľká časť pôvodných biotopov Ls1.2 je využívaná ako monokultúra hospodárskych lesov s prevahou duba letného (*Quercus robur*) a jaseňa štíhleho (*Fraxinus excelsior*).

Rozsah výskytu: **zriedkavý**

Regionálny význam: **áno**

Ohrozenosť biotopu: stav biotopu je **nepriaznivý**, ohrozený je pestovaním druhovo nepôvodnej monokultúry, tiež biologickými inváziami a nevhodným manažmentom lesa s absenciou druhovo bohatšej štruktúry lesa a absenciou odumretého dreva

Ls2 Dubovo-hrabové lesy

Jedná sa o zonálne mezofilné málo hygrofilné lesy s prevahou duba letného (*Quercus robur*) a hraba obyčajného (*Carpinus betulus*)

Ls2.2 - Dubovo-hrabové lesy panónske

Spoločenstvá s dominantou zonálnych lesných druhov drevín duba letného (*Quercus robur*) a hraba obyčajného (*Carpinus betulus*). Biotop sa vyskytuje na terasách a náplavových kuželoch vyšších častí alúvií s pôdami bohato zásobenými živinami. Typické je dobre vyvinutá krovinná etáž s prítomnosťou teplomilných aj nitrofilných druhov ako javor poľný (*Acer campestre*), zob vtáči (*Ligustrum vulgare*) a i. Z bylín sú časté mezofilné dubinové prvky ako chochlačka dutá (*Corydalis cava*), mednička jednokvetá (*Melica uniflora*) a i. V území sa biotop vyskytuje ojedinele, kompaktnější plochy sa uvádzajú z okolia mesta Veľký Meder (pozdĺž Ižopského kanála) a lesy v okolí obce Vrakúň.

Rozsah výskytu: **zriedkavý**

Regionálny význam: **nie**

Ohrozenosť biotopu: stav biotopu je **nepriaznivý až zlý**, ohrozený je najmä zmenou druhovej skladby drevín, najmä zámernou preferenciou duba, biologickými inváziami (*Robinia pseudoacacia*) a nevhodným manažmentom lesa s absenciou odumretého dreva.

Ls3 Dubové a zmiešané dubové lesy

Dubové porasty na teplých a suchých stanovištiach

Ls3.2 - Teplomilné ponticko-panónske dubové lesy na spraši a piesku

Porasty teplých dubín na piesočných terasách väčších riek južného Slovenska. V území sa biotop vyskytuje vzácné pozdĺž severnej hranice okresu na teplých suchých stanovištiach. Porasty tvoria predovšetkým

xerotermofilné zapojené porasty duba letného (*Quercus robur*), d. jadranského (*Q. virgiliana*) a ďalších druhov duba v krovinovom podraсте s výskytom javora tatarského (*Acer tataricum*), j. poľného (*A. campestre*) a brestov (*Ulmus minor*). Typickou je prítomnosť lesostepných druhov. Mnohé pôvodné stanovištia boli zmenené na poľnohospodársku pôdu alebo hospodársky produkčný les s dubom cerovým (*Quercus cerris*).

Rozsah výskytu: **vzácný**

Regionálny význam: **nie**

Ohrozenosť biotopu: stav biotopu je **nepriaznivý až zlý**, ohrozený je najmä zmenou druhovej skladby drevín, najmä zámernou preferenciou duba, biologickými inváziami (*Robinia pseudoacacia*) a nevhodným manažmentom lesa s absenciou odumretého dreva.

Ls0 nepôvodné lesy a lesné monokultúry

Ls0.1 - Topoľové monokultúry

Často alejové alebo veľkoplošné porasty vysadené v radoch a pravidelných sponoch rýchlorastúcich klonov euroamerických topoľov (*Populus sp.*). Stromovú etáž vytvárajú najčastejšie klony krížencov topoľa čierneho (*Populus nigra*) a t. deltolistého (*P. deltoides*) a iných topoľov často označované ako topoľ šľachtený (*Populus x hybr.*). Krovinová a bylinná etáž sú slabo vyvinuté, často s prítomnosťou invázných druhov ako zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*) a z. obrovská (*S. gigantea*). Biotop sa vyskytuje roztrúsene najmä v rámci CHKO Dunajské luhy.

Rozsah výskytu: **bežný**

Regionálny význam: **áno**

Ohrozenosť biotopu: **bez ohrozenia**

Obrázok č. 1. 5: Interiér topoľovej monokultúry s drevinami pestovanými v pravidelných sponoch s výskytom inváznej netýkavky žliazkatkej (*Impatiens glandulifera*)

Petlušová, 2018

Ls0.2 - Agátové monokultúry

Biotop predstavujú čisté agátové porasty alebo porasty s prevahou agáta bieleho (*Robinia pseudoacacia*), ktorý je dominantou stromovej etáže. V nelesných spoločenstvách sa často vyskytuje v poľnohospodárskej

krajine, kde mení pôvodné spoločenstvá s prevahou poľných krov na agátové monocenózy. V lokalite bol zaznamenaný tiež veľkoplošný porast pestovanej agátovej monokultúry v kontakte s Klátovským ramenom severne od Dunajského Klátova na cca 1,7 ha.

Rozsah výskytu: **bežný**

Regionálny význam: **nie**

Ohrozenosť biotopu: **bez ohrozenia**

Ls0.3 - Ostatné listnaté lesy - s určením prevládajúcej dreveny

Predstavujú biotop s prevahou pôvodných ale pestovaných spoločenstiev s dominanciou jednej alebo dvoch drevín. V území v takýchto spoločenstvách prevláda pestovanie jaseňa (*Fraxinus excelsior*). Primiešanou drevinou je najčastejšie dub letný (*Quercus robur*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), brest hrabolisý (*Ulmus minor*), b. väzový (*U. laevis*), vrbá biela (*Salix alba*) orech vlašský (*Juglans regia*). V podraсте sa vyskytuje viacero krovín, bylín a tráv v závislosti od stanovištných podmienok.

Rozsah výskytu: **bežný**

Regionálny význam: **áno**

Ohrozenosť biotopu: **bez ohrozenia**

Ls0.5 - Ihličnaté lesy - s určením prevládajúcej dreveny

Biotop sa uvádza len ojedinele a predstavuje monokultúry borovice čiernej (*Pinus nigra*) v okolí Klátovského ramena v severnej časti okresu (štyri drobné lokality). Jedná sa o nepôvodné spoločenstvo husto zapojených borovic s takmer absentujúcou bylinnou a krovinnou etážou.

Rozsah výskytu: **vzácný**

Regionálny význam: **nie**

Ohrozenosť biotopu: **bez ohrozenia**

X Ruderálne biotopy

X1 - Rúbaniská s prevahou bylín a tráv

Biotop predstavuje vývojové štádium po ťažbe lesa. Základnou charakteristikou je silno narušené pôvodné spoločenstvo s výskytom viacerých bylín reagujúcich na zmenu chemických a svetelných pomerov na stanovišti. V ďalších vývojových štádiách sa často vyskytujú nepôvodné a invázne druhy ako zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*) a z. obrovská (*S. gigantea*) a nálet javorovca jaseňolistého (*Negundo aceroides*). V území boli pozorované veľkoplošné holoruby najmä v území CHKO Dunajské luhy.

Rozsah výskytu: **zriedkavý**

Regionálny význam: **nie**

Ohrozenosť biotopu: **bez ohrozenia**

X2 - Rúbaniská s prevahou drevín

Biotop predstavuje pokročilé vývojové štádium po ťažbe lesa. Základnou charakteristikou je silno narušené pôvodné spoločenstvo s výskytom drevín nastupujúcich v rámci sukcesného procesu. V lokalite sa jedná spravidla o novozaložené lesné plantáže s topoľom (*Populus sp.*) a vrbami (*Salix sp.*). V podraسته ktorých možno pozorovať zvyšky predchádzajúceho lesného spoločenstva, ktoré sa však v lužnom prostredí rýchlo rozkladá. Vo vývojových štádiách sa často vyskytujú nepôvodné a invázne druhy ako zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*) a z. obrovská (*S. gigantea*), javorovec jaseňolistý (*Negundo aceroides*) a i. Biotop bol mapovaný v Dunajských luhoch.

Rozsah výskytu: **zriedkavý**

Regionálny význam: **nie**

Ohrozenosť biotopu: **bez ohrozenia**

X3 - Nitrofilná ruderálna vegetácia mimo sídiel

Biotop predstavuje spoločenstvá bylín na človekom vytvorených vlhkých stanovištiach. Často na okrajoch lužných lesov, pozdĺž lesných ciest a komunikácií. Vyskytujú sa často lesné a lúčne apofyty. Dominantami bylinnej etáže sú často druhy čeľade mrkvovité. Na vlhkých a tienistých stanovištiach sa vyskytuje často invázna netýkavka žliazkatá (*Impatiens glandulifera*). Biotop sa vyskytuje roztrúsene v celom území, viac v severnej a južnej časti okresu.

Rozsah výskytu: **zriedkavý**

Regionálny význam: **nie**

Ohrozenosť biotopu: **bez ohrozenia**

X4 - Teplomilná ruderalná vegetácia mimo sídiel

Jednotka predstavuje biotop ruderalných, mierne nitrofilných až nitrofilných poľných burín na vysychavých človekom vytvorených stanovištiach. Prevládajú terofyty a hemikryptofyty, často tiež dvojročné druhy. Biotop predstavuje úvodné štádium sukcesie na stanovištiach, ktoré človek aktívne vytvára. V území možno túto jednotku sledovať v okolí výstavby rýchlostnej cesty R7 a iných lokalít vo výstavbe alebo na násypoch riečnych sedimentov v okolí vodného diela Gabčíkovo s veľmi rôznym druhovým zložením.

Rozsah výskytu: **zriedkavý**

Regionálny význam: **nie**

Ohrozenosť biotopu: **bez ohrozenia**

X5 - Úhory a extenzívne obhospodarované polia

Spravidla sa jedná o málo pokročilú fázu sukcesie na človekom obhospodarovovaných plochách s prevahou burín. V závislosti od ekologických podmienok sa jedná o druhovo chudobné ale variabilné spoločenstvá poľnohospodárskej krajiny.

Rozsah výskytu: **zriedkavý**

Regionálny význam: **nie**

Ohrozenosť biotopu: **bez ohrozenia**

X7 - Intenzívne obhospodarované polia

Stanovišťa určené na intenzívnu poľnohospodársku výrobu s pestovanými monokultúrami obilnín, z ktorých sú v území najrozšírenejšie pšenica a kukurica, strukovín (sója) a olejní (slnečnica, repka). Na okrajoch polí sa často vyskytujú poľné buriny a trávy. Častá je tiež prítomnosť inváznych druhov poľnohospodárskej krajiny ako ambrosia palinolistá (*Ambrosia artemisiifolia*), **iva voškovníkovitá** (*Iva xanthiifolia*) a i. Plošne sa jedná o najrozšírenejší typ biotopu v území.

Rozsah výskytu: **bežný**

Regionálny význam: **nie**

Ohrozenosť biotopu: **bez ohrozenia**

X8 - Porasty inváznych neofytov

Porasty inváznych neofytov predstavujú novovznikajúce biotopy s dominantným zastúpením niektorých z inváznych druhov rastlín. Biotop sa vyskytuje roztrúsene, najmä pozdĺž narúšaných brehov vodných kanálov a okrajov rôznych spoločenstiev ako náhradné spoločenstvo zväzu *Senecionion fluviatilis*. Z druhov sú často zastúpené glejovka americká (*Asclepias syriaca*), astra kopijovitolistá (*Aster lanceolatus*), a. novobelgická, (*Aster novi-belgii*), ježatec laločnatý (*Echinocystis lobata*), slnečnica hluznatá (*Helianthus tuberosus*), netýkavka žliazkatá (*Impatiens glandulifera*), n. malokvetá. (*i. parviflora*) a i.

Rozsah výskytu: **bežný**

Regionálny význam: **nie**

Ohrozenosť biotopu: **bez ohrozenia**

X9 - Porasty nepôvodných drevín

Jednotku reprezentujú plantáže introdukovaných drevín a tiež porasty nepôvodných spontánne sa šíriacich krov a stromov. Z plantáží introdukovaných drevín sa v území najčastejšie objavuje pravidelný porast tzv. šľachtených topoľov a agátu. Zo spontánne sa šíriacich nepôvodných stromov a krov sa v celom území roztrúsene vyskytuje javorovec jaseňolistý (*Negundo aceroides*), **čremcha** neskorá (*Prunus serotina*), ktoré sa vyskytujú najmä v lemoch a okrajoch lesov popri cestách. V podraсте sa nachádzajú rôzne druhy bylín v závislosti od ekologických podmienok stanovišťa.

Rozsah výskytu: **bežný**

Regionálny význam: **nie**

Ohrozenosť biotopu: **bez ohrozenia**

X10 - Porasty ruderalizovaných bahnitých brehov

Biotop predstavuje jednotku jednoročných porastov s neskorým optimom vývoja s dominanciou druhov rodov *Bidens* a *Chenopodium*. Spoločenstvá sa vyvíjajú sporadicky na obnažených brehoch vodných kanálov a vodných plôch v celom území.

Rozsah výskytu: **zriedkavý**

Regionálny význam: **nie**

Ohrozenosť biotopu: **bez ohrozenia**

2 SEKUNDÁRNA KRAJINNÁ ŠTRUKÚRA

Súčasná krajinná štruktúra (SKŠ) je výsledkom dlhodobého pôsobenia človeka na krajinu, ktorého intenzita stanovuje mieru ekologickej stability a kvality krajiny. Súčasnú krajinnú štruktúru tvoria súbory prirodzených a človekom čiastočne alebo úplne pozmenených krajinných prvkov a odráža sa v nich súčasný stav využitia zeme v záujmovom území. V širšom ponímaní je SKŠ charakterizovaná druhmi pozemkov vyčlenenými zákonom č. 162/1995 Z. z. V okrese Dunajská Streda sú podľa Úradu geodézie, kartografie a katastra SR (2018) zastúpené všetky druhy pozemkov okrem chmeľníc (Tabuľka č. 2. 1). Celková výmera pozemkov je 107 459 ha, z toho pôda využívaná na poľnohospodárske účely predstavuje 79 936 ha a nepoľnohospodárska pôda 27 524 ha.

Tabuľka č. 2. 1: Výmera druhov pozemkov okresu Dunajská Streda k 1. 1. 2019 (v ha)

druh pozemku	výmera v ha
orná pôda	73 262
chmeľnice	0
vinice	801
záhrady	2265
ovocné sady	1 112
trvalé trávne porasty	2 496
poľnohospodárska pôda	79 936
lesné pozemky	7 023
vodné plochy	8 530
zastavané plochy a nádvorja	7 789
ostatné plochy	4 182
nepoľnohospodárska pôda	27 524
CELKOVÁ VÝMERA	107 460

Zdroj: ÚGKK SR, 2019

Pre potreby analýzy súčasnej krajinej štruktúry uvádzame zastúpenie jednotlivých kategórií krajinej štruktúry upravené podľa metodických pokynov na vypracovanie dokumentov RÚSES (Tabuľka č. 2. 2). Údaje sú spracované a aktualizované podľa analýzy leteckých snímok z r. 2015 – 2017 (Eurosense s. r. o., Geodis Slovakia s. r. o.) a terénneho mapovania uskutočneného v auguste 2018 a vychádzame z nich v ďalších analýzach. Celková výmera je 107 424,35 ha, poľnohospodárska pôda 82 101,46 ha a nepoľnohospodárska pôda 25 322,89 ha.

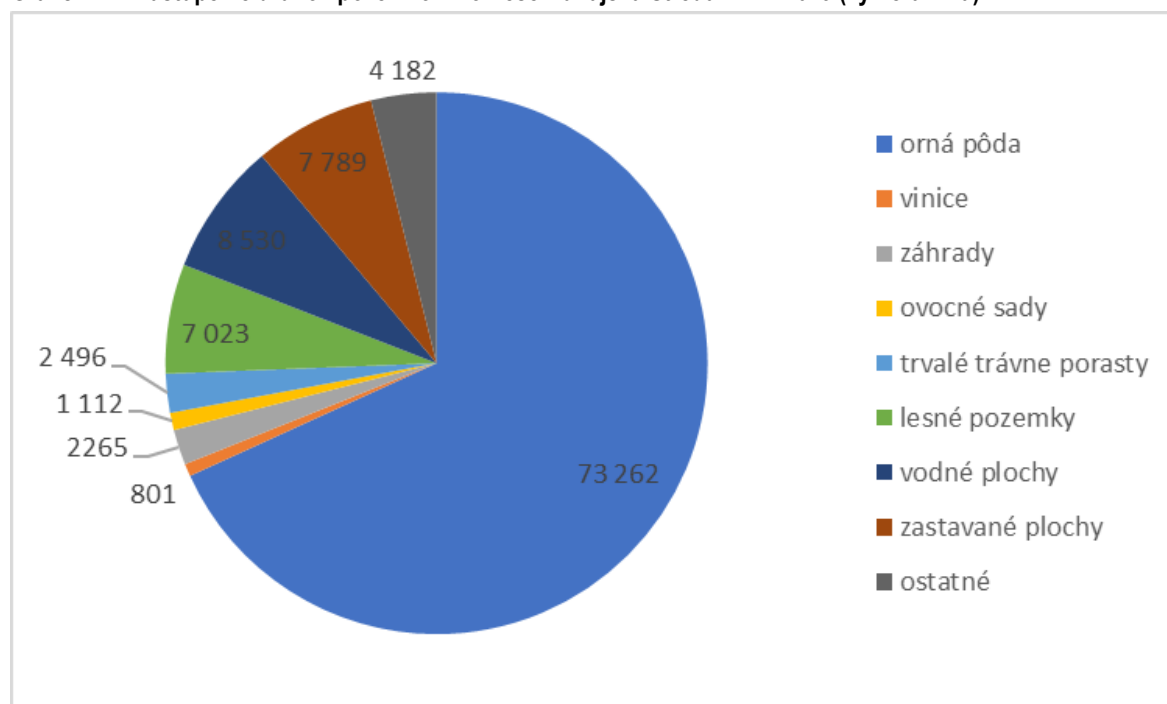
Tabuľka č. 2. 2: Zastúpenie kategórií krajinej štruktúry okresu Dunajská Streda (ha)

kategória krajinej štruktúry	výmera v ha
orná pôda	76 878,81
trvalé trávne porasty	3 102,92
ovocné sady	409,64
vinice	439,12
záhrady	1 232,47
energetické porasty	38,50
poľnohospodárska pôda	82 101,46
lesné pozemky	6 969,63
vodné plochy	5 396,41
zastavané plochy a nádvorja	8 105,36
nelesná drevinová vegetácia	3 436,68
ostatné plochy	1 414,81
nepoľnohospodárska pôda	25 322,89
CELKOVÁ VÝMERA	107 424,35

Zdroj: terénny prieskum, 2018

Zájmové územie okresu Dunajská Streda tvorí 67 katastrálnych území, ktoré sa vyznačujú rôznym zastúpením krajinných prvkov resp. rozdielnou súčasnou krajinou štruktúrou (zastúpením druhov pozemkov), ktoré vychádza z prírodných daností územia ako pôdne pomery, klimatické pomery, vysoká hladina podzemnej vody a pod. Významnú úlohu zohráva aj samotný reliéf, ktorý má vysoký potenciál pre rozvoj poľnohospodárstva. Katastrálne územia sa vyznačujú prevahou poľnohospodársky využívannej pôdy s výrazným zastúpením ornej pôdy, ktoré sa rozprestierajú na rovinatom type reliéfu. To zaraďuje okres Dunajská Streda k okresom s prevahou optimálnych podmienok pre život človeka a rozvoj rôznych hospodárskych činností, predovšetkým poľnohospodárstva. Štruktúra využívania krajiny v jednotlivých katastrálnych územiach je uvedená v Tabuľke č. 2. 3. Je členená na poľnohospodársky využívanú pôdu, nepoľnohospodársky využívanú pôdu a ostatné plochy. K ostatným plochám boli zaradené plochy ako napr. vojenský areál, skládky odpadov, hrádze, ale aj plochy porastov trste (Graf č. 2. 1).

Graf č. 2. 1: Zastúpenie druhov pozemkov v okrese Dunajská Streda k 1.1. 2019 (výmera v ha)

Zdroj: Štatistická ročenka o pôdnom fonde v SR podľa údajov katastra nehnuteľností k 1. 1. 2019, ÚGKK SR, Bratislava, 2018

Tabuľka č. 2. 3: Štruktúra využitia krajiny katastrálnych území obcí okresu Dunajská Streda (ha)

katastrálne územie	poľnohospodársky využívaná pôda					energetické plodiny	nepoľnohospodársky využívaná pôda				ostatné plochy	celková výmera územia
	orná pôda	vinice	záhrady	ovocné sady	trvalé trávne porasty		lesné pozemky	nelesná drevinová vegetácia	vodné plochy	zastavané plochy a nádvorie		
Báč	256,30	0,00	2,90	0,00	12,97	0,00	7,19	4,18	2,29	105,30	0,58	391,70
Baka	639,90	0,00	4,08	0,00	104,10	0,00	500,60	152,60	415,50	97,90	82,11	1 996,79
Baloň	1 357,00	0,00	10,71	0,00	39,12	0,00	15,20	52,28	17,85	70,35	46,01	1 608,52
Bellova Ves	600,70	1,99	8,55	15,74	4,93	0,00	0,25	23,63	3,54	30,70	2,60	692,62
Blahová	903,50	7,57	21,07	20,24	8,34	0,00	80,98	18,74	20,41	53,81	1,33	1 136,00
Blatná na Ostrove	909,10	0,00	16,11	0,00	11,46	0,00	31,92	13,41	2,58	91,21	1,91	1 077,70
Bodíky	426,10	0,00	15,41	0,00	233,40	0,00	1 023,00	217,50	464,80	66,51	24,58	2 471,30
Boheľov	534,00	0,00	7,12	1,16	34,26	0,00	30,82	40,93	58,44	54,12	67,51	828,36
Čakany	985,20	33,17	8,16	0,00	9,68	0,00	0,12	6,64	18,13	53,39	4,21	1 118,71
Čenkovce	856,10	6,57	13,14	92,40	4,15	0,00	0,00	86,89	5,49	84,58	8,00	1 157,32
Čiližská Radvaň	1 767,00	0,00	17,89	1,88	74,13	7,56	51,42	54,36	34,56	107,80	24,38	2 140,98
Dobrohošť	80,95	0,00	10,09	0,00	74,16	0,00	66,21	36,16	145,30	56,53	0,92	470,32
Dolný Bar	543,10	0,00	13,15	0,00	40,22	0,00	27,35	37,25	53,43	67,15	37,86	819,51
Dolný Štál	2 447,00	0,00	8,56	6,02	40,40	0,00	95,32	43,44	67,20	204,30	89,45	3 001,69
Dunajská Streda	1 851,00	6,88	64,29	0,00	57,96	2,02	136,50	91,32	40,07	841,70	53,84	3 145,58
Dunajský Klátov	300,90	0,00	9,24	0,00	9,33	0,00	35,35	24,74	16,28	60,98	0,30	457,12
Gabčíkovo	3 158,00	0,00	55,81	0,00	384,10	3,21	409,00	327,70	411,70	363,40	130,30	5 243,22
Holice	1 974,00	6,33	38,63	0,00	10,54	0,00	59,57	33,81	9,16	184,10	3,21	2 319,34
Horná Potôň	2 383,00	0,00	25,03	17,30	21,83	0,00	67,22	79,89	57,09	176,20	7,42	2 834,98
Horné Mýto	877,70	0,00	9,91	0,00	6,69	0,00	173,90	56,54	19,82	60,72	3,61	1 208,88
Horný Bar	761,80	0,00	31,98	1,18	86,40	0,00	21,15	13,64	163,40	94,22	6,28	1 180,06
Hubice	246,80	155,50	5,69	0,00	21,47	0,00	5,35	15,35	0,61	43,27	40,76	534,80
Hviezdoslavov	748,30	0,00	11,84	0,00	22,63	0,00	67,20	4,76	5,67	183,40	6,77	1 050,57
Jahodná	1 036,00	0,00	25,24	22,74	5,33	4,67	244,90	36,29	54,05	120,10	16,93	1 566,25
Janíky	951,20	0,00	10,83	0,86	10,12	0,00	60,87	28,17	16,57	52,62	1,75	1 133,00
Jurová	919,90	0,00	9,19	0,43	3,70	0,00	64,88	23,33	9,09	42,10	1,03	1 073,65
Kľúčovec	586,50	0,00	8,73	0,00	51,08	0,00	299,60	134,00	80,22	44,83	61,49	1 266,45
Kostolné Kračany	1 049,00	0,64	31,16	0,00	76,14	14,31	33,68	15,01	9,10	160,80	2,61	1 392,46
Kráľovičove Kračany	1 065,00	0,00	15,87	0,00	21,45	0,00	80,89	33,50	7,96	89,07	13,23	1 326,97
Kútники	837,60	0,00	19,59	1,89	25,41	0,00	22,62	29,34	9,19	140,10	12,73	1 098,47
Kvetoslavov	583,70	0,00	15,61	0,00	28,37	0,00	4,86	14,71	1,11	161,20	0,38	809,94
Kyselica	92,81	0,00	2,11	0,00	44,77	0,00	69,75	18,08	112,80	23,90	0,86	365,08

katastrálne územie	poľnohospodársky využívaná pôda					energetické plodiny	nepoľnohospodársky využívaná pôda				ostatné plochy	celková výmera územia
	orná pôda	vinice	záhrady	ovocné sady	trvalé trávne porasty		lesné pozemky	nelesná drevinová vegetácia	vodné plochy	zastavané plochy a nádvorie		
Lehnice	2 172,00	3,31	44,23	11,69	9,34	0,00	41,88	70,57	10,76	169,70	7,12	2 540,59
Lúč na Ostrove	1 394,00	0,00	15,60	0,00	5,84	0,00	49,46	38,72	16,46	68,09	1,28	1 589,45
Macov	206,20	0,00	19,14	0,00	0,37	0,00	1,92	3,32	0,00	40,10	1,36	272,40
Mad	572,80	0,00	10,93	0,00	32,76	0,00	22,37	52,15	7,46	38,40	34,17	771,04
Malé Dvorníky	538,00	0,00	8,20	0,00	11,69	0,00	18,58	23,92	4,00	82,51	0,99	687,88
Medveďov	460,70	0,00	8,31	0,00	59,61	0,00	200,00	87,70	132,70	54,29	33,75	1 037,06
Mierovo	562,60	0,00	7,07	0,00	4,37	0,00	1,13	1,53	3,94	37,56	0,47	618,66
Michal na Ostrove	914,80	0,00	20,75	0,00	10,86	0,00	33,02	10,95	7,96	63,48	3,81	1065,62
Nárad	860,20	0,00	9,35	0,00	17,80	0,00	2,19	55,52	13,95	69,30	16,07	1 044,38
Nový Život	1 799,00	0,00	27,06	0,00	22,28	0,00	145,60	32,70	59,55	143,60	14,47	2 244,26
Ohrady	1 189,00	0,00	12,09	1,56	9,20	0,00	86,93	49,12	17,72	96,57	15,26	1 477,46
Okoč	5 220,00	33,27	55,68	27,37	180,80	0,00	182,00	111,60	86,49	272,70	164,60	6 334,51
Oľdza	668,70	82,75	5,13	23,56	2,20	0,00	0,00	35,21	4,32	62,62	2,34	886,83
Orechová Potôň	1 729,00	1,39	24,07	1,89	65,33	0,00	108,70	45,17	48,42	216,60	5,87	2 246,44
Padáň	1 375,00	0,00	11,55	0,00	35,81	0,00	37,03	76,60	19,66	99,61	42,73	1 697,99
Pataš	728,90	0,00	12,82	0,00	29,04	0,00	43,19	30,17	17,78	57,28	18,83	938,01
Potônske Lúky	363,10	0,00	13,06	0,00	3,34	0,00	64,12	4,45	12,14	33,46	0,46	494,13
Povoda	459,30	0,00	11,61	0,00	19,41	0,00	13,43	23,09	9,14	62,21	3,52	601,70
Rohovce	1 136,00	0,00	6,64	0,00	105,10	0,00	17,29	31,61	211,90	91,53	14,59	1 614,66
Sap	266,50	0,00	4,22	0,00	107,50	0,00	416,40	143,20	208,90	42,42	57,41	1 246,55
Šamorín	1 936,00	18,41	43,89	0,00	238,30	0,00	59,95	155,50	1 437,00	538,10	7,47	4 434,62
Štvrtok na Ostrove	1 101,00	59,01	21,15	0,67	5,19	0,00	0,00	5,10	5,12	105,70	2,35	1 305,30
Topoľníky	2 573,00	0,00	15,88	62,96	57,94	0,00	370,80	72,48	68,95	235,90	20,06	3 477,97
Trhová Hradská	1 758,00	0,00	16,75	30,54	54,73	6,39	327,70	55,97	71,29	131,30	20,34	2 473,01
Trnávka	716,10	0,00	6,53	0,84	4,90	0,00	0,00	8,17	0,00	58,01	2,03	796,59
Trstená na Ostrove	453,00	0,00	9,61	0,00	32,36	0,00	1,83	5,83	81,64	40,13	0,94	625,34
Veľká Paka	1 592,00	0,00	31,41	0,00	19,34	0,00	56,81	24,37	6,27	93,29	12,41	1 835,90
Veľké Blahovo	1 527,00	0,00	26,37	0,00	19,61	0,00	69,63	48,47	81,76	87,93	5,41	1 866,18
Veľké Dvorníky	654,10	2,61	5,90	17,55	8,47	0,00	2,06	11,26	3,81	86,39	6,28	798,43
Veľký Meder	4 469,00	13,09	92,40	2,72	91,42	0,00	202,40	82,02	72,97	426,20	101,00	5 553,22
Vieska	403,00	6,66	9,57	0,00	3,36	0,00	15,07	2,33	0,99	31,62	0,44	473,02
Vojka nad Dunajom	64,05	0,00	11,69	0,00	82,00	0,00	259,80	76,65	247,00	79,20	1,90	822,29
Vrakúň	2 958,00	0,00	36,35	46,44	151,10	0,37	230,60	133,50	63,15	180,60	31,93	3 832,04

katastrálne územie	poľnohospodársky využívaná pôda					energetické plodiny	nepoľnohospodársky využívaná pôda				ostatné plochy	celková výmera územia
	orná pôda	vinice	záhrady	ovocné sady	trvalé trávne porasty		lesné pozemky	nelesná drevinová vegetácia	vodné plochy	zastavané plochy a nádvorá		
Vydrany	1 351,00	0,00	23,45	0,00	13,33	0,00	50,82	34,98	11,29	118,20	3,80	1 606,87
Zlaté Klasy	978,60	0,00	6,32	0,00	9,59	0,00	49,25	24,57	18,53	104,40	4,41	1 195,67
Spolu	76 878,81	439,12	1 232,47	409,64	3 102,92	38,50	6 969,63	3 436,68	5 396,41	8 105,36	1 414,81	107 424,35

Zdroj: terénny prieskum, 2018

2.1 Poľnohospodárska pôda

Podľa zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy je poľnohospodárska pôda produkčne potenciálna pôda evidovaná v katastri nehnuteľností ako orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady, záhrady a trvalé trávne porasty. Tvoria ju jednotlivé druhy pozemkov (kultúr), ktoré slúžia bezprostredne na poľnohospodársku výrobu pre rastlinnú produkciu. V rámci SKŠ sa posudzuje orná pôda (je pravidelne obrábaná pôda pod jednoročnými a viacročnými plodinami, vrátane pôdy ležiacej úhorom), trvalé trávne porasty (lúky a pasienky) a trvalé plodiny (pestované na pôde dlhé časové obdobie a nevyžadujú opätovné vysádzanie po zbere).

Orná pôda

Orná pôda tvorí 93,64 % výmery poľnohospodárskej pôdy záujmového územia a 71,57 % z celkovej výmery okresu. Tvoria ju pozemky rôznej veľkosti s prevahou nad 50 ha, ktoré vytvárajú výrazne homogénnu krajinu. V území má prevažne charakter veľkoblukovej ornej pôdy (76 192,70 ha), čo súvisí s formou nížinného reliéfu, ktorý v území nepredstavuje limitný faktor pre usporiadanie pôdy do veľkých blokov. Tvar pôdnych celkov je pravidelný (obdĺžnikový, štvorcový, lichobežníkový). Vo východnej časti sa vyskytujú tvary nepravidelné. Tvar pôdnych celkov je limitovaný meandrujúcim tokom Malého Dunaja a Klátovského ramena. Využívanie ornej pôdy je čiastočne obmedzené v JZ časti okresu, kde je vysoká hladina podzemnej vody a v období zrážok na pôde vznikajú zamokrené plochy. Orná pôda je do pôdnych celkov členená poľnými cestami, ktoré lemujú nelesná drevinová vegetácia alebo bylinno-trávny porast. Hranice pôdnych celkov tvoria tiež kanále s brehovými porastmi. Podľa zákona č. 220/2004 Z. z. sú všetky poľnohospodárske pôdy zaradené do 9 skupín kvality pôdy (1 najkvalitnejšie pôdy, 9 najmenej kvalitné pôdy). V záujmovom území sú zastúpené skupiny 1 – 7, s prevahou ornej pôdy v skupinách 1 – 4 (82,06 %). Uvedené štyri skupiny patria k chráneným pôdam, ktoré možno len v nevyhnutných prípadoch použiť na nepoľnohospodárske účely. Orná pôda sa vyznačuje vysokým produkčným potenciálom pôdy, ktorý dosahuje bodovú hodnotu 85,59 bodu zo 100-bodovej stupnici pre hodnotenie produkčného potenciálu pôd (VÚPOP, 2018). V záujmovom území sa v malej miere vyskytuje aj malobloková pôda (686,91 ha), ktorú tvoria záhumienky situované v blízkosti niektorých sídel vo väčšine prípadoch v kontakte so záhradami napr. Gabčíkovo, Baka, Čiližská Radvaň, Baloň, Dolný Bar a i. Na ornej pôde sa pestujú predovšetkým plodiny kukurica siata, kapusta repková pravá, slnečnica ročná a obilniny, hlavne pšenica ozimná, ale tiež proso siate. V niektorých častiach okresu sa uplatňujú princípy pásového pestovania plodín napr. Lehnice, Kostolné Kračany, Kráľovičove Kračany, Ohrady, Trhová Hradská a i. Orná pôda je využívaná aj na pestovanie zeleniny (napr. koreninová paprika, mrkva, uhorky, paradajky a i.).

Trvalé trávne porasty

Predstavujú areály bylinno-trávných spoločenstiev využívané kosením (lúky) a pasením (pasienky) s primárnou poľnohospodárskou funkciou. V záujmovom území sa vyznačujú rôznou intenzitou využívania, rôznym stupňom zarastania a rôznym druhovým zložením. Intenzívne obhospodarované trvalé trávne porasty sú rozmiestnené po celom záujmovom území (3 102,92 ha). Sú to prevažne siate jedno až dvoj druhové rastlinné spoločenstvá, ktorých úlohou je zlepšenie vlastností pôdy po jej intenzívnom využívaní. Jedná sa tiež o lúky, ktoré sa nachádzajú na ťažšie dostupných lokalitách v meandroch Malého Dunaja, jeho mŕtvych ramien, ale aj v JZ časti okresu. Sú to miesta vyznačujúce sa dlhodobou prítomnosťou zamokrenia pôdy, nevhodné na intenzívnu poľnohospodársku činnosť. Extenzívne využívané trvalé trávne porasty (2 858,67 ha) sú v záujmovom území predstavované plochami, ktoré sa len zriedka kosia a prepásajú. Preto sa často vyznačujú prítomnosťou náletových drevín. Do tejto skupiny sú tiež zaradené trvalé trávne porasty lemujúce vodné toky a kanále (kanál Hanuliakovo - Dobrohošť, kanál Tomášov - Lehnice a i.). Niektoré sa vyznačujú prítomnosťou nelesnej drevinovej vegetácie (Čiližský potok, kanál Gabčíkovo - Topoľníky, kanál Vrbina - Medvedov a i.). K extenzívne využívaným trvalým trávnym porastom boli tiež zaradené plochy vyznačujúce sa iniciálnymi štádiami sukcesného procesu, ktoré vznikajú na haldách štrkov a pieskov pochádzajúcich z nánosov koryt vodných tokov a tiež ako pozostatok z vyťažených plôch z ťažby štrkov a pieskov (brehy pôvodného toku Dunaja, Odpadový kanál vodného diela Gabčíkovo, ťažobný priestor Vrakúň a i.).

Obrázok č. 2. 1: Veľkobloková orná pôda v južnej časti katastrálneho územia mesta Veľký Meder

Peter Petluš, 08/2018

Obrázok č. 2. 2: Trvalé trávne porasty v katastrálnom území obce Čiližská Radvaň

Peter Petluš, 08/2018

Obrázok č. 2. 3: Extenzívne využívané trvalé trávne porasty na svahoch sútoku Belského a Chotárskeho kanála v katastrálnom území obce Okoč

Peter Petluš, 08/2018

Trvalé kultúry

Z trvalých kultúr sa v záujmovom území vyskytujú ovocné sady, vinice, záhrady, energetické porasty rýchlorastúcich druhov drevín na ornej pôde. Ovocné sady (409,64 ha) sú situované hlavne v blízkosti sídel (napr. Veľké Dvorníky, Jahodná, Topoľníky, Vrakúň, Dolný Štál). Väčšinou sa jedná o novozaložené sady. V menšej miere sú zastúpené pozostatky starých ovocných sadov, ktoré sa v súčasnom období neobhospodarujú (napr. Opatovský Sokolec, Veľké Dvorníky). V ovocných sadoch sa pestujú jablone (*Malus*), slivky (*Prunus domestica*), marhule (*Prunus armeniaca*), orech vlašský (*Juglans regia*), baza čierna (*Sambucus nigra*). V záujmovom území sa tiež nachádzajú veľkoblokové vinohrady (439,12 ha) na vysokom vedení (Čakany, Hubice, Okoč, Oľdza, Veľké Dvorníky a i.). Záhrady sa vyskytujú prevažne v blízkosti sídel a iných rozptýlených obydľí. Nemajú nosný krajinotvorný význam, pretože sú koncentrované prevažne v kontakte so zastavanými územiami obcí. Plnia doplnkovú produkčnú funkciu (samožásobiteľskú), rekreačno-relaxačnú a dotvárajú tradičný obraz miest a obcí. Energetické porasty (38,50 ha) rýchlorastúcich druhov drevín (topoľ *Populus sp.*, agát biely *Robinia pseudoacacia*) a bylín (*Miscanthus*) určené na produkciu biomasy na energetické účely pestované na poľnohospodárskej pôde sú zastúpené prevažne na plochách lokalizovaných v blízkosti lesných porastov v meandroch vodných tokov (Jahodná, Vrakúň, Trhová Hradská, Čiližská Radvaň).

Obrázok č. 2. 4: Starý marhuľový sad postupne nahrádzaný novými ovocnými stromami v obci Veľké Dvorníky

Peter Petluš, 08/2018

2.2 Lesné pozemky

Okres Dunajská streda patrí k územiám bez výrazného zastúpenia lesnej vegetácie s lesnatosťou 6,5 %. Lesné pozemky zaberajú len 6 969,63 ha z celkovej výmery územia. Tvoria ich menšie lesné spoločenstvá a k nim prislúchajúce pozemky nerovnomerne lokalizované v celom záujmovom území a ich rozloženie súvisí predovšetkým z poľnohospodárskym využívaním. Tiež je podmienené prítomnosťou mŕtvych ramien Malého Dunaja a kanálmi v území. Kompaktnejšie lesy sa vyskytujú v JZ časti okresu pozdĺž starých ramien Dunaja a sú súčasťou CHKO Dunajské luhy. V území sú zastúpené prevažne listnaté, menej zmiešané aj ihličnaté lesy. Dominantnými sú mäkké lužné lesy vrbovo topoľové, miestami sa vyskytujú aj tvrdé lužné lesy dubovo-brestovo-jaseňové. Na základe členenia podľa lesných vegetačných stupňov ich zaraďujeme do dubového stupňa. Hospodárske lesy predstavujú 80 % z celkovej výmery lesov. Tiež sú zastúpené lesy ochranné (10 %) a lesy osobitného určenia (10 %). Drevinové zloženie a vekové triedy v okrese Dunajská Streda je uvedené v Tabuľke č. 2. 4. Najzastúpenejšími drevinami sú druhy rodu topoľ (*Populus*). Z hľadiska veku prevládajú dreviny do 40 rokov. Súčasťou lesných pozemkov sú aj topoľové energetické porasty na lesných pozemkoch.

Tabuľka č. 2. 4: Drevinové zloženie a vekové triedy drevín v okrese Dunajská Streda

drevina	výmera (ha)	veková trieda (ha)						
		%	0-20	21-40	41-60	61-80	81-100	101-120
agát	344,13	5,52	123,12	93,55	54,75	67,12	3,45	2,13
borovica	70,68	1,13	8,21	42,21	11,62	0,05	0,66	7,93
brest	10,97	0,18	3,10	2,92	2,10	1,34	0,00	1,50
breza	0,96	0,02	0,00	0,80	0,16	0,00	0,00	0,00
cer	0,24	0,00	0,08	0,16	0,00	0,00	0,00	0,00
dub	239,29	3,84	65,43	126,91	16,74	15,62	7,90	6,70
hrab	0,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,21	0,00
jaseň	1 069,89	17,18	226,13	530,41	151,82	144,42	12,04	5,07
javor	288,78	4,64	93,63	155,76	31,50	6,89	1,00	0,00
jelša	27,94	0,45	5,64	12,38	6,32	3,53	0,08	0,00
lipa	11,57	0,19	0,71	9,22	1,64	0,00	0,00	0,00
ostatné listnaté	79,00	1,27	32,98	37,29	3,49	4,39	0,85	0,00
topoľ	659,30	10,58	263,09	185,74	117,40	85,25	6,74	1,07
topoľ šľachtený	2 974,40	47,75	2 184,45	616,25	145,77	27,93	0,00	0,00
vrba	451,94	7,26	59,27	207,44	161,25	23,98	0,00	0,00
spolu	6 229,29	100,00	3 065,85	2 021,03	704,57	380,50	32,93	24,41

Zdroj: <http://gis.nlc.sk.org/lgis/>

Obrázok č. 2. 5: Monokultúrne pestovanie topoľa čierneho v kontraste s prirodzeným mäkkým lužným lesom v CHKO Dunajské luhy v časti Veľký ostrov

Peter Petluš, 08/2018

2.3 Vodné toky a plochy

Vodné toky a plochy zaberajú 5 396,41 ha z celkovej výmery okresu. Územie spadá vo väčšej miere do povodia rieky Váh, južná časť okresu do povodia rieky Dunaj. Vodné toky vyskytujúce sa v území nadobudli nížinný charakter s pomaly tečúcou vodou bohatou na prítomnosť vodných rastlín ako napr. lekno biele (*Nymphaea alba*), leknica žltá (*Nuphar lutea*), azola karolínska (*Azolla caroliniana*), žaburinka menšia (*Lemna minor*). K významným vodným tokom patrí Dunaj a Malý Dunaj, Čiližský potok, Baka. V celom území sa nachádza systém vodných kanálov napr. kanál Tomášov - Lehnice, Malinovo - Blahová, Klátovský kanál, Starý klátovský kanál, kanál Vojka - Kračany, Gabčíkovo - Topoľníky, Gabčíkovo - Nárad, Šufany - Jurová, Jazerný kanál, Biely kanál, Vrakúnsky kanál, Blahovský kanál a mnoho ďalších. Vodné plochy sú reprezentované rybníkmi a štrkoviskami (Nový Život, Veľké Blahovo, Michal na Ostrove, Horná Potôň, Kvetoslavov, Okoč, Dunajská Streda, Bohelov, Dolný Bar, Čičov, Topoľníky a i.). Dominantou a najvýznamnejšou vodnou plochou v území je Vodné dielo Gabčíkovo. V JZ časti záujmového územia, v lužných lesoch CHKO Dunajské luhy sa vyskytuje systém mŕtvych ramien a meandrov pôvodného toku Dunaja a tvoria významný prvok krajiny z hľadiska biodiverzity. Majú prírodný charakter. Prírodné brehy sú často porastené druhmi rodov vŕba (*Salix* sp.), topoľ (*Populus* sp.) a trst' obyčajná (*Phragmites australis*), čím vznikajú uzavreté plochy, kde sa združuje vodné vtáctvo. Podobný charakter má krajina v kontakte s tokom Malého Dunaja.

Obrázok č. 2. 6: Sútok Dunaja a Dunajského kanála – súčasť Vodného diela Gabčíkovo v katastrálnom území obce Sap

Peter Petluš, 08/2018

Obrázok č. 2. 7: Prírodná vodná plocha Bačianskeho ramena (katastrálne územie obce Bodíky) v CHKO Dunajské luhy predstavuje jednu z reprezentatívnych ukážok systému mŕtvych ramien Dunaja

Peter Petluš, 08/2018

2.4 Zastavané plochy a nádvorie

2.4.1 Sídlné plochy

Sídlná zástavba je v záujmovom území tvorená bytovou a domovou zástavbou s verejnými administratívnymi a obchodnými budovami, objektmi služieb, komunikáciami, záhradami, detskými ihriskami a rekreačnými a športovými objektmi. Sídla zaberajú 6 589,35 ha z celkovej výmery územia. Ich súčasťou je aj rozptýlené vidiecke osídlenie, nazývané ako majere (lokálne tane), ktoré vytvárajú typický ráz kultúrnej krajiny. V minulosti plnili produkčnú a obytnú funkciu a súčasnosti sa mnohé z nich zmenili na chalupy a plnia hlavne rekreačnú funkciu. Mnohé sa nevyužívajú vôbec a chátrajú. V záujmovom území sa nachádza 63 vidieckych sídel a 4 mestá (Dunajská Streda, Šamorín, Gabčíkovo, Veľký Meder). Sídlné plochy sa vyznačujú silným stupňom urbanizácie a to rozvojom obytných satelitných zón a v mestách je to tiež vznik nákupných a priemyselných zón. Najvýznamnejším sídlom okresu je mesto Dunajská Streda, v ktorej sa centralizujú všetky služby. Je dôležitým administratívnym, obchodným aj rekreačným centrom s výrazným prejavom urbanizačného procesu. Významnú úlohu pri rozvoji sídelných plôch zohráva prítomnosť vody v krajine aj priamo v sídlach. V mnohých obciach sa nachádzajú vodné plochy a toky (Sap, Ňarad, Dunajský Klátov a i.), čo má za následok rozvoj športovo-rekreačných aktivít (rybolov, člnkovanie, kanoistika a pod.). V ich blízkosti vznikajú detské ihriská a oddychové zóny. Prítomnosť vody zabezpečuje vznik rekreačných a športových areálov aj mimo zastavaného územia. Hrádze vodných tokov a odľahlých komunikácií umožnili vznik cyklotrás (Topoľníky, Okoč, Opatovský Sokolec, Gabčíkovo a pod.). V JZ časti okresu, pozdĺž Vodného diela Gabčíkovo (Gabčíkovo, Bodíky, Vojka nad Dunajom, Dobrohošť) sa nachádzajú chatové osady slúžiace na oddych a rekreáciu. V záujmovom území sa z rekreačných a športových areálov nachádzajú napr. Park Malkia v Orechovej Potôni, Historický park v Hubiciach, termálne kúpaliská vo Veľkom Mederi, Dunajskej Strede, Topoľníkoch a i., Vodný mlyn Dunajský Klátov, golfové ihrisko v Báci a ďalšie. Do tejto skupiny patria aj areály vo výstavbe (výstavba obytných zón, rýchlostnej cesty R7).

Obrázok č. 2. 8: Sídlná výstavba v katastrálnom území obce Kútniky rozširujúca sa na úkor ornej pôdy

Peter Petluš, 08/2018

2.4.2 Priemyselné a dobývacie areály

Priemyselné areály a priemyselné parky zaberajú 782,99 ha z celkovej výmery územia. Nachádzajú sa hlavne v mestách napr. Dunajská Streda (park má logistický charakter a zaoberá sa kombinovanou prepravou kontajnerov cestnou a železničnou dopravou), Šamorín, Industriálny park v Gabčíkove, Priemyselný park Veľký Meder. Situované sú aj v niektorých obciach napr. priemyselný park v Kostolných Kračanoch, hospodárska zóna v Malých Dvorníkoch, Čiližskej Radvani a pod. V záujmovom území sa tiež realizujú viaceré priemyselné aktivity, ako napr. výroba potravín a nápojov, drevársky priemysel, výroba kovov, výroba

strojov a nástrojov, výroba elektrických strojov a prístrojov, výroba nábytku a pod. Funkčné využitie priemyselných areálov a stavebníctva sa postupne mení v prospech nevýrobných aktivít. Najväčšie plochy v priemyselných areáloch zaberajú výrobné haly a skladové priestory, menšie sociálno-prevádzkové a administratívne priestory.

Ťažobné areály predstavujú areály ťažby štrkov a pieskov. V záujmovom území je niekoľko aktívnych ťažobných priestorov napr. Okoč, Vrakúň. Areály fotovoltaičných elektrární sa nachádzajú v katastrálnych územiach Kútniky, Kľúčovec, Orechová Potôň, Dolný Bar, Kostolné Kľačany. V okrese sa nachádzajú bioplynové stanice napr. Čiližská Radvaň, Mliečany, Veľký Meder, Hubice, Šamorín, Gabčíkovo a kompostárne napr. Pataš, Malé Dvorníky, Baloň. Do tejto skupiny boli zaradené aj vodohospodárske areály a objekty (funkčné aj nefunkčné) vybudované pozdĺž vodných tokov.

Obrázok č. 2. 9: Ťažobný areál štrkov v katastrálnom území obce Vrakúň

Peter Petluš, 08/2018

2.4.3 Poľnohospodárske areály

Súčasnú organizačnú štruktúru poľnohospodárstva tvoria poľnohospodárske podniky transformované z bývalých jednotných roľníckych družstiev a štátnych majetkov, alebo vzniknuté z nových právnych subjektov, ktoré zabezpečujú poľnohospodársku výrobu na základe zmlúv s vlastníkmi pôdy. Nachádzajú sa

takmer v každej obci. Prevažujú subjekty zamerané na rastlinnú výrobu. Niektoré poľnohospodárske areály alebo objekty sú určené hlavne pre spracovávanie a uskladňovanie krmovín a pre ustajnenie hospodárskych zvierat napr. ošípaných, hovädzieho dobytku, hydiny. Niektoré areály, resp. objekty majú čiastočne, alebo úplne zmenenú funkciu, hlavne na drobnú priemyselnú výrobu, ako priestory na parkovanie poľnohospodárskych strojov, prípadne sú už nefunkčné. K najvýznamnejším poľnohospodárskym objektom patria napr. Poľnohospodárske družstvo vo Veľkom Blahove, Poľnohospodárske družstvo Jurová, Poľnohospodárske družstvo Horná Potôň, Agrofarm - Poľnohospodárske družstvo Ohrady, Poľnohospodárske družstvo vo Veľkom Mederi, Poľnohospodárske družstvo podielnikov Horný Bar, Podielnícke poľnohospodárske družstvo Trhové Mýto Trhová Hradská a i. S intenzívnou poľnohospodárskou výrobou zameranou na chov hospodárskych zvierat súvisí aj prítomnosť hnojísk v území, ktoré sú situované priamo v krajine na ornej pôde patriacej subjektom zameraným na živočíšnu výrobu. Identifikovaných bolo 27 hnojísk. Jedná sa o vybudované nepriepustné hnojiská so zásobníkom na hnojovicu.

2.4.4 Dopravné zariadenia

Cestnú sieť v okrese tvoria cesty I. triedy I/63 spájajúca Šamorín - Dunajskú Stredu - Veľký Meder s dĺžkou 49,48 km a cesta I/13 medzi Čiližskou Radvaňou - Veľkým Mederom - Medveďovom s dĺžkou 11,43 km. Zastúpenie majú aj cesty II. triedy II/503 Šamorín - Zlaté Klasy (16,12 km), II/506 Báč - Medveďov (34,91 km), II/507 Gabčíkovo - Jahodná (23,32), II/510 Janíky - Zlaté Klasy (9,1 km), II/561 Veľký Meder - Topoľníky (19,45 km), II/572 Štvrtok na Ostrove - Dunajská Streda (30,62 km). Celková dĺžka ciest II. triedy je 133, 54 km. Cesty III. triedy majú najvyššie zastúpenie (celková dĺžka 350,26 km). Ich hustota je najväčšia v okolí mesta Dunajská Streda a najmenšia vo V časti okresu. Celková dĺžka uvedených ciest je 544,71 km (SSC, 2018). Diaľnice ani rýchlostné komunikácie sa v záujmovom území nenachádzajú. Aktuálne prebieha výstavba rýchlostnej komunikácie R7 Dunajská Lužná - Holice.

Železničná sieť je tvorená železničnou traťou Bratislava - Komárno, ktoré prechádza naprieč záujmovým územím, traťou medzi Dunajskou Stredou a Gabčíkovom, Kvetoslavom a Šamorínom. V záujmovom území sa realizuje aj lodná doprava na Dunaji a Vodnom diele Gabčíkovo.

2.4.5 Zariadenia technickej infraštruktúry

Záujmové územie má vlastný zdroj energie a optimálnu energetickú infraštruktúru. Má priaznivú polohu voči nadradeným elektroenergetickým uzlom. Sú to najmä zariadenia uzol 400 kV Gabčíkovo a elektroenergetické uzly napájané sústavou vedení VVN 110 kV. Celé územie je elektrifikované distribučnými sieťami VVN a VN. Významný zdrojom energie je Vodné dielo Gabčíkovo a zdroj elektrickej energie v teplárni cukrovaru v Dunajskej Strede. Cez územie prechádza plynovod Bratislava - Dunajská Streda DN 300, PN 25. V meste Veľký Meder sa napr. nachádza regulačná stanica zemného plynu, z ktorej sú zásobované mestská časť Ižop a PD Nový dvor. Verejné vodovody odoberajú podzemné vody z neogénnych sedimentov a zásobujú z vodojemov prevažnú časť záujmového územia (napr. Gabčíkovo, Šamorín). Takmer v polovici obci okresu nie je vybudovaná verejná kanalizácia, hoci pod okresom sa nachádzajú najväčšie vodné zdroje Strednej Európy. Čistiarnie odpadových vôd, ktoré slúžia na zbavenie nečistôt a škodlivých látok zo splaškovej a priemyselnej odpadovej vody sú napr. v sídlach Šamorín, Veľký Meder, Okoč, Gabčíkovo, Kútniky, Zlaté Klasy, Dunajská Streda, Nový Život a i. (SHMÚ, 2015). Niektoré uvedené čistiarnie fungujú na princípoch mechanicko-biologického čistenia vôd. Biologická čistiareň vôd je napr. v obci Zlaté Klasy.

2.4.6 Technické zariadenia ekologickej infraštruktúry

Medzi technické zariadenie ekologickej infraštruktúry patria opatrenia, ktoré kompenzujú fragmentáciu krajiny v dôsledku predovšetkým dopravnej infraštruktúry (ekodukty, rybovody, premostenia potokov a pod.). Na základe terénneho mapovania sa v záujmovom území nenachádzajú účelne budované technické zariadenia ekologickej infraštruktúry. Okresom však prechádza hustá sieť poľných ciest, ktoré sú zabezpečené mostmi cez kanále pre poľnohospodársku techniku. Tie môže v prípade potreby využívať aj zver. Tiež sa v území nevyskytujú účelne vybudované rybovody. Jediným potenciálnym rybovodom je Hať na obtoku VD

Gabčíkovo, ktorá sa v súčasnosti používa ako pomocná hať regulujúca prietok do Dunaja pod prehradením a čiastočne ako rybovod.

Obrázok č. 2. 10: Spevnená lesná cesta v CHKO Dunajské luhy s potenciálom zariadenia ekologickej infraštruktúry

Peter Petluš, 08/2018

2.5 Nelesná drevinová vegetácia

Nelesnú drevinovú vegetáciu (NDV) tvorí vegetácia mimo lesných pozemkov v poľnohospodársky využívannej krajine. Predstavujú ju dreviny a spoločenstva drevín v krajine, ktoré tvoria napr. vetrolamy, zasakovacie pásy, remízky, brehové porasty pozdĺž vodných tokov a poľných ciest. Výrazne posilňujú ekologickú stabilitu krajiny, majú pôdoochrannú funkciu, líniové porasty drevín priaznivo ovplyvňujú smer a intenzitu vzdušného prúdenia, brehové porasty bránia prenikaniu agrochemikálií z poľnohospodársky využívannej pôdy do povrchových tokov. Sú to miesta hniezdenia viacerých druhov vtákov, cicavcov a hmyzu.

V záujmovom území je NDV zastúpená na ploche 3 436,68 ha z celkovej výmery okresu, rovnomerne v celom území. Jej výskyt je podmienený najmä prítomnosťou vody v krajine. Jednak sieťou kanálov a ramien Dunaja a Malého Dunaja a iných vodných tokov, pozdĺž ktorých sa vyskytuje v podobe brehových porastov (537,48 ha) so zastúpením napr. topoľov (*Populus sp.*), vrb (*Salix sp.*), svibu krvavého (*Swida sanguinea*) a i. Jednak vysokou hladinou podzemnej vody a zamokrenia pôdy - na týchto plochách sa prejavujú ako plošné sekundárne sukcesné spoločenstvá s topoľmi (*Populus sp.*), vrbami (*Salix sp.*), a ružou šíповou (*Rosa canina*) a i. v podraсте často s inváznymi rastlinami ako zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*), slnečnica hluznatá (*Helianthus tuberosus*) a i. Podobný ráz má NDV na opustených plochách a haldách štrku. V území majú zastúpenie aj vetrolamy, v ktorých sú zastúpené prevažne topole čierne (*Populus nigra*) vysadené v jednom alebo dvoch radoch pozdĺž ciest, ale aj medzi rozsiahlymi pôdnymi celkami. Výrazné zastúpenie NDV je aj popri poľných cestách, kde sú zastúpené topole (*Populus sp.*), vrb (*Salix sp.*), hlohy (*Crataegus sp.*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*), agát biely (*Robinia pseudoacacia*), orech vlašský (*Juglans regia*) a pod.

Obrázok č. 2. 11: Brehový porast pozdĺž kanála v katastrálnom území mesta Gabčíkovo v časti Nad mlynom

Peter Petluš, 08/2018

Obrázok č. 2. 12: Nelesná drevinová vegetácia v juhovýchodnej časti katastrálneho územia mesta Veľký Meder

Peter Petluš, 08/2018

2.6 Plochy verejnej a vyhradenej zelene

Patria sem parkové plochy a iná verejná vegetácia, cintoríny a vegetácia v zastavaných územiach obcí, ktoré majú mimoriadny význam z hľadiska ekologickej kvality sídelného prostredia. V záujmovom území zaberajú 277,08 ha. Svojimi estetickými prvkami pozitívne pôsobia na psychiku človeka a vytvárajú priaznivé podmienky pre jeho život. V záujmovom území sa nachádza niekoľko rozsiahlejších parkov napr. Park v Hubiciach, Park v Gabčíkove, Mestský park Pomlé v Šamoríne, Park v Rohovciach, Park v Kráľovičových

Kračanoch. V každej obci sa nachádzajú miestne cintoríny situované prevažne v okrajových častiach intravilánov. V oblastiach s roztrúseným osídlením, hlavne vo východnej časti okresu, tvoria cintoríny samostatný krajinný prvok. Nie sú v bezprostrednom kontakte so sídlami (Nový Golyáš, Veľký Šek, Asod a i.).

2.7 Mozaikové štruktúry

Mozaikové štruktúry predstavujú striedajúce sa štruktúry plôch ornej pôdy, TTP, nelesnej drevinovej vegetácie, resp. osád rozptýleného osídlenia. V záujmovom území sú viazané na rozptýlené osídlenie - majere. Na základe terénneho mapovania boli identifikované mozaikové štruktúry s ornou pôdou, TTP, NDV so sídlom (52,81 ha) napr. v katastrálnych územiach obcí Okoč, Dolný Štál a mozaikové štruktúry s TTP, NDV so sídlom (6,54 ha) v katastrálnych územiach Topoľníky, Pataš, Jahodná a i.

Obrázok č. 2. 13: Rozptýlené osídlenie v katastrálnom území obce Okoč

Peter Petluš, 08/2018

2.8 Ostatné plochy

Ostatné plochy sú v záujmovom území zastúpené rôznorodou skupinou spevnených aj nespevnených prvkov. V záujmovom území bol identifikovaný jeden vojenský objekt (Mierovo), skládky odpadu - niektoré aktívne alebo sčasti zrekultivované a zrekultivované (Dolný Bar, Veľké Dvorníky, Veľká Paka a i.) aj niekoľko nelegálnych skládok, 2 transformovne (Gabčíkovo, Dunajská Streda). Ďalším identifikovaným prvkom boli hrádze a poldre, ktoré sú vybudované hlavne pozdĺž vodného toku Dunaj, Vodného diela Gabčíkovo a väčších napriamovaných kanáloch, kde plnia ochrannú funkciu na ochranu proti prítokovým vodám ohrozujúcim sídla a objekty. Významnou skupinou zaradenou do ostatných plôch v záujmovom území sú porasty *Phragmites australis* (1 008,70 ha). Sú rozšírené v zamokrených lokalitách na ornej pôde a tiež v postupne zazemňovaných vodných plochách v rámci celého okresu. Dominantné zastúpenie majú v centrálnej a JZ časti okresu a v CHKO Dunajské Luhy.

Obrázok č. 2. 14: Porast trste v katastrálnom území Topoľníky v Belskom kanále

Peter Petluš, 08/2018

Obrázok č. 2. 15: Ochranná hrádza pozdĺž Dunaja využívaná aj ako cyklocesta a turistický chodník

Peter Petluš, 08/2018

3 ZHODNOTENIE VZŤAHU K ÚZEMNÉMU PLÁNU VEĽKÉHO ÚZEMNÉHO CELKU A DOTKNUTÝCH OBCÍ

Pre územie Trnavského kraja bol uznesením vlády SR č. 245 zo dňa 31. 3. 1998 schválený ÚPN VÚC Trnavského kraja, ktorého záväzná časť bola vyhlásená nariadením vlády SR č. 183/1998 Z. z. 9. 4. 1998. Územný plán bol dvakrát aktualizovaný prostredníctvom zmien a doplnkov v rokoch 2002 a 2007. Zmeny a doplnky č. 2, (AUREX, 2007), boli schválené Zastupiteľstvom Trnavského samosprávneho kraja uznesením č. 217/2007/13 dňa 04. 7. 2007. Záväzná časť Zmien a doplnkov č. 2 územného plánu veľkého územného celku Trnavský kraj bola vyhlásená VZN č. 11/2007.

Posledným platným dokumentom veľkého územného celku premietajúceho aj zásady súvisiace s RÚSES-mi v Trnavskom kraji sú Územný plán regiónu Trnavského samosprávneho kraja, schválený Zastupiteľstvom TSK uznesením č. 149/2014/08 zo dňa 17. 12. 2014. Záväzná časť Územného plánu regiónu Trnavského samosprávneho kraja bola vyhlásená Všeobecným záväzným nariadením Trnavského samosprávneho kraja č. 33/2014 zo dňa 17. 12. 2014.

ÚPN-R TTSK je spracovaný:

- v súlade s nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou pre ÚPN-R TTSK, a to s Koncepciou územného rozvoja Slovenska (KURS 2001), ktorá bola schválená uznesením vlády SR č. 1033 zo dňa 30. 10. 2001, jej záväzná časť bola vyhlásená nariadením vlády SR č. 528/2002 Z. z., a s jej aktualizáciami – zo dňa 10. 8. 2011, kedy bol Uznesením vlády SR č. 513 schválený KÚRS 2011 – Zmeny doplnky č. 1 KÚRS 2001 a zo dňa 16. 11. 2011, kedy boli Nariadením vlády SR č. 461 vyhlásené Zmeny a doplnky záväznej časti KURS 2001,
- v rozsahu územnoplánovacej dokumentácie podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len stavebný zákon), vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a na základe finančných prostriedkov schváleného rozpočtu TTSK.
- v súlade so súčasne platnými právnymi normami a predpismi viažucimi sa k predmetu obstarania.

Priemet záväzných regulatív územného rozvoja trnavského kraja týkajúcich sa územného rozvoja a ochrany prírody a krajiny v okrese Dunajská Streda:

Záväzná časť Územného plánu regiónu Trnavského samosprávneho kraja, ktorá sa priamo alebo nepriamo vzťahuje k problematike ekologickej stability okresu Dunajská Streda:

I. ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY ÚZEMNÉHO ROZVOJA TRNAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA

5. ZÁSADY A REGULATÍVY STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

5.1. V OBLASTI STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

5.1.1. Zohľadňovať pri umiestňovaní činností na území kraja ich predpokladané vplyvy na životné prostredie a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov.

5.1.2. Eliminovať vhodným urbanistickým a krajinárskym riešením negatívny dopad potenciálneho zvyšovania územných nárokov, najmä priemyselnej a stavebnej produkcie a ich účinkov na životné prostredie.

5.1.3. Vytvoriť územné podmienky pre systémy bezpečného zhromažďovania a manipulácie s komunálnym, priemyselným, stavebným, poľnohospodárskym, nebezpečným odpadom a tým zabezpečiť ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia.

5.2. V OBLASTI VODY A VODNÝCH ZDROJOV A VODNEJ A VETERNEJ ERÓZIE

5.2.1. Chrániť a udržiavať sústavu vodných tokov a vodných plôch:

5.2.1.1. podporovať proces revitalizácie – obnovy prírodného stavu ekosystému vodných tokov, vodných plôch a ich okolí, podporovať proces obnovy ramien významných vodných tokov ako vodných alebo mokraďových ekosystémov.

5.2.2. Rešpektovať a chrániť oblasti prirodzenej akumulácie vôd – zdroje podzemných pitných vôd, minerálnych a geotermálnych vôd.

5.2.3. V záujme ochrany chránených vodohospodárskych oblastí, najmä CHVO Žitný ostrov, určiť oblasti s úplným zákazom ťažby štrkopieskov z dôvodu prevencie a predchádzania vzniku znečistenia podzemných vôd.

5.2.4. Zohľadňovať v územnom rozvoji princíp zadržiavania vôd v území – rešpektovať a zachovať sieť vodných tokov, suchých koryt, úžľabín vodných tokov, vodných plôch zabezpečujúcich retenciu vôd v krajine.

5.2.5. Zamedziť vzniku prívalových vôd v území:

5.2.5.1. navrhovať systémy poldrov, záchytných priekop, retenčných nádrží v krajine a vhodné systémy terénnych úprav.

5.2.5.2. minimalizovať výstavbu spevnených plôch v krajine.

5.2.5.3. udržiavať korytá a brehy vodných tokov /vodných plôch, podporovať rekonštrukciu a revitalizáciu vodných tokov /vodných plôch v krajine, ich pravidelné čistenie .

5.2.6. Znižovať výsadbou krajinnej zelene povrchový odtok na poľnohospodárskych pôdach bez vegetačného krytu alebo s minimálnym vegetačným krytom, na svahoch Malých Karpát, Považského Inovca, Myjavskej pahorkatiny a Bielych Karpát.

5.2.7. Upravovať odtokové pomery a vodný systém vo voľnej krajine i v zastavaných územiach.

5.2.8. Podporovať zadržanie zrážkových vôd v území, formou prírodných retenčných nádrží jazierok, budovaním občasných vodných plôch plnených len zrážkami, dopĺňaním plôch krajinnej zelene.

5.2.9. Pre ochranu pôdy proti účinkom veternej erózie podporovať zvyšovanie podielu vegetačného krytu v krajine – zachovať existujúce, navrhovať nové líniové alebo plošné prvky zelene ako vegetačný ochranný kryt, najmä v odkrytej poľnohospodárskej krajine.

5.3. V OBLASTI OCHRANY PÔD

5.3.1. Navrhovať funkčné využitie územia tak, aby čo najmenej narúšalo organizáciu poľnohospodárskej pôdy a jej využitie a aby navrhované riešenie bolo z hľadiska ochrany poľnohospodárskej pôdy najvhodnejšie.

5.3.2. Pri územnom rozvoji rešpektovať poľnohospodársku pôdu ako základný pilier potravinovej bezpečnosti štátu.

5.3.3. Zohľadňovať pri územnom rozvoji výraznú ekologickú a environmentálnu funkciu, ktorú plní poľnohospodárska a lesná pôda popri produkčnej funkcii.

5.3.4. Chrániť pôdy pred kontamináciou živelných skládok a z rozptýleného odpadu bezpečným uskladnením /spracovaním odpadov, budovaním kanalizačných systémov, šetrným hospodárskym využívaním krajiny a revitalizáciou poškodených území.

5.3.5. Podporovať rekonštrukciu území postihnutých zosuvmi do takej miery, aby zosuvové plochy neohrozovali okolité územia. Nepovoľovať rozvoj osídlenia v zosuvových územiach, vyznačiť ich v územných plánoch miest a obcí a rešpektovať ich ako nezastaviteľné územie.

5.3.6. V nižších stupňoch ÚPD vyčleniť plochy najcennejších orných pôd a ostatných plôch trvalých poľnohospodárskych kultúr a stanoviť tieto plochy ako neprípustné pre zástavbu.

5.4. V OBLASTI HLUKU

5.4.1. Vytvárať predpoklady pre elimináciu hluku z dopravy vhodnými formami urbanizácie územia.

5.4.2. Zohľadňovať pri rozvoji urbanizácie pôsobenie hluku z dopravy a v prípade potreby navrhovať protihlukové opatrenia.

5.5. V OBLASTI RADÓNOVÉHO RIZIKA A PRÍRODNEJ RÁDIOAKTIVITY

5.5.1. Uprednostňovať pri výstavbe nových objektov tie oblasti na rozvoj urbanizácie, kde nie sú potrebné protiradónové opatrenia.

5.6. V OBLASTI ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

- 5.6.1. Podporovať efektívne využívanie areálov existujúcich regionálnych skládok odpadov - Čukárska Paka, Dolný Bar, Veľké Dvorníky, Čierna Voda, Pusté Sady, Rakovický háj, Fe-kaly Hlohovec-Šulekovo, Vlčie Hory, Trnava-Zavar, Jablonica, Cerová-Brezina, Cunín-Revajka, Pastiersky zlom-Mokrý Háj.
- 5.6.2. Podporovať výstavbu zariadení na termické zneškodňovanie odpadov s uplatnením požiadavky najlepších dostupných technológií alebo najlepších environmentálnych postupov
- 5.6.3. Podporovať umiestňovanie zariadení na zhodnocovanie odpadov.
- 5.6.4. Podporovať zakladanie a rozvoj kompostární v obciach.

6. ZÁSADY A REGULATÍVY PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA Z HĽADISKA OCHRANY PRIRODY A TVORBY KRAJINY A V OBLASTI VYTŮVÁRANIA A UDRŽIAVANIA EKOLOGICKEJ STABILITY

6.1. V OBLASTI OCHRANY PRIRODY A TVORBY KRAJINY

- 6.1.1. Rešpektovať a zohľadňovať veľkoplošné chránené územia prírody (CHKO Malé Karpaty, CHKO Biele Karpaty, CHKO Záhorie a CHKO Dunajské luhy) ako aj legislatívne vymedzené a navrhované maloplošné chránené územia prírody ležiace na území Trnavského kraja.
- 6.1.2. Rešpektovať a zohľadňovať sústavu chránených území členských krajín Európskej únie NATURA 2000, ktorými sú vyhlásené chránené vtáčie územia: Dunajské luhy (SKCHVU007), Kráľová (SKCHVU010), Lehnice (SKCHVU012), Malé Karpaty (SKCHVU014), Záhorské Pomoravie (SKCHVU016), Ostrovné lúky (SKCHVU019), Úľanská mokraď (SKCHVU023), Sĺňava (SKCHVU026), Veľkoblahovské rybníky (SKCHVU034) a Špačínsko-nižňanské polia (SKCHVU054) ako aj navrhované územia európskeho významu (ÚEV).
- 6.1.3. Rešpektovať a zohľadňovať chránené územia podľa medzinárodných dohovorov, predovšetkým v zmysle Dohovoru o mokradiach (Ramsarský dohovor – 3 územia – Dunajské luhy, Alúvium Moravy a Alúvium Rudavy).
- 6.1.4. Venovať zvýšenú pozornosť územiám národne významných mokradí (Zdrž vodného diela Gabčíkovo, Klátovské rameno a príslahlé močiare, Čierna voda – dolný tok, Rybníky v Pustých Úľanoch, Červený rybník, Dlhé lúky a Jasenácke).

6.2. V OBLASTI VYTŮVÁRANIA A UDRŽIAVANIA EKOLOGICKEJ STABILITY

- 6.2.1. Rešpektovať a zohľadňovať všetky na území Trnavského kraja vymedzené prvky územného systému ekologickej stability (ÚSES), predovšetkým biocentrá provinciálneho (PBc) a nadregionálneho (NRBc) významu a biokoridory provinciálneho (PBk) a nadregionálneho (NRBk) významu (tok rieky Dunaj, Malý Dunaj a okolie, Váh, niva rieky Moravy, svahy Malých Karpát, Bielych Karpát a Považského Inovca, mokradové spoločenstvá).
- 6.2.2. Udržiavať zachované rozsiahlejšie plochy krajiny zelene, rešpektovať terestrické aj hydrické biokoridory a biocentrá v územiach navrhovanej novej zástavby; nadviazať na systém zelene vo voľnej krajine na systém sídelnej zelene.
- 6.2.3. Podporovať zvyšovanie podielu nelesnej stromovej a krovinovej vegetácie v krajine.
- 6.2.4. Podporovať výsadbu ochrannej a izolačnej zelene v blízkosti železničných tratí, frekventovaných úsekov diaľnic a ciest, pozdĺž hraníc výrobných areálov.
- 6.2.5. Rešpektovať pri výstavbe v obciach na území Trnavského kraja inundačné územia vodných tokov, ktoré sú ohrozené povodňami a vymedziť ich ako nepripustné z hľadiska umiestňovania novej zástavby.
- 6.2.6. Minimálne zasahovať do vodného režimu lužných lesov v oblastiach Dunaja, Moravy a ich prítokov, aby nedochádzalo k odumieraniu lesných porastov.
- 6.2.7. Podporovať výsadbu lesov v nivách riek, na plochách náchylných na eróziu a pri prameniskách.
- 6.2.8. Dopĺňať sprievodnú vegetáciu výsadbou pásov pôvodných domácich druhov drevín a krovin pozdĺž vodných tokov; budovať zatienňovacie pásy zelene pozdĺž odkrytých vodných tokov.
- 6.2.9. Podľa priestorových možností obnovovať staré ramená a meandre v okolí Dunaja, Moravy, Malého Dunaja a ostatných vodných tokov v území.
- 6.2.10. Zachovať prírodné depresie, zvyšovať podiel trávnych porastov okolo vodných tokov, čím vzniknú podmienky pre realizáciu navrhovaných biokoridorov pozdĺž tokov a spomalenie odtoku vody z území.
- 6.2.11. Podporovať v miestach s veternou a vodnou eróziou protieróziu ochranu pôdy uplatnením prvkov ÚSES, najmä biokoridorov v Podunajskej a Záhorskej nížine.

6.2.12. Uprednostňovať pri obnove vegetačných porastov spôsob prirodzenej obnovy, uplatňovať prirodzené druhové zloženie drevín.

6.2.13. Podporovať zachovanie ekologicky významných fragmentov lesov s malými výmerami v poľnohospodársky využívannej krajine, zvyšovať ich ekologickú stabilitu prostredníctvom ich obnovy dlhovekými pôvodnými drevinami podľa stanovištných podmienok.

6.2.14. Zabezpečiť bezbariérovosť migračného pohybu zveri a spojitosť prírodných prvkov cez dopravné koridory vo vhodne vymedzených lokalitách.

6. ZÁSADY A REGULATÍVY PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA Z HĽADISKA STAROSTLIVOSTI O KRAJINU

7.1.1. Rešpektovať, chrániť a rozvíjať krajinu ako zdroj podporujúci hospodárske činnosti a rast pracovných príležitostí v oblasti starostlivosti o krajinu a jej prírodné zdroje.

7.1.2. Uplatniť pri formovaní krajinného obrazu riešeného územia ustanovenia Európskeho dohovoru o krajine, ktorý vytvára priestor pre formovanie územia na estetických princípoch krajinárskej kompozície a na princípoch aktívnej ochrany hodnôt – prírodné, kultúrno-historické bohatstvo, jedinečné panoramatické scenérie, obytný, výrobný, športovo-rekreačný, kultúrno-spoločenský a krajinársky potenciál územia.

7.1.3. Rešpektovať krajinu ako základnú zložku kvality života ľudí v mestských i vidieckych oblastiach, v pozoruhodných, všedných i narušených územiach a považovať ju za základný prvok ich priestorovej identity.

7.1.4. Navrhované stavebné zásahy citlivo umiestňovať do krajiny v záujme ochrany krajinného obrazu, najmä v charakteristických krajinných scenériách a v lokalitách historických krajinných štruktúr.

7.1.5. Usmerňovať a regulovať využitie pozemkov v súkromnom vlastníctve v cenných /chránených územiach prírody tak, aby sa našiel racionálny súlad s právami vlastníka, verejným záujmom a krajinou.

7.1.6. Pri územnom rozvoji rešpektovať a chrániť primárnu krajinu a jej geomorfologické a hydrogeologické charakteristiky vo všetkých jej typoch.

7.1.7. Formovať sekundárnu krajinnú štruktúru v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja.

7.1.8. Prehodnocovať v nových zámeroch opodstatnenosť budovania spevnených plôch v území.

7.1.9. Podporovať revitalizáciu zanedbaných, opustených, neupravených rozsiahlych výrobných areálov a výrobných zón.

7.1.10. Podporovať budovanie krajinej zelene ako základného ekostabilizačného systému v krajine s významným krajinným efektom.

7.1.11. Podporovať revitalizáciu vodných tokov a revitalizáciu skanalizovaných tokov a príľahlých pobrežných pozemkov z dôvodov vodohospodárskych, ekostabilizačných, krajinných a estetických funkcií.

7.1.12. Rešpektovať zaplavované pobrežné pozemky neohrádzovaných vodných tokov, ochranné pásma hrádzí a inundačné územia ako nezastavateľné, kde podľa okolností uplatňovať predovšetkým trávne, travinno-bylinné porasty.

7.1.13. Zvyšovať mieru zastúpenia prírodných prvkov v zastavaných územiach najmä vo verejných priestoroch; rozvíjať krajinnú zeleň v zastavaných územiach i vo voľnej krajine.

7.1.14. Rešpektovať a chrániť historické krajinné štruktúry.

7.1.15. Chrániť a rozvíjať obraz vinohradníckej krajiny – vymedziť v nižších stupňoch UPD na základe územnoplánovacích podkladov vinohradníckeho územia, ako územia s existujúcou alebo potenciálnou možnosťou pestovania viniča, ako významné prírodné zdroje a charakteristické kompozičné prvky historického a kultúrneho dedičstva kraja a súčasne ako významný hospodársky produkčný prvok vinohradníckych oblastí Malých a Bielych Karpát, Nitrianskej, Chvojnickej a Podunajskej pahorkatiny..

7.1.16. Vylúčiť v záujme zachovania prírodného, kultúrneho a historického dedičstva urbanistické zásahy nesúvisiace s funkciou vinohradníctva do vinohradníckych území na svahoch Malých Karpát a v nížinnej poľnohospodárskej krajine.

7.1.17. Zohľadňovať pri spresňovaní vinohradníckych území existujúce urbanistické súvislosti a prirodzené tendencie rozvoja obce v záujme vytvárania nového urbanisticky a krajinársky hodnotného územia, rešpektujúc pritom vinice.

7.1.18. Neumiestňovať pozdĺž ciest, najmä diaľnic a rýchlostných ciest v území kraja veľkoplošné billboardy, malé reklamné plochy, aby bolo umožnené nerušené celkové vnímanie krajiny, panoramatických scenérií, siluetárnych obrazov a zaujímavých krajinných dominánt.

7.1.19. Podporovať rozvoj plôch krajinej zelene viazanej na iné funkčné plochy (napr. plochy poľnohospodárskych kultúr, plochy prímestskej rekreácie, rekreačných a hospodárskych areálov).

7.1.20. Podporovať zmenu využitia hospodárskych lesov na rekreačné lesy v kontaktných pásmach sídiel a ich využitie pre funkciu lesoparkov a prímestskej rekreácie.

Vzťah platného územno-plánovacieho dokumentu a R-USES je definovaný v textovej časti, predovšetkým v kapitole Koncepcia ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability, v Záväznej časti - Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie a v grafickej časti - Výkres ochrany prírody a krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability v M 1:50 000.

V Tabuľke č. 3. 1. sa nachádza prehľad všetkých biocentier a biokoridorov vymedzených v okrese Dunajská Streda podľa ÚPN-R TTSK.

Tabuľka č. 3. 1: Biocentrá a biokoridory vymedzené na území okresu Dunajská Streda podľa ÚPN-R TTSK

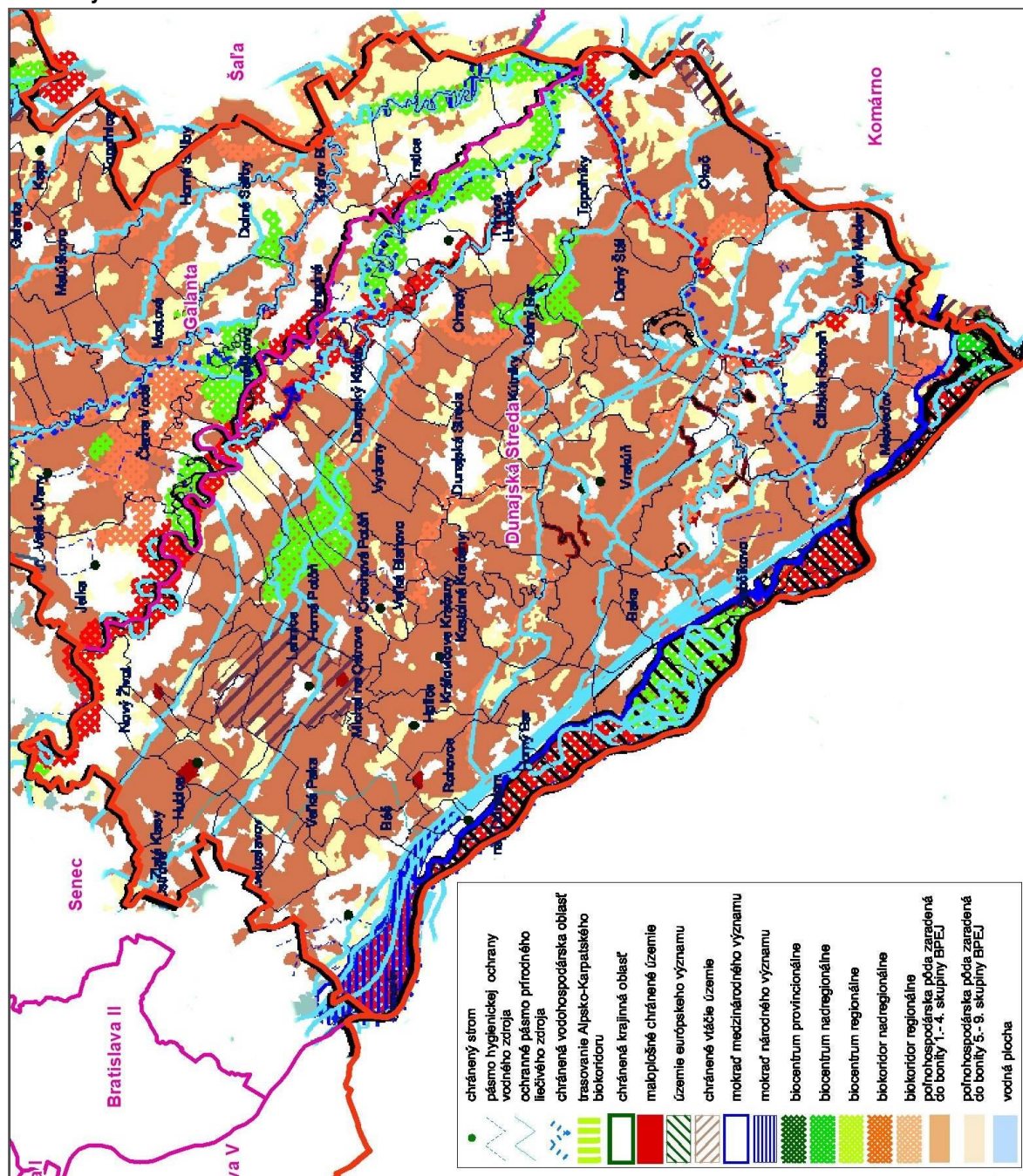
Kategória prvku ÚSES	Názov prvku ÚSES
Biocentrum nadregionálneho významu	Čičovský luh - časť
Biocentrum regionálneho významu	Dunajské luhy
	Malý Dunaj
	Potônská mokraď
	Čičovský luh - časť
Biokoridor nadregionálneho významu	Boheľovské rybníky - Šarkan
	Chotársky kanál - Čiližský potok
	Tok rieky Dunaj s jeho okolím
	Tok rieky Malý Dunaj s jeho okolím
Biokoridor regionálneho významu	Boheľovské rybníky - kanál Dobrohošť - Kračany
	Kanál Gabčíkovo - Topoľníky
	Kanál Gabčíkovo - Topoľovec, kanál Topoľovec - Vrbina
	Kanál Jurová - Šarkan
	Starý klátovský kanál - Ohrady
	Komárňanský kanál
	Úseky nadväzujúce na NBk Chotársky kanál - Čiližský kanál
	Vieska - Jastrabie Kľačany - Mliečanský kanál
	Malinovo - Miloslavov
	Boheľovské rybníky - Šarkan (návrh)

Zdroj: <https://www.tmava-vuc.sk/>

Priemet prvkov ÚSES Územného plánu regiónu Trnavského samosprávneho kraja v okrese Dunajská Streda a v kontaktných zónach susedných okresov znázorňuje Obrázok č. 3. 1.

Okres Dunajská Streda susedí s okresom Senec, Galanta, Komárno a Maďarskou republikou. RUSES všetkých susedných okresov boli riešené v rokoch 1994 – 1995, kde ešte nie sú k dispozícii digitálne dáta prvkov RUSES a preto ich priemet prvkov RUSES na kontaktných územiach s riešeným územím nie je možné zobraziť.

Obrázok č. 3. 2: Priemet prvkov ÚSES v ÚPN VÚC v okrese Dunajská Streda a v kontaktných zónach so susednými okresmi

Upravil: Špilárová I. (Zdroj: <https://www.tmava-vuc.sk/>)

Legislatívne na úrovni Trnavského kraja je priemet regulatív Záväznej časti ÚPN-R Trnavského samosprávneho kraja premietaný do územných plánov obcí (tých častí, ktoré sa priamo týkajú predmetnej obce, resp. všeobecných častí týkajúcich sa všetkých obcí v Trnavskom kraji). Kontrolný mechanizmus spočíva v posudzovaní a stanoviskách Krajského stavebného úradu v Trnave a Krajského úradu životného prostredia v Trnave v rozsahu zákona č. 50/76 Zb. a v znení neskorších predpisov a Trnavského samosprávneho kraja, úradu TTSK odboru územného plánovania a životného prostredia.

Tabuľka č. 3. 1: Prehľad spracovaných ÚPD obcí v okrese Dunajská Streda

Názov obce	Štatút	Stav	Názov dokumentácie	Rok schválenia ÚPD
Dunajská Streda	Mesto	platný	Územný plán mesta	2017
Báč	Obec	platný	Územný plán obce	2009
Baka	Obec	nemá		
Baloň	Obec	nemá		
Bellova Ves	Obec	nemá		
Blahová	Obec	nemá		
Blatná na Ostrove	Obec	platný	Územný plán obce	2016
Bodíky	Obec	nemá		
Boheľov	Obec	nemá		
Čakany	Obec	nemá		
Čenkovce	Obec	platný	Územný plán obce	2013
Čiližská Radvaň	Obec	nemá		
Dobrohošť	Obec	nemá		
Dolný Bar	Obec	platný	Územný plán obce	2005
Dolný Štál	Obec	platný	Územný plán obce	2012
Dunajský Klátov	Obec	platný	Územný plán obce	2008
Gabčíkovo	Mesto	platný	Územný plán mesta	2012
Holice	Obec	platný	Územný plán obce	2012
Horná Potôň	Obec	platný	Územný plán obce	2017
Horné Myto	Obec	platný	Územný plán obce	2014
Horný Bar	Obec	nemá		
Hubice	Obec	platný	Územný plán obce	2008
Hviezdoslavov	Obec	platný	Územný plán obce	2014
Jahodná	Obec	platný	Územný plán obce	2017
Janíky	Obec	platný	Územný plán obce	2008
Jurová	Obec	nemá		
Kľúčovec	Obec	nemá		
Kostolné Kračany	Obec	platný	Územný plán obce	2017
Kráľovičove Kračany	Obec	platný	Územný plán obce	2017
Kútniky	Obec	platný	Územný plán obce	2017
Kvetoslavov	Obec	platný	Územný plán obce	2016
Kyselica	Obec	nemá		
Lehnice	Obec	platný	Územný plán obce	2013
Lúč na Ostrove	Obec	platný	Územný plán obce	2016
Macov	Obec	nemá		
Mad	Obec	nemá		
Malé Dvorníky	Obec	platný	Územný plán obce	2014
Medveďov	Obec	nemá		
Mierovo	Obec	nemá		
Michal na Ostrove	Obec	nemá		
Ňárad	Obec	nemá		
Nový Život	Obec	platný	Územný plán obce	2011
Ohrady	Obec	platný	Územný plán obce	2017
Okoč	Obec	platný	Územný plán obce	2007
Oľdza	Obec	platný	Územný plán obce	2009
Orechová Potôň	Obec	platný	Územný plán obce	2018
Padáň	Obec	nemá		
Pataš	Obec	nemá		

Názov obce	Štatút	Stav	Názov dokumentácie	Rok schválenia ÚPD
Potônske Lúky	Obec	nemá		
Povoda	Obec	platný	Územný plán obce	2015
Rohovce	Obec	platný	Územný plán obce	2003
Sap	Obec	nemá		
Šamorín	Mesto	platný	Územný plán mesta	2017
Štvrtok na Ostrove	Obec	platný	Územný plán obce	2006
Topoľníky	Obec	platný	Územný plán obce	2012
Trhová Hradská	Obec	platný	Územný plán obce	2010
Trnávka	Obec	nemá		
Trstená na Ostrove	Obec	nemá		
Veľká Paka	Obec	platný	Územný plán obce	2017
Veľké Blahovo	Obec	platný	Územný plán obce	2018
Veľké Dvorníky	Obec	platný	Územný plán obce	2018
Veľký Meder	Mesto	platný	Územný plán mesta	2017
Vieska	Obec	nemá		
Vojka nad Dunajom	Obec	nemá		
Vrakúň	Obec	platný	Územný plán obce	2016
Vydrany	Obec	platný	Územný plán obce	2011
Zlaté Klasy	Obec	platný	Územný plán obce	2004

Zdroj: www.uzemneplany.sk

Platné územné plány obcí okresu Dunajská Streda rešpektujú nadradenú dokumentáciu a problematiku ekologickej stability. Sú v zásade rozpracované v rozsahu metodického usmernenia MVarR SR pre spracovanie územných plánov obcí na úrovni Prieskumov a rozborov (KEP), Zadania a Návrhových častí územných plánov obcí v textovej a grafickej časti.

Na dotvorenie hierarchických vyšších ÚSES (nadregionálny, regionálny) sa spracovávajú miestne územné systémy ekologickej stability MÚSES. Miestne územné systémy ekologickej stability sú súčasťou aj pozemkových úprav, kde sa jednotlivé ekostabilizačné opatrenia priamo implementujú do nového usporiadania pozemkov a vlastníckych vzťahov a tým je podmienená veľmi reálna možnosť konkrétne ich v krajine realizovať.

Tabuľka č. 3. 2: Prehľad projektov pozemkových úprav v okrese Dunajská Streda (stav k 12/2017)

Názov obce	Štatút	Stav	PPÚ zápis do KN (§3)	uverejnenie v spravodajcovi
Čakany	Obec	3	1/2011	2011, č.1
Čiližská Radvaň	Obec	2j		
Dolný Štál	Obec	3	7/2013	2013, č.2
Okoč	Obec	3	7/1998	2009, č.1
Topoľníky	Obec	3	7/2017	2017, č.3
Veľké Dvorníky	Obec	3	6/2014	2014, č.2
Vydrany	Obec	3	9/2012	2012, č.3

Zdroj: www.skgeodesy.sk

2 – rozpracovaný projekt

3 - zapísaný projekt pozemkových úprav (PPU)

j - zjednodušené pozemkové úpravy

Miestny územný systém ekologickej stability (MÚSES) má z funkčného hľadiska v celom systéme kľúčové postavenie. Miestne biocentrá a biokoridory dopĺňajú sieť regionálnych a nadregionálnych biocentier a sú súčasťou biokoridorov vyššieho významu (Paudítšová, Reháčková, Ružičková, 2007).

4 POZITÍVNE A NEGATÍVNE PRVKY V ÚZEMÍ

Pozitívne a negatívne prvky v území sa zhodnotili na základe analýzy socioekonomických javov (SEJ) v krajine. Ide o súbor nehmotných prvkov a javov charakteru záujmov, prejavov a dôsledkov činností spoločnosti a jednotlivých odvetví v krajine (Miklós, L., Izakovičová, Z., 1997).

Na základe charakteru tohto vplyvu na krajinu bola analýza socioekonomických javov zameraná na:

- analýzu pozitívnych javov (t. j. javov s pozitívnym vplyvom na krajinu, prispievajú k ekologickej stabilite krajiny), zameraných na ochranu prírody a krajiny, na ochranu prírodných, kultúrno-historických zdrojov a zdrojov zdravia,
- analýzu negatívnych javov (t. j. javov s negatívnym vplyvom na krajinu), tzv. antropogénnych stresových faktorov (pásma hygienickej ochrany (PHO) priemyselných prevádzok, živočíšnych fariem, čistiarň odpadových vôd, ochranné pásma dopravných koridorov ap.). V rámci negatívnych prvkov v území sa vyhodnotili aj prírodné/prírodné stresové faktory, ktoré vznikajú v dôsledku pôsobenia prírodných síl (napr. radónové riziko, seizmicita, svahové deformácie ap.)

Priemet pozitívnych a negatívnych prvkov a javov je priestorovo zobrazený v grafickej časti Mapa č. 2 a Mapa č. 3.

4.1 Pozitívne prvky a javy

4.1.1 Osobitne chránené časti prírody a krajiny a časti prírody pripravované na ochranu

Osobitne chránené časti prírody a krajiny upravuje zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Zákon vyčleňuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

4.1.1.1 Územná ochrana

Pre územnú ochranu sa ustanovuje 5 stupňov ochrany. Rozsah obmedzení sa so zvyšujúcim stupňom zväčšuje, pričom územná ochrana sa vzťahuje na celé územie SR.

✓ Národná sústava chránených území

Do južnej časti okresu Dunajská Streda zasahuje územie CHKO Dunajské luhy. Na území okresu je vyhlásených 15 "maloplošných" chránených území z toho 3 národné prírodné rezervácie, 4 prírodné rezervácie, 1 prírodná pamiatka a 7 chránených areálov.

Chránená krajinná oblasť Dunajské luhy

Bola zriadená Vyhláškou MŽP SR č. 81/1998 Z. z. o Chránenej krajinnnej oblasti Dunajské luhy z 3. marca 1998 s účinnosťou od 1. mája 1998. Správa CHKO okrem územia samotnej CHKO spravuje územie okresov Dunajská Streda, Galanta, Komárno, Nové Zámky, Senec, Šaľa.

Chránená krajinná oblasť sa rozprestiera na Podunajskej nížine v geomorfologickom celku Podunajská rovina, vedľa slovenského a slovensko-maďarského úseku Dunaja od Bratislavy až po Veľkolélsky ostrov v okrese Komárno. Pozostáva z piatich samostatných častí. Toto jedinečné územie sa celé nachádza na arecentnom agradačnom vale Dunaja. Systém agradačných valov a akumuláčnych depresíí s hustou sieťou riečnych ramien s prevahou sedimentačnej akumulácie vznikol ešte pred zásahmi do prírodného hydrologického režimu Dunaja. Takto vytvorená ramenná sústava sa zachovala čiastočne v úseku od Dobrohošte po Sap, ale aj napriek tomu patrí k najväčším vnútrozemským riečnym deltám v Európe.

V závislosti od hydrologických podmienok pozdĺž Dunaja sa tu na pomere malom území vyskytujú spoločenstvá lesné, vodné, mokraďové, lúčne a psamofilné.

Vo vzácnych a ohrozených spoločenstvách vodných rastlín otvorených plôch ramennej sústavy sú zastúpené chránené druhy lekná biele (*Nymphaea alba* L.), leknica žltá (*Nuphar lutea*), vzácna salvínia plávajúca (*Salvinia natans*), kotvica plávajúca (*Trapa natans*), leknovec štítnatý (*Nymphoides peltata*) a iné. V lúčnych

spoločenstvách a v bývalých mŕtvych ramenách, rastú viaceré ohrozené druhy čeľade vstavačovitých - vstavač plošticný (*Orchis coriophora*), vstavač vojenský (*Orchis militaris*), vstavač obyčajný (*Orchis morio* L.), krušík širokolistý (*Epipactis helleborine*), vemenník dvojlistý (*Platanthera bifolia*) a iné. Lesné spoločenstvá ovplyvňuje predovšetkým vyššia až vysoká hladina podzemnej vody a občasné záplavy. V závislosti od výšky hladiny podzemnej vody sa tu vyvinuli spoločenstvá vrbových jelšín, dubových jasenín a brestových jasenín s topoľom, brestových jasenín s hrabom a drieňových dúbrav.

Zoocenózy Dunaja a príľahých luhov sú ovplyvnené pestrosťou biotopov od vodných až po xerothermné. Zoogeograficky je územie pod vplyvom Panónskej nížiny, ale i alpskej sústavy, s ktorými je prepojené prostredníctvom Dunaja. Významne sú tu zastúpené najmä faunistické prvky močiarnych a vodných biocenóz a spoločenstvá lužných lesov. V území bolo zistených napríklad 109 druhov mäkkýšov, z toho 22 ohrozených. Na Podunajsku (od Bratislavy po Štúrovo) bolo zistených viac ako 1 800 druhov chrobákov. Z nich je pozoruhodný najmä výskyt doteraz vo svete neznámeho druhu *Thinobius korbeli*, ale aj viacerých druhov, ktoré sa vyskytujú na Slovensku iba v priestore ramennej sústavy Dunaja (*Hydrovatus cuspidatus*, *Bagous bagdatensis*, *Donacia crassipes* a iné). Z drobných cicavcov je významný reliktný výskyt hraboša severského (**Microtus oeconomus mehelyi*). Osobitný význam má územie pre hniezdenie a hibernáciu vodného vtáctva. Pravidelne sa tu vyskytujú vzácne druhy vtákov, ako napríklad orliak morský (*Haliaeetus albicilla*), beluša malá (*Egretta garzetta*) a volavka purpurová (*Ardea purpurea*). Slovensko-maďarský úsek Dunaja je medzinárodne významným vtáčím územím (IBA). Dôležitou zložkou živočíšstva navrhovaného chráneného územia sú ryby. V Dunaji a jeho ramenách sa vyskytuje najvyšší počet druhov rýb zo všetkých vodných tokov Slovenska. Táto skupina živočíchov patrí medzi najviac postihnuté výstavbou vodných diel na Dunaji. Zo vzácných a chránených druhov tu žije divá forma kapra sazana (*Cyprinus carpio*), blatniak tmavý (*Umbra krameri*), šablá krivočiara (*Pelecus cultratus*) a býčko škvrnitý (*Amblyeleotris guttata*). Celé územie CHKO je zapísané do Zoznamu mokradí medzinárodného významu (Ramsarská konvencia).

NPR Čičovské mŕtve rameno (EČ 27) o výmere 79,87 ha a jej ochranné pásmo o výmere 55,26 ha. Chránené územie bolo vyhlásené v roku 1964 rozhodnutím Komisie Slovenskej národnej rady pre školstvo a kultúru č. 30 z 21. 8. 1964 úprava č. 58906/64-osv./4 z 21. 8. 1964. V zákone NR SR č. 287/1994 Z. z. bolo zaradené medzi národné prírodné rezervácie (NPR). Predstavuje zbytok mŕtveho ramena rieky Dunaj s výskytom rôznych vodných biocenóz, výskytom vzácného vodného vtáctva a rastlínstva a vzácného glaciálneho reliktu hraboša severského (*Microtus oeconomus*). Územie je významné ako estetický a vedeckovýskumný objekt. NPR je zaradená v 4. a 5. stupni ochrany a patrí pod správu ŠOP - S-CHKO Dunajské luhy. NPR leží v katastri Klúčovec, Čičov.

NPR Ostrov orliaka morského (EČ 123) o výmere 22,77 ha. Chránené územie bolo vyhlásené v roku 1953 a novelizované výnosom MK SSR č. 1160/1988-32 z 30. 6. 1988. V zákone NR SR č. 287/1994 Z. z. bolo zaradené medzi národné prírodné rezervácie (NPR). Územie predstavuje v súčasnej dobe jeden z posledných zvyškov prirodzených, pravidelne zaplavovaných dunajských lužných lesov, ako biotop vzácných a existenčne ohrozených druhov rastlín a živočíchov. NPR je zaradená v 5. stupni ochrany a patrí pod správu ŠOP - S-CHKO Dunajské luhy. NPR leží v katastri Baka.

NPR Klátovské rameno (EČ 807) o výmere 306,44 ha. Chránené územie bolo vyhlásené v roku 1993 vyhláškou MŽP SR č. 83/1993 Z. z. z 23. 3. 1993. V zákone NR SR č. 287/1994 Z. z. bolo zaradené medzi národné prírodné rezervácie (NPR). Územie predstavuje geomorfologicky, biologicky a krajinársky mimoriadne cenný priestor so zachovalými spoločenstvami vodnej vegetácie a komplexmi typických lužných lesov. Výskyt vzácných a chránených druhov rastlín a živočíchov. Zóna ticha uprostred poľnohospodárskej krajiny Podunajskej nížiny. NPR je zaradená v 5. stupni ochrany a patrí pod správu ŠOP - S-CHKO Dunajské luhy. NPR leží v katastri Dolné Topoľníky, Veľké Blahovo, Dunajský Klátov, Dolná Potôň, Vydrany.

Prírodné rezervácie (PR):

PR Hetmėň (EČ 803) o výmere 14,71 ha. Chránené územie bolo vyhlásené v roku 1993 vyhláškou MŽP SR č. 83/1993 Z. z. z 23. 3. 1993. V zákone NR SR č. 287/1994 Z. z. bolo zaradené medzi prírodné rezervácie (PR). Ide o ochranný veľmi hodnotný prvok v poľnohospodársky intenzívne využívannej krajine - pozostatok pôvodného lužného jaseňovo-topoľového lesa. Lokalita sa nachádza na Podunajskej nížine na geologickom

podklade viatych pieskov. PR je zaradená v 4. stupni ochrany (vyhláška KÚŽP Trnava č. 1/2004 z 9. 7. 2004 - účinná od 1. 9. 2004) a patrí pod správu ŠOP - S-CHKO Dunajské luhy. Leží v katastri Veľký Lég.

PR Jurovský les (EČ 805) o výmere 2,14 ha. Chránené územie bolo vyhlásené v roku 1993 vyhláškou MŽP SR č. 83/1993 Z. z. z 23. 3. 1993. V zákone NR SR č. 287/1994 Z. z. bolo zaradené medzi prírodné rezervácie (PR). Územie je vyhlásené na ochranu vzácneho zvyšku lužného lesa uprostred poľnohospodársky využívannej krajiny Podunajskej nížiny. Nachádzajú sa tu populácie pôvodných druhov rastlín. PR je zaradená v 5. stupni ochrany a patrí pod správu ŠOP - S-CHKO Dunajské luhy. Leží v katastri Jurová.

PR Opatovské jazierko (EČ 813) o výmere 2,36 ha. Chránené územie bolo vyhlásené v roku 1993 vyhláškou MŽP SR č. 83/1993 Z. z. z 23. 3. 1993. V zákone NR SR č. 287/1994 Z. z. bolo zaradené medzi prírodné rezervácie (PR). Chránené územie má krajinnoeekologický, estetický aj biologický význam. Dôležitá zásobáreň pitnej vody. Spolu so susednými chránenými územiami tvorí mimoriadne hodnotný komplex biocenóz poriečnej nivy s množstvom vzácných taxónov rastlinstva aj živočíšstva (najmä avifauny). PR je zaradená v 5. stupni ochrany a patrí pod správu ŠOP - S-CHKO Dunajské luhy. Leží v katastri Medvedov.

PR Foráš (EČ 1145) o výmere 115,52 ha. Chránené územie bolo vyhlásené v roku 2008 vyhláškou KÚŽP Trnava č. 4/2008 z 29. mája 2008, účinnosť od 1. 7. 2008. V zákone NR SR č. 287/1994 Z. z. bolo zaradené medzi prírodné rezervácie (PR). Účelom je zabezpečenie ochrany chránených druhov rastlín a živočíchov, biotopov európskeho a národného významu v inundačnom území Dunaja a prírodných procesov prebiehajúcich v prirodzených spoločenstvách lužných lesov a mokradí. PR je zaradená v 5. stupni ochrany a patrí pod správu ŠOP – S-CHKO Dunajské luhy.

PP Kráľovská lúka (EČ 82) o výmere 3,24 ha. Chránené územie bolo vyhlásené v roku 1975 uznesením rady ONV v Dunajskej Strede č. 288/75 zo dňa 26. 11. 1975 v znení nariadenia ONV v Dunajskej Strede č. 7/VII/82 zo dňa 9. 9. 1982. Územie predstavuje zvyšok mŕtveho ramena Dunaja s porastom typických lužných lesov a s vodnými, močiarnymi a lúčnymi biocenózami a vzácnymi druhmi flóry, lekno biele (*Nymphaea alba* L.), snežienka jarná (*Galanthus nivalis*) a iné. PP je zaradená v 5. stupni ochrany a patrí pod správu ŠOP - S-CHKO Dunajské luhy. PR leží v katastri Bodíky.

CHA Gabčíkovský park (EČ 932) o výmere 27,5 ha. Chránené územie bolo vyhlásené v roku 1982 nariadením ONV v Dunajskej Strede č. 5/VI/82 zo dňa 23. 4. 1982. Účelom je ochrana historického parku v obci Gabčíkovo. CHA je zaradený v 4. stupni ochrany a patrí pod správu ŠOP - S-CHKO Dunajské luhy. CHA leží v katastri obce Gabčíkovo.

CHA Hubický park (EČ 937) o výmere 39 ha. Chránené územie bolo vyhlásené v roku 1982 nariadením ONV v Dunajskej Strede č. 5/VI/82 zo dňa 23. 4. 1982. Účelom je ochrana historického parku v obci Hubice. CHA je zaradený v 4. stupni ochrany a patrí pod správu ŠOP - S-CHKO Dunajské luhy. CHA leží v katastri obce Hubice.

CHA Kráľovičovokračiansky park (EČ 945) o výmere 12,87 ha. Chránené územie bolo vyhlásené v roku 1982 nariadením ONV v Dunajskej Strede č. 5/VI/82 zo dňa 23. 4. 1982. Účelom je ochrana historického parku v obci Kráľovičove Kračany. CHA je zaradený v 4. stupni ochrany a patrí pod správu ŠOP - S-CHKO Dunajské luhy. CHA leží v katastri Lesné Kračany.

CHA Rohovský park (EČ 968) o výmere 12,81 ha. Chránené územie bolo vyhlásené v roku 1982 nariadením ONV v Dunajskej Strede č. 5/VI/82 zo dňa 23. 4. 1982. Účelom je ochrana historického parku v obci Rohovce. CHA je zaradený v 4. stupni ochrany a patrí pod správu ŠOP - S-CHKO Dunajské luhy. CHA leží v katastri obce Rohovce.

CHA Tonkovský park (EČ 980) o výmere 6,72 ha. Chránené územie bolo vyhlásené v roku 2009 vyhláškou KÚŽP v Trnave č. 2/2009 z 24. apríla 2009 - účinnou od 1. 6. 2009. Účelom je ochrana historického parku v obci Tonkovce. CHA je zaradený v 4. stupni ochrany a patrí pod správu ŠOP - S-CHKO Dunajské luhy. CHA leží v katastri obce Tonkovce.

CHA Konopiská (EČ 1174) o výmere 7,52 ha. Chránené územie bolo vyhlásené v roku 1982 nariadením ONV v Dunajskej Strede č. 5/VI/82 zo dňa 23. 4. 1982. Účelom vyhlásenia chráneného areálu je zabezpečenie ochrany biotopov európskeho významu: Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition* (3150), Oligotrofné až mezotrofné vody s benthickou vegetáciou chár (3140) a druhov európskeho významu: čík európsky (*Misgurnus fossilis*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*) a blatniak tmavý (*Umbra krameri*). CHA je zaradený v 4. stupni ochrany a patrí pod správu ŠOP - S-CHKO Dunajské luhy. CHA leží v katastri Amadeho Kračany, Nekyje na Ostrove.

CHA Čiližské močiare (EČ 1177) o výmere 88,66 ha. Chránené územie bolo vyhlásené v roku 2009 vyhláškou KÚŽP v Trnave č. 3/2009 z 10. decembra 2009 - účinnosť od 15. 1. 2010. Účelom vyhlásenia chráneného areálu je zabezpečenie ochrany biotopu európskeho významu: Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition* (3150) a druhov európskeho významu: býčko rúrkonosý (*Proterorhynchus marmoratus*), čík európsky (*Misgurnus fossilis*), pľž severný (*Cobitis taenia*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), blatniak tmavý (*Umbra krameri*), hrúz bielooplutvý (*Gobio albipinnatus*) a vydra riečna (*Lutra lutra*). CHA je zaradený v 2. a 3. stupni ochrany a patrí pod správu ŠOP - S-CHKO Dunajské luhy. CHA leží v katastri Gabčíkovo, Bohelov, Pataš, Vrakúň, Veľký Meder, Padáň.

✓ Európska sústava chránených území Natura 2000

Natura 2000 je európska sústava chránených území, ktorú členské štáty Európskej únie vyhlasujú pre zachovanie najcennejších a ohrozených druhov a biotopov Európy.

Pozostáva z chránených vtáčích území vymedzených podľa smernice o ochrane voľne žijúceho vtáctva a z území európskeho významu vymedzených podľa smernice o ochrane biotopov.

V záujmovom území, ktoré patrí do panónskeho biogeografického regiónu je lokalizované 11 území európskeho významu a 4 chránené vtáčie územia.

Územia európskeho významu

Národný zoznam území európskeho významu bol aktualizovaný uznesením Vlády SR č. 495 z 25. októbra 2017, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MŽP SR č. 1/201 z 3. 10. 2012, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu.

Pokrytie niektorých druhov a typov biotopov bolo posúdené ako nedostatočné a Slovensko bolo požiadané doplniť do návrhu sústavy Natura 2000 ďalšie vhodné lokality výskytu takto označených biotopov a druhov európskeho významu. Na základe uvedeného spracovala ŠOP SR v decembri 2008 odborný návrh pozostávajúci z 289 území (celková rozloha 626,47 km²).

V auguste 2011 vláda Slovenskej republiky schválila prvú aktualizáciu národného zoznamu ÚEV. Druhá aktualizácia (2017) národného zoznamu území európskeho významu obsahuje 169 s výmerou 31 656,34 ha, kde takmer na 10 000 parcelách boli identifikované tisícky subjektov. Je doplnkom k 473 lokalitám, ktoré boli predložené Európskej komisii v roku 2004 a 2011. Celková výmera sa tak zvýši z 11,92 % z rozlohy Slovenskej republiky na 12,56 %.

Pre daný okres sú to nasledovné územia: SKUEV0822 Malý Dunaj, SKUEV2090 Dunajské luhy.

SKUEV0075 Klátovské rameno

Územie o rozlohe 272,13 ha situované v k. ú. Dolná Potôň, Dolné Topoľníky, Dunajský Klátov, Horné Mýto, Horné Topoľníky, Malé Blahovo, Ohrady, Trhová Hradská, Vydrany, Veľké Blahovo. Správcom územia je S-CHKO Dunajské luhy. Stupeň ochrany 3. – 5.

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- 91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy
- 3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition*
- 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky
- 91F0 Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek
- 91G0* Karpatské a panónske dubovo-hrabové lesy

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: kunka červenobruchá (*Bombina bombina*), vydra riečna (*Lutra lutra*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), čík európsky (*Misgurnus fossilis*), hrebenačka vysoká (*Gymnocephalus baloni*), hrúz bielooplutvý (*Gobio albipinnatus*), pľž severný (*Cobitis taenia*), boleň dravý (*Aspius aspius*), plotica lesklá (*Rutilus pigus*).

SKUEV0083 Eliášovský les

Územie o rozlohe 30,66 ha situované v k. ú. Eliášovce. Správcom územia je S-CHKO Dunajské luhy. Stupeň ochrany 2.

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- 91F0 Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek
- 91I0* Eurosibírske dubové lesy na spraši a piesku

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: vydra riečna (*Lutra lutra*).

SKUEV0090 Dunajské luhy

Územie o rozlohe 4 542,03 ha situované v k. ú. Baka, Bodíky, Dobrohoš, Gabčíkovo, Kyselica, Mliečno, Rohovce, Sap, Vojka nad Dunajom.. Správcom územia je S-CHKO Dunajské luhy. Stupeň ochrany 2. – 5.

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- 91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy
- 3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition*
- 3270 Rieky s bahňitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodion rubri p.p.* a *Bidetition p.p.*
- 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnom podloží (*dôležité stanovišťa *Orchideaceae*)
- 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa
- 91F0 Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: pľháč červený (*Cucujus cinnaberinus*), hlavátka podunajská (*Hucho hucho*), hlaváč bielooplutvý (*Cottus gobio*), kunka červenobruchá (*Bombina bombina*), vydra riečna (*Lutra lutra*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), kolok vretenovitý (*Zingel streber*), hrúz Kesslerov (*Gobio kessleri*), čík európsky (*Misgurnus fossilis*), hrebenačka vysoká (*Gymnocephalus baloni*), hrúz bielooplutvý (*Gobio albipinnatus*), mlok dunajský (*Triturus dobrogicus*), zeler plazivý (*Apium repens*), pľž zlatistý (*Sabanejewia aurata*), pľž severný (*Cobitis taenia*), bobor vodný (*Castor fiber*), boleň dravý (*Aspius aspius*), plotica lesklá (*Rutilus pigus*), hrebenačka pásavá (*Gymnocephalus schraetser*), šablľa krivočiara (*Pelecus cultratus*), kolok veľký (*Zingel zingel*), hrúz fúzatý (*Gobio uranoscopus*), pimprlík bruškatý (*Vertigo moulinsiana*), hraboš severský panónsky (**Microtus oeconomus mehelyi*).

SKUEV0093 Severný Bodický kanál

Územie o rozlohe 24,13 ha situované v k. ú. Baka, Bodíky. Správcom územia je S-CHKO Dunajské luhy. Stupeň ochrany 2.

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: hlaváč bielooplutvý (*Cottus gobio*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), kolok vretenovitý (*Zingel streber*), čík európsky (*Misgurnus fossilis*), hrebenačka vysoká (*Gymnocephalus baloni*), zeler plazivý (*Apium repens*), pľž severný (*Cobitis taenia*), boleň dravý (*Aspius*

aspius), plotica lesklá (*Rutilus pigus*), hrebenačka pásavá (*Gymnocephalus schraetser*), kolok veľký (*Zingel zingel*), hraboš severský panónsky (**Microtus oeconomus mehelyi*).

SKUEV0156 Konopiská

Územie o rozlohe 8,42 ha situované v k. ú. Amadeho Kračany, Nemyje na Ostrove. Správcom územia je S-CHKO Dunajské luhy. Stupeň ochrany 4.

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- 3140 Oligotrofné až mezotrofné vody s bentickou vegetáciou chár
- 3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition*
- 7230 Slatiny s vysokým obsahom báz

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), čík európsky (*Misgurnus fossilis*), blatniak tmavý (*Umbra krameri*).

SKUEV0160 Karáb

Územie o rozlohe 76,17 ha situované v k. ú. Bohel'ov, Dolný Štál. Správcom územia je S-CHKO Dunajské luhy. Stupeň ochrany 2. a 3.

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- 1340* Vnútrozemské slaniská a slané lúky
- 3140 Oligotrofné až mezotrofné vody s bentickou vegetáciou chár
- 6410 Bezkolencové lúky

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: kunka červenobruchá (*Bombina bombina*), vydra riečna (*Lutra lutra*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), pichliač úzkolistý (*Cirsium brachycephalum*), čík európsky (*Misgurnus fossilis*).

SKUEV0227 Čiližské močiare

Územie o rozlohe 88,66 ha situované v k. ú. Gabčíkovo, Bohel'ov, Pataš, Vrakúň, Padáň. Správcom územia je S-CHKO Dunajské luhy. Stupeň ochrany 2.

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- 3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition*
- 91F0 Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: vydra riečna (*Lutra lutra*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), čík európsky (*Misgurnus fossilis*), hrúz bielo plutvý (*Gobio albipinnatus*), plž severný (*Cobitis taenia*), blatniak tmavý (*Umbra krameri*).

SKUEV0293 Kl'účovské rameno

Územie o rozlohe 475,22 ha situované v k. ú. Kl'účovec, Medveďov, Sap. Správcom územia je S-CHKO Dunajské luhy. Stupeň ochrany 2., 3. a 5.

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- 3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition*
- 91F0 Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek
- 3140 Oligotrofné až mezotrofné vody s bentickou vegetáciou chár
- 91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy
- 3270 Rieky s bahňitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodion rubri p.p.* a *Bidentition p.p.*
- 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpskeho stupňa

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: hlaváč bielo plutvý (*Cottus gobio*), kunka červenobruchá (*Bombina bombina*), vydra riečna (*Lutra lutra*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), kolok vretenovitý (*Zingel streber*), hrúz Kesslerov (*Gobio kessleri*), čík európsky (*Misgurnus fossilis*), hrebenačka vysoká

(*Gymnocephalus baloni*), hrúz bieloplutvý (*Gobio albipinnatus*), plž zlatistý (*Sabanejewia aurata*), bobor vodný (*Castor fiber*), plotica lesklá (*Rutilus pigus*), hrebenačka pásavá (*Gymnocephalus schraetser*), šabl'a krivočiara (*Pelecus cultratus*), kolok veľký (*Zingel zingel*).

SKUEV1182 Čičovské luhy

Územie o rozlohe 258,05 ha situované v k. ú. Čičov, Klúčovec, Trávník. Správcom územia je S-CHKO Dunajské luhy. Stupeň ochrany 2., 4. a 5.

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- 3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition*
- 91F0 Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek
- 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa
- 91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy
- 3270 Rieky s bahňitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodionrubri p.p.* a *Bedintition p.p.*

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: boleň dravý (*Aspius aspius*), kunka červenobruchá (*Bombina bombina*), bobor vodný (*Castor fiber*), pichliač úzkolistý (*Cirsium brachycephalum*), plž severný (*Cobitis taenia*), hrúz bieloplutvý (*Gobio albipinnatus*), hrebenačka vysoká (*Gymnocephalus baloni*), vydra riečna (*Lutra lutra*), hraboš severský panónsky (**Microtus oeconomus mehelyi*), čik európsky (*Misgurnus fossilis*), šabl'a krivočiara (*Pelecus cultratus*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), plotica lesklá (*Rutilus pigus*), plž zlatistý (*Sabanejewia aurata*), blatniak tmavý (*Umbra krameri*).

SKUEV1227 Čilízske močiare

Územie o rozlohe 325,48 ha situované v k. ú. Ižop, Gabčíkovo, Čilízska Radvaň, Veľký Meder, Pataš, Klúčovec, Čičov. Správcom územia je S-CHKO Dunajské luhy. Stupeň ochrany 2. a 4.

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- 3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition*
- 91F0 Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek
- 91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: kunka červenobruchá (*Bombina bombina*), fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*), vydra riečna (*Lutra lutra*), hraboš severský panónsky (**Microtus oeconomus mehelyi*), čik európsky (*Misgurnus fossilis*), pižmovec hnedý (**Osmoderma eremita*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), blatniak tmavý (*Umbra krameri*).

SKUEV1293 Klúčovské rameno

Územie o rozlohe 186,85 ha situované v k. ú. Klúčovec, Medveďov, Sap. Správcom územia je S-CHKO Dunajské luhy. Stupeň ochrany 2.

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- 3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition*
- 91F0 Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek
- 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa
- 91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy
- 3270 Rieky s bahňitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodionrubri p.p.* a *Bedintition p.p.*

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: kunka červenobruchá (*Bombina bombina*), bobor vodný (*Castor fiber*), hrúz bieloplutvý (*Gobio albipinnatus*), hrúz Kesslerov (*Gobio kessleri*), hrebenačka vysoká (*Gymnocephalus baloni*), hrebenačka vysoká (*Gymnocephalus baloni*), vydra riečna (*Lutra lutra*), čik európsky (*Misgurnus fossilis*), šabl'a krivočiara (*Pelecus cultratus*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), plotica lesklá

(*Rutilus pigus*), plž zlatistý (*Sabanejewia aurata*), kolok vretenovitý (*Zingel streber*), kolok veľký (*Zingel zingel*).

SKUEV0182 Čičovské luhy

Územie o rozlohe 483,7 ha situované v k. ú. Čičov, Klúčovec a Trávník. Správcom územia je S-CHKO Dunajské luhy. Stupeň ochrany 2. – 4.

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- 3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition*
- 91F0 Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek
- 91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy
- 3130 Oligotrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou tried *Littorelletea uniflorae* a/alebo *Isoeto-Nanojuncetea*

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: kunka červenobruchá (*Bombina bombina*), plotica lesklá (*Rutilus pigus*), hrúz Vladykov (*Gobio albipinnatus*), plž zlatistý (*Sabanejewia aurata*), plž podunajský (*Cobitis taenia*), boleň dravý (*Aspius aspius*), hrebenačka vysoká (*Gymnocephalus baloni*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), blatniak tmavý (*Umbra krameri*), čík európsky (*Misgurnus fossilis*), šabl'a krivočiara (*Pelecus cultratus*), vydra riečna (*Lutra lutra*), hraboš severský panónsky (*Microtus oeconomus mehelyi*), pichliač úzkolistý (*Cirsium brachycephalum*), kotúľka štiħla (*Anisus vorticulus*), potápnik dvojčiarový (*Graphoderus bilineatus*).

SKUEV0822 Malý Dunaj

Územie o rozlohe 1 738,44 ha situované v k. ú. Bernolákovo, Blahová, Čechínska Potôň, Dedina Mládeže, Dedinka pri Dunaji, Dolná Potôň, Dolné Janíky, Dolné Topoľníky, Dolný Chotár, Eliášovce, Horné Janíky, Horné Mýto, Horné Topoľníky, Hrubý Šúr, Hurbanova Ves, Ivanka pri Dunaji, Jahodná, Jelka, Kolárovo, Kostolná pri Dunaji, Malé Blahovo, Malinovo, Most pri Bratislave, Nivy, Nová Jelka, Nová Ves pri Dunaji, Nové Osady, Okoč, Orechová Potôň, Ostrov, Potônske Lúky, Rastice, Ružinov, Šoriakoš, Tomášikovo, Tomášov, Trhová Hradská, Tureň, Veľká Paka, Veľké Blahovo, Vlky, Vrakúňa, Vydrany, Zálesie. Správcom územia je S-CHKO Dunajské luhy. Stupeň ochrany 2.

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- 91F0 Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek
- 3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition*
- 3270 Rieky s bahnitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodion rubri p.p.* a *Bedintition p.p.*
- 3260 Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu *Ranunculion fluitantis* a *Callitriche-Batrachion*
- 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnom podloží (*dôležité stanovišťa *Orchideaceae*)
- 91E0 Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: boleň dravý (*Aspius aspius*), kunka červenobruchá (*Bombina bombina*), bobor vodný (*Castor fiber*), plž podunajský (*Cobitis taenia*), hrúz Vladykov (*Gobio albipinnatus*), hrebenačka vysoká (*Gymnocephalus schraetzer*), vydra riečna (*Lutra lutra*), čík európsky (*Misgurnus fossilis*), šabl'a krivočiara (*Pelecus cultratus*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), plotica lesklá (*Rutilus pigus*), plž zlatistý (*Sabanejewia aurata*), kolok veľký (*Zingel zingel*), pižmovec hnedý (*Osmoderma eremita*), plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*).

SKUEV2090 Dunajské luhy

Územie o rozlohe 1 225,131 ha situované v k. ú. Čičov, Čilistov, Gabčíkovo, Klížska Nemá, Klúčovec, Medvedov, Sap, Šamorín, Trávník, Veľké Kosihy, Zlatná na Ostrove. Správcom územia je S-CHKO Dunajské luhy. Stupeň ochrany 2.

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- 91F0 Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek
- 3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition*
- 3270 Rieky s bahňitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodion rubri p.p.* a *Bedition p.p.*
- 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa
- 91E0* Lužné vrbovo-topolové a jelšové lesy

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: boľň dravý (*Aspius aspius*), kunka červenobruchá (*Bombina bombina*), bobor vodný (*Castor fiber*), plž podunajský (*Cobitis taenia*), hlaváč bieloplutvý (*Cottus gobio*), hrúz Vladykov (*Gobio albipinnatus*), hrúz Kesslerov (*Gobio kessleri*), hrebenačka vysoká (*Gymnocephalus baloni*), hrebenačka pásavá (*Gymnocephalus schraetzer*), hlavátka podunajská (*Hucho hucho*), vydra riečna (*Lutra lutra*), hraboš severský panónsky (*Microtus oeconomus mehelyi*), čik európsky (*Misgurnus fossilis*), šablňa krivočiara (*Pelecus cultratus*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), plotica lesklá (*Rutilus pigus*), plž zlatistý (*Sabanejewia aurata*), kolok vretenovitý (*Zingel streber*), kolok veľký (*Zingel zingel*).

Chránené vtáčie územia

Národný zoznam navrhovaných CHVÚ schválila Vlada SR uznesením č. 636/2003 dňa 9. 7. 2003 a nachádzalo sa v ňom 38 území. V máji 2010 schválila Vlada SR ďalších 5 území. Dve územia sú z národného zoznamu vyňaté. Od 15. mája 2010 nadobudlo účinnosť 15 nových vyhlášok CHVU, čím je k 01. 01. 2013 vyhlásených 41 CHVU.

SKCHVU007 Dunajské luhy bolo vyhlásené vyhláškou MŽP SR v Zbierke zákonov č. 440/2008 z 24. 10. 2008 na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov bociana čierneho (*Ciconia nigra*), brehule hnedej (*Riparia riparia*), bučičika močiarného (*Ixobrychus minutus*), čajky čiernohlavej (*Larus melanocephalus*), haje tmavej (*Milvus migrans*), hlaholky severskej (*Bucephala clangula*), hrdzavky potápavej (*Netta rufina*), chochlačky sivej (*Aythya ferina*), chochlačky vrkočatej (*Aythya fuligula*), kačice chrapľavej (*Anas querquedula*), kačice chriplavej (*Anas strepera*), kalužiaka červenonohého (*Tringa totanus*), kane močiarnej (*Circus aeruginosus*), ľabtušky poľnej (*Anthus campestris*), orliaka morského (*Haliaeetus albicilla*), potápača bieleho (*Mergellus albellus*), rybára riečného (*Sterna hirundo*), rybárika riečného (*Alcedo atthis*), volavky striebistej (*Egretta garzetta*) a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. Chránené vtáčie územie sa vyhlasuje aj na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov a zabezpečenia podmienok prežitia a rozmnožovania sťahovavých vodných druhov vtákov vytvárajúcich zoskupenia počas migrácie alebo zimovania. Správcom územia je S-CHKO Dunajské luhy.

Chránené vtáčie územie má výmeru 16 511,58 ha, nachádza sa v okresoch Bratislava II (v katastrálnych územiach Podunajské Biskupice, Ružinov), v okrese Bratislava IV (v katastrálnom území Karlova Ves), v okrese Bratislava V (v katastrálnych územiach Čunovo, Jarovce, Petržalka, Rusovce), v okrese Senec v katastrálnych územiach Hamuliakovo, Kalinkovo, Nové Košariská, v okrese Dunajská Streda (v katastrálnych územiach Baka, Bodíky, Čilistov, Dobrohošť, Gabčíkovo, Klúčovec, Kyselica, Medved'ov, Mliečno, Rohovce, Sap, Šamorín, Šulany, Vojka nad Dunajom), v okrese Komárno (v katastrálnych územiach Čičov, Iža, Klížska Nemá, Komárno, Kravany nad Dunajom, Moča, Nová Stráž, Patince, Radvan nad Dunajom, Trávník, Veľké Kosihy, Zlatná na Ostrove) a v okrese Nové Zámky (v katastrálnych územiach Chľaba, Kamenica nad Hronom, Mužla, Obid, Štúrovo).

SKCHVU012 Lehnice bolo vyhlásené vyhláškou MŽP SR v Zbierke zákonov č. 377/2005 z 8. 8. 2005 na účel zachovania biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov dropa fúzatého (*Otis tarda*), prepelice poľnej (*Coturnix coturnix*) a sokola červenonohého (*Falco vespertinus*) a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. Správcom územia je S-CHKO Dunajské luhy.

Chránené vtáčie územie má výmeru 2 346,85 ha a nachádza sa v okrese Dunajská Streda v katastrálnych územiach Bellova Ves, Horná Potôň, Malý Lég, Maslovce, Masníkovo, Oľdza, Sása, Veľká Paka a Veľký Lég.

SKCHVU019 Ostrovné lúky bolo vyhlásené vyhláškou MŽP SR v Zbierke zákonov č. 18/2008 zo 7. 1. 2008 na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov strakoša kolesára (*Lanius minor*), ľabtušky poľnej (*Anthus campestris*) a sokola červenonohého (*Falco vespertinus*) a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. Správcom územia je S-CHKO Dunajské luhy.

Chránené vtáčie územie má výmeru 8 297,7 ha a nachádza sa v okresoch **Dunajská Streda** (v katastrálnych územiach Opatovský Sokolec), v okrese Komárno (v katastrálnych územiach Bodza, Bodzianske Lúky, Brestovec, Čalovec, Kameničná, Kolárovo, Lipové, Okoličná na Ostrove, Sokolce – Lak, Sokolce – Turi a Zemianska Olča).

SKCHVU034 Veľkoblahovské rybníky bolo vyhlásené vyhláškou MŽP SR v Zbierke zákonov č. 187/2010 zo 16. 4. 2010 na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov hrdzavky potápavej (*Netta rufina*), kačice chriplavej (*Anas strepera*) a bučičačika močiarného (*Ixobrychus minutus*). Správcom územia je S-CHKO Dunajské luhy.

Chránené vtáčie územie má výmeru 91,34 ha a nachádza sa v okrese Dunajská Streda v katastrálnych územiach Dolná Potôň a Veľké Blahovo.

4.1.1.2 Lokality vyhlásené podľa medzinárodných dohovorov

V zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov je územím medzinárodného významu lokalita, na ktorú sa vzťahujú záväzky vyplývajúce z medzinárodných programov, dohôd alebo dohovorov, ku ktorým Slovenská republika pristúpila.

Územia medzinárodného významu tvoria biosférické rezervácie, mokrade medzinárodného významu, lokality svetového prírodného dedičstva a iné medzinárodné významné územia evidované v zoznamoch, ktoré vedú výbory alebo sekretariáty príslušných medzinárodných programov, dohovorov alebo organizácií.

✓ Medzivládny program Človek a biosféra

Medzivládny program Človek a biosféra (Man and the Biosphere - MAB) bol vyhlásený v roku 1971 ako nástupný program Medzinárodného biologického programu. Tento svojou povahou vedecky, interdisciplinárny program, pôvodne rozdelený do štrnástich nosných projektov, je zameraný na štúdium vzájomných vzťahov medzi človekom a prostredím, ale zahŕňa i vzdelávacie a informačné aktivity, aktuálnu problematiku integrovanej ochrany zdrojov biosféry a racionálne využívanie prírodných zdrojov. Za biosférické rezervácie na Slovensku boli k novembu 2014 uznané 4 lokality: Slovenský kras (1977), Poľana (1990), Východné Karpaty (1998) a Vysoké Tatry (1992).

(<http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/environment/ecological-sciences/biosphere-reserves/europe-north-america/>)

Na územie okresu Dunajská Streda nezasahuje žiadna biosférická rezervácia.

✓ Dohovor o mokradiach, majúcich medzinárodný význam predovšetkým ako biotopy vodného vtáctva

Dohovor o mokradiach, majúcich medzinárodný význam predovšetkým ako biotopy vodného vtáctva (známy aj ako Ramsarský dohovor) bol podpísaný 02. 02. 1971 v iránskom meste Ramsar. Platnosť nadobudol 21. 12. 1975.

Základné princípy dohovoru boli transponované do právneho poriadku Slovenskej republiky zákonom NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Ramsarské lokality sú mokrade medzinárodného významu. Na Slovensku je 14 mokradových lokalít zapísaných v Zozname mokradí medzinárodného významu.

Vodné a mokradové spoločenstvá patria medzi najohrozenejšie typy ekosystémov. Na Slovensku sú mokrade rozčlenené do 5 kategórií (Slobodník, Kadlečík, 2000):

- lokality zapísané v Zozname mokradí medzinárodného významu

- ostatné medzinárodné významné mokrade, spĺňajúce kritéria Ramsarského dohovoru, ale zatiaľ nezapísané do svetového Zoznamu mokradí medzinárodného významu
- mokrade národného významu (N)
- mokrade regionálneho (okresného) významu (R)
- mokrade lokálneho (miestneho) významu (L)

V okrese Dunajská Streda sa nachádza 1 lokalita zapísaná do zoznamu medzinárodne významných mokradí, 2 mokrade národného významu, 15 mokradí regionálneho významu a 11 mokradí lokálneho významu.

Mokrad' medzinárodného významu Dunajské luhy / Čičovské mŕtve rameno

Lokalita bola zapísaná do Zoznamu mokradí medzinárodného významu 2. 7. 1990. Rozloha mokrade je 135,12 ha a nachádza sa v katastroch Čičov, Klúčovec.

Kritériá a dôvody zaradenia medzi ramsarské lokality:

- 1 - územie je dobrým a reprezentatívnym príkladom prírodného typu stáleho sladkovodného jazera, charakteristického pre panónsku biogeografickú oblasť.
- 2, 3 - v lokalite sa vyskytujú zraniteľné a ohrozené druhy rastlín a živočíchov a ich spoločenstvá, významná lokalita vodného vtáctva.
- 4 - je významným hniezdiskom, migračnou zastávkou a zimoviskom vodných vtákov, miesto rozmnožovania rýb, obojživelníkov, cicavcov, hmyzu a ďalších skupín živočíchov.

Jedná sa o mŕtve rameno Dunaja na jeho ľavom brehu, mimo súčasného inundačného územia. Významné refúgium ojedinelých vodných a mokraďových spoločenstiev živočíchov a rastlín. Charakterizované je nepravidelným tvarom, nepravidelnosťou brehov, pohybom vody, výškou vodného stĺpca a rozlohou vodnej hladiny, stupňom zazemnenia. Je to zároveň národná prírodná rezervácia, súčasť CHKO Dunajské luhy. V roku 1998 bola lokalita včlenená do rozšírenej ramsarskej lokality Dunajské luhy.

Ramsarská lokalita Dunajské luhy bola do zoznamu medzinárodne významných mokradí zapísaná 26.5.1993. Leží v okresoch Bratislava II, Bratislava V, Dunajská Streda, Komárno, Senec, v katastrálnych územiach Baka, Bodíky, Bratislava, Čičov, Čunovo, Dobrohošť, Gabčíkovo, Hamuliakovo, Kalinkovo, Klížska Nemá, Klúčovec, Kyselica, Medveďov, Mliečno, Nové Košariská, Podunajské Biskupice, Rohovce, Rusovce, Ružinov, Sap, Trávnik, Veľké Kosihy, Vojka nad Dunajom, Zlatná na Ostrove.

Tvorí ju hlavný tok rieky Dunaj a jej ľavý breh v pohraničnej polohe pozdĺž hraníc s Maďarskom (80 km úsek medzi Bratislavou a Zlatnou na Ostrove) s dobre vyvinutým systémom ramien, mŕtvych ramien, piesčitých a štrkových brehov. Územie je tvorené lužnými lesmi, močiami a mokkými lúkami, ktoré poskytujú biotop pre mnohé vzácne a ohrozené druhy rastlín a živočíchov. Prevažná časť územia leží v CHKO Dunajské luhy s prísnejšou ochranou niektorých lokalít.

Kritériá a dôvody zaradenia medzi ramsarské lokality:

- 1 - systém riečnych ramien a mŕtvych ramien na slovensko-maďarskom úseku Dunaja patrí k najväčším vnútrozemským deltám v strednej Európe a je reprezentatívnym a zriedkavým príkladom prírodného a prírode blízkeho typu mokrade v panónskej oblasti.
- 2, 3 - v území žije veľké množstvo vzácných, zraniteľných a/alebo ohrozených druhov rastlín a živočíchov alebo spoločenstiev. V biotopoch ekosystémov Dunaja bolo napr. zistených 109 druhov mäkkýšov a vyše 1800 druhov chrobákov, vrátane nových a jedinečných druhov. Je biotopom pre mnohé ohrozené a vzácne vtáky a cicavce.
- 4 - Dunaj je biokoridor medzinárodného významu, ktorý využívajú značné počty vzácných, zraniteľných a/alebo ohrozených druhov živočíchov.
- 5, 6 - v území sa pravidelne vyskytuje viac ako 20 000 vodných vtákov a sezónne sa tu zdržiavajú veľké počty *Podicipediformes*, kormoránov, *Ciconiiformes*, *Anseriformes*, *Gruiformes* a *Charadriiformes*.
- 7, 8 - v Dunaji žije najväčší počet sladkovodných druhov rýb v porovnaní s ostatnými stredoeurópskymi riekami. V slovenskom úseku Dunaja bolo zistených 62 taxónov rýb (85 % ichtyofauny Slovenska) a ramenný systém je dôležitým neresiskom.

Tabuľka č. 4. 1: Mokrade v okrese Dunajská Streda

	Názov mokrade	Plocha m ²	Názov obce	Kategória
1	Hétmán pusta	147 100	Lehnice	L
2	Šuľany - starý vrbovo-topoľový les	50 000	Horný Bar	L
3	Blatnianske jazero (Sárosfai tó)	32 000	Blatná na Ostrove	L
4	Opatovské jazierko PR	23 500	Medveďov	L
5	Háromházi tó	17 000	Štvrtok na Ostrove	L
6	Bereki lápas - lužný les	15 000	Šamorín	L
7	Mliečno - rybník (zavlažovací)	14 000	Šamorín	L
8	Rybárske jazero - Hubice	12 000	Hubice	L
9	Štrková jama - Trnávka	10 000	Trnávka	L
10	Cíferi tó	5 000	Ol'dza	L
11	Jazierko v Hubickom parku	500	Hubice	L
12	Istragov	1 394 700	Gabčíkovo, Sap	R
13	Malý Dunaj	1 250 000	Janíky, Blahová	R
14	Čanádske rybníky	1 069 300	Dolný Bar, Dolný Štál	R
15	Rybníky pri Veľkom Blahove	700 000	Veľké Blahovo	R
16	Boheľov – rybník	700 000	Boheľov	R
17	Lavostranný priesakový kanál SVD G-N	639 000	Šamorín, Rohovce	R
18	Zavlažovací kanál Malinovo - Blahová	360 000	Čakany, Blahová	R
19	Kanál Dobrohošť – Kračany	320 000	Rohovce, Kostolné Kračany	R
20	Zavlažovací kanál Tomašov - Lehnice	320 000	Štvrtok na Ostr., Mierovo, Lehnice	R
21	Ostrov orliaka morského	227 700	Baka	R
22	Medveďov – trstina	175 000	Medveďov	R
23	Pravostranný priesakový kanál VD-G	150 000	Šamorín, Kyselica	R
24	Gabčíkovo – Gazdovské ostrovy	100 000	Gabčíkovo	R
25	Žriebäcie lúky	40 000	Blahová, Horná Potôň	R
26	Bodíky – Kráľovská lúka	32 400	Bodíky	R
27	Zdrž vodného diela Gabčíkovo	22 000 000	Šamorín, Rohovce	N
28	Klátovské rameno a príslahlé močiare	3 413 500	Jahodná až Orechová Potôň - Lúky	N

Zdroj: www.soprs.sk

Všetky mokradňové územia zaradené do sústavy Natura 2000 (ÚEV a CHVÚ pre vodné vtáky) spĺňajú kritériá medzinárodnej významnosti aj z hľadiska Ramsarského dohovoru.

✓ Dohovor o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva

Na základe dohovoru bol vytvorený Zoznam svetového dedičstva UNESCO. Cieľom dohovoru je ochrana a zachovanie svetového kultúrneho a prírodného dedičstva budúcim generáciám. Z tohto zoznamu sa v rámci okresu Dunajská Streda nevyskytujú žiadne lokality.

4.1.1.3 Druhovú ochranu

Druhovú ochranu rastlín a živočíchov je zabezpečená zákonom NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, jeho vykonávacou vyhláškou MŽP SR č. 24/2003 a novelizovanou vyhláškou MŽP SR č. 492/2006, zákonom č. 15/2005 Z. z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi v znení neskorších predpisov, vyhláškou MŽP SR č. 110/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 15/2005 Z. z.

Druhá ochrana tvorí časť osobitnej ochrany prírody a krajiny a je zameraná na ochranu chránených rastlín, živočíchov, nerastov a skamenelín. Je zabezpečená Zákomom 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny podľa, ktorého sa za chránené druhy sú považované tie, ktoré sú vzácne, zriedkavé, ohrozené alebo inak významné. Za chránené rastliny a živočichy sa podľa tohto zákona považujú aj druhy chránené medzinárodnými dohovormi (Dohoda o ochrane afrických-euroázijských migrujúcich vodných vtákov, Bernský dohovor, Bonnský dohovor, Smernica o biotopoch, Smernica o vtákoch).

V zozname chránených a ohrozených druhov vyskytujúcich sa v záujmovom území (Tabuľka 2) je použité označenie príloh medzinárodných dohovorov, ktoré vychádza z červených zoznamov:

AEWA príloha 2 Dohody o ochrane afrických-euroázijských migrujúcich vodných vtákov

BD1 príloha 1 Smernice o vtákoch

BD2/1 príloha II/1 Smernice o vtákoch

BD2/2 príloha II/2 Smernice o vtákoch

BD3/1 príloha III/1 Smernice o vtákoch

BD3/2 príloha III/2 Smernice o vtákoch

Bern1 príloha I Bernského dohovoru

Bern2 príloha II Bernského dohovoru

Bern3 príloha III Bernského dohovoru

Bonn2 príloha II Bonnského dohovoru

HD2 príloha II Smernice o biotopoch

HD3 príloha III Smernice o biotopoch

HD4 príloha IV Smernice o biotopoch

Chránené rastliny a živočichy sa podľa kategórie ohrozenosti IUCN členia na:

vyhynutý - EXTINCT (**EX**)

vyhynutý vo voľnej prírode - EXTINCT IN THE WILD (**EW**)

kriticky ohrozený - CRITICALLY ENDANGERED (**CR**)

ohrozený - ENDANGERED (**EN**)

zraniteľný - VULNERABLE (**VU**)

menej ohrozený - LOWER RISK (**LR**): **cd** závislý na ochrane, **nt** takmer ohrozený, **lc** najmenej ohrozený

nedostatočné údaje - DATA DEFICIENT (**DD**)

nehodnotený - NOTEVALUTED (**NE**)

Zoznam chránených a ohrozených druhov vyskytujúcich sa v záujmovom území uvádza Tabuľka 2. Údaje sú čerpané z Červeného zoznamu rastlín a živočíchov Slovenska a Vyhlášky MŽP SR 158/2014 Z. z.

Tabuľka č. 4. 2: Zoznam chránených a ohrozených rastlín a živočíchov v okrese Dunajská Streda

slovenský názov druhu	vedecký názov druhu	ohrozenosť/ dohovor	lokalita/stav/trend
rastliny			
astrička panónska	<i>Tripolium pannonicum</i>	EN	v okolí Dunajskej Stredy
berla vzpriamená	<i>Berula erecta</i>	VU	NPR Klátovské rameno Topoľníky, Trhová Hradská, brehy stojatých a pomaly tečúcich vôd
červenavec prerastenolistý	<i>Potamogeton perfoliatus</i>	LR:nt	NPR Klátovské rameno, tečúce vody, štrkoviská, vodné nádrže
fialka vyššia	<i>Viola elatior</i>	VU	Topoľníky, kroviny lužných lesov
kotvica plávajúca	<i>Trapa natans</i>	VU/Bern1	prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a ponorených cievnatých rastlín
kruštík širokolistý	<i>Epipactis helleborine</i>	LR:nt	NPR Klátovské rameno, okraje svetlých listnatých lesov
leknica žltá	<i>Nuphar lutea</i>	VU	prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté

slovenský názov druhu	vedecký názov druhu	ohrozenosť/ dohovor	lokalita/stav/trend
			vody s vegetáciou plávajúcich a ponorených cievnatých rastlín
lekno biele	<i>Nymphaea alba</i>	VU	prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a ponorených cievnatých rastlín
leknovec štítnatý	<i>Nymphoides peltata</i>	EN	prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a ponorených cievnatých rastlín
okrasa okolíkatá	<i>Butomus umbellatus</i>	VU	pozdĺž Malého Dunaja, okraje pomaly tečúcich vôd
ovsica lúčna	<i>Avenula pratensis</i>	VU	NPR Klátovské rameno Topoľníky, medze, lúčne spoločenstvá
pichliač úzkolistý	<i>Cirsium brachycephalum</i>	EN	druh sa uvádza v ÚEV Karáb a Čičovské luhy, okraje kanálov, vlhké zasolené lúky
plamienok celistvolistý	<i>Clematis integrifolia</i>	VU	prevažne vlhké lúky na zaplavovaných a podmáčaných plochách pri riekach
rebríček sleziníkolistý	<i>Achillea aspleniifolia</i>	CR	okolie Dunajskej Stredy
riečňanka menšia	<i>Najas minor</i>	VU	NPR Čičovské rameno, Kľúčovec, Trstená na ostrove, okraje pomaly tečúcich vôd
salvinia plávajúca	<i>Salvinia natans</i>	LR:nt/Bern1	prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a ponorených cievnatých rastlín
snežienka jarná	<i>Galanthus nivalis</i>	LR: nt	biotop nížinné lužné lesy a panónske dubovo-hrabové lesy, vlhké lúky
stolístok praslenatý	<i>Myriophyllum verticillatum</i>	VU	NPR Klátovské rameno, Topoľníky, stojaté a pomaly tečúce vody
šípovka vodná	<i>Sagittaria sagittifolia</i>	LR:nt	NPR Klátovské rameno, Topoľníky, Jahodná, Horní Mýto, vody lužných lesov s výkyvmi vodnej hladiny
truskavec obyčajný	<i>Hippuris vulgaris</i>	EN	NPR Klátovské rameno, Topoľníky, stojaté a pomaly tečúce vody
veronika vodná	<i>Veronica catenata</i>	EN	NPR Klátovské rameno, Topoľníky, brehy mŕtvych ramien Malého Dunaja
vstavač ploštičný	<i>Orchis coriophora</i>	CR	CHKO Dunajské luhy, lúčne spoločenstvá, bývalé mŕtve ramená
vstavač vojenský	<i>Orchis militaris</i>	VU	CHKO Dunajské luhy, lúčne spoločenstvá, bývalé mŕtve ramená
zeler plazivý	<i>Apium repens</i>	CR/ Bern1, HD2, E	druh sa uvádza v ÚEV Dunajské luhy, vlhké lúky, Severný bodický kanál
žltavka končistá	<i>Blackstonia acuminata</i>	CR	Kľúčovec pri vodnom kanáli
živočíchy			
beluša malá	<i>Egretta garzetta</i>	EN/Bern2, BD1, E	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy, stúpajúci trend
blatniak tmavý	<i>Umbra krameri</i>	CR/ Bern2, HD2	druh sa uvádza v ÚEV Konopiská, Čiližské močiare, Čičovské luhy, zlý stav, klesajúci trend
bobor vodný	<i>Castor fiber</i>	LR: nt/Bern3, HD2, HD4, E	druh sa uvádza v ÚEV Dunajské luhy, Kľúčovské rameno, Čičovské luhy, nevyhovujúci stav, stúpajúci trend
bocian čierny	<i>Ciconia nigra</i>	LR:nt/Bern,Bo nn2,AEWA, BD1, E	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy, stúpajúci trend
boleň dravý	<i>Aspius aspius</i>	LR:lc	druh sa uvádza v CHVÚ Klátovské rameno, Čičovské luhy, zlý stav, stabilný trend

slovenský názov druhu	vedecký názov druhu	ohrozenosť/ dohovor	lokalita/stav/trend
brehuľa hnedá	<i>Riparia riparia</i>	LR:lc	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy, fluktuujúci trend
bučiak močiarny	<i>Ixobrychus minutus</i>	VU/Bern2, Bonn2, AEWA,BD1,E	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy a Veľkobláhovské rybníky viazaný na vodné biotopy aj v intenzívne poľnohospodársky využívannej krajine, trend stabilný
čajka čiernohlavá	<i>Larus melanocephalus</i>	LR: cd/ Bern2, Bonn2, AEWA,BD1,E	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy, stúpajúci trend
čík európsky	<i>Misgurnus fossilis</i>	CR/Bern3, HD2,E	druh sa uvádza v CHVÚ Klátovské rameno, Karáb, Konopiská, Čiližské močiare, Čičovské luhy, zlý stav, klesajúci trend
fuzáč veľký	<i>Misgurnus fossilis</i>	LR:nt/Bern2,H D2,4,E	druh sa uvádza v CHVÚ Čiližské močiare
haja tmavá	<i>Milvus migrans</i>	VU/ Bern2, Bonn2,BD1,E	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy viazaný na lesné biotopy s vysokokmennými porastmi
hlaholka severská	<i>Bucephala clangula</i>	LR:lc	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy, zimujúci druh, stúpajúci trend
hlaváč bieloplutvý	<i>Cottus gobio</i>	LR:lc	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy, zlý stav, klesajúci trend
hlavátka podunajská	<i>Hucho hucho</i>	LR: cd/Bern3, HD2,HD5,E	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy, zlý stav, klesajúci trend
hraboš severský panónsky	<i>Microtus oeconomus mehelyi</i>	EN/Bern3, HD4	druh sa uvádza v ÚEV Dunajské luhy, Čiližské močiare, Čičovské luhy, nevyhovujúci stav, trend neexistujúci
hrebenačka pásavá	<i>Gymnocephalus schraetzer</i>	EN/Bern3, HD2,HD5,E	druh sa uvádza v ÚEV Dunajské luhy, Čiližské močiare, Kľúčovské rameno, zlý stav, klesajúci trend
hrebenačka vysoká	<i>Gymnocephalus baloni</i>	EN/Bern3,E	druh sa uvádza v CHVÚ Klátovské rameno, Kľúčovské rameno, Čičovské luhy, zlý stav, klesajúci trend
hrdzavka potápvavá	<i>Netta rufina</i>	NE/ Bern3, Bonn2,AWEA, BD2/2	druh sa uvádza v CHVÚ Veľkobláhovské rybníky viazaný na vodné biotopy aj v intenzívne poľnohospodársky využívannej krajine, stúpajúci trend
hrúz fúzatý	<i>Gobio uranoscopus</i>	CR/Bern3	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy, zlý stav, klesajúci trend
hrúz Kesslerov	<i>Gobio kessleri</i>	CR/Bern3, HD2,E	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy a Kľúčovské rameno, zlý stav, klesajúci trend
hrúz Vladykov	<i>Gobio albipinnatus</i>	LR:lc	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy , Klátovské rameno, Čiližské močiare, Čičovské luhy, Kľúčovské rameno
hrúz Vladykov (bieloplutvý)	<i>Gobio albipinnatus</i>	LR:lc	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy , Klátovské rameno, Čiližské močiare, Čičovské luhy, Kľúčovské rameno, zlý stav, stabilný trend
chochlačka vrkočatá	<i>Aythya fuligula</i>	NE/Bern3, Bonn2,BD2/1, 3/2	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy, zimujúci druh, stabilný trend
chochlačka sivá	<i>Aythya ferina</i>	NE/Bern3, Bonn2,BD2/1, 3/2	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy, zimujúci druh, klesajúci trend
kačica chrapľavá	<i>Anas querquedula</i>	LR: cd/	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy viazaný na vodné biotopy

slovenský názov druhu	vedecký názov druhu	ohrozenosť/ dohovor	lokalita/stav/trend
kačica chriplavá	<i>Anas strepera</i>	NE/ Bern3, Bonn2,AWEA, BD2/1	druh sa uvádza v CHVÚ Veľkoblahovské rybníky viazaný na vodné biotopy aj v intenzívne poľnohospodársky využívanej krajine, stúpajúci trend
kalužiak červenonohý	<i>Tringa totanus</i>	VU/ Bern3, Bonn2,AWEA	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy viazaný na vodné biotopy
kaňa močiarna	<i>Circus aeruginosus</i>	LR: lc/ Bern2, Bonn2,BD1,E	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy, stabilný trend
karas zlatistý	<i>Carassius carassius</i>	EN	uvádza sa v NPR Klátovské rameno, Topoľníky, Trhová hradská
kolok veľký	<i>Zingel zingel</i>	CR/Bern3, HD2, HD4, HD5,E	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy a Kľúčovské rameno
kolok vretenovitý	<i>Zingel streber</i>	CR/Bern3, HD2,E	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy a Kľúčovské rameno
kotúľka štíhla	<i>Anisus vorticulus</i>	EN/HD2,HD3	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy a Čičovské luhy
kunka červenobruchá	<i>Bombina bombina</i>	LR: cd/Bern2, HD2,4,E	druh sa uvádza v CHVÚ Klátovské rameno, Karáb, Čiližské močiare, Čičovské luhy, Kľúčovské rameno, nevyhovujúci, klesajúci trend
ľabtuška poľná	<i>Anthus campestris</i>	EN/Bern2,BD 1,E	druh sa uvádza v CHVÚ Ostrovné lúky viazaný na stepný, lesostepný a agrárny typ krajiny
lopatka dúhová	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	LR:nt/ Bern3,HD2	druh sa uvádza v CHVÚ Klátovské rameno, Karáb, Čiližské močiare, Čičovské luhy, Kľúčovské rameno, Karáb, priaznivý stav, stabilný trend
mlok dunajský	<i>Triturus dobrogicus</i>	EN/Bern2, HD2, E	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy, zlý stav, klesajúci trend
orliak morský	<i>Haliaeetus albicilla</i>	CR/Bern2, Bonn1,2, BD1,E	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy viazaný na lesné biotopy s vysokokmennými porastmi, stabilný trend
pimprlík bruškatý	<i>Vertigo moulinsiana</i>	EN/HD2	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy
pižmovec hnedý	<i>Osmoderma eremita</i>	EN/Bern2,HD 2,4,E	druh sa uvádza v CHVÚ Čiližské močiare
plocháč červený	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	LR:nt/Bern2,H D2,4,E	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy
plotica lesklá	<i>Rutilus pigus</i>	EN/Bern3, HD2,HD5,E	druh sa uvádza v CHVÚ Klátovské rameno, Čičovské luhy, Kľúčovské rameno, zlý stav, stabilný trend
pľž podunajský	<i>Cobitis taenia</i>	LR:nt/Bern3, HD2,E	druh sa uvádza v CHVÚ Klátovské rameno, Čiližské močiare, Čičovské luhy
pľž vrchovský	<i>Sabanejewia balcanica</i>	EN/Bern3, HD2	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy a Kľúčovské rameno, zlý stav, klesajúci trend
podenka nížinná	<i>Ephoron virgo</i>	EN	uvádza sa v NPR Klátovské rameno, Topoľníky, Trhová Hradská, Horné Mýto
potápač malý (biely)	<i>Mergellus (Mergus) albellus</i>	LR:lc	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy, zimujúci druh, u nás nehnízi, klesajúci trend
potápnik dvojčiarový	<i>Graphoderus bilineatus</i>	VU	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy a Čičovské luhy
prepelica poľná	<i>Coturnix coturnix</i>	LR:nt/Bern3,B onn2,BD2/2	druh sa uvádza v CHVÚ Lehnice viazaný na intenzívne využívanú poľnohospodársku krajinu, stúpajúci trend

slovenský názov druhu	vedecký názov druhu	ohrozenosť/ dohovor	lokalita/stav/trend
rak bahenný	<i>Asiacus leptodactylus</i>	LR	NPR Klátovské rameno, Topoľníky, Jahodná
roháč obyčajný	<i>Lucanus cervus</i>	LR:Ic/Bern3, HD2, E	druh sa uvádza v CHVÚ Klátovské rameno
rybár riečny	<i>Sterna hirundo</i>	LR: Ic/ Bern2, Bonn2,AEWA, BD1,E	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy viazaný na vodné biotopy, stúpajúci trend
rybárik riečny	<i>Alcedo atthis</i>	LR:nt/Bern, BD1, E	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy, zimujúci druh, klesajúci trend
sokol červenonohý	<i>Falco vespertinus</i>	EN/Bern2, Bonn2, E	druh sa uvádza v CHVÚ Lehnice a Ostrovné lúky viazaný na intenzívne využívanú poľnohospodársku krajinu
strakoš kolesár	<i>Lanius minor</i>	VU/Bern2, BD1,E	druh sa uvádza v CHVÚ Ostrovné lúky viazaný na stepný, lesostepný a agrárny typ krajiny, klesajúci trend
šabľa krivočiara	<i>Pelecus cultratus</i>	LR:Lc/Bern3	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy, Kľúčovské rameno a Čičovské luhy
šidlo belasé	<i>Aeschna coerulea</i>	EN	NPR Klátovské rameno, Dunajský Klátov, Topoľníky, Klátovský kanál
šidlo obrovské	<i>Anax imperator</i>	LR:Ic	NPR Klátovské rameno, Dunajský Klátov, Topoľníky, Klátovský kanál
škvrnák polný	<i>Alauda arvensis</i>	LR:Ic	druh sa uvádza v CHVÚ Lehnice viazaný na intenzívne využívanú poľnohospodársku krajinu
štítovec letný	<i>Triops cancriformis</i>	VU	NPR Klátovské rameno, Topoľníky, Jahodná
štítovec jarný	<i>Lepidurus apus</i>	VU	NPR Klátovské rameno, Topoľníky, Jahodná
vodnár striebřistý	<i>Argyroneta aquatica</i>	VU	uvádza sa v NPR Klátovské rameno, Topoľníky, Trhová hradská
vydra riečna	<i>Lutra lutra</i>	VU/Bern2, HD2, HD4, E	druh sa uvádza v CHVÚ Dunajské luhy , Eliášovský les, Klátovské rameno, Čiližské močiare, Karáb, Čičovské luhy, Kľúčovské rameno, nevyhovujúci stav, stúpajúci trend

(vyznačené „tučným písmom“ sú európsky významné druhy)

4.1.1.4 Chránené stromy

Chránené stromy sú stromy s osobitnou legislatívnou ochranou, rozptýlené v krajine na najrozmanitejších miestach, tam kde im prírodné podmienky a starostlivosť ľudských generácií umožnili rásť a dožiť sa súčasnosti. Sú súčasťou poľnohospodárskej krajiny, lesných komplexov ale aj ľudských sídiel, historických záhrad a parkov. Sú to buď jednotlivé exempláre, menej alebo viacpočetné skupiny ale aj rozsiahle stromoradia, náhodne rastúce alebo zámerne vysadené človekom (www.sopsr.sk).

Ochranu drevín upravuje zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Podľa evidencie v rámci Katalógu chránených stromov sa v záujmovom území nachádza 13 lokalít s výskytom chránených stromov.

Dub v Kostolnej Gale (EČ S 239). 200 ročný dub letný (*Quercus robur L.*), rastúci v k. ú. Kostolná Gala. Je v správe Správa CHKO Dunajské luhy, 3. stupeň ochrany

Koelreuterie v Hubiciach (EČ S 240). 19 exemplárov 100 ročných jaseňovcov metlinatých (*Koelreuteria paniculata Laxm.*), rastúci v k. ú. Hubice. Sú v správe Správa CHKO Dunajské luhy, 3. stupeň ochrany

Lipy vo Vrakúni (EČ S 241). 2 exempláre 100 ročných líp malolistých (*Tilia cordata Mill.*), rastúci v k. ú. Vrakúň. Sú v správe Správa CHKO Dunajské luhy, 3. stupeň ochrany

Topoľ čierny v Topoľníkoch (EČ S 242). 150 ročný topoľ čierny (*Populus nigra* L.), rastúci v k. ú. Dolné Topoľníky. Je v správe Správa CHKO Dunajské luhy, 3. stupeň ochrany

Topoľ čierny v Šamoríne (EČ S 243). 200 ročný topoľ čierny (*Populus nigra* L.), rastúci v k. ú. Šamorín. Je v správe Správa CHKO Dunajské luhy, 3. stupeň ochrany

Platany v Okoči (EČ S 244). 2 exempláre 150 ročných platanov javorolistých (*Platanus hispanica* Münchh.), rastúci v k. ú. Okoč. Je v správe Správa CHKO Dunajské luhy, 3. stupeň ochrany

Stromy vo Vojke (EČ S 245). 2 exempláre 150 ročných platanov javorolistých (*Platanus hispanica* Münchh.) a 150 ročný dub letný (*Quercus robur* L.), rastúci v k. ú. Vojka nad Dunajom. Sú v správe Správa CHKO Dunajské luhy, 3. stupeň ochrany

Platany v Nekyje na Ostrove (EČ S 246). 3 exempláre 115 ročných platanov javorolistých (*Platanus hispanica* Münchh.), rastúci v k. ú. Nekyje na Ostrove. Sú v správe Správa CHKO Dunajské luhy, 3. stupeň ochrany

Platany v Blatnej na Ostrove (EČ S 247). 2 exempláre 150 ročných platanov javorolistých (*Platanus hispanica* Münchh.), rastúci v k. ú. Blatná na Ostrove. Sú v správe Správa CHKO Dunajské luhy, 3. stupeň ochrany

Dub v Hornom Mýte (EČ S 248). 200 ročný dub letný (*Quercus robur* L.), rastúci v k. ú. Horné Mýto. Je v správe Správa CHKO Dunajské luhy, 3. stupeň ochrany

Dub v Michale na Ostrove (EČ S 249). 200 ročný dub letný (*Quercus robur* L.), rastúci v k. ú. Michal na Ostrove. Je v správe Správa CHKO Dunajské luhy, 3. stupeň ochrany

Dub letný v Lehniciach (EČ S 250). 150 ročný dub letný (*Quercus robur* L.), rastúci v k. ú. Veľký Lég. Je v správe Správa CHKO Dunajské luhy, 3. stupeň ochrany

Dub letný v Mliečanoch (EČ S 251). 100 ročný dub letný (*Quercus robur* L.), rastúci v k. ú. Mliečany. Je v správe Správa CHKO Dunajské luhy, 3. stupeň ochrany

4.1.2 Priemet Generelu nadregionálneho ÚSES SR

Generel nadregionálneho ÚSES SR - GNÚSES, schválený uznesením vlády SR č. 319 z 27. apríla 1992, vytvára základ pre stratégiu ochrany ekologickej stability, biodiverzity a ochrany genofondu Slovenskej republiky a pre tvorbu nižších úrovní ÚSES.

V roku 2000 bol aktualizovaný a premietnutý do Koncepcie územného rozvoja Slovenska (2001), ktorá bola schválená uznesením vlády SR č. 1033/2001. V ZaD č. 1 KURS 2001 z roku 2011 sa problematika GNÚSES neriešila.

V rámci aktualizovaného GNÚSES je navrhnutých celkovo 138 biocentier o výmere 584 258 ha, čo činí 11,91 % z rozlohy SR.

Podľa aktualizovaného GNÚSES-u do okresu Dunajská Streda zasahujú tieto prvky:

✓ biocentrá

- **NRBc Potônska mokrad'** (cca 1 606 ha, geomorfol. jednotka Podunajská rovina).
- **NRBc Ohradský a Belský kanál** (cca 927 ha, geomorfol. jednotka Podunajská rovina)
- **NRBc Malý Dunaj** (cca 6 234 ha, geomorfol. jednotka Podunajská rovina)
- **NRBc Dunajské luhy** (cca 1 306 ha, geomorfol. jednotka Podunajská rovina)
- **NRBc Istragovský luh** (cca 1 306 ha, geomorfol. jednotka Podunajská rovina)
- **NRBc Čičovský luh** (cca 1 306 ha, geomorfol. jednotka Podunajská rovina)

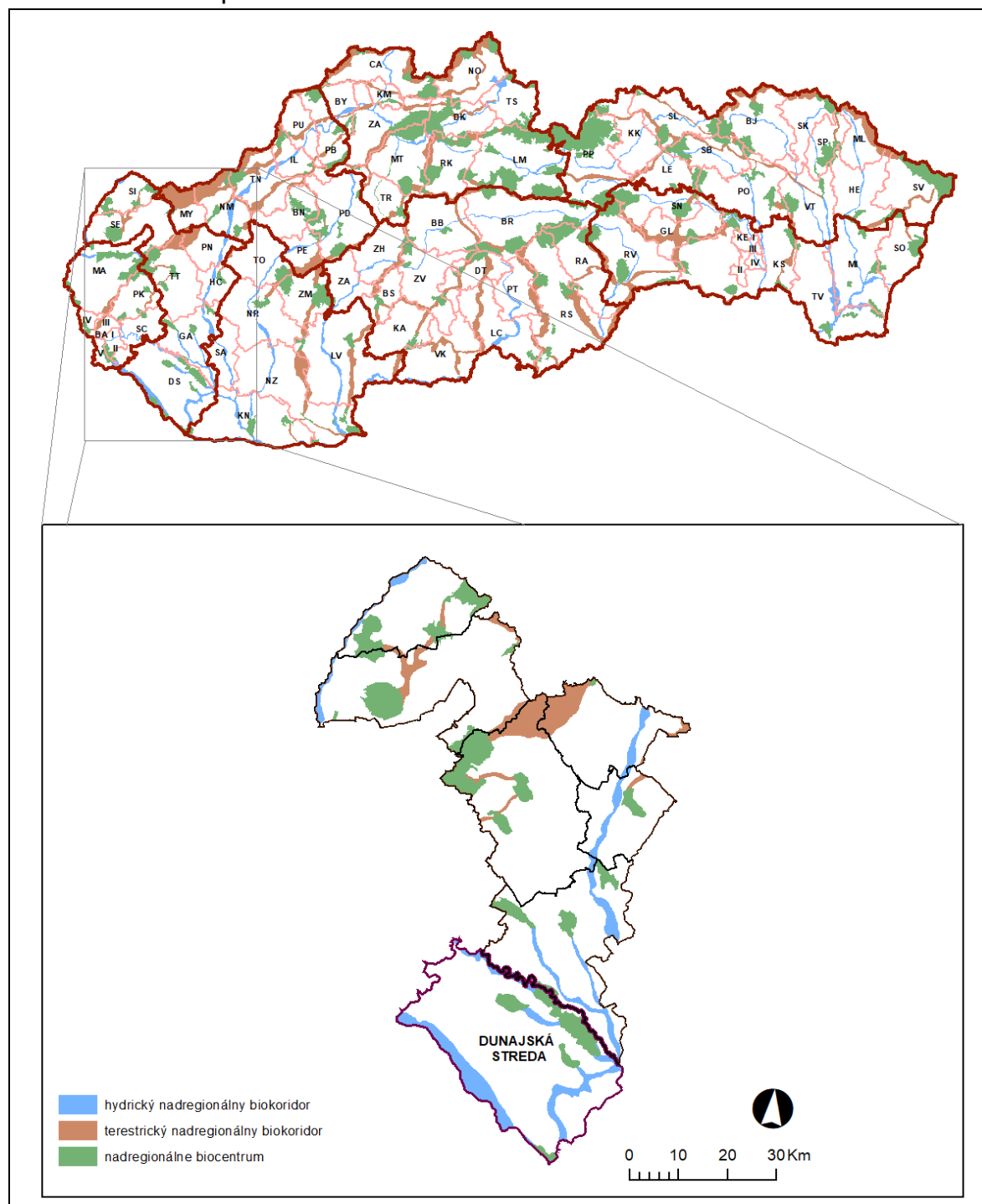
✓ biokoridory

- nadregionálny hydrický biokoridor Dunaja spájajúci NRBc Bratislavské luhy, NRBc Dunajské luhy, NRBc Istragovský luh a NRBc Čičovský luh
- nadregionálny hydrický biokoridor Malého Dunaja spájajúci NRBc Šúr a NRBc Malý Dunaj

- nadregionálny hydrický biokoridor Malého Dunaja spájajúci NRBC Malý Dunaj a NRBC Apáli
- nadregionálny hydrický biokoridor spájajúci NRBC Čičovský luh a NRBC Ohradský a Belský kanál
- nadregionálny hydrický biokoridor spájajúci NRBC Potônska mokraď a NRBC Malý Dunaj

Podrobnejší popis nadregionálnych biocentier a biokoridorov zasahujúcich do okresu Dunajská Streda je uvedený v návrhovej časti tohto dokumentu, v kapitole 6.1 NÁVRH PRVKOV RÚSES.

Obrázok č. 4. 1: Priemet prvkov GNÚSES SR

Upravil: Belčáková L., Zdroj: www.soprs.sk

4.1.3 Prírodné zdroje

4.1.3.1 Ochrana lesných zdrojov

Ochranu lesných zdrojov upravuje zákon NR SR č. 326/2005 Z. z. o lesoch, v ktorom lesy z hľadiska využívania ich funkcií kategorizuje na:

- **ochranné lesy** (lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach, s prevažujúcou ochranou pôdy a pod.)
- **lesy osobitného určenia** (lesy v ochranných pásmach vodných zdrojov, lesy so zdravotno-rekreačnou funkciou, prímestské lesy so zdravotno-rekreačnou funkciou a pod.)
- **hospodárske lesy** (lesy s produkciou drevnej hmoty pri súčasnom zabezpečovaní aj ostatných funkcií lesov)

V okrese Dunajská Streda je výmera lesných pozemkov 6 347,07 ha, čo predstavuje 5,91 % z celkovej výmery okresu (107 459 ha).

Tabuľka č. 4. 3: Výmera podľa kategórie lesa v okrese Dunajská Streda

Kategória lesa	Výmera v ha	% zastúpenie kategórie lesa
H - hospodárske lesy	5 087,30	80,14 %
O - ochranné lesy	631,55	9,95 %
U - lesy osobitného určenia	629,21	9,91 %
Spolu	6 348,06	100,00 %

Zdroj: <http://gis.nlcsk.org/igis/>

V tejto časti sme sa zamerali na ochranné lesy a lesy osobitného určenia.

Tabuľka č. 4. 4: Zastúpenie ochranných lesov a lesov osobitného určenia v okrese Dunajská Streda

Kategória lesa	Subkategória		Výmera v ha	% zastúpenie kategórie lesa
O	a	Lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach	243,76	38,6 %
	d	Ostatné lesy s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy	387,79	61,4 %
	Spolu		631,55	100,0 %
U	c	Prímestské a rekreačné lesy	10,00	1,61 %
	e	Lesy v chránených územiach	619,21	98,39 %
	Spolu		629,21	100,0 %

Zdroj: <http://gis.nlcsk.org/igis/>

✓ ochranné lesy

Ide o lesy, v ktorých funkčné zameranie vyplýva z daných prírodných podmienok. V týchto lesoch sa musí hospodáriť tak, aby plnili účel, na ktorý boli vyhlásené, čím sa zlepšuje ich ochranná funkcia. Tieto lesy členíme na nasledovné subkategórie:

- lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach
- vysokohorské lesy
- lesy v pásme kosodreviny
- ostatné lesy s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy

V záujmovom území sú to lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach (a) a ostatné lesy s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy (d). Rozlohou 631,55 ha zaberajú 9,95 % z celkovej výmery lesných pozemkov v okrese.

✓ lesy osobitného určenia

Lesy plniace osobitné verejnoprospešné funkcie vyplývajúce zo špecifických celospoločenských potrieb, ktoré významne ovplyvňujú (obmedzujú) spôsob ich obhospodarovania. Kategória lesov osobitného určenia sa člení na nasledujúce subkategórie:

- a) lesy v ochranných pásmach vodárenských zdrojov
- b) kúpeľné lesy
- c) rekreačné lesy
- d) poľovnícke lesy
- e) chránené lesy
- f) lesy na zachovanie genetických zdrojov
- g) lesy určené na lesnícky výskum a lesnícku výučbu
- h) vojenské lesy

V okrese Dunajská Streda sa nachádzajú lesy osobitného určenia na ploche 629,21 ha čo predstavuje 9,9 % lesných pozemkov. Sú to rekreačné lesy a lesy v chránených územiach.

4.1.3.2 Ochrana pôdy

Na ochranu poľnohospodárskej pôdy sa uplatňuje zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy. Tento zákon ustanovuje ochranu vlastností a funkcií poľnohospodárskej pôdy a zabezpečenie jej trvalo udržateľného obhospodarovania a poľnohospodárskeho využívania, ochranu environmentálnych funkcií poľnohospodárskej pôdy, ochranu výmery poľnohospodárskej pôdy pred neoprávnenými zábermi na nepoľnohospodárske použitie, postup pri zmene druhu pozemku ako aj sankcie za porušenie povinností ustanovených zákonom.

Poľnohospodársku pôdu možno použiť na stavebné účely a iné nepoľnohospodárske účely len v nevyhnutných prípadoch a v odôvodnenom rozsahu. V konaniach o zmene poľnohospodárskeho druhu pozemku je orgán ochrany poľnohospodárskej pôdy povinný zabezpečiť ochranu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ).

Bonitovaná pôdno-ekologická jednotka (BPEJ) je ustanovená zákonom ako klasifikačný a identifikačný údaj vyjadrujúci kvalitu a hodnotu produkčno-ekologického potenciálu poľnohospodárskej pôdy na danom stanovišti

Vyhláškou MPRV SR č. 59/2013, ktorá mení a dopĺňa vyhlášku č. 508/2004 Z. z. sa vykonáva § 27 zákona NR SR č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy. Nariadenie vlády SR č. 58/2013 Z. z. v prílohe č. 2 ustanovuje Zoznam najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v príslušnom katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdnoekologických jednotiek (BPEJ). Tento kód zaraďuje poľnohospodársku pôdu do 9 skupín, pričom najkvalitnejšie patria do 1. bonitnej skupiny a najmenej kvalitné do 9. bonitnej skupiny. Prvé 4 skupiny sú chránené podľa §12 zákona o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.

Okres Dunajská Streda je intenzívne poľnohospodársky využívaný, pričom až 78% plochy okresu leží na poľnohospodárskom pôdnom fonde (84 230 ha), z toho približne 78 % plochy je zaradených v kategórii najkvalitnejšej ornej pôdy (hlavne černoze a v menšej miere aj čiernice). Menej kvalitná poľnohospodárska pôda sa nachádza hlavne v blízkosti mŕtvych ramien a ide hlavne o ťažkú organozemnú pôdu..

Podľa údajov VÚPOP Bratislava (2010) sa v okrese dunajská Streda nachádzajú pôdy 1. – 9. skupiny BPEJ. V nasledujúcej tabuľke je uvedená výmera pôdy podľa skupín kvality

Tabuľka č. 4. 5: Poľnohospodárska pôda v okrese Dunajská Streda podľa skupín BPEJ, výmera v ha a % zastúpenie jednotlivých skupín BPEJ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	bez udania kvality
30 105	25 386	7 898	3 608	3 084	11 974	2 095	-	4	76
35,7 %	30,2 %	9,3 %	4,3 %	3,6 %	14,3 %	2,5 %	-	0,004 %	0,1 %

Zdroj: VÚPOP Bratislava, 2010

Podľa zákona č. 220/2004 Z. z. poľnohospodárska pôda je rozdelená do deviatich skupín bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek. Každá obec v okrese Dunajská Streda má ustanovenú najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu na svojom katastrálnom území. Zoznam najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v príslušnom katastrálnom území podľa kódu BPEJ je ustanovený v Nariadení vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy. Mapa BPEJ je dostupná v informačnom systéme výskumného ústavu pôdoznanectva a ochrany pôdy (VÚPOP), na internetovej stránke <http://www.podnemapy.sk/bpej>.

4.1.3.3 Ochrana vodných zdrojov

Podľa záväzného plánovacieho dokumentu Vodného planú Slovenska (2009) je ustanovený Register chránených území, ktorý obsahuje zoznam chránených území, ktoré sú definované v § 5 zákona NR SR č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení zákona NR SR č. 384/2009 Z. z. vrátane území určených na ochranu biotopov alebo druhov rastlín a živočíchov, pre ktorých ochranu je dôležitým faktorom udržanie, alebo zlepšenie stavu vôd. Súčasťou registra je odkaz na príslušnú legislatívu na národnej i medzinárodnej úrovni, ktorá bola podkladom pri ich vymedzovaní.

Register chránených území obsahuje päť chránených oblastí, pre účely spracovania dokumentácie RÚSES sú dôležité nasledujúce dve oblasti registra:

- chránené oblasti určené na odber pitnej vody (ochranné pásma vodárenských zdrojov, povodia vodárenských tokov, chránené vodohospodárske oblasti),
- chránené oblasti citlivé na živiny (citlivé oblasti a zraniteľné oblasti).

✓ ochranné pásma vodárenských zdrojov

V zmysle zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a vyhlášky č. 398/2002 Z. z. § 32 Zákona o vodách sú určené rozhodnutím orgánu štátnej vodnej správy na základe záväzného posudku orgánu na ochranu zdravia s cieľom zabezpečiť ochranu výdatnosti, kvality a zdravotnej bezchybnosti vody vo vodárenskom zdroji.

Ochranné pásma vodárenských zdrojov sa členia na ochranné pásmo I. stupňa, ktoré slúži na jeho ochranu v bezprostrednej blízkosti miesta odberu vôd, alebo záchytného zariadenia, a na ochranné pásmo II. stupňa, ktoré slúži na ochranu vodárenského zdroja pred ohrozením zo vzdialenejších miest. Na zvýšenie ochrany vodárenského zdroja môže orgán štátnej vodnej správy určiť aj ochranné pásmo III. stupňa.

Tabuľka č. 4. 6: Ochranné pásma vodárenských zdrojov v okrese Dunajská Streda

Katastrálne územie	Vodný zdroj	Výmera OP (ha)	Názov vodného zdroja	Číslo rozhodnutia	Poznámka
Veľký Meder	studňa	36,68	S-2, 3, 4	VOD-405-4952/83/86	
Baloň	vrt	80,81	HB-2	č.VOD-405-94/87	
Šamorín	studňa	66,60	HGŠ-5 až HGŠ-16		Šamorín
	studňa	245,60	HGŠ-5 až HGŠ-16		
Kľúčovec	studňa	11,24	HK-2	VOD-405-365/86	
Dvorníky	vrt	31,15	HDS-3/A		
Jahodná	vrt	57,32	J-1	VOD-405-283/81	
Jelka	vrt	9484,50	HJ 1-7		

Katastrálne územie	Vodný zdroj	Výmera OP (ha)	Názov vodného zdroja	Číslo rozhodnutia	Poznámka
Okoč	vrt	94,57	HO-1	č.VOD-405-93/87	
Medvedov	vrt	69,41	HG-2	č.VOD-405-201/86/87	
Šamorín - Mliečno	vrt	4,86	S1-S3	VOD-405-4985/83/86	
Zlaté Klasy	vrt	1,54	ZK-5	VOD-403/1-778/88	PHO II. stupňa vonk. časť : CHVOŽO.
Nový život	vrt	1,10	NŽ-1	VOD-405-92/87	PHO II. stupňa - vonkajšia časť: CHVOŽO
Dunajská Streda	vrt	10,61	HDS-1, HDS-2, S-1, S-3	VOD-405-1644/85, ŽP-2/402/1-2370/94/95	PHO II. stupňa - vonkajšia časť - jeho funkciu by mala plniť chránená oblasť prirodzenej akumulácie vôd na žitnom ostrove, NV SR č.46/1978.

Zdroj: VÚVH

✓ povodia vodárenských tokov

V SR je vyhlásených 102 vodárenských vodných tokov, ktoré sú využívané, alebo využiteľné ako vodárenské zdroje na odber pitnej vody. Ich zoznam je uvedený vo vyhláske MŽP SR č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov.

Do záujmového územia okresu Dunajská Streda nezasahuje žiadne z povodií vodárenských tokov.

✓ chránené vodohospodárske oblasti (CHVO)

V SR je vyhlásených 10 CHVO, ktoré sú vymedzene v zmysle § 31 zákona NR SR č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení zákona NR SR č. 384/2009 Z. z. Ich zoznam je uvedený v nariadení vlády SR č. 46/1978 Zb. o chránenej oblasti prirodzenej akumulácie vôd na Žitnom ostrove v znení neskorších predpisov a v nariadení vlády SR č. 13/1987 o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd.

Do okresu Dunajská Streda zasahuje CHVO Žitný ostrov. Základnú charakteristiku opisuje nasledovná tabuľka:

Tabuľka č. 4. 7: Charakteristika chránených vodohospodárskych oblastí v okrese Dunajská Streda

Názov CHVO	plocha (km ²)	využiteľné množstvá vodných zdrojov (m ³ .s ⁻¹)			výmera pôdy (km ²)	
		povrchové	podzemné	spolu	poľnohospodárskej	lesnej
Žitný ostrov	1400		17,3	17,3	1150,0	50,00

Zdroj: VÚVH

Chránená vodohospodárska oblasť na Žitnom ostrove (ďalej len CHVO ŽO) má plochu takmer 1 400 km², čo je asi iba 20 % (jedna pätina) z celkovej plochy (asi 7 tisíc km²) všetkých CHVO na Slovensku. Na jej území sa nachádzajú najväčšie zásoby pitnej vody zo zdrojov podzemnej vody v Európe (17,3 m³.s⁻¹, t.j. 17 300 litrov za sekundu); toto množstvo stačí pre zásobovanie pitnou vodou (bez úpravy) 10 000 000 obyvateľov pri priemernej spotrebe 150 litrov na obyvateľa za deň.

Tvorba takýchto obrovských zásob pitnej vody je umožnená o. i. geologickou stavbou územia CHVO ŽO, ktoré je, na rozdiel od pôdneho zloženia územia CHVO v SR, mimoriadne priepustné; táto skutočnosť je však aj jeho nevýhodou, pretože v takomto prostredí sa veľmi rýchle šíri znečistenie, ktoré doň vnikne. Skutočnosť ako mimoriadne zásoby pitnej vody zo zdrojov podzemnej vody, závislosť takmer pätiny obyvateľov Slovenska na týchto nenahraditeľných zásobách a vysoká priepustnosť geologického prostredia daného územia, vyžadujú zvýšenú ochranu pred znečistením takého druhu, ktoré by ich mohlo znehodnotiť na dlhú dobu a znemožniť tak ich využívanie pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.

✓ vodohospodársky významné toky

V SR je vyhlásených 586 vodohospodársky významných vodných tokov. Ich zoznam je uvedený vo vyhláške MŽP SR č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov.

O vodohospodársky významných tokoch v okrese Dunajská Streda informuje tabuľka č. 4. 8.

Tabuľka č. 4. 8: Vodohospodársky významné toky v okrese Dunajská Streda

Tok	Číslo hydrologického poradia
Belský kanál	4-21-17-005, 4-21-17-010
Boheľovský kanál	4-21-17-010
Čiližský potok	4-21-17-010, 4-20-01-015
Dunaj	4-20-01-008
Chotárny kanál	4-21-17-010
kanál Asód - Čergov	4-21-18-002
kanál Gabčíkovo - Nárada	4-21-17-010
kan. Gabčíkovo - Topoľníky	4-21-17-005
kanál Jurová - Veľký Meder	4-21-17-010
kanál Kračany - Boheľov	4-21-17-010
kanál Medveďov - Kľúčovec	4-20-01-013
kanál Milinovec - Vrbina	4-20-01-013
kanál Nárada - Vrbina	4-20-01-013
kanál Šulany-Jurová	4-21-17-005
kanál Veľký Meder - Holiare	4-21-17-010, 4-20-01-015
kanál Vojka - Kračany	4-21-17-005
kanál Vrbina - Holiare	4-20-01-015
kanál Vrbina - Medveďov	4-20-01-012, 4-20-01-013
Klátovské rameno	4-21-17-002, 4-21-17-004
Kľúčovský kanál	4-21-17-003
Komárňanský kanál	4-21-18-004
Malý Dunaj	4-21-15-012, 4-21-17-001, 4-21-17-007, 4-21-17-009, 4-21-17-011, 4-21-17-021
Prívodný kanál k VE Gabčíkovo	4-20-01-008
Stará Čierna voda	4-21-17-021
Tomášov - Lehnice	4-21-17-003
Vrakúňsky kanál	4-21-17-010

Zdroj: Vyhláška MŽP č. 211/2005

✓ chránené oblasti citlivé na živiny (citlivé oblasti a zraniteľné oblasti)

V SR sú určené dva druhy oblastí citlivých na živiny, a to citlivé oblasti a zraniteľné oblasti. Za citlivé oblasti sa považujú vodné útvary povrchových vôd na celom území SR. Za zraniteľné oblasti sú považované poľnohospodársky využívané pozemky v katastrálnych územiach obcí, ktoré sú uvedené v prílohe č. 1 nariadenia vlády SR č. 174/2017 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti.

Zraniteľné oblasti sú v zmysle vodného zákona poľnohospodársky využívané územia, ktoré sa odvodňujú do povrchových vôd alebo podzemných vôd, pričom koncentrácia dusičnanov v podzemných vodách je vyššia ako 50 mg.l⁻¹, alebo by táto hodnota mohla byť prekročená, ak by sa neurobili potrebné opatrenia na zamedzenie tohto trendu.

V zraniteľných oblastiach sa na základe súboru pôdnych, hydrologických, geografických a ekologických parametrov určili pre každý poľnohospodársky subjekt 3 kategórie obmedzení hospodárenia:

- kategória A - produkčné bloky s najnižším stupňom obmedzenia hospodárenia
- kategória B - produkčné bloky so stredným stupňom obmedzenia hospodárenia
- kategória C - produkčné bloky s najvyšším stupňom obmedzenia hospodárenia

Tabuľka č. 4. 9: Zastúpenie kategórií obmedzenia hospodárenia na pôdach vzhľadom na Nitrátovú direktívu v okrese Dunajská Streda

Kategória pôd	(% z poľnohospodárskej pôdy)
nezaradené	0,24
kategória A	4,82
kategória B	72,56
kategória C	22,38

Zdroj: www.podnemapy.sk

Pre záujmové územie okresu Dunajská Streda sa za zraniteľné oblasti ustanovujú pozemky poľnohospodársky využívané v katastrálnych územiach Báč 501441, Baka 501450, Baloň 501468, Bellova Ves 555517, Blahová 501484, Blatná na Ostrove 501492, Bodíky 503461, Boheľov 501506, Čakany 501514, Čenkovec 580554, Čiližská Radvaň 501531, Dolný Bar 501557, Dolný Štál 501611, Dunajská Streda 501433, Dunajský Klátov 555541, Gabčíkovo 501573, Holice 501581, Horná Potôň 501590, Horné Mýto 555568, Horný Bar 501603, Hubice 501620, Hviezdoslavov 501638, Jahodná 501654, Janíky 501662, Jurová 501671, Klúčovec 501689, Kostolné Kračany 501697, Kráľovičove Kračany 501701, Kútники 501719, Kvetoslavov 501727, Lehnice 501735, Lúč na Ostrove 501743, Macov 555606, Mad 555649, Malé Dvorníky 555665, Medvedov 501760, Mierovo 501778, Michal na Ostrove 501786, Ňarad 501930, Nový Život 501808, Ohrady 501816, Okoč 501824, Oľdza 501832, Orechová Potôň 501859, Padáň 501867, Pataš 501883, Potônske Lúky 582522, Povoda 555720, Rohovce 501891, Sap 501875, Šamorín 501905, Štvrtok na Ostrove 501913, Topolníky 501921, Trhová Hradská 555576, Trnávka 501956, Trstená na Ostrove 501964, Veľká Paka 501972, Veľké Blahovo 501981, Veľké Dvorníky 555673, Veľký Meder 501522, Vieska 555746, Vrakúň 502006, Vydrany 502014, Zlaté Klasy 502022.

4.1.3.4 Ochrana zdrojov nerastných surovín

Ochranu a využitie nerastného bohatstva upravuje najmä zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov, zákon NR SR č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení zákona NR SR č. 515/2008 Z. z., vyhláška MŽP SR č. 51/2008 Z. z., ktorou sa vykonáva geologický zákon a ďalšie právne predpisy.

✓ chránené ložiskové územie (CHLÚ)

CHLÚ zahŕňa územie, na ktorom by stavby a zariadenia, ktoré nesúvisia s dobývaním výhradného ložiska, mohli znemožniť alebo sťažiť dobývanie výhradného ložiska. Banský zákon vymedzuje rozdelenie nerastov na vyhradené a nevyhradené. Zdrojom údajov je ŠGÚDŠ (<http://mapserver.geology.sk/loziska/>).

V okrese Dunajská Streda sa nachádzajú 2 chránené ložiskové územia.

Tabuľka: Chránené ložiskové územia v okrese Dunajská Streda

Názov CHLÚ	Nerast	Názov organizácie	Sídlo
Šamorín	zemný plyn	SPP, a.s.	Bratislava
Šamorín	granát	ALAS SLOVAKIA, s.r.o.	Bratislava

Zdroj: <http://www.hbu.sk>

4.1.3.5 Ochrana kúpeľných a liečebných zdrojov

Problematiku ochrany kúpeľných a liečebných zdrojov rieši zákon NR SR č. 538/2005 Z. z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V rámci dokumentácie RÚSES je potrebné zachytiť nasledovné prvky týkajúce sa ochrany kúpeľných a liečebných zdrojov, ak sa v území nachádzajú:

- prírodný liečivý zdroj,
- prírodný minerálny zdroj,
- kúpeľné miesto,
- kúpeľné územie,
- ochranné pásmo prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov.

Na území okresu Dunajská Streda bol Inšpektorátom kúpeľov a žriediel a Štátnou kúpeľnou komisiou uznaný prírodný liečivý zdroj vyhlásený podľa osobitného predpisu vyhláškou MZSR č. 89/2000 zo 6.3.2000 vrt FGČ-1 v obci Šamorín, v katastrálnom území Čilistov.

Vrt FGČ-1 je prírodná liečivá voda, stredne mineralizovaná, hydrogenuhličitanovo-chloridová, sodná, horúca, s celkovou mineralizáciou 8 318,85 mg.l⁻¹, s teplotou vody 53,0 °C a s obsahom plynu CO₂ 101 mg.l⁻¹.

(<http://www.health.gov.sk/?ikz-prirodne-zdroje>,

http://www.health.gov.sk/Zdroje?/Sources/dokumenty/inspektorat_kupelov_a_zriedel/ikz/00-z089.pdf)

Vyskytuje sa tu 14 existujúcich minerálnych prameňov, ktoré sú bližšie opísané v kapitole 1.1.4.1 Hydrologické pomery.

4.1.3.6 Ochrana dochovaných genofondových zdrojov

Ochranu lesného reprodukčného materiálu ustanovuje zákon NR SR č. 138/2010 Z. z. o lesnom reprodukčnom materiáli v znení zákona č. 49/2011 Z. z. a zákona č. 73/2013. Ochranu zveri, rýb a včiel a činnosti s nimi spojené – poľovníctvo, rybárstvo a včelárstvo upravuje najmä zákon NR SR č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve v znení zákona NR SR č. 115/2013 Z. z., zákon NR SR č. 216/2018 Z.z. o rybárstve v znení neskorších predpisov a ďalšie právne predpisy.

Pre účely RÚSES zaraďujeme k tejto téme:

- uznané lesné porasty pre zber semenného materiálu kategórie A, B, výberové stromy, génové základne, semenné sady, klonové archívy,
- samostatné zverníky, samostatné bažantnice a uznané poľovné revíry, pre ktoré zákon o poľovníctve stanovuje podmienky na ochranu a zachovanie genofondu zveri,
- chránené rybárske oblasti, ktoré sa vyhlasujú na základe výsledkov ichtyologického prieskumu v záujme ochrany genofondu rýb a skvalitňovania stavu pôvodných druhov rýb.

✓ uznané lesné porasty pre zber semenného materiálu

O zastúpení uznaných lesných porastov v okrese Dunajská Streda informuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka č. 4. 10: Uznané porasty v okrese Dunajská Streda

Evidenčný kód	Drevina	Latinský názov	Rozloha porastu	Vek dreviny	LHC
agl211DS-001	JL	<i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gaertn.	3,23	35	Gabčíkovo
gro211DS-001	DL	<i>Quercus robur</i> L.	1,01	90	Gabčíkovo

Zdroj: NLC, 2018

✓ samostatné zverníky, samostatné bažantnice a uznané poľovné revíry

Podľa údajov z informačného portálu lesov (www.forestportal.sk) Národného lesníckeho centra (NLC) bolo k 10. 3. 2015 na celom území Slovenska evidovaných 1 876 poľovných revírov. Z toho je 42 samostatných zverník a 16 samostatných bažantníc. Okrem toho sa vykázalo v rámci poľovných revírov 47 uznaných zverník (nie sú samostatnými poľovnými revírmi) a 32 uznaných bažantníc. Priemerná výmera poľovných revírov v roku 2014 bola 2 374 ha.

Na území okresu Dunajská Streda sa nachádzajú nasledovné prevádzkarne farmového chovu voľne žijúcej zveri. (http://www.svssr.sk/zvierata/Zoznamy_schvalene.asp?cmd=resetall&Zoznamy=ostatne&Sekcia=37&Cinnost=0&Podsekcia=0).

Tabuľka č. 4. 11: Farmové chovy voľne žijúcej zveri v okrese Dunajská Streda

Pridelené číslo	Chované druhy	Názov prevádzkarne
SK-FCH-DS-263	Daniel, Muflón, Srnec	AGROSUN, spol. s. r. o. Štúrova 1090/7, 92901 Dunajská Streda
SK-FCH-DS-441	Daniel, Srnec	Doc. Ing. Štefan Gavorník CSc., Majerníková 4, 84105 Bratislava
SK-FCH-DS-401	Daniel, Diviak, Jeleň, Muflón, Srnec	Ing. Alexander Iró Kláštorská 44, 82105 Bratislava
SK-FCH-DS-394	Bažant, Daniel, Jeleň, Muflón, Srnec	Ján Razgyel Tonkovce 321, 93038 Nový Život
SK-FCH-DS-115	Daniel, Jeleň, Muflón	Juraj Végh, Radničné nám. 375/7, 92901 Dunajská Streda
SK-FCH-DS-486	Daniel	Karol Dvorák Ružový Háj 1376/38, 92901 Dunajská Streda
SK-FCH-DS-276	Bažant, Daniel, Muflón, Srnec	Katarína Czajliková JK Czajlik ranch, Dunajský Klátov 33, 93021 Dunajský Klátov
SK-FCH-DS-533	Bažant	Pavel Filo Horná Potôň 437, 93036 Horná Potôň
SK-FCH-DS-178	Srnec	Štefan Zsemlye, Medzijarky 992/13, 93005 Gabčíkovo
SK-FCH-DS-491	Daniel	Tibor Borbély Kľučiarove Kvačany 38, 93003 Kráľovičove Kvačany
SK-FCH-DS-126	Daniel, Jeleň, Muflón, Srnec	Zoltán Jakus, Malá ulica 1481/17, Gabčíkovo

Zdroj: www.svssr.sk

Uznanými poľovnými revírmi v okrese Dunajská Streda sú: Baka, Baka-Gabčíkovo, Baloň, Bažantnica Jahodná II., Blahová, Čakany, Čilizská Radvaň, Dolný Bar-Mad, Dolný Štál, Dunaj-Globus Dunajský Klátov, Dunajská Streda, Dvorníky, Gabčíkovo II., Gabčíkovo-Dunaj, Holice, Horná Potôň, Horný Bar, Hubice, Jahodná, Janíky, Kostolné Kračany, Kútniky, Kvetoslavov-Báč, Lehnice, Lúč na Ostrove, Macov-Trnávka, Maderét-Sokolce-Turi, Medvedov-Kľúčovec, Mierovo, Ňarad-Sap, Nový Život, Ohrady, Okoč-Opatovský Sokolec, Orechová Potôň, Padáň, Pataš, Pri Urbáriatoch Bodíky-Sulany, Rohovce, Samostatná bažantnica Dobor, Šamorín, Štvrtok na Ostrove, Topoľníky, Trhová Hradská-Horné Mýto, Veľká Paka, Veľké Blahovo, Veľký Meder I., Veľký Meder II., Vojka nad Dunajom, Vrakúň, Vydrany, Zlaté Klasy.

✓ chránené rybárske oblasti

V záujme ochrany genofondu rýb a skvalitňovania stavu pôvodných druhov rýb môže ministerstvo životného prostredia na základe výsledkov ichtyologického prieskumu, po prerokovaní s užívateľom, vyhlásiť časti revíru, prípadne celý rybársky revír za chránenú oblasť.

V chránenej oblasti je zakázané:

- loviť ryby akýmkoľvek spôsobom,
- rušiť neres rýb, vývoj plôdika a násady alebo zimovanie rýb,
- vykonávať ťažbu riečnych materiálov.

Medzi chránené rybárske oblasti v okrese Dunajská Streda patrí:

CHRO Dunaj č. 3 - CHRO

RO č. 2-0511-1-3 Dunaj č. 3, kaprový. Staré koryto Dunaja pri hati na obtoku VD Čunovo v úseku od dolnej hranice ihlanového sklzu po hať na obtoku. Správcom je SVP, š.p. OZ Bratislava. Užívateľom je SRZ rada Bratislava (<http://www.minzp.sk/oblasti/voda/rybarstvo/>).

4.1.4 Významné krajinné prvky bez legislatívnej ochrany

Významný krajinný prvok (VKP) je podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov definovaný ako taká časť územia, ktorá utvára charakteristický vzhľad, alebo prispieva k jej ekologickej stabilite, najmä les, rašelinisko, brehový porast, jazero, mokraď, rieka, bralo, tiesňava, kamenné more, pieskový presyp, park, aleja, remíza.

✓ genofondové lokality (GL)

Problematika genofondových lokalít je riešená v návrhovej časti RÚSES v kapitole 6.1.3 Ostatné ekostabilizačné prvky.

✓ významné geologické lokality

V okrese Dunajská Streda sa nachádzajú nasledovné významné geologické lokality. (http://apl.geology.sk/g_vglg/).

Klátovské rameno (ID 351)

Klátovské rameno je pravostranný prítok Malého Dunaja dlhý 25 km. Vyviera za obcou Orechová Potôň – Lúky. Na hornom úseku povrchový tok nemá súvislú hladinu, je tvorený radom jazierok. Zhruba od osady Csófta, kde priberá pravostranný prítok, nadobúda charakter pomerne veľkého toku. Voda je po vizuálnej stránke veľmi čistá, miestami plytká, miestami dosahuje hĺbku až 5 m. V Dunajskom Klátove priberá z pravej strany spojený Starý Klátovský a Klátovský kanál, ktoré aspoň čiastočne tiež vyvierajú v oblasti medzi Lehnicami a Bellovou Vsou. V Topoľníkoch Klátovské rameno priberá vody kanála Gabčíkovo-topoľníky a zakrátko ústi vo forme delty do Malého Dunaja. Klátovské rameno je zrejme prirodzeným výverom podzemnej vody s najväčším stálym prietokom na území Slovenska. Ide o morfológicky líniovo-korytový prameň, charakteristický postupným pribúdaním vody do koryta. Priemerný prietok za obdobie 1976 až 2009 možno odhadnúť na 2 000 l.s⁻¹ s možnými hraničnými stavmi – maximom 3 626 l.s⁻¹ a minimom 1 956 m³.s⁻¹.

Dunaj (ID 379)

Dunaj je druhá najdlhšia európska rieka a najdlhšia rieka v Európskej únii. Vzniká sútokom Brege a Brigachu v Čiernom lese (Nemecko), preteká južným Nemeckom, Rakúskom, Slovenskom, Maďarskom, Srbskom, potom tvorí po mnoho desiatok kilometrov rumunsko-bulharskú hranicu a ústí deltou do Čierneho mora na hraniciach medzi Rumunskom a Ukrajinou. Už starí Rimania poznali túto rieku, ktorá z veľkej časti tvorila severnú hranicu ich impéria, pod latinským názvom Danubius. Rieka a jej oblasť povodia sú hodnotným a jedinečným ekosystémom, ktorý poskytuje prostredie pre veľmi rôznorodú faunu a flóru.

4.1.5 Kultúrne-historicky hodnotné formy využívania krajiny

Františkánsky kláštor a Kalvária v obci Báč. Barokový kostol bol postavený v rokoch 1660 – 1674 a upravený v roku 1712. Kláštor františkánov je barokový a bol postavený súčasne s kostolom. Ide o dvojpodlažnú budovu s ústredným dvorom s priebežnou chodbou zaklenutou hrebienkovou krížovou klenbou. Kalvária bola postavená v roku 1867. Kalvária leží v blízkosti františkánskeho kláštora s Kostolom sv. Antona. Zastavenia Krížovej cesty lemujú polkruhový priestor okolo umelého návršia na ktorom sú tri kríže.

Kaštieľ a záhrada v Čakanoch. Barokový kaštieľ z konca 17. storočia, upravovaný v roku 1712 a prestavaný v roku 1824. Dal ho postaviť arcibiskup Juraj Szelephényi. Pri kaštieli, v ktorom v súčasnosti sídli detský domov, bol pôvodne menší francúzsky park, ktorý vyhlásili za chránený areál.

Kaštieľ v Čakanoch patrí spolu s kostolom na návrší k dominantným architektúram v obci. Architektúra kaštieľa vychádza zo silnej tradície slovenských renesančných opevnených kaštieľov s nárožnými baštami.

Kaštieľ v Dunajskej Strede. Takzvaný Žltý kaštieľ v Dunajskej Strede je určite najhonosnejšou historickou budovou mesta. Postavili ho v polovici 18. storočia v barokovom slohu, v nasledujúcom storočí bol však klasicisticky prestavaný, získajúc podobu, v ktorej sa zachoval dodnes. Kaštieľ je v súčasnosti sídlom Žitnoostrovského múzea.

Vodný mlyn v Dunajskom Klátove. Kultúrna technická pamiatka, vodný mlyn v Dunajskom Klátove sa nachádza na brehu Klátovského ramena Malého Dunaja v katastri obce Dunajský Klátov, okres Dunajská Streda. Je typickým príkladom spodkového mlyna. Terajšiu stavebnú úpravu získal pri prestavbe v roku 1920. V roku 2016 sa realizovala komplexná obnova budovy mlyna, zrekonštruovaný bol interiér aj exteriér a budova dostala novú strechu. (http://www.muzeum.sk/?obj=pamiatka&ix=zom_vmdv).

Kaštieľ a park v Gabčíkove. Pôvodne renesančný opevnený kaštieľ s baštami a vodnou priekopou, ktorý postavili v 17. storočí. Barokovo-klasicisticky ho prestavali koncom 18. storočia. V kaštieli sa narodil a vyrastal významný maďarský básnik 18. storočia László Amade (1704 – 1764). Umelecké predmety zozbierané počas stáročí, aj cenný rodinný archív boli po skončení druhej svetovej vojny rozkradnuté a zničené. Okolo kaštiela je park, ktorý je riešený vo voľnom krajinárskom slohu a nachádza sa v ňom 12 druhov exotických drevín. Najslávnejším dňom kaštiela a Amadeovcov bol 13. marec 1741, keď tu kráľovná Mária Terézia priviedla na svet svojho prvorodeného syna, neskoršieho cisára Jozefa II. O tejto udalosti je záznam v miestnej cirkevnej kronike a dokazuje to aj miestna tradícia, podľa ktorej sa cisár narodil v južnej nárožnej veži kaštiela.

Kaštieľ a park v Hubiciach. Vznikol prestavbou renesančného kaštiela v r. 1830. V súčasnosti sa využíva pre rekreačné účely. V kaštieľnom parku je druhý klasicistický tzv. Malý kaštieľ.

Vodný mlyn v Jahodnej. Tento mlyn často nazývajú aj mlyn Maticza podľa jeho pôvodného majiteľa. Používal sa najskôr ako lodný mlyn, avšak v roku 1893 ho prestavali na pobrežný kolový mlyn, ktorý slúžil na výrobu elektrickej energie, neskôr aj ako píla. Vďaka nádhernému prostrediu, sa stalo okolie vyhľadávaným miestom turistov a vodákov. Neskôr v roku 1982 tento mlyn dalo zrenovovať Vlastivedné múzeum v Galante, ktoré ho používalo ako vysutú expozíciu a zároveň mlyn sprístupnilo návštevníkom.

Kaštieľ a park v Lesných Kračanoch. Kaštieľ v klasicistickom slohu dal pravdepodobne okolo roku 1841 – 1843 postaviť Juraj Bartal údajne podľa projektu viedenského staviteľa Antona Trumana. Súčasťou areálu kaštiela je anglický park s viacerými novodobými objektmi obytnej a hospodárskej funkcie vybudovanými v druhej polovici 20. storočia. Murované tehlové oplotenie a kovová hlavná brána boli vybudované začiatkom 21. storočia. Dnes patrí areál kaštiela a parku súkromnému majiteľovi.

Kaštieľ vo Veľkom Légu. V roku 1880 začal Ľudovít Beňovský stavbu starého kaštiela, ktorého stavba sa pretiahla až do konca 19. storočia. Po Ľudovítovi prebral kaštieľ jeho syn Rudolf, ktorý však videl, že by takú veľkú budovu nevedel udržiavať v dobrom stave, a tak sa v roku 1929 začalo s búraním kaštiela. Zostalo iba východné nárožie s oktagonálnou vežou a zvyškami priliehlych krídel. V tom istom roku začal Rudolf so stavbou nového kaštiela, ktorý bol dokončený v roku 1930. Nový kaštieľ stojí na severnej strane. Tento kaštieľ bol postavený podľa vzoru anglických a škótskych kaštieľov v takzvanom romantickom pseudogotickom slohu.

Kaštieľ a park v Malej Lúči. Renesančný kaštieľ postavený začiatkom 17. storočia. Klasicisticky upravený v roku 1833.

Kaštieľ a park v Mierove. V roku 1746 si tu dal Pál Jeszenák postaviť kaštieľ v neskorom barokovom slohu, ktorý sa zachoval dodnes. V súčasnosti slúži po rekonštrukcii ako penzión.

Kaštieľ a park v Tonkovciach. Pôvodne sa jednalo o barokovú stavbu, zo začiatku 18. storočia bol Kaštieľ rozšírený a klasicisticky upravený v 19. storočí. Prízemie bolo upravované aj v roku 1930. V súčasnosti je v súkromnom vlastníctve po rekonštrukcii.

Kaštieľ a park v Rohovciach. *Kaštieľ*, pôvodne renesančný, postavený roku 1570, barokovo prestavaný v 1. polovici 18. storočia, západné priečelie upravené klasicisticky v 1. polovici 19. storočia. Kaštieľ obklopuje park, ktorý je chráneným areálom. V súčasnosti je v súkromnom vlastníctve.

4.2 Negatívne prvky a javy

Negatívne socioekonomické javy sa často v odbornej literatúre definujú aj ako stresové faktory vytvárané socioekonomickými aktivitami, ktoré negatívne ovplyvňujú prirodzený vývoj ekosystémov a životné prostredie a limitujú ďalšie aktivity.

Prvú samostatnú skupinu tvoria prírodné/prirodzene negatívne prvky a javy (stresové faktory), druhú predstavujú negatívne prvky a javy antropogénne. Na základe genézy možno tieto rozdeliť do dvoch podskupín a to: primárne stresové faktory – pôvodní pôvodcovia stresu a sekundárne stresové faktory – negatívne sprievodne javy realizácie ľudských aktivít v krajine (Izakovičová, 2000).

4.2.1 Prírodné/prirodzené stresové faktory

Dôsledkom pôsobenia prirodzených síl v krajine vznikajú javy, ktoré označujeme ako prírodné stresové faktory. Do ich skupiny zaraďujeme všetky geodynamické procesy, ktoré vznikajú v dôsledku náhleho uvoľnenia potenciálnej energie akumulovanej v seizmických, vulkanických, svahových, gravitačných systémov a podobne. V krajine sa vyskytujú prirodzene a organizmy sa na ne vedú adaptovať.

Radónové riziko

Radónové riziko predstavuje prirodzenú rádioaktivitu hornín, ktorá je podmienená prítomnosťou prvkov K, U a Th, ktoré emitujú gama žiarenie a podmieňujú vonkajšie ožiarenie.

V závislosti na objemovej aktivite radónu v pôdnom vzduchu a priepustnosti pôdy možno územie Slovenskej republiky rozdeliť do troch skupín podľa výšky radónového rizika s nasledovným pomerom: 53 % nízke, 46,7 % stredné a len 0,3 % SR s vysokým radónovým rizikom.

Pri hodnotení radónového rizika v záujmovom území sme vychádzali z údajov ŠGÚDŠ Geofyzikálne mapy - Mapy prírodnej rádioaktivity. V okrese Dunajská Streda prevláda stredný stupeň radónového rizika. Lokality s nízkym radónovým rizikom sa nachádzajú v severozápadnej časti okresu (k. ú. obcí Štvrtok na Ostrove, Čakany, Hviezdoslavov, Hubice, Mierovo, Ol'dza, Zlaté Klasy, Lehnice, Čenkovec, Nový Život, Janíky), juhovýchodnej časti okresu (k. ú. obcí Kľúčovec, Medved'ov, Čiližská Radvaň, Veľký Meder, Baloň, Ňarád, Sap) a čiastočne aj v strede okresu (k. ú. obcí Dunajská Streda, Povoda, Kostolné Kračany, Kráľovičove Kračany, Vrakúň, Kútniky, Vieska, Orechová Potôň).

Seizmicita

Seizmické ohrozenie vyjadruje pravdepodobnosť neprekročenia seizmického pohybu počas denného časového intervalu na zvolenej záujmovej lokalite.

Územia zaraďujeme na báze izolínie maximálnej možnej intenzity zemetrasenia. Určuje nám potenciálny výskyt zemetrasenia určitej intenzity. Seizmické ohrozenie sa vyjadruje v hodnotách makroseismickej intenzity (°MSK 64).

V okrese Dunajská Streda je juhovýchodná časť územia (k. ú. obcí Trhová Hradská, Topoľníky, Okoč, Dolný Štál, Veľký Meder, Čiližská Radvaň, Kľúčovec) pokrytá pásom 7. stupňa medzinárodnej stupnice MSK-64 (Medvedevova-Sponheuerova-Kárnikova stupnica). Stredná časť okresu leží v pásme 6 – 7. stupňa. Severovýchod okresu je v najnižšom riziku ohrozenia (6. stupeň MSK-64).

Svahové deformácie

Svahové deformácie sa prejavujú narušením stability hornín na svahu, čím vznikajú rôzne typy gravitačných deformácií. Geologická stavba Slovenska vytvára vhodné podmienky pre svahové pohyby a vznik celého radu konkrétnych deformácií svahov, ako sú blokové deformácie, zosuvy, zemné prúdy, a i.

Zosuvné riziko v niektorých regiónoch Slovenska v súčasnosti narastá aj v dôsledku intenzívnejšieho smerovania stavebnej činnosti z rovinných a mierne uklonených území do svahovitých a viac exponovaných oblastí. Tento trend je zrejmý najmä v obciach hornatých oblastí Slovenska. Spôsobuje ho nedostatok vhodných stavebných pozemkov v rovinných územiach, ale často aj cielené umiestnenie stavieb na svahy v dôsledku atraktivity prostredia (www.geology.sk).

Najrozšírenejším typom sú zosuvy, pri ktorých dochádza na svahu ku gravitačným pohybom horninového pokryvu po šmykových plochách.

V okrese Dunajská Streda sa svahové deformácie nenachádzajú.

Územie ohrozené lavínami

Lavínou označujeme náhly pohyb snehových más s objemom viac ako 100 m³ s dĺžkou viac ako 50 m z odtrhového, cez transportné až po akumulčné pásmo. Pre vznik lavín sú dôležité hlavne tri skupiny faktorov: geomorfologické, meteorologické a zloženie snehovej pokrývky.

Na území okresu Dunajská Streda sa nevyskytujú lavínózne svahy.

Inundačné územia

Inundačné územie je podľa § 20 zákona o ochrane pred povodňami č. 7/2010 Z. z., novely 292/2017 Z. z., územie priľahlé k vodnému toku, ktoré je počas povodní zvyčajne zaplavované vodou vyliatou z koryta. Inundačné územie smerom od koryta vodného toku vymedzuje:

a) záplavová čiara povodne vo vodnom toku, ktorá sa určuje:

1. výpočtom priebehu hladiny vody povodne so strednou pravdepodobnosťou výskytu, ktorej maximálny prietok odhadnutý ústavom sa dosiahne alebo prekročí priemerne raz za 100 rokov,
2. geodetickým meraním priebehu záplavovej čiary v čase kulminácie hladiny vody pri povodni, ktorej maximálny prietok ústav vyhodnotil ako prietok s dobou opakovania dlhšou ako priemerne raz za 50 rokov,

b) líniová stavba, ktorej účelom alebo jedným z účelov je ochrana pred povodňami, ak zabezpečuje ochranu pred povodňami pre maximálny prietok, ktorý sa dosiahne alebo prekročí priemerne raz za 100 rokov.

Rozsah inundačného územia je určený okresným úradom vyhláškou, na základe návrhu na určenie rozsahu inundačného územia, vypracovaného správcom vodohospodársky významných vodných tokov.

V okrese Dunajská Streda je inundačné územie vytýčené v nive Malého Dunaja a Dunaja. Inundačné územie v okolí Malého Dunaja je plošne určené ochrannými hrádzami a potenciálnym priebehom povodne pri storočnom prietoku Q_{100} . V prípade rovinatého územia okresu ide okrem klasických regionálnych (povrchových) záplav z vodného toku aj o záplavy z výstupu podzemných vôd. Inundačné územie je definované v obciach: Dunajská Streda, Jahodná, Malé Dvorníky, Veľké Dvorníky, Dunajský Klátov, Ohrady, Horné Mýto a Trhová Hradská. Inundačné územie Dunaja (kanál) je plošne vytýčené v okolí Gabčíkova a Ňaradu a je určené priebehom ochranných hrádzí resp. násypov ciest. Podobne ako pri Malom Dunaji aj tu ide okrem klasických povrchových povodní aj o povodne z výstupu povrchových vôd. Na pravom brehu kanálu – v nive starého toku Dunaja je územie s prirodzenou inundáciou, čiastočne regulované ochrannými hrádzami.

4.2.2 Antropogénne stresové faktory

Do tejto skupiny patria všetky hmotné i nehmotné prejavy ľudských činností, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú prirodzený vývoj ekosystémov. Stresor v krajine možno definovať ako negatívny faktor, ktorý v rôznom časovom horizonte vyvolá v krajinnom ekosystéme stres, teda zapríčiňuje negatívne, často nezvratné zmeny. Ide o faktor prostredia, ktorý negatívne pôsobí na prirodzený vývoj krajinných ekosystémov. Objektom pôsobenia tu nie je len živý organizmus, ale ekosystém ako celok.

4.2.2.1 Primárne stresové faktory

Primárne antropogénne stresové javy (prvotní pôvodcovia stresu) sa prejavujú plošným záberom prírodných ekosystémov. Charakteristickým znakom týchto stresorov je ich jednoznačné plošné vymedzenie v krajine. Dôsledkom lokalizácie primárnych stresových faktorov je zmena štruktúry a využívania krajiny (zánik prirodzených ekosystémov v dôsledku vývoja antropických aktivít), ako i ohrozenie migrácie bioty v dôsledku bariérového pôsobenia týchto stresorov. Primárne stresové faktory sa podrobnejšie hodnotia v rámci SKŠ. Patria sem nasledujúce antropogénne, resp. poloprírodné prvky:

- areály priemyselných podnikov, výrobných prevádzok a skladov, logistické centrá, dobývacie areály,
- poľnohospodárske areály,
- sídelné plochy,
- rekreačné a športové areály,
- zariadenia technickej infraštruktúry,
- dopravné zariadenia,
- vodohospodárske zariadenia – bariéry na vodných tokoch,
- hydromelioračné opatrenia a zariadenia,
- veľkoblková orná pôda.

Areály priemyselných podnikov, výrobných prevádzok a skladov, logistické centrá, dobývacie areály

Podľa charakteru výroby majú negatívne účinky na kvalitu vody, hlučnosť, prašnosť, zápach, znečistenie ovzdušia a podobne. Súčasným negatívnym trendom je umiestňovanie týchto areálov na najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôde.

Tabuľka č. 4. 12 informuje o priemysle v okrese Dunajská Streda a v tabuľke č. 4. 13 sa nachádzajú dobývacie priestory.

Tabuľka č. 4. 12: Prehľad priemyselných podnikov a výrobných prevádzok v okrese Dunajská Streda

Odvetvie	Názov firmy	k. ú.	Produkcia
odpadové hospodárstvo	FCC Slovensko s. r. o.	Dunajská Streda	zaobchádzanie s odpadmi
automobilový priemysel	Banner Baterie SR s. r. o.	Dunajská Streda	dovoz a distribúcia autobatérií, priemyselných batérií, vyvažovacích závaží a príslušenstva
strojársky priemysel	WERTHEIM s. r. o.	Dunajská Streda	výroba bezpečnostných dvier, trezorov, výroba tovarov zo železa
	HYDRAULIKA DS s. r. o.	Dunajská Streda	výroba hydraulických valcov
	c2i s. r. o.	Dunajská Streda	návrh, výroba a predaj inovatívnych kompozitných výrobkov
	Cargo - Partner SR s. r. o.	Dunajská Streda	všeobecná logistika
	Metrans a. s.	Dunajská Streda	skladovanie kontajnerov, preprava námorných kontajnerov
	WOLFCRAFT SK s. r. o.	Dunajská Streda	elektrotechnika a výrobná činnosť - pracovné pomôcky, náradie, nástroje, pracovné stoly
	Schindler Dunajská Streda a. s.	Dunajská Streda	výroba eskalátorov a pohyblivých chodníkov
potravínársky priemysel	Fornetti Slovakia s. r. o.	Dunajská Streda	výroba a predaj mrazených pečárnských polotovarov
	DANUBIA a. s.	Dunajská Streda	výroba a predaj cukrárenských i pečárnských výrobkov
	ISTERMEAT a. s.	Dunajská Streda	spracovanie mäsa

Odvetvie	Názov firmy	k. ú.	Produkcia
textilný priemysel	DUNATEX a. s.	Dunajská Streda	výroba pracovných odevov a ochranných odevov
chemických výrobkov	Europack a. s.	Dunajská Streda	výroba plastových výrobkov
obuvnícky priemysel	Deichmann-Logistik Sk s. r. o.	Dunajská Streda	logistika obuvi

Zdroj: www.NEIS.sk

Tabuľka č. 4. 13: Dobývacie priestory v okrese Dunajská Streda

Názov organizácie	Názov DP	Lokalizácia	Surovina	Informácia o ťažbe
ALAS SLOVAKIA s. r. o.	Okoč	Okoč	štrkopiesky a piesky	ťažné ložisko
ALAS SLOVAKIA s. r. o.	Okoč I	Okoč	štrkopiesky a piesky	ťažné ložisko

Zdroj: www.geology.sk

Polnohospodárske areály

Polnohospodárske areály bývajú zväčša situované na okraji sídiel. Ich plošný záber a mierka sú dominantné predovšetkým pri vidieckych sídlach v porovnaní ich výmery s výmerou samotného sídla. Častým javom býva ich nevhodné umiestňovanie na vizuálne exponovaných miestach, bez akejkoľvek izolácie vegetáciou. Medzi negatívne vplyvy poľnohospodárskych areálov patrí ich plošný záber s oplotením, zápach zo živočíšnej či inej výroby, hluk (predovšetkým pri areáloch so zmenenou či pridruženou funkciou), degradácia pôdy, znečistenie vody a podobne.

Súčasnú organizačnú štruktúru poľnohospodárstva tvoria poľnohospodárske podniky transformované z bývalých jednotných roľníckych družstiev a štátnych majetkov, alebo vzniknuté z nových právnych subjektov, ktoré zabezpečujú poľnohospodársku výrobu na základe zmlúv s vlastníkmi pôdy. Nachádzajú sa takmer v každej obci. Prevažujú subjekty zamerané na rastlinnú výrobu. Niektoré poľnohospodárske areály alebo objekty sú určené hlavne pre spracovávanie a uskladňovanie krmovín a pre ustajnenie hospodárskych zvierat napr. ošipáných, hovädzieho dobytku, hydiny. Niektoré areály, resp. objekty majú čiastočne, alebo úplne zmenenú funkciu, hlavne na drobnú priemyselnú výrobu, ako priestory na parkovanie poľnohospodárskych strojov, prípadne sú už nefunkčné. K najvýznamnejším poľnohospodárskym objektom patria napr. Poľnohospodárske družstvo vo Veľkom Blahove, Poľnohospodárske družstvo Jurová, Poľnohospodárske družstvo Horná Potôň, Agrofarm - Poľnohospodárske družstvo Ohrady, Poľnohospodárske družstvo vo Veľkom Mederi, Poľnohospodárske družstvo podielnikov Horný Bar, Podielnícke poľnohospodárske družstvo Trhové Mýto Trhová Hradská a iné.

V blízkosti poľnohospodárskych areálov sa nachádzajú hnojiská, ktoré sú potenciálnym nebezpečenstvom pre znečisťovanie podzemnej, ale aj povrchovej vody v dôsledku odtokania hnojovky. Identifikovaných bolo 27 hnojísk. Jedná sa o vybudované nepriepustné hnojiská so zásobníkom na hnojovicu. Mnohé z nich nespĺňajú kritériá podľa STN 46 5710, sú to tzv. poľné (nespevnené) hnojiská, ktoré predstavujú potenciálnu environmentálnu záťaž.

Sídelné plochy

Koncentrácia obytných súborov súvisiaca s infraštruktúrou a vybavením zahŕňa v sebe celý rad negatívneho pôsobenia od zaťaženia hlukom, znečistenia vôd až po východisko pre šírenie invázných druhov rastlín a živočíchov.

Sídelná zástavba je v záujmovom území tvorená bytovou a domovou zástavbou s verejnými administratívnymi a obchodnými budovami, objektmi služieb, komunikáciami, záhradami, detskými ihriskami a rekreačnými a športovými objektmi. Ich súčasťou je aj rozptýlené vidiecke osídlenie, nazývané ako majere (lokálne tane), ktoré vytvárajú typický ráz kultúrnej krajiny. V minulosti plnili produkčnú a obytnú funkciu a súčasnosti sa mnohé z nich zmenili na chalupy a plnia hlavne rekreačnú funkciu. Mnohé sa nevyužívajú vôbec a chátrajú. V záujmovom území sa nachádza 63 vidieckych sídiel a 4 mestá (Dunajská Streda, Šamorín, Gabčíkovo, Veľký Meder). Sídelné plochy sa vyznačujú silným stupňom urbanizácie a to rozvojom obytných satelitných zón a v mestách je to tiež vznik nákupných a priemyselných zón. Najvýznamnejším

sídlom okresu je mesto Dunajská Streda, v ktorej sa centralizujú všetky služby. Je dôležitým administratívnym, obchodným aj rekreačným centrom s výrazným prejavom urbanizačného procesu. Mestá a obce majú negatívny vplyv hlavne ako zdroj zaťaženia hlukom, zdroj znečistenia ovzdušia cestnou dopravou a podobne.

Rekreačné a športové areály

Stupeň negatívneho vplyvu rekreácie a cestovného ruchu na ekologickú stabilitu je možné hodnotiť nepriamo na základe počtu návštevníkov za rok, materiálo-technického vybavenia, počtu a druhu horských dopravných zariadení, typu rekreačného využitia a podobne. Ich stresový účinok je podľa charakteru využitia celoročný alebo sezónny. Zvlášť negatívny dopad majú lyžiarske areály, ktoré agresívnym záberom zaberajú atraktívne polohy horských masívov.

Významnú úlohu pri rozvoji sídelných plôch zohráva prítomnosť vody v krajine aj priamo v sídlach. V mnohých obciach sa nachádzajú vodné plochy a toky (Sap, Nárad, Dunajský Klátov a i.), čo má za následok rozvoj športovo-rekreačných aktivít (rybolov, člnkovanie, kanoistika a pod.). V ich blízkosti vznikajú detské ihriská a oddychové zóny. Prítomnosť vody zabezpečuje vznik rekreačných a športových areálov aj mimo zastavaného územia. Hrádze vodných tokov a odľahlých komunikácií umožnili vznik cyklotrás (Topoľníky, Okoč, Opatovský Sokolec, Gabčíkovo a pod.). V JZ časti okresu, pozdĺž Vodného diela Gabčíkovo (Gabčíkovo, Bodíky, Vojka nad Dunajom, Dobrohošť) sa nachádzajú chatové osady slúžiace na oddych a rekreáciu. V záujmovom území sa z rekreačných a športových areálov nachádzajú napr. Park Malkia v Orechovej Potôni, Historický park v Hubiciach, termálne kúpaliská vo Veľkom Mederi, Dunajskej Strede, Topoľníkoch a i., Vodný mlyn Dunajský Klátov, golfové ihrisko v Báci a ďalšie.

Zariadenia technickej infraštruktúry - energetické zariadenia a produktovody

Elektrovody VVN, VN, trafostanice, elektrárne, veterná parky, fotovoltaičné elektrárne, teplárne, ropovod, plynovod a iné predstavujú predovšetkým líniový bariérový efekt rôznemu druhu bioty. Vzhľadom na prítomnosť a distribúciu rôznych druhov energií sú potenciálnym nebezpečenstvom pre človeka i živočíchov v danom území.

Fotovoltaičné elektrárne ako aj elektrické vedenie majú negatívny vplyv hlavne vo forme záberu pôdy a negatívneho estetického účinku. Areály fotovoltaičných elektrární sa nachádzajú v katastrálnych územiach Kútiky, Klúčovec, Orechová Potôň, Dolný Bar, Kostolné Kľačany.

Záujmové územie má vlastný zdroj energie a optimálnu energetickú infraštruktúru. Má priaznivú polohu voči nadradeným elektroenergetickým uzlom. Sú to najmä zariadenia uzol 400 kV Gabčíkovo a elektroenergetické uzly napájané sústavou vedení VVN 110 kV. Celé územie je elektrifikované distribučnými sieťami VVN a VN. Významným zdrojom energie je Vodné dielo Gabčíkovo a zdroj elektrickej energie v teplárni cukrovaru v Dunajskej Strede. Cez územie prechádza plynovod Bratislava - Dunajská Streda DN 300, PN 25. V meste Veľký Meder sa napr. nachádza regulačná stanica zemného plynu, z ktorej sú zásobované mestská časť Ižop a PD Nový dvor.

V k. ú. Gabčíkovo a Dunajská Streda sa nachádzajú dve transformovne.

Dopravné zariadenia

Cestná sieť, železničná sieť, letiská, prístavy a iné okrem významného bariérového efektu sú výrazným zdrojom hlučnosti.

Doprava (najmä cestná) je celkovo považovaná za hlavný zdroj zhoršenia kvality ovzdušia, výrazný zdroj hluku a vibrácií, vytvára tlak na pôdu. Vo výfukových plynch motorových vozidiel je zo znečisťujúcich látok okrem prachových častíc (PM₁₀ a PM_{2,5}) aj oxid dusičitý, oxid uhoľnatý a karcinogény ako benzén a benzo-a-pyrén (polyaromatické uhľovodíky, ktoré pretrvávajú v živých organizmoch) a iné. Negatívny vplyv má aj zimný posyp na komunikáciách, ktorý sa tu vyskytuje často aj viac ako polovicu roka (sekundárna prašnosť). V okrese Dunajská Streda sa nachádzajú cesty I. triedy, II. triedy. Cesty III. triedy majú najväčšie zastúpenie, ich hustota je najväčšia v okolí mesta Dunajská Streda a najmenšia je vo východnej časti okresu. Aktuálne prebieha výstavba rýchlostnej komunikácie R7.

Železničná sieť je tvorená železničnou traťou Bratislava - Komárno, ktoré prechádza naprieč záujmovým územím, traťou medzi Dunajskou Stredou a Gabčíkovom, Kvetoslavom a Šamorínom. Železničná doprava negatívne vplýva najmä: hlukom, znečisťovaním ovzdušia, záberom a znehodnocovaním pôdy, vibráciami, znečisťovaním vôd a odpadmi.

Letisko sa nachádza v Dunajskej Strede, Malé Blahovo - športové letisko, letisko Dunajský Klátov určené na letecké práce. Letecká doprava má negatívny vplyv v podobe znečistenia ovzdušia, vysokej spotreby paliva, hluku a znečistenie okolia letísk.

V záujmovom území sa realizuje aj lodná doprava na Dunaji a Vodnom diele Gabčíkovo.

Vodohospodárske zariadenia – bariéry na vodných tokoch

Bariéry na vodných tokoch ako vodné diela, malé vodné elektrárne, hate, úpravy na tokoch a ostatné, predstavujú významné narušenie pozdĺžnej spojitosti riek a biotopov.

V okrese Dunajská Streda sa nachádzajú štyri malé vodné elektrárne v k. ú. Veľké Blahovo, Dobrohošť a dve malé vodné elektrárne v k. ú. Baka. Okrem negatívneho vplyvu na vodné organizmy (napr. migrácia rýb, zmena druhového zastúpenia rýb, narušenie migračných trás) každá vodná elektrárň spôsobuje sedimentáciu. Na dne pri zastavení prúdenia v hati sedimentujú dopravené splaveniny, z ktorých je veľká časť biologického pôvodu a následne produkuje množstvo metánu.

V území nevyskytujú účelne vybudované rybovody. Jediným potenciálnym rybovodom je Hať na obtoku VD Gabčíkovo, ktorá sa v súčasnosti používa ako pomocná hať regulujúca prietok do Dunaja pod prehradením a čiastočne ako rybovod.

Hydromelioračné zariadenia

Ako hydromelioračné zariadenia sú súhrnne označované závlahové a odvodňovacie systémy. V zmysle vodného zákona (č. 364/2004 Z. z.) sa meliorácie definujú ako súbor činností, stavieb a zariadení zaisťujúcich zlepšenie prírodných podmienok využívania pôdy úpravou vodných pomerov v pôde.

Hydromelioračné zariadenia vybudované v rokoch 1960 – 1990 boli určené na reguláciu nepriaznivých vodno-vzdušných pomerov v poľnohospodárskych pôdach a tým zvýšenie, resp. stabilizáciu ich produkčného potenciálu. Závlahové systémy boli na Slovensku vybudované na rozlohe cca 350 000 ha. Odvodňovacie systémy boli vybudované na ploche 450 000 ha so súvisiacou sieťou odvodňovacích kanálov s celkovou dĺžkou 5 844 km, t. j. 6 450 kanálov. Správu a prevádzku závlahových a odvodňovacích vodných stavieb vykonáva podnik Hydromeliorácie, š. p. V roku 2017 Hydromeliorácie, š. p. Bratislava zabezpečovali správu a prevádzku majetku štátu v nasledovnej štruktúre: výmera závlah 319 048,07 ha, 481 závlahových čerpacích staníc, 24 odvodňovacích čerpacích staníc, dĺžka odvodňovacích kanálov 52 596 km, dĺžka závlahových kanálov 254 km, dĺžka závlahovej rúrovej siete 9 503 km. (www.hydromelioracie.sk)

V súčasnosti je časť melioračných zariadení opustená, resp. sa nevyužíva, a to hlavne z ekonomických dôvodov. Všetky tieto nevyužívané zariadenia poškodzujú kvalitu životného prostredia oveľa viac, ako keby sa pravidelne využívali a udržiavali, napr. zanesené malé vodné nádrže, neudržiavané malé vodné toky, nefungujúca drenáž, opustené terasové stupne, rozbité čerpacie stanice atď. (Stredňanský, 1998).

Negatívne javy odvodňovania možno definovať nasledovne:

- defekty fungovania odvodňovacích sústav,
- použitie nevhodného spôsobu hydromeliorácií,
- vysušenie pôdy a vysušovanie krajiny ako celku, čo môže mať za následok pokles výdatnosti prameňov, zníženie retenčnej schopnosti krajiny, ohrozovanie zásobovania obyvateľstva vodou.

Umelé závlahy sa pri intenzívnom obhospodarovaní poľnohospodárskej pôdy v oblastiach s nízkym ročným úhrnom zrážok podieľajú na chemickej degradácii pôdy. Závlahy sú pre udržanie a zvyšovanie produkcie potrebné, ale majú aj negatívne dôsledky:

- negatívne dlhodobé následky na úrodnosť pôd,
- zvýšenia zasoľovania pôd,
- zhoršenie kvality humusu,

- zhoršenie fyzikálno-chemických vlastností,
- zvyšovanie vyplavovania živín,
- vyplavovanie dusičnanov a ich prenikanie do väčších hĺbok v pôdnom profile,
- akútne mikrobiálne znečistenie,
- riziko výstupu ťažkých kovov.

V okrese Dunajská Streda sa nachádza 33 čerpacích staníc v k. ú. Vydrany, Benkova Potôň, Štvrtok na Ostrove (2), Dolná Potôň, Rastice, Mliečno, Blatná na Ostrove, Sása, Mierovo, Lesné Kračany, Dolné Topoľníky, Veľká Budafa, Bučuháza, Michal na Ostrove, Veľký Meder, Horné Janíky, Opatovský Sokolec, Hviezdoslavov, Bellova Ves, Čenkovce, Dolná Bar (2), Jahodná, Padáň, Tône, Vieska (2), Malé Blahovo (2), Horný Štál, Veľký Lág a Vrakúň. Celková výmera zavlažovaných plôch je 49 702,2 ha v k. ú. Zlaté Klasy, Vydrany, Vrakúň, Vieska, Veľký Meder, Veľké Dvorníky, Veľké Blahovo, Veľká Paka, Trnávka, Trhová Hradská, Topoľníky, Štvrtok na Ostrove, Šamorín, Povoda, Potônske Lúky, Pataš, Padáň, Orechová Potôň, Oľdza, Oľoč, Ohrady, Nový Život, Michal na Ostrove, Mierovo, Malé Dvorníky, Mad, Macov, Lúč na Ostrove, Lehnice, Kvetoslavov, Kútniky, Kráľovičove Kračany, Kostolné Kračany, Jurová, Janíky, Jahodná, Hviezdoslavov, Hubice, Horné Mýto, Horná Potôň, Holice, Gabčíkovo, Dunajská Streda, Dolný Štál, Dolný Bar, Dobrohošť, Čenkovce, Čakany, Boheľov, Blatná na Ostrove, Blahová, Bellova Ves, Baka a Báč.

Tabuľka č. 4. 14: Zoznam otvorených kanálov v okrese Dunajská Streda

Katastrálne územie	Výmera m ²	Katastrálne územie	Výmera m ²
Blatná na Ostrove	997	Padáň	9 204
Blatná na Ostrove	1 565	Padáň	5 552
Blatná na Ostrove	113	Padáň	6 947
Blatná na Ostrove	507	Padáň	6 507
Bučuháza	4 818	Padáň	4 848
Blatná na Ostrove	997	Padáň	3 253
Blatná na Ostrove	18 925	Padáň	41
Blatná na Ostrove	8241	Padáň	9 053
Bellová Ves	13 536	Padáň	11 405
Kľúčovec	2 742	Padáň	7 607
Gabčíkovo	2 892	Padáň	18 184
Gabčíkovo	1 360	Padáň	8 073
Gabčíkovo	3 147	Mliečno	28 543
Gabčíkovo	1 024	Bučuháza	14 294
Gabčíkovo	6 492	Horné Janíky	6 588
Gabčíkovo	16 046	Dolné Janíky	167
Gabčíkovo	4 341	Bodíky	18 536
Gabčíkovo	1 717	Bodíky	4 772
Gabčíkovo	137	Bodíky	16 897
Gabčíkovo	30 455	Bodíky	4 262
Gabčíkovo	7 143	Bodíky	950
Gabčíkovo	2 696	Bodíky	47 010
Gabčíkovo	16 363	Tône	570
Gabčíkovo	6 473	Michal na Ostrove	5 973
Gabčíkovo	15 459	Michal na Ostrove	14 215
Gabčíkovo	26 010	Čakany	5 265
Gabčíkovo	7 919	Čakany	3 289
Gabčíkovo	3 229	Čakany	8 709
Gabčíkovo	6 832	Čakany	5 251
Gabčíkovo	2 816	Čakany	4 618
Gabčíkovo	3 147	Čakany	7 971
Gabčíkovo	8 220	Horná Potôň	1 265
Gabčíkovo	8 024	Blahová	4 202
Gabčíkovo	3 031	Blatná na Ostrove	18 925

Katastrálne územie	Výmera m ²	Katastrálne územie	Výmera m ²
Gabčíkovo	3 442	Blatná na Ostrove	8 241
Gabčíkovo	11 913	Veľký Meder	18 162
Pataš	1 572	Veľký Meder	5 016
Pataš	286	Veľký Meder	14 481
Vrakúň	23 122	Veľký Meder	3 098
Vrakúň	15 643	Veľký Meder	509
Vrakúň	3 106	Veľký Meder	483
Vrakúň	5 962	Veľký Meder	4 652
Vrakúň	6 454	Veľký Meder	4 137
Vrakúň	214	Veľký Meder	11 961
Vrakúň	7 023	Veľký Meder	17 210
Vrakúň	2 520	Boheľov	10 108
Vrakúň	16 169	Boheľov	7 142
Vrakúň	3 248	Boheľov	1 827
Vrakúň	22 785	Boheľov	5 560
Vrakúň	20 496	Boheľov	8 409
Vrakúň	3 247	Boheľov	3 521
Vrakúň	5 814	Boheľov	17 678
Vrakúň	9 044	Vydrany	8 151
Vrakúň	9 514	Vydrany	2 821
Vrakúň	5 820	Vydrany	9 585
Vrakúň	13 380	Vydrany	7 643
Vrakúň	5 451	Vydrany	6 277
Vrakúň	4 161	Vydrany	6 508
Okoč	256	Vydrany	1 300
Padáň	11 162	Dolný Stál	570

Zdroj: www.hydromeliacie.sk

Plochy intenzívneho poľnohospodárstva – veľkobloková orná pôda

Ide o makroštruktúry ornej pôdy, ktoré do značnej miery znižujú stabilitu krajiny a javia sa ako významný negatívny prvok pre zníženie priechodnosti krajiny.

V okrese Dunajská Streda sa veľkobloková orná pôda nachádza v každom jednom katastrálnom území vzhľadom na to, že okres sa nachádza v nížine. Veľké bloky ornej pôdy vytvárajú homogénny vzhľad krajiny. Ďalším negatívnym vplyvom je pokles druhej diverzity, zníženie životného priestoru mnohých druhov rastlín a živočíchov. Pre zníženie negatívneho vplyvu je potrebná fragmentácia ornej pôdy t. j. rozdelenie veľkoblokovej ornej pôdy na menšie parcely napr. výsadbou nelesnej drevinovej vegetácie. Týmto zároveň zvýšime druhovú diverzitu a umožníme aj migráciu jednotlivým druhom rastlín a živočíchov.

Ostatné prvky

V okrese Dunajská Streda sa nenachádzajú žiadne iné prvky s negatívnym vplyvom.

4.2.2.2 Sekundárne stresové faktory

Sekundárne antropogénne stresové javy ako negatívne pôsobiace sprievodné javy ľudských aktivít v krajine nie sú vždy priestorovo ohraničené. Ich pôsobenie sa prejavuje ohrozením resp. narušením prirodzeného vývoja ekosystémov.

Fyzikálna degradácia pôdy

V zmysle zákona NR SR č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy degradáciou pôdy označujeme fyzikálne, chemické a biologické poškodenie a znehodnotenie poľnohospodárskej pôdy, ako je

vodná erózia a veterná erózia, zhutnenie, acidifikácia, kontaminácia rizikovými látkami, škodlivými rastlinnými organizmami a živočíšnymi organizmami a mikroorganizmami.

Medzi hlavné prejavy fyzikálnej degradácie pôdy patrí zhutnenie a erózia pôd.

Erózia pôdy

Erózia pôdy patri k sekundárnym stresovým faktorom, ktoré negatívne pôsobia na poľnohospodársky pôdny fond a poľnohospodársku výrobu a to ohrozením, resp. narušením prirodzeného vývoja bioty a narúšaním pôdneho krytu. Erózia má za následok aj urýchľovanie zanášania vodných nádrží, tokov a kanalizácie. V našich podmienkach sa na nej podieľa najmä vodná, v menšej miere aj veterná, riečna a orbová (antropogénna) erózia. Predmetom riešenia je identifikovať:

- potenciálnu vodnú eróziu, prípadne reálne prejavy výmoľovej erózie
- potenciálnu veternú eróziu

Najrozšírenejšou formou v našich pôdno-klimatických podmienkach je vodná erózia, ktorá je vyvolávaná hlavne mechanickou silou povrchovej tečúcej vody, predstavuje odnos pôdnej hmoty po svahoch stekajúcou vodou, pochádzajúcou z extrémnych zrážok a náhleho topenia snehu, jej translokáciou a akumulovaním na inom mieste.

Dôsledkom tohto procesu je vytváranie nežiaducich foriem (stružky, ryhy, výmole), stenčovanie pôdneho profilu, strata jemnozeme a živín, zhoršovanie textúry a štruktúry pôdy a vodného režimu, znižovanie úrodnosti, poškodzovanie rastlinného krytu, znečisťovanie vodných tokov, zanášanie vodných nádrží a pod.

Reálna erózia vyjadruje intenzitu pôdných strát alebo postihnutú plochu pôdneho povrchu eróziou, hustotu erózných rýh atď.

Potenciálna vodná erózia

Označuje eróziu, ku ktorej by došlo na povrchu pôdy vplyvom pôsobenia prírodných činiteľov za predpokladu, že by tento povrch nebol porastený žiadnou protierózne odolnou vegetačnou pokrývkou a neboli by na ňom vykonané žiadne protierózne opatrenia. Činiteľmi, ktoré majú vplyv na potenciálnu eróziu, sú najmä náchylnosť pôdy na eróziu (vplyv pôdotvorného substrátu - geologického podložia), sklon svahu, dĺžka svahu a klimatické činitele. Na vyjadrenie erózneho ohrozenia sa využil model stanovenia potenciálnej vodnej erózie RUSLE (Revidovaná univerzálna rovnica straty pôdy), kde najväčší rozdiel oproti USLE je vo využití morfometrického parametra špecifická prispievajúca plocha pri výpočte topografického faktora. Špecifická prispievajúca plocha vo väčšej miere vystihuje potenciál reliéfu k tvorbe sústredeného povrchového odtoku. Potenciálna erózia bola vyhodnotená len na poľnohospodárskom pôdnom fonde, počítaná však bola aj mimo poľnohospodárskej pôdy.

Hodnoty erózneho ohrozenia sme do jednotlivých kategórií zaradili nasledovne:

- žiadna až slabá miera erózie so stratou pôdy $0 - 4 \text{ t} \cdot \text{ha}^{-1} \cdot \text{rok}^{-1}$,
- stredná miera erózie so stratou pôdy $4 - 10 \text{ t} \cdot \text{ha}^{-1} \cdot \text{rok}^{-1}$,
- vysoká miera erózie so stratou pôdy $10 - 30 \text{ t} \cdot \text{ha}^{-1} \cdot \text{rok}^{-1}$,
- extrémna miera erózie so stratou pôdy $> 30 \text{ t} \cdot \text{ha}^{-1} \cdot \text{rok}^{-1}$.

V okrese Dunajská Streda vďaka rovinatému charakteru územia Podunajskej roviny je ohrozenie potenciálnou eróziou na poľnohospodárskej pôde minimálne, resp. žiadne.

Tabuľka č. 4. 15 Ohrozenie poľnohospodárskej pôdy potenciálnou vodnou eróziou

Erózne ohrozenie	Plocha (ha)	Plocha (%)
žiadne až nízke erózne ohrozenie	79 964,9	100,0
stredné erózne ohrozenie	13,7	0,0
vysoké erózne ohrozenie	1,3	0,0
extrémne vysoké erózne ohrozenie	0,2	0,0

Zdroj: Esprit, s. r. o., 2018

Potenciálna veterná erózia

Veterná erózia je degradačným procesom, ktorý spôsobuje škody nielen na poľnohospodárskej pôde a výrobe, odnosom ornice, hnojív, osív a ničením poľnohospodárskych plodín, ale aj zanášaním komunikácií, vodných tokov, vytváraním návejov a znečisťovaním ovzdušia. Veterná erózia pôsobí rozrušovaním pôdneho povrchu mechanickou silou vetra (abrázia), odnášaním rozrušovaných častíc vetrom (deflácia) a ukladaním týchto častíc na inom mieste (akumulácia). Potenciálna veterná erózia bola vyjadrená pre poľnohospodárske pôdy metodikou podľa STN 75 4501 (2000).

Potenciálnu veternú eróziu možno rozdeliť do nasledovných kategórií:

- žiadna až slabá miera erózie so stratou pôdy do $0,7 \text{ t} \cdot \text{ha}^{-1} \cdot \text{rok}^{-1}$
- stredná miera erózie so stratou pôdy $0,7 - 22 \text{ t} \cdot \text{ha}^{-1} \cdot \text{rok}^{-1}$
- vysoká miera erózie so stratou pôdy $22 - 75 \text{ t} \cdot \text{ha}^{-1} \cdot \text{rok}^{-1}$
- extrémna miera erózie so stratou pôdy $> 75 \text{ t} \cdot \text{ha}^{-1} \cdot \text{rok}^{-1}$

V okrese Dunajská Streda sa prejavy veternej erózie môžu vyskytovať na miestach s ľahšími pôdami. Rovinatý charakter územia nekladie vetru bariéru a tak je poľnohospodárska pôda vystavená jeho eróznemu účinku. Najviac ohrozené sú pôdy v obciach Janíky, Zlaté Klasy, Topoľníky, Kútniky, Štvrtok na Ostrove a Šamorín. Miera ohrozenia sa môže zvyšovať vplyvom klimatických činiteľov ako je sucho, smer a rýchlosť vetra, ale aj pôsobením človeka najmä obnažením a narušením pôdneho horizontu napríklad po orbe, alebo ťažbe.

Tabuľka č. 4. 16: Ohrozenie poľnohospodárskej pôdy potenciálnou veternou eróziou

Erózne ohrozenie	Plocha (ha)	Plocha (%)
žiadna až slabá erózia	64 863,8	81,1
stredná erózia	9 997,5	12,5
silná erózia	5 038,7	6,3
extrémna erózia	80,0	0,1

Zdroj: Esprit, s. r. o., 2018

Zhutnenie pôdy (kompakcia)

Kompakcia je významný proces fyzikálnej degradácie pôdy, ktorý ovplyvňuje produkčnú funkciu pôdy, ale aj jej náchylnosť na iné degradačné procesy pôdy a krajiny (erózia pôdy, záplavy). Náchylnosť pôdy na zhutnenie môže byť podmienená primárne alebo sekundárne. Primárne zhutnenie je podmienené genetickými vlastnosťami pôdy. Trpia ním všetky ťažké pôdy (ilovitohlinité, ilovité, ily), ako aj pôdy s mramorovanými a iluviálnymi luvickými horizontmi (pseudogleje, luvizeme). Sekundárne (technogénne) zhutnenie je spôsobené činnosťou človeka, a to priamo - vplyvom tlaku kolies poľnohospodárskych mechanizmov, alebo nepriamo – znižovaním odolnosti pôd voči zhutneniu nesprávnym hospodárením (nedostatočným organickým hnojením, nevhodným sortimentom hnojív, nedodržiavaním biologicky vyvážených osevných postupov, spôsobov a podmienok obhospodarovania, a pod.).

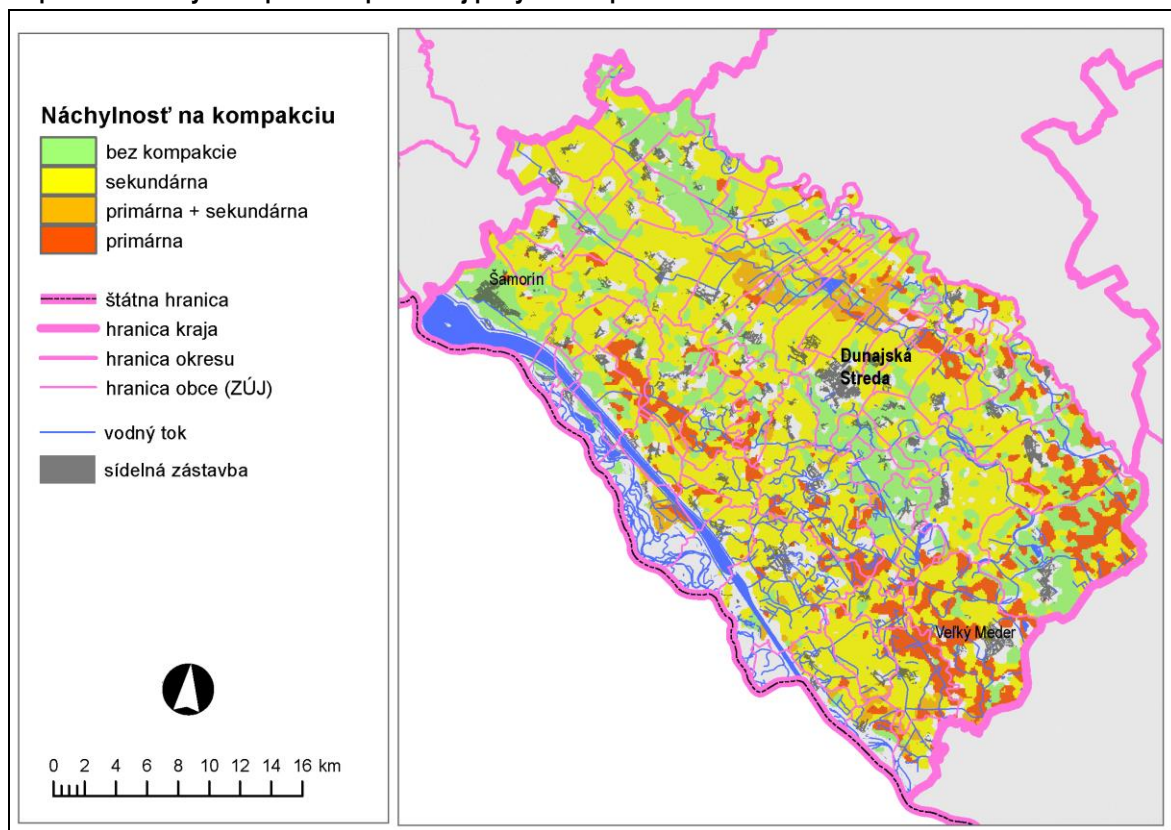
Podľa údajov NPPC je až viac ako 70% poľnohospodárskej pôdy okresu náchylnej na zhutnenie. Primárnou kompakciou sú ohrozené hlavne, ťažšie fluvizeme a čiernice. Menej je ohrozená oblasť černoziem v centrálnej a severnej časti okresu. Zastúpenie kategórií ohrozenosti zhutnením v % z poľnohospodárskej pôdy okresu je v tabuľke č. 4. 17. Detailnejší pohľad na priestorovú diferenciáciu ohrozenosti zhutnením poskytuje mapa č. 4. 1.

Tabuľka č. 4. 17: Zastúpenie kategórií ohrozenosti zhutnením v okrese Dunajská Streda

	Náchylnosť na zhutnenie			
	primárna	primárna i sekundárna	sekundárna	bez zhutnenia
% z poľnohospodárskej pôdy	16,08	5,54	49,38	29,00

Zdroj: www.podnemapy.sk

Mapa č. 4. 1 Náchylnosť poľnohospodárskej pôdy na kompakciu

Upravil: D. Kočícký (Zdroj: www.podnemaply.sk)

Chemická degradácia pôdy

Vplyvom rizikových látok anorganickej a organickej povahy pochádzajúcich z prírodných a antropických zdrojov, dochádza ku chemickej degradácii pôd. Určitá koncentrácia týchto látok pôsobí škodlivo na pôdy a vyvoláva zmeny jej vlastností, negatívne ovplyvňuje jej produkčný potenciál, znižuje hodnotu dopestovaných plodín a taktiež môže negatívne vplyvať na vodu, atmosféru a na zdravie ľudí a zvierat. K najzávažnejšej degradácii pôdy patrí kontaminácia pôd ťažkými kovmi a organickými polutantami, acidifikácia, alkalizácia a salinizácia pôdy. Monitoring pôd zabezpečuje Výskumný ústav pôdozvedectva a ochrany pôd. Sústreďuje sa na monitoring tých prvkov, ktoré sú rizikové z hľadiska bioty ako i zdravia človeka. Limitné hodnoty rizikových prvkov v poľnohospodárskej pôde pre prvky As, Cd, Co, Cr, Cu, Hg, Ni, Pb, Se, Zn, F sú uvedené v prílohe č. 2 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy. Hodnoty koncentrácie jednotlivých prvkov pre jednotlivé lokality hodnotené v rámci aktuálneho odberového cyklu čiastkového monitorovacieho systému Pôda (ČMS-P) (4. odberový cyklus za obdobie rokov 2007 – 2011) sú uvedené v tabuľke č. 4. 18.

Tabuľka č. 4. 18: Obsah rizikových prvkov v poľnohospodárskej pôde

číslo lokality	lokalita (kataster)	Obsah hodnoteného prvku v mg.kg ⁻¹									
		As	Cd	Co	Cr	Cu	Ni	Pb	Se	Zn	Hg
400176	Gabčíkovo	< 30		< 20	< 200	< 70			< 0,60		< 0,75
400352	Sása	< 25	< 0,7	< 15	< 150	< 60	< 50	< 70	< 0,40	< 150	< 0,50
400116	Veľký Lég	< 25	< 0,7	< 15	< 150	< 60	< 50	< 70	< 0,40	< 150	< 0,50
400336	Macov	< 25	>= 0,7	< 15	< 150	< 60	< 50	< 70	< 0,40	< 150	< 0,50
400124	Padáň	< 25	< 0,7	< 15	< 150	< 60	< 50	< 70	< 0,40	< 150	< 0,50
400115	Štvrtek na Ostrove	< 25	< 0,7	< 15	< 150	< 60	< 50	< 70		< 150	

číslo lokality	lokalita (kataster)	Obsah hodnoteného prvku v mg.kg ⁻¹									
		As	Cd	Co	Cr	Cu	Ni	Pb	Se	Zn	Hg
400100	Horné Topoľníky	< 25	< 0,7	< 15	< 150	< 60	< 50	< 70		< 150	< 0,50
	limit prekročený hĺbke 0 -10 cm										
	limit prekročený hĺbke 35 -45 cm										
	limit prekročený v obidvoch hĺbkach										

Zdroj: www.enviroportal.sk

Na území okresu je len jedna monitorovacia lokalita, takže hodnotenie je doplnené na základe publikácií Granec, Šurina, 1999 a Atlas krajiny SR, 2002 v ktorých boli vytvorené priestorové priemety kontaminácie pôd jednotlivými rizikovými prvkami a pôdy boli zatriedené do nasledovných kategórií:

- 0 – nekontaminované pôdy,
- A, A1 – rizikové pôdy,
- B – kontaminované pôdy,
- C – silne kontaminované pôdy.

Na základe analýzy možno konštatovať, že pôdy okresu nie sú výrazne kontaminované cudzorodými látkami. Väčšina územia okresu, nekontaminované pôdy s obsahom všetkých hodnotených rizikových látok pod limitom A (pre celkový obsah prvku), resp. A1 (pre obsah prvku 2M HNO₃, resp. 2M HCl). Lokálne sa vyskytujú pôdy kategórie A, A₁, teda pôdy rizikové, s možným negatívnym vplyvom na životné prostredie, čo znamená, že obsah najmenej jednej z rizikových látok prekračuje limit A, A₁, až po limit B. Mierne vyšší obsah kontaminujúcich látok v pôde môže byť vplyvom poľnohospodárskej výroby (najmä na obsah Cd a ZN z fosforečných hnojív). Kontaminované až silne kontaminované pôdy sa v okrese nenachádzajú. Priestorový priemet kontaminácie pôd je v mapovom výstupe č. 3 Priemet negatívnych prvkov a javov.

Znečistenie ovzdušia

Kvalitu ovzdušia vo všeobecnosti určuje obsah znečisťujúcich látok vo vonkajšom ovzduší. Ochranu ovzdušia upravuje zákon NR SR č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov. Kritéria kvality ovzdušia sú uvedené vo vyhláške MŽP SR č. 244/2016 Z. z. o kvalite ovzdušia. Základným východiskom pre hodnotenie kvality ovzdušia na Slovensku sú výsledky meraní koncentrácií znečisťujúcich látok v ovzduší, ktoré realizuje Slovenský hydrometeorologický ústav na staniciach Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia (NMSKO). Na monitorovanie lokálneho znečistenia ovzdušia bolo v roku 2015 na území SR rozmiestnených 37 automatických monitorovacích staníc, z ktorých väčšina monitorovala základné znečisťujúce látky (SO₂, NO₂, NO_x, PM₁₀, PM_{2,5}). Takáto stanica sa nachádza aj v okrese Dunajská Streda. Ide o vidiecku požadovú stanicu v k. ú. obce Topoľníky. Meracia stanica sa nachádza na voľnom priestranstve na hrádzi v rovinatom teréne Podunajskej nížiny. Na sever od stanice vo vzdialenosti 50m sa nachádza vyrúbaný lužný les. V blízkosti je pár rodinných domov, v ktorých sa v zimnom období spaľujú pevné palivá. Na stanici sa monitoruje SO₂, SO₄⁻², NO₂, NO₃⁻, HNO₃ TSP, ozón O₃, Pb, Cd, Ni, As, Cu, Zn, Cr a Mn.

Od roku 2000 je vývoj hlavných znečisťujúcich látok sledovaný aj prostredníctvom databázy Národného emisného inventarizačného systému (NEIS), ktorý je vyvíjaný za podpory Ministerstva životného prostredia SR a Slovenského hydrometeorologického ústavu. Program NEIS je vyvinutý v súlade s legislatívou platnou v SR a obsahuje najnovšie zmeny legislatívy ochrany ovzdušia realizované v súvislosti s implementáciou smerníc EU. Súčasťou projektu sú procedúry zberu údajov o emisiách, ich overovanie na odboroch životného prostredia okresných úradov, ako aj procedúry, zabezpečujúce import týchto údajov do centrálnej databázy a ich prezentáciu na centrálnej úrovni. Tabuľka č. 4. 19 hovorí o vývoji emisií zo stacionárnych zdrojov (veľké a stredné zdroje znečistenia), ktorý nie je veľmi priaznivý. Vidíme, že okrem množstva tuhých znečisťujúcich látok, majú ostatné množstvá znečisťujúcich látok stúpajúcu tendenciu (NEIS, 2018).

Tabuľka č. 4. 19: Emisie zo stacionárnych zdrojov (veľké a stredné) znečistenia ovzdušia v okrese Dunajská Streda

rok	emisie (v t za rok)				
	TZL	SO ₂	NO _x	CO	TOC
2017	20,637	30,606	120,980	70,381	160,748
2016	31,193	18,226	111,015	47,459	119,216
2015	26,131	22,005	107,640	47,251	121,337

Zdroj: <http://neisrep.shmu.sk>

Na znečisťovaní ovzdušia sa v najväčšej miere podieľa priemyselná výroba, vysoká intenzita cestnej dopravy a výroba a rozvoj elektriny, plynu a vody. V okrese Dunajská Streda sa nachádza 404 evidovaných zdrojov znečisťovania ovzdušia, z toho 16 radíme k veľkým zdrojom. Zoznam veľkých znečisťovateľov v okrese za rok 2018 je v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 4. 20: Zoznam najväčších znečisťovateľov ovzdušia v okrese Dunajská Streda za rok 2018

Názov prevádzkovateľa	Obec zdroja	Názov zdroja
AGRO-BIO HUBICE, a.s.	Hubice	Chov hospodárskych zvierat
Agropodnik a.s. Trnava	Čilizská Radvaň	Príjem, čistenie a sklad obilia - Český dvor
Dan-Slovakia Agrar a.s.	Veľký Meder - Nový Dvor	Zvieratá - HD Nový Dvor
	Veľký Meder	Chov ošípaných a hovädzieho dobytku
	Dolný Štál	Farma ošípaných Nagy Dur
Farma HYZA a.s.	Padáň	Chov ošípaných Farma Dolný Štál
ISTERMEAT a.s.	Padáň	Výkrm kurčiat Padáň
JK Gabčíkovo s.r.o.	Dunajská Streda	Mäsokombinát-propánová stanica
	Gabčíkovo	Farma ošípaných - Gabčíkovo-prasnice
	Vrakúň	Farma ošípaných Nyékiszél-NEW
MEDZIČILIZIE a.s. Čilizská Radvaň	Baloň	Farma ošípaných - Malý háj
MEDZIČILIZIE a.s. Čilizská Radvaň	Baloň	Farma chovu hydiny Baloň
MEVIS Slovakia spol. s r.o.	Šamorín	Linka predúpravy pred KTL lakovaním a Linka na nanášanie KTL laku
SLOVAK MAK, s.r.o.	Vydrany	Výroba makového oleja
Školské hospodárstvo Búšlak Spol. s r.o.	Dunajský Klátov	Chov hospodárskych zvierat
WERTHEIM Kovo, s.r.o.	Dunajská Streda	Nová lakovňa na konštrukciu pre pohyblivé schody

Zdroj: OÚ Galanta, NEIS, 2018

Na území okresu by sme mohli vymedziť aj malé zdroje znečistenia, hlavne tam, kde obce nie sú plynofikované. Z celkového počtu 67 obcí je plynofikovaných 60, zvyšných sedem plynofikáciu nemá (SPP, 2018).

K znečisteniu ovzdušia v okrese Dunajská Streda negatívne prispieva aj automobilová doprava, ktorej intenzita neustále narastá. Je to dané zvyšujúcou sa frekvenciou dopravy na cestách I. a II. triedy. Meranie znečisťujúcich látok z dopravy sa zatiaľ nemeria, ale za 90% celkových emisií prchavých organických látok z dopravy zodpovedajú vozidlá s benzínovým motorom. Automobilová doprava okrem zvyšovania plynných emisií z výfukových plynov spôsobuje aj sekundárnu prašnosť.

Zaťaženie prostredia hlukom

V množine stresových faktorov má významné miesto hluk, ktorý zhoršuje kvalitu životného prostredia a nepriaznivo vplyva nielen na faunu a flóru, ale aj na zdravie človeka. Ochrana pred hlukom, o jeho posudzovaní a kontrole vo vonkajšom prostredí zachytáva v našej legislatíve zákon NR SR č. 2/2005 Z. z. o

posudzovani a kontrole hluku vo vonkajšom prostredí v znení neskorších predpisov a od 16.8.2007 vo vyhláške MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa stanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí. Vyhláška zhodnocuje intenzitu hluku samostatne vo vonkajšom prostredí, pre cestnú dopravu, pre železničné dráhy, leteckú dopravu a hluk z iných zdrojov ako z dopravy.

Automobilová doprava predstavuje líniový stresový faktor, ktorý vplýva na okolitú krajinu, predovšetkým pozdĺž dopravných koridorov, negatívne zaťažuje prostredie emisiami, hlukom a vibráciami. Podľa interných zdrojov Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede najzávažnejším zdrojom hluku sú prípady, keď cesty I. a II. triedy prechádzajú v blízkosti obytnej zástavby.

Okresom prechádzajú dve cesty I. triedy - I/63 spájajúca Šamorín - Dunajskú Stredu - Veľký Meder a I/13 medzi Čiližskou Radvaňou - Veľkým Mederom - Medvedovom. Tieto cesty patria k najfrekvencovanejším cestným komunikáciám v okrese Dunajská Streda (SSC, 2015).

Tabuľka č. 4. 21: Intenzita dopravy v okrese – počet motorových vozidiel/deň

Cesta	Sčítací úsek	Počet áut
I/13	82126	5 340
I/13	85470	3 187
I/13	85471	3 187
I/13	85477	4 233
I/63	81471	13 236
I/63	81479	12 006
I/63	81480	12 914
I/63	81490	8 544
I/63	81496	8 727
I/63	81500	9 084
I/63	81507	6 428
I/63	81510	9 478
I/63	81516	6 471
I/63	81517	6 403
I/63	81520	7 857
I/63	81521	11 285
I/63	81522	8 005
I/63	81523	8 914
I/63	81526	6 403
I/63	81538	7 080
II/503	81590	5 641
II/503	81597	7 478
II/503	81600	4 637
II/503	81618	4 637
II/506	82100	2 577
II/506	82116	2 183
II/506	82117	2 675
II/506	82120	2 082
II/506	82127	2 399
II/507	80866	7 055
II/507	80871	14 123
II/507	82130	4 934
II/507	82140	7 099
II/507	82141	10 435
II/510	82940	2 562
II/510	82946	2 337
II/561	82530	5 369
II/561	82531	4 351
II/561	82540	3 614
II/561	82556	2 316

Cesta	Sčítací úsek	Počet áut
II/561	82558	3 412
II/572	81502	9 743
II/572	81503	15 032
II/572	81506	6 250
II/572	82660	4 993
II/572	82669	6 556
II/572	82670	4 605
II/572	82677	5 860
II/572	82680	5 666
II/572	82690	6 658
II/572	82691	15 797

Zdroj: www.ssc.sk

Pri železničnej doprave je intenzita hluku závislá na počte, druhu a skladbe vlakov a parametroch trasy. Intenzita hluku je najvýraznejšia na tratiach prechádzajúcimi cez sídelné útvary a na železničných staniciach. A tiež sa hluk sústreďuje do najbližšieho okolia železničných tratí.

Územím okresu Dunajská Streda prechádza neelektrifikovaná železničná trať č. 131 Bratislava - Komárno, ktorou ročne prejde 5 982 nákladných vlakov a 17 868 osobných vlakov (ŽSR, 2018).

V území sa nachádzajú aj viaceré stacionárne zdroje hluku ako areály výroby, priemyselné a poľnohospodárske prevádzky, ktoré zaťažujú obyvateľov, ktorí sa ich v blízkosti pohybujú alebo bývajú. Najviac hluk nepriaznivo vplyva na zamestnancov, ktorí v týchto prevádzkach pracujú. Občasnými zdrojmi hluku môžu byť aj športové, kultúrne a rekreačné areály. Na základe materiálov RÚVZ v Dunajskej Strede však neboli zistené závažné stacionárne zdroje hluku v okrese.

Znečistenie vôd

Podľa zákona NR SR č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) je znečistenie definované ako priame alebo nepriame zavádzanie látok alebo tepla do vzduchu, vody alebo pôdy ako výsledok ľudskej činnosti, ktoré môže byť škodlivé pre ľudské zdravie, kvalitu vodných ekosystémov alebo suchozemských ekosystémov priamo závislých od vodných ekosystémov, a ktoré má za následok poškodenie hmotného majetku, poškodenie alebo narušenie estetických hodnôt životného prostredia a jeho iného oprávneného využívania. Hodnotenie kvality povrchových vôd sa komplexne vykonáva v povodiach, v čiastkových povodiach a v útvaroch povrchových vôd.

Útvar povrchových vôd je vymedziteľný a významný prvok povrchovej vody, ktorý je určený za základnú jednotku smernice 2000/60/ES Rámcovej smernice o vode (RSV). Identifikáciou útvaru povrchovej vody je vymedzenie samostatnej a významnej časti povrchovej vody. Postup a kritéria vymedzenia útvarov povrchovej vody sú uvedené v prílohe č. 1 vyhlášky MPRV SR č. 418/2010 o vykonaní niektorých ustanovení vodného zákona. Zoznam útvarov povrchovej vody je uvedený v prílohe č. 2 menovanej vyhlášky.

Útvary povrchovej vody sa zaraďujú do kategórie:

- rieky,
- rieky so zmenenou kategóriou, najmä vodné nádrže a zdrže,
- jazerá.

Vodné útvary sa členia na:

- prirodzené útvary povrchovej vody,
- výrazne zmenené vodné útvary,
- umelé vodné útvary.

Monitorovanie vôd sa vykonáva v monitorovacích miestach podľa programov monitorovania povrchových vôd, ktoré sa vypracúvajú v súlade s Vodným plánom Slovenska.

Hodnotenie stavu útvarov povrchovej vody sa hodnotí pre každú kategóriu útvarov povrchovej vody a je založené na hodnotení ich ekologického stavu, resp. ekologického potenciálu a chemického stavu.

✓ Stav útvarov povrchových vôd

Väčšia časť okresu spadá do čiastkového povodia Váh. Okolie juhozápadnej a južnej hranice okresu spadá do čiastkového povodia Dunaj.

Podrobný popis povrchových vôd okresu je uvedený v kapitole 1.1.4.1 Hydrologické pomery.

Pri povrchových vodách sa hodnotí ekologický a chemický stav a kvalita vody.

Do hodnotenia ekologického stavu patria nasledovné prvky kvality rozdelené do 3 skupín:

- biologické prvky kvality (BPK): bentické bezstavovce; fyto-bentos a makrofyty; fytoplanktón; ryby
- fyzikálno-chemické prvky kvality (FCHPK): všeobecné FCH ukazovatele; 26 škodlivých a obzvlášť škodlivých látok relevantných pre SR
- hydromorfologické prvky kvality (HMPK)

Výsledné hodnotenie sa určuje v piatich triedach kvality: veľmi dobrý (1), dobrý (2), priemerný (3), zlý (4), veľmi zlý (5).

Pri chemickom stave sa hodnotia prioritné látky a nebezpečné látky. Výsledky hodnotenia sa kategorizujú v dvoch triedach: dosahuje (D) a nedosahuje (ND) dobrý chemický stav.

Ekologický stav / potenciál útvarov povrchovej vody

Základom hodnotenia ekologického stavu útvarov povrchových vôd sú biologické prvky kvality, ktoré majú v súlade so základným princípom a myšlienkou RSV prioritné postavenie. Pre významne zmenené vodné útvary a umelé vodné útvary sa podľa princípov RSV stanovoval ekologický potenciál.

Chemický stav útvarov povrchovej vody

Základom hodnotenia chemického stavu útvarov povrchových vôd sú špecifické znečisťujúce látky, ktoré sú definované ako znečistenie spôsobené prioritnými látkami. Pri ich hodnotení sa uplatňujú smernice EÚ. Hodnotenie chemického stavu vôd pozostávalo z posúdenia výskytu 41 prioritných látok vo vodných útvaroch povrchových vôd. Súlad výsledkov monitorovania s Environmentálnou normou kvality (ENK) predstavuje súlad s požiadavkami pre dobrý chemický stav.

Podľa RSV „dobrý stav povrchovej vody“ znamená stav, ktorý dosahuje útvary povrchovej vody, ak je jeho ekologický a jeho chemický stav aspoň „dobrý“.

Ekologický a chemický stav útvarov povrchových vôd v okrese Dunajská Streda uvádza nasledovná tabuľka.

Tabuľka č. 4. 22: Ekologický a chemický stav útvarov povrchových vôd v okrese Dunajská Streda

Povodie	Kód VÚ	Názov VÚ	Od rkm	Do rkm	Ekologický stav	Chemický stav
Dunaj	SKD0012	Čičovské Rameno	6,60	0,00	3	D
Dunaj	SKD0015	Prívodný kanál k VE Gabčíkovo	38,80	0,00	2	D
Dunaj	SKD0017	Dunaj	1 851,60	1 807,00	3	D
Dunaj	SKD0018	Dunaj	1 807,00	1 708,20	3	D
Váh	SKV0176	Klátovský kanál	19,40	0,00	2	D
Váh	SKV0185	Asód-Čergov	15,70	0,00	3	D
Váh	SKV0226	Komárňanský kanál	32,70	0,00	2	D
Váh	SKV0340	Starý Klatovský kanál	18,20	0,00	3	D
Váh	SKW0002	Malý Dunaj	119,00	0,00	3	D
Váh	SKW0007	Stará Čierna Voda	43,80	0,00	4	D

Povodie	Kód VÚ	Názov VÚ	Od rkm	Do rkm	Ekologický stav	Chemický stav
Váh	SKW0023	Gabčíkovo-Topoľníky	28,70	0,00	4	D
Váh	SKW0029	Chotárny kanál	29,10	0,00	2	D
Váh	SKW0030	Klátovské Rameno	30,50	0,00	4	D

Zdroj: Vodný plán SR, 2015.

Z tabuľky vyplýva, že ekologický stav útvarov povrchových vôd na území okresu je priemerný. Dobrý ekologický stav dosahuje Prívodný kanál k VE Gabčíkovo (SKD0015), Klátovský kanál (SKV0176), Komárňanský kanál (SKV0226) a Chotárny kanál (SKW0029). Zlý ekologický stav dosahuje Stará Čierna Voda (SKW0007) a kanál Gabčíkovo-Topoľníky (SKW0023).

Všetky útvary povrchových vôd dosahujú dobrý chemický stav.

Znečistenie z komunálnych odpadových vôd

Organické znečistenie obsiahnuté vo vodách je dôsledkom kontaminácie vody organickými látkami pochádzajúcimi z prírodných a antropogénnych zdrojov. Organické látky prirodzene sa vyskytujúce vo vode pochádzajú hlavne z erózie pôd, rozkladných procesov odumretej fauny a flóry. Sú relatívne nerozpustné a pomaly rozložiteľné. Organické zložky pochádzajúce z rozličných ľudských aktivít patria k najčastejšie sa vyskytujúcim znečisťujúcim látkam vypúšťaným do povrchových vôd.

Znečisťovanie vôd organickým znečistením sa uskutočňuje priamym vypúšťaním odpadových vôd do recipientov a tiež difúznym spôsobom. Za potenciálne významné bodové zdroje znečistenia považujeme:

- komunálne a priemyselné zdroje znečistenia - podliehajúce smernici 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd (transponovaná do zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacích predpisov a zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách); Sú to aglomerácie veľkostnej kategórie nad 2000 EO a aglomerácie pod 2000 EO s vybudovaným zberným systémom, ale bez čistenia odpadových vôd;
- priemyselné zdroje znečistenia - podliehajúce smernici EP a Rady 2010/75/EU o priemyselných emisiách – integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania ŽP (transponovaná do zákona č. 39/2013 Z. z. a Vyhlášky MŽP SR č.183/2013 Z. z.6), alebo Nariadeniu EP a Rady č. 166/2006 (E-PRTR), alebo zákonu č. 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní a šírení informácií o životnom prostredí. Sú to zdroje znečisťovania, ktoré spadajú do Kategórie priemyselných činností uvedených v článku 2 Prílohy I smernice 2010/75/EÚ.

Za významné difúzne zdroje znečistenia sú považované:

- aglomerácie vymedzené podľa smernice Rady 91/271/EHS, ktorých miera odkanalizovania nezodpovedá požiadavkám smernice 91/271/EHS;
- aglomerácie pod 2000 EO bez verejnej kanalizácie.

Znečistenie povrchových vôd živinami z bodových zdrojov znečistenia je dôsledkom vypúšťania nedostatočne čistených alebo nečistených odpadových vôd z aglomerácií, priemyslu a poľnohospodárstva. V súvislosti s redukovaním živín z odpadových vôd má mimoriadnu významnosť technológia ČOV.

V okrese Dunajská Streda je vymedzených 11 aglomerácií s veľkosťou nad 2 000 EO. Zoznam aglomerácií s veľkosťou nad 2 000 EO a spôsob nakladania s odpadovými vodami je uvedený v tabuľke č. 4. 23.

Tabuľka č. 4. 23: Aglomerácie s veľkosťou nad 2 000 EO v okrese Dunajská Streda

Kód obce	Názov obce	Názov aglomerácie	Počet obyvateľov (2017)	Spôsob nakladania s OV v % (2011)		
				cez verejnú kanalizáciu	individuálne systémy	iné
501433	Dunajská Streda	Dunajská Streda	25 588	89,4	10,1	0,5
501557	Dolný Bar					
501719	Kútniky					
555720	Povoda					
501905	Šamorín	Šamorín	13 303	86,5	13,0	0,5

Kód obce	Názov obce	Názov aglomerácie	Počet obyvateľov (2017)	Spôsob nakladania s OV v % (2011)		
				cez verejnú kanalizáciu	individuálne systémy	iné
501522	Veľký Meder	Veľký Meder	8 678	54,7	43,8	1,5
501824	Okoč	Okoč	3 619			
501611	Dolný Štál	Dolný Štál	2 254			
501506	Boheľov					
501573	Gabčíkovo	Gabčíkovo	5 387			
501735	Lehnice	Lehnice	2 619			
501921	Topoľníky	Topoľníky	3 051			
502022	Zlaté Klasy	Zlaté Klasy	4 678			
580554	Čenkovce					
501981	Veľké Blahovo	Vydrany	3 289			
502014	Vydrany					
502006	Vrakúň	Vrakúň	2 649			

Zdroj: ŠÚSR, 2017, Vodný plán SR, 2015

K aglomeráciám nad 2 000 EO prislúcha 75 115 obyvateľov, čo predstavuje 62,6 % obyvateľov okresu (celkový počet obyvateľov okresu k roku 2017: 120 085). To znamená, že 37,4 % obyvateľov okresov býva v malých obciach tvoriacich aglomerácie pod 2000 EO. Čo sa týka počtu obcí, ktoré sú súčasťou aglomerácií nad 2 000 EO, vo vzťahu k počtu obcí v povodí je situácia nasledovná: celkový počet obcí v okrese je 67, počet obcí v aglomeráciách nad 2 000 EO je 17, t. j. 25,4 % z celkového počtu obcí v okrese.

Z tabuľky vyplýva, že 72,2 % (menej ako celoslovenský priemer – 75,6%) množstva vyprodukovaného znečistenia (vyjadrené v ekvivalentných obyvateľoch) z aglomerácií nad 2 000 EO je odvádzaných stokovou sieťou a čistených na ČOV. Individuálnymi systémami je riešených 26,9 % EO a zvyšných 0,9 % je bez adekvátneho odvádzania odpadových vôd, ktoré znečisťujú povrchové i podzemné vody difúznym spôsobom.

Znečistenie z významných priemyselných a iných zdrojov znečistenia

Za potenciálne významné priemyselné a iné zdroje znečistenia sú považované zdroje znečistenia

- definované v smernici č. 2010/75/EU o priemyselných emisiách (integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania, transponovaná do zákona č. 39/2013 Z. z. o IPKZ a Vyhlášky MŽP SR č.183/2013 Z. z.), alebo Nariadeniu EP a Rady č. 166/2006 o zriadení Európskeho registra uvoľňovania a prenosov znečisťujúcich látok, ktorým sa menia a dopĺňajú smernice Rady 91/689/EHS a 96/61/ES (E-PRTR), alebo zákona č. 05/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o ŽP a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- zdroje znečistenia, v ktorých vypúšťaných odpadových vodách boli identifikované prioritné látky, resp. boli určené v povolení (NV č. 269/2010 Z. z.) - smernica EP a Rady 2008/105/ES o environmentálnych normách kvality v oblasti vodnej politiky a o zmene a doplnení smerníc 82/176/EHS, 83/513/EHS, 84/156/EHS, 84/491/EHS, 86/280/EHS a 2000/60/ES,
- zdroje znečistenia, ktoré majú v povolení na vypúšťanie OV resp. sú v ich odpadových vodách identifikované látky relevantné pre SR,
- pomer odpadových vôd (OV) k prietoku v recipiente na úrovni Q_{355} , Q_{zar} : (1:1 a viac).

Tieto kritéria významnosti platia i pre znečisťovanie vôd živinami a prioritnými látkami a relevantnými látkami. Na území okresu Dunajská Streda sa v zmysle Vodného plánu SR nevyskytuje žiadny významný priemyselný zdroj znečistenia povrchových vôd.

Znečistenie z poľnohospodárstva

Medzi kľúčové poľnohospodárske zdroje organického znečistenia a znečistenia živinami patrí vypúšťanie odpadových vôd zo zariadení intenzívneho chovu hydiny a ošipáných do povrchových vôd prípadne šírenie znečistenia difúznym spôsobom pôsobením klimatických faktorov. Ďalším významným zdrojom znečistenia živinami je používanie minerálnych a organických hnojív, ktoré významne prispieva k znečisťovaniu vôd

živinami - difúznym odtokom (prostredníctvom drenáže), vplyvom vetra pri postrekoch a povrchovým odtokom.

Na území okresu Dunajská Streda sa podľa registra prevádzkarní pre hydinu vedenom v súlade s §39 ods. 12 zákona č. 39/2007, nachádzajú nasledovné prevádzkarne chovu hydiny.

(<https://www.svps.sk/zvierata/Zoznamyschvalene.asp?cmd=resetall&Zoznamy=ostatne&Sekcia=35&Cinnost=EFP&Podsekcia=0>).

Tabuľka č. 4. 24: Prevádzkarne pre hydinu v okrese Dunajská Streda

Pridelené číslo	Chované druhy	Názov prevádzkarne
IPKZ	neuvedené	Farma Mliečany, AGROCOMMERCUM s. r. o, Nová Osada
SK-VH-DS-01	neuvedené	Farma Hyza a.s., stredisko Padáň
SK-RH-DS-01	neuvedené	MACH HYDINA BUDMERICE s.r.o., farma Hviezdoslavov
SK-RH-DS-03	bažant	Poľovnícky a ochranný spolok Malý Dunaj

Zdroj: <https://www.svps.sk>

Tabuľka č. 4. 25: Prevádzky chovu ošípaných s vydaným IPKZ v okrese Dunajská Streda

Názov	Prevádzkovateľ	Prevádzka
Farma ošípaných	ARVUM, Poľnohospodárske družstvo	Vrakúň
Farma odstaviat Vrbina	Dan-Slovakia Agrar, a.s.	Vrbina
Farma ošípaných Nagy Dur	Dan-Slovakia Agrar, a.s.	Veľký Meder
Farma ošípaných na výkrm	Dan-Slovakia Agrar, a.s.	Horný Štál
Vrakúň – Malý háj	JK Gabčíkovo s.r.o.	Vrakúň
Farma Gabčíkovo	JK Gabčíkovo s.r.o.	Gabčíkovo
Vrakúň - Nyékiszél nová farma	JK Gabčíkovo s.r.o.	Nekyje na Ostrove

Zdroj: <http://ipkz.enviportal.sk>

Prevádzkarne chovu ošípaných s vydaným IPKZ patria s ohľadom na ich polohu voči útvarom povrchových vôd aj do skupiny potenciálnych bodových znečisťovateľov povrchových vôd živinami.

Vybrané lesohospodárske prvky a javy so stresujúcim účinkom

Poškodenie vegetácie

Poškodenie vegetácie odráža negatívne pôsobenie prírodných ako aj antropogénnych faktorov na vegetáciu. K abiotickým faktorom, ktoré spôsobujú poškodenie vegetácie, vo všeobecnosti patria: vietor, sneh, námraza, sucho, požiare a pod. Z biotických faktorov ide predovšetkým o pôsobenie podkôrneho a drevokazného, listožravého a cicavého hmyzu, hnilôb, tracheomykóz a poľovnej zveri. Monitorovanie sa vykonáva obdobne ako pri poľnohospodárskej pôde na trvalých monitorovacích plochách v rámci Čiastkového monitorovacieho systému Lesy – monitoring lesa a environmentálnych interakcií. Monitoring vykonáva podľa stanovenej periodicity Národné lesnícke centrum vo Zvolene. Na základe straty asimilačných orgánov stromov – defoliácie sa poškodenie hodnotí v piatich základných stupňoch:

- bez poškodenia – defoliácia 0 – 10 %
- slabo poškodené – defoliácia 11 – 30 %
- stredne poškodené – defoliácia 31 – 60 %
- silne poškodené – defoliácia 61 – 90 %
- silne poškodené, kalamitné plochy, ťažba, riedkoles – defoliácia viac ako 90 %

Rastrové vrstvy defoliácie lesných porastov pripravuje NLC každoročne na podklade satelitných snímok Landsat, Sentinel (z vrcholu vegetačného obdobia) a terestrických hodnotení defoliácie. Vrstva neodráža len zdravotný stav porastov – na satelitných snímkach vykazujú vyššiu defoliáciu aj porasty riedke, nezapojené

(napr. na strmých skalnatých svahoch), porasty v obnove (vyťažené plochy, veľmi mladé a ešte nezapojené porasty), okraje porastov a pod., ktoré však v skutočnosti môžu mať nulovú alebo len veľmi slabú defoliáciu. Tieto na satelitných snímkach vzhľadom na ich priestorové rozlíšenie nie je možné odlišiť od porastov so skutočne zhoršeným stavom. Defoliácia je zväčša výsledkom pôsobenia klimatických faktorov.

Mapa č. 4. 2 ukazuje stupeň defoliácie lesných porastov (priemer za r. 2015 – 2017) v okrese Dunajská Streda. Medziročne môže, najmä pri listnatých drevinách, defoliácia značne variovať a preto sme použili priemerné hodnoty z rokov 2015 – 2017 (NLC, 2018).

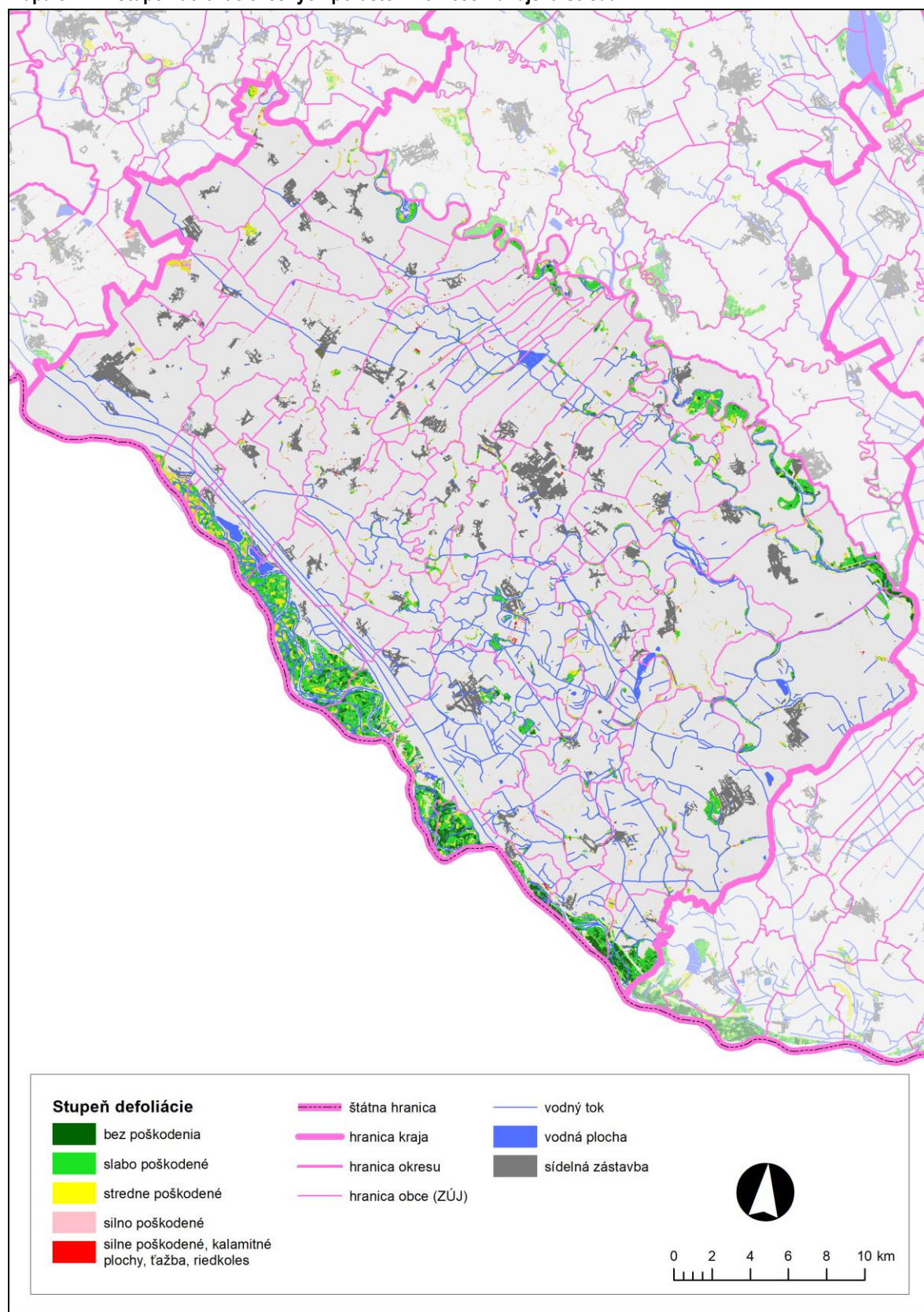
Najviac poškodená vegetácia sa nachádza v k. ú. obcí Hviezdoslavov, Lehnice a Vrakúň. Celkovo možno povedať, že vegetácia v okrese Dunajská Streda sú vo zvýšenej miere vystavené tlaku komplexu faktorov, spojených so znečisteným ovzduším a pôdou, ktoré sú ďalej zosilnené nepriaznivým vplyvom biotických a abiotických škodlivých činiteľov.

Výskyt smrekových monokultúr

Smrekové monokultúry sú zvyčajne rovnovekým umelo vysadeným lesným porastom tvoreným smrekom. Smrek má plytkú koreňovú sústavu, je preto náchylný na vyvrátenie vetrom. Často je napádaný podkôrnym hmyzom – lykožrútmi, ktoré v monokultúre smreka nachádzajú neúmerne veľké možnosti na rozmnoženie. Pri rozmnožení lykožrútov dochádza k masovému úhynu smrekov. Do tejto kategórie prináležia smrekové monokultúry, ktoré sa stanovištné nachádzajú na nevhodnom mieste a netvoria potenciálne prirodzenú jednotku v danom území. Za monokultúru považujeme porast s podielom smreka väčším ako 90 %.

Údaje o výskyte smrekových monokultúr sa nachádzajú v podkapitole 2.2 Lesné pozemky. V okrese Dunajská Streda sa takéto lesy nevyskytujú.

Mapa č. 4. 2: Stupeň defoliácie lesných porastov v okrese Dunajská Streda

Upravil: B. Ivanič (Zdroj: NLC Zvolen, 2018)

Environmentálne záťaže

Environmentálna záťaž (EZ) je v zmysle aktuálneho znenia zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) zadefinovaná ako znečistenie územia spôsobené činnosťou človeka, ktoré predstavuje závažné riziko pre ľudské zdravie alebo horninové prostredie, podzemnú vodu a pôdu s výnimkou environmentálnej škody. Ide o široké spektrum území kontaminovaných priemyselnou, vojenskou, banskou, dopravnou a poľnohospodárskou činnosťou, ale aj nesprávnym nakladaním s odpadom.

Environmentálne záťaže boli predmetom riešenia geologickej úlohy „Systematická identifikácia environmentálnych záťaží na území SR“, realizovanej v rokoch 2006 – 2008 v gescii MŽP SR, v zmysle ktorej boli vypracované čiastkové záverečné správy a registre environmentálnych záťaží v jednotlivých okresoch SR. V roku 2010 bol uznesením vlády prijatý Štátny program sanácie environmentálnych záťaží na roky 2010 – 2015.

Informačný systém environmentálnych záťaží (IS EZ)

Informačný systém zabezpečuje zhromažďovanie údajov a poskytovanie informácií o environmentálnych záťažiach a je súčasťou informačného systému verejnej správy. Informačný systém zriaďuje, prevádzkuje a údaje z neho s výnimkou údajov o pravdepodobných environmentálnych záťažiach sprístupňuje MŽP SR podľa osobitného predpisu.

Register environmentálnych záťaží pozostáva z nasledujúcich častí:

- časť A obsahuje evidenciu pravdepodobných environmentálnych záťaží,
- časť B obsahuje evidenciu environmentálnych záťaží,
- časť C obsahuje evidenciu sanovaných a rekultivovaných lokalít.

Výskyt environmentálnych záťaží v okrese Dunajská Streda je znázornený v tabuľke č. 4. 26.

Tabuľka č. 4. 26: Výskyt environmentálnych záťaží v okrese Dunajská Streda

Názov EZ - Dunajská Streda	Register	Identifikátor	Obec
Báč - bývalá STS	A	SK/EZ/DS/182	Báč
Báč - skládka TKO	A	SK/EZ/DS/183	Báč
Blatná na Ostrove - skládka TKO	A	SK/EZ/DS/184	Blatná na Ostrove
Čenkovec - skládka TKO	A	SK/EZ/DS/185	Čenkovec
Horná Potôň - skládka TKO	A	SK/EZ/DS/186	Horná Potôň
Horné Mýto - skládka TKO	A	SK/EZ/DS/187	Horné Mýto
Horné Mýto - skládka TKO	C	SK/EZ/DS/187	Horné Mýto
Horný Bar - skládka TKO	A	SK/EZ/DS/188	Horný Bar
Hubice - skládka TKO	A	SK/EZ/DS/189	Hubice
Hviezdoslavov - skládka TKO	A	SK/EZ/DS/190	Hviezdoslavov
Jurová - skládka TKO	A	SK/EZ/DS/191	Jurová
Kyselica- sklad TKO	C	SK/EZ/DS/192	Kyselica
Lúč na Ostrove - skládka TKO	A	SK/EZ/DS/193	Lúč na Ostrove
Mad - skládka TKO	C	SK/EZ/DS/194	Mad
Malé Dvorníky - sklad pesticídov	A	SK/EZ/DS/195	Malé Dvorníky
Pataš - skládka TKO	A	SK/EZ/DS/196	Pataš
Šamorín - Beesket - skládka TKO	A	SK/EZ/DS/197	Šamorín
Trhová Hradská - skládka TKO	A	SK/EZ/DS/198	Trhová Hradská
Trhová Hradská - skládka TKO	C	SK/EZ/DS/198	Trhová Hradská
Veľké Blahovo - pri železničnej trati	C	SK/EZ/DS/199	Veľké Blahovo
Veľké Blahovo - za rómskou osadou	A	SK/EZ/DS/200	Veľké Blahovo
Veľký Meder - skládka TKO	A	SK/EZ/DS/201	Veľký Meder
Vojka nad Dunajom - skládka pri cintoríne	A	SK/EZ/DS/202	Vojka nad Dunajom
Vojka nad Dunajom - skládka pri jazere	A	SK/EZ/DS/203	Vojka nad Dunajom
Vrakúň - skládka TKO	A	SK/EZ/DS/204	Vrakúň
Vrakúň - skládka TKO	C	SK/EZ/DS/204	Vrakúň
Vydrany - skládka TKO	C	SK/EZ/DS/205	Vydrany

Názov EZ - Dunajská Streda	Register	Identifikátor	Obec
Zlaté Klasy - skládka PO a TKO	B	SK/EZ/DS/206	Zlaté Klasy
Baloň - skládka TKO	C	SK/EZ/DS/1190	Baloň
Čiližská Radvaň - skládka TKO	C	SK/EZ/DS/1191	Čiližská Radvaň
Dunajská Streda - Mliečany	C	SK/EZ/DS/1192	Dunajská Streda
Gabčíkovo - Boki	C	SK/EZ/DS/1193	Gabčíkovo
Gabčíkovo - mestská skládka	C	SK/EZ/DS/1194	Gabčíkovo
Gabčíkovo - Szoro domb	C	SK/EZ/DS/1195	Gabčíkovo
Gabčíkovo - Varjas	C	SK/EZ/DS/1196	Gabčíkovo
Jahodná - skládka TKO	C	SK/EZ/DS/1197	Jahodná
Kľúčovec - skládka TKO	C	SK/EZ/DS/1198	Kľúčovec
Kostolné Kračany - skládka TKO	C	SK/EZ/DS/1199	Kostolné Kračany
Lehnice - skládka TKO	C	SK/EZ/DS/1200	Lehnice
Medved'ov - skládka TKO	C	SK/EZ/DS/1201	Medved'ov
Okoč - skládka TKO	C	SK/EZ/DS/1202	Okoč
Padáň - skládka TKO	C	SK/EZ/DS/1203	Padáň
Rohovce - skládka TKO	C	SK/EZ/DS/1204	Rohovce
Topoľníky - skládka TKO	C	SK/EZ/DS/1205	Topoľníky
Veľká Paka - skládka TKO	C	SK/EZ/DS/1206	Veľká Paka
Orechová Potôň - skládka odpadu	C	SK/EZ/DS/2010	Orechová Potôň
Pataš - skládka odpadu	C	SK/EZ/DS/2011	Pataš
Dolný Bar - Dolný Bar	C	SK/EZ/DS/2015	Dolný Bar
Dunajská Streda - sklad agrochemikálií v bývalom PD	A	SK/EZ/DS/2081	Dunajská Streda

Zdroj: www.envirozataze.enviportal.sk

Invázne druhy rastlín a živočíchov

Vyhodnotenie výskytu inváznych druhov je uvedené v kap. 1.2.1 Rastlinstvo a 1.2.2 Živočíšstvo. V mapovom výstupe spracujeme lokalizáciu výskytu inváznych druhov podľa terénneho prieskumu.

Výskyt inváznych druhov v okrese je lokalizovaný v okolí rieky Dunaj (ramená starého koryta) a tiež v oblasti kanálov južne od Dunajskej Stredy Rimava. Na iných miestach sa invázne druhy vyskytujú len ojedinele (okolie Klátovského kanálu). Juhovýchodná a severozápadná časť okresu je bez výskytu inváznych druhov.

Pásma hygienickej ochrany a technické pásma

Pásma hygienickej ochrany (PHO) sa vyčleňujú zvyčajne v okolí technických prvkov s cieľom ochrany okolia pred ich nepriaznivými účinkami. Možno ich považovať za zóny negatívneho vplyvu daných objektov na okolité prostredie. Patria sem PHO priemyselných areálov, ČOV, skládok odpadu, poľnohospodárskych areálov, vojenské zóny.

Pásma hygienickej ochrany a ochranné pásma v okolí technických prvkov (PHO TP) sa určujú s cieľom ochrany okolia pred ich nepriaznivými účinkami – sú to PHO priemyselných, poľnohospodárskych areálov, skládok odpadov, ČOV, ochranné pásma líniových objektov (železníc, ciest a diaľnic, letísk, rozvodov elektrickej energie, zariadení rozvodov plynu) a iné ochranné pásma, napr. OP pre káblové vedenia, OP vojenských objektov. Okrem PHO TP sa vyčleňujú tiež technické a bezpečnostné pásma, cieľom ktorých je ochrana technických prvkov pred negatívnymi vplyvmi okolia.

Spoločnou črtou uvedených pásiem je limitujúci a obmedzujúci vzťah k rozvoju jednotlivých socioekonomických aktivít a z toho vyplývajúci obmedzujúci a limitujúci účinok využitia potenciálu územia.

PHO priemyselných areálov

Vyčleňujú sa podľa potreby v okolí jednotlivých prevádzok v rôznych veľkostiach na základe ich negatívneho pôsobenia na okolie, pričom charakter negatívneho vplyvu priamo závisí od charakteru výroby. Okolo závodov a ostatných priemyselných zariadení sa podľa potreby zriaďujú PHO nasledujúcich širok:

- nad 500 m – ťažko obťažujúce a ohrozujúce výrobné procesy,

- 100 – 500 m – stredne obťažujúce a mierne ohrozujúce výrobné procesy,
- do 100 m – mierne ohrozujúce výrobné procesy.

Priemyselné areály a priemyselné parky zaberajú 782,99 ha z celkovej výmery územia okresu. Nachádzajú sa hlavne v mestách Dunajská Streda (park má logistický charakter a zaoberá sa kombinovanou prepravou kontajnerov cestnou a železničnou dopravou), Šamorín, ďalej je tu Industriálny park v Gabčíkove, Priemyselný park Veľký Meder. Situované sú aj v niektorých obciach napr. priemyselný park v Kostolných Kračanoch, hospodárska zóna v Malých Dvorníkoch, Čiližskej Radvani a pod. V záujmovom území sa tiež realizujú viaceré priemyselné aktivity, ako napr. výroba potravín a nápojov, drevársky priemysel, výroba kovov, výroba strojov a nástrojov, výroba elektrických strojov a prístrojov, výroba nábytku a pod. Najväčšie plochy v priemyselných areáloch zaberajú výrobné haly a skladové priestory, menšie sociálno-prevádzkové a administratívne priestory.

PHO skládok odpadov, odkalísk a zariadení na úpravu odpadov

Vyčleňuje sa do vzdialenosti od 300 do 500 m. Cieľom je ochrana okolia pred negatívnymi vplyvmi skladovania odpadov ako sú prašnosť, bakteriologické zdroje nákaz, zdroje emisií, pach a pod. Podľa vyhlášky MŽP SR č. 310/2013 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch je pri výbere lokality na skládku odpadov nutné zohľadniť tieto kritériá:

- bezpečnú vzdialenosť hranice budúcej skládky odpadov od obytných a rekreačných oblastí, vodných tokov, vodných nádrží a vodných zdrojov,
- ochranu prírody a krajiny a kultúrne dedičstvo v danej oblasti,
- únosné zaťaženie územia,
- možné extrémne meteorologické vplyvy a ich dôsledky.

PHO pre čistiarny odpadových vôd sú určené danou legislatívou, t. j. stavebno-technickými normami (STN 75 6401 a STN 75 6402). Medzi ČOV a súvislou bytovou výstavbou sa PHO vymedzuje podľa zloženia odpadových vôd (OV), technológie čistenia OV, kalového hospodárstva, miery zakrytia objektov ČOV, úrovne zabezpečenia objektov ČOV dezodorizačnými technológiami, spôsobu vzniku a šírenia (úniku) aerosólov, prevládajúceho smeru vetrov, hluku vznikajúceho prevádzkou ČOV, aj vlastností ovplyvňovaného prostredia (napríklad konfigurácie terénu, druhu a rozmiestnenia zelene, účelu využitia okolitého prostredia).

Z tohto hľadiska sú určené orientačné hodnoty na vymedzenie pásiem hygienickej ochrany podľa spôsobu čistenia odpadových vôd:

Tabuľka č. 4. 27: Vymedzenie PHO podľa spôsobu čistenia odpadových vôd

Najmenšia vzdialenosť v m	Spôsoby čistenia odpadových vôd
25	s komplexne uzavretou zakrytou technológiou s čistením odvádzaného 25 vzduchu
25	mechanicko-biologické bez kalového hospodárstva s úplne zakrytými objektmi alebo so zakrytým kalovým hospodárstvom s čistením vzduchu
100	mechanicko-biologické s pneumatickou aeráciou, s kalovým hospodárstvom
200	mechanicko-biologické s mechanickou povrchovou aeráciou alebo biofiltráciami, s kalovým hospodárstvom
200	ostatné (špeciálne úpravy kalu, medzidepónie kalov, zhrabkov, piesku)

Zdroj: Metodické pokyny na vypracovanie dokumentov RÚSES, SAŽP, 2014

V okrese sa nachádzajú skládky odpadov, niektoré aktívne alebo sčasti zrekultivované a zrekultivované (Dolný Bar, Veľké Dvorníky, Veľká Paka a i.). Nachádza sa tu aj niekoľko nelegálnych skládok. V území je aj prítomnosť hnojísk, ktoré sú situované priamo v krajine na ornej pôde patriacej subjektom zameraným na živočíšnu výrobu. Identifikovaných bolo 27 hnojísk. Jedná sa o vybudované nepriepustné hnojiská so zásobníkom na hnojovicu.

Čistiarny odpadových vôd, ktoré slúžia na zbavenie nečistôt a škodlivých látok zo splaškovej a priemyselnej odpadovej vody sú napr. v sídlach Šamorín, Veľký Meder, Okoč, Gabčíkovo, Kútniky, Zlaté Klasy a i..

Niektoré uvedené čistiarne fungujú na princípoch mechanicko-biologického čistenia vôd. Biologická čistiarň vŏd je napr. v obci Zlaté Klasy.

PHO poľnohospodárskych areálov

PHO sa vyčleňujú vo vzdialenosti od 300 do 1000 m za účelom ochrany pred nepriaznivými vplyvmi ako je hlučnosť, prašnosť, zápach a pod. Za hlavné kritérium vyčlenenia ochranného pásma sa považuje druh a početnosť hospodárskych zvierat, ako aj spôsob zhromažďovania, odstraňovania a využívania exkrementov. V týchto zónach podobne ako u PHO priemyselných objektov sa vylučuje rozvoj aktivít závislých od hygienických parametrov prostredia. Ide o aktivity súvisiace s rozvojom bytovej výstavby, výstavby zariadení občianskej vybavenosti, zariadení rekreácie a športu, detských zariadení a škôlok. Optimálne je tento priestor možné využiť na rozšírenie prevádzkových poľnohospodársko-technických objektov, prípadne na rastlinnú výrobu, alebo vysadiť ich pásom izolačnej vegetácie.

Poľnohospodárske podniky transformované z bývalých jednotných roľníckych družstiev a štátnych majetkov, alebo vzniknuté z nových právnych subjektov sa nachádzajú takmer v každej obci. Niektoré areály, resp. objekty majú čiastočne, alebo úplne zmenenú funkciu, hlavne na drobnú priemyselnú výrobu, ako priestory na parkovanie poľnohospodárskych strojov, prípadne sú už nefunkčné. K najvýznamnejším poľnohospodárskym objektom patria napr. Poľnohospodárske družstvo vo Veľkom Blahove, Poľnohospodárske družstvo Jurová, Poľnohospodárske družstvo Horná Potôň, Agrofarm – Poľnohospodárske družstvo Ohrady, Poľnohospodárske družstvo vo Veľkom Mederi, Poľnohospodárske družstvo podielnikov Horný Bar, Podielnícke poľnohospodárske družstvo Trhové Mýto Trhová Hradská a i.

Ochranné pásma ciest a diaľnic

Hranicu cestných ochranných pásiem určujú podľa vyhlášky č. 35/1984 Zb. v § 15 zvislé plochy vedené po oboch stranách komunikácie vo vzdialenosti:

- 100 metrov od osi vozovky príľahlého jazdného pásu diaľnice a cesty budovanej ako rýchlostná komunikácia,
- 50 metrov od osi vozovky cesty I. triedy,
- 25 metrov od osi vozovky cesty II. triedy a miestnej komunikácie, ak sa buduje ako rýchlostná komunikácia,
- 20 metrov od osi vozovky cesty III. triedy,
- 15 metrov od osi vozovky miestnej komunikácie I. a II. triedy.

Na smerovo rozdelených cestách a miestnych komunikáciách sa tieto vzdialenosti merajú od osi príľahlej vozovky.

Cestnú sieť v okrese tvoria cesty I. triedy I/63 spájajúca Šamorín, Dunajskú Stredu, Veľký Meder s dĺžkou 49,48 km a cesta I/13 medzi Čiližskou Radvaňou, Veľkým Mederom a Medvedovom s dĺžkou 11,43 km. Zastúpenie majú aj cesty II. triedy II/503 Šamorín – Zlaté Klasy (16,12 km), II/506 Báč – Medvedov (34,91 km), II/507 Gabčíkovo – Jahodná (23,32 km), II/510 Janíky – Zlaté Klasy (9,1 km), II/561 Veľký Meder – Topoľníky (19,45 km), II/572 Štvrtok na Ostrove – Dunajská Streda (30,62 km). Celková dĺžka ciest II. triedy je 133,54 km. Cesty III. triedy majú najvyššie zastúpenie (celková dĺžka 350,26 km). Ich hustota je najväčšia v okolí mesta Dunajská Streda a najmenšia vo východnej časti okresu. Celková dĺžka uvedených ciest je 544,71 km. Aktuálne prebieha výstavba rýchlostnej komunikácie R7 Dunajská Lužná – Holice.

Ochranné pásma železníc

Ochranné pásmo dráhy v zmysle zákona NR SR č. 513/2009 Z. z. o dráhach v znení neskorších predpisov, je priestor po obidvoch stranách obvodu dráhy, vymedzený zvislými plochami vedenými v určenej vzdialenosti od hranice obvodu dráhy; zriaďuje sa na ochranu dráhy, jej prevádzky a dopravy na nej. Hranica ochranného pásma dráhy je:

- pre železničnú dráhu 60 m od osi krajnej koľaje, najmenej však 30 m od vonkajšej hranice obvodu dráhy,
- pre visutú lanovú dráhu 15 m od nosného alebo dopravného lana,

Železničná sieť je tvorená železničnou traťou Bratislava – Komárno, ktorá prechádza naprieč záujmovým územím a traťou medzi Dunajskou Stredou a Gabčíkovom, Kvetoslavovom a Šamorínom.

Ochranné pásma letísk

Ochranné pásma letísk sú určené podľa § 29 zákona NR SR č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve v znení neskorších predpisov. Ochranné pásma na návrh prevádzkovateľa letiska alebo leteckého pozemného zariadenia určuje rozhodnutím Dopravný úrad na základe záväzného stanoviska stavebného úradu po dohode so stavebným úradom príslušným na vydanie územného rozhodnutia.

Poznámka: s účinnosťou od 01. 01. 2014 sa Dopravný úrad zriadený zákonom NR SR č. 402/2013 Z. z. o Úrade pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb a Dopravnom úrade a o zmene a doplnení niektorých zákonov, stal právnym nástupcom Leteckého úradu Slovenskej republiky, Štátnej plavebnej správy a Úradu pre reguláciu železničnej dopravy.

Letiská lokálneho významu sa nachádzajú v obciach Dunajská Streda a Dunajský Klátov.

Ochranné pásma rozvodov elektrickej siete

Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie krajného vodiča podľa § 43 zákona NR SR č. 656/2004 Z. z. o energetike v znení zákona NR SR č. 251/2012 Z. z.. Vzdialenosť obidvoch rovín od krajných vodičov je pri napätí:

- pri napätí od 1 kV do 35 kV vrátane,
- pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
- pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m,
- pre zavesené káblové vedenie 1 m,
- pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m,
- pri napätí od 110 kV do 220 kV vrátane 20 m,
- pri napätí od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m,
- pri napätí nad 400 kV 35 m,
- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia s napätím od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m od krajného vodiča na každú stranu.

V ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je, okrem prípadov podľa odseku 14, zakázané:

- zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky,
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m,
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti do 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou,
- uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky,
- vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku,
- vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy,
- vysádzať a pestovať porasty s výškou presahujúcou 3 m, vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia.

Záujmové územie má vlastný zdroj energie a optimálnu energetickú infraštruktúru. Má priaznivú polohu voči nadradeným elektroenergetickým uzlom. Sú to najmä zariadenia uzol 400 kV Gabčíkovo a elektroenergetické uzly napájané sústavou vedení VVN 110 kV. Celé územie je elektrifikované distribučnými sieťami VVN a VN.

Ochranné pásma zariadení rozvodov plynu

Podľa § 79 zákona NR SR č. 656/2004 Z. z. o energetike v znení zákona č. 251/2012 Z. z. sa pod ochranným pásmom rozumie priestor v bezprostrednej blízkosti priameho plynovodu alebo plynárenského zariadenia

vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia meraný kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia je:

- 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm,
- 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm,
- 12 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 501 mm do 700 mm,
- 50 m pre plynovod s menovitou svetlosťou nad 700 mm,
- 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa,
- 8 m pre technologické objekty,
- 150 m pre sondy,
- 50 m pre iné plynárenské zariadenia zásobníka a ťažobnej siete neuvedených vyššie,
- vlastníci pozemkov, ktoré sa nachádzajú v lesných priesekoch, cez ktoré sú vedené plynárenské zariadenia prevádzkované s tlakom nad 0,4 MPa, sú povinní umožniť prevádzkovateľovi siete a prevádzkovateľovi ťažobnej siete zachovať voľné pásy v šírke 2 m na obe strany od osi plynovodu distribučnej siete a ťažobnej siete a v šírke 5 m na obe strany od osi plynovodu prepravnej siete a plynovodu, ktorý je súčasťou zásobníka.

Bezpečnostné pásmo je určené na zabránenie porúch alebo havárií na plynárenských zariadeniach, alebo na zmiernenie ich dopadov na ochranu života, zdravia a majetku osôb. Bezpečnostným pásmom na účely tohto zákona sa rozumie priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia meraný kolmo na os, alebo na pôdorys. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia je:

- 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa, prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území,
- 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm,
- 50 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa s menovitou svetlosťou nad 350 mm,
- 50 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 150 mm,
- 100 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 300 mm,
- 150 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 500 mm,
- 200 m pri plynovodoch nad 4 MPa s menovitou svetlosťou nad 500 mm,
- 50 m pri regulačných staniach, filtračných staniach, armatúrnych uzloch,
- 250 m pre iné plynárenské zariadenia zásobníka a ťažobnej siete neuvedených vyššie,
- pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe a pri regulačných staniach so vstupným tlakom nižším ako 0,4 MPa, lokalizovaných v súvislej zástavbe, bezpečnostné pásma určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľ distribučnej siete.

Cez územie prechádza plynovod Bratislava – Dunajská Streda DN 300, PN 25. V meste Veľký Meder sa napr. nachádza regulačná stanica zemného plynu, z ktorej sú zásobované mestská časť Ižop a PD Nový dvor.

V mapovom výstupe č. 3 Priemet negatívnych prvkov a javov vyznačujeme OP a PHO všetkých prvkov väčších ako 100 m.

II SYNTÉZOVÁ ČASŤ

5 SYNTÉZA ANALYTICKÝCH VSTUPOV A HODNOTENIA

Základom syntéz je tvorba homogénnych priestorových jednotiek. Ide o jednotky s približne rovnakými krajinnoeologickými vlastnosťami krajiny. Výsledkom je vyčlenenie typov krajinnoeologických komplexov, ktoré sa navzájom rozlišujú rôznymi kombináciami hodnôt vlastností jednotlivých krajinnotvorných zložiek (Izakovičová et al., 2000).

Úlohou syntetickej časti dokumentu RÚSES je posúdenie štrukturálnych, funkčných a procesných vzťahov v krajine, čo predstavuje:

- hodnotenie ekologickej stability,
- hodnotenie plošného a priestorového usporiadania pozitívnych a negatívnych prvkov/javov v krajine, t. j. posúdenie miery izolácie, spojitosti (konektivity) prvkov,
- hodnotenie typov biotopov (rozmanitosť typov biotopov, druhova rozmanitosť, výskyt chránených a ohrozených druhov),
- hodnotenie ekostabilizačnej významnosti, reprezentatívnosti a unikátnosti biotopov a prvkov krajinej štruktúry v území (porovnanie aktuálneho stavu s potenciálnou prirodzenou vegetáciou, hodnotenie stupňa ekologickej stability, vymedzenie ekologicky významných prírodných prvkov),
- hodnotenie environmentálnych problémov,
- hodnotenie krajinej štruktúry (diverzita krajiny, typ a vývoj krajinej štruktúry, historické krajinné štruktúry, krajinný obraz a krajinný ráz).

5.1 Hodnotenie ekologickej stability

Jednou z kľúčových, ale najproblematickejších častí spracovania dokumentov RÚSES je klasifikácia územia. Predstavuje diferenciaciu územia podľa vybraných kritérií. Jej cieľom je vyčlenenie plôch s približne rovnakým stupňom ekologickej stability.

Klasifikácia územia na základe biotických prvkov – určuje sa vnútorná ekologická stabilita prvkov krajinej štruktúry, vzhľadom na plnenie ekostabilizačnej funkcie.

Základom klasifikácie územia na základe biotického významnosti je stanovenie vnútornej ekologickej stability prvkov súčasnej krajinej štruktúry (reálnej vegetácie) a ich ekostabilizačné účinky podľa fyziognomicko-ekologickej charakteristiky prvkov SKŠ (Miklós, 1991). Stupeň biotického významnosti je možné stanoviť len relatívne. Vychádza sa z predpokladu, že relatívny stupeň ekologickej stability je nepriamo úmerný intenzite antropogénneho ovplyvnenia ekosystému.

Ekologická stabilita je schopnosť ekosystému vyrovnávať vonkajšie rušivé vplyvy vlastnými spontánnymi mechanizmami (Míchal, 1992), jej opakom je ekologická labilita, ktorú definujeme ako neschopnosť ekosystému odolávať vonkajším rušivým vplyvom alebo neschopnosť vrátiť sa do pôvodného stavu. Odolávanie ekosystému voči vonkajším rušivým vplyvom sa deje dvomi základnými spôsobmi:

- a) rezistencia – ekosystém je odolný voči vonkajším rušivým vplyvom a nemení sa,
- b) reziliencia – ekosystém sa pôsobením vonkajších vplyvov mení, ale po jeho odznení sa pomocou vlastných autoregulačných mechanizmov navracia do pôvodného stavu.

Výsledkom hodnotenia ekologickej stability je vyjadrenie ekologickej stability riešeného územia jednotlivých prvkov kvantifikovateľnými ukazovateľmi (stupňom stability jednotlivých prvkov SKŠ a koeficientom ekologickej stability).

Pri hodnotení významu prvkov SKŠ z hľadiska ekologickej stability možno použiť 6-stupňovú stupnicu pre hodnotenie významu krajinného segmentu z hľadiska ekologickej stability (Low a kol., 1995).

Tabuľka č. 5. 1: Stupnica pre hodnotenie významu prvkov SKŠ krajinného segmentu

Stupeň ekologickej stability	Hodnotenie významu prvkov SKŠ z hľadiska ekologickej stability
0	bez významu (napr. zastavané plochy a komunikácie, hospodárske areály)
1	veľmi malý význam (orná pôda veľkoplošná)
2	malý význam (orná pôda maloplošná, intenzívne sady, vinice, intenzifikované lúky, cintoríny)
3	stredný význam (extenzívne využívané lúky, líniová NDV)
4	veľký význam (lúky a lesy s prevahou prirodzene rastúcich druhov, prirodzené sukcesné spoločenstvá)
5	výnimočne veľký význam (prirodzené a prírodné lesy, prírodné travné spoločenstvá, mokrade, rašeliniská, neregulované vodné toky a pod.)

Zdroj: Metodické pokyny na vypracovanie dokumentov RÚSES, SAŽP, 2014

Orientačné hodnoty ekologickej stability prvkov SKŠ na základe biotickej významnosti reálnej vegetácie RÚSES sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Tabuľka č. 5. 2: Stupeň stability jednotlivých prvkov SKŠ

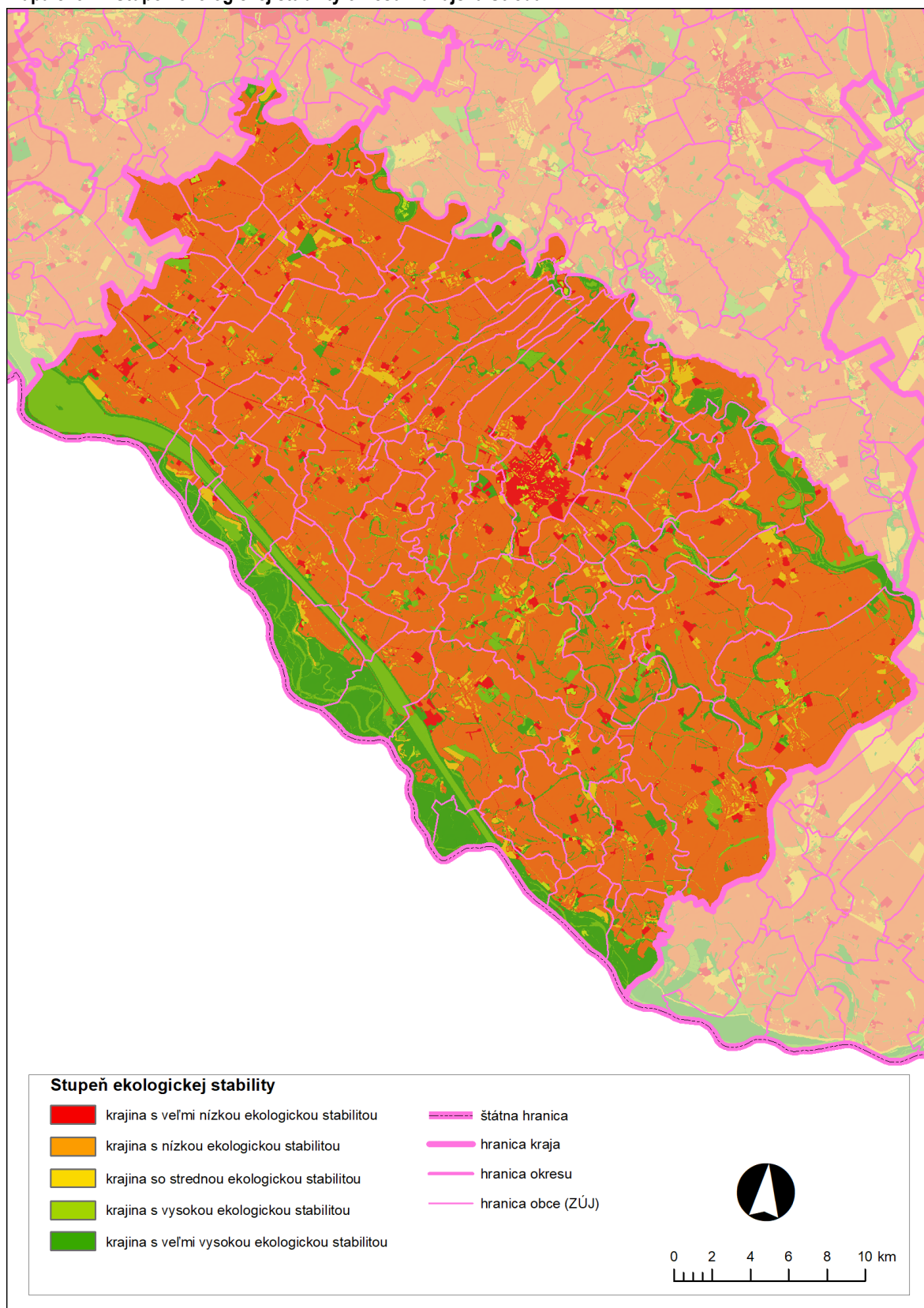
Prvky (kategórie) súčasnej krajinej štruktúry	Stupeň ekologickej stability
Orná pôda - veľkabloková	1
Orná pôda - malobloková	2
Trvalé trávne porasty intenzívne využívané	3
Trvalé trávne porasty extenzívne využívané	4 – 5
Trvalé trávne porasty s NDV	4 – 5
Trvalé trávne porasty sukcesne zarastajúce	4
Subalpínske a alpínske lúky	5
Ovocný sad	2 – 3
Vinice	1 – 2
Chmeľnice	1
Záhrady	3
Energetické porasty	2
Ihličnaté lesy	4
Listnaté lesy	4
Zmiešané lesy	4
Smrekové monokultúry	2 – 3
Kosodrevina	5
Vodná plocha	3 – 4
Sídlna zástavba	0 – 2
Rekreačné a športové areály	1 – 2
Záhradkárské osady	2
Chatové osady	2
Priemyselné areály a priemyselné parky	0
Ťažobné areály	0
Areály fotovoltaiických elektrární	0
Spaľovne, bioplynové stanice a kompostárne	0

Prvky (kategórie) súčasnej krajinnej štruktúry	Stupeň ekologickej stability
Areály poľnohospodárskych podnikov funkčné alebo s čiastočne zmenenou funkciou	0
Areály poľnohospodárskych podnikov nefunkčné	0
Areály lesných závodov, dielní, manipulačných a expedičných skladov	0
Suchý polder	2 – 3
Letisko	0
Prístav	0
NDV	4
Brehové porasty	4 – 5
Park a ostatná verejná a vyhradená zeleň v zastavanom území	3 – 4
Cintorín	1
Mozaikové štruktúry s ornou pôdou, TTP, NDV so sídlom	3 – 4
Mozaikové štruktúry s TTP, NDV so sídlom	3 – 4
Mozaikové štruktúry s ornou pôdou, TTP, NDV	3 – 4
Prirodzené skalné útvary bez, resp. minimálne pokryté vegetáciou	5
Vojenské areály	0
Odkalisko	0
Skládka odpadu	0
Hrádza	1 – 2
Močiar, podmáčaná plocha	5
Rašeliniská	5
Polom	1 – 2
Hnojisko	0
Transformovne	0
Čistička odpadových vôd	0
Dopravné areály	0

Zdroj: Metodické pokyny na vypracovanie dokumentov RÚSES, SAŽP, 2014

Jednotlivým zmapovaným plochám súčasnej krajinnej štruktúry sa v zmysle danej tabuľky prisúdi príslušný stupeň ekologickej stability a výstupom tejto interpretácie je mapka (kartogram) znázorňujúca riešené územie v šiestich kategóriách stupňa ekologickej stability v hraniciach plôch súčasnej krajinnej štruktúry. Výstupom je diferenciácia krajiny podľa stupňa ekologickej stability (0 – 5), vid' mapa č. 5 .1.

Mapa č. 5. 1: Stupeň ekologickej stability okresu Dunajská Streda

Upravil: Rákayová R., 2019

Koeficient ekologickej stability

Koeficient ekologickej stability (KES) vyjadruje sprostredkované stupeň prirodzenosti územia na základe kvality (stupeň ekologickej stability) a kvantity (plošná výmera) jednotlivých prvkov súčasnej krajinej štruktúry v konkrétnej obci. Výpočet KES je možný viacerými spôsobmi (Tekel, 2002).

Pre výpočet KES bol použitý nasledovný vzťah:

$$KES = (\sum S_i * P_i) / P_z$$

kde:

P_i – plocha jednotlivého druhu pozemku (plocha všetkých prvkov krajinej štruktúry s rovnakým stupňom biotickej stability),

S_i – stupeň stability jednotlivého druhu pozemku,

P_z – plocha hodnotenej ZUJ (hranice obce).

Výsledkom je hodnotenie ekologickej stability podľa KES jednotlivých obcí (ZUJ) riešeného územia podľa stupňov uvedených v tabuľke.

Tabuľka č. 5. 3: Stupne ekologickej stability podľa KES

Stupeň ekologickej stability	Typ ekologickej stability krajiny	KES
1.	veľmi nízka ekologická stabilita	< 0,50
2.	nízka ekologická stabilita	0,51 – 1,50
3.	stredná ekologická stabilita	1,51 – 3,00
4.	vysoká ekologická stabilita	3,01 – 4,50
5.	veľmi vysoká ekologická stabilita	> 4,50

Zdroj: Metodické pokyny na vypracovanie dokumentov RÚSES, SAŽP, 2014

Hodnota KES riešeného územia – okresu Dunajská Streda je **1,61** – krajina so strednou ekologickou stabilitou. V riešenom území je najnižšia hodnota ekologickej stability v sídlach a najvyššia v oblastiach s lesmi. Je však potrebné poznamenať, že táto hodnota má zníženú výpovednú schopnosť, lebo obsahuje iba kvantitatívne hodnotenie z pohľadu súčasnej krajinej štruktúry v celom priestore územia okresu. Hodnoty ekologickej stability nezahŕňajú kvalitatívny rozmer (znečistenie prírodného prostredia, horizontálne interakčné väzby krajinej štruktúry...).

Tabuľka č. 5. 4: Koeficient ekologickej stability (KES) pre jednotlivé administratívne územia obcí riešeného územia

Obec	KES
Báč	1,74
Baka	2,96
Baloň	1,51
Bellova Ves	1,38
Blahová	1,52
Blatná na Ostrove	1,26
Bodíky	3,38
Boheľov	1,56
Čakany	1,16
Čenkovce	1,26
Čiližská Radvaň	1,50
Dobrohošť	2,49
Dolný Bar	1,39
Dolný Štál	1,40
Dunajská Streda	1,29

Obec	KES
Dunajský Klátov	1,63
Gabčíkovo	2,15
Holice	1,23
Horná Potôň	1,27
Horné Myto	1,70
Horný Bar	2,18
Hubice	1,22
Hviezdoslavov	1,18
Jahodná	1,71
Janíky	1,36
Jurová	1,47
Kľúčovec	2,61
Kostolné Kračany	1,27
Kráľovičove Kračany	1,25
Kútniky	1,30
Kvetoslavov	1,17
Kyselica	2,50
Lehnice	1,20
Lúč na Ostrove	1,27
Macov	1,16
Mad	1,47
Malé Dvorníky	1,29
Medveďov	2,30
Mierovo	1,16
Michal na Ostrove	1,28
Nárad	2,02
Nový Život	1,44
Ohrady	1,50
Okoč	1,39
Ol'dza	1,23
Orechová Pôtoň	1,36
Padáň	1,55
Pataš	1,46
Potônske Lúky	1,61
Povoda	1,29
Rohovce	2,08
Sap	2,69
Šamorín	2,19
Štvrtok na Ostrove	1,20
Topoľníky	1,58
Trhová Hradská	1,59
Trnávka	1,28
Trstená na Ostrove	2,22
Veľká Paka	1,13
Veľké Blahovo	1,35
Veľké Dvorníky	1,29
Veľký Meder	1,41
Vieska	1,20
Vojka nad Dunajom	2,94
Vrakúň	1,48
Vydrany	1,41
Zlaté Klasy	1,31

Koeficient ekologickej stability pre celé riešené územie okresu, je aritmetický priemer koeficientov ekologickej stability všetkých obcí.

5.2 Plošné a priestorové usporiadanie pozitívnych a negatívnych prvkov a javov v krajine

Identifikácia a kategorizácia pozitívnych a negatívnych faktorov je uvedená v Analytickej časti v kap. 4.1 a 4.2. V tejto kapitole hodnotíme vzájomný vzťah a pôsobenie pozitívnych prvkov a stresových faktorov.

Medzi plošné pozitívne pôsobiace prvky krajiny patria lesy, nelesná drevinová vegetácia, trvalé trávne porasty, mokrade, sady a záhrady, mozaikové plochy, zachovalé historické krajinné štruktúry a prirodzené vodné plochy. Z pozitívnych líniových sú to prirodzené vodné toky.

Medzi plošné negatívne pôsobiace prvky v zmysle metodiky ÚSES sú zaradené spevnené a degradované plochy (obytné, priemyselné a dobývacie areály), veľkoplošná orná pôda, odprírodnené vodné plochy. Líniové negatívne prvky predstavujú dopravné siete a infraštruktúra, regulované a odprírodnené vodné toky.

Javy a prvky nie sú v krajine izolované, vstupujú do rôznych vzťahov a podľa toho sa ich účinok zosilňuje, prípadne zoslabuje, často dochádza aj k tzv. synergickému efektu. Syntézovým vyjadrením vplyvu antropogénnych aktivít na krajinu je existencia reálnych ekologických bariér v krajine. Pod pojmom „ekologická bariéra“ rozumieme akýkoľvek negatívny antropogénny zásah do krajiny, pretože v konečnom dôsledku znamená zásah do prirodzeného vývoja ekosystémov.

Bariérový efekt socioekonomických javov v krajine vychádza:

- z existencie daného antropogénneho objektu v krajine (primárne stresové faktory),
- z funkcie daného objektu v krajine (sekundárne stresové faktory).

Z antropogénnych prvkov SKŠ predstavujú pre migráciu živočíchov a ich možné ohrozenie najväčší bariérový efekt v okrese Dunajská Streda nasledovné prvky:

Tabuľka č. 5. 5: Antropogénne prvky – bariérový efekt v okrese Dunajská Streda

Typ prvku	Umiestnenie bariérového efektu
Bariérové prvky vo vodných tokoch	Celkovo sa na tokoch okresu vyskytuje <ul style="list-style-type: none"> • 95 hatí, prahov, alebo stupňov • 3 malé vodné elektrárne • 1 vodná elektráreň.
Cestné a železničné komunikácie	Na území okresu sa celkovo nachádza: <ul style="list-style-type: none"> • 60,57 km ciest I. triedy • 483,73 km ciest II. a III. triedy • 77,47 km železníc
Sídla, areály a ich oplotenia	Na území okresu sa celkovo nachádza: <ul style="list-style-type: none"> • 0,07 km² vojenských areálov • 46,32 km² sídelnej zástavby • 4,48 km² rekreačných a športových areálov • 8,13 km² priemyselných areálov a priemyselných parkov • 1,14 km² ťažobných areálov • 11,07 km² areálov poľnohospodárskych podnikov funkčných alebo so zmenenou funkciou • 0,85 km² areálov poľnohospodárskych podnikov nefunkčných • 0,14 km² záhradkárskeho osád • 0,28 km² skládok odpadu

Zdroj: <https://www.cdb.sk>, databáza SKŠ

Syntézou primárnych a sekundárnych negatívnych prvkov je možné vyčleniť v území oblasti, kde sa plošne prekrýva viacero negatívnych prvkov a javov. Tieto územia majú plošný, alebo líniový charakter.

Rozčleňujeme ich na:

- centrá stresových faktorov,
- prechodné oblasti stresových faktorov,
- koridory (línie) stresových faktorov.

Z hľadiska intenzity pôsobenia je možné rozčleniť nasledovné kategórie:

- so slabou intenzitou pôsobenia stresových faktorov,
- so strednou intenzitou stresových faktorov,
- so silnou intenzitou pôsobenia stresových faktorov.

Centrá so silnou intenzitou pôsobenia stresových faktorov

Zaraďujeme sem takmer celé územie miest Dunajská Streda, Šamorín, Veľký Meder, všetky priemyselné a technické prevádzky, poľnohospodárske a dobývacie areály. Patria sem tiež časti sídiel, ktoré sú pod vplyvom dopravných ťahov s vysokou intenzitou dopravy.

Centrá so stredne silnou intenzitou pôsobenia stresových faktorov

Patria sem ostatné časti sídiel s menej kvalitným životným prostredím, ktoré nie sú zaradené v prvej kategórii, ďalej sídla so stredne vysokou intenzitou dopravy.

Centrá so slabou intenzitou pôsobenia stresových faktorov

Patria sem najmä vidiecke sídla so slabou intenzitou premávky a s kvalitným životným prostredím.

Koridory so silnou intenzitou stresových faktorov

Do tejto kategórie koridorov zaraďujeme silne zaťažené dopravné ťahy spolu so silne znečistenými a odprírodnenými tokmi. Patria sem dopravné ťahy na osi Veľký Meder – Dunajská Streda – Šamorín, upravené toky so zlým až veľmi zlým stavom kvality vôd a to najmä toky Stará Čierna Voda, kanál Gabčíkovo – Topoľníky, Klátovské rameno.

Koridory so stredne silnou intenzitou pôsobenia stresových faktorov

Zaraďujeme sem stredne zaťažené dopravné ťahy, prípadne kumuláciu dopravných koridorov s menej znečistenými vodnými tokmi. Patrí sem úsek Dunajská Streda – Gabčíkovo.

Koridory s nízkou intenzitou pôsobenia stresových faktorov

Zaraďujeme sem hlavne miestne a účelové komunikácie s malou intenzitou premávky a slabo znečistené vodné toky. Nachádzajú sa rozptýlene po celom území okresu.

Veľkoplošné prechodné oblasti so silnou intenzitou pôsobenia stresových faktorov

Zaraďujeme sem veľkoplošné oblasti, kde sa kumuluje viac stresových faktorov (znečistenie ovzdušia, veľkoplošná orná pôda, nízka kvalita podzemnej vody, rozširovanie zastavaných území). Jedná sa o oblasť v okolí Dunajskej Stredy, Šamorína, Veľkého Mederu.

Veľkoplošné prechodné oblasti so strednou intenzitou pôsobenia stresových faktorov

Patria sem hlavne oblasti s výskytom veľkoplošnej ornej pôdy, oblasti so stredne silným znečistením ovzdušia, súvislejšie plochy rekreačných areálov.

Veľkoplošné prechodné oblasti so slabou intenzitou pôsobenia stresových faktorov

Zaraďujeme sem plochy rekreačného zázemia, oblasti slabého znečistenia ovzdušia.

Environmentálne problémy

Priestorová superpozícia pozitívnych a negatívnych javov na území okresu vymedzuje nasledovné environmentálne problémy:

- **Environmentálne problémy typu 1** – stret negatívnych prvkov a javov s prvkami **ochrany prírody a krajiny** podľa zákona č. 543/2002 Z. z. Zákon o ochrane prírody a krajiny
- **Environmentálne problémy typu 2** - stret s ochranou a využitím **nerastného bohatstva** podľa zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva
- **Environmentálne problémy typu 3** - stret s ochranou **vodných zdrojov** podľa zákona č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a podľa zákona č. 364/2004 Z. z. Vodný zákon
- **Environmentálne problémy typu 4** - stret s ochranou **lesa** podľa zákona č. 326/2005 Z. z. zákon o lesoch
- **Environmentálne problémy typu 5** - stret s ochranou **pôdneho fondu** podľa zákona č. 220/2004 Z. z. zákon o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy

V zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. Zákon o ochrane prírody a krajiny patria medzi ohrozené prvky **typu 1** environmentálnych problémov:

- Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability,
- chránené vtáčie územie,
- národná sústava chránených území,
- ochrana dochovávaných genofondových zdrojov,
- územie európskeho významu (ÚEV),
- lokality vyhlásené podľa medzinárodných dohovorov,
- chránené rybie oblasti,
- chránené stromy,
- kultúrno–historicky hodnotné formy využívania krajiny,
- mokrade.

Zákon upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, ako aj práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb pri ochrane prírody a krajiny s cieľom dlhodobo zabezpečiť zachovanie prírodnej rovnováhy a ochranu rozmanitosti podmienok a foriem života, prírodných hodnôt a krás a utvárať podmienky na trvalo udržateľné využívanie prírodných zdrojov a na poskytovanie ekosystémových služieb, berúc do úvahy hospodárske, sociálne a kultúrne potreby, ako aj regionálne a miestne pomery.

Ochranou prírody a krajiny sa podľa tohto zákona rozumie starostlivosť o voľne rastúce rastliny, voľne žijúce živočíchy a ich spoločenstvá, prírodné biotopy, ekosystémy, nerasty, skameneliny, geologické a geomorfologické útvary, ako aj starostlivosť o vzhľad a využívanie krajiny. Ochrana prírody a krajiny sa realizuje najmä obmedzovaním a usmerňovaním zásahov do prírody a krajiny, podporou a spoluprácou s vlastníkmi a užívateľmi pozemkov, ako aj spoluprácou s orgánmi verejnej správy.

V zmysle zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva patria medzi ohrozené prvky **typu 2** environmentálnych problémov:

- chránené ložiskové územie,
- prírodný minerálny zdroj.

Ochranu a využitie nerastného bohatstva upravuje najmä zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov, zákon NR SR č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení zákona NR SR č. 515/2008 Z. z., vyhláška MŽP SR č. 51/2008 Z. z., ktorou sa vykonáva geologický zákon a ďalšie právne predpisy. Za nerasty sa podľa zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení zákona SNR č. 498/1991 Zb. považujú tuhé, kvapalné a plynne časti zemskej kôry. Ložiskom nerastov je prírodné nahromadenie nerastov, ako aj základka v hlbinej bani, opustený odval, výsypka alebo odkalisko, ktoré vznikli banskou činnosťou a obsahujú nerasty.

V zmysle zákona č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a podľa zákona č. 364/2004 Z. z. Vodný zákon patria medzi ohrozené prvky **typu 3** environmentálnych problémov:

- chránené vodohospodárske oblasti,
- ochranné pásma vodárenských zdrojov,
- povodia vodárenských tokov.

Zákon č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd: Tento zákon ustanovuje chránené oblasti prirodzenej akumulácie vôd (ďalej len "chránená vodohospodárska oblasť"), činnosti, ktoré sú na ich území zakázané, a opatrenia na ochranu povrchových vôd a podzemných vôd prirodzene sa vyskytujúcich v chránenej vodohospodárskej oblasti.

Chránená vodohospodárska oblasť je vymedzené významné územie prirodzenej akumulácie povrchových vôd a podzemných vôd, na ktorom sa prirodzeným spôsobom tvoria a obnovujú zásoby povrchových vôd a podzemných vôd.

Zákon č. 364/2004 Z. z. Vodný zákon: Tento zákon upravuje práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb k vodám a nehnuteľnostiam, ktoré s nimi súvisia pri ich ochrane, účelnom a hospodárnom využívaní, oprávnenia a povinnosti orgánov štátnej vodnej správy a zodpovednosť za porušenie povinností podľa tohto zákona.

Tento zákon vytvára podmienky na:

- a) všestrannú ochranu vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých ekosystémov v krajine,
- b) zachovanie alebo zlepšovanie stavu vôd,
- c) účelné, hospodárne a trvalo udržateľné využívanie vôd,
- d) manažment povodí a zlepšenie kvality životného prostredia a jeho zložiek,
- e) znižovanie nepriaznivých účinkov povodní a sucha,
- f) zabezpečenie funkcií vodných tokov,
- g) bezpečnosť vodných stavieb.

V zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. zákon o lesoch patria medzi ohrozené prvky **typu 4** environmentálnych problémov:

- ochrana lesných zdrojov.

Účelom tohto zákona je:

- a) zachovanie, zveľaďovanie a ochrana lesov ako zložky životného prostredia a prírodného bohatstva krajiny na plnenie ich nenahradiateľných funkcií,
- b) zabezpečenie diferencovaného, odborného a trvalo udržateľného hospodárenia v lesoch,
- c) zosúladenie záujmov spoločnosti a vlastníkov lesov,
- d) vytvorenie ekonomických podmienok na trvalo udržateľné hospodárenie v lesoch,
- e) vykonávanie osobitného predpisu v oblasti zákonného pôvodu dreva vyťaženého na lesných pozemkoch.

V zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. zákon o lesoch sa jedná predovšetkým o: lesný ekosystém, lesný porast vrátane svojich ekologických funkcií, produkčnými a mimo produkčnými funkciami.

V okrese Dunajská Streda sa s ohľadom na priestorovú superpozíciu ohrozených a ohrozujúcich prvkov environmentálne problémy typu 4 nevyskytujú.

V zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. zákon o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy patrí medzi ohrozené prvky **typu 5** environmentálnych problémov:

- ochrana pôdy.

Tento zákon ustanovuje ochranu vlastností a funkcií poľnohospodárskej pôdy a zabezpečenie jej trvalo udržateľného obhospodarovania a poľnohospodárskeho využívania, ochranu environmentálnych funkcií poľnohospodárskej pôdy, ktorými sú: produkcia biomasy, filtrácia, neutralizácia a premena látok v prírode, udržiavanie ekologického a genetického potenciálu živých organizmov v prírode a v neposlednom rade ochranu výmery poľnohospodárskej pôdy pred neoprávnenými zábermi na nepoľnohospodárske použitie, a to hlavne poľnohospodárskej pôdy zaradenej podľa kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky do 1. - 4. kvalitatívnej skupiny uvedenej v prílohe č. 3 predmetného zákona.

Pre potreby hodnotenia významných stretov pozitívnych a negatívnych prvkov okresu sme zvolili nasledovné charakteristiky (*grafická reprezentácia je znázornená v mape 4 – Environmentálne problémy*) :

Tabuľka č. 5. 6: Významné environmentálne problémy typu 1 v okrese Dunajská Streda

Ohrozený prvok	Ohrozujúci prvok	Počet
<ul style="list-style-type: none"> - Generel nadregionálneho ÚSES - Chránené vtáčie územie - Národná sústava chránených území - Ochrana dochovávaných genofondových zdrojov - Územie európskeho významu - Lokality vyhlásené podľa medzinárodných dohovorov - Chránené rybnie oblasti - Mokrade 	Letisko	-
	Skládka odpadu	5
	ČOV	-
	Environmentálna záťaž	5
	Kompostáreň, spalovňa, bioplynová stanica	-
	Hnojisko	-
	Zdroj znečistenia ovzdušia	-
	Zdroj znečistenia vôd	-
	Vodná elektrárňa	3
	Hať/prah/stupeň	42
	Ohrozujúci prvok	Dĺžka (km)
	Diaľnica	-
	Cesty 1. triedy	3,77
	Cesty 2. a 3. triedy	71,75
	Železnica	8,74
	Lyžiarsky vlek	-
	Ropovod	0,93
	Ohrozujúci prvok	Plocha (km²)
	Inundačné územie	61,07
	Kontaminovaná pôda	-
	Orná pôda veľkobloková	-
	Vodná erózia extrémna, veľmi silná	-
	Sídelná plocha	-
	Priemyselný areál	-
	Poľnohospodársky areál funkčný	-
	Poľnohospodársky areál nefunkčný, so zmenenou funkciou	-
	Rekreačný a športový areál	-
	Smreková monokultúra	-
	Ťažobný areál	-

Tabuľka č. 5. 7: Významné environmentálne problémy typu 2 v okrese Dunajská Streda

Ohrozený prvok	Ohrozujúci prvok	Počet
<ul style="list-style-type: none"> - Chránené ložiskové územie - Ochranné pásmo prírodného minerálneho zdroja a prírodného liečivého zdroja - Kúpeľné územie - Kúpeľné miesto 	Skládka odpadu	4
	ČOV	1
	Environmentálna záťaž	5
	Transformovňa	-
	Kompostáreň, spalovňa, bioplynová stanica	-
	Hnojisko	-
	Zdroj znečistenia ovzdušia	1
	Zdroj znečistenia vôd	-
	Ohrozujúci prvok	Dĺžka (km)
	Cesty 1. triedy	8,11
	Cesty 2. a 3. triedy	35,15
	Železnica	9,65
	Elektrické vedenie	63,82
	Ropovod	0,12
	Ohrozujúci prvok	Plocha (km²)
	Kontaminovaná pôda	-
	Orná pôda veľkobloková	-
	Vodná erózia extrémna, veľmi silná	0,00
	Svahové deformácie	-
	Ťažobný areál	-

Tabuľka č. 5. 8: Významné environmentálne problémy typu 3 v okrese Dunajská Streda

Ohrozený prvok	Ohrozujúci prvok	Počet
- Chránené vodohospodárske oblasti - Ochranné pásma vodárenských zdrojov - Povodia vodárenských tokov	Skládka odpadu	38
	ČOV	6
	Environmentálna záťaž	40
	Kompostáreň, spalovňa, bioplynová stanica	1
	Zdroj znečistenia vôd	-
	Vodná elektrárňa	4
	Hať/prah/stupeň	81
	Ohrozujúci prvok	Dĺžka (km)
	Cesty 1. triedy	60,69
	Cesty 2. a 3. triedy	439,06
	Železnica	67,26
	Lyžiarsky vleč	-
	Ropovod	10,66
	Ohrozujúci prvok	Plocha (km²)
	Kontaminovaná pôda	-
	Orná pôda veľkobloková	0,00
	Vodná erózia extrémna, veľmi silná	0,00
	Svahová deformácia	-
	Sídelná plocha	-
	Priemyselný areál	-
	Poľnohospodársky areál funkčný	-
	Rekreačný a športový areál	-
	Záhradkárska osada	-
	Ťažobný areál	-

Tabuľka č. 5. 9: Významné environmentálne problémy typu 5 v okrese Dunajská Streda

Ohrozený prvok	Ohrozujúci prvok	Počet
- Pôda (1. – 4. kategória BPEJ)	Skládka odpadu	20
	ČOV	2
	Environmentálna záťaž	20
	Transformovňa	-
	Zdroj znečistenia vôd	-
	Ohrozujúci prvok	Dĺžka (km)
	Cesty 1. triedy	41,59
	Cesty 2. a 3. triedy	252,59
	Železnica	38,32
	Ropovod	5,29
	Ohrozujúci prvok	Plocha (km²)
	Inundačné územie	95,91
	Kontaminovaná pôda	-
	Vodná erózia extrémna, veľmi silná	0,00
	Veterná erózia	11,99
	Svahová deformácia	-

5.3 Ekostabilizačná významnosť, reprezentatívnosť a unikátnosť

Posúdenie prirodzenosti vegetácie

V tejto časti sme porovnávali potenciálnu prirodzenú vegetáciu s aktuálnym stavom vegetácie. Analýza vegetácie daného okresu je uvedená v kapitole 1.2.1.2. a 1.2.1.3 tohto dokumentu.

Vývoj vegetácie prebiehal na začiatku výlučne v úzkej závislosti od zmien vonkajšieho prostredia, najmä od klímy a pôd, ale iba dovtedy, kým sa začalo cieľavedomé a rozsiahle ovplyvňovanie a menenie rastlinného krytu človekom - poľnohospodárom. Pri osídľovaní krajiny poľnohospodárom prebiehalo rozsiahle klčovanie lesov, premena primárnych lesných ekosystémov na náhradné ekosystémy lúk, pasienkov a polí a v poslednom čase potom tvorba druhotných lesných ekosystémov. Poslednú etapu v poľnohospodárskom využití poznačila stredoveká a valašská kolonizácia (Michalko, 1986).

Územie okresu bolo v dávnej minulosti až na zanedbateľné výnimky súvisle zalesnenou krajinou. Osídlenie významne ovplyvnilo pôvodný charakter zvyškov lesnej vegetácie a to takmer na celom území okresu, kde postupne došlo k takmer úplnému odlesneniu.

Aktuálna, udávaná lesnatosť okresu Dunajská Streda je 6,6 % (ÚGKK SR, 2018). Tento údaj vyjadruje podiel lesných pozemkov na výmere okresu. Hoci súčasťou lesných pozemkov sú aj plochy, na ktorých dreviny nerastú (lesná infraštruktúra), skutočná lesnatosť v biologickom zmysle slova, teda podiel plochy zapojených formácií stromov k výmeru okresu je o niečo nižšia.

Na území okresu sú najbližšie prirodzenému stavu lesné porasty, ktoré sa na najväčších plochách a v najzachovalejšom stave vyskytujú v JZ časti okresu pozdĺž starých ramien Dunaja geomorfologickom celku Podunajská rovina. Ide o mäkké lužné lesy vrbovo topoľové, miestami sa vyskytujú aj tvrdé lužné lesy dubovo-brestovo-jaseňové.

Reprezentatívnosť, unikátnosť

Na území okresu Dunajská Streda sme identifikovali 39 typov biotopov. Ich charakteristika, výskyt ako aj ohrozenosť je podrobne uvedená v Analytickej časti, v kapitole 1. 2. 3 Biotopy.

Spracovanie priaznivého stavu zachovania biotopov a druhov, ich hodnotenie a všeobecné zásady manažmentu sú realizované s podporou dvoch projektov a to projektu PHARE Twinning – „Implementácia smernice o biotopoch a smernice o vtákoch“, v rámci ktorého sa spracovávajú druhy živočíchov a projektu DANCEE - „Natura 2000 na Slovensku – Preklenutie medzier v implementačnom procese“, v rámci ktorého sa spracovávajú druhy rastlín a typy biotopov. V súvislosti s týmito projektmi bol v roku 2005 vypracovaný Štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky, Manuál k programom starostlivosti o územia NATURA.

Z dôvodu zložitosti a časovej náročnosti metodiky hodnotenia biotopov v tomto manuáli, sme biotopy hodnotili v tabuľkovej forme na prehľad rozmanitosti biotopov na úrovni okresu, hodnotenie ich súčasného výskytu, hodnotenie redukcie rozlohy biotopu k referenčnému stavu a spoločenskej hodnoty biotopu v rámci celého územia okresu Dunajská Streda (Tabuľka č. 5. 10).

Tabuľka č. 5. 10: Hodnotenie rozmanitosti a výskytu biotopov okresu Dunajská Streda

Kód biotopu	Názov biotopu	Kód biotopu NATURA 2000	Biotop prioritný (P), európskeho významu (EV) a národného významu (NV)	Súčasný výskyt biotopu	Redukcia biotopu	Biogeografický status	Spoločenská hodnota €/m ²
Vo2	Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition	3150	EV	4	0	1	12,28
Vo4	Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu Ranunculion fluitantis a Callitriche-Batrachion	3260	EV	4	0	1	19,58
Vo5	Oligotrofné až mezotrofné vody s bentickou vegetáciou chár	3140	EV	4	0	1	38,83
Vo6	Mezo - až eutrofné poloprirodzené a umelé vodné nádrže so	-	-	5	0	1	-

Kód biotopu	Názov biotopu	Kód biotopu NATURA 2000	Biotop prioritný (P), európskeho významu (EV) a národného významu (NV)	Súčasný výskyt biotopu	Redukcia biotopu	Biogeografický status	Spoločenská hodnota €/m ²
	stojatou vodou s plávajúcou a/alebo ponorenou vegetáciou						
Vo7	Makrofytná vegetácia plytkých stojatých vôd (<i>Ranunculion aquatilis</i>)	-	NV	3	0	1	23,90
Vo8	Spoločenstvá bylín a šachorín eutrofných mokradí s kolísajúcou vodnou hladinou	-	-	3	0	1	-
Vo9	Ruderalizované porasty v zamokrených depresiách na poliach a na obnažených dnách rybníkov	-	-	4	0	1	-
Br5	Rieky s bahňitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov <i>Chenopodion rubri p.p.</i> a <i>Bidention p.p.</i>	3270	EV	3	0	1	9,62
Br7	Bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek	6430	EV	4	0	1	9,62
Br8	Bylinné brehové porasty tečúcich vôd	-	-	4	0	1	-
Kr7	Trnkové a lieskové kroviny	-	-	3	0	1	-
Kr8	Vrbové kroviny stojatých vôd	-	NV	4	0	1	6,63
Kr9	Vrbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek	-	NV	4	0	1	6,63
Lk1	Nížinné a podhorské kosné lúky	6510	EV	4	0	1	21,24
Lk3	Mezofilné pasienky a spásané lúky	-	NV	2	2	1	3,65
Lk4	Bezkolencové lúky	6410	EV	2	4	4	51,78
Lk5	Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach	6430	EV	2	2	1	9,62
Lk7	Psiarkové aluviálne lúky	-	NV	2	3	1	8,36
Lk10	Vegetácia vysokých ostríc	-	NV	2	3	1	7,30
Lk11	Trstinové spoločenstvá mokradí (<i>Phragmition</i>)	-	-	5	0	1	-
Ra5	Vápnité slatiny s maricou pílkatou a druhmi zväzu <i>Caricion davallianae</i>	7210	P	1	3	4	165,30
Ra6	Slatiny s vysokým obsahom báz	7230	EV	1	4	4	117,50
Ls1.1	Vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy	91E0	P	3	3	1	17,92
Ls1.2	Dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy	91F0	EV	3	3	1	23,23
Ls2.2	Dubovo-hrabové lesy panónske	91G0	P	3	2	2	20,58
Ls3.2	Teplomilné ponticko-panónske dubové lesy na spraši a piesku	91I0	P	2	1	2	28,54
Ls0.1	Topoľové monokultúry	-	-	5	0	1	-
Ls0.2	Agátové monokultúry	-	-	4	0	1	-
Ls0.3	Ostatné listnaté lesy - s určením prevládajúcej dreviny	-	-	5	0	1	-
Ls0.5	Ihličnaté lesy - s určením prevládajúcej dreviny	-	-	2	0	1	-
X1	Rúbaniská s prevahou bylín a tráv	-	-	3	0	1	-

Kód biotopu	Názov biotopu	Kód biotopu NATURA 2000	Biotop prioritný (P), európskeho významu (EV) a národného významu (NV)	Súčasný výskyt biotopu	Redukcia biotopu	Biogeografický status	Spoločenská hodnota €/m ²
X2	Rúbaniská s prevahou drevín	-	-	3	0	1	-
X3	Nitrofilná ruderalná vegetácia mimo sídiel	-	-	3	0	1	-
X4	Teplomilná ruderalná vegetácia mimo sídiel	-	-	3	0	1	-
X5	Úhory a extenzívne obhospodarované polia	-	-	4	0	1	-
X7	Intenzívne obhospodarované polia	-	-	5	0	1	-
X8	Porasty invázných neofytov	-	-	4	0	1	-
X9	Porasty nepôvodných drevín	-	-	5	0	1	-
X10	Porasty ruderalizovaných bahňitých brehov	-	-	3	0	1	-

EV – biotopy európskeho významu

P – prioritný biotop európskeho významu

NV – biotopy národného významu

Súčasný výskyt biotopu – vyjadruje súčasnú plošnú výmeru príslušného biotopu:

1. veľmi vzácny; v okrese výmera typu biotopu je menej ako 50 ha,
2. vzácny; v okrese výmera typu biotopu je 51 až 250 ha,
3. zriedkavý; v okrese výmera typu biotopu je 251 až 500 ha,
4. bežný; v okrese výmera typu biotopu je 501 až 1 000 ha,
5. hojný; v okrese výmera typu biotopu je viac ako 1001 ha.

Redukcia biotopu – vyjadruje úbytok z predpokladanej rozlohy biotopu k referenčnému stavu. V prípade nelesných biotopov za taký považujeme stav v prvej polovici 20. storočia, kedy bola diverzita nelesných biotopov najvyššia, teda stav pred intenzifikáciou poľnohospodárstva, vodného hospodárstva a rozmachu sídiel. V prípade lesných biotopov považujeme za referenčný stav rozšírenie rekonštruovanej prirodzenej vegetácie podľa Geobotanickej mapy ČSSR (Michalko a kol. 1986):

0 - žiadny úbytok

1 - úbytok od 1 do 25 % plochy predpokladaného výskytu v okrese

2 - úbytok od 26 do 50 % plochy predpokladaného výskytu v okrese

3 - úbytok od 50 do 75 % plochy predpokladaného výskytu v okrese

4 - úbytok od 75 do 100 % plochy predpokladaného výskytu v okrese

Biogeografický status – vyjadruje rozšírenie biotopu v SR a okolitých krajinách, pri biotopoch európskeho významu je status prevzatý z pracovných postupov v rámci prípravy sústavy NATURA 2000 (území európskeho významu):

1. biotop je hojne rozšírený v SR a hojne rozšírený aj v iných krajinách,
2. biotop sa v SR vyskytuje na okraji areálu rozšírenia, alebo je vzácny v SR a hojne rozšírený v iných krajinách,
3. biotop je hojne rozšírený v SR a vzácny v iných krajinách,
4. biotop je vzácny v SR a vzácny aj v iných krajinách,
5. biotop sa vyskytuje len v SR a je vzácny.

Spoločenská hodnota je stanovená v zmysle prílohy č.1 vyhlášky MŽP SR č. 158/2014 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Poznámka: V tabuľke nie sú hodnotené ruderalné typy biotopov označených v Katalógu biotopov Slovenska (Stanová, Valachovič eds., 2002) písmenom X.

Hodnotenie reprezentatívosti biotopov z hľadiska USES znamená posúdenie biogeografického významu daného krajinného segmentu, resp. biotopov. Toto posúdenie zahŕňa posúdenie miery reprezentatívosti daného segmentu v rámci biogeografickej jednotky (členenia), ale i identifikáciu unikátnych, výnimočných ekosystémov v danej biogeografickej jednotke, ktorých vznik je podmienený špecifickými ekologickými podmienkami.

Biogeografické členenie vychádza z abiotických podmienok a potenciálnej vegetácie na danom stanovišti. Potenciálne biotopy indikuje Geobotanická mapa Slovenska (Michalko a kol., 1986). Keďže v SR neexistuje diferenciácia územia na chorickej úrovni (biotopy), pri posudzovaní reprezentatívosti zastúpených druhov spoločenstiev daného segmentu a biotopov vychádzame z REPGES.

Typy REPGES SR majú charakter potenciálnych geoeosystémov, boli vyčlenené na základe abiotických podmienok a potenciálnej vegetácie.

Tabuľka č. 5. 11: Zoznam REPGES v geologických regiónoch a subregiónoch okresu Dunajská Streda

Fytogeografická oblasť	Fytogeografický obvod	Geoeologický región	Geoeologický subregión	Kód REPGES
PANNONICUM	europeanónska flóra	Podunajská rovina	Čierna voda-Dudvák	4, 6
			Čiližská mokraď	1, 2
			Dolný žitný ostrov	1, 3, 4, 6, 14
			Dunajské luhy	6
			Horný žitný ostrov	3, 4, 6, 14
			Okoličnianska mokraď	2
			Potôňska mokraď	1

1 - nížinné kotlinové a úpätné depresie pôvodne so slatinnými jelšami

2 - nížinné kotlinové a úpätné depresie pôvodne s lužnými lesmi

3 - riečne nivy v nížinách pôvodne s dubovo-cerovými lesmi

4 - riečne nivy v nížinách pôvodne s lužnými lesmi

6 - rozčlenené meandrové roviny pôvodne s lužnými lesmi

14 - pláňavy (dunové roviny a sprašové pokryvy) pôvodne s dubovo-cerovými lesmi

Jednotlivé typy REPGES SR boli určené na základe:

- zonálnych (bioklimatických) podmienok, v krajine ich vyjadrujú predovšetkým vegetačné pásma. Charakterizované sú podľa bioklimatických podmienok, ktoré sú komplexne vyjadrené v 9 zónach potenciálnej vegetácie,
- azonálnych podmienok - primárne najmä kvarterno-geologickeho podkladu a reliéfu, druhotne pôdami a výškou hladiny podzemných vôd. Na základe týchto podmienok sa definovalo 37 typov.

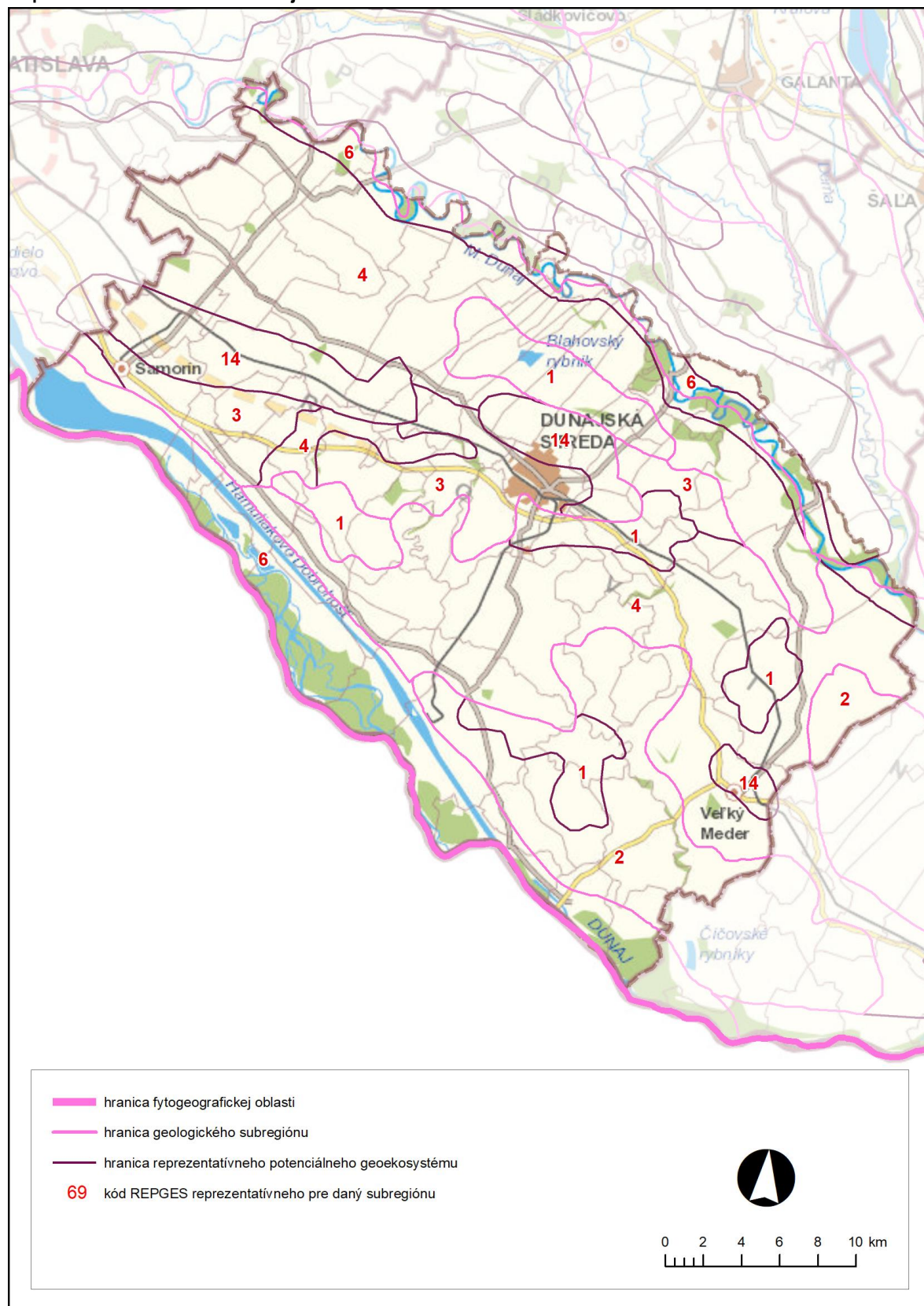
Tabuľka č. 5. 12: Typy potenciálnych reprezentatívnych geoeosystémov v okrese Dunajská Streda

Abiotické podmienky (typy abiotických komplexov)	Bioklimatické podmienky charakterizované zonálnymi spoločenstvami	Azonálne spoločenstvá	
	dubovo-cerové lesy	slatinné jelšiny	lužné lesy
nížinná alebo kotlinová úpätná depresia		1	2
riečna niva v nížine	3		4
rozčlenená meandrová rovina			6
pláňava (dunová rovina alebo sprašový pokryv)	14		

Tabuľka č. 5. 13: Početnosť výskytov typu REPGES

5	<i>typ REPGES (číslo uvádzane na mape č.13 v kap. VII. v Atlase krajiny SR, 2002)</i>
Početnosť výskytov typu REPGES	
	veľmi častý výskyt (reprezentatívny pre 10 – 32 subregiónov)
	častý výskyt (reprezentatívny pre 6 – 10 subregiónov)
	zriedkavý výskyt (reprezentatívny pre 2 - 5 subregiónov)
	jediný výskyt (reprezentatívny pre 1 subregión)

Mapa č. 5. 2: REPGES okresu Dunajská Streda

5.4 Hodnotenie krajinej štruktúry

Priestorová diferenciácia súčasnej krajinej štruktúry je výsledkom pôsobenia ľudskej činnosti na prírodné faktory. Ľudská činnosť modifikovala prírodnú krajinnú štruktúru do mozaiky prírodných, poloprírodných a urbánných prvkov. Reálny stav krajiny je výsledkom postupných zmien pôvodnej prírodnej krajiny pod vplyvom človeka a jeho aktivít. Prírodné podmienky výrazne modifikovali aktivity človeka a ich usporiadanie v krajine. Napriek tomu priestorovú organizáciu krajiny ovplyvňovali predovšetkým spoločenské aktivity. Priestorová heterogenita (štruktúra krajiny) má rozhodujúci vplyv na funkčné vlastnosti krajiny. Funkčnosť krajiny a vzhľad krajiny sú vzájomne úzko prepojené. Sú charakterizované abiotickými zdrojmi (neživé zložky a prvky krajiny), ktoré tvoria pôvodnú a trvalú základňu ostatných krajinných štruktúr. Takéto krajinné prvky sú prevažne prírodnými zdrojmi a pre človeka tvoria cieľ využívania. Zároveň sú základňou na pretváranie a vytváranie nových prvkov v krajine. Tvorí ich horniny, georeliéf, pôdy, povrchové a podzemné vody a ovzdušie.

Riešené administratívne územie okresu Dunajská Streda z hľadiska geomorfologických pomerov patrí do alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Panónska panva, provincii Západopanónska panva, subprovincii Malá Dunajská kotlina. Územie okresu Dunajská Streda spadá len do jedného geomorfologického celku Podunajská rovina. Toto územie je z hľadiska geologickej stavby jednotné a tvoria ju vrstvy neogénnych uloženín, na ktorých sa nachádzajú mocné nánosy Dunaja, štrky, piesky, íly. Na základe členenia geochemických typov hornín (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) celé územie okresu Dunajská Streda vypĺňajú ílovce a pieskovce. Územie patrí do regiónu tektonických depresii, oblasti vnútrokarpatských nížin. Povrchové vrstvy na Žitnom ostrove sú vytvorené na štrkových sedimentoch veľkých mocností a tvoria ich piesčito-hlinité sedimenty nivnej fácie. Hrubozrnnejšie korytové fácie vystupujú ostrovkovito aj na povrch. Z hľadiska inžiniersko-geologických vlastností v úseku Žitného ostrova sa jedná o zeminy štrkovité. Podľa členenia Slovenska z hľadiska inžiniersko-geologickej rajonizácie (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) celé územie okresu Dunajská Streda vyplňa jeden rajón a to rajón kvartérnych sedimentov (údolných riečnych náplavov).

Celé územie okresu patrí do geomorfologickej oblasti Podunajská nížina, celok Podunajská rovina, s časťami Čiližská mokraď, Potónska mokraď a Okoličianska mokraď. Reliéf územia je podobne ako geologická stavba jednotný. Územie okresu je rovinaté. Okres leží na území Žitného ostrova. Nachádzajú sa tu veľké zásobárne podzemnej pitnej vody nadregionálneho významu. Veľká časť okresu je preto vyhlásená za chránenú oblasť prirodzenej akumulácie vôd Žitného ostrova. Najvyšším bodom na území okresu je kóta v západnej časti Žitného ostrova pri obci Štvrtok na Ostrove v nadmorskej výške 128,6 m n. m. Najnižšie položeným bodom je kóta pri Veľkom Mederi v nadmorskej výške 108,5 m n. m.

Z hľadiska vertikálnej členitosti nie je územie okresu Dunajská Streda rozmanité. Vyskytuje sa tu len 1 typ reliéfu a to roviny. Za roviny sa považujú územia, na ktorých nie je výškový rozdiel väčší ako 30 m na ploche kruhu s polomerom 2 km. Na území okresu Dunajská Streda je možné sledovať výskyt vybraných geodynamických javov. Geodynamické javy sa definujú ako geologické procesy i výsledné zmeny štruktúry a reliéfu horninového prostredia, ktoré týmito procesmi vznikajú.

Územie okresu Dunajská Streda spadá do čiastkových povodí Dunaj a Váh a základných povodí Dunaj od ústia Moravy po ústie Váhu, Malý Dunaj pod Čiernu vodu, Malý Dunaj od Čiernej vody po ústie a Váh od Malého Dunaja po ústie do Dunaja. Väčšia časť okresu spadá do čiastkového povodia Váh. Okolie juhozápadnej a južnej hranice okresu spadá do čiastkového povodia Dunaj. Dominantnými vodnými tokmi na území okresu sú Dunaj tečúci pozdĺž južnej hranice a Malý Dunaj tečúci pozdĺž severnej hranice okresu. Vyskytuje sa tu tiež niekoľko kanálov ako Chotárny kanál, Klátovský kanál, kanál Gabčíkovo-Topoľníky alebo prívodný kanál k Vodnej elektrárni Gabčíkovo. Na území okresu Dunajská Streda sa nachádza viacero vodných plôch, štrkovísk a mŕtvych ramien. Významné vodné plochy na území okresu Dunajská Streda: Vodné dielo Gabčíkovo, Vojčianske jazero, rybníky Bohelov, rybník Veľké Blahovo, štrkovisko Veľký Meder, jazero Žabie.

Súčasná krajinná štruktúra (SKŠ) je výsledkom dlhodobého pôsobenia človeka na krajinu, ktorého intenzita stanovuje mieru ekologickej stability a kvality krajiny. V okrese Dunajská Streda sú podľa Úradu geodézie, kartografie a katastra SR (2018) zastúpené všetky druhy pozemkov okrem chmeľníc. Celková výmera

pozemkov je 107 459 ha, z toho pôda využívaná na poľnohospodárske účely predstavuje 79 980 ha a nepoľnohospodárska pôda 27 479 ha. Poľnohospodárska pôda v okrese má zastúpenie v podobe ornej pôdy, viníc, TTP, ovocných sádov a záhrad a nepoľnohospodárska pôda v podobe lesných pozemkov, vodných plôch, zastavaných plôch a ostatných plôch. Najnovšie údaje o krajinnej štruktúre sú spracované a aktualizované podľa analýzy leteckých snímok z r. 2015 – 2017 (Eurosense s. r. o., Geodis Slovakia s. r. o.) a terénneho mapovania uskutočneného v auguste 2018 a vychádzame z nich v ďalších analýzach. Celková výmera je 107 424,35 ha, poľnohospodárska pôda 82 101,46 ha a nepoľnohospodárska pôda 25 322,89 ha. Záujmové územie okresu Dunajská Streda tvorí 67 katastrálnych území, ktoré sa vyznačujú rôznym zastúpením krajinných prvkov resp. rozdielnou súčasnou krajinou štruktúrou (zastúpením druhov pozemkov), ktoré vychádza z prírodných daností územia ako pôdne pomery, klimatické pomery, vysoká hladina podzemnej vody a pod. Významnú úlohu zohráva aj samotný reliéf, ktorý má vysoký potenciál pre rozvoj poľnohospodárstva. Katastrálne územia sa vyznačujú prevahou poľnohospodársky využívannej pôdy s výrazným zastúpením ornej pôdy, ktoré sa rozprestierajú na rovinatom type reliéfu. To zaraďuje okres Dunajská Streda k okresom s prevahou optimálnych podmienok pre život človeka a rozvoj rôznych hospodárskych činností, predovšetkým poľnohospodárstva.

Krajinné typy a ich identifikácia na základe využitia krajiny

Každú krajinu je možné na základe určitého hodnotenia teoreticky klasifikovať a umiestniť do určitého typu, a to na základe podielu prvkov prírodných a prvkov človekom vytvorených, resp. ovplyvnených. Každý krajinný typ je možné ďalej deliť podľa podrobnejších alebo ďalších kritérií. V rámci typizácie krajiny Slovenska boli vyčlenené tri základné kategórie – nížinná krajina, kotlinová a horská krajina, ktoré boli ešte podrobnejšie členené na subkategórie. V rámci nížinnej krajiny, do ktorej spadá aj okres Dunajská Streda, bolo vyčlenených 5 základných subkategórií. V okrese Dunajská Streda dominuje najmä nížinná sídelno - poľnohospodárska krajina s koncentrovaným osídlením, v extravilánoch obci niekde aj so znakmi rozptýleného osídlenia.

Priestorové usporiadanie krajinných typov v rámci katastrálnych území:

Podľa zastúpenia zložiek súčasnej krajinnej štruktúry (SKŠ), ich usporiadania a plošnej výmery v rámci katastrálnych území možno jednotlivé obce a ich katastrálne územia rozdeliť podľa určeného vedúceho prvku (pomer medzi lesnými porastmi, TTP a OP) do nasledujúcich kategórií, ktoré sú uvedené v Tabuľke č. 5. 14.

Tabuľka č. 5. 14: Plošné a percentuálne výmery vybraných zložiek SKŠ z celkovej výmery katastrálnych území

Plošné a percentuálne výmery vybraných zložiek SKŠ z celkovej výmery katastrálnych území							
Obec	Výmera k. ú.	Nepoľnohosp.	Lesné	Zast.	Poľnohosp.	OP	TTP
Katastrálne územie s prevahou poľnohospodárskeho fondu, kde dominuje OP							
Báč	392,31	115,36	4,13	37,5	276,95	261,6	0
% zastúpenie v k. ú.			1,05	9,56		66,68	0
Baka	1 998,91	1 348,4	589,46	147,61	650,52	604,78	3,91
% zastúpenie v k. ú.			29,49	7,38		30,26	0,2
Baloň	1 607,32	280,25	11,58	73,28	1 327,08	1	49,62
% zastúpenie v k. ú.			0,72	4,56		77,33	3,09
Bellova Ves	692,94	51,43	0	32,87	641,52	578,76	0
% zastúpenie v k. ú.			0	4,74		83,52	0
Blahová	1 137,79	197,21	72,6	47,85	940,57	867,32	2,71
% zastúpenie v k. ú.			6,38	4,21		76,23	0,24
Blatná na Ostrove	1 077,84	138,14	35,56	69,19	939,7	916	0,26
% zastúpenie v k. ú.			3,3	6,42		84,99	0,02
Boheľov	829,24	289,87	37,55	58,11	539,37	514,54	12,58
% zastúpenie v k. ú.			4,53	7,01		62,05	1,52

Plošné a percentuálne výmery vybraných zložiek SKŠ z celkovej výmery katastrálnych území							
Obec	Výmera k. ú.	Nepoľnohosp.	Lesné	Zast.	Poľnohosp.	OP	TTP
Čakany	1 118,69	129,73	0	52,05	988,96	888,44	0,52
% zastúpenie v k. ú.			0	4,75		79,42	0,05
Čenkovce	1157	109,75	0,17	83,04	1 047,26	877,07	0
% zastúpenie v k. ú.			0,01	7,18		75,81	0
Čiližská Radvaň	2 141,17	403,76	50,75	119,12	1 737,41	1	91,52
% zastúpenie v k. ú.			2,37	5,56		75,44	4,27
Dolný Bar	819,95	265,33	29,46	61,93	554,62	518,34	9,76
% zastúpenie v k. ú.			3,59	7,55		63,22	1,19
Dolný Štál	2 999,7	629,91	182,02	200,79	2 369,78	2	12,13
% zastúpenie v k. ú.			6,07	6,69		77,05	0,4
Dunajská Streda	3 145,08	1 078,95	124,47	637,9	2 066,13	1667,7	27,56
% zastúpenie v k. ú.			3,96	20,28		53,03	0,88
Dunajský Klátov	457,37	116,32	24,52	42,37	341,05	293,26	10,01
% zastúpenie v k. ú.			5,36	9,26		64,12	2,19
Gabčíkovo	5 239,62	2 061,95	384,66	479,47	3 177,66	2	191,83
% zastúpenie v k. ú.			7,34	9,15		54,72	3,66
Holice	2 319,39	315,99	55,71	159,68	2 003,4	1	42,36
% zastúpenie v k. ú.			2,4	6,88		80,8	1,83
Horná Potôň	2 836,53	374,22	64,7	139,74	2426,32	2319,53	13,62
% zastúpenie v k. ú.			2,28	4,93		81,77	0,48
Horné Mýto	1 210,74	310,11	177,95	69,22	900,63	789,25	0,85
% zastúpenie v k. ú.			14,7	5,72		65,19	0,07
Horný Bar	1 177,51	382,31	20,73	83,12	795,2	732,1	6,07
% zastúpenie v k. ú.			1,76	7,06		62,17	0,52
Hubice	535,98	112,22	4,25	46,88	423,76	245,52	3,87
% zastúpenie v k. ú.			0,79	8,75		45,81	0,72
Hviezdoslavov	1 050,15	218,87	64,96	91,27	831,28	789,92	0
% zastúpenie v k. ú.			6,19	8,69		75,22	0
Jahodná	1 569,13	444,04	214,57	102,55	1 125,1	954,19	0,12
% zastúpenie v k. ú.			13,67	6,54		60,81	0,01
Janíky	1 134,35	144,59	57,43	55,04	989,76	944,93	14,52
% zastúpenie v k. ú.			5,06	4,85		83,3	1,28
Jurová	1 073,46	154,75	66,71	46,11	918,71	885,55	12,82
% zastúpenie v k. ú.			6,21	4,3		82,5	1,19
Kľúčovec	1 270,81	715,68	303,22	89,86	555,14	480,9	65,58
% zastúpenie v k. ú.			23,86	7,07		37,84	5,16
Kostolné Kračany	1 391,58	245,35	30,31	100,51	1 146,22	1	29,53
% zastúpenie v k. ú.			2,18	7,22		76,3	2,12
Kráľovičove Kračany	1 327,9	277,17	83,34	108,2	1 050,74	963,8	47,44
% zastúpenie v k. ú.			6,28	8,15		72,58	3,57
Kútniky	1 098,63	157,47	19,33	98,05	941,16	874,76	34,69
% zastúpenie v k. ú.			1,76	8,92		79,62	3,16
Kvetoslavov	809,97	159,24	1,44	94,58	650,74	601,72	2,07
% zastúpenie v k. ú.			0,18	11,68		74,29	0,26
Lehnice	2 538,81	296,66	36,93	172,26	2 242,15	2	30,99
% zastúpenie v k. ú.			1,45	6,8		81,74	1,22
Lúč na Ostrove	1 589,03	213,59	48,26	80,96	1 375,44	1	83,87
% zastúpenie v k. ú.			3,04	5,09		79,56	5,28

Plošné a percentuálne výmery vybraných zložiek SKŠ z celkovej výmery katastrálnych území							
Obec	Výmera k. ú.	Nepoľnohosp.	Lesné	Zast.	Poľnohosp.	OP	TTP
Macov	272,05	53,73	2,14	25,74	218,32	191,82	0
% zastúpenie v k. ú.			0,79	9,46		70,51	0
Mad	771,46	112,41	20,03	37,36	659,04	533,29	94,2
% zastúpenie v k. ú.			2,6	4,84		69,13	12,21
Malé Dvorníky	688,54	89,01	19,62	52,65	599,53	555,05	16,43
% zastúpenie v k. ú.			2,85	7,65		80,61	2,39
Medveďov	1 038,88	584,4	199,58	86,26	454,49	391,74	39,2
% zastúpenie v k. ú.			19,21	8,3		37,71	3,77
Mierovo	619,24	55,41	0	38,96	563,83	549,51	0
% zastúpenie v k. ú.			0	6,29		88,74	0
Michal na Ostrove	1 065,34	133,94	29,64	72,32	931,4	889,84	15,47
% zastúpenie v k. ú.			2,78	6,79		83,53	1,45
Ňarad'	1 044,7	226,32	1,74	72,49	818,38	747,88	36,58
% zastúpenie v k. ú.			0,17	6,94		71,59	3,5
Nový Život	2 248,37	406,78	124,8	146,98	1 841,59	1	0,81
% zastúpenie v k. ú.			5,55	6,54		79,23	0,04
Ohrady	1 476,63	253,44	93,23	95,89	1 223,19	1	17,91
% zastúpenie v k. ú.			6,31	6,49		74,61	1,21
Okoč	6 342,68	939,02	175,08	350,97	5 403,65	4	186,82
% zastúpenie v k. ú.			2,76	5,53		78,52	2,95
Oľdza	886,06	70,21	0,22	32,82	815,85	712,1	0,77
% zastúpenie v k. ú.			0,02	3,7		80,37	0,09
Orechová Potôň	2 106,88	469,07	105,46	193,06	1 637,81	1	149,47
% zastúpenie v k. ú.			5,01	9,16		68,86	7,09
Padáň	1 697,58	292,84	30,51	104,58	1 404,74	1	120,82
% zastúpenie v k. ú.			1,8	6,16		73,81	7,12
Pataš	938,44	182,75	45,2	77,32	755,68	722,72	6,73
% zastúpenie v k. ú.			4,82	8,24		77,01	0,72
Potônske Lúky	494,41	109,14	61,4	25,91	385,27	366,9	2,66
% zastúpenie v k. ú.			12,42	5,24		74,21	0,54
Povoda	600,8	105,05	14,04	55,97	495,75	404,53	75,17
% zastúpenie v k. ú.			2,34	9,32		67,33	12,51
Rohovce	1 614,54	468,79	19,32	128,65	1 145,75	1	2,42
% zastúpenie v k. ú.			1,2	7,97		69,79	0,15
Šamorín	4 434,81	2 391,74	59,93	421,33	2 043,07	1	28,77
% zastúpenie v k. ú.			1,35	9,5		42,42	0,65
Štvrtok na Ostrove	1 306,61	109,05	0	87,58	1 197,56	1 117,59	0
% zastúpenie v k. ú.			0	6,7		85,53	0
Topoľníky	3 481,99	801,85	367,48	234,7	2 680,14	2	2,6
% zastúpenie v k. ú.			10,55	6,74		72,92	0,07
Trhová Hradská	2 475,74	681,85	343,64	183,94	1 793,89	1	3,48
% zastúpenie v k. ú.			13,88	7,43		68,94	0,14
Trnávka	797,15	74,36	0	50,28	722,79	706,32	0
% zastúpenie v k. ú.			0	6,31		88,61	0
Trstená na Ostrove	625,46	163,49	4,84	39,98	461,97	444,02	2
% zastúpenie v k. ú.			0,77	6,39		70,99	0,32
Veľká Paka	1 835,58	197	52,08	93,76	1 638,58	1 604,6	0,56
% zastúpenie v k. ú.			2,84	5,11		87,42	0,03

Plošné a percentuálne výmery vybraných zložiek SKŠ z celkovej výmery katastrálnych území							
Obec	Výmera k. ú.	Nepoľnohosp.	Lesné	Zast.	Poľnohosp.	OP	TTP
Veľké Blahovo	1 813,25	286,52	57,16	92,85	1 526,73	1	105,1
% zastúpenie v k. ú.			3,15	5,12		76,65	5,8
Veľké Dvorníky	799,06	102	3,32	59,21	697,06	658,47	1,17
% zastúpenie v k. ú.			0,42	7,41		82,41	0,15
Veľký Meder	5 554,78	947,42	205,95	423,45	4 607,36	4	144,2
% zastúpenie v k. ú.			3,71	7,62		77,79	2,6
Vieska	669,12	65,34	19,61	37,43	603,79	577,37	0,03
% zastúpenie v k. ú.			2,93	5,59		86,29	0
Vrakúň	3 833,63	632,82	198,48	194,96	3 200,81	2	346,87
% zastúpenie v k. ú.			5,18	5,09		70,48	9,05
Vydrany	1 604,91	236,34	40,1	105,4	1 386,57	1	10,73
% zastúpenie v k. ú.			2,5	6,57		82,5	0,67
Zlaté klasy	1 196,3	214,18	45,16	103,25	982,12	954,82	11,77
% zastúpenie v k. ú.			3,77	8,63		79,81	0,98

Katastrálne územie charakterizované miernou prevahou lesných pozemkov a poľnohospodárskym pôdnym							
Kyselica	364,79	259,62	68,62	31,26	105,17	98,71	0,78
% zastúpenie v k. ú.			18,81	8,57		27,06	0,21
Sap	1 243,21	979,99	422,91	73,93	263,23	212,91	31,87
% zastúpenie v k. ú.			34,02	5,95		17,13	2,56
Vojka nad Dunajom	821,16	737,03	290,3	54,42	84,13	64,1	5,28
% zastúpenie v k. ú.			35,35	6,63		7,81	0,64

Katastrálne územie charakterizované vyrovnaným pomerom lesných pozemkov a poľnohospodárskeho							
Dobrohošť	470,38	355,61	65,26	64,95	114,78	24,4	12,88
% zastúpenie v k. ú.			13,87	13,81		15,73	2,74

Okres Dunajská Streda je čo sa týka typológie okresov priestorového usporiadania KŠ vo vzťahu k vedúcemu krajinnému prvku (KP), prípadne kombinácii KP rozmanitejší, ako susedné okresy s podobnou polohou.

V okrese môžeme vyčleniť 4 typy priestorového usporiadania krajiny:

1. Katastrálne územie s prevahou poľnohospodárskeho fondu, kde dominuje OP
2. Katastrálne územie charakterizované miernou prevahou lesných pozemkov a poľnohospodárskym pôdnym fondom, kde dominujú OP
3. Katastrálne územie charakterizované vyrovnaným pomerom lesných pozemkov a poľnohospodárskeho pôdného fondu, kde dominuje OP
4. Katastrálne územie charakterizované miernou pomerom lesných pozemkov a poľnohospodárskeho pôdného fondu, bez výrazných rozdielov medzi OP a TTP

V okrese Dunajská Streda je 67 katastrálnych území. Vo väčšine k. ú. (v 62 katastrálnych územiach) výrazne prevláda poľnohospodárska pôda, s výraznou dominanciou ornej pôdy. Orná pôda a jej podiel v nich dosahuje v niektorých vyše 70 %-né, niekedy dokonca vyše 80% zastúpenie. Vyše 80 %-ný podiel ornej pôdy je v týchto katastroch: Vydrany, Vieska, Veľké Dvorníky, Veľká Paka, Trnávka, Štvrtok na Ostrove, Oľdza, Michal na Ostrove, Mierovo, Malé Dvorníky, Lehnice, Janíky, Horná Potôň, Holice, Blatná na Ostrove, Belova Ves. Najmenší podiel OP je v katastroch Vojka nad Dunajom, Bodíky (7 – 10 %). Tieto obce majú výraznú dominanciu nepoľnohospodárskych pozemkov, s prevahou vodných plôch, preto patria do iných skupín systemizácie.

Do druhej typologickej skupiny patria tieto k. ú.: Vojka nad Dunajom, Sap, Kyselica. V týchto obciach je prevaha nepoľnohospodárskej pôdy, s významným zastúpením lesných pozemkov (od 18 - 36 % plochy),

potom vodných plôch, ale OP stále dominujú (17 – 28 %). Výnimkou je k. ú. Vojka nad Dunajom, kde podiel OP dosahuje hodnotu len 7,8 %.

Do tretej skupiny patrí k. ú. Dobrohošť, ktoré je charakteristické najväčšou rozmanitosťou zastúpenia jednotlivých plôch a zároveň vyrovnanosťou ich jednotlivých podielov vo vzťahu k výmere celého k. ú. Dobrohošť je typický takmer vyrovnaným zastúpením PP, OP, lesných pozemkov a nepoľnohospodárskych pôd celkovo. Mierne vo vzťahu k TTP stále dominujú OP, ktoré dosahujú podiel takmer 16 %.

Štvrtá typologická skupina je charakterizovaná miernou pomerom lesných pozemkov a poľnohospodárskeho pôdneho fondu, bez výrazných rozdielov medzi OP a TTP. Patrí sem k. ú. Bodíky. OP tu dosahuje hodnotu len 9,8 %, tak isto TTP (takmer 9 %), výraznú prevahu majú nepoľnohospodárske pôdy, vrátane hlavne lesných plôch.

Jedná sa väčšinou o súvislé porasty lužných lesov popri pôvodných vodných tokoch a ich meandroch. Môžu byť veľmi významné ako biotopy a biokoridory, prípadne inak, z pohľadu celkovej ekologickej stability okresu.

Diverzita krajiny

Súčasná krajina je výsledkom dlhodobého pôsobenia prírodných podmienok a spoločenského využívania. Usporiadanie a organizáciu súčasnej krajiny možno hodnotiť z viacerých aspektov, napr. vizuálneho, ekonomického, avšak z hľadiska harmonického rozvoja krajiny je stále významnejší environmentálny aspekt. Analýza vzťahu prírodnej a humánnej vrstvy krajiny je kľúčová aj pri hodnotení usporiadania a stability krajiny. Jedným z nástrojov na poznanie priestorovej diferenciácie (usporiadania) krajiny je koncept entropie a jej interpretácia spojená s teóriou informácie (Oťahel a kol., 2006). Najvhodnejšou matematickou formulou na výpočet množstva informácie ako miery entropie je Shannonov index (Shannon, Weaver, 1949), ktorý sa môže použiť aj na výpočet diverzity krajiny:

$$H' = - \sum_{i=1}^n P_i \times \log P_i$$

kde: H' – Shannonov index,

P_i – podiel rozlohy i -tého polygónu k celkovej rozlohe analyzovanej priestorovej jednotky reprezentovanej n polygónmi.

Konečný výsledok indexu dosahuje kladné hodnoty od nuly, pričom horná hranica je bezlimitná. Krajina obsahujúca len jeden prvok bude mať hodnotu nula (žiadnu diverzitu). Zo zvyšujúcim sa množstvom prvkov krajinej štruktúry alebo ich pomerným rozšírením v území (prípadne oboma alternatívami), hodnota indexu stúpa a krajina sa stáva viac vyrovnaná. So zvyšujúcou sa hodnotou indexu stúpa aj diverzita krajiny v určitom čase (McGarigal, Marks, 1995).

Shannonov index stanovuje diverzitu krajiny založenú na dvoch komponentoch: počte rôznych typov prvkov v krajine a ich pomerným rozložením v krajine. Tieto dva komponenty môžeme označiť ako bohatstvo a rovnomernosť. Spoločne tieto 2 komponenty sa často označujú aj ako pestrosť (richness) a vyrovnanosť (evenness). Pestrosť hovorí o počte typov plôšok – jednotlivých tried (tzv. kompozičná zložka) a vyrovnanosť vyjadruje plošné rozloženie typov plôšok (tzv. štruktúrna zložka). Úmerne sa zvyšuje rozložením územia medzi jednotlivé prvky krajinej štruktúry. Umožňuje porovnanie medzi rozdielnymi typmi krajín alebo porovnávanie daného územia v rôznych časových obdobiach (Eiden a kol., 2000).

Shannonov index diverzity v prípade diverzity krajiny sa zvyšuje s rastúcim počtom rôznych typov plôšok (prvkov jednotlivých tried) a/alebo s rastúcou vyrovnanosťou pomerného rozloženia plochy medzi typy plôšok. Pre daný počet plôšok jednotlivých tried, maximálna hodnota Shannonovho indexu diverzity sa dosiahne, keď všetky typy plôšok majú rovnaké plošné zastúpenie. Shannonov index diverzity môže byť použitý ako relatívny index, ktorý umožňuje porovnanie rôznych krajinných jednotiek alebo ich porovnanie v rôznych časových horizontoch. Je ho však vhodné porovnávať s maximálnou možnou diverzitou H_{max} . Faktormi, ktoré ovplyvňujú výslednú hodnotu sú počet kategórií využitia krajiny (počet prvkov krajinej štruktúry) a

pomerné zastúpenie kategórií využitia krajiny (čím je pomer prvkov v krajine vyváženejší, tým je výsledná hodnota indexu vyššia).

Ďalším ukazovateľom, ktorý možno použiť pri hodnotení priestorovej diferenciácie prvkov je index ekvitability (vyrovnanosti) J' (Shannon's evenness index), ktorý v geobotanike vyjadruje vyrovnanosť rozdelenia druhov práve podľa pokryvnosti v rastlinnom spoločenstve. Stanovuje sa porovnaním hodnoty diverzity s maximálnym možným - ideálnym rozdelením druhov (v krajine plôšok).

Na hodnotenie diverzity krajiny vychádzajúce z hodnotenia kapitoly Súčasná krajinná štruktúra sme použili štatistiku extenzie Patch Analyst. Extenzia Patch Analyst umožňuje priestorové analýzy krajiny, podporuje modelovanie stanovišť, zachovanie biodiverzity a lesného managementu. Patch Analyst pre ArcGIS je dostupný tiež vo dvoch verziách: Patch pre spracovanie polygónových vrstiev a Patch Grid pre rastrové (grid) vrstvy. Menu Patch Analyst verzie 3.12 tvoria 15 funkcií, ktoré sú rozdelené do štyroch tematických skupín. Prvá skupina zahŕňa tvorbu nových vrstiev, druhá skupina sa zaoberá nastavením parametrov, tretia skupina robí atribútové modelovanie a štvrtá skupina pracuje s priestorovými operáciami.

Prvý krok je definovanie analýzy podľa typu krajiny. Následne sú spracované krajinné-ekologické indexy v nasledovných kategóriách:

1. **indexy veľkosti plôšok** Number of Patches (NumP), Mean Patch Size (MPS), Median Patch Size (MedPS), Patch Size Coefficient of Variance (PSCoV), Patch Size Standard Deviation (PSSD),
2. **indexy dĺžky hrán** (okrajov) Total Edge (TE), (Edge Density (ED), Mean Patch Edge (MPE)),
3. **indexy tvaru plôšok** Mean Shape Index (MSI), Area Weighted Mean Shape Index (AWMSI), Mean Perimeter-Area Ratio (MPAR), Mean Fractal Dimension (MFRACD), Area Weighted Mean Patch Fractal Dimension (AWMPFD),
4. **indexy diverzity** (Shannon's Diversity Index (SDI), Shannon's Evenness Index (SEI), Richness, Dominance).

Tabuľka č. 5. 15: Hodnotenie diverzity krajiny v okrese Dunajská Streda

Analyse By Landscape		Hodnota
Patch Density & Size Metrics	Number of Patches	12 212
	Mean Patch Size	8,79688
	Median Patch Size	0,697737
	Patch Size Coefficient of Variance	500,837
	Patch Size Standard Deviation	44,0581
Edge Metrics	Total Edge	19 055 800
	Edge Density	177,383
	Mean Patch Edge	1 560,42
Shape Metrics	Mean Shape Index	3,11201
	Area Weighted Mean Shape Index	2,59407
	Mean Perimeter-Area Ratio	19 847,2
	Mean Patch Fractal Dimension	1,46164
	Area Weighted Mean Patch Fractal Dimension	1,31204
Diversity Metrics	Shannon's Diversity Index	1,34266
	Shannon's Evenness Index	0,359225

V okrese Dunajská Streda sú najviac zastúpené poľnohospodárska pôda (cca 74 % s toho 68 % orná pôda a 2 % trvalé trávne porasty), potom lesné pozemky (cca 7 %) a zastavaná plocha (cca 7 %). Celkový charakter a rozloženie prvkov súčasnej krajinnéj štruktúry závisí predovšetkým od reliéfu, vývoja osídlenia, historického využívania krajiny, charakteru pôd, čo vytvorilo charakteristickú štruktúru krajiny. Okres Dunajská Streda je tvorený intenzívnou poľnohospodárskou krajinou. Najväčšiu podiel na ploche poľnohospodárskej pôdy má orná pôda veľkoblková. Orná pôda tvorí 93,64 % výmery poľnohospodárskej pôdy záujmového

územia a 71,57 % z celkovej výmery okresu. Tvoria ju pozemky rôznej veľkosti s prevahou nad 50 ha, ktoré vytvárajú výrazne homogénnu krajinu. Trvalé trávne porasty všetkých kategórií sú zastúpené iba ostrovčekovite. Tieto plochy sa nachádzajú ostrovčekovite predovšetkým v blízkosti sídiel a blízkosti vodných tokov. V kategórii lesných pozemkov sú najviac zastúpenou krajinou štruktúrou plochy listnatých lesov. Kompaktnejšie lesy sa vyskytujú v JZ časti okresu pozdĺž starých ramien Dunaja a sú súčasťou CHKO Dunajské luhy. V území sú zastúpené prevažne listnaté, menej zmiešané aj ihličnaté lesy. Dominantnými sú mäkké lužné lesy vrbovo topoľové, miestami sa vyskytujú aj tvrdé lužné lesy dubovobrestovo-jaseňové. Tieto sa nachádzajú v blízkosti riek. Sídelná zástavba je sústredená predovšetkým do miest Komárno, Kolárovo a Hurbanovo V záujmovom území sa nachádza 63 vidieckych sídiel a 4 mestá (Dunajská Streda, Šamorín, Gabčíkovo, Veľký Meder). Poloha celého okresu v Podunajskej nížine v intenzívnej poľnohospodárskej krajine bola z hľadiska diverzity pozitívne ovplyvnená výskytom vodných tokov a na nich naviazanej sprievodnej vegetácie. Aj napriek tomu množstvo veľkoblkových polí negatívne ovplyvňujú túto hodnotu. Hodnota Shanonovho indexu diverzity v hodnote 1,34 je výrazne pod úrovňou slovenského priemeru. Zvýšenie tejto hodnoty je podmienené výraznejšou fragmentáciou krajiny, doplnením nových ekostabilizačných prvkov (biokoridory, aleje, zasakovacie pásy).

Identifikácia krajinného obrazu a vizuálnych znakov krajiny

Pri pomenovaní vlastností krajiny z aspektu vizuálnych a hodnotových atribútov je potrebné mať na zreteli kritériá, ktoré ju vymedzujú. Charakteristický vzhľad krajiny môže byť determinovaný práve percepciou prostredia (psycho sociálnym prístupom), resp. hodnotením jeho vizuálnej kvality (estetizujúci prístup). Oba prístupy vychádzajú z identifikácie vlastností krajiny a ich **hodnotenia**, kedy sú stanovené základné a reprezentatívne charakteristické znaky krajiny a následne je identifikovaný krajinný obraz a hodnotený krajinný ráz (charakteristické črty krajiny).

Krajinný obraz (KO) je vizuálny vzhľad krajiny. Krajinný obraz je prejavom hmotných, vizuálne identifikovateľných priestorových vlastností krajiny. Súvisí s krajinnými typmi. Krajinný obraz je nositeľom rozhodujúcich, vizuálne prenosných informácií o charakteristických črtách krajiny. Javí sa ako kombinácia tvarov reliéfu (konfigurácie) a usporiadania zložiek štruktúry krajiny pokrývky (kompozície) so spolupôsobením geo-klimatických podmienok.

Krajinný obraz je vnímaný ako priestorová charakteristika a štruktúrne prvky krajiny, tzv. výraz krajiny, krajinná scenéria je vyjadrená pohybmi a zmenami v krajine a krajinný ráz vyjadruje lokálne špecifiká krajinného obrazu, krajinnú originalitu, neopakovateľnosť formy usporiadania jednotlivých znakov, krajinných zložiek.

Krajina je zložená z krajinných zložiek, znakov, ktoré sú v procese hodnotenia krajinného obrazu identifikované. Identifikácia a určovanie znakov v krajine je dôležitým krokom pri diferencovaní základných jednotiek krajinného obrazu. Pri charakteristike vizuálnych vlastností krajiny je určujúca kombinácia znakov, reliéfu k zložkám štruktúry krajiny pokrývky (land cover).

Krajina ako súbor charakteristických znakov – celkové vnímanie krajinného obrazu, charakteru krajiny a identifikácia jednotlivých znakov

Komplexné vnímanie krajinného obrazu z hľadiska identifikácie znakov – typizácia krajiny, podľa stupňa premeny, popis krajiny a KO, rozlíšenie základných diferenčných jednotiek, z ktorých sa krajina skladá, zložiek, prvkov (objektov), interpretovaných ako znaky. Tabuľka č. 5. 16 ponúka komplexné vnímanie krajinného obrazu.

Tabuľka č. 5. 16: Komplexné vnímanie krajinného obrazu, základné komponenty

Komplexné vnímanie krajinného obrazu	
Základné komponenty	Rozpis súboru atribútov základných komponentov, tak ako ich vidí a identifikuje pozorovateľ v krajine.

Krajinný obraz	Reliéf Konfigurácia terénnych tvarov	Celkový pomer hmôt v krajinnom priestore.
		Výšková amplitúda geomorfologických jednotiek, disekcia reliéfu.
		Pôsobenie krajinných plánov, svetelná perspektíva, osvetlenie.
		Pôsobenie dominánt v priestore.
	Krajinná pokrývka Kompozícia zložiek krajinej pokrývky	Zastúpenie, prítomnosť a výskyt zložiek krajinej pokrývky.
		Usporiadanie, kompozícia a proporčný pomer zložiek krajinej pokrývky.
		Parametre a proporcie zložiek krajinej pokrývky.
		Textúra zložiek krajinej pokrývky.

Znaky prírodnej charakteristiky

Sú dané prírodnými podmienkami, môžu byť zakotvené v prítomnosti, charaktere, štruktúre a vizuálnom prejave prvkov a javov prírodnej povahy (reliéf, lesy, porastové plášte okrajov lesov, rozptýlená drevitá zeleň, lúky, mokrade, vodné toky, vodné nádrže a jazerá – brehové porasty, vodné plochy).

Vlastnosti reliéfu – vo vzťahu k identifikácii krajinného obrazu je možno územie charakterizovať z hľadiska vlastností relatívnej vertikálnej členitosti reliéfu geomorfologických jednotiek na: plošnú, líniovú a vegetáciu sídelnej krajiny (bodovú).

Počas historického vývoja človek výrazne zasahuje do krajinej štruktúry, čo sa výrazne prejavovalo najmä odlesnením, zásahom do lesných ekosystémov a premenou na poľnohospodársky využívané územia, predovšetkým ornú pôdu. Rozptýlená drevinová zeleň (NDV) predstavuje významný krajinnotvorný a ekostabilizačný prvok krajiny. Patrí sem najmä sprievodná vegetácia komunikácií, vodných tokov, porasty poľných medzí, remízky, jednotlivé stromy, kry a ich skupiny. Je charakteristická pre vidiecku a poľnohospodársku krajinu a v horskej krajine má svoje zastúpenie, pričom tvorí špecifické krajinné prvky. V území zastúpená remízkami uprostred obhospodarovanej OP a ako medze medzi TTP, háje (do 2 ha).

Vlastnosti štruktúry krajinej pokrývky

Štruktúra krajiny reprezentuje charakteristické usporiadanie krajinej štruktúry vzhľadom na miestne, individuálne a originálne špecifiká prírodných i socioekonomických procesov. Zdrojom pre pomenovanie krajinej pokrývky je SKŠ, na základe ktorej sa následne definuje štruktúra krajinej pokrývky (ŠKP). Celková krajinná štruktúra je založená na spôsobe striedania a rozmiestnenia krajinných elementov v priestore. Základné členenie okresu Dunajská Streda na krajinné typy podľa štruktúry:

- **Poľnohospodárska krajina** – 799,17 ha, t. j. 74,4 % z rozlohy okresu DS (pričom OP tvorí 732,12 ha, t. j. 68,13% z rozlohy okresu a 91,61 % z výmery PP).
- **Nepoľnohospodárska pôda** celkom (275,24 ha) z toho:
- *lesná krajina* – 70,24 ha, t. j. 6,54 % z rozlohy okresu DS
- *urbanizovaná krajina* – *zastavané územie* – 41,82 ha, t. j. 3,9 z rozlohy okresu DS %

Hodnotenie krajinného rázu – historické krajinné štruktúry

Historické krajinné štruktúry (HKŠ) predstavujú špecifický dobovo ohraničený a priestorovo neustále sa zmenšujúci subtyp krajinných štruktúr ako celku. Vznikli zámernou činnosťou človeka v priebehu histórie až do jeho nedávnej minulosti, ktorou človek pretváral prírodu alebo vytváral nové dosiaľ zachované štruktúry. HKŠ tvoria neodmysliteľnú súčasť každej krajiny, predstavujú jeho časové horizonty a často sa javia ako izolované relikty „pamäte krajiny alebo miesta“. Možno ich chápať ako súčasť kultúrneho dedičstva, kde predstavujú identifikovateľné artefakty (objekty) v krajine alebo ako zložky krajinej štruktúry s historickým kontextom. Ich hodnotu nevyjadruje len časový faktor, ale i zachovanosť, pôvodnosť a významnosť v krajinej mierke. V rámci jednotlivých horizontov v krajine majú špecifické proporcie a rytmus. Sú dané spôsobmi využívania krajiny a môžu byť zakotvené v charaktere, štruktúre a vizuálnom prejave prvkov a javov. V okrese

Dunajská Streda bola vytvorená podrobná mapa HKŠ na základe terénneho mapovania, ktorá dokázala v priestore identifikovať a zmapovať v prostredí Quantum GIS 2.15.8. vizuálne tieto prvky HKŠ:

- historická krajinná štruktúra s drobnými poľnohospodárskymi stavbami,
- lúčno-pasienkárská krajina,
- vinohradnícka krajina.

V rámci HKŠ v území je možné v okrese zdefinovať túto jednu základnú kategóriu:

- **historická krajinná štruktúra zmiešaného typu (technické pamiatky a pamiatky ľudovej architektúry) o výmere 2 432,95 ha**

V okrese bola mapovaním identifikovaná 1 plocha prvkov HKŠ o celkovej výmere 24 329 501,71 m², t. j. 24,33 km², ktorá je súčtom 47 malých objektov daného prvku HKŠ. To znamená, že 2,3 % z rozlohy okresu Dunajská Streda tvoria prvky HKŠ tejto kategórie. Z hľadiska krajinného obrazu sa jedná veľmi dôležitý krajinný prvok z pohľadu celého okresu. Objekty HKŠ majú významnú krajínovotvornú funkciu z hľadiska pohľadu celkovej rozlohy okresu. Iné typy prvkov HKŠ neboli v okrese identifikované. Tvoria súčasť typického rázu krajiny a zároveň ju odlišujú od iných krajinných rázov. Historická krajinná štruktúra a jej typické prvky spolu dotvárajú estetický ráz krajiny a dodávajú krajine aj vizuálnu hodnotu aj ekologickú hodnotu v rámci jej udržateľnosti. Súčasťou HKŠ sú aj zachované pôdorysné usporiadania obcí.

V oblasti okresu Dunajská Streda je možné identifikovať typy:

- **Dedina pri Hradskej**
- **Ulicovka**
- V okrese je zároveň aj typ osídlenia **Potočná radová dedina** – majoritným faktorom determinujúcim charakter zástavby je vodný tok. V prípade že preteká stredom obce, cesty sú po jeho stranách a hlavná ulica je široká. Spolu s obcou pri hradskej a ulicovkou je to najrozšírenejší typ na Slovensku.

Krajinné priestory ako vizuálne determinované miesta v krajine

Krajinný priestor predstavuje vizuálne oddelené a zreteľne vnímateľné miesto v krajine s homogénnym charakterom, ktoré je vymedzené prirodzenými vizuálnymi hranicami reliéfu a často reliéfmi pozadia. Spravidla je miesto v krajine determinované prostredníctvom morfometrických parametrov reliéfu a na to nadviazanou štruktúrou krajinej pokrývky. Každé miesto v krajine (krajinný priestor) má individuálne vizuálne vlastnosti, ktoré ho charakterizujú. Krajinná scenéria (KS) ako špecifický vzhľad krajiny, súvisiaci s „náladou“ a aktuálnym počasím, časťou dňa, ročnými obdobiami, charakteristickými geo-klimatickými pomermi alebo ako krajinný priestor (scéna), ktorý vytvára krajinnú kulisu priestoru a je spájaný s konkrétnou výhľadovou lokalitou, odkiaľ môžeme krajinu vnímať. S priestorovou determinovanosťou krajinných miest súvisí aj vizuálna exponovanosť lokality. Vizuálne exponovaný priestor (VEP) je výrazne viditeľný priestor so špecifickým významom a výskytom reprezentatívnych znakov krajiny. Výber VEP je podmienený vzhľadom na hodnotovo-významové vlastnosti a prírodno-historické hodnoty krajiny.

Hodnotenie krajinného rázu – klasifikácia obsahu a významu znakov

Typický súbor dominantných, hlavných a sprievodných znakov danej oblasti krajinného rázu vytvára základný vzťahový rámec pre hodnotenie miery narušenia, či naopak zachovanosti krajinného rázu v danom mieste. (Lów, Míchal, 2003). Každá krajina má svoj ráz (ďalej len „KR“). Každú krajinu je možno popísať pomocou prírodných, kultúrnych a historických charakteristík. V určitých situáciách sú znaky jednotlivých charakteristík KR dobre zreteľné a spolu vytvárajú jedinečnosť a nezameniteľnosť krajinej scény – vizuálne vnímaného obrazu krajiny. Krajinné typy výstižne popisujú „obsah krajiny“. Vyjadrujú, z akých primárnych zložiek sa krajina skladá a v akom pomere sú zastúpené jednotlivé zložky. Základná identifikácia jednotlivých znakov a ich skupín ako zložiek štruktúry krajinej pokrývky – horizontálny priemet – je popísaná vyššie v analýze krajinej pokrývky, kde boli stanovené jednotlivé znaky krajiny v nadväznosti na krajinné typy. V podstate je možné rozdeliť identifikované znaky okresu Dunajská Streda do podkategórií:

Referenčné (rozlišovacie) znaky sú základné rozlišovacie jednotky krajiny. V záujmovom území bol identifikovaný jeden vojenský objekt (Mierovo), 2 transformovne (Gabčíkovo, Dunajská Streda). Ďalším identifikovaným prvkom boli hrádze a poldre, ktoré sú vybudované hlavne pozdĺž vodného toku Dunaj, Vodného diela Gabčíkovo a väčších napriamovaných kanáloch, kde plnia ochrannú funkciu na ochranu proti privalovým vodám ohrozujúcim sídla a objekty. Rozlišovacím znakom tejto krajiny sú mozaikové štruktúry, ktoré predstavujú striedajúce sa štruktúry plôch ornej pôdy, TTP, nelesnej drevinovej vegetácie, resp. osád rozptýleného osídlenia. V záujmovom území sú viazané na rozptýlené osídlenie - majere. Na základe terénneho mapovania boli identifikované mozaikové štruktúry s ornou pôdou, TTP, NDV so sídlom (52,81 ha) napr. v katastrálnych územiach obcí Okoč, Dolný Štál a mozaikové štruktúry s TTP, NDV so sídlom (6,54 ha) v katastrálnych územiach Topoľníky, Pataš, Jahodná a i.

Typické znaky vytvárajú krajinné špecifiká. Typickým znakom sídiel v okrese tvoriacim významnú skupinu zaradenou do ostatných plôch v záujmovom území sú porasty *Phragmites australis* (1 008,70 ha). Sú rozšírené v zamokrených lokalitách na ornej pôde a tiež v postupne zazemňovaných vodných plochách v rámci celého okresu. Dominantné zastúpenie majú v centrálnej a JZ časti okresu a v CHKO Dunajské Luhy. Patria sem parkové plochy a iná verejná vegetácia, cintoríny a vegetácia v zastavaných územiach obcí, ktoré majú mimoriadny význam z hľadiska ekologickej kvality sídelného prostredia. Svojimi estetickými prvkami pozitívne pôsobia na psychiku človeka a vytvárajú priaznivé podmienky pre jeho život. V záujmovom území sa nachádza niekoľko rozsiahlejších parkov napr. Park v Hubiciach, Park v Gabčíkove, Mestský park Pomlé v Šamoríne, Park v Rohovciach, Park v Kráľovičových Kračanoch. V každej obci sa nachádzajú miestne cintoríny situované prevažne v okrajových častiach intravilánov.

Špecifické znaky vytvárajúce krajinné špecifiká, krajinný svojráz. Sú znaky krajiny štruktúry, ktoré vznikli ako pozostatok historického hospodárenia a vieme ich významovo definovať ako historické krajinné prvky v rámci HKŠ. Okrem toho z ekologického hľadiska, močiare, rašeliniská sú taktiež špecifickým znakom krajiny, prispievajúcim k jej stabilite a k stabilite celého krajinného ekosystému. Mnohé z nich spadajú pod ochranu našou alebo európskou legislatívou. Špecifikom krajiny sú niektoré ostatné plochy. V okrese Dunajská Streda sú zastúpené rôznorodou skupinou spevnených aj nespevnených prvkov. skládky odpadu - niektoré aktívne alebo sčasti zrekultivované a zrekultivované (Dolný Bar, Veľké Dvorníky, Veľká Paka a i.) aj niekoľko nelegálnych skládok, Ďalším identifikovaným prvkom boli hrádze a poldre, ktoré sú vybudované hlavne pozdĺž vodného toku Dunaj, Vodného diela Gabčíkovo a väčších napriamovaných kanáloch, kde plnia ochrannú funkciu na ochranu proti privalovým vodám ohrozujúcim sídla a objekty. Nelesnú drevinovú vegetáciu (NDV) tvorí vegetácia mimo lesných pozemkov v poľnohospodársky využívannej krajine. Predstavujú ju dreviny a spoločenstva drevín v krajine, ktoré tvoria napr. vetrolamy, zasakovacie pásy, remízky, brehové porasty pozdĺž vodných tokov a poľných ciest. Výrazne posilňujú ekologickú stabilitu krajiny, majú pôdoochrannú funkciu, líniové porasty drevín priaznivo ovplyvňujú smer a intenzitu vzdušného prúdenia, brehové porasty bránia prenikaniu agrochemikálií z poľnohospodársky využívannej pôdy do povrchových tokov.

Kombinovaným prvkom vo vzťahu k určujúcim znakom krajiny je verejná zeleň, hlavne jej plošne významnejšie areály s vysokým zastúpením vzrastlých stromov. K takým plochám patria opäť najmä parky, cintoríny, plochy zelene v areáloch škôl, historických stavieb či občianskej vybavenosti. Medzi technické zariadenie ekologickej infraštruktúry patria opatrenia, ktoré kompenzujú fragmentáciu krajiny v dôsledku predovšetkým dopravnej infraštruktúry (ekodukty, rybovody, premostenia potokov a pod.). Okresom tiež prechádza hustá sieť poľných ciest, ktoré sú zabezpečené mostmi cez kanále pre poľnohospodársku techniku. Tie môže v prípade potreby využívať aj zver. Jediným potenciálnym rybovodom je Hať na obtoku VD Gabčíkovo, ktorá sa v súčasnosti používa ako pomocná hať regulujúca prietok do Dunaja pod prehradením a čiastočne ako rybovod.

Významným prvkom je NDV. Niektoré tradičné krajinné prvky sú bohužiaľ vo veľmi zlom stave a mnohé jedince, alebo skupiny stromov sú odumreté alebo odumierajúce. Ďalším typom lineárnej NDV sú remízky v poľnohospodárskej krajine. Plošná alebo ostrovčekovitá NDV v okrese je zastúpená predovšetkým fragmentmi bývalých lužných lesov, ktoré z rôznych dôvodov (najčastejšie z dôvodu neobrábateľnosti - reliéf, zamokrenie) ostali zachované uprostred antropicky silne ovplyvnenej krajiny, pripadne sa sekundárnou

sukcesiou vyvinuli na neobhospodarovných plochách. Zeleň je neoddeliteľnou súčasťou všetkých funkčných plôch sídiel a patrí k prvkom, ktoré svojimi estetickými prvkami pozitívne pôsobi na psychiku človeka a vytvára priaznivé podmienky pre jeho existenciu. Jej význam pre ekologickú stabilitu krajiny je však zanedbateľný, ak sa nevyznačuje diverzitou, kontinuálnosťou, či väčším plošným rozsahom. Napriek tomu prispieva ku zmierneniu symptómov (negatívnych javov) v krajine.

Rovnako dôležité je teda popísanie **Symptómov krajiny** – sú to „negatívne“ znaky v krajine, ktoré signalizujú poruchy jej fungovania alebo reprezentujú prítomnosť cudzorodých prvkov. Takými sú v prípade okresu Dunajská Streda najmä na poľnohospodársky využívanom území veľkoplošné formy obhospodarovania pôdy, bez sprievodnej zelene a abscentujúcich deliacich prvkov zelene (remíz), podporujúcich celkovú stabilitu územia; ďalej skládky odpadov (nelegálne) - špecifickým druhom skládok sú miesta na uskladnenie odpadov zo živočíšnej a rastlinnej výroby – hnojiská, aj keď sa jedná o rozlohou nepatrné územia môžu mať významný negatívny vplyv na životné prostredie predovšetkým na podzemné a povrchové vody a pôdu. Rovnako pôsobia negatívne na priechodnosť a stabilitu územia z hľadiska ekológie. Častou kategóriou v okrese sú hrádze rôzneho pôvodu a charakteru, ktoré môžu mať okrem samotnej funkcie, aj negatívne dopady na životné prostredie. Negatívnym fenoménom je, že v polovici obci okresu nie je vybudovaná verejná kanalizácia, hoci pod okresom sa nachádzajú najväčšie vodné zdroje Strednej Európy. Čistiarene odpadových vôd, ktoré slúžia na zbavenie nečistôt a škodlivých látok zo splaškovej a priemyselnej odpadovej vody sú napr. v sídlach Šamorín, Veľký Meder, Okoč, Gabčíkovo, Kútniky, Zlaté Klasy a i. (SHMÚ, 2015). Niektoré uvedené čistiarene fungujú na princípoch mechanicko-biologického čistenia vôd. Biologická čistiareň vôd je napr. v obci Zlaté Klasy. Niektoré areály, resp. objekty majú čiastočne, alebo úplne zmenenú funkciu, hlavne na drobnú priemyselnú výrobu, ako priestory na parkovanie poľnohospodárskych strojov, prípadne sú už nefunkčné. S intenzívnou poľnohospodárskou výrobou zameranou na chov hospodárskych zvierat súvisí aj prítomnosť hnojísk v území, ktoré sú situované priamo v krajine na ornej pôde patriacej subjektom zameraným na živočíšnu výrobu. Identifikovaných bolo 27 hnojísk.

Pre komplexné vnímanie krajinného obrazu je potrebné preto hodnotiť krajinu z hľadiska harmonického pôsobenia, kde významnú úlohu hrá estetická hodnota krajiny. Znaky harmonických vzťahov sú zakotvené hlavne v súlade ľudských činností v krajine a jej harmonickej mierke, teda v súlade znakov a javov prírodnej charakteristiky na jednej strane, v kultúrnej a historickej charakteristike na strane druhej.

ZÁVEREČNÉ ODPORÚČANIE HODNOTENIA KRAJINNEJ ŠTRUKTÚRY

Celkovú harmóniu krajiny by pozitívne doplnila najmä kontinuálna plošná a líniová zeleň, ktorá by podporila existujúce krajinné štruktúry, biocentrá a biokoridory regionálneho významu. Za veľmi dôležité sa považuje ochrana zachovaným historických krajinných štruktúr, ktoré vytvárajú jedinečný ráz našej krajiny. Rovnako vytvárajú charakteristický ráz jednotlivých krajinných miest, predstavujú špecifický dobovo ohraničený a priestorovo neustále sa zmenšujúci subtyp krajinných štruktúr ako celku. Vznikli zámernou činnosťou človeka v priebehu histórie až do jeho nedávnej minulosti, ktorou človek pretváral prírodu alebo vytváral nové dosiaľ zachované štruktúry. Rovnako tvoria neodmysliteľnú súčasť každej krajiny, predstavujú jeho časové horizonty a často sa javia ako izolované relikty „pamäte krajiny alebo miesta“. Možno ich chápať ako súčasť kultúrneho dedičstva, kde predstavujú identifikovateľné artefakty (objekty) v krajine alebo ako zložky krajinnnej štruktúry s historickým kontextom.

Vďaka doplneniu nových línii a plôch zelene v jednotlivých okresoch môžeme vytvoriť sieť ekologicky stabilnejšej krajiny a podporiť tak stabilitu a jedinečný ráz celého Slovenska.

III NÁVRHOVÁ ČASŤ

6 NÁVRH REGIONÁLNEHO ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY

6.1 Návrhy prvkov RÚSES

Skupinu návrhov tvorby ÚSES možno považovať za nosnú, nakoľko je zameraná na návrh prvkov ÚSES - biocentier, biokoridorov, interakčných prvkov a pod. Tie sú považované za kostru ÚSES. Jej základ tvoria v súčasnosti existujúce ekologicky významné segmenty krajiny, ktoré sa zachovali z rôznych dôvodov buď na miestach, ktoré nebolo možné hospodársky alebo inak využívať alebo v priestoroch, ktoré neboli inak ovplyvňované. Z týchto dôvodov sú zachované prírodné prvky rozmiestnené náhodne, ale nie vždy optimálne. Tento reálny základ (súčasný stav) je nevyhnutné pre navrhovanie ÚSES podchytiť. Cieľom vymedzovania kostry ÚSES na každej hierarchickej úrovni je, aby každý reprezentatívny geoeкосystem bol reprezentovaný minimálne jedným prírodným biocentrom v areáli svojho výskytu. Návrh ÚSES pozostáva z návrhu kostry ÚSES a návrhu súboru ekostabilizačných opatrení na krajinnoekologicky optimálne využitie územia.

Základným a východiskovým dokumentom pre zabezpečenie ekologickej stability a ochrany biodiverzity v Slovenskej republike je **Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability** (GNÚSES), ktorý schválila Vláda SR uznesením č. 319/1992 zo dňa 27.4.1992.

Podľa uvedenej dokumentácie z roku 1992 boli v okrese vyčlenené nasledovné biocentrá a biokoridory **nadregionálneho významu**:

Biocentrum nadregionálneho významu

- Čičovský luh

Biokoridory nadregionálneho významu

- Tok rieky Dunaj s jeho okolím
- Chotársky kanál - Čilížský potok (Malý Dunaj - Dunaj)
- Tok rieky Malý Dunaj

V roku 1994 bol pre okres Dunajská Streda spracovaný návrh **regionálneho územného systému ekologickej stability**, ktorý vychádzal z GNÚSES-u (1992) a vymedzil jednotlivé prvky ÚSES na regionálnej úrovni. Podľa tejto dokumentácie boli v okrese vyčlenené nasledovné biocentrá a biokoridory **regionálneho významu**:

Biocentrá regionálneho významu

- Potônská mokraď (Blahová)
- Malý Dunaj (Horné Mýto)
- Ohradský a Belský kanál (Hroboňovo, v súčasnosti Dolný Štál)
- Dunaj lesy (Šuľany, Bodíky, Baka)

Biokoridory regionálneho významu

- Dunajské lesy
- Bohelovské rybníky
- Kanál Gabčíkovo – Topoľníky
- Kanál Gabčíkovo – Topoľovec
- Kanál Jurová – Šarkan
- Starý klátovský kanál
- Čilížský potok - kanál Vranie - Kotliba
- Mliečanský kanál

V roku 2000 bol **Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability** (GNÚSES) z roku 1992 aktualizovaný a zapracovaný do Konceptie územného rozvoja Slovenska, ktorej záväzná časť bola schválená Nariadením vlády SR. č. 528/2002 Z. z. GNÚSES vyjadruje základný rámec priestorovej

ekostability územia Slovenska a je záväzným podkladom pre spracovanie nižších stupňov ÚSES. Jeho cieľom bolo vymedziť priestory, ktorých prvoradým poslaním v území bude zaistiť vývoj ekologicky stabilných spoločenstiev v zodpovedajúcej miere rozmanitosti ekologických podmienok územia Slovenska.

Podľa dokumentu z roku 2000 do okresu Dunajská Streda zasahujú biocentrá a biokoridory **nadregionálneho významu**:

Biocentrá nadregionálneho významu

- Čičovský luh
- Dunajské luhy
- Malý Dunaj – Klátovské rameno
- Potônská mokraď
- Ohradský a Belský Kanál (Hroboňovo, v súčasnosti Dolný Štál)

Biokoridory nadregionálneho významu

- Tok rieky Dunaj s jeho okolím
- Chotársky kanál - Čilížsky potok (Malý Dunaj - Dunaj)
- Tok rieky Malý Dunaj
- Klátovský kanál - Starý Klátovský kanál

V zmysle Všeobecne záväzného nariadenia Trnavského samosprávneho kraja č. 33/2014 zo dňa 17.12.2014 bola prijatá záväzná časť **Územného plánu regiónu Trnavského samosprávneho kraja**. Tento dokument pre okres Dunajská streda vymedzuje:

Biocentrum nadregionálneho významu

- Čičovský luh – časť

Biokoridory nadregionálneho významu

- Bohel'ovské rybníky –Šarkan
- Chotársky kanál – Čilížsky potok
- Tok rieky Dunaj s jeho okolím
- Tok rieky Malý Dunaj s jeho okolím

Biocentrá regionálneho významu

- Dunajské luhy
- Malý Dunaj
- Potônská mokraď
- Čičovský luh – časť

Biokoridory regionálneho významu

- Bohel'ovské rybníky – kanál Dobrohošť – Kračany
- Kanál Gabčíkovo – Topoľníky
- Kanál Gabčíkovo – Topoľovec, kanál Topoľovec – Vrbina
- Kanál Jurová – Šarkan
- Starý klátovský kanál – Ohrady
- Komárňanský kanál
- Úseky nadväzujúce na NBk Chotársky kanál – Čilížsky kanál
- Vieska – Jastrabie Kračany – Mliečanský kanál
- Malinovo - Miloslavov
- Bohel'ovské rybníky –Šarkan (návrh)

Prehodnotením uvedených štúdií a na základe poznatkov z preskúmaných lokalít boli za prvky kostry ÚSES vybrané najhodnotnejšie lokality. Na základe ich kvality a priestorových parametrov ich možno považovať za biocentrá a biokoridory nadregionálneho a regionálneho významu. Pri viacerých prvkoch bolo spresnené ich priestorové vymedzenie. Tie, ktoré nespĺňali požadované parametre alebo boli začlenené do prvkov ÚSES vyššej hierarchickej úrovne, boli vylúčené alebo predefinované. Ak bolo potrebné, tak hranice prvkov boli spresnené podľa ortofotomáp na prirodzené hranice (hrebene, vodné toky, hranice biotopov), na lesnom

pôdnom fonde boli hranice zosúladené s hranicou aktuálnych jednotiek priestorového rozdelenia lesa. Zastavané a urbanizované plochy (intravilány, rekreačné oblasti, chatová zástavba, lomy, skládky a i.) neboli do jednotlivých prvkov ÚSES začleňované. Prehodnotené boli regionálne prvky – biocentrá a biokoridory, ktoré boli vymedzené v rámci RÚSES okresu Dunajská Streda (Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Dunajská Streda, ÚKE SAV Bratislava, 1994), s prihliadnutím na platný územný plán VÚC Trnavského kraja. Pri návrhu kostry RÚSES bola zohľadňovaná existujúca sieť chránených území a osobitne území sústavy NATURA 2000.

6.1.1 Biocentrá

Biocentrá predstavujú ekosystémy alebo skupiny ekosystémov, ktoré vytvárajú trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev. Biocentrá ÚSES majú spĺňať ekologické nároky celého súboru rastlín a živočíchov typických pre celý ekosystém, príp. taxónov zvlášť ohrozených alebo chránených. Pri výbere biocentier boli uplatnené nasledovné kritéria:

- reprezentatívnosť - biocentrá reprezentujú celé spektrum biotopov, charakteristických pre každú biogeografickú jednotku,
- unikátnosť krajinných prvkov,
- kvalita biotopov - ochrana prírodných prvkov s vysokým zastúpením prirodzených ekosystémov,
- stupeň biodiverzity (ochrana oblastí vyznačujúcich sa veľkou genetickou, druhovou a ekosystémovou rozmanitosťou),
- výskyt endemických alebo kriticky ohrozených druhov (ochrana endemických, ohrozených, vzácnych a ustupujúcich druhov),
- význam pre migráciu príp. rozptyl druhov,
- plošné a priestorové parametre,
- stupeň ohrozenia prípadne degradácie biotopu,
- pôsobenie bariér voči prvkom ÚSES.

Podľa existujúcich dokumentov je v záujmovom území z hľadiska priestorového rozloženia jednotlivých biocentier zrejмый nepomer medzi severozápadnou a juhovýchodnou časťou okresu. Severozápadnú časť zaberá intenzívne využívaná poľnohospodárska pôda s výrazne rozvíjajúcimi sa sídlami s potrebnou infraštruktúrou. V území sa vyskytuje málo genofondovo významných lokalít a plôch s prirodzenou biotou. Biocentrá a biokoridory akejkoľvek hierarchie tu takmer absentujú. Tie sú lokalizované v juhozápadnej časti okresu, kde prítomnosť prirodzených prvkov krajiny vytvára potenciál pre zabezpečenie kostry prvkov ekologickej stability.

Prehľad definovaných biocentier

Biocentrá nadregionálneho významu (NRBc)

NRBc1 Malý Dunaj

Nadregionálne biocentrum bolo v RÚSES-e z roku 1994 zadefinované ako regionálne biocentrum. V roku 2000 bolo navrhnuté veľkoplošné biocentrum nadregionálneho významu, ktoré zahŕňalo rozsiahle územia v oblasti Malého Dunaja a NRP Klátovské rameno. Pre potreby vypracovania RÚSES a z dôvodu uplatnenia návrhov v praxi bolo navrhnuté rozdelenie a úprava hraníc veľkoplošného biocentra. Pôvodné biocentrum bolo rozdelené na časť NRBc1 Malý Dunaj a časť NRBk Malý Dunaj - Klátovské rameno (definovaný v časti Koridory). NRBc1 Malý Dunaj zaberá najhodnotnejšie prevažne lesné a mokraďové biotopy nížinného toku Malého Dunaja medzi obcami Jahodná a Trstice. K úprave hraníc a rozdeleniu došlo z dôvodu, že pôvodné veľkoplošné nadregionálne biocentrum zaberalo intravilán obce a jeho súčasťou bola intenzívne využívaná

poľnohospodárska pôda. Hranice boli upravené podľa existujúcich prirodzených bariér, ku ktorým bola započítaná ochranná zóna v šírke 100 m. Biocentrum je funkčné.

NRBc2 Dunajské luhy

Existujúce funkčné nadregionálne biocentrum vymedzené v RÚSES-e z roku 1994 ako biocentrum regionálneho významu s názvom Dunaj lesy a v roku 2000 definované ako biocentrum nadregionálneho významu s názvom Dunajské luhy. Pre potreby aplikačného využitia návrhov v praxi boli upravené resp. aktualizované pôvodné hranice, pričom sa vychádzalo z hraníc prirodzených bariér, ku ktorým bola započítaná ochranná zóna v šírke 100 m. Biocentrum zaberá prirodzené vřbovo-topoľové spoločenstvá v priestore medzi Dunajským kanálom a starým korytom Dunaja, ktoré sú súčasťou CHKO Dunajské luhy.

NRBc3 Čičovský luh

Biocentrum nadregionálneho významu, ktoré si zachovalo svoje zaradenie od roku 1992 (GNÚSES). Rozprestiera sa od obce Medveďov po obec Čičov (okres Komárno). Biocentrum je funkčné. V návrhu okrem úpravy hraníc došlo k jeho zväčšeniu o časť vymedzenú obcami Sap - Medveďov. Hranice boli upravené podľa existujúcich prirodzených bariér, ku ktorým bola započítaná ochranná zóna v šírke 100 m. Zväčšeniu biocentra nadregionálneho významu bolo prístupné z dôvodu prítomnosti cenných prirodzených lesných a lužných biotopov. Územie je súčasťou CHKO Dunajské luhy a tiež územím európskeho významu. Ústrednú časť tvorí NPR Čičovské mŕtve rameno.

Biocentrá regionálneho významu (RBc)

RBc1 Ohradský kanál a Belský kanál

Existujúce funkčné biocentrum vymedzené v roku 2000 ako nadregionálne. V RÚSES-e okresu Dunajská Streda z roku 1994 ako biocentrum regionálneho významu. Rozprestiera sa medzi obcami Ohrady - Dolný Bar - Dolný Štál pozdĺž Ohradského a Belského kanála. Hranice boli upravené podľa existujúcich prirodzených bariér, ku ktorým bola započítaná ochranná zóna v šírke 50 m. Jeho súčasťou sú navrhované Chránené areály Barská mokraď a Čanádske rybníky a Prírodná pamiatka Podremeňové. Územie tvoria genofondovo významné plochy botanického a zoologického významu na pomerne málo pozmenených lokalitách. Vzhľadom k tomu, že sa v biocentre vyskytujú vzácne druhy rastlín napr. orchidey (Orchidaceae), mrlík slanmilný (*Chenopodium chenopodioides*) a živočíchov napr. beluša malá (*Egretta garzetta*) by bolo vhodné ponechať ho ako nadregionálne. Nie je však možné prepojiť ho biokoridormi nadregionálneho významu, pretože krajina sa intenzívne poľnohospodársky využíva a nedisponuje v tejto časti územie ekologicky významnými krajinnými prvkami.

RBc2 Blahovské rybníky

V RÚSES-e okresu Dunajská Streda z roku 1994 zaradené ako biocentrum regionálneho významu. V roku 2000 (GNÚSES) ako nadregionálne biocentrum, v oboch dokumentoch po názvom Potôňská mokraď (Blahová) bola pôvodne tvorená dvomi genofondovo významnými plochami: 1. Blahová - Hanské pasienky a Mokré pastviny a 2. Hornopastiersky pahorok s Veľkoblhovskými rybníkmi. Pre potreby vypracovania RÚSES a z dôvodu uplatnenia návrhov v praxi bolo navrhnuté zaradenie k regionálnym biocentrám. Dôvodom je vybudovanie Automotodromu Slovakia Ring a Malkia Parku, ktoré ležia v doteraz nadregionálnom biocentre. Vybudovaním objektov zanikla časť pôvodného predmetu ochrany, a to genofondové lokality flóry a fauny viazané hlavne na mokradňové a trávne porasty. Zachovali sa genofondové lokality flóry a fauny viazané na vodné biotopy, čo je dôvod pre prekategORIZOVANIE biocentra na regionálne a jeho premenovanie na Blahovské rybníky (Veľké Blahovo), keďže návrh sa týka časti Hornopastiersky pahorok s Veľkoblhovskými rybníkmi. Nové navrhnuté biocentrum je na rozdiel od pôvodného funkčné. Boli upravené jeho hranice, ktoré kopírujú prirodzené hranice a k nim bola započítaná ochranná zóna 50 m. Rybníky sú Chráneným vtáčím územím Veľkoblhovské rybníky, ktoré má zabezpečiť priaznivý stav biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov hrdzavky potápavej (*Netta rufina*), kačice chripľavej (*Anas strepera*) a bučička močiarného (*Ixobrychus minutus*) a zabezpečiť podmienky ich prežitia a rozmnožovania.

RBc3 Bohel'ovské rybníky

V RÚSES-e okresu Dunajská Streda z roku 1994 zaradené ako biokoridor regionálneho významu s názvami Bohel'ovské rybníky - kanál Dobrohošť - Kračany a Bohel'ovské rybníky - kanál Jurová - Čalovo - kanál Gabčíkovo - Topoľníky - Dunaj. Jedná sa o novo navrhnuté sčasti fungujúce biocentrum, ktorého súčasťou je pozostatok mŕtveho ramena s mokraďovými spoločenstvami, rybníky Bohel'ov a jeho vnútornú časť vyplňa malobloková pôda. Dôvodom návrhu lokality na regionálne biocentrum je ojedinelá prítomnosť prirodzených spoločenstiev v širšom okolí ako aj jeho napojenosť na okolité funkčné biokoridory (Bohel'ovský kanál, kanál Jurová - Veľký Meder, kanál Veľký Meder - Holiare). Hranice sú vymedzené prirodzenými spoločenstvami a brehmi rybníkov, ku ktorým bola započítaná ochranná zóna 50 m. Súčasťou biocentra je Územie európskeho významu Karáb navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: bezkolencové lúky, oligotrofné až mezotrofné vody s bentickou vegetáciou chár a druhov európskeho významu: pichliač úzkolistý (*Cirsium brachycephalum*), býčko (*Proterorhinus marmoratus*), čík európsky (*Misgurnus fossilis*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), kunka červenobruchá (*Bombina bombina*) a vydra riečna (*Lutra lutra*).

RBc4 Petrovské - Hrušovský majer

Novo navrhnuté biocentrum regionálneho významu, ktoré je napojené na RBk2 Kanál Gabčíkovo - Topoľníky, RBk7 Bohel'ovský kanál a RBk11 Kanál Vojka - Kračany. Leží na styku katastrálnych území Vrakúň, Povoda, Mad. Najväčšiu časť zaberá v katastrálnom území Vrakúň. Dôvodom návrhu je prepojenie uvedených biokoridorov. Navrhnuté biocentrum sa nachádza na rozhraní severozápadnej a juhovýchodnej časti okresu, čo môže mať pozitívny vplyv na chudobnejšiu severozápadnú časť. Biocentrum lokalizované na mieste, ktoré sa vyznačuje vysokou hladinou podzemnej vody a miestami trvalým zamokrením. Nachádza sa tam orná pôda, ktorej využívanie je viazané na obdobie kedy pôda nie je zamokrená. Súčasťou sú aj maloplošné lesné spoločenstvá. Časté zamokrenie pôdy možno považovať za limitujúce pri jej využívaní a vhodnou alternatívou by bolo práve navrhnuté biocentrum, ktoré nie je funkčné. Vplyvom vhodnej vlhkosti pôdy v lokalite je predpoklad rýchleho vytvorenia a rozšírenia vlhkomilných spoločenstiev, ktoré sa v jeho blízkosti nachádzajú. Hranice boli upravené podľa existujúcich prirodzených bariér, ku ktorým bola započítaná ochranná zóna v šírke 50 m.

RBc5 Borinka

Novo navrhnuté biocentrum regionálneho významu, ktoré je lokalizované v severozápadnej časti záujmového územia. Biocentrum predstavuje terestrický ekosystém tvorený porastom borovice čiernej s prímiesou pôvodných drevín zaradený k ochranným lesom, ktoré bolo vytvorené na aluviálnych pieskových sedimentoch. Dôvodom návrhu je, že biocentrum môže slúžiť ako refúgium pôvodných drevín v časti okresu chudobnej za zastúpenie ekologicky významných segmentov krajiny.

RBc6 Vrátno - Hetmáň

Novo navrhnuté biocentrum regionálneho významu lokalizované v severozápadnej časti bolo navrhnuté z dôvodu optimálneho vymedzenia kostry ekologickej stability, ktorej prvky pomôžu vytvoriť sústavu priestorovo prepojených segmentov krajiny. V tejto časti záujmového územia sa takéto segmenty vyskytujú ojedinele. Súčasťou navrhnutého regionálneho biocentra je genofondovo významná lokalita PR Hetmáň a prevažná časť Lehnického parku. Lokality sú vzájomne prepojené cestou so stromoradiami. Jeho súčasťou, v okolí cesty je poľnohospodársky využívaná pôda a preto je potrebné biocentrum sčasti sfunkčniť. Biocentrum bolo vymedzené hranicami existujúcich prirodzených bariér, ku ktorým bola započítaná ochranná zóna v šírke 50 m. Biocentrum je prepojené regionálnym koridorom Janíky - Šamorín, ktorý spája biokoridory nadregionálneho významu Malý Dunaj - Dunaj a tiež s RBc7 Park Hubice.

RBc7 Park Hubice

Novo navrhnuté biocentrum regionálneho významu lokalizované v severozápadnej časti bolo navrhnuté z dôvodu optimálneho vymedzenia kostry ekologickej stability, keďže v tejto časti absentujú významnejšie prírodné segmenty krajiny. Biocentrum je prepojené regionálnym koridorom Janíky - Šamorín, ktorý spája biokoridory nadregionálneho významu Malý Dunaj - Dunaj a tiež RBc6 Vrátno - Hetmáň. Biocentrum bolo

vymedzené hranicami existujúcich prirodzených bariér, ku ktorým bola započítaná ochranná zóna v šírke 50 m. Dôvodom výberu do návrhu bolo, že park je svojou rozlohou najväčší parkový objekt v okrese Dunajská Streda. Územie pôvodného prírodno-krajinárskeho parku predstavuje významnú plochu zelene v rámci intravilánu obce, ale aj širokého okolia. Zachované vegetačné plochy a porasty sú hodnotné z hľadiska historického, ekologického, dendrologického, mikroklimatického hľadiska. Navrhnuté regionálne biocentrum je chráneným areálom. Vznikol z pôvodného tvrdého dubovo-brestovo-jaseňového lužného lesa.

Tabuľka č. 6. 1: Priemet identifikovaných biocentier regionálneho a vyššieho významu v okrese Dunajská Streda

p.č.	Označenie biocentra	Názov biocentra	RÚSES (1994)/ rozloha (ha)	Návrh prvkov ÚSES v ÚPN VÚC TT kraja/ rozloha (ha)	GNÚSES (2000)/ rozloha (ha)	Aktualizácia RÚSES/ rozloha (ha)
1	NRBc1	Malý Dunaj	1716,90	1989,70	923,00	1181,02
2	NRBc2	Dunajské luhy	1924,40	1986,10	605,90	4770,45
3	NRBc3	Čičovský luh	454,30	458,40	481,90	1229,20
4	RBc1	Ohradský kanál a Belský kanál	549,80	830,10	825,20	541,39
5	RBc2	Blahovské rybníky	1647,50*	1554,80*	1178,84	140,97
6	RBc3	Boheľovské rybníky	-	657,40	-	833,29
7	RBc4	Petrovské - Hrušovský majer	-	-	-	109,97
8	RBc5	Borinka	-	76,97**	-	82,64
9	RBc6	Vrátne - Hetmáň	-	87,40	-	50,85
10	RBc7	Park Hubice	-	54,37**	-	54,37

* v ÚPN VÚC Trnavského kraja a RÚSES (1994) ako RBc Potônská mokrad', ** v ÚPN VÚC Trnavského kraja ako miestne biocentrum

6.1.2 Biokoridory

Biokoridory predstavujú priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktoré spájajú biocentra a umožňujú migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev, na ktoré priestorovo nadväzujú interakčné prvky. Pri výbere biokoridorov boli uplatnené nasledovné kritéria:

- veľkosť spájaných jadrových oblastí,
- vzdialenosť medzi ekvivalentnými typmi biotopov,
- charakter trasy biokoridoru z hľadiska prírodných podmienok, šírka,
- tlak na biokoridor, prítomnosť bariér (urbanizácia, poľnohospodárstvo, atď.),
- stupeň degradácie biokoridoru.

Podobne ako v prípade biocentier je v záujmovom území z hľadiska priestorového rozloženia biokoridorov, predovšetkým hydrických, ktorých úlohou je prepájať jednotlivé biocentra a zabezpečovať medzi nimi vzťahy, tok materiálu a energie zrejmy nepomer medzi severozápadnou a juhovýchodnou časťou okresu. V severozápadnej časti sa vyskytuje len niekoľko umelo vybudovaných kanálov. Hornú severnú časť územia lemuje Malý Dunaj, dolnú južnú Dunaj. Kým v juhozápadnej časti sú prítomné okrem hustej siete kanálov aj pôvodné zvyšky ramien Malého Dunaja a Dunaja.

Prehľad definovaných biokoridorov

Biokoridory nadregionálneho významu

RBk1 Malý Dunaj - Klátovské rameno (NRBk1a Malý Dunaj, NRBk1b Klátovské rameno)

Pôvodne existujúci funkčný hydrický biokoridor nadregionálneho významu ako Tok rieky Malý Dunaj (1994), ktorého súčasťou bolo okolie vlastného toku Malého Dunaja a okolie Klátovského ramena. V roku 2000 preklasifikovaný na biocentrum nadregionálneho významu Malý Dunaj - Klátovské rameno. Pre potreby

vypracovania RÚSES a z dôvodu uplatnenia návrhov v praxi bolo navrhnuté rozdelenie a úprava hraníc veľkoplošného biocentra. Vznikol definovaný NRBk Malý Dunaj - Klátovské rameno, ktorý je členený na dve vetvy: NRBk1a Malý Dunaj a NRBk1b Klátovské rameno. Hranice boli upravené podľa existujúcich prirodzených bariér, ku ktorým bola započítaná ochranná zóna v šírke 100 m. Predstavuje časť vodného toku Malý Dunaj so sústavou jeho ramien. Má charakter nížinnej meandrujúcej rieky s výskytom vzácných vodných a močiarnych spoločenstiev medzi katastrálnymi územiami obcí Janíky a Okoč.

NRBk2 Tok rieky Dunaj (NRBk2a Tok rieky Dunaj - staré koryto, NRBk2b Dunajský kanál)

Biokoridor nadregionálneho významu, ktorý si zachoval svoje zaradenie od roku 1992. Jedná sa o hydrický biokoridor vymedzený Vodným dielom Gabčíkovo, Dunajským kanálom a starým korytom Dunaja. Je členený na dve vetvy: NRBk2a Tok rieky Dunaj - staré koryto a NRBk2b Dunajský kanál. NRBk2a Tok rieky Dunaj - staré koryto leží na štátnej hranici medzi Maďarskom a Slovenskom, čím je zabezpečené prepojenie významných lokalít medzinárodného priestoru. Pri návrhu nedošlo k žiadnym výrazným zmenám. Upravené boli len jeho hranice, ktoré kopírujú prirodzené bariéry. Biokoridor prepája významné lokality Dunajských a Čičovských luhov a ich širšie okolie. Má charakter nížinného vodného toku s brehovými porastmi, ktoré tvoria prevažne lužné lesy a trávinnno-bylinné porasty. Biokoridor je funkčný. NRBk2b Dunajský kanál predstavuje umelo vybudovaný kanál v dĺžke 30 km medzi Hanuliakovom a jeho ústím do Dunaja, ktorý je súčasťou VD Gabčíkovo. Dôvom jeho zaradenia bolo, že vybudovaním Dunajského kanála zanikla možnosť napojenia regionálnych biokoridorov na nadregionálny. Jeho súčasťou sú ľavostranné a pravostranné kanále, do ktorých ústia niektoré regionálne biokoridory. Brehy sú tvorené trávinnno-bylinnými spoločenstvami, ktoré môžu tvoriť významné refúgiá pre stepné druhy. K hraniciam oboch vetiev bola pripočítaná ochranná zóna v šírke 100 m.

Biokoridory regionálneho významu

RBk1 Chotársky kanál

Časť od miesta, kde sa križuje s kanálmi Gabčíkovo - Ňarad a Ňarad - Vrbina až po Malý Dunaj bol pôvodne zaradený ako nadregionálny biokoridor Chotársky kanál - Čilížsky potok (1992, 2000), ktorý spájal Malý Dunaj a Dunaj. Po prehodnotení nadregionálneho biokoridoru sa javí vhodnejšie, aby bol biokoridorom celý tok Chotárskeho kanálu zaradený ako funkčný regionálny biokoridor (bez pôvodnej časti Čilížsky potok), pretože prevažná časť toku prechádza intenzívne využívanej poľnohospodárskej krajiny z nízkym počtom významných lokalít. Navrhnutý biokoridor spája Malý Dunaj - Dunaj a je tiež napojený na RBc3 Bohelovské rybníky. Tvorí ho líniová vegetácia lužných lesov. Upravené boli tiež jeho hranice, ktoré kopírujú prirodzené bariéry, ku ktorým bola započítaná ochranná zóna v šírke 50 m.

RBk2 Kanál Gabčíkovo - Topoľníky

Existujúci funkčný hydrický regionálny biokoridor (RÚSES, 1994), ktorý spája Dunajský kanál - Klátovské rameno bol v návrhu ponechaný ako regionálny. Napája tiež RBc1 Ohradský kanál a Belský kanál. Pre potreby aplikačného využitia návrhov v praxi boli upravené resp. aktualizované pôvodné hranice, pričom sa vychádzalo z hraníc prirodzených bariér, ku ktorým bola započítaná ochranná zóna v šírke 50 m. Prechádza intenzívne využívanou poľnohospodárskou krajinou z nízkym počtom významných lokalít.

RBk3 Čilížsky potok

Podľa GNÚSES (1992, 2000) zaradený medzi nadregionálne biokoridory s názvom Chotársky kanál - Čilížsky potok. V RÚSES-e z roku 1994 sa uvádza ako regionálny biokoridor s názvom Čilížsky potok - kanál Vranie - Kotlíba (Dunaj). Navrhnuté bolo jeho ponechanie na úrovni regionálneho biokoridoru. Biokoridor je napojený na RBk1 Chotársky kanál. Je funkčný a spája Kanál Gabčíkovo - Ňarad, Kotlíbský kanál, Chotársky kanál a Lyonský kanál. Je naň napojený NRBC3 Čičovský luh. Je to prirodzený nížinný malý vodný tok s líniovou vegetáciou lužných lesov, s nižším zastúpením trávnych porastov ležiaci v intenzívne využívanej poľnohospodárskej krajine. Boli upravené resp. aktualizované jeho hranice, pričom sa vychádzalo z hraníc prirodzených bariér, ku ktorým bola započítaná ochranná zóna v šírke 50 m.

RBk4 Belský kanál

Podľa GNÚSES (1992, 2000) zaradený medzi nadregionálne biokoridory s názvom Chotársky kanál - Čiližský potok. V RÚSES-e z roku 1994 sa uvádza ako časť regionálne biocentrum s názvom RBc Ohradský kanál a Belský kanál. Časť ležiaca prevažne v katastrálnom území obce Dolný Štál a v katastrálnom území obce Topoľníky bola navrhnutá na vytvorenie regionálneho biokoridoru, ktorý spája RBc1 Ohradský kanál a Belský kanál s RBk1 Chotárskym kanálom. Hranice boli upravené podľa existujúcich prirodzených bariér, ku ktorým bola započítaná ochranná zóna v šírke 50 m. Je to biokoridor, ktorý tvoria prevažne trávinnobylinné porasty. Biokoridor má meandrujúci tvar a prechádza intenzívne využívanou poľnohospodárskou krajinou.

RBk5 Starý Klátovský kanál

V roku 2000 boli Starý Klátovský kanál a Klátovský kanál spoločne tvorili nadregionálny biokoridor Klátovský kanál - Starý Klátovský kanál, ktorý spájali nadregionálne biocentra Potônsku mokraď a Malý Dunaj. Biocentrum Potônska mokraď zanikol predmet ochrany a v návrhu došlo k preradeniu na regionálne biocentrum. Preto bolo navrhnuté aj jeho preradenie a oddelenie od Klátovského ramena, ktoré ako biokoridor zanikol. Upravené boli tiež jeho hranice, ktoré kopírujú prirodzené bariéry, ku ktorým bola započítaná ochranná zóna v šírke 50 m. Navrhnutý RBk5 Starý Klátovský kanál leží v intenzívne využívannej poľnohospodárskej krajine. Tok je porastený krovinami a trávnyimi porastmi. Pred obcou Dunajský Klátov sa vlieva do Klátovského kanála. V tejto časti sú brehy porastené lužnými lesmi.

RBk6 Komárňanský kanál

Regionálny hydrický biokoridor vymedzený hranicami, ktoré kopírujú prirodzené bariéry s 50 m ochrannou zónou. Bol tiež vymedzený Územným plánom regiónu Trnavského samosprávneho kraja (2014). Brehy sú porastené prevažne trávinnobylinnými spoločenstvami, miestami líniová vegetácia v podobe krovín a drevín, dreviny sú, ale prevažne solitérne. Dôvodom návrhu bolo zabezpečenie prepojenia územia s ekologicky významnými segmentmi nachádzajúcimi sa v okrese Komárno. Leží v intenzívne využívannej poľnohospodárskej krajine, obteká štrkovisko Okoč, kde pri obci Opatovky Sokolec opúšťa záujmové územie.

RBk7 Bohel'ovský kanál

V RÚSES-e okresu Dunajská Streda z roku 1994 zaradený ako biokoridor regionálneho významu s názvami Bohel'ovské rybníky - kanál Dobrohošť - Kračany a Bohel'ovské rybníky - kanál Jurová - Čalovo - kanál Gabčíkovo - Topoľníky - Dunaj. Tiež ho ako regionálne biocentrum zaraďuje Územný plán regiónu Trnavského samosprávneho kraja (2014). Návrh ho vyčleňuje samostatne ako Bohel'ovský kanál, ktorý spája novo vyčlenené RBc3 Bohel'ovské rybníky s RBc4 Petrovské - Hrušovský majer a kanál Gabčíkovo - Topoľníky a kanál Vojka - Kračany. Ten prepája severozápadnou a juhovýchodnou časťou okresu, čím zabezpečuje potrebný tok energie a materiálu. Upravené boli tiež jeho hranice, ktoré kopírujú prirodzené bariéry, ku ktorým bola započítaná ochranná zóna v šírke 50 m. Tok je porastený krovinami a trávnyimi porastmi. Miestami sa vyskytuje líniová drevinová vegetácia.

RBk8 Kanál Jurová - Veľký Meder

V RÚSES-e okresu Dunajská Streda z roku 1994 a v Územnom pláne regiónu Trnavského samosprávneho kraja (2014) je zaradený ako biokoridor regionálneho významu s názvom Kanál Jurová - Šarkan. Návrh ho vyčleňuje samostatne ako Kanál Jurová - Veľký Meder (v minulosti Čalovo), ktorý prepája RBk2 Kanál Gabčíkovo - Topoľníky a RBk1 Chotársky kanál. Zároveň je naň napojené RBc3 Bohel'ovské rybníky. Dôvodom návrhu je zabezpečenie priaznivého stavu biotopov. Jeho súčasťou je CHA Čiližské močiare, ktoré je súčasťou Územia európskeho významu Čiližské močiare, ktoré je zaradené do sústavy NATURA 2000. Nachádza sa v katastri Veľkého Medera a obcí Bohel'ov, Gabčíkovo, Padáň, Pataš, Vrakúň. Upravené boli tiež jeho hranice, ktoré kopírujú prirodzené bariéry, ku ktorým bola započítaná ochranná zóna v šírke 50 m.

RBk9 Kanál Veľký Meder - Holiare

Novo navrhnutý regionálny biokoridor, ktorý spája RBc3 Bohel'ovské rybníky s kanálom Holiare - Kosihy (okres Komárno) a Dunaj (okres Komárno). Dôvodom návrhu bolo zabezpečenie prepojenia územia s ekologicky významnými segmentmi nachádzajúcimi sa v okrese Komárno. V záujmovom území začína pri RBc3

Boheľovské rybníky a končí pri meste Veľký Meder v blízkosti jazera Tisota a obci Holiare. Leží v intenzívne využívannej poľnohospodárskej krajine. Brehy toku sú porastené krovínami a trávnyimi porastmi. Miestami sa vyskytuje líniová drevinová vegetácia.

RBk10 Kanál Gabčíkovo - Nárad

V Územnom pláne regiónu Trnavského samosprávneho kraja (2014) je zaradený ako biokoridor regionálneho významu s názvom Kanál Gabčíkovo - Topoľovec (v súčasnosti Nárad), kanál Topoľovec - Vrbina. Pre potreby vypracovania RÚSES v nadväznosti na predchádzajúce návrhy a z dôvodu ich uplatnenia v praxi bolo navrhnuté z pôvodného regionálneho biokoridoru ponechať len časť Kanál Gabčíkovo - Nárad. Zabezpečiť sa tak prepojenie medzi Kanálom Gabčíkovo - Topoľovíky a Chotárskym kanálom. Je to funkčný biokoridor, ktorý tvoria prevažne trávinnno-bylinné porasty. Biokoridor má meandrujúci tvar a prechádza intenzívne využívanou poľnohospodárskou krajinou. Miestami sa vyskytuje líniová drevinová vegetácia. Hranice boli upravené podľa existujúcich prirodzených bariér, ku ktorým bola započítaná ochranná zóna v šírke 50 m.

RBk11 Kanál Vojka - Kračany

V Územnom pláne regiónu Trnavského samosprávneho kraja (2014) je zaradený ako biokoridor regionálneho významu s názvom Boheľovské rybníky - Kanál Dobrohošť - Kračany. Pôvodný biokoridor bol upravený tak, aby prepojil Dunaj a Boheľovský kanál a tiež novo navrhnuté biocentrum regionálneho významu RBc4 Petrovské - Hrušovský majer. Hranice boli upravené podľa existujúcich prirodzených bariér, ku ktorým bola započítaná ochranná zóna v šírke 50 m. Má charakter nížinného vodného toku s brehovými porastmi, ktoré tvoria lužné lesy a prevažne trávinnno-bylinné porasty. Biokoridor je funkčný.

RBk12 Tomášov - Lehnice - Starý Klátovský kanál

Novo navrhnutý regionálny biokoridor, ktorý spája cez Kanál Malinovo - Blahová - Klátovský kanál, Malý Dunaj s RBc2 Blahovské rybníky. Dôvodom návrhu bolo tiež prepojenie juhovýchodnej a severozápadnej časti záujmového územia, kde sa nachádza nízky počet ekologicky významných prvkov krajiny, čím môže byť obmedzený tok energie, látok a materiálu. Zároveň zabezpečuje prepojenie okresov. Jedna časť je prírodná, n väčšinou sa jedná o technicky vybudovaný tok prechádzajúci okrajom obce Horná Potôň. Súčasťou navrhnutého koridoru je Starý Klátovský kanál, ktorý je napojený na RBc2 Blahovské rybníky. Funkčný biokoridor prechádza intenzívne poľnohospodársky využívanou krajinou. Brehy sú tvorené prevažne trávinnno-bylinnými porastmi so solitérnymi drevinami, líniovou drevinovou vegetáciou a miestami tiež lužnými lesmi. Hranice boli upravené podľa existujúcich prirodzených bariér, ku ktorým bola započítaná ochranná zóna v šírke 50 m.

RBk13 Kanál Malinovo - Blahová - Klátovský kanál

Novo navrhnutý regionálny biokoridor, ktorý prepája Malý Dunaj medzi obcami Malinovo (okres Senec) - Blahová. Dôvodom návrhu bolo tiež prepojenie juhovýchodnej a severozápadnej časti záujmového územia, kde sa nachádza nízky počet ekologicky významných prvkov krajiny, čím môže byť obmedzený tok energie, látok a materiálu. Zároveň zabezpečuje prepojenie okresov. Brehy sú tvorené prevažne trávinnno-bylinnými porastmi so solitérnymi drevinami. Hranice boli upravené podľa existujúcich prirodzených bariér, ku ktorým bola započítaná ochranná zóna v šírke 50 m.

RBk14 Janíky - Šamorín

Regionálny terestrický biokoridor (neexistujúci) bol navrhnutý z dôvodu optimálneho vymedzenia kostry ekologickej stability v severozápadnej časti záujmového územia, pretože v tejto časti absentujú významnejšie prírodné segmenty krajiny. Navrhnutý biokoridor je nefunkčný a bol prevažne vymedzený katastrálnymi hranicami obcí Janíky, Hubice - Čakany, Čakany - Štvrtok na Ostrove, pokračuje poľnou cestou a pri obci Hviezdoslavov opäť kopíruje katastrálnu hranicu. Pokračuje po hranici okresov Dunajská Streda - Senec, po hranici Kvetoslavova a Šamorína. Napojí sa na existujúce stromoradie a napojí sa na NRBk2 Tok rieky Dunaj. Katastrálna hranica bola využitá z dôvodu najmenšieho zásahu vlastníckych práv a zabezpečenia najefektívnejšieho vymedzenia koridoru v priestoro-plánovacej praxi. V niektorých častiach boli pri návrhu využité existujúce prírodné prvky (stromoradia, líniová vegetácia, mŕtve ramená), ktoré tvoria katastrálnu hranicu. K hraniciam biokoridoru bola započítaná ochranná zóna v šírke 50 m. Navrhnutý biokoridor spája

NRBk2 Tok rieky Dunaj a NRBk1 Malý Dunaj - Klátovské rameno v severozápadnej časti záujmového územia.

RBk15 Mliečanský kanál - Potôňská mokraď

V RÚSES-e okresu Dunajská Streda z roku 1994 uvedený ako biokoridor regionálneho významu Mliečanský kanál a v Územnom pláne regiónu Trnavského samosprávneho kraja (2014) je zaradený ako biokoridor regionálneho významu s názvom Vieska - Jastrabie Kračany - Mliečanský kanál. Pre potreby aplikačného využitia návrhov v praxi boli upravené resp. aktualizované pôvodné hranice, pričom sa vychádzalo z hraníc prirodzených bariér a katastrálnych hraníc, ku ktorým bola započítaná ochranná zóna v šírke 50 m. Jeho súčasťou sú vysychajúce meandre Mliečanského kanála. Biokoridor je čiastočne funkčný. Spája RBc3 Boheľovské rybníky a RBk11 Kanál Vojka Kračany, ktorý spája navrhované regionálne biocentrum RBc4 Petrovské - Hrušovský majer.

RBk16 Lehnice - Kyselica

Regionálny terestrický biokoridor (neexistujúci) bol navrhnutý z dôvodu optimálneho vymedzenia kostry ekologickej stability v severozápadnej časti záujmového územia, pretože v tejto časti absentujú významnejšie prírodné segmenty krajiny. Navrhnutý biokoridor je nefunkčný a bol prevažne vymedzený katastrálnymi hranicami obcí Veľká Paka - Lehnice, Macov - Lehnice, Macov - Blatná na Ostrove, Trnávka - Blatná na Ostrove, Trnávka - Rohovce, Rohovce - Báč, Báč - Kyselica. Katastrálna hranica bola využitá z dôvodu najmenšieho zásahu vlastníckych práv a zabezpečenia najefektívnejšieho vymedzenia koridoru v priestoro-plánovacej praxi. V niektorých častiach boli pri návrhu využité existujúce prírodné prvky, ktoré zároveň tvoria aj katastrálnu hranicu. K hraniciam biokoridoru bola započítaná ochranná zóna v šírke 50 m. Navrhnutý biokoridor spája RBc 6 Vrátna - Hetmáň a NRBk2 Tok rieky Dunaj.

RBk17 Novoveská pusta

Regionálny terestrický biokoridor (neexistujúci) bol navrhnutý z dôvodu optimálneho vymedzenia kostry ekologickej stability v severozápadnej časti záujmového územia, pretože v tejto časti absentujú významnejšie prírodné segmenty krajiny. Spája RBk16 Lehnice - Kyselica a RBk11 Kanál Vojka - Kračany. Z väčšej časti kopíruje zazemnené meandre, ktoré sú tvorené spoločenstvami zvyškov lužných lesov, mokradí a nelesnou drevinovou vegetáciou. Miestami prechádza intenzívne poľnohospodársky využívanou krajinou. V týchto miestach je potrebné ho dobudovať napr. pri obciach Novoveská Pusta, Blatná na Ostrove, Nový Dvor. Dôvodom návrhu bolo zachovať zvyšky pôvodných meandrov Dunaja. K hraniciam biokoridoru bola započítaná ochranná zóna v šírke 50 m.

Tabuľka č. 6. 2: Priemet identifikovaných biokoridorov regionálneho a vyššieho významu v okrese Dunajská Streda

p. č.	Označenie biokoridora	Názov biokoridora	RÚSES (1994)/ rozloha (ha)	Návrh prvkov ÚSES v ÚPN VÚC TT kraja/ rozloha (ha)	GNÚSES (2000)/ rozloha (ha)	Aktualizácia RÚSES/ rozloha (ha)
1	NRBk1	Malý Dunaj - Klátovské rameno	3441,10	3441,10	905,20	3576,71
	NRBk1a	Malý Dunaj	-	-	-	2595,57
	NRBk1b	Klátovské rameno	-	-	-	981,14
2	NRBk2	Tok rieky Dunaj	3994,70	3994,70	4158,60	4232,88
	NRBk2a	Tok rieky Dunaj - staré koryto	-	-	-	2164,30
	NRBk2b	Dunajský kanál	-	-	-	2068,58
3	RBk1	Chotársky kanál	1509,70	728,40	4709,16	361,76
4	RBk2	Kanál Gabčíkovo - Topoľníky	1616,50	642,60	-	435,74
5	RBk3	Čilížsky potok	1780,90	686,70	-	314,56
6	RBk4	Belský kanál	722,30	125,70*	-	36,47

p. č.	Označenie biokoridora	Názov biokoridora	RÚSES (1994)/ rozloha (ha)	Návrh prvkov ÚSES v ÚPN VÚC TT kraja/ rozloha (ha)	GNÚSES (2000)/ rozloha (ha)	Aktualizácia RÚSES/ rozloha (ha)
7	RBk5	Starý Klátovský kanál	1186,70	736,50	-	87,50
8	RBk6	Komárňanský kanál	-	192,10	-	76,87
9	RBk7	Boheľovský kanál	463,60	449,10	-	50,63
10	RBk8	Kanál Jurová - Veľký Meder	583,07	395,30	-	60,05
11	RBk9	Kanál Veľký Meder - Holiare	-	-	-	88,14
12	RBk10	Kanál Gabčíkovo - Nárad	-	321,30	-	62,77
13	RBk11	Kanál Vojka - Kračany	-	626,07	-	128,29
14	RBk12	Tomášov - Lehnice - Starý	-	-	-	185,73
15	RBk13	Kanál Malinovo - Blahová -	-	-	-	123,45
16	RBk14	Janíky - Šamorín	-	-	-	131,39
17	RBk15	Mliečanský kanál - Potôňská	611,20	483,10	-	185,03
18	RBk16	Lehnice - Kyselica	-	-	-	84,53
19	RBk17	Novoveská pústa	-	-	-	71,26

* v ÚPN VÚC Trnavského kraja a RÚSES (1994) ako RBk Ohradský a Belský kanál, ** v ÚPN VÚC Trnavského kraja spolu s Čiližským potokom

Pri návrhu zameraného na vybudovanie vyhovujúcej a efektívnej siete biokoridorov regionálneho a nadregionálneho významu, za účelom prepojenia Dunaja a Malého Dunaja a zvýšenia ekologickej stability v severozápadnej časti okresu došlo ku križovaniu niektorých koridorov. Na týchto miestach je možné dobudovať v rámci miestnych územných systémov lokálne biocentrá. Pri terestrických biokoridoroch, ktoré sa križujú s hydrickými je potrebné dobudovať ekodukty príp. mosty. Ekodukty vybudovať aj na miestach, kde sa biokoridory pretínajú s rýchlostnou komunikáciou R7. Zároveň vzhľadom na charakter územia možno v okrese vyčleniť špeciálnu skupinu potenciálnych, lokálnych biokoridorov, ktoré sú tvorené v súčasnosti vyschnutými, nefunkčnými kanálmi, na ktorých prebieha sukcesný proces. Pri tvorbe siete prvkov územného systému ekologickej stability a návrhu manažmentových opatrení je potrebné prihliadať na to, že celé územie leží v Chránenej vodohospodárskej oblasti Žitný ostrov, čo si vyžaduje hospodárenie v súlade s ochranou podzemných zdrojov pitnej vody.

6.1.3 Ostatné ekostabilizačné prvky

Genofondovo významné lokality (GL)

Predstavujú územia s výskytom vzácných a chránených druhov flóry a fauny. Významné sú pre zachovanie autochtónnej biodiverzity. Ich hlavnými celospoločensky prospešnými funkciami sú záchrana genofondu domácich pôvodných drevín, zvýšenie rôznorodosti lesných geobiocenóz, stabilizácia a zachovanie charakteru krajiny, ochrana lesa voči škodlivým činiteľom a zvýšenie odolnostného potenciálu porastov (pôvodné, stanovištné vhodné dreviny). Ide tu aj o vytvorenie miestneho územného systému ekologickej stability prostredníctvom diverzifikácie umelo homogenizovanej skladby krajiny.

Pri identifikácii genofondovo významných lokalít sa vychádzalo z RÚSES-u okresu Dunajská Streda z roku 1994, ktorý vymedzuje osobitne genofondové lokality flóry a fauny. Pri flóre vyčleňuje lesné lokality a ostatné lokality. Pri faune sa lokality nečlenia, ale osobitne je spracovaná kapitola vymedzujúca lokality z hľadiska výskytu malakofauny. V aktuálnom vymedzení genofondovo významných lokalít sa toto členenie nevyužilo. Niektoré genofondové lokality boli zachované, niektoré zlúčené do systémov a niektoré zanikli, pretože v krajine reálne neexistujú príp. zmenili svoj pôvodný charakter.

Lokality sa hodnotili komplexnejšie, z prihliadnutím na plnenie ich funkcií. V rámci dlhodobého vývoja územia zohrávala dôležitú úlohu prítomnosť vody, čo sa prejavilo na identifikovaných genofondovo významných lokalitách. Prevažne sú to vodné a mokraďové spoločenstvá, ktoré za účelom zvýšenia ekologickej hodnoty územia dopĺňajú terestrické lúčne, pasienkové a lesné spoločenstvá. Sú predstavované samostatnými lokalitami alebo systémami, ktoré tvoria prvky, ktoré v krajine fungujú ako jeden celok.

Pre potreby vypracovania RÚSES a z dôvodu ich uplatnenia v praxi bolo v okrese Dunajská Streda identifikovaných 58 genofondovo významných lokalít. Ich prehľad s názvom, výmerou, príslušnosťou ku katastrálnemu územiu, stručnou charakteristikou, identifikáciou ohrozenia a manažmentovým opatrením uvádza Tabuľka 3, kapitola 6.2.3 Charakteristika ostatných ekostabilizačných prvkov a návrh manažmentových opatrení.

Ekologicky významné segmenty krajiny (EVSK)

Ekologicky významné segmenty krajiny sú časti krajiny, ktoré sú tvorené alebo v nich prevažujú ekosystémy s relatívne vyššou ekologickou stabilitou. Vyznačujú sa trvalosťou bioty a ekologickými podmienkami umožňujúcimi existenciu druhov prirodzeného genofondu krajiny. Ich súčasťou sú vzácne prirodzené a prírode blízke biotopy z hľadiska ochrany genofondu, ako aj územia, ktoré plnia vyrovnávaciu funkciu (tlmia negatívne dôsledky ľudskej činnosti), ochranu významných zložiek krajiny a ochranu krajinného systému proti negatívnym degradačným a destabilizačným procesom. Pre potreby vypracovania RÚSES a z dôvodu ich uplatnenia v praxi bolo v okrese Dunajská Streda identifikovaných 184 ekologicky významných segmentov krajiny, ktoré nie sú súčasťou kostry prvkov RÚSES. Pri ich vymedzení boli použité kritériá:

- funkčné plnia funkciu refúgií, centier, biokoridorov a interakčných prvkov krajiny s vyššou ekologickou hodnotou oproti krajinnej matici
- veľkostné **liniové prvky** s veľkosťou väčšou ako 1 ha
ostatné (samostatné plošné prvky alebo zoskupenia viacerých prvkov s podobným charakterom bioty alebo funkciou) s veľkosťou väčšou ako 1 ha

Prehľad identifikovaných ekologicky významných segmentov krajiny s ich názvom, výmerou, príslušnosťou ku katastrálnemu územiu a stručnou charakteristikou je uvedený v Tabuľke 4, kapitola 6.2.3 Charakteristika ostatných ekostabilizačných prvkov a návrh manažmentových opatrení.

6.2 Návrh manažmentových opatrení pre existujúce a navrhované prvky RÚSES

6.2.1 Charakteristika biocentier a návrh manažmentových opatrení

NRBc1 Malý Dunaj

Kategória: nadregionálne biocentrum

Výmera existujúca/navrhovaná: 1181,02 ha

Stav: prevažne vyhovujúci

Príslušnosť k. ú.: Jahodná, Horné Mýto, Trhová Hradská, Ohrady, ochranná zóna zasahuje do katastrálnych území Tomášikov, Trstice (okres Galanta)

Charakteristika, zastúpenie biotopov: meandrujúci nížinný tok typu eupotamál, väčšinou s prirodzenými brehmi, sčasti brehy spevnené lomovým kameňom. Dno je prevažne štrkopieskové, miestami pokryté bahnom. Predstavuje krajinársky a biologicky mimoriadne cenný komplex. Nachádzajú sa tu charakteristické zachované pôvodné časti krajiny, plochy lesných porastov s pôvodnou skladbou drevín s pôvodnými brehovými porastmi a spoločenstvami lužných lesov. Riečne naplaveniny osídľujú pionierske spoločenstvá krovitých vrbín lemujúce vodné toky. Sú tu zastúpené takmer všetky druhy mäkkých lužných drevín. Vodná vegetácia predstavuje celý rad rastlinných spoločenstiev stojatých alebo tečúcich vôd. Litorálnu pobrežnú vegetáciu tvoria vysokobylinné porasty na okrajoch vôd, ktoré znášajú vysokú hladinu podzemnej vody i jej občasný pokles. Močiarna vegetácia sa vyskytuje na periodicky zaplavovaných plochách. Porasty sú zložené z vysokých ostríc. Fauna je viazaná na vrbovo-topoľové a dubovo-brestovo-jaseňové lužné lesy. Je

zastúpená lesnými druhmi a druhmi viazanými na vodné prostredie alebo mokradňové biotopy vďaka výskytu zamokrenej terénnej depresie v lesnom poraste. Na vodnom toku existuje niekoľko zaujímavých technických pamiatok v podobe vodných mlynov napr. Jahodná. Zastúpené sú tu biotopy ako vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy, teplomilné ponticko-panónske dubové lesy na spraši a piesku, nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu *Ranunculion fluitantis* a *Callitriche-Batrachion*.

Cieľové spoločenstvá: vrbovo-topoľové lužné lesy, dubovo-brestovo-jaseňové lužné lesy, juhovýchodoeurópske zmiešané lesy dubové

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: územie nemá priemet s osobitne chránenou časťou prírody Slovenska, zastúpené sú genofonovo významné lokality GL17 Červený háj - Hataš a GL18 Živaj

Ohrozenia: nadmerná ťažba dreva, chemizácia poľnohospodárskou činnosťou, environmentálnu záťaž v podobe sedimentov ropných produktov, tok je znečistený rôznymi odpadmi z nelegálnych skládok, šírenie expanzívnych a inváznych druhov rastlín

Manažmentové opatrenia: vytvorenie ekotónových zón okolo prvkov RÚSES s intenzívne využívanou poľnohospodárskou krajinou s cieľom ochrany stabilizačných prvkov pred negatívnymi vplyvmi, eliminovať šírenie expanzívnych a inváznych druhov, zabezpečiť elimináciu expanzívnych a odstránenie inváznych druhov drevín a rastlín, vylúčiť príp. minimalizovať aplikáciu chemických látok v území, zachovať a cielene obnovovať pôvodné druhové zloženie lesných porastov a postupne znižovať zastúpenie stanovištné nepôvodných druhov drevín

NRBc2 Dunajské luhy

Kategória: nadregionálne biocentrum

Výmera existujúca/navrhovaná: 4770,45 ha

Stav: prevažne vyhovujúci

Príslušnosť k. ú.: Šamorín, Dobrohošť, Kyselica, Vojka nad Dunajom, Bodíky, Baka, Gabčíkovo, Sap

Charakteristika, zastúpenie biotopov: nachádza sa na arecentnom agradačnom vale Dunaja. Systém agradačných valov a akumulačných depresí s hustou sieťou riečnych ramien s prevahou sedimentačnej akumulácie, vznikol ešte pred zásahmi do prírodného hydrologického režimu Dunaja, ktorá zachovala čiastočne v úseku od Dobrohošte po Sap. V závislosti od hydrologických podmienok sa tu na pomerne malom území vyskytujú spoločenstvá lesné, vodné, mokradňové, lúčne a psamofilné. Vo vzácných a ohrozených spoločenstvách vodných rastlín otvorených plôch ramennej sústavy sú zastúpené chránené druhy lekno biele (*Nymphaea alba*), leknica žltá (*Nuphar lutea*), salvinia plávajúca (*Salvinia natans*), kotvica plávajúca (*Trapa natans*), leknovec štitnatý (*Nymphoides peltatum*) a i. V lúčnych spoločenstvách a v bývalých mŕtvych ramenách, rastú viaceré ohrozené druhy čelade vstavačovitých vstavač ploštičný (*Anacamptis coriophora*), vstavač vojenský (*Orchis militaris*), kruštík širokolistý (*Epipactis helleborine*), vemenník dvojlistý (*Platanthera bifolia*) a i. Lesné spoločenstvá ovplyvňuje predovšetkým vyššia až vysoká hladina podzemnej vody a občasné záplavy. V závislosti od výšky hladiny podzemnej vody sa tu vyvinuli spoločenstvá vrbových jelšín, dubových jaseňín a brestových jaseňín s topoľom, brestových jaseňín s hrabom a drieňových dúbav. Zoocenózy sú ovplyvnené pestrosťou biotopov od vodných až po xerothermné. Významné sú tu zastúpené najmä faunistické prvky močiarnych a vodných biocenóz a spoločenstvá lužných lesov. Pozoruhodný je najmä výskyt chrobáka druhu (*Thinobius korbeli*), ale aj viacerých druhov, ktoré sa vyskytujú na Slovensku iba v priestore ramennej sústavy Dunaja (*Hydrovatus cuspidatus*, *Bagous bagdatensis*, *Donacia crassipes*). Z drobných cicavcov je významný reliktný výskyt hraboša severského panónskeho (*Microtus oeconomus mehelyi*). Pravidelne sa tu vyskytujú vzácne druhy vtákov, ako napríklad orliak morský (*Haliaeetus albicilla*), beluša malá (*Egretta garzetta*) a volavka purpurová (*Ardea purpurea*). Dôležitou zložkou živočíšstva sú ryby. Vyskytuje sa tu najvyšší počet druhov rýb zo všetkých vodných tokov Slovenska. Zo vzácných a chránených druhov tu žije divá forma kapra (sazan), blatniak tmavý (*Umbra krameri*), šabl'a krivočiara (*Pelecus cultratus*) a býčko škvrnité (*Gobio gobio*). Zastúpené sú biotopy ako vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy, dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy, prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition*, makrofytná vegetácia plytkých stojatých vôd (*Ranunculion aquatilis*), trstinové spoločenstvá mokradí (*Phragmition*), rieky s bahňitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodion rubri* p.p. a *Bidention* p.p., aluviálne lúky zväzu *Cnidion venosi*

Cieľové spoločenstvá: vrbovo-topoľové lužné lesy, dubovo-brestovo-jaseňové lužné lesy, voľne plávajúce formácie vodných rastlín, formácie ponorených (submerzných), v dne zakorenených cievnatých rastlín, formácie na hladine plávajúcich, v dne zakorenených rastlín, širokolistové porasty vodných rastlín, plávajúce a ponorené spoločenstvá plytkých vôd, porasty dvojzubov a horčiakov, porasty mrlíka červeného

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: CHKO Dunajské luhy (2. stupeň ochrany), PR Foráš (5. stupeň ochrany), PP Kráľovská lúka (5. stupeň ochrany), NPR Ostrov orliaka morského (5. stupeň ochrany), SKUEV 0090 Dunajské Luhy, Ramsarská lokalita Dunajské luhy, zastúpené sú genofonovo významné lokality GL1 Dolné Mačacie, GL2 Vrbiny, GL3 Dolné Vrbiny, GL4 Lesi pri Šulianskom jazere, GL5 Malá Sihoť, GL6 Hájik, GL7 Kráľovská lúka, GL8 Foráš, GL9 Sihoť, GL10 Pustovník, GL11 NPR Ostrov orliaka morského, GL12 Erčéd, GL48 Šulianske rameno, GL53 Severný Bodický kanál

Ohrozenia: vybudovaním VD Gabčíkovo sa porušila prirodzená dynamika záplav na väčšine územia v tejto ramennej sústave, zmenil sa vodný režim ramien, zhoršili sa životné podmienky vodných organizmov, negatívny vplyv lesného hospodárstva, klesanie vodnej hladiny v dôsledku erózie dna pod elektrárnou, enormné rozširovanie invázných druhov bylín ako zlatobyľ obrovská (*Solidago gigantea*), astra novobelgická (*Aster novi-belgii*), netýkavka žľaznatá (*Impatiens glandulifera*), živelná rekreačná činnosť, najmä rozširovanie nelegálnej stavebnej činnosti, na ramenách i vedľa nich a prejazdy motorových vozidiel po lesných cestách i mimo nich

Manažmentové opatrenia: zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov, podporovať prirodzenú obnovu, prirodzenú výstavbu a štruktúru porastov, eliminovať šírenie expanzívnych a invázných druhov, zabezpečiť elimináciu expanzívnych a odstránenie invázných druhov drevín a rastlín, zosúladiť rekreačné aktivity so záujmami ochrany prírody a krajiny, zosúladiť záujmy lesného hospodárstva so záujmami ochrany prírody a krajiny, v lesných porastoch s výskytom významných druhov vtáctva realizovať hospodárske opatrenia v mimohniezdnom období a vytvárať podmienky pre ich hniezdenie

NRBc3 Čičovský luh

Kategória: nadregionálne biocentrum

Výmera existujúca/navrhovaná: 1229,20 ha

Stav: prevažne vyhovujúce

Príslušnosť k. ú.: Sap, Medveďov, Kľúčovec

Charakteristika, zastúpenie biotopov: Územie je v súčasnosti relatívne najstarším biotopom močiarnych porastov v celej čičovskej oblasti, ktorý je výsledkom postupného zazemňovania pôvodného dunajského ramena. Zachovali sa tu zvyšky vzácnnej močiarnnej biocenózy, najstaršej v celej sérii postupne zazemňovaných dunajských ramien. Súčasťou luhu je **Hamský kanál** s pomerne stálou hladinou vody, ktorý je náleziskom blatniaka tmavého (*Umbra krameri*), kriticky ohrozeného chráneného druhu európskeho významu, endemit podunajskej oblasti. Rastú tu chránené rastliny ako perutník močiarny (*Hottonia palustris*), iskerník veľký (*Ranunculus lingua*), leknó biele (*Nymphaea alba*), leknica žltá (*Nuphar lutea*) a bublinatka obyčajná (*Utricularia vulgaris*). Ústrednú časť vegetačného krytu tvoria husté porasty trste obyčajnej (*Phragmites australis*) a vysokých ostríc (*Magnocaricetea*), ktoré vytvárajú vhodné prostredie pre výskyt glaciálneho reliktu hraboša severského panónskeho (*Microtus oeconomus méhelyi*). Významnú časť Čičovských luhov tvoria lužné lesy, ktoré sú typické pre oblasť Podunajska a Žitného ostrova. Sú to porasty tvrdého lužného lesa, napr. lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek a tiež mäkkého lužného lesa ako lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy v záplavovom území rieky Dunaj. V drevinovej skladbe mäkkých lužných lesov prevládajú predovšetkým vrba biela (*Salix alba*), vrba krehká (*Salix fragilis*), topoľ biely (*Populus alba*) a topoľ čierny (*Populus nigra*) v podrade s výskytom bledule letnej (*Leucojum aestivum*). V tvrdých lužných lesoch dominujú najmä dub letný (*Quercus robur*), brest väzový (*Ulmus laevis*), brest hrabolitý (*Ulmus minor*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*) a úzkolistý (*Fraxinus angustifolia*) v podrade s výskytom kriticky ohrozeného viniča lesného (*Vitis sylvestris*). Čičovský luh má tiež význam z hľadiska hniezdných podmienok pre vtáctvo. Poskytuje podmienky pre hniezdenie orliaka morského (*Haliaeetus albicilla*), volavky striebistej (*Egretta garzetta*), haje tmavej (*Milvus migrans*), bučiacika močiarného (*Ixobrychus minutus*), čajky čiernohlavej (*Larus melanocephalus*), rybára riečného (*Sterna hirundo*) a rybárika riečného (*Alcedo atthis*). Z národného pohľadu je lokalita veľmi významná pre hniezdenie napr. kalužiaka červenonohého (*Tringa totanus*), hrdzavky potápavej (*Netta rufina*) a kačice chriplavej (*Anas strepera*). V

území pravidelne zimuje alebo migruje potápač biely (*Mergus albellus*), chochlačka vrkočatá (*Aythya fuligula*), chochlačka sivá (*Aythya ferina*) a hlaholka severská (*Bucephala clangula*). Pravidelne tu hniezdi populácia bociana čierneho (*Ciconia nigra*), kane močiarnej (*Circus aeruginosus*) a brehule hnedej (*Riparia riparia*). Významnú časť Čičovského luhu tvorí **Čičovské mŕtve rameno (NPR)**, ktoré je jednou z prírodovedecky a krajinársky najhodnotnejších lokalít v Podunajskej nížine. V súčasnosti predstavuje najzachovalejšie mŕtve rameno Dunaja mimo jeho inundačného územia. Z tohto hľadiska je ojedinelým fenoménom. Tento bývalý hlavný tok Dunaja bol v období 1830-1840 odrezaný priepichom pre uľahčenie parnej plavby. Priemerná hĺbka vody v ramene je okolo 3 m, najväčšia nameraná hĺbka bola 7,5 m. Zo strany Žitného ostrova ústi do ramena spojovací kanál Vrbina - Medveďov a Čilizský kanál. Je významnou lokalitou pre zachovanie genofondu rastlín aj živočíchov. Z hľadiska vodnej vegetácie predstavuje mŕtve rameno na Podunajskej nížine najzachovalejší ekotop rastlinných spoločenstiev. Vodné spoločenstvá vyskytujúce sa na tejto lokalite predstavujú najzachovalejší a jedinečný komplex v rámci celého Podunajska s dominantnými druhmi leknom bielym (*Nymphaea alba*), leknícou žltou (*Nuphar lutea*), kotvicou plávajúcou (*Trapa natans*), močiarkou okrúhlou (*Batrachium circinatum*), stolístkom klasnatým (*Myriophyllum spicatum*), vodnianskou žabou (*Hydrocharis morus-ranae*), rožkatcom ponoreným (*Ceratophyllum demersum*) a inými. V NRBC Čičovský luh sú zastúpené biotopy: dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy, vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy, prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody a vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition*, rieky s bahňitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodion rubri* p.p. a *Bidenton* p.p., vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach, trstinové spoločenstvá mokradí (*Phragmition*), vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa

Cieľové spoločenstvá: vrbovo-topoľové lužné lesy, dubovo-brestovo-jaseňové lužné lesy, voľne plávajúce formácie vodných rastlín, formácie ponorených (submerzných), v dne zakorenených cievnatých rastlín, formácie na hladine plávajúcich, v dne zakorenených rastlín - čiastočne, širokolistové porasty vodných rastlín, porasty dvojzubov a horčikov, porasty mrlíka červeného

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: CHKO Dunajské luhy (2. stupeň ochrany), NPR Čičovské mŕtve rameno (5. stupeň ochrany), SKCHVU007 Dunajské luhy, SKUEV0182, SKUEV 1182 Čičovské luhy, SKUEV0293, SKUEV1293 Kľúčovské rameno, Ramsarská lokalita Dunajské luhy, zastúpené sú genofonovo významné lokality GL13 PR Opatovské jazierko a GL14 Čičovský luh

Ohrozenia: v dôsledku narušeného prirodzeného režimu dochádza k postupnému zazemňovaniu. Vodné rastliny vo vegetačnom období vo veľkom využívajú živiny, akumulované v sedimentoch. Po skončení vegetačného obdobia telá vodných rastlín hynú a ich rozkladom a hnitím sa do vodného prostredia uvoľňujú živiny. Keďže biomasa nie je odplavená, jeho akumulácia spôsobuje zazemňovanie, enormné rozširovanie invázných druhov bylín ako zlatobyľ obrovská (*Solidago gigantea*), astra novobelgická (*Aster novi-belgii*), netýkavka žľaznatá (*Impatiens glandulifera*), negatívny vplyv lesného hospodárstva, poľnohospodárstva - používanie agrochemikálií, eutrofizácia vody a ruderalizácia lokality, čím dochádza k premene na biotop ruderalizovaných bahňitých brehov, pokročilé štádium zarastania trstou, spp., *Persicaria* spp.

Manažmentové opatrenia: zabezpečenie vhodného vodného režimu, extenzívne rybničné hospodárenie a odstraňovanie expandujúcich pobrežných porastov, zabezpečiť elimináciu agresívnych a odstránenie invázných druhov drevín, dôsledné odstraňovanie invázných druhov rastlín, zosúladiť záujmy lesného hospodárstva so záujmami ochrany prírody a krajiny, v chránených územiach zosúladiť ťažbu dreva s ochranou prírody, zachovať prirodzený charakter vodných tokov, znižovať znečisťovanie podzemných vôd zabránením priesaku znečisťujúcich látok do podzemných vôd z poľnohospodárskej činnosti

RBc1 Ohradský kanál a Belský kanál

Kategória: biocentrum regionálneho významu

Výmera existujúca/navrhovaná: 541,39 ha

Stav: čiastočne vyhovujúci

Príslušnosť k. ú.: Ohrady, Trhová Hradská, Dolný Bar, Topoľníky, Horný Štál

Charakteristika, zastúpenie biotopov: Územie tvoria genofondovo významné plochy botanického a zoologického významu na pomerne málo človekom pozmenených lokalitách v intenzívne využívaní

poľnohospodárskej krajine. V biocentre sa vyskytujú vzácne druhy rastlín napr. orchidey (Orchidaceae), mrľík slanmilný (*Chenopodium chenopodioides*) a živočíchov napr. beluša malá (*Egretta garzetta*). Jeho súčasťou sú navrhované Chránené areály Barská mokraď a Čanádske rybníky a Prírodná pamiatka Podremeňové. V riešenom území je biocentrum tvorené vodnými plochami 7 rybníkov, trávnymi porastmi na rašelinových pôdach, lesnými porastmi a plochami nelesnej drevinovej vegetácie. Cez riešené územie preteká viac odvodňovaco-zavlažovacích kanálov. Zastúpené sú tu biotopy ako prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition*, Mezo- až eutrofné poloprirodzené a umelé vodné nádrže so stojatou vodou s plávajúcou a/alebo ponorenou vegetáciou, Vápnité slatiny s maricou pílkatou a druhmi zväzu *Caricion davallianae*, vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach, trstinové spoločenstvá mokradí (*Phragmition*)

Cieľové spoločenstvá: voľne plávajúce formácie vodných rastlín, formácie ponorených (submerzných), v dne zakorenených cievnatých rastlín, formácie na hladine plávajúcich, v dne zakorenených rastlín - čiastočne, slatiny s maricou pílkatou

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: územie nemá priemet s osobitne chránenou časťou prírody Slovenska, jeho súčasťou sú navrhované CHA Barská mokraď, CHA Čanádske rybníky, PP Podremeňové, zastúpené sú genofonovo významné lokality GL25 Čanádske rybníky - Podremeňové, GL39 Petrov

Ohrozenia: zarastanie trstou a zazemňovanie vodných spoločenstiev, pretože trstové spoločenstvá produkujú veľké množstvo biomasy, čím významnou mierou prispievajú k postupnému zazemňovaniu biotopu, zarastanie vlhkomylných lúk, eutrofizácia, intenzívna poľnohospodárska činnosť, keďže sa v okolí regionálneho biocentra nachádza veľkoblková orná pôda, v blízkosti je situovaný poľnohospodársky podnik, prenikanie inváznych druhov rastlín, blízkosť regionálnej skládky odpadu

Manažmentové opatrenia: zachovanie režimu podzemných vôd, ktoré vyvierajú na slatinách, kosenie lúčnych častí lokality pretože, ak nie sú kosené dlhší čas, prenikajú do nich vrby, topole alebo jelše, ktoré naznačujú smer ďalšej sukcesie, regulácia poľnohospodárskej činnosti s prihliadnutím na používanie agrochemikálií, zmena veľkoblkového hospodárenia na pásové hospodárenie s rôznorodým osevným postupom, ktorý zabezpečí príjem živín do pôdy, doplniť plochy nelesnej drevinovej vegetácie

RBc2 Blahovské rybníky

Kategória: biocentrum regionálneho významu

Výmera existujúca/navrhovaná: 140,97 ha

Stav: vyhovujúci

Príslušnosť k. ú.: Veľké Blahovo, Dolná Potôň, Orechová Potôň

Charakteristika, zastúpenie biotopov: Lokalitu tvoria vodné plochy troch rybníkov, čomu odpovedá aj rastlinné zloženie. Ide predovšetkým o litorálne porasty pálky úzkolistej (*Typha angustifolia*), pálky širokolistej (*Typha latifolia*), trste obyčajnej (*Phragmites australis*) a porasty ostríc (*Carex*). Z vodných rastlín sú zastúpené rody chary (*Chara*), červenavec (*Potamogeton*), rožkatec (*Ceratophyllum*), stolístok (*Myriophyllum*), truskavec (*Hipuris*) a ďalšie. Prostredie pre rastlinstvo sa nachádza aj na hrádzach, kde rastú topoľové a vrbové porasty. Z pohľadu fauny nie sú dostupné dáta k ucelenému prehľadu druhov. Z obojživelníkov boli zistené druhy kunka červenobruchá (*Bombina bombina*), rosníčka zelená (*Hyla arborea*), skokan krátkonohý (*Pelophylax lessonae*), skokan zelený (*Pelophylax esculenta*). Avifauna je zastúpená predovšetkým vodným vtáctvom. Cielový a dlhodobý prieskum sa zameriava na významné hniezdiace druhy kačice (*Anas*), hrdzavka potápavá (*Netta rufina*) a trsteniarik (*Acrocephalus*) a i. Predmetom ochrany v území sú tri druhy: bučiacik močiarny (*Ixobrychus minutus*), hrdzavka potápavá (*Netta rufina*) a kačica chripľavka (*Anas strepera*). Rybník slúži na pre rekreačné a športové využitie. V zmysle návrhu územného plánu obce Orechová Potôň sa na severozápadnom okraji vodnej plochy navrhuje rozvojová plocha s výmerou cca 15 ha určená pre výstavbu cca 50 chatových objektov a vybavenosti pre rekreáciu a vodné športy. Rybníky obhospodaruje v súčasnosti Stredná poľnohospodárska škola v Ivánke pri Dunaji. Prevádzkuje ich aj za účelom výučby žiakov a nie prioritne za komerčným účelom, čo má pre predmety ochrany veľmi pozitívny význam. Zastúpené sú tu biotopy ako dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy, vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy, bezkolencové lúky, trstinové spoločenstvá mokradí (*Phragmition*), Mezo- až eutrofné poloprirodzené a umelé vodné nádrže so stojatou vodou s plávajúcou a/alebo ponorenou vegetáciou

Cieľové spoločenstvá: vrbovo-topoľové lužné lesy, dubovo-brestovo-jaseňové lužné lesy, bezkolencové lúky, porasty ponorených a na hladine plávajúcich vodných rastlín

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: SKCHVU034 Veľkoblavské rybníky, zastúpená je genofondovo významná lokalita GL38 Blahovské rybníky

Ohrozenia: znečistenie vody nadmerným hnojením, pri lúčnych spoločenstvách zarastanie, pretože rýchlo podliehajú sukcesným procesom, prenikanie invázných živočíchov ondatry pižmovej (*Ondatra zibethica*) a nutrie (*Myocastor coypus*), pretože pri zvýšení ich početnosti môže narásť ich negatívny dopad na populácie hniezdiačov vtákov, prenikanie invázných druhov rastlín, potenciálne plány na rekreačné využitie územia, ktoré môže narušiť biotopy, nevhodný rybolov

Manažmentové opatrenia: eliminovať používanie agrochemikálií, pri lúčnych spoločenstvách zabezpečiť pravidelné obhospodarovanie, hlavne kosenie, monitorovanie populácie invázných živočíchov a v prípade potreby prijať opatrenia na zníženie ich stavu, zabezpečiť elimináciu expanzívnych a odstránenie invázných druhov drevín a rastlín, zosúladiť rekreačné aktivity so záujmami ochrany prírody a krajiny

RBc3 Bohel'ovské rybníky

Kategória: biocentrum regionálneho významu

Výmera existujúca/navrhovaná: 833,29 ha

Stav: prevažne vyhovujúci

Prislušnosť k. ú.: Bohel'ov, Dolný Štál, Pataš

Charakteristika, zastúpenie biotopov: Prevažnú časť biocentra tvoria vlhkomilné trávne spoločenstvá, ktoré sú lemované nelesnou drevinovou vegetáciou. Lokalita je tvorená tiež samotným rybníkom Bohel'ov, ktorý využívajú miestni rybári na rybolov. Súčasťou je tiež malobloková orná pôda, využívaná na pestovanie poľnohospodárskych plodín a trávnych porastov. Malú časť tvoria lesné spoločenstvá tvorené prevažne topoľom šľachteným (*Populus x euroamericana*). Sú tu zastúpené vlhké slaniskové lúky, na ktorých dochádza k zazemňovaniu, na ktorých sa vyskytuje vzácna rastlina marica píľkatá (*Cladium mariscus*) a je tu hniezdisko brehárov obyčajných (*Limosa limosa*). Biotop je významný hlavne pre vodné vtáky v čase hniezdenia, aj druhy ako hrdzavka potápavá (*Netta rufina*), bučičák močiarny (*Ixobrychus minutus*) a kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*). Bohel'ovské rybníky sú jedným z piatich najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie hrdzavky potápavej (*Netta rufina*) a pravidelne tu hniezdi viac ako 1% národnej populácie bučičáka močiarného (*Ixobrychus minutus*). V južnej časti navrhovaného biocentra sa nachádza CHA Čilížske močiare, ktorý bol vyhlásený za účelom zabezpečenia ochrany biotopov európskeho významu: prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition* a druhov európskeho významu: býčko rúrkonosý (*Proterorhynchus marmoratus*), čík európsky (*Misgurnus fossilis*), plž severný (*Cobitis taenia*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), blatniak tmavý (*Umbra crameri*), hrúz bielooplutvý (*Gobio albipinnatus*) a vydra riečna (*Lutra lutra*). Zastúpené sú tu biotopy ako vnútrozemské slaniská a slané lúky, oligotrofné až mezotrofné vody s bentickou vegetáciou chár, bezkolencové lúky, vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach, trstinové spoločenstvá mokradí (*Phragmition*), prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition*, vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy, dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy, vápnné slatiny s maricou píľkatou a druhmi zväzu *Caricion davallianae*

Cieľové spoločenstvá: bezkolencové lúky, voľne plávajúce formácie vodných rastlín, formácie ponorených (submerzných), v dne zakorenených cievnatých rastlín, formácie na hladine plávajúcich, v dne zakorenených rastlín - čiastočne, širokolistové porasty vodných rastlín, vrbovo-topoľové lužné lesy, dubovo-brestovo-jaseňové lužné lesy, slatiny s maricou píľkatou

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: SKUEV0160 Karáb, CHA Čilížske močiare, zastúpené sú genofondovo významné lokality GL27 Karáb a GL45 Bohel'ovské rybníky

Ohrozenia: prebiehajúci sukcesný proces na lúčnych spoločenstvách, znečistenie poľnohospodárskou činnosťou, eutrofizácia, prenikanie invázných druhov rastlín, zarastanie trstou a následné zazemňovanie

Manažmentové opatrenia: v záujme ochrany lokality je nutné obmedziť najmä znečistenie z poľnohospodárstva s možnou následnou eutrofizáciou vodných plôch tejto lokality, zastaviť sukcesné procesy

termínovanou kosbou a extenzívnou pastvou odstraňovať biomasu, zabrániť šíreniu inváznych druhov drevín a bylín a ťažbu trste realizovať mozaikovit

RBc4 Petrovské - Hrušovský majer

Kategória: biocentrum regionálneho významu

Výmera existujúca/navrhovaná: 109,97 ha

Stav: nevyhovujúci

Príslušnosť k. ú.: Nekyje na Ostrove, Mad, Povoda

Charakteristika, zastúpenie biotopov: Lokalita sa nachádza na styku Kanála Vojka - Kračany, Kanála Gabčíkovo a Boheľovského kanála v plytkej depresii na alúviách. Vyznačuje sa prítomnosťou vysokej hladiny vody, čo ovplyvňuje pôdne procesy. Vyvinuli sa tu prevažne organozeme - slatiny, ktoré sa poľnohospodársky využívajú, no prítomnosť vysokej hladiny podzemnej vody spôsobuje ťažkosti pri ich využívaní. Orná pôda sa využíva sporadicky, v závislosti od prítomnosti vody na pestovanie hustosiatych plodín alebo trávnych porastov, ktoré vytvárajú nezapojený porast. Súčasťou lokality sú tiež lesné spoločenstvá, ktoré tvorí prevažne topoľ šľachtený (*Populus x euroamericana*), zvyšky lesných pásov a sukcesiou zarastajúce plochy. Prítomnosť uvedených krajinných prvkov dávajú potenciál na vytvorenie nového biocentra, ktoré dotvorí miesto styku troch kanálov a prepojí severozápadnú a juhovýchodnú časť okresu. Zastúpené sú tu biotopy ako vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach, trstinové spoločenstvá mokradí (*Phragmition*).

Cieľové spoločenstvá: vrbovo-topoľové lužné lesy, dubovo-brestovo-jaseňové lužné lesy, slatiny s maricou pílkatou

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: územie nemá priemet s osobitne chránenou časťou prírody Slovenska, nebola identifikovaná žiadna genofondová lokalita

Ohrozenia: nevhodný, resp. absentujúci manažment invázie a biologické sukcesné procesy, dlhoročná absencia hospodárenia znamená postupnú sukcesiu smerom ku krovinám a lesným porastom, intenzívna poľnohospodárska činnosť, zaplavovanie lokality,

Manažmentové opatrenia: zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov, eliminovať šírenie expanzívnych a inváznych druhov, zabezpečiť elimináciu expanzívnych a odstránenie inváznych druhov drevín a rastlín regulácia poľnohospodárskej činnosti s prihliadnutím na používanie agrochemikálií, zmena veľkoblokového hospodárenia na pásové hospodárenie s rôznorodým osevným postupom, ktorý zabezpečí príjem živín do pôdy, doplniť plochy nelesnej drevinovej vegetácie, plochy pravidelne zaplavované ponechať na prirodzený sukcesný proces, ktorý postupne dotvorí navrhnuté regionálne biocentrum, čím sa zvýši stabilita územia

RBc5 Borinka

Kategória: biocentrum regionálneho významu

Výmera existujúca/navrhovaná: 82,64 ha

Stav: čiastočne vyhovujúci

Príslušnosť k. ú.: Hviezdoslavov, časť Podháj

Charakteristika, zastúpenie biotopov: Lokalitu tvorí lesné spoločenstvo, ležiace na hranici Trnavského a Bratislavského kraja v miestnej obce časti s názvom Podháj. Sú to ochranné lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach predstavované kultúrou borovice čiernej v zmesi s inými drevinami. Pomerne významné sú viac ako 100-ročné porasty borovice čiernej (*Pinus nigra*) s prímiesou pôvodných drevín ako napr. dub letný (*Quercus robur*), brest hrabolitý (*Ulmus minor*), javor mliečny (*Acer platanoides*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*) a i. Lokalitu možno považovať za významné refúgium pôvodných dubín na pieskových sedimentoch. V bezprostrednom kontakte s lokalitou sa nachádza štrkovisko. Lokalita je súčasťou katastrálneho územia Hviezdoslavov, ktorá je považovaná za obec s vysokým potenciálom pre bývanie a rozvoj rekreácie a cestovného ruchu. Biocentrum možno považovať za významný z hľadiska jeho ojedinelosti v severozápadnej časti okresu. Významnú úlohu zohráva aj jeho lokalizácia na hranici s okresom Senec v Bratislavskom kraji. V biocentre nie je zastúpený žiadny biotop európskeho významu.

Cieľové spoločenstvá: teplomilné ponticko-panónske dubové lesy na spraši a piesku

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: územie nemá priemet s osobitne chránenou časťou prírody Slovenska, nebola identifikovaná žiadna genofondová lokalita

Ohrozenia: ťažba štrkov a pieskov, výstavba obytných zón v obci aj jeho miestnej časti, ktorá je v bezprostrednom kontakte s navrhovaným biocentrom, prenikanie inváznych druhov rastlín, intenzívna poľnohospodárska činnosť

Manažmentové opatrenia: eliminovať používanie agrochemikálií, zabezpečiť elimináciu expanzívnych a odstránenie inváznych druhov drevín a rastlín, zabezpečiť regulovanú výstavbu a rozširovanie obytnej zóny tak, aby nedochádzalo k vplyvu na navrhnuté biocentrum, zachovať a cielene obnovovať pôvodné druhové zloženie lesných porastov a postupne znižovať zastúpenie stanovištne nepôvodných druhov drevín čím sa postupne zvýši stav biocentra smerom k prevažne vyhovujúcemu

RBC6 Vrátna - Hetmán

Kategória: biocentrum regionálneho významu

Výmera existujúca/navrhovaná: 50,85 ha

Stav: čiastočne vyhovujúci

Príslušnosť k. ú.: Lehnice, časť Malý Lék

Charakteristika, zastúpenie biotopov: Biocentrum je lokalizované v strednej časti katastrálneho územia, juhovýchodne od Malého Légu. Pozostáva z dvoch častí, ktoré sú prepojené poľnou nespevnenou cestou, pozdĺž ktorej sa nachádza husté stromoradie. Do biocentra spadá aj časť poľnohospodársky využívannej pôdy. Prvá časť je tvorená parkom, ktorý má charakter lesa. Z mikroklimatického hľadiska je to významná súčasť regiónu. Medzi vchodom a kaštieľom sa dodnes zachoval pôvodný stav parku. Postupujúc od kraja lesoparku sú zmiešané umiestnené skupiny cudzokrajných a domácich stromových porastov. Druhá časť je tvorená PR Hetmán považovaný za hodnotný prvok v poľnohospodársky intenzívne využívannej krajine ako pozostatok pôvodného mezofilného lužného jaseňovo-topoľového lesa na viatych pieskoch. Ide o zvyšky prirodzených porastov, ktoré sa zachovali na vyššom stupni nivy Dunaja, a to najmä za ochrannými hrádzami, kde je vplyv povrchových vôd celkom eliminovaný. V suchších jaseňo-dubovo-brestových porastoch na piesočnato-hlinitých a hlinitých pôdach bohatých na karbonáty postupne ubúdajú druhy vlhkomilné a viac pristupujú elementy suchomilné a vápnomilné (napr. *Cornus mas*, *Lithospermum purpureo-coeruleum*). Biocentrum je súčasťou CHVÚ Lehnice. V CHVÚ Lehnice hniezdi celkom 8 druhov európskeho významu: sokol červenonohý (*Falco vespertinus*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), drop fúzatý (*Otis tarda*), sokol rároh (*Falco cherrug*) bocian biely (*Ciconia ciconia*), ďateľ hnedkavý (*Dendrocopos syriacus*), strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*) a penica jarabá (*Sylvia nisoria*). Z národne významných druhov hniezdičov (celkom 6 druhov) a z ochranárskeho hľadiska medzi významné hniezdiče patria: škovránok poľný (*Alauda arvensis*), prhlaviar čiernohlavý (*Saxicola torquata*), pipiška chochlatá (*Galerida cristata*), muchár sivý (*Muscicapa striata*), hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*), lastovička domová (*Hirundo rustica*). Zastúpené sú biotopy dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy, prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition*

Cieľové spoločenstvá: dubovo-brestovo-jaseňové lužné lesy, vrbovo-topoľové lužné lesy, ponticko-pannónske dubové lesy

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: PR Hetmán (4. stupeň ochrany), SKCHVU012 Lehnice, zastúpené sú genofonovo významné lokality GL26 PR Hetmán a GL37 CHA park v lehniciach - južná časť

Ohrozenia: intenzívna poľnohospodárska činnosť, erózne procesy, výsadba topoľových a agátových monokultúr na lesných plochách, prenikanie inváznych druhov rastlín

Manažmentové opatrenia: eliminovať používanie agrochemikálií, zabezpečiť elimináciu expanzívnych a odstránenie inváznych druhov drevín a rastlín, zabezpečiť regulovanú výstavbu a rozširovanie obytnej zóny tak, aby nedochádzalo k vplyvu na navrhnuté biocentrum, zachovať a cielene obnovovať pôvodné druhové zloženie lesných porastov a postupne znižovať zastúpenie stanovištne nepôvodných druhov drevín čím sa postupne zvýši stav biocentra smerom k prevažne vyhovujúcemu, na ornej pôde v biocentre využiť pásové hospodárenie, prípadne plochy zatrávniť.

RBc7 Park Hubice

Kategória: biocentrum regionálneho významu

Výmera existujúca/navrhovaná: 54,37 ha

Stav: čiastočne vyhovujúci

Príslušnosť k. ú.: Hubice

Charakteristika, zastúpenie biotopov: Park vznikol z pôvodného tvrdého dubovo-brestovo-jaseňového lužného lesa, do ktorého boli postupne dosádzané rôzne cudzokrajné dreviny. Počas vegetačného obdobia v rokoch 2005 a 2006 bolo zaznamenaných 308 taxónov vyšších rastlín, z nich 75 druhov a 5 kultivarov drevín a 222 druhov a 6 poddruhov bylín. Medzi najcennejšie patria dva staré jedince tisovca dvojradového (*Taxodium distichum*) a lípy veľkolistej (*Tilia platyphyllos*). Vyskytujú sa tu aj druhy ako orlíček obyčajný (*Aquilegia vulgaris*), škumpa vlasatá (*Cotinus coggygria*), tis obyčajný (*Taxus baccata*) a jaseň mannový (*Fraxinus ornus*), ktoré tu boli len vysadené. V podraсте sa vyskytujú aj vzácne a ohrozené druhy: skorocel najvyšší (*Plantago altissima*) - kriticky ohrozený, fialka krovinná (*Viola suavis*) a škumpa vlasatá (*Cotinus coggygria*) - ohrozené, ovsica lúčna (*Avenula pratensis*) - zraniteľný, zemežlč menšia (*Centaureum erythraea*), konvalinka voňavá (*Convalaria majalis*) - menej ohrozené taxóny. V starých porastoch s dutými stromami hniezdia viaceré chránené druhy vtákov, ako krutihlav hnedý (*Jynx torquilla*), ďateľ hnedkavý (*Dendrocopos syriacus*), muchárik bieločrý (*Ficedula albicollis*), muchár sivý (*Muscicapa striata*), sýkorka belasá (*Parus major*), brhlík lesný (*Sitta europaea*), kôrovník krátkoprstý (*Certhia brachydactyla*); z netopierov sú to raniak hrdzavý (*Nyctalus noctula*), večernica malá (*Pipistrellus pipistrellus*), večernica parková (*P. nathusii*), ucháč sivý (*Plecotus austriacus*). Územie je významným refúgiom aj ďalších živočíchov, najmä rôznych druhov hmyzu a drobných stavovcov. Nenachádzajú sa tu žiadne biotopy, lebo je to park vytvorený človekom.

Cieľové spoločenstvá: nie sú zadefinované keďže sa jedná o chránený areál vytvorený človekom

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: CHA Hubický park (4. stupeň ochrany), zastúpená je genofondovo významná lokalita GL36 CHA Park v Hubiciach

Ohrozenia: Väčšia časť parku je neobhospodarovaná, chodníky sú zarastené, staré spadnuté stromy sa nachádzajú na cestičkách, ale aj v okolí bazéna. Kosené sú len lúky v blízkosti kaštieľov. Preto do podraсту prenikajú viaceré invázne druhy, ktoré vytlačujú pôvodnú pestrú teplomilnú flóru.

Manažmentové opatrenia: odstraňovanie inváznych rastlín, starostlivosť a údržba parkovej zelene, pravidelné kosenie celého parku niekoľkokrát v priebehu vegetačnej sezóny

6.2.2 Charakteristika biokoridorov a návrh manažmentových opatrení

NRBk1 Malý Dunaj - Klátovské rameno (NRBk1a Malý Dunaj, NRBk1b Klátovské rameno)

Kategória: hydrický nadregionálny biokoridor

Výmera a celková dĺžka: 3576,71 ha/94,60 km (NRBk1a Malý Dunaj 2595,57 ha/68,34 km a NRBk1b Klátovské rameno 981,14 ha/26,26 km)

Stav: vyhovujúci

Príslušnosť k. ú.: NRBk1a Malý Dunaj - Janíky, Zlaté Klasy, Nový Život, Blahov, Horná Potôň, Michal na Ostrove, Orechová Potôň, Veľké Blahovo, Vydrany, Dunajská Streda, Dunajský Klátov, Ohrady, Horné Mýto, Trhová Hradská, Topoľníky, Okoč. NRBk1b Klátovské rameno - Orechová Potôň, Veľké Blahovo, Vydrany, Dunajská Streda, Malé Dvorníky, Jahodná, Dunajský Klátov, Ohrady, Horné Mýto, Trhová Hradská, Topoľníky.

Charakteristika a trasa biokoridoru: meandrujúci nížinný tok prevažne s prírodnými brehmi s porastom lužných lesov s výskytom vzácných vodných a močiarnych spoločenstiev. Biokoridor začína v katastrálnom území Janíky, sleduje hlavný tok Malého Dunaja a pri Orechovej Potôni, časť Lúky sa rozdeľuje. Pokračuje dvoma ramenami - NRBk1a Malý Dunaj a NRBk1b Klátovské rameno ktoré v Topoľníkoch opäť vyústi do Malého Dunaja. V katastrálnom území obce Okoč opúšťa okres Dunajská Streda. Klátovské rameno predstavuje národnú prírodnú rezerváciu, geomorfologicky, biologicky a krajinársky mimoriadne cenný priestor so zachovalými spoločenstvami vodnej vegetácie a komplexmi typických lužných lesov. Vyznačuje sa výskytom vzácných a chránených druhov rastlín a živočíchov. Predstavuje zónu ticha uprostred intenzívne

poľnohospodársky využívané krajiny Podunajskej nížiny. V Klátovskom ramene a jeho okolí žijú viaceré vzácne a chránené živočíšne druhy ako kunka červenobruchá (*Bombina bombina*), vydra riečna (*Lutra lutra*), labuť veľká (*Cygnus olor*), volavka popolavá (*Ardea cinerea*), lyska čierna (*Fulica atra*), bocian biely (*Ciconia ciconia*) atď. Bol tu zaznamenaný výskyt asi 80 druhov vtáctva, z toho 70 tu priamo hniezdi. Výskumom sa zdokumentovalo 102 druhov chrobákov, z ktorých druh rodu *Dorytomus* bol opísaný ako nový, na svete dosiaľ neznámy druh. Hlavnými drevinami rastúcimi v okolí ramena sú topoľ čierny (*Populus nigra*), topoľ biely (*Populus alba*), vrbka krehká (*Salix fragilis*), vrbka biela (*Salix alba*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*) a jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*). Bohato zastúpené sú tiež kroviny, hlavne hlohy (*Crataegus spp.*), plamienok plotný (*Clematis vitalba*), svib krvavý (*Swida sanguinea*), bršlen európsky (*Eunymus europaeus*) a brečtan popínavý (*Hedera helix*). Z vodného rastlinstva treba sú to zastúpené napr. truskavec obyčajný (*Hippuris vulgaris*), lekno biele (*Nymphaea alba*), leknica žltá (*Nuphar lutea*), vodomor kanadský (*Elodea canadensis*) a stolístok praslenatý (*Myriophyllum verticillatum*), pálka širokolistá (*Typha latifolia*) a i.

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: NPR Klátovské rameno (5. stupeň ochrany), SKUEV0075 Klátovské rameno, SKUEV0083 Eliášovský les, zastúpené sú genofonovo významné lokality GL15 Bystrý potok, GL16 Klátovské rameno, GL19 Šiance, GL20 Les pri Žrebčinci, GL21 Eliášovský les

Ohrozenia, konfliktné uzly: enormné rozširovanie invázných druhov bylín ako zlatobyľ obrovská (*Solidago gigantea*), astra novobelgická (*Aster novi-belgii*), netýkavka žľaznatá (*Impatiens glandulifera*), intenzívna poľnohospodárska činnosť hlavne v meandroch rieky, ktorá spôsobuje eutrofizáciu vody, možný negatívny prejav poľovníctva, rybárstva a rekreácie, prítomnosť nelegálnych skládok odpadov, za konfliktný uzol možno považovať hať na styku Malého Dunaja a Čiernej vody (katastrálne územie Veľké Blahovo, Orechová Potôň).

Manažmentové opatrenia: zachovať brehovú a sprievodnú vegetáciu vodných tokov, vylúčiť aplikáciu chemických látok v území, zabezpečiť elimináciu agresívnych a odstránenie invázných druhov drevín, dôsledné odstraňovanie invázných druhov rastlín, zosúladiť spôsob obhospodarovania poľnohospodárskej krajiny so záujmami ochrany prírody a prírodných zdrojov, vylúčenie intenzívneho poľnohospodárstva (najmä ornej pôdy) v nívnych oblastiach a aplikovať ekologické formy hospodárenia v príbrežnej zóne

NRBk2 Tok rieky Dunaj (NRBk2a Tok rieky Dunaj - staré koryto, NRBk2b Dunajský kanál)

Kategória: hydrický nadregionálny biokoridor

Výmera a celková dĺžka: 4232,88 ha/74,18 km (NRBk2a Tok rieky Dunaj - staré koryto 2164,30 ha/49,49 km, NRBk2b Dunajský kanál 2068,60 ha/29,90 km)

Stav: prevažne vyhovujúci

Príslušnosť k. ú.: Šamorín, Dobrohošť, Kyselica, Vojka nad Dunajom, Bodíky, Baka, Gabčíkovo, Sap, Medveďov (NRBk2a Tok rieky Dunaj - staré koryto), Klúčovec (NRBk2a Tok rieky Dunaj - staré koryto)

Charakteristika a trasa biokoridoru: patrí k najväčším vnútrozemským riečnym deltám v Európe a predstavuje najvzácnejšiu, ale aj najohrozenejšiu časť tejto medzinárodne významnej lokality. Pozdĺž toku sa vyskytujú lesné, vodné, mokradové, lúčne a psamofytické spoločenstvá, ktoré tiež dopĺňajú systém riečnych a mŕtvych ramien. Pre koridor je typická ramenná sústava, ktorá je založená na dynamike režimu prúdenia povrchových a podzemných vôd, na prietoku vody ramennou sústavou, na existencii všetkých typov ramien, od prietochných po neprietochné, až občas vysychajúce terénne depresie, zazemnené staré ramená a relikt mokradí. Pre Dunaj a jeho záplavové (inundačné) územie sú v prirodzených podmienkach typické viac menej pravidelne sa vyskytujúce vyššie prietoky v letných mesiacoch, občas nespojené so záplavami terénu, vyznačujúce sa prínosom živín a sedimentov počas záplav, ohraničenie inundácie protipovodňovými hrádzami, ktoré zároveň oddeľujú toto záplavové územie od poľnohospodárskeho a obývaného územia. Biokoridor sa v záujmovom území začína v katastrálnom území mesta Šamorín, pokračuje tokom rieky Dunaj, po hranici s Maďarskom, až do katastrálneho územia obce Klúčovec, kde opúšťa záujmové územie. NRBk2b Dunajský kanál sa končí pred obcou Medveďov. Jeho brehy sú tvorené trávinnými-bylinnými porastami, ktoré môžu tvoriť významné refúgiá strepných organizmov.

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: CHKO Dunajské luhy (2. stupeň ochrany), SKCHVU007 Dunajské luhy, Ramsarská lokalita Dunajské luhy, zastúpená je genofonovo významná lokalita GL52 Staré koryto rieky Dunaj

Ohrozenia, konfliktné uzly: znečistenie antropogénneho pôvodu, rozširovanie siete už existujúcich komunikácií, budovanie cyklotrás, používanie terénnych vozidiel, štvorkoliek a skútrov, poľovníctvo, rybárstvo,

nedodrížovanie správnej poľnohospodárskej praxe, praktizovanie nevhodných lesohospodárskych postupov, výrub brehových porastov, sukcesia, prenikanie inváznych druhov rastlín, nevhodná regulácia hladiny vody, za kolízny bod možno považovať Vodné dielo Gabčíkovo a ústia Kanálov Gabčíkovo - Topoľníky a Vojka - Kračany s rozdielnou výškou hladín vody v regionálnych biokoridoroch a nadregionálnom biokoridore.

Manažmentové opatrenia: lesné okraje rúbať v etapách po kratších úsekoch, správny termín kosby, zamedziť výrub brehových porastov, monitorovať invázne druhy, zabezpečiť priechodnosť biokoridoru, vylúčenie intenzívneho poľnohospodárstva (najmä ornej pôdy) v nivných oblastiach a aplikovať ekologické formy hospodárenia v príbrežnej zóne zachovať brehovú a sprievodnú vegetáciu vodných tokov, vylúčiť aplikáciu chemických látok v území, zabezpečiť elimináciu agresívnych a odstránenie inváznych druhov drevín, dôsledné odstraňovanie inváznych druhov rastlín

RBk1 Chotársky kanál

Kategória: hydriky biokoridor regionálneho významu

Výmera a celková dĺžka: 361,76 ha/25,45 km

Stav: prevažne vyhovujú

Príslušnosť k. ú.: Okoč, Topoľníky, Dolný Štál, Veľký Meder, Pataš, Baloň, Ňarad

Charakteristika a trasa biokoridoru: Po celej dĺžke toku preteká intenzívne využívanou poľnohospodárskou krajinou. Kanál je miestami napriamený a miestami kopíruje meandre Dunaja. V týchto miestach sú po jeho brehoch malé plochy lužných lesov alebo plochy s krovínami, na ktorých prebieha zreteľný sukcesný proces. Biokoridor tvorí prevažne líniová vegetácia, hlavne topol šľachtený (*Populus x euroamericana*), miestami nelesná drevinová vegetácia a porasty trste. V časti pri Bohelovských rybníkoch sú behy porastené trávinnobylinnými spoločenstvami. Navrhnutý biokoridor spája Malý Dunaj - Dunaj a je tiež napojený na RBc3 Bohelovské rybníky. Trasa biokoridoru začína v katastrálnom území obce Okoč (Malý Dunaj) a končí za obcou Ňarad, kde sa vlieva do Dunajského kanála a následne do Dunaja.

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: CHA Čiližské močiare (2. a 3. stupeň ochrany), zastúpené sú genofonovo významné lokality GL33 Čiližská mokraď a GL55 Okružla plytčina - Pod Sihoťou

Ohrozenia, konfliktné uzly: intenzívna poľnohospodárska činnosť na veľkoblokovej ornej pôde, nadmerné hnojenie a používanie pesticídov, eutrofizácia, pestovanie topoľových monokultúr, šírenie inváznych druhov. Po celej dĺžke toku sa nenachádzajú výrazné kolízne body. Biokoridor pretína niekoľko cestných komunikácií.

Manažmentové opatrenia: využívať poľnohospodársku pôdu v súlade s jej produkčným potenciálom na úrovni typologicko-produkčných kategórií, pričom treba rešpektovať limity z prírodných ohrození a limity z legislatívnych obmedzení, rozčleniť veľkoblokovú ornú pôdu (makroštruktúry) na menšie bloky (mezoštruktúry až mikroštruktúry), pri intenzívne využívaných poľnohospodárskych pozemkoch ponechať dostatočne široký pás extenzívne využívanej plochy, schopnej zachytávať nepriaznivé vplyvy z okolitých, hlavne intenzívne využívaných plôch

RBk2 Kanál Gabčíkovo - Topoľníky

Kategória: hydriky biokoridor regionálneho významu

Výmera a celková dĺžka: 435,74 ha/32,92 km

Stav: čiastočne vyhovujúci

Príslušnosť k. ú.: Topoľníky, Trhová Hradská, Dolný Bar, Mad, Povoda, Vrakúň, Gabčíkovo, Baka

Charakteristika a trasa biokoridoru: Po celej dĺžke toku preteká intenzívne poľnohospodársky využívanou krajinou. Začína v katastrálnom území obce Topoľníky, kde sa vlieva do Klátovského ramena, pokračuje pozdĺž obce Povoda, prechádza obcou Vrakúň a ďalej až Baku. Prevažnú časť brehov tvoria trávinnobylinné spoločenstvá, miestami líniová zeleň, prípadne solitérne dreviny. Pri Dolnom Bare, Made a Povode má prirodzený charakter s lužnými lesmi. Podobne aj za obcou Vrakúň.

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: SKUEV0156 Konopiská, zastúpená je genofonovo významná lokalita GL23 CHA Konopiská

Ohrozenia, konfliktné uzly: znečisťovanie intenzívnou poľnohospodárskou činnosťou na veľkoblokovej ornej pôde, šírenie inváznych druhov, nelegálne skládky. Za konfliktný uzol možno považovať napojenie biokoridora na NRBK Tok rieky Dunaj (katastrálne územie obce Baka).

Manažmentové opatrenia: rozčleniť veľkablokovú ornú pôdu (makroštruktúry) na menšie bloky (mezoštruktúry až mikroštruktúry), pri intenzívne využívaných poľnohospodárskych pozemkoch ponechať dostatočne široký pás extenzívne využívannej plochy, schopnej zachytávať nepriaznivé vplyvy z okolitých, hlavne intenzívne využívaných plôch, odstraňovanie nelegálnych skládok ako potenciálneho zdroja znečistenia, odstraňovanie inváznych druhov rastlín, výsadba drevín pozdĺž biokoridoru

RBk3 Čiližský potok

Kategória: hydričký biokoridor regionálneho významu

Výmera a celková dĺžka: 314,56 ha/ 25,64 km

Stav: vyhovujúci

Príslušnosť k. ú.: Gabčíkovo, Pataš, Veľký Meder, Klúčovec, Padáň, Čiližská Radvaň

Charakteristika a trasa biokoridoru: Prirodzený nížinný malý vodný tok s líniovou vegetáciou lužných lesov, s nižším zastúpením trávnych porastov ležiaci v intenzívne využívannej poľnohospodárskej krajine. V jeho blízkom okolí sa vyskytuje prevažne veľkabloková orná pôda. V niektorých častiach, hlavne v Čiližskej Radvani a Pataši sa aplikuje pásové hospodárenie. V katastrálnych územiach medzi Klúčovcom a Čiližskou Radvaňou sa po jeho toku nachádzajú malé vodné a mokraďové plochy, ktoré dotvárajú jeho prirodzený charakter. Medzi Patašom a Gabčíkovom sa na jeho toku nachádza CHA Čiližské močiare, ktorý bol vyhlásený za účelom zabezpečenia ochrany biotopu európskeho významu: prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition* a druhov európskeho významu: býčko rúrkonosý (*Proterorhinus marmoratus*), čík európsky (*Misgurnus fossilis*), plž severný (*Cobitis taenia*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), blatniak tmavý (*Umbra crameri*), hrúz bielooplutvý (*Gobio alpinus*) a vydra riečna (*Lutra lutra*). Spája Kanál Gabčíkovo - Nárad, Kotlíbsky kanál, Chotársky kanál a Lyonský kanál. Je naň napojený NRBC Čičovský luh. Samotný Čiližský potok pokračuje cez park v Gabčíkove do Gabčíkova, kde sa ale stráca jeho tok, prípadne je výrazne zregulovaný a preto bol navrhnutý odklon biokoridoru ešte pre Gabčíkovom. Biokoridor tak pokračuje k Lyonskému kanálu.

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: CHA Čiližské močiare (2. a 3. stupeň ochrany), SKUEV1227 Čiližské močiare, SKCHVU007 Dunajské luhy, zastúpené sú genofondovo významné lokality GL33 Čiližská mokraď, GL34 Čiližský potok a GL46 CHA Park v Gabčíkove

Ohrozenia, konfliktné uzly: intenzívna poľnohospodárska činnosť hlavne v meandroch rieky, ktorá spôsobuje eutrofizáciu vody, prítomnosť nelegálnych skládok odpadov, enormné rozširovanie inváznych druhov bylín, za konfliktný uzol možno považovať miesto kde dochádza k pretínaniu s Chotárskym kanálom (Pataš, Veľký Meder).

Manažmentové opatrenia: zosúladiť spôsob obhospodarovania poľnohospodárskej krajiny so záujmami ochrany prírody a prírodných zdrojov, pri intenzívne využívaných poľnohospodárskych pozemkoch ponechať dostatočne široký pás extenzívne využívannej plochy, schopnej zachytávať nepriaznivé vplyvy z okolitých, hlavne intenzívne využívaných plôch (napr. splachy agrochemikálií z polí), odstrániť a eliminovať invázne druhy rastlín, odstrániť nelegálne skládky a zabezpečiť ich následnému vzniku, v uvedenom kolíznom uzle vybudovať lokálne biocentrum, aby bol zabezpečená optimálna funkčnosť biokoridoru

RBk4 Belský kanál

Kategória: hydričký biokoridor regionálneho významu

Výmera a celková dĺžka: 36,47 ha/ 4,22 km

Stav: prevažne vyhovujúci

Príslušnosť k. ú.: Topoľníky, Dolný Štál

Charakteristika a trasa biokoridoru: tvoria ho prevažne trávinné-bylinné spoločenstvá, porasty trste, ale aj zvyšky lužných lesov. Miestami sa vyskytuje nelesná drevinná vegetácia. Prechádza intenzívne poľnohospodársky využívanou krajinou, ktorá sa po celej jeho dĺžke využíva ako veľkabloková orná pôda. Má meandrujúci tvar. V jeho tesnej blízkosti sa nachádza veľkochov ošípaných, obecný zberný dvor a prevádzka servisu motocyklov. Od tohto miesta je napriamený a stráca sa jeho prírodný charakter. Tvorí ho trávinné-bylinné spoločenstvá. Pri Mikulášovom laze sa po jeho brehoch vyskytujú mokraďové spoločenstvá

s porastom trste. Spája Chotársky kanál s Kanálom Gabčíkovo - Topoľníky a je naň napojené RBc Ohradský a Belský kanál.

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: územie nemá priemet s osobitne chránenou časťou prírody Slovenska, nebola identifikovaná žiadna genofondová lokalita

Ohrozenia, konfliktné uzly: intenzívna poľnohospodárska činnosť realizovaná na veľkoblokovej ornej pôde, nadmerné používanie agrochemikálií, ktoré spôsobuje eutrofizáciu vody, potenciálne znečistenie z blízkych prevádzok, zarastanie brehov kanála trstou, prenikanie invázných druhov rastlín

Manažmentové opatrenia: pri intenzívne využívaných poľnohospodárskych pozemkoch ponechať dostatočne široký pás extenzívne využívanej plochy, schopnej zachytávať nepriaznivé vplyvy z okolitých, hlavne intenzívne využívaných plôch (napr. splachy agrochemikálií z polí), rozčleniť veľkoblokovú ornú pôdu (makroštruktúry) na menšie bloky (mezoštruktúry až mikroštruktúry), vytvoriť mozaikové štruktúry obhospodarovania v intenzívne poľnohospodársky využívanej krajine striedaním TTP, NDV s maloblokovou ornou pôdou, ktoré prvky NDV budú plniť funkciu interakčných prvkov s cieľom zvýšenia ekologickej stability poľnohospodárskej krajiny, odstrániť a eliminovať invázne druhy rastlín, regulovať porasty trste jej pravidelným odstraňovaním za účelom eliminácie zazemňovania

RBk5 Starý Klátovský kanál

Kategória: hydrický biokoridor regionálneho významu

Výmera a celková dĺžka: 87,50 ha/10,21 km

Stav: vyhovujúci

Prislušnosť k. ú.: Veľké Blahovo, Vydrany, Dunajská Streda, Malé Dvorníky, Dunajský Klátov

Charakteristika a trasa biokoridoru:

Predstavuje časť kanála, ktorá je vymedzená je časťou od RBc2 Blahovské rybníky po Dunajský Klátov, kde sa napája na Klátovský kanál. Od RBc2 Blahovské rybníky je tvorený niekoľkými napriamenými časťami, ktoré sú pospájané v uhloch, ktoré imitujú meandre toku. V tejto časti biokoridor zahŕňa prevažne líniovú drevinovú vegetáciu, miestami sa vyskytujú trávinnobylinné spoločenstvá. Na koridor bezprostredne nadväzuje intenzívne využívaná orná pôda. V druhej časti nadobúda prírodzenejší charakter, ktorý je dotvorený porastmi lužných lesov, mokraďových spoločenstiev a porastom trste. V tejto časti biokoridor prechádza intenzívne využívanou poľnohospodárskou krajinou, no bezprostredný kontakt veľkoblokovej ornej pôdy sčasti eliminujú vegetačné prvky pozdĺž toku.

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: územie nemá priemet s osobitne chránenou časťou prírody Slovenska, zastúpená je genofondovo významná lokalita GL57 Ceceg

Ohrozenia, konfliktné uzly: intenzívna poľnohospodárska činnosť, nadmerné používanie agrochemikálií, možný negatívny prejav poľovníctva, rybárstva a rekreácie, prítomnosť nelegálnych skládok odpadov, prenikanie invázných druhov rastlín do spoločenstiev

Manažmentové opatrenia: zachovať brehovú a sprievodnú vegetáciu vodných tokov, vylúčiť aplikáciu chemických látok v území, zabezpečiť elimináciu agresívnych a odstránenie invázných druhov drevín, dôsledné odstraňovanie invázných druhov rastlín, vylúčenie intenzívneho poľnohospodárstva (najmä ornej pôdy) v nivných oblastiach a aplikovať ekologické formy hospodárenia v príbrežnej zóne, zmena organizácie veľkoblokovej ornej pôdy na maloblokovú, odstránenie nelegálnych skládok

RBk6 Komárňanský kanál

Kategória: hydrický biokoridor regionálneho významu

Výmera a celková dĺžka: 76,87 ha/ 7,36 km

Stav: prevažne vyhovujúci

Prislušnosť k. ú.: Okoč

Charakteristika a trasa biokoridoru: Pri Okoči začína od Chotárskeho kanála, pokračuje katastrálnym územím, prechádza popri štrkovisku a Opatovskom Sokolci. Biokoridor pokračuje do katastrálneho územia Sokolce (okres Komárno). V časti od Chotárskeho kanála po Okoč - Opatovský Sokolec má prírodný charakter. Zahŕňa líniovú drevinovú vegetáciu, mokraďové spoločenstvá, porasty trste. Ďalej nadobúda charakter menej prirodzený s prevažne trávinnobylinnými spoločenstvami a solitérnymi drevinami, prípadne

drevinami vytvárajúcimi malé skupiny. Postupne sa mení na napriamený tok, ktorého brehy s porastené len trávinnno-bylinnými spoločenstvami. Biokoridor prechádza intenzívne využívanou poľnohospodárskou krajinou, využívanou ako veľkobloková orná pôda prevažne s pásovým hospodárením.

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: SKCHVU019 Ostrovné lúky (hranica katastrálneho územia obce Okoč), nebola identifikovaná žiadna genofondová lokalita

Ohrozenia, konfliktné uzly: intenzívna poľnohospodárska činnosť na veľkoblokovej ornej pôde, nadmerné hnojenie a používanie pesticídov, eutrofizácia, šírenie invázných druhov, za konfliktné uzly možno považovať aktívne štrkovisko, hlavnú a mieste cestné komunikácie

Manažmentové opatrenia: zachovať brehovú a sprievodnú vegetáciu pozdĺž kanála, v miestach kde dreviny a kroviny absentujú realizovať ich výsadbu, vylúčiť aplikáciu chemických látok v území, zabezpečiť elimináciu agresívnych a odstránenie invázných druhov drevín, dôsledné odstraňovanie invázných druhov rastlín, vylúčenie intenzívneho poľnohospodárstva, návrh na elimináciu zdrojov stresových faktorov spôsobených ťažbou štrku

RBk7 Bohel'ovský kanál

Kategória: hydrický biokoridor regionálneho významu

Výmera a celková dĺžka: 50,63 ha/6,62 km

Stav: vyhovujúci

Príslušnosť k. ú.: Mad, Padáň, Bohel'ov

Charakteristika a trasa biokoridoru: Biokoridor spája RBk2 Kanál Gabčíkovo - Topoľníky, novo navrhnuté RBc4 Petrovské - Hrušovský majer a RBc3 Bohel'ovské rybníky. Začína v severnej časti rybníkov Bohel'ov na hranici katastrálnych území Bohel'ov a Dolný Štál. Prechádza rybníkmi, ďalej cez katastrálne územie obce Bohel'ov, Padáň a Mad. Okolie biokoridoru tvorí veľkobloková intenzívne využívaná poľnohospodárska pôda, ktorú miestami dopĺňajú zvyšky starých meandrov, vodná plocha a ďalšie menšie kanále. Brehy kanálu sú tvorené trávinnno-bylinnými spoločenstvami, líniovou drevinou a krovinnou vegetáciou, lužnými lesmi, porastmi trste. Biokoridor má prevažne prirodzený charakter.

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: územie nemá priemet s osobitne chránenou časťou prírody Slovenska, nebola identifikovaná žiadna genofondová lokalita

Ohrozenia, konfliktné uzly: intenzívna poľnohospodárska činnosť, nadmerné používanie agrochemikálii, prenikanie a šírenie invázných rastlín a drevín, potenciálne znečistenie vody pochádzajúce so sídel, ktoré sú v bezprostrednej blízkosti biokoridoru, za konfliktné uzly možno považovať hlavné cestné komunikácie, ktoré ho pretínajú v troch bodoch

Manažmentové opatrenia: zachovať brehovú a sprievodnú vegetáciu, zachovať nelesnú drevinovú vegetáciu, zabezpečiť elimináciu agresívnych a odstránenie invázných druhov drevín, dôsledné odstraňovanie invázných druhov rastlín, pri intenzívne využívaných poľnohospodárskych pozemkoch ponechať dostatočne široký pás extenzívne využívannej plochy, schopnej zachytávať nepriaznivé vplyvy z okolitých, hlavne intenzívne využívaných plôch (napr. splachy agrochemikálií z polí), udržanie konektivity voči priľahlým nívnym ekosystémom, minimalizácia, resp. správne hnojenie a používanie pesticídov na ornej pôde

RBk8 Kanál Jurová - Veľký Meder

Kategória: hydrický biokoridor regionálneho významu

Výmera a celková dĺžka: 60,05 ha/8,62 km

Stav: prevažne vyhovujúci

Príslušnosť k. ú.: Vrakúň, Padáň, Bohel'ov

Charakteristika a trasa biokoridoru: Prepája RBk2 Kanál Gabčíkovo - Topoľníky medzi obcami Gabčíkovo a Vrakúň s RBk1 Chotársky kanál v južnej časti Katastrálneho územia obce Bohel'ov. Od miestnej časti Mlynisko (Vrakúň) je jeho súčasťou jedna s častí CHA Čiližské močiare, ktorý bol vyhlásený za účelom zabezpečenia ochrany biotopu európskeho významu: prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition* a druhov európskeho významu: býčko rúrkonosý (*Proterorhynchus marmoratus*), čík európsky (*Misgurnus fossilis*), plž severný (*Cobitis taenia*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), blatniak tmavý (*Umbra*

cramerí), hrúz bieloplutvý (*Gobio albiginnatus*) a vydra riečna (*Lutra lutra*). Kanál má výrazný umelý vzhľad. Biokoridor zahŕňa trávinnobylinné spoločenstvá, v tesnej blízkosti je štrkovisko a prechádza intenzívne využívanou poľnohospodárskou krajinou.

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: CHA Čiližské močiare (2. a 3. stupeň ochrany), SKUEV1227 Čiližské močiare, zastúpené sú genofondovo významné lokality GL28 Hrádza kanálu Jurová - Veľký Meder a GL33 Čiližská mokraď

Ohrozenia, konfliktné uzly: intenzívne poľnohospodárstvo, nadmerné používanie agrochemikálií, ťažba štrkov, nízka ekologická hodnota brehových porastov, prenikanie invázných druhov rastlín, nelegálne skládky odpadov, za konfliktné uzly možno považovať aktívne štrkovisko, biokoridor pretínajú spevnené poľné cesty, hať vo Vrakúni, ktorá slúži na reguláciu hladiny výšky vody v kanáli

Manažmentové opatrenia: zachovanie existujúcej a výsadba brehovej a sprievodnej vegetácie, vylúčiť aplikáciu chemických látok v území, zabezpečiť elimináciu agresívnych a odstránenie invázných druhov drevín, dôsledné odstraňovanie invázných druhov rastlín, vylúčenie intenzívneho poľnohospodárstva, odstránenie nelegálnych skládok odpadov a zabránenie ich ďalšiemu vzniku

RBk9 Kanál Veľký Meder - Holiare

Kategória: hydriky biokoridor regionálneho významu

Výmera a celková dĺžka: 88,14 ha/11,32 km

Stav: prevažne vyhovujúci

Príslušnosť k. ú.: Veľký Meder, Okoč

Charakteristika a trasa biokoridoru: Leží v intenzívne využívannej poľnohospodárskej krajine. Orná pôda je po jednej strane biokoridoru obhospodarovaná vo veľkých blokoch. Po druhej strane sa v prevažnej miere obhospodaruje pásovo, čo zabezpečuje pestrý oševný postup. Biokoridor zahŕňa prevažne samotné trávinnobylinné spoločenstvá, menej trávinnobylinné spoločenstvá s krovinami. Miestami sa vyskytuje líniová drevinová vegetácia. V záujmovom území začína pri RBc3 Bohelovské rybníky a končí pri meste Veľký Meder v blízkosti jazera Tisota a obci Holiare.

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: územie nemá priemet s osobitne chránenou časťou prírody Slovenska

Ohrozenia, konfliktné uzly: intenzívne poľnohospodárstvo, nadmerné používanie agrochemikálií, nízka ekologická hodnota brehových porastov, prenikanie invázných druhov rastlín, konfliktnými uzlami sú hlavné cestné komunikácie, nepriame napojenie na Chotársky kanál

Manažmentové opatrenia: zachovanie existujúcej a výsadba brehovej a sprievodnej vegetácie, vylúčiť aplikáciu chemických látok v území, zabezpečiť elimináciu agresívnych a odstránenie invázných druhov drevín, dôsledné odstraňovanie invázných druhov rastlín, vylúčenie intenzívneho poľnohospodárstva alebo zabezpečiť rozširovanie pásového hospodárenia

RBk10 Kanál Gabčíkovo - Ňarad

Kategória: hydriky biokoridor regionálneho významu

Výmera a celková dĺžka: 62,77 ha/8,85 km

Stav: čiastočne vyhovujúci

Príslušnosť k. ú.: Gabčíkovo, Ňarad, Baloň (hranica katastrálneho územia)

Charakteristika a trasa biokoridoru: Nachádza sa medzi Kanálom Gabčíkovo - Topoľníky a Chotárskym kanálom. Začína pri Gabčíkove, obchádza ho z južnej strany a pokračuje až k obci Ňarad. Biokoridor tvoria prevažne trávinnobylinné porasty. Miestami sa vyskytuje líniová drevinová vegetácia, vodná plocha (Gabčíkovo). Na biokoridor je napojená sústava menších kanálov a sezónne zamokrené kanále. Biokoridor má meandrujúci tvar a prechádza intenzívne využívanou poľnohospodárskou krajinou.

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: územie nemá priemet s osobitne chránenou časťou prírody Slovenska, nebola identifikovaná žiadna genofondová lokalita

Ohrozenia, konfliktné uzly: intenzívna poľnohospodárska činnosť, nadmerné používanie agrochemikálií, prenikanie a šírenie invázných rastlín a drevín, nízka ekologická hodnota brehových porastov, prenikanie

inváznych druhov rastlín, nelegálne skládky odpadov, za konfliktné uzly možno považovať miesto napojenia na Kanál Gabčíkovo - Topoľníky, kde sa nachádza hať, hať pri Gabčíkove, cestné komunikácie

Manažmentové opatrenia: výsadba brehovej a sprievodnej vegetácie, vylúčiť aplikáciu chemických látok v území, zabezpečiť elimináciu agresívnych a odstránenie inváznych druhov rastlín, pri intenzívne využívaných poľnohospodárskych pozemkoch ponechať dostatočne široký pás extenzívne využívanej plochy, schopnej zachytávať nepriaznivé vplyvy z okolitých, hlavne intenzívne využívaných plôch (napr. splachy agrochemikálií z polí), udržanie konektivity voči príľahlým nívnym ekosystémom, minimalizácia, resp. správne hnojenie a používanie pesticídov na ornej pôde

RBk11 Kanál Vojka - Kračany

Kategória: hydrický biokoridor regionálneho významu

Výmera a celková dĺžka: 128,29 ha/18,20 km

Stav: prevažne vyhovujúci

Príslušnosť k. ú.: Rohovce, Blatná na Ostrove, Holice, Lúč na Ostrove, Kostolné Kračany, Dunajská Streda, Povoda

Charakteristika a trasa biokoridoru: Biokoridor spája Dunaj a Bohel'ovský kanál a tiež novo navrhnuté biocentrum regionálneho významu RBc4 Petrovské - Hrušovský majer. Začína v Štrkovci (katastrálne územie obce Rohovce), pokračuje intenzívne využívanou poľnohospodárskou krajinou až po Kanál Gabčíkovo - Topoľníky a Bohel'ovský kanál. Má charakter nížinného vodného toku s brehovými porastmi, ktoré tvoria lužné lesy a prevažne trávinnno-bylinné porasty. Jeho súčasťou je CHA Konopiská, ktorej účelom vyhlásenia bolo zabezpečenie ochrany biotopov európskeho významu: prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition*, oligotrofné až mezotrofné vody s bentickou vegetáciou chár a druhov európskeho významu: čík európsky (*Misgurnus fossilis*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*) a blatniak tmavý (*Umbra krameri*). Biokoridor prechádza intenzívne využívanou poľnohospodárskou krajinou. Poľnohospodárska činnosť sa realizuje na veľkoblukovej pôde. Od jeho začiatku pri Štrkovci až o Malú Lúč na takmer napriamený umelý charakter. Od Malej Lúče je súčasťou starého meandra a nadobúda prirodzenejší ráz, ktorý dotvárajú zvyšky lužných lesov a zvyšky ďalších meandrov.

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: CHA Konopiská (4. stupeň ochrany), zastúpená je genofonovo významná lokalita GL33 Čiližská mokrad'

Ohrozenia, konfliktné uzly: znečisťovanie intenzívnou poľnohospodárskou činnosťou na veľkoblukovej ornej pôde, šírenie inváznych druhov, nelegálne skládky, za konfliktné uzly možno považovať miesto napojenia na Dunaj, cestné komunikácie pretínajúce biokoridor

Manažmentové opatrenia: rozčleniť veľkoblukovú ornú pôdu (makroštruktúry) na menšie bloky (mezoštruktúry až mikroštruktúry), pri intenzívne využívaných poľnohospodárskych pozemkoch ponechať dostatočne široký pás extenzívne využívanej plochy, schopnej zachytávať nepriaznivé vplyvy z okolitých, hlavne intenzívne využívaných plôch, odstraňovanie nelegálnych skládok ako potenciálneho zdroja znečistenia, odstraňovanie inváznych druhov rastlín, výsadba drevín pozdĺž biokoridoru

RBk12 Tomášov - Lehnice - Starý Klátovský kanál

Kategória: hydrický biokoridor regionálneho významu

Výmera a celková dĺžka: 185, 73 ha/ 26,40 km

Stav: prevažne vyhovujúci

Príslušnosť k. ú.: Štvrtok na Ostrove, Hviezdoslavov, Mierovo, Veľká Paka, Lehnice, Horná Potôň, Michal na Ostrove, Orechová Potôň, Veľké Blahovo

Charakteristika a trasa biokoridoru: Biokoridor zahŕňa prevažne trávinnno-bylinné spoločenstvá so solitérnymi drevinami, líniovou drevinovou vegetáciou a miestami tiež lužnými lesmi. Spája cez Kanál Malinovo - Blahová - Klátovský kanál, Malý Dunaj RBc2 Blahovské rybníky. Zároveň zabezpečuje prepojenie okresov. Prechádza intenzívne využívanou poľnohospodárskou krajinou. Prevažuje veľkoblukové hospodárenie, len v katastrálnom území obce Lehnice, ktoré je súčasťou CHVU Lehnice, je zastúpené pásové hospodárenie. CHVU Lehnice bolo vyhlásené na účel zachovania biotopov druhov vtákov európskeho

významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov dropa fúzatého (*Otis tarda*), prepelice poľnej (*Coturnix coturnix*) a sokola červenonohého (*Falco vespertinus*) a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. V časti pri obci Benkova Potôň je vetvený na dve časti. Jedna časť je prírodná, má mokraďový charakter no občasne sa môže stať, že vyschne. Druhá vetva predstavuje technicky vybudovaný tok prechádzajúci okrajom obce Horná Potôň. Súčasťou navrhnutého koridoru je Starý Klátovský kanál, ktorý je napojený na RBc Blahovské rybníky. Brehy sú tvorené prevažne trávinnno-bylinnými spoločenstvami so solitérnymi drevinami, líniovou drevinovou vegetáciou a miestami tiež lužnými lesmi.

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: SKCHVU012 Lehnice, zastúpená je genofonovo významná lokalita GL24 Systém kanálov a mokradných biotopov Pôtonskej mokrade

Ohrozenia, konfliktné uzly: intenzívne poľnohospodárstvo a nadmerným používaním agrochemikálií, eutrofizácia, šírenie inváznych druhov rastlín, za konfliktný uzol možno považovať hať na kanále pri Benkovej Potôni a hlavné cestné komunikácie, blízkosť sídiel ako potenciálneho zdroja znečistenia

Manažmentové opatrenia: zachovať brehovú a sprievodnú vegetáciu vodných tokov, zachovať nelesnú drevinovú vegetáciu - solitéry, líniové a skupinové porasty, zosúladiť spôsob obhospodarovania poľnohospodárskej krajiny so záujmami ochrany prírody, využívať poľnohospodársku pôdu v rámci multifunkčného poľnohospodárstva, vylúčenie intenzívneho poľnohospodárstva (najmä ornej pôdy) v nívnych oblastiach a aplikovať ekologické formy hospodárenia v príbrežnej zóne tokov, odstraňovať a eliminovať invázne druhy rastlín

RBk13 Kanál Malinovo - Blahová - Klátovský kanál

Kategória: hydrický biokoridor regionálneho významu

Výmera a celková dĺžka: 123,45 ha/17,50 km

Stav: čiastočne vyhovujúci

Príslušnosť k. ú.: Tomášov, Janíky, Čakany, Nový Život, Čenkovce, Bellova Ves, Blahová, Horná Potôň, Michal na Ostrove, Orechová Potôň

Charakteristika a trasa biokoridoru: Začína v NBk1a Malý Dunaj pokračuje medzi obcami Malinovo - Blahová) a zároveň zabezpečuje prepojenie okresov. Zahŕňa brehovú vegetáciu, ktoré tvoria trávinnno-bylinné spoločenstvá, miestami brehovú vegetáciu alebo solitérne dreviny, prípadne skupiny drevín. Pri Bellovej Vsi do neho zasahuje vodná plocha. Sporadicky sa pozdĺž neho vyskytujú mokraďové spoločenstvá (Čenkovce). Od obce Zlaté Klasy až po Tomášovce ho dotvára veľkobiloková orná pôda, ovocné sady a vinohrady. Brehy kanála tvoria prevažne trávinnno-bylinné spoločenstvá.

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: územie nemá priemet s osobitne chránenou časťou prírody Slovenska

Ohrozenia, konfliktné uzly: intenzívne poľnohospodárstvo a nadmerným používaním agrochemikálií, eutrofizácia, šírenie inváznych druhov rastlín, nízka hodnota brehovú porastov, za konfliktný uzol možno považovať skládku odpadov v obci Zlaté Klasy, hlavné cestné komunikácie, blízkosť sídiel ako potenciálnych znečisťovateľov

Manažmentové opatrenia: rozčleniť veľkobilokovú ornú pôdu (makroštruktúry) na menšie bloky (mezoštruktúry až mikroštruktúry), pri intenzívne využívaných poľnohospodárskych pozemkoch ponechať dostatočne široký pás extenzívne využívannej plochy, schopnej zachytávať nepriaznivé vplyvy z okolitých, hlavne intenzívne využívaných plôch, odstraňovanie nelegálnych skládok ako potenciálneho zdroja znečistenia, zabránenie úniku znečisťujúcich látok zo skládky odpadov, odstraňovanie inváznych druhov rastlín, výsadba drevín pozdĺž biokoridoru

RBk14 Janíky - Šamorín

Kategória: terestrický biokoridor regionálneho významu

Výmera a celková dĺžka: 131,39 ha/ 19,31 km

Stav: nevyhovujúci

Príslušnosť k. ú.: Janíky, Zlaté Klasy, Čakany, Hubice, Štvrtok na Ostrove, Hviezdoslavov, Kvetoslavov, Šamorín

Charakteristika a trasa biokoridoru: Spája NBk2 Tok rieky Dunaj a NBk1 Malý Dunaj - Klátovské rameno v severozápadnej časti záujmového územia. Bol prevažne vymedzený katastrálnymi hranicami obcí Janíky,

Hubice - Čakany, Čakany - Štvrtok na Ostrove, pokračuje poľnou cestou a pri obci Hviezdoslavov opäť kopíruje katastrálnu hranicu. Pokračuje po hranici okresov Dunajská Streda - Senec, po hranici Kvetoslavova a Šamorína. Napojí sa na existujúce stromoradie a následne na NBk Dunaj. Prechádza intenzívne využívanou poľnohospodárskou krajinou vyznačujúcou sa veľkoblokovým hospodárením s nízkym zastúpením vegetačných prvkov, ktoré by mohli byť využité pri návrhu kostry.

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: CHA Hubický park (4. stupeň ochrany), nebola identifikovaná žiadna genofondová lokalita

Ohrozenia, konfliktné uzly: intenzívna poľnohospodárska činnosť na veľkoblokovej pôde, nadmerné používanie agrochemikálií, ktoré môžu mať vplyv na zmeny druhovej skladby biokoridoru, šírenie inváznych druhov rastlín a živočíchov, za konfliktné uzly možno považovať križovanie s hlavnými cestnými komunikáciami, križovanie s rýchlostnou cestou R7 na hranici katastrálnych území Šamorín a Kvetoslavov

Manažmentové opatrenia: realizovať technické opatrenia (ekodukty, podchody, rybochody) na prekonanie bariér pre migrácie a tok génov na kolíznych bodoch biokoridorov a líniových technických prvkov, návrh na vytvorenie ekotónových zón okolo prvkov RÚSES s intenzívne využívanou poľnohospodárskou krajinou s cieľom ochrany týchto stabilizačných prvkov pred negatívnymi vplyvmi, zabezpečiť elimináciu agresívnych a odstránenie inváznych druhov drevín, dôsledné odstraňovanie inváznych druhov rastlín, pri intenzívne využívaných poľnohospodárskych pozemkoch ponechať dostatočne široký pás extenzívne využívannej plochy, schopnej zachytávať nepriaznivé vplyvy z okolitých, hlavne intenzívne využívaných plôch (napr. splachy agrochemikálií z poľí), udržanie konektivity voči príľahlým nivným ekosystémom

RBk15 Mliečanský kanál - Potôňská mokrad'

Kategória: terestricko-hydrický biokoridor regionálneho významu

Výmera a celková dĺžka: 185,03 ha/ 15,36 km

Stav: čiastočne vyhovujúci

Príslušnosť k. ú.: Veľké Blahovo, Kostolné Kračany, Dunajská Streda

Charakteristika a trasa biokoridoru: Spája RBc3 Bohelovské rybníky a RBk11 Vojka - Kračany, ktorý spája navrhované regionálne biocentrum RBc4 Petrovské - Hrušovský majer. Jeho súčasťou sú vysychajúce meandre Mliečanského kanála. V tejto časti sa jedná o hydrický biokoridor, ktorý je tvorený mokradovými spoločenstvami, lužnými lesmi a porastmi trste. Ďalej pokračuje ako terestrický, obchádza Dunajskú Stredú a kopíruje hranice uvedených katastrálnych území a tiež zvyšky mŕtvych ramien až do Veľkého Blahova. Prechádza intenzívne poľnohospodársky využívanou krajinou vyznačujúcou sa veľkoblokovým hospodárením.

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: územie nemá priemet s osobitne chránenou časťou prírody Slovenska, nebola identifikovaná žiadna genofondová lokalita

Ohrozenia, konfliktné uzly: intenzívna poľnohospodárska činnosť na veľkoblokovej pôde, nadmerné používanie agrochemikálií, ktoré môžu mať vplyv na zmeny druhovej skladby biokoridoru, šírenie inváznych druhov rastlín a živočíchov, za konfliktné uzly možno považovať križovanie s hlavnými cestnými komunikáciami a existujúcimi kanálmi

Manažmentové opatrenia: pri intenzívne využívaných poľnohospodárskych pozemkoch ponechať dostatočne široký pás extenzívne využívannej plochy, schopnej zachytávať nepriaznivé vplyvy z okolitých, hlavne intenzívne využívaných plôch (napr. splachy agrochemikálií z poľí), udržanie konektivity voči príľahlým nivným ekosystémom, zachovať brehovú a sprievodnú vegetáciu vodných tokov, zachovať nelesnú drevinovú vegetáciu - solitéry, líniové a skupinové porasty, zabezpečiť elimináciu agresívnych a odstránenie inváznych druhov drevín, dôsledné odstraňovanie inváznych druhov rastlín

RBk16 Lehnice - Kyselica

Kategória: terestrický biokoridor regionálneho významu

Výmera a celková dĺžka: 84,53 ha/ 12,13 km

Stav: nevyhovujúci

Príslušnosť k. ú.: Lehnice, Macov, Trnávka, Blatná na Ostrove, Rohovce, Báč, Kyselica, Dobrohošť

Charakteristika a trasa biokoridoru: Je vymedzený katastrálnymi hranicami obcí Veľká Paka - Lehnice, Macov - Lehnice, Macov - Blatná na Ostrove, Trnávka - Blatná na Ostrove, Trnávka - Rohovce, Rohovce -

Báč, Báč - Kyselica. V niektorých častiach boli pri návrhu využité existujúce prírodné prvky (vyschnuté zvyšky meandrov, stromoradia a pod.), ktoré tvoria katastrálnu hranicu. Prechádza intenzívne poľnohospodársky využívanou krajinou vyznačujúcou sa veľkoblokovým hospodárením, miestami pásovým hospodárením.

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: CHA Rohovský park (4. stupeň ochrany), SKCHVU012 Lehnice, zastúpená je genofonovo významná lokalita GL41 CHA Rohovský park

Ohrozenia, konfliktné uzly: intenzívna poľnohospodárska činnosť na veľkoblokovej pôde, nadmerné používanie agrochemikálií, ktoré môžu mať vplyv na zmeny druhovej skladby biokoridoru, šírenie invázných druhov rastlín a živočíchov, za konfliktné uzly možno považovať križovanie s hlavnými cestnými komunikáciami, križovanie s rýchlostnou cestou R7 na hranici katastrálnych území Macov a Blatná

Manažmentové opatrenia: realizovať technické opatrenia (ekodukty, podchody, rybochody) na prekonanie bariér pre migrácie a tok génov na kolíznych bodoch biokoridorov a líniových technických prvkov,, návrh na vytvorenie ekotónových zón okolo prvkov RÚSES s intenzívne využívanou poľnohospodárskou krajinou s cieľom ochrany týchto stabilizačných prvkov pred negatívnymi vplyvmi, zabezpečiť elimináciu agresívnych a odstránenie invázných druhov drevín, dôsledné odstraňovanie invázných druhov rastlín, pri intenzívne využívaných poľnohospodárskych pozemkoch ponechať dostatočne široký pás extenzívne využívanej plochy, schopnej zachytávať nepriaznivé vplyvy z okolitých, hlavne intenzívne využívaných plôch (napr. splachy agrochemikálií z polí), udržanie konektivity voči priľahlým nívnym ekosystémom

RBk17 Novoveská pusta

Kategória: terestricko-hydrický biokoridor regionálneho významu

Výmera a celková dĺžka: 71,26 ha/ 8,62 km

Stav: čiastočne vyhovujúci

Príslušnosť k. ú.: Blatná na Ostrove, Holice

Charakteristika a trasa biokoridoru: Spája RBk16 Lehnice - Kyselica a RBk11 Kanál Vojka - Kračany. Z väčšej časti kopíruje zazemnené meandre, ktoré sú tvorené spoločenstvami zvyškov lužných lesov, mokradí a nelesnou drevinovou vegetáciou, porastmi trste. Miestami prechádza intenzívne poľnohospodársky využívanou krajinou. Je potrebné ho dobudovať napr. pri obciach Novoveská Pusta, Blatná na Ostrove, Nový Dvor. Miestami kopíruje hranice katastrálnych území. V katastrálnom území obce Blatná na Ostrove kopíruje starý meander, ktorý prechádza v blízkosti rýchlostnej komunikácie R7.

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: územie nemá priemet s osobitne chránenou časťou prírody Slovenska

Ohrozenia, konfliktné uzly: intenzívna poľnohospodárska činnosť na veľkoblokovej pôde, nadmerné používanie agrochemikálií, ktoré môžu mať vplyv na zmeny druhovej skladby biokoridoru, šírenie invázných druhov rastlín a živočíchov, za konfliktné uzly možno považovať križovanie s hlavnými cestnými komunikáciami a existujúcimi kanálmi

Manažmentové opatrenia: pri intenzívne využívaných poľnohospodárskych pozemkoch ponechať dostatočne široký pás extenzívne využívanej plochy, schopnej zachytávať nepriaznivé vplyvy z okolitých, hlavne intenzívne využívaných plôch (napr. splachy agrochemikálií z polí), udržanie konektivity voči priľahlým nívnym ekosystémom, zachovať brehovú a sprievodnú vegetáciu vodných tokov, zachovať nelesnú drevinovú vegetáciu - solitéry, líniové a skupinové porasty, zabezpečiť elimináciu agresívnych a odstránenie invázných druhov drevín, dôsledné odstraňovanie invázných druhov rastlín

6.2.3 Charakteristika ostatných ekostabilizačných prvkov a návrh manažmentových opatrení

Charakteristika identifikovaných genofondových lokalít (GL)

Prehľad genofondových lokalít s ich názvom, výmerov, príslušnosťou ku katastrálnemu územiu a charakteristikou, identifikáciou ohrozenia a manažmentovými opatreniami, ktoré boli identifikované v okrese Dunajská Streda uvádza Tabuľka 3.

Tabuľka č. 6. 3: Genofondovo významné lokality (GL) v okrese Dunajská Streda

označ. GL	Názov	Výmera (ha)	Katastrálne územie	Charakteristika lokality	Ohrozenie	Manažmentové opatrenia
GL1	Dolné Mačacie	4,60	Kyselica, Vojka nad Dunajom	Zahŕňa 65-ročný porast, ktorý bol tvorený prevažne typickým pôvodným topoľovo-vŕbovým porastom mäkkého lužného lesa s výskytom kvalitných jedincov viacerých druhov nížinných vŕb (<i>Salix sp.</i>) a topoľov (<i>Populus sp.</i>). Predstavuje cenné mokraďové a vodné biotopy. Súčasťou vrbina prirodzeného pôvodu na náplave v hornom ústí ramena. Porast bol v roku r. 1989 obnovený dubom letným (<i>Quercus robur</i>), jaseňom štíhlým (<i>Fraxinus excelsior</i>), topoľmi (<i>Populus sp.</i>) a vŕbami (<i>Salix sp.</i>) s perspektívou prirodzeného drevinového zloženia a štruktúry. Z biotopov sú tu zastúpené vŕbovo-topoľové nížinné lužné lesy, dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy, prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu <i>Magnopotamion</i> alebo <i>Hydrocharition</i> , makrofytná vegetácia plytkých stojatých vôd (<i>Ranunculion aquatilis</i>), trstinové spoločenstvá mokradí (<i>Phragmition</i>), rieky s bahňitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov <i>Chenopodion rubri</i> p.p. a <i>Bidention</i> p.p., aluviálne lúky zväzu <i>Cnidion venosi</i>	porušila prirodzená dynamika vodného režimu výstavbou VD Gabčíkovo, zmeny hydrologických pomerov, negatívny vplyv lesného hospodárstva, ťažba dreva, pestovanie monokultúr. rozširovanie invázných druhov, rozvoj rekreačných aktivít	zosúladiť záujmy lesného hospodárstva so záujmami ochrany prírody a krajiny, dodržiavať predpisy Programu starostlivosti o lesy a obmedzenia daných stupňov ochrany prírody pri obnove lesov, zmena kategórie lesa, zákaz holorubu, prirodzený spôsob obnovy, zosúladiť rekreačné aktivity so záujmami ochrany prírody a krajiny, dôsledné odstraňovanie invázných druhov rastlín, plochy lužných lesov zachovať ako refúgiá mnohých pôvodných rastlinných a živočíšnych druhov a ich spoločenstiev
GL2	Vrbiny	1,67	Vojka nad Dunajom	Hodnotný jelšový porast na stanovišti prechodného luhu. Vyskytujú sa tu jedince a skupinky topoľov (<i>Populus sp.</i>) pozoruhodnej kvality a rozmerov, bresty (<i>Ulmus carpiniifolia</i>), čo je unikátny fenomén v rámci celého medzi hrádzového územia. Prítomné sú tu agát biely (<i>Robinia pseudoacacia</i>) a javorovec jaseňolistý (<i>Negundo aceroides</i>) na menších plochách. Na lokalite je rozvetvený systém vyschnutých a čiastočne zavodnených ramien, nadväzujúcich na biotopy tečúcej vody v príľahlom ramene. Na časti plochy je bohatá krovitá etáž. Lokalita má priaznivú prognózu, cieľom je dotvoriť a zachovať prechodný lužný les s jaseňmi, bielymi topoľmi a brestami. Z biotopov sú tu zastúpené	porušila prirodzená dynamika vodného režimu výstavbou VD Gabčíkovo, zmeny hydrologických pomerov, negatívny vplyv lesného hospodárstva, ťažba dreva, pestovanie monokultúr rozširovanie invázných druhov, rozvoj rekreačných aktivít	zosúladiť záujmy lesného hospodárstva so záujmami ochrany prírody, zmena kategórie lesa, zákaz holorubu, prirodzený spôsob obnovy, zosúladiť rekreačné aktivity so záujmami ochrany prírody, dôsledné odstraňovanie invázných druhov drevín, plochy lužných lesov zachovať ako refúgiá mnohých pôvodných rastlinných a živočíšnych

označ. GL	Názov	Výmera (ha)	Katastrálne územie	Charakteristika lokality	Ohrozenie	Manažmentové opatrenia
				vřbovo-topoľové nížinné lužné lesy, dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy, prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu <i>Magnopotamion</i> alebo <i>Hydrocharition</i> , makrofytná vegetácia plytkých stojatých vôd (<i>Ranunculion aquatilis</i>)		druhov a ich spoločenstiev
GL3	Dolné Vrbiny	6,13	Vojka nad Dunajom	Nachádza sa medzi dvomi materiálovými jamami. Tvoria ho hospodárske lesy, zvyšky staršej vrbiny s topoľom čiernym (<i>Populus nigra</i>) výberových kvalít, s cenným genetickým materiálom, kvalitnou jelšou lepkavou (<i>Alnus glutinosa</i>). Cenný je i miestami bohatý krovitý podrast (okrem iného i rešetliak prečisťujúci <i>Rhamnus cathartica</i> a moruša biela <i>Morus alba</i>). Z biotopov sú tu zastúpené vřbovo-topoľové nížinné lužné lesy, dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy, prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu <i>Magnopotamion</i> alebo <i>Hydrocharition</i> , makrofytná vegetácia plytkých stojatých vôd (<i>Ranunculion aquatilis</i>), trstinové spoločenstvá mokradi (<i>Phragmition</i>), rieky s bahňitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov <i>Chenopodion rubri</i> p.p. a <i>Bidention</i> p.p., aluviálne lúky zväzu <i>Cnidion venosi</i>	zmeny hydrologických pomerov, negatívny vplyv lesného hospodárstva, ťažba dreva, pestovanie monokultúr rozširovanie inváznych druhov, rozvoj rekreačných aktivít	zosúladiť záujmy lesného hospodárstva so zájmami ochrany prírody, zákaz holorubu, prirodzený spôsob obnovy, zosúladiť rekreačné aktivity so zájmami ochrany prírody, dôsledné odstraňovanie inváznych druhov drevín, plochy lužných lesov zachovať ako refúgiá mnohých pôvodných rastlinných a živočíšnych druhov a ich spoločenstiev
GL4	Lesy pri Šulianskom jazere	18,19	Vojka nad Dunajom, Bodíky	Lesný 65 až 80-ročný porast, ktorý tvoria lesy osobitného určenia v chránených územiach na lesných pozemkoch. Jedná sa o porast prechodného luhu, tvorený drevinami topoľ čierny (<i>Populus nigra</i>), topoľ biely (<i>Populus alba</i>), vřby (<i>Salix</i> sp.) a prirodzene sa zmladzujúce brest vřz (<i>Ulmus laevis</i>), brest hrabolistý (<i>Ulmus minor</i>) a i. Porast má prirodzenú štruktúru a topole čierne a vřby sú cenným genetickým materiálom. Bohatá je krovitá etáž s dominantným svibom krvavým. Lokalita má podmienky typické pre prechodný luh, menšia časť pre mäkký luh. Z biotopov sú tu zastúpené vřbovo-topoľové nížinné lužné lesy, dubovo-brestovo-	porušila prirodzená dynamika vodného režimu výstavbou VD Gabčíkovo, zmeny hydrologických pomerov, negatívny vplyv lesného hospodárstva, ťažba dreva, pestovanie monokultúr rozširovanie inváznych druhov, rozvoj rekreačných aktivít	zosúladiť záujmy lesného hospodárstva so zájmami ochrany prírody, zákaz holorubu, prirodzený spôsob obnovy, zosúladiť rekreačné aktivity so zájmami ochrany prírody, dôsledné odstraňovanie inváznych druhov drevín, plochy lužných lesov zachovať ako refúgiá mnohých pôvodných rastlinných a živočíšnych

označ. GL	Názov	Výmera (ha)	Katastrálne územie	Charakteristika lokality	Ohrozenie	Manažmentové opatrenia
				jaseňové nížinné lužné lesy, prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu <i>Magnopotamion</i> alebo <i>Hydrocharition</i> , makrofytná vegetácia plytkých stojatých vôd (<i>Ranunculion aquatilis</i>)		druhov a ich spoločenstiev
GL5	Malá Sihot'	40,79	Bodíky	Prirodzené vrbiny na menšej nelesnej pôde, bývalých pasienkoch a náplavách, tiež hospodárske lesy. Lokalita je zaujímavá pestrou mozaikou mokradných, vodných i lesných biotopov. Časť je tvorená starými, predtým vypášanými vrbami, časť tvoria topoľové monokultúry a mladé agátové porasty. Veľmi hodnotné sú mladé zmiešané porasty z prirodzeného zmladenia, rozšírené na náplavách v korytách zazemňujúcich sa v ústí menších ramien. V podúrovni porastov šľachtených topoľov (<i>Populus x euroamericana</i>) sú cenné zdravé bresty (<i>Ulmus sp.</i>) a jasene úzkolisté (<i>Fraxinus angustifolia</i>). Stanovištné pomery sú typické pre prechodný lužný les, v páse pozdĺž starého koryta Dunaja, pod vplyvom drénu, pre tvrdý lužný les. Z biotopov sú tu zastúpené vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy, dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy, prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu <i>Magnopotamion</i> alebo <i>Hydrocharition</i>	porušila prirodzená dynamika vodného režimu výstavbou VD Gabčíkovo, zmeny hydrologických pomerov, negatívny vplyv lesného hospodárstva, ťažba dreva, pestovanie monokultúr rozširovanie invázných druhov, rozvoj rekreačných aktivít	zosúladiť záujmy lesného hospodárstva so záujmami ochrany prírody a krajiny, dodržiavať predpisy Programu starostlivosti o lesy a obmedzenia daných stupňov ochrany prírody pri obnove lesov, zmena kategórie lesa, zákaz holorubu, prirodzený spôsob obnovy, zosúladiť rekreačné aktivity so záujmami ochrany prírody a krajiny, dôsledné odstraňovanie invázných druhov rastlín, plochy lužných lesov zachovať ako refúgiá mnohých pôvodných rastlinných a živočíšnych druhov a ich spoločenstiev
GL6	Hájik	20,13	Bodíky	Lesný 55 až 65-ročný porast na neprístupnom ostrove medzi ramenami bodíkovej sústavy. Tvoria ho vrbiny a topoliny s významným podielom domácich drevín. V centrálnej časti sa nachádza močaristá depresia, výbežkovite vnikajúca medzi porasty. Okrem vrb (<i>Salix sp.</i>), kvalitných čiernych i bielych topoľov (<i>Populus nigra</i> , <i>Populus alba</i>) sa tu vyskytuje jelša sivá (<i>Alnus incana</i>), jelša lepkavá (<i>Alnus glutinosa</i>), jaseň úzkolistý (<i>Fraxinus angustifolia</i>), brest (<i>Ulmus laevis</i>), brest hrabolistý (<i>Ulmus minor</i>), dub letný (<i>Quercus robur</i>). Stanovištné pomery sú dobré (mäkký a v menšej miere prechodný	porušila prirodzená dynamika vodného režimu výstavbou VD Gabčíkovo, zmeny hydrologických pomerov, negatívny vplyv lesného hospodárstva, ťažba dreva, pestovanie monokultúr rozširovanie invázných druhov, rozvoj rekreačných aktivít	zosúladiť záujmy lesného hospodárstva so záujmami ochrany prírody a krajiny, dodržiavať predpisy Programu starostlivosti o lesy a obmedzenia daných stupňov ochrany prírody pri obnove lesov, zmena kategórie lesa, zákaz holorubu, prirodzený spôsob obnovy, zosúladiť rekreačné

označ. GL	Názov	Výmera (ha)	Katastrálne územie	Charakteristika lokality	Ohrozenie	Manažmentové opatrenia
				luh) s dobrou prognózou do budúcnosti. Z biotopov sú tu zastúpené vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy, dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy, prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu <i>Magnopotamion</i> alebo <i>Hydrocharition</i>		aktivity so záujmami ochrany prírody a krajiny, dôsledné odstraňovanie inváznych druhov rastlín, plochy lužných lesov zachovať ako refúgiá mnohých pôvodných rastlinných a živočíšnych druhov a ich spoločenstiev
GL7	PP Kráľovská lúka	4,09	Bodíky	Predstavuje zvyšok mŕtveho ramena Dunaja s porastom typických lužných lesov a s vodnými, močiarnymi a lúčnymi biocenózami a vzácnymi druhmi flóry napr. lekno biele (<i>Nymphaea alba</i>), leknica žltá (<i>Nuphar lutea</i>), kotvica plávajúca (<i>Trapa natans</i>), snežienka jarná a i. a fauny. Tiež je tu podmáčaná vrbina s bohatým masovým výskytom vzácných a ohrozených vlhkomilných rastlín napr. bleduľa jarná (<i>Leucojum aestivum</i>), kosatec žltý (<i>Iris pseudocorus</i>). Brehové porasty tvoria tvárne a mohutné stromové jedince vrby mierne naklonené až po poľahnuté na brehu ramena, lemované s pásmi trste. Okrem vrb sa tu vyskytujú i vysadené šľachtené topole (<i>Populus x euroamericana</i>).	negatívny vplyv lesného hospodárstva, ťažba dreva, pestovanie monokultúr, rozširovanie inváznych druhov	zosúladiť záujmy lesného hospodárstva so záujmami ochrany prírody a krajiny, prirodzený spôsob obnovy, zosúladiť, dôsledné odstraňovanie inváznych druhov rastlín, nerozširovať nepôvodné druhy rastlín
GL8	PR Foráš	116,00	Bodíky	Leží medzi prietochnými ramenami bodíkovej a bačianskej sústavy. Tvoria ho vrbové topoliny na miestach mäkkého a prechodného luhu s výrazným podielom domácich zmladených drevín ako brest väz (<i>Ulmus laevis</i>), brest hrabolistý (<i>Ulmus minor</i>), jelša sivá (<i>Alnus incana</i>). Predstavujú ochranné lesy s funkciou ochrany pôdy. Striedajú sa tu plytké znížneniny s trvalou vodnou hladinou, niekde i len sezónneho charakteru. Na JV lokalitu omývajú vody menšieho ramena. V lokalite sú vzácné hniezdne a potravné možnosti vodnej avifauny a živočíchov, mokradí, refúgiá zveri. Stanovištné pomery sú v súčasnosti stabilizované. Lokaita je stanovištom mäkkého luhu, v menšej miere časti prechodného luhu. Z biotopov sú tu zastúpené vrbovo-topoľové nížinné	porušila prirodzená dynamika vodného režimu výstavbou VD Gabčíkovo, zmeny hydrologických pomerov, negatívny vplyv lesného hospodárstva, ťažba dreva, pestovanie monokultúr, rozširovanie inváznych druhov, rozvoj rekreačných aktivít	zosúladiť záujmy lesného hospodárstva so záujmami ochrany prírody a krajiny, dodržiavať predpisy Programu starostlivosti o lesy a obmedzenia daných stupňov ochrany prírody pri obnove lesov, zmena kategórie lesa, zákaz holorubu, prirodzený spôsob obnovy, zosúladiť rekreačné aktivity so záujmami ochrany prírody a krajiny, dôsledné odstraňovanie inváznych

označ. GL	Názov	Výmera (ha)	Katastrálne územie	Charakteristika lokality	Ohrozenie	Manažmentové opatrenia
				lužné lesy, dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy, prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu <i>Magnopotamion</i> alebo <i>Hydrocharition</i>		druhov rastlín, plochy lužných lesov zachovať ako refúgiá mnohých pôvodných rastlinných a živočíšnych druhov a ich spoločenstiev
GL9	Sihot'	13,08	Baka	Lesné 45-ročné porasty hospodárskych lesov, ktoré tvoria vysadené topole šľachtené (<i>Populus x euroamericana</i>). Miestami v dôsledku podmáčania terénu i poliehajúce vrbiny s topoľom. Charakteristický je gradient od relatívne suchších cez vlhšie plochy, močariny až po vodnú plochu po obvode lokality. Je tu pestrá mozaika lesných a mokradných biotopov s trstou, refúgiá zverí.	zmeny hydrologických pomerov, negatívny vplyv lesného hospodárstva, ťažba dreva, pestovanie monokultúr, rozširovanie invázných druhov	zákaz holorubu, prirodzený spôsob obnovy, dôsledné odstraňovanie invázných druhov rastlín, plochy lužných lesov zachovať ako refúgiá mnohých pôvodných rastlinných a živočíšnych druhov a ich spoločenstiev
GL10	Pustovník	25,36	Baka	Lesný 75-ročný porast, ktorý leží medzi odrezanými hornými ústiami menších ramien bačianskej sústavy a starým korytom Dunaja. Lesné porasty predstavujú zvyšky starých vrbových porastov a topoľovej monokultúry s masovým výskytom jaseňa úzkolistého (<i>Fraxinus angustifolia</i>). Predstavujú výstavky kvalitných, zdravých a rozmerovo unikátnych domácich čiernych topoľov (<i>Populus nigra</i>), refúgium zverí a vzácného vodného vtáctva.	negatívny vplyv lesného hospodárstva, ťažba dreva, pestovanie monokultúr, rozširovanie invázných druhov	zosúladiť záujmy lesného hospodárstva so záujmami ochrany prírody a krajiny, prirodzený spôsob obnovy, zosúladiť, dôsledné odstraňovanie invázných druhov rastlín, nerozširovať nepôvodné druhy rastlín
GL11	NPR Ostrov orliaka morského	24,09	Baka	Územie predstavuje v súčasnej dobe jeden z posledných zvyškov prirodzených, pravidelne zaplavovaných dunajských lužných lesov, ako biotop vzácných a existenčne ohrozených druhov rastlín a živočíchov. Tvoria ho prevažne vrbiny na stanovišti mäkkého lužného lesa s výskytom poliehajúcich alebo na najviac podmáčaných miestach i poľahnutých vrbín. Lokalita sa vyznačuje výskytom vzácného vodného vtáctva, refúgií lesnej zverí, stanovištné pomery zodpovedajú podmienkam mäkkého lužného lesa a na menšej ploche i prechodnému luhu. Z biotopov sú tu zastúpené vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy, dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy, prirodzené eutrofné a mezotrofné	porušila prirodzená dynamika vodného režimu výstavbou VD Gabčíkovo, zmeny hydrologických pomerov, negatívny vplyv lesného hospodárstva, ťažba dreva, pestovanie monokultúr rozširovanie invázných druhov, rozvoj rekreačných aktivít	zosúladiť záujmy lesného hospodárstva so záujmami ochrany prírody a krajiny, dodržiavať predpisy Programu starostlivosti o lesy a obmedzenia daných stupňov ochrany prírody pri obnove lesov, zmena kategórie lesa, zákaz holorubu, prirodzený spôsob obnovy, zosúladiť rekreačné aktivity so záujmami ochrany prírody a krajiny, dôsledné

označ. GL	Názov	Výmera (ha)	Katastrálne územie	Charakteristika lokality	Ohrozenie	Manažmentové opatrenia
				stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu <i>Magnopotamion</i> alebo <i>Hydrocharition</i> , makrofytná vegetácia plytkých stojatých vôd (<i>Ranunculion aquatilis</i>)		odstraňovanie inváznych druhov rastlín, plochy lužných lesov zachovať ako refúgiá mnohých pôvodných rastlinných a živočíšnych druhov a ich spoločenstiev
GL12	Erčéd	440,80	Sap	Tvorí ho rozsiahle nepreniknuteľné trstiny, prechádzajúce do stálych a sezónnych vodných plôch, na mierne vyvýšených miestach s ostrovmi lesných biotopov. Rozsiahle cenné mokradné biotopy v pravidelne zaplavovaných častiach s vplyvom i dlhšie stagnujúcej vody. Okrem hospodársky využívaných monokultúr topoľa šľachteného (<i>Populus x euroamericana</i>) časť porastov predstavujú zvyšky hlavových vrbín. Vyskytujú sa tu výstavky duba. Bohatá flóra – chránené a ohrozené druhy. Významná lokalita vzácného vtáctva, refúgiá zveri.	zmeny hydrologického režimu, pestovanie monokultúr nepôvodných drevín, ťažba dreva, rozširovanie inváznych druhov rastlín, zazemňovanie lokality	zákaz holorubu, prirodzený spôsob obnovy, dôsledné odstraňovanie inváznych druhov rastlín, regulácia porastov trste za účelom eliminácie zazemňovania
GL13	PR Opatovské jazierko	2,33	Medved'ov	Vodná plocha so systémom mokradí, kanálov a zazemnených zvyškov mokradí s porastmi trste. Mimoriadne hodnotné územie s výskytom množstva vzácných a ohrozených predstaviteľov vodnej flóry a fauny. Územie má význam krajinnoekologický, estetický aj biologický. Dôležitá zásobáreň pitnej vody. Spolu so susednými chránenými územiami tvorí mimoriadne hodnotný komplex biocenóz poriečnej nivy s množstvom vzácných taxónov rastlinstva (najmä avifauny) a živočíšstva. Leží v poľnohospodársky využívanej krajine.	intenzívna poľnohospodárska činnosť na pôde, nadmerné používanie agrochemikálií, ktoré môžu mať vplyv na zmeny druhovej skladby lokality, eutrofizácia, šírenie inváznych druhov rastlín a živočíchov	pri intenzívne využívaných poľnohospodárskych pozemkoch ponechať dostatočne široký pás extenzívne využívannej plochy, schopnej zachytávať nepriaznivé vplyvy z okolitých, hlavne intenzívne využívaných plôch, zachovať brehovú a sprievodnú vegetáciu, zachovať nelesnú drevinovú vegetáciu - solitéry, líniové a skupinové porasty, zabezpečiť elimináciu agresívnych a odstránenie inváznych druhov drevín, dôsledné odstraňovanie inváznych druhov rastlín

označ. GL	Názov	Výmera (ha)	Katastrálne územie	Charakteristika lokality	Ohrozenie	Manažmentové opatrenia
GL14	Čičovský luh	965,72	Kľúčovec, Sap, Medvedov	Predstavuje zbytok mŕtveho ramena rieky Dunaj s výskytom rôznych vodných biocenóz, výskytom vzácného vodného vtáctva a rastlínstva a vzácného glaciálneho reliktu hraboša severského (<i>Microtus economus</i>). Územie je významné ako estetický a vedecko-výskumný objekt. Z biotopov sú tu zastúpené prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu <i>Magnopotamion</i> alebo <i>Hydrocharition</i> , makrofytná vegetácia plytkých stojatých vôd (<i>Ranunculion aquatilis</i>).	zazemňovanie, intenzívna poľnohospodárska činnosť na pôde, nadmerné používanie agrochemikálií, ktoré môžu mať vplyv na zmeny druhovej skladby lokality, eutrofizácia, šírenie inváznych druhov rastlín a živočíchov	ponechať dostatočne široký pás extenzívne využívanej plochy, schopnej zachytávať nepriaznivé vplyvy z okolitých, hlavne intenzívne využívaných plôch, zachovať brehovú a sprievodnú vegetáciu, zachovať nelesnú drevinovú vegetáciu - solitéry, líniové a skupinové porasty, zabezpečiť elimináciu agresívnych a odstránenie inváznych druhov drevín, dôsledné odstraňovanie inváznych druhov rastlín
GL15	Bystrý potok	75,69	Topoľníky	Komplex lesných porastov pozostáva takmer výlučne z monokultúr šľachteného topoľa (väčšinou 100% zastúpenie), je vhodné a primerané, aby sa v tejto lokalite postupnými lesohospodárskymi zásahmi obmedzilo pestovanie šľachtených topoľov (<i>Populus x euroamericana</i>) a tieto sa nahradili porastmi prechodného luhu s domácimi, pôvodnými drevinami ako jaseň úzkolistý (<i>Fraxinus angustifolia</i>), topoľ čierny (<i>Populus nigra</i>), dub letný (<i>Quercus robur</i>). V malých častiach lokality sú podmienky pre tvrdý a mäkký lužný les. Krovitá vrstva, ktorá sa vo väčšine porastov vyskytuje, je významným stabilizačným prvkom. V nej zastúpené jedince domácich drevín je potrebné ponechať v budúcom období tak, aby mohli tvoriť základ pre lužné lesy prirodzeného drevinového zloženia a prirodzenej štruktúry.	negatívny vplyv lesného hospodárstva, ťažba dreva, pestovanie monokultúr, rozširovanie inváznych druhov	ponechať domáce drevín v poraste ako základ pre vznik lužného lesa, zosúladiť záujmy lesného hospodárstva so záujmami ochrany prírody a krajiny, prirodzený spôsob obnovy, zosúladiť, dôsledné odstraňovanie inváznych druhov rastlín, nerozširovať nepôvodné druhy rastlín
GL16	Klátovské rameno	356,42	Orechová Potôň, Veľké Blahovo, Vydrany,	Tvorí ho lesné porasty tvrdého luhu s viac-menej prirodzeným zložením alebo blízkym prirodzenému drevinovému zloženiu napr. jaseň úzkolistý (<i>Fraxinus angustifolia</i>), topoľ čierny (<i>Populus nigra</i>), topoľ biely	negatívny vplyv lesného hospodárstva, ťažba dreva, pestovanie monokultúr, rozširovanie inváznych	zosúladiť záujmy lesného hospodárstva so záujmami ochrany prírody a krajiny, prirodzený spôsob obnovy,

označ. GL	Názov	Výmera (ha)	Katastrálne územie	Charakteristika lokality	Ohrozenie	Manažmentové opatrenia
			Dunajská Streda, Jahodná, Dunajský Klátov, Ohrady, Trhová Hradská, Horné Mýto, Topoľníky	(<i>Populus alba</i>), dub letný (<i>Quercus robur</i>), javory (<i>Acer sp.</i>). Len na menšej časti je vysadený topoľ šľachtený (<i>Populus x euroamericana</i>), príp. agát biely (<i>Robinia pseudoacacia</i>). Bohatá je aj krovitá etáž, ktorá je veľmi dôležitým stabilizačným prvkom porastov. V porastoch sa nachádzajú jedince, ktoré môžu slúžiť ako výberové stromy pre zber semena (genofondové plochy). Lokalita môže i v budúcnosti slúžiť ako refúgium zveri a iných živočíchov, napriek tomu, že je ohraničené poľnohospodársky využívanou krajinou. Pomerne čistá voda je významná pre mnohé druhy vodnej flóry. Významné sú tiež zvyšky lesov a brehových porastov severnej časti Klátovského ramena.	druhov	zosúladiť, dôsledné odstraňovanie inváznych druhov rastlín, nerozširovať nepôvodné druhy rastlín
GL17	Červený háj - Hataš	119,52	Trhová Hradská	Lesné porasty stanovištné zodpovedajúce tvrdému luhu pozostávajú väčšinou z domácich pôvodných drevín jaseň úzkolistý (<i>Fraxinus angustifolia</i>), topoľ čierny (<i>Populus nigra</i>), topoľ biely (<i>Populus alba</i>), dub letný (<i>Quercus robur</i>), javory (<i>Acer sp.</i>), vo vlhších partiách je v menšej miere zastúpený prechodný a mäkký lužný les jelša lepkavá (<i>Alnus glutinosa</i>), vrbý (<i>Salix sp.</i>), topoľ šľachtený (<i>Populus x euroamericana</i>). Lokalita môže slúžiť ako genofondová plocha domácich drevín. Krovitá vrstva je, miestami bohatá, druhovo diferencovaná. Jej existencia je dôležitá z hľadiska stability ekosystémov. Môže slúžiť ako genofondová plocha domácich drevín. Je situovaná na lokalite, ktorá ju predurčuje na úlohu refúgia zveri a iných druhov fauny.	negatívny vplyv lesného hospodárstva, ťažba dreva, pestovanie monokultúr, rozširovanie inváznych druhov	zosúladiť záujmy lesného hospodárstva so záujmami ochrany prírody a krajiny, prirodzený spôsob obnovy, zosúladiť, dôsledné odstraňovanie inváznych druhov rastlín, nerozširovať nepôvodné druhy rastlín
GL18	Živaj	182,22	Jahodná, Horné Mýto	Tvorené je porastmi tvrdého luhu s krovitou etážou. Z drevín prevládajú pôvodné domáce dub letný (<i>Quercus robur</i>), jaseň štíhly (<i>Fraxinus excelsior</i>), topoľ čierny (<i>Populus nigra</i>), topoľ biely (<i>Populus alba</i>), lipa malolistá (<i>Tilia cordata</i>). Na menšej časti je dominantnou drevinou topoľ šľachtený (<i>Populus x euroamericana</i>) a agát biely (<i>Robinia pseudoacacia</i>). V krovitej etáži dominuje svíb krvavý (<i>Cornus sanguinea</i>), hloh obyčajný (<i>Crataegus</i>	negatívny vplyv lesného hospodárstva, ťažba dreva, pestovanie monokultúr, rozširovanie inváznych druhov	zosúladiť záujmy lesného hospodárstva so záujmami ochrany prírody a krajiny, prirodzený spôsob obnovy, zosúladiť, dôsledné odstraňovanie inváznych druhov rastlín, nerozširovať nepôvodné druhy rastlín

označ. GL	Názov	Výmera (ha)	Katastrálne územie	Charakteristika lokality	Ohrozenie	Manažmentové opatrenia
				<i>laevigata</i>) a iné. Môže slúžiť ako genofondová plocha (domáce dreviny).		
GL19	Šiance	37,35	Orechová Potôň	Územie ohraničené meandrom Malého Dunaja a regulovaným Malým Dunajom. Nachádzajú sa tu lesné porasty prechodného, mäkkého a tvrdého luhu jaseň úzkolistý (<i>Fraxinus angustifolia</i>), topoľ čierny (<i>Populus nigra</i>), topoľ biely (<i>Populus alba</i>), dub letný (<i>Quercus robur</i>), javory (<i>Acer sp.</i>). Lokalita s bohatou faunou, relatívne zle prístupná, refúgium živočíchov. Krovitá etáž vyvinutá, stabilná, má značný ekologický význam.	pestovanie monokultúr nepôvodných drevín, ťažba dreva, rozširovanie invázných druhov rastlín, zazemňovanie lokality	zosúladiť záujmy lesného hospodárstva so zájmami ochrany prírody a krajiny, prirodzený spôsob obnovy, zosúladiť, dôsledné odstraňovanie invázných druhov rastlín, nerozširovať nepôvodné druhy rastlín
GL20	Les pri Žrebčinci	34,06	Blahová	Komplex lesných porastov v oblúku meandra Malého Dunaja s relatívne zachovalou pôvodnou drevinovou skladbou tvrdého a prechodného luhu. Hlavnými drevinami sú jaseň úzkolistý (<i>Fraxinus angustifolia</i>), topoľ čierny (<i>Populus nigra</i>), topoľ biely (<i>Populus alba</i>), dub letný (<i>Quercus robur</i>). Krovitá etáž je bujná, zachovalá. Môže slúžiť ako genofondová plocha domácich drevín. Nadväzuje na relatívne väčší komplex lesov na ľavom brehu Malého Dunaja, s ktorými vytvára jednotný celok. Centrum je dôležité aj z ochranského a krajinárskeho hľadiska.	pestovanie monokultúr nepôvodných drevín, ťažba dreva, rozširovanie invázných druhov rastlín, zazemňovanie lokality	zosúladiť záujmy lesného hospodárstva so zájmami ochrany prírody a krajiny, prirodzený spôsob obnovy, zosúladiť, dôsledné odstraňovanie invázných druhov rastlín, nerozširovať nepôvodné druhy rastlín
GL21	Eliašovský les	30,65	Nový Život	Ochranné lesy tvorené lesnými, krovinnými a trávnatými spoločenstvami okolo veľkého meandra Malého Dunaja.	pestovanie monokultúr nepôvodných drevín, ťažba dreva	zosúladiť záujmy lesného hospodárstva so zájmami ochrany prírody a krajiny, prirodzený spôsob obnovy
GL22	Veľký les - Dunajský pasienok	68,29	Janíky	Zvyšky lužných lesov v kategórii ochranných a hospodárskych lesov v súčasnosti s prevahou agáta bieleho (<i>Robinia pseudoacacia</i>) a brestových jaseňín.	pestovanie monokultúr nepôvodných drevín, ťažba dreva, rozširovanie invázných druhov rastlín	zosúladiť záujmy lesného hospodárstva so zájmami ochrany prírody a krajiny, prirodzený spôsob obnovy, odstraňovanie invázných druhov rastlín
GL23	CHA Konopiská	12,66	Kostolné Kračany, Vrakúň	Väčšie územie severozápadne od Dunajskej Stredy, kde v intenzívne využívaní poľnohospodárskej krajine sa zachovali väčšie plochy trávnej a krovinej vegetácie, zriedkavo dreviny, s brehovými porastami, ktoré môžu	intenzívna poľnohospodárska činnosť na pôde, nadmerné používanie agrochemikálií, ktoré môžu mať vplyv na	pri intenzívne využívaných poľnohospodárskych pozemkoch ponechať dostatočne široký pás

označ. GL	Názov	Výmera (ha)	Katastrálne územie	Charakteristika lokality	Ohrozenie	Manažmentové opatrenia
				slúžiť ako genofond druhov pre prípadné šírenie na nové plochy. Zastúpené sú biotopy európskeho významu ako prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu <i>Magnopotamion</i> alebo <i>Hydrocharition</i> , oligotrofné ať mezotrofné vody s bentickou vegetáciou chár a druhy európskeho významu: čík európsky (<i>Misgurnus fossilis</i>), lopatka dúhová (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>) a blatniak tmavý (<i>Umbra krameri</i>).	zmeny druhovej skladby lokality, eutrofizácia, šírenie inváznych druhov rastlín a živočíchov	extenzívne využívanej plochy, schopnej zachytávať nepriaznivé vplyvy z okolitých, hlavne intenzívne využívaných plôch, zachovať brehovú a sprievodnú vegetáciu, zachovať nelesnú drevinovú vegetáciu - solitéry, líniové a skupinové porasty, zabezpečiť elimináciu agresívnych a odstránenie inváznych druhov drevín, dôsledné odstraňovanie inváznych druhov rastlín
GL24	Systém kanálov a mokradných biotopov Potônskej mokrade	73,40	Lehnice, Horná Potôň, Blahová, Michal na Ostrove, Orechová Potôň, Veľké Blahovo	Zvyšky slatinných spoločenstiev, ktoré spolu s významnými genofondovými lokalitami fauny tvoria dôležitú časť územia. Vyskytujú sa tu zvyšky porastov hlavových vrb. Fragmenty pôvodných lúk popri kanáloch a pri krovinách. Vyskytujú sa tu malé populácie vzácných a ochrozených druhov ako sú fialka slatinná (<i>Viola stagnina</i>), žltuška žltá (<i>Thalictrum flavum</i>), bezkoleneček belasý (<i>Molinia caerulea</i>), lipkavec severský (<i>Galium boreale</i>) a i. Lokality môže slúžiť ako banka semien na šírenie pôvodných druhov do okolitej krajiny, pokiaľ sa tam vytvoria vhodné podmienky na ich existenciu. Zastúpené sú biotopy vápnené slatiny s maricou pílkatou a druhmi vzázu <i>Caricion davallianae</i> . Zahŕňujú kvalitný biotop s bylinnou vegetáciou významný najmä pre nižšie skupiny živočíchov, rôzne druhy hmyzu a pod. Vzhľadom na absenciu lúčnych porastov na území celého okresu je zachovanie tejto lokality veľmi naliehavé.	zarastanie a následné zazemňovanie, intenzívna poľnohospodárska činnosť na pôde, nadmerné používanie agrochemikálií, ktoré môžu mať vplyv na zmeny druhovej skladby lokality, eutrofizácia, šírenie inváznych druhov rastlín a živočíchov	pri intenzívne využívaných poľnohospodárskych pozemkoch ponechať dostatočne široký pás extenzívne využívanej plochy, schopnej zachytávať nepriaznivé vplyvy z okolitých, hlavne intenzívne využívaných plôch, zachovať brehovú a sprievodnú vegetáciu, zachovať nelesnú drevinovú vegetáciu - solitéry, líniové a skupinové porasty, zabezpečiť elimináciu agresívnych a odstránenie inváznych druhov drevín, dôsledné odstraňovanie inváznych druhov rastlín
GL25	Čanádske rybníky - Podremeňové	105,24	Dolný Štál, Dolný Bar, Topoľníky	Lokalita je zahrnutá v návrhu pripravovaných chránených území na úrovni rezervácie. Tvoria je 10 rybníkov, ktoré vznikli v depresii bývalého ramenného	zarastanie a následné zazemňovanie, intenzívna poľnohospodárska činnosť na	pri intenzívne využívaných poľnohospodárskych pozemkoch ponechať

označ. GL	Názov	Výmera (ha)	Katastrálne územie	Charakteristika lokality	Ohrozenie	Manažmentové opatrenia
				systému po ťažbe rašeliny. Napája sa ne aj podmáčaná plocha pred obcou Dolný Štál (juhovýchodná časť obce). Na rybníkoch sú vyvinuté bohaté zárazy trstia umožňujúce výskyt kriticky ohrozených druhov trstinových hniezdičov. Ich význam dosvedčuje aj kvalitatívno-quantitatívne zastúpenie vtákov. Doteraz bolo na tejto lokalite zistených 122 druhov vtákov, z ktorých tu 65 hniezdilo. Kanálom na severnej strane sú rybníky spojené s ďalšími zaplavenými depresiami, pri obci Ohrady (jazierkom a podmáčanou lúkou), vzniknutými pri ťažbe rašeliny. V tejto časti lokality bolo zistené hniezdenie hvizdáka veľkého (<i>Numenius arquata</i>) kriticky ohrozeného druhu vtáka na Slovensku, ktorého celková početnosť v našej republike sa odhaduje na 15-25 párov. Táto hniezdna lokalita je v súčasnosti jedinou hniezdnou lokalitou (okrem Záhoria) na západnom Slovensku.	pôde, nadmerné používanie agrochemikálií, ktoré môžu mať vplyv na zmeny druhovej skladby lokality, eutrofizácia, šírenie invázných druhov rastlín a živočíchov	dostatočne široký pás extenzívne využívannej plochy, schopnej zachytávať nepriaznivé vplyvy z okolitých, hlavne intenzívne využívaných plôch, zachovať brehovú a sprievodnú vegetáciu, zachovať nelesnú drevinovú vegetáciu - solitéry, líniové a skupinové porasty, zabezpečiť elimináciu agresívnych a odstránenie invázných druhov drevín, dôsledné odstraňovanie invázných druhov rastlín
GL26	PR Hetmáň	14,85	Lehnice	Významný je z hľadiska výskytu vzácných druhov drevín. Časť parku je prírodná, zarastená náletovými drevinami, čím získava charakter prírody blízkeho biotopu. Podobne významné sú aj segmenty vegetácie juhovýchodne od parku. Ochrana geomorfologicky i krajinársky cenného priestoru, veľmi vzácného zvyšku lesného komplexu lužného lesa, v prevažnej miere s pôvodnou vegetačnou štruktúrou. Ochranný prvok v poľnohospodársky intenzívne využívannej krajine, pozostatok pôvodného lužného jaseňovo-topoľového lesa. Lokalita sa nachádza na Podunajskej nížine na geologickom podklade viatych pieskov.	penikanie invázných a nepôvodných druhov, absencia starostlivosti o park a samotné dreviny	zabezpečenie starostlivosti o dreviny aj park ako celku, zabezpečiť rekonštrukciu historickej zelene
GL27	Karáb	76,15	Boheľov, Dolný Štál	Zvyšky odvodnených slatinných lúk zväzu <i>Molinion caeruleae</i> (bezkolencové lúky) v terénnych depresiách kde v porastoch sú prítomné niektoré vzácné a ohrozené druhy ako napr. valeriana dvojdomá (<i>Valeriana dioica</i>), žltuška žltá (<i>Thalictrum flavum</i>), hrachor močiarny	nie je zabezpečená starostlivosť o lokality, kosenie len niektorých častí	pravidelné neskoré kosenie

označ. GL	Názov	Výmera (ha)	Katastrálne územie	Charakteristika lokality	Ohrozenie	Manažmentové opatrenia
				(<i>Lathyrus palustris</i>), fialka slatinná (<i>Viola stagnina</i>), páperník úzkolistý (<i>Eriophorum angustifolium</i>), vstavač riedkokvetý močiarny (<i>Orchis laxiflora</i> subs. <i>palustris</i>), starček bludný (<i>Senecio dysenterica</i>) a i. Zastúpené sú biotopy vápnite slatiny s maricou pílkatou a druhmi zväzu <i>Caricion davallianae</i> .		
GL28	Hrádza kanálu Jurová - Veľký Meder	1,62	Vrakúň	Xerothermná vegetácia na svahoch hrádze kanála s druhmi mäkkýšov <i>Pupilla muscorum</i> , <i>Cecilioides acicula</i> , <i>Cepaea vindobonensis</i> . Zastúpené sú biotopy bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek a bylinné brehové porasty tečúcich vôd	nepravidelné kosenie, čo môže viesť k zmene druhového zloženia spoločenstva a následnej zmene ekologických podmienok	kosenie hrádze
GL29	Vysoké - Studňovské	77,39	Vrakúň, Padáň	Zvyšky odvodnených slatinných lúk zväzu <i>Molinion caeruleae</i> (bezkolencové lúky) v terénnych depresiách kde v porastoch sú prítomné niektoré vzácne a ohrozené druhy ako napr. valeriana dvojdomá (<i>Valeriana dioica</i>), žltuška žltá (<i>Thalictrum flavum</i>), hrachor močiarny (<i>Lathyrus palustris</i>), fialka slatinná (<i>Viola stagnina</i>), páperník úzkolistý (<i>Eriophorum angustifolium</i>), vstavač riedkokvetý močiarny (<i>Orchis laxiflora</i> subs. <i>palustris</i>), starček bludný (<i>Senecio dysenterica</i>) a i. Zastúpené sú biotopy vápnite slatiny s maricou pílkatou a druhmi zväzu <i>Caricion davallianae</i> .	nie je zabezpečená starostlivosť o lokality, kosenie len niektorých častí	pravidelné neskoré kosenie
GL30	Veľké Topolové	33,61	Vrakúň	Zvyšky lesných porastov a trávnych porastov s krovinnami až stromami v intenzívne využívanej poľnohospodárskej krajine. Zastúpené sú biotopy vrbovo-topolové nížinné lužné lesy dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy, nížinné a podhorské kosné lúky, bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek	prenikanie invázných a nepôvodných druhov, absencia starostlivosti o lokality, intenzívna poľnohospodárska činnosť na pôde, nadmerné používanie agrochemikálií, ktoré môžu mať vplyv na zmeny druhovej skladby lokality	návrh na vytvorenie ekotonových zón okolo prvkov RÚSES s intenzívne využívanou poľnohospodárskou krajinou s cieľom ochrany týchto stabilizačných prvkov pred negatívnymi vplyvmi, zabezpečiť elimináciu agresívnych a odstránenie invázných druhov
GL31	Lesopark Veľký	95,21	Veľký Meder	Predstavuje pomerne dobre zachovaný lesný biotop.	prenikanie invázných	návrh na vytvorenie

označ. GL	Názov	Výmera (ha)	Katastrálne územie	Charakteristika lokality	Ohrozenie	Manažmentové opatrenia
	Meder			starší lesný porast s charakterom tvrdého lužného lesa s dubom letným (<i>Quercus robur</i>), jaseň úzkolistý (<i>Fraxinus angustifolia</i>) brest hrabolistý (<i>Ulmus minor</i>). Zastúpené sú biotopy dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy.	a nepôvodných druhov, absentuje starostlivosť o lokality, intenzívna poľnohospodárska činnosť na pôde, nadmerné používanie agrochemikálií, ktoré môžu mať vplyv na zmeny druhovej skladby lokality	ekotonových zón okolo prvkov RÚSES s intenzívne využívanou poľnohospodárskou krajinou s cieľom ochrany týchto stabilizačných prvkov pred negatívnymi vplyvmi, zabezpečiť elimináciu agresívnych a odstránenie invázií druhov
GL32	Mokrad'	93,91	Čiližská Radvaň	Genofondovo významná lokalita v rámci Čiližských močiarov, lokalita BROZ, o. z. pre hraboša severského panónskeho (<i>Microtus oeconomus mehelyi</i>) s trvalým trávny porastom, porastom trste a nelesnej drevinovej vegetácie. Zastúpené sú biotopy vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach, vegetácia vysokých ostríc trstinové spoločenstvá mokradí (<i>Phragmites</i>).	intenzívna poľnohospodárska činnosť, likvidácia jeho pôvodných mokrad'ových biotopov, vlhkých lúk a vodných plôch	obnova biotopov a mokradí, obnova biokoridorov prepájajúcich dôležité mokradné územia, vlhkých lúk a ochranných zón medzi mokradami a ornou pôdou, obnova trstinových porastov
GL33	Čiližská mokrad'	121,45	Gabčíkovo, Vrakúň, Bohel'ov, Pataš	Svojim charakterom (mierne meandrovanie na krátkych úsekoch, pobrežná vegetácia). Je veľmi dôležitým biokoridorom pre všetky druhy migrujúcich živočíchov. Zastúpené sú biotopy mezo - až eutrofné poloprirodzené a umelé vodné nádrže so stojatou vodou s plávajúcou a/alebo ponorenou vegetáciou, makrofytná vegetácia plytkých stojatých vôd (<i>Ranunculion aquatilis</i>), spoločenstvá bylin a šachorín eutrofných mokradí s kolísajúcou vodnou hladinou, ruderalizované porasty v zamokrených depresiách na poliach a na obnažených dnách rybníkov, bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek, bylinné brehové porasty tečúcich vôd, vrbové kroviny stojatých vôd, vrbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek, trstinové spoločenstvá mokradí (<i>Phragmites</i>).	lokálne absentuje ochrana a starostlivosť o brehové porasty, ochrana pobrežných ekosystémov, intenzívne poľnohospodárska činnosť, regulovať využitie na rôzne činnosti napr. rybolov, rekreácia a pod.	zabezpečiť ochranu a starostlivosť o brehové porasty, doplniť a obnoviť narušené porasty, zabezpečiť ochranu pobrežných ekosystémov tokov a ich bezprostredného okolia pred nevhodným využívaním
GL34	Čiližsky potok - Okružle panské jazero	95,57	Pataš, Veľký Meder, Čiližská Radvaň,	Pomaly tečúci potok západne od Gabčíkova s veľkými nánosmi bahna. Brehy sú porastené trstinou a pálkami. V kanály boli zistené <i>Lymnaea stagnalis</i> , <i>Acroloxus</i>	lokálne absentuje ochrana a starostlivosť o brehové porasty, ochrana pobrežných	zabezpečiť ochranu a starostlivosť o brehové porasty, doplniť a obnoviť

označ. GL	Názov	Výmera (ha)	Katastrálne územie	Charakteristika lokality	Ohrozenie	Manažmentové opatrenia
			Kľúčovec	<i>Iacustris</i> , <i>Anodonta anatina</i> . Svojim charakterom (mierne meandrovanie na krátkych úsekoch, pobrežná vegetácia). Je veľmi dôležitým biokoridorom pre všetky druhy migrujúcich živočíchov. Zastúpené sú biotopy mezo - až eutrofné poloprirodzené a umelé vodné nádrže so stojatou vodou s plávajúcou a/alebo ponorenou vegetáciou, makrofytná vegetácia plytkých stojatých vôd (<i>Ranunculion aquatilis</i>), spoločenstvá bylín a šachorín eutrofných mokradí s kolísajúcou vodnou hladinou, ruderalizované porasty v zamokrených depresiách na poliach a na obnažených dnách rybníkov, bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek, bylinné brehové porasty tečúcich vôd, vrbové kroviny stojatých vôd, vrbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek, trstinové spoločenstvá mokradí (<i>Phragmites</i>).	ekosystémov, intenzívne poľnohospodárska činnosť, regulovať využitie na rôzne činnosti napr. rybolov, rekreácia a pod.	narušené porasty, zabezpečiť ochranu pobrežných ekosystémov tokov a ich bezprostredného okolia pred nevhodným využívaním
GL35	Mestský park Pomlé	13,69	Šamorín	Významná lokalita tvrdého lužného lesa a krovín v okolí starého ramena Dunaja	rekreácia a organizácia rôznych podujatí	riadené využívanie parku na rekreáciu a organizovanie podujatí
GL36	CHA Park v Hubiciach	33,29	Hubice	Zložením vegetácie, konfiguráciou terénu a čiastočne zachovanou parkovou architektúrou je významným krajinným prvkom severozápadnej časti okresu. Nachádza sa v ňom malá kolónia kaviek (<i>Corvus monedula</i>) hniezdiacich v prirodzených dutinách. Takéto kolónie sa dnes už v prírode nachádzajú zriedkavo. Vhodná kombinácia plôch drevinovej a bylinnej vegetácie predstavuje významný biotop z hľadiska zachovania biodiverzity živočíchov.	Park je neudržiavaný, pôvodná koncipovaná výsadba prírodno-krajinárskeho parku sa v dôsledku zanedbanosti parkovej plochy vytráca. Prevládajú náletové dreviny a kry. Pôvodné hodnotné a staré dreviny sa v plochách zelene strácajú a degradujú. Nadobúdajú výrazné poškodenia v dôsledku hustého zápoja drevenných štruktúr. Plochy zelene sú tmavé, prehustené z čoho vyplýva následné poškodenie a znehodnotenie vegetácie.	zabezpečenie starostlivosti o dreviny aj park ako celku, zabezpečiť rekonštrukciu historickej zelene

označ. GL	Názov	Výmera (ha)	Katastrálne územie	Charakteristika lokality	Ohrozenie	Manažmentové opatrenia
					Výsadby prechádzajú do formy lesného porastu.	
GL37	CHA park v Lehniciach - južná časť	18,83	Lehnice	Park okolo kaštieľa má charakter lesa, z mikroklimatického hľadiska je to významná súčasť regiónu. V prvej časti sa zachoval pôvodný stav parku, postupujúc od kraja lesoparku sú zmiešané umiestnené skupiny cudzokrajných a domácich stromových porastov. Park svojou rozlohou, umiestnením, usporiadaním, svojou flórou a faunou je typickou žitnoostrovskou krajinou. Okrem rôznych druhov bezstavovcov a významných druhov vtákov, poskytuje vhodné potravné i úkrytové možnosti drobnej zveri.	rekreácia	riadené využívanie parku na rekreáciu, zabezpečenie starostlivosti o dreviny aj park ako celku, zabezpečiť rekonštrukciu historickej zelene
GL38	Blahovské rybníky	92,57	Orechová Potôň, Veľké Blahovo	Sústava troch rybníkov slúžiacich na produkciu rýb majú veľký význam hlavne pre mnohé druhy vodných vtákov. Nachádzajú sa na nich veľmi dobre vyvinuté porasty trstia a pálky, ktoré patria medzi veľmi ohrozené biotopy Európy. Na rybníkoch sme zistili 124 druhov, z ktorých 61 tu hniezdilo. Polia pri rybníkoch slúžia už viac rokov ako náhradný hniezdny biotop pre beháre obyčajné (<i>Limosa limosa</i>), ktoré patria medzi kriticky ohrozené mokradné druhy vtákov. Ich počet na celom Slovensku sa odhaduje cca 20-40 hniezdných párov. Z toho podstatnú časť práve tvoria populácia na tejto lokalite. Rybníky im slúžia ako miesto zberu potravy v hniezdnej perióde. Na tejto lokalite boli zistené prvé zahniezdenie veľmi vzácného druhu, hrdzavky potápavej (<i>Netta rufina</i>) na Žitnom ostrove. Majú význam pre migrujúce vtáky.	rybolov, rekreácia, intenzívna poľnohospodárska činnosť, eutrofizácia vody, zarastanie a zameňovanie, prenikanie inváznych druhov rastlín	zosúladiť rybárske obhospodarovanie rybárskych revírov so záujmami ochrany prírody, dôsledné odstraňovanie inváznych druhov rastlín, zosúladiť spôsob obhospodarovania poľnohospodárskej krajiny so záujmami ochrany prírody a prírodných zdrojov, riadená rekreácia, zabezpečiť ochranu a starostlivosť o brehové porasty, zabezpečiť ochranu pobrežných ekosystémov tokov a ich bezprostredného okolia pred nevhodným využívaním
GL39	Petrov	33,89	Trhová Hradská, Dolný Bar, Ohrady	Mokradňové spoločenstvá s charakterom prirodzeného vodného biotopu s čiastočne vyvinutou vegetáciou vodných rastlín. Významná je pre hniezdenie ohrozených druhov vodných vtákov. Zahrnujú tiež kvalitný biotop s bylinnou vegetáciou významný najmä	lokálne absentuje ochrana a starostlivosť o brehové porasty, ochrana pobrežných ekosystémov, intenzívne poľnohospodárska činnosť,	zabezpečiť ochranu a starostlivosť o brehové porasty, doplniť a obnoviť narušené porasty, zabezpečiť ochranu pobrežných

označ. GL	Názov	Výmera (ha)	Katastrálne územie	Charakteristika lokality	Ohrozenie	Manažmentové opatrenia
				pre nižšie skupiny živočíchov, rôzne druhy hmyzu a pod. Vzhľadom na absenciu lúčnych porastov na území celého okresu je zachovanie tejto lokality veľmi naliehavé. Zastúpené sú biotopy mezo - až eutrofné poloprirodzené a umelé vodné nádrže so stojatou vodou s plávajúcou a/alebo ponorenou vegetáciou, makrofytná vegetácia plytkých stojatých vôd (<i>Ranunculion aquatilis</i>), spoločenstvá bylín a šachorín eutrofných mokradí s kolísajúcou vodnou hladinou, ruderalizované porasty v zamokrených depresiách na poliach a na obnažených dnách rybníkov, bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek, bylinné brehové porasty tečúcich vôd, vrbové kroviny stojatých vôd, vrbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek, trstinové spoločenstvá mokradí (<i>Phragmition</i>).	regulovať využitie na rôzne činnosti napr. rybolov, rekreácia a pod.	ekosystémov tokov a ich bezprostredného okolia pred nevhodným využívaním
GL40	CHA Kráľovičovokračiansky park	16,00	Kráľovičove Kračany	Patrí medzi najzachovalejšie biotopy tohto antropogénneho biotopu na Žitnom ostrove. Charakteristicky je najmä veľkou kolóniou havranov (<i>Corvus frugilegus</i>) a kaviek (<i>Corvus monedula</i>), ktoré tu hniezdia už viac rokov. Významný je aj z hľadiska estetiky krajiny. Prírodno-krajinársky historický park. Je tvorený parkovým lesom lužného typu. V parku sa nachádzajú zväčša domáce druhy drevín, je dendrologickým dokladom miestnej dendroflóry. V zadnej časti parku je jazierko s ostrovčekom.	rekreácia, absentuje starostlivosť o zachovanie historickej hodnoty parku	zabezpečenie starostlivosti o dreviny aj park ako celku, zabezpečiť rekonštrukciu historickej zelene, riedená rekreácia
GL41	CHA Rohovský park	12,44	Rohovce	Historického park, ktorý sa rozprestiera okolo pôvodne renesančného kaštieľa. Výsadba je tvorená prevažne domácimi drevinami, najcennejšia je impozantná platanová aleja. Parku slúži ako vychádzkový priestor pre miestne obyvateľstvo. Je tvorený starými porastmi stromov viacerých druhov. Vyskytujú sa v ňom viaceré vzácne introdukované dreviny. Je dôležitou hniezdnou lokalitou pre mnohé dutinové hniezdiče medzi ktorými je veľa chránených a hospodársky významných druhov (z hľadiska boja proti škodcom poľnohospodárskych	rekreácia, absentuje starostlivosť o zachovanie historickej hodnoty parku	zabezpečenie starostlivosti o dreviny aj park ako celku, zabezpečiť rekonštrukciu historickej zelene, riadená rekreácia

označ. GL	Názov	Výmera (ha)	Katastrálne územie	Charakteristika lokality	Ohrozenie	Manažmentové opatrenia
GL42	Jazierka Klúčovec	8,57	Klúčovec	kultúr). Lokalitu predstavuje členité jazierko, nachádzajúce sa po oboch stranách cesty, porastené dobre vyvinutou drevinovou vegetáciou. Hoci sa tu lovia ryby, nie je lokalita veľmi vyrušovaná a preto poskytuje pomerne dobré podmienky pre výskyt a hniezdenie viacerým druhom vzácnějších druhov vtákov i viacerým hlavne mokradovým druhom živočíchov (plazy, obojživelníky, mäkkýše a pod.). Zastúpené sú biotopy mezo - až eutrofné poloprirodzené a umelé vodné nádrže so stojatou vodou s plávajúcou a/alebo ponorenou vegetáciou, spoločenstvá bylín a šachorín eutrofných mokradí s kolísajúcou vodnou hladinou, ruderalizované porasty v zamokrených depresiách na poliach a na obnažených dnách rybníkov, bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek, bylinné brehové porasty tečúcich vôd, vrbové kroviny stojatých vôd, vrbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek, trstinové spoločenstvá mokradí (<i>Phragmites</i>).	rybolov, rekreácia, intenzívna poľnohospodárska činnosť, eutrofizácia vody, zarastanie a zazemňovanie, prenikanie invázných druhov rastlín	zosúladiť rybárske obhospodarovanie rybárskych revírov so záujmami ochrany prírody, dôsledné odstraňovanie invázných druhov rastlín, zosúladiť spôsob obhospodarovania poľnohospodárskej krajiny so záujmami ochrany prírody a prírodných zdrojov, riadená rekreácia, zabezpečiť ochranu a starostlivosť o brehové porasty, zabezpečiť ochranu pobrežných ekosystémov tokov a ich bezprostredného okolia pred nevhodným využívaním
GL43	Mantúš	49,84	Medvedov, Klúčovec	Na lokalite sa nachádzajú dobre vyvinuté trstinové porasty na ktoré sú viazané ohrozené druhy živočíchov. Vzhľadom na to, že trstiny sú ohrozené v medzinárodnom meradle ako biotop a na celej Podunajskej rovine neustále ubúdajú, je táto lokalita dôležitá z hľadiska celkového zachovania živočíšnych populácií v okrese. Spolu s kanálom, ktorý blízko preteká, predstavujú dôležité refúgiuim pre mnohé mokradné druhy rastlín a živočíchov. Okrem toho je dôležitým medzičlánkom v napojení na fungujúce biokoridory. Zastúpené sú biotopy trstinové spoločenstvá mokradí (<i>Phragmites</i>).	zazemňovanie lokality, intenzívna poľnohospodárska činnosť	regulácia porastu trstiny, pri intenzívne využívaných poľnohospodárskych pozemkoch ponechať dostatočne široký pás extenzívne využívanej plochy, schopnej zachytávať nepriaznivé vplyvy z okolitých, hlavne intenzívne využívaných plôch
GL44	Veľkojazerné	28,74	Veľký Meder	Lokalita je reprezentovaná pásom redšieho porastu trstiny a inej bylinnej vegetácie, tiahnucej sa v blízkosti pretekajúceho kanálu. Tento porast nadväzuje na ďalšiu pásovú podmäčanu depresiu s bylinným i drevinovým	zazemňovanie lokality, intenzívna poľnohospodárska činnosť, zarastanie brehov kanála	regulácia porastu trstiny, pri intenzívne využívaných poľnohospodárskych pozemkoch ponechať

označ. GL	Názov	Výmera (ha)	Katastrálne územie	Charakteristika lokality	Ohrozenie	Manažmentové opatrenia
				podrastom, v ktorej bol v minulosti zistený výskyt kriticky ohrozeného druhu, glaciálneho reliktu hraboša severského panónskeho (<i>Microtus oeconomus</i>). Lokalita predstavuje dôležité biocentrum a biokoridor v krajine. Zastúpené sú biotopy makrofytná vegetácia plytkých stojatých vôd (<i>Ranunculion aquatilis</i>), spoločenstvá bylín a šachorín eutrofných mokradí s kolísajúcou vodnou hladinou, ruderalizované porasty v zamokrených depresiách na poliach a na obnažených dnách rybníkov, bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek, bylinné brehové porasty tečúcich vôd, trstinové spoločenstvá mokradí (<i>Phragmition</i>), porasty ruderalizovaných bahnitých brehov, vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy.		dostatočne široký pás extenzívne využívanej plochy, schopnej zachytávať nepriaznivé vplyvy z okolitých, hlavne intenzívne využívaných plôch, starostlivosť o brehovú porasty kosením
GL45	Boheľovské rybníky	74,48	Boheľov, Dolný Štál	Sústava 3 rybníkov vznikla po ťažbe rašeliny v 60-tych rokoch. Rybníky majú význam pre mnohé hniezdiace aj migrujúce druhy vtákov. Spolu s rybníkmi pri Veľkom Blahove a Dolnom Štáli plnia funkciu náhradných mokradných biotopov zaniknutých po rozsiahlych melioráciach celého Žitného ostrova. Na rybníkoch bolo doteraz zistených 93 druhov vtákov. Zastúpené sú biotopy makrofytná vegetácia plytkých stojatých vôd (<i>Ranunculion aquatilis</i>), spoločenstvá bylín a šachorín eutrofných mokradí s kolísajúcou vodnou hladinou, ruderalizované porasty v zamokrených depresiách na poliach a na obnažených dnách rybníkov, bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek, bylinné brehové porasty tečúcich vôd, trstinové spoločenstvá mokradí (<i>Phragmition</i>), porasty ruderalizovaných bahnitých brehov, vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy.	zazemňovanie lokality, intenzívna poľnohospodárska činnosť	regulácia porastu trstiny, pri intenzívne využívaných poľnohospodárskych pozemkoch ponechať dostatočne široký pás extenzívne využívanej plochy, schopnej zachytávať nepriaznivé vplyvy z okolitých, hlavne intenzívne využívaných plôch
GL46	CHA Park v Gabčíkove	65,18	Gabčíkovo	Je plošne najväčšou lokalitou parkového typu na území okresu. Okrem dobre zachovanej drevinnej vegetácie sa v ňom nachádzajú plochy trávnatých porastov. Hniezdia v ňom aj niektoré dravce napr. sokol myšiár (<i>Falco tinnunculus</i>), sokol lastovičiar (<i>Falco subbuteo</i>), ktoré na území okrese nemajú veľa možností na hniezdenie.	rekreácia, absentuje starostlivosť o zachovanie historickej hodnoty parku	zabezpečenie starostlivosti o dreviny aj park ako celku, zabezpečiť rekonštrukciu historickej zelene, riedená rekreácia

označ. GL	Názov	Výmera (ha)	Katastrálne územie	Charakteristika lokality	Ohrozenie	Manažmentové opatrenia
				Dendrologicky sú najcennejšie jedince duba letného (<i>Quercus robur</i>), lipy (<i>Tilia sp.</i>), sofony, platana (<i>Platanus × acerifolia</i>) a buka (<i>Fagus sylvatica</i>). V parku je množstvo vodných plôch.		
GL47	Protipovodňová hrádza Bodíky	31,22	Bodíky	Protipovodňové hrádze sú jedny z mála plôch na Podunajskej rovine, ktoré majú xerothermný charakter. Tu sa vyskytujú viaceré submediteránne druhy, ktoré na území Slovenska majú severnú hranicu rozšírenia, napr. <i>Monacha cartusiana</i> . Z ďalších druhov mäkkýšov tu boli zistené <i>Bradybaena fruticum</i> , <i>Cepaea vindobonensis</i> , <i>Granaria frumentum</i> , <i>Pupilla muscorum</i> , <i>Vallonia costata</i> , <i>V. pulchella</i> , <i>Vertigo pygmaea</i> , <i>Cochlicopa lubricella</i> . Počas záplav sa sem dostávajú aj niektoré vodné druhy, ako napr. <i>Bithynia tentaculata</i> , <i>Lymnaea stagnalis</i> , <i>Lymnaea ovata</i> . Zastúpené sú biotopy bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek a bylinné brehové porasty tečúcich vôd.	nepravidelné kosenie, čo môže viesť k zmene druhového zloženia spoločenstva a následnej zmene ekologických podmienok	kosenie protipovodňovej hrádze
GL48	Šulianske rameno	49,22	Bodíky	Pomaly tečúce rameno Dunaja s bahnitým dnom, kde žije dunajský endemit mäkkýša <i>Viviparus acerosus</i> a tiež Periodicky zaplavované rameno Dunaja s porastom vrb. Jedna z mála lokalít druhu <i>Aplexa hypnorum</i> . Zastúpené sú biotopy mezo - až eutrofné poloprirodzené a umelé vodné nádrže so stojatou vodou s plávajúcou a/alebo ponorenou vegetáciou, makrofytná vegetácia plytkých stojatých vôd (<i>Ranunculion aquatilis</i>), spoločenstvá bylín a šachorín eutrofných mokradí s kolísajúcou vodnou hladinou, ruderalizované porasty v zamokrených depresiách na poliach a na obnažených dnách rybníkov, bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek, bylinné brehové porasty tečúcich vôd, vrbové kroviny stojatých vôd, vrbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek, trstinové spoločenstvá mokradí (<i>Phragmition</i>).	porušila prirodzená dynamika vodného režimu výstavbou VD Gabčíkovo, zmeny hydrologických pomerov, negatívny vplyv lesného hospodárstva, ťažba dreva, pestovanie monokultúr rozširovanie invázných druhov, rozvoj rekreačných aktivít	zosúladiť záujmy lesného hospodárstva so záujmami ochrany prírody a krajiny, dodržiavať predpisy Programu starostlivosti o lesy a obmedzenia daných stupňov ochrany prírody pri obnove lesov, zmena kategórie lesa, zákaz holorubu, prirodzený spôsob obnovy, zosúladiť rekreačné aktivity so záujmami ochrany prírody a krajiny, dôsledné odstraňovanie invázných druhov rastlín, plochy lužných lesov zachovať ako refúgiá mnohých pôvodných rastlinných a živočíšnych

označ. GL	Názov	Výmera (ha)	Katastrálne územie	Charakteristika lokality	Ohrozenie	Manažmentové opatrenia
						druhov a ich spoločenstiev
GL49	Kanál Baka	9,84	Baka	Plochu tvorí odpadový kanál. V náplave bol zistený druh <i>Vallonia declivis</i> , ktorý bol v r. 1950 zistený tiež v náplave pri hlavnom toku Dunaja. Tento druh sa pravdepodobne na naše územie dostáva splavením z Rakúska, no nie je schopný vytvoriť životaschopnú populáciu. Brehy sú tvorené trávinnno-bylinnými spoločenstvami, miestami sa vyskytujú porasty trste. Zastúpené sú biotopy bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek, trstinové spoločenstvá mokradí (<i>Phragmites</i>).	eutrofizácia vody, zarastanie a zazemňovanie, prenikanie invázných druhov rastlín	odstraňovanie invázných druhov rastlín, zabezpečiť ochranu a starostlivosť o brehové porasty
GL50	Fenešský kanál	8,01	Jurová, Lúč na Ostrove	Rýchlo tečúci kanál s bahnitým dnom severne od dediny, kde bol zistený dunajský endemit mäkkýša <i>Viviparus acerosus</i> . Z ďalších vodných druhov tu žijú <i>Valvata piscinalis</i> , <i>Bithynia tentaculata</i> , <i>Gyraulus albus</i> . Sú tu zastúpené brehové spoločenstvá s charakterom mokrade. Z biotopov sa tu nachádzajú nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu <i>ranunculion fluitantis</i> a <i>callitriche-batrachion</i> , spoločenstvá bylín a šachorín eutrofných mokradí s kolísajúcou vodnou hladinou, bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek, bylinné brehové porasty tečúcich vôd vrbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek. Vyskytujú sa tu tiež ochranné a hospodárske lesy.	eutrofizácia vody, zarastanie a zazemňovanie, prenikanie invázných druhov rastlín	odstraňovanie invázných druhov rastlín, zabezpečiť ochranu a starostlivosť o brehové porasty
GL51	Čilistov	32,35	Šamorín	Xerothermný svah protipovodňovej hrádze s porastom fúzatky plstnatej (<i>Bothriochloa ischaemum</i>), ihlice trnitej (<i>Ononis spinosa</i>) a i. Je to jediná lokalita reliktného druhu mäkkýša <i>Helicopsis striata</i> v medzihrádznom priestore. Je tu jedno z najjužnejších nálezísk západokarpatského druhu <i>Trichia lubomirskii</i> na Slovensku. Zastúpené sú biotopy bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek a bylinné brehové porasty tečúcich vôd.	nepravidelné kosenie, čo môže viesť k zmene druhového zloženia spoločenstva a následnej zmene ekologických podmienok	kosenie hrádze
GL52	Staré koryto rieky Dunaj	444,90	Šamorín, Dobrohošť	V hlavnom toku Dunaja žijú typické dunajské druhy mäkkýšov <i>Valvata naticina</i> , <i>Fagotia acicularis</i> ,	porušila prirodzená dynamika vodného režimu výstavbou	zosúladiť záujmy lesného hospodárstva so záujmami

označ. GL	Názov	Výmera (ha)	Katastrálne územie	Charakteristika lokality	Ohrozenie	Manažmentové opatrenia
			Kyselica, Vojka nad Dunajom, Bodíky, Baka, Gabčíkovo, Sap, Medved'ov, Kľúčovec	<i>Theodoxus danubialis</i> , <i>Lithoglyphus naticoides</i> , <i>Pisidium rivicola</i> , <i>Dreissena polymorpha</i> , <i>Unio crassus</i> , <i>U. tumidus</i> , <i>U. pictorum</i> , <i>Anodonta anatina</i> , <i>A. cygnea</i> a i. Z biotopov sú tu zastúpené nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu <i>Ranunculion fluitantis</i> a <i>Callitriche-Batrachion</i> , makrofytná vegetácia plytkých stojatých vôd (<i>Ranunculion aquatilis</i>), spoločenstvá bylín a šachorín eutrofných mokradí s kolísajúcou vodnou hladinou, rieky s bahnitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov <i>Chenopodion rubri</i> p.p. a <i>Bidention</i> p.p., bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek, vrbovo-topolové nížinné lužné lesy	VD Gabčíkovo, zmeny hydrologických pomerov, negatívny vplyv lesného hospodárstva, ťažba dreva, pestovanie monokultúr, rozširovanie invázných druhov, rozvoj rekreačných aktivít	ochrana prírody a krajiny, dodržiavať predpisy Programu starostlivosti o lesy a obmedzenia daných stupňov ochrany prírody pri obnove lesov, zmena kategórie lesa, zákaz holorubu, prirodzený spôsob obnovy, zosúladiť rekreačné aktivity so záujmami ochrany prírody a krajiny, dôsledné odstraňovanie invázných druhov rastlín, plochy lužných lesov zachovať ako refúgiá mnohých pôvodných rastlinných a živočíšnych druhov a ich spoločenstiev
GL53	Severný Bodický kanál	24,13	Bodíky, Baka	Umelé vybudovaný apriamený kanál pozdĺž Dunajského kanála, patriaci k územiám európskeho významu. Zastúpený je biotop nížinné a podhorské kosné lúky. Vyskytujú sa tu druhy, ktoré sú predmetom jeho ochrany napr. boleň dravý (<i>Aspius aspius</i>), čík európsky (<i>Misgurnus fossilis</i>), Pľž podunajský (<i>Cobitis taenia</i>), podkovár malý (<i>Rhinolophus hipposideros</i>), zeler plazivý (<i>Apium repens</i>) a i.	rozširovanie invázných druhov rastlín, rozširovanie nepôvodných druhov rastlín, rozširovanie nepôvodných druhov živočíchov, zarastanie brehov kanála	obnova zdroja potravy (zarybňovanie), kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne na nelesných pozemkoch, odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny na nelesných pozemkoch, odstraňovanie invázných druhov rastlín
GL54	Kamenná cesta	3,20	Čiližská Radvaň	Porasty vrby hlavovej v zazemnenej depresii bývalého ramena v intenzívne poľnohospodársky využívannej krajine s funkciou refúgia. Význam lokality spočíva v tom, že v súčasnosti sa takéto lokality na Žitnom ostrove vyskytujú sporadicky. Ich silná likvidácia v minulosti postihla aj všetky skupiny živočíchov, ktoré sú ekologicky viazané špeciálne na túto drevinu. Jedná sa	zarastanie lokality, zmena hydrologických pomerov	pravidelné kosenie, obnova porastu

označ. GL	Názov	Výmera (ha)	Katastrálne územie	Charakteristika lokality	Ohrozenie	Manažmentové opatrenia
				o fragment mäkkého lužného lesa. Zastúpené sú biotopy vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy, mezofilné pasienky a spásané lúky.		
GL55	Okrúhla plytčina - Pod Sihoťou	232,79	Okoč, Veľký Meder, Dolný Štál	Systém mokradí s plošnými porastmi trste, nelesnou drevinovou vegetáciou a ochrannými a hospodárskymi lesmi s prevahou drevín topoľ šľachtený (<i>Populus x euroamericana</i>), topoľ čierny (<i>Populus nigra</i>), topoľ biely (<i>Populus alba</i>). Zastúpené sú biotopy makrofytná vegetácia plytkých stojatých vôd (<i>Ranunculion aquatilis</i>), spoločenstvá bylín a šachorín eutrofných mokradí s kolísajúcou vodnou hladinou, ruderalizované porasty v zamokrených depresiách na poliach a na obnažených dnách rybníkov, bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek, trstinové spoločenstvá mokradí (<i>Phragmition</i>), porasty ruderalizovaných bahnitých brehov, vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy.	zazemňovanie lokality, intenzívna poľnohospodárska činnosť, zarastanie brehov	regulácia porastu trstiny, pri intenzívne využívaných poľnohospodárskych pozemkoch ponechať dostatočne široký pás extenzívne využívannej plochy, schopnej zachytávať nepriaznivé vplyvy z okolitých, hlavne intenzívne využívaných plôch, starostlivosť o brehové porasty kosením
GL56	Trstie - Veľká lúka	27,62	Lúč na Ostrove, Kostolné Kračany, Holice	Líniový lesný porast prevažne v zazemnených meandroch, pásové porasty nelesnej drevinovej vegetácie pozdĺž kanála. Zastúpené sú biotopy spoločenstvá bylín a šachorín eutrofných mokradí s kolísajúcou vodnou hladinou, ruderalizované porasty v zamokrených depresiách na poliach a na obnažených dnách rybníkov, bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek, trstinové spoločenstvá mokradí (<i>Phragmition</i>), porasty ruderalizovaných bahnitých brehov, vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy.	zazemňovanie lokality, intenzívna poľnohospodárska činnosť, zarastanie brehov	regulácia porastu trstiny, pri intenzívne využívaných poľnohospodárskych pozemkoch ponechať dostatočne široký pás extenzívne využívannej plochy, starostlivosť o brehové porasty kosením
GL57	Ceceg	49,72	Veľké Blahovo, Vydrany, Dunajská Streda, Malé Dvorníky, Dunajský Klátov, Veľké Dvorníky	Systém kanálov a sezónne zamokrených kanálov s líniovou drevinovou a krovinovou vegetáciou po oboch brehoch Klátovského a Starého klátovského ramena. Zastúpené sú biotopy nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu <i>Ranunculion fluitantis</i> a <i>Callitriche-Batrachion</i> , mezo - až eutrofné poloprirodzené a umelé vodné nádrže so stojatou vodou s plávajúcou a/alebo ponorenou vegetáciou, makrofytná vegetácia plytkých stojatých vôd (<i>Ranunculion aquatilis</i>), spoločenstvá bylín	rozširovanie invázných druhov rastlín, rozširovanie nepôvodných druhov rastlín, rozširovanie nepôvodných druhov živočíchov, zarastanie brehov kanála, intenzívna poľnohospodárska činnosť	regulácia porastu trstiny, pri intenzívne využívaných poľnohospodárskych pozemkoch ponechať dostatočne široký pás extenzívne využívannej plochy, schopnej zachytávať nepriaznivé vplyvy z okolitých, hlavne intenzívne

označ. GL	Názov	Výmera (ha)	Katastrálne územie	Charakteristika lokality	Ohrozenie	Manažmentové opatrenia
				a šachorín eutrofných mokradí s kolísajúcou vodnou hladinou, bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek, bylinné brehové porasty tečúcich vôd trnkové a lieskové kroviny, vrbové kroviny stojatých vôd, vrbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek.		využívaných plôch, odstraňovanie inváznych druhov rastlín, plochy lužných lesov zachovať ako refúgiá mnohých pôvodných rastlinných a živočíšnych druhov a ich spoločenstiev
GL58	PR Jurovský les	2,05	Jurová	Je vzácnym zvyškom lužného lesa uprostred intenzívne poľnohospodársky využívanéj krajiny. Žijú tu populácie pôvodných druhov rastlín. Zastúpené sú biotopy vrbovotopoloové nížinné lužné lesy spoločenstvá bylín a šachorín eutrofných mokradí s kolísajúcou vodnou hladinou, trstinové spoločenstvá mokradí (<i>Phragmites</i>)	zarastanie a zazemňovanie, intenzívna poľnohospodárska činnosť, rozširovanie inváznych druhov rastlín, rozširovanie nepôvodných druhov rastlín, rozširovanie nepôvodných druhov živočíchov	regulácia porastu trstiny, zosúladiť spôsob obhospodarovania poľnohospodárskej krajiny so záujmami ochrany prírody a prírodných zdrojov, zabezpečiť pravidelný vhodný manažment pôvodného lužného lesa

Ekologicky významné segmenty krajiny (EVSK)

Prehľad identifikovaných ekologicky významných segmentov krajiny s ich názvom, výmerov, príslušnosťou ku katastrálnemu územiu a stručnou charakteristikou, ktoré boli identifikované v okrese Dunajská Streda uvádza Tabuľka č. 6. 4.

Tabuľka č. 6. 4: Ekologicky významné segmenty krajiny (EVSK) v okrese Dunajská Streda

Označ. EVKS	Názov	Charakteristika	Výmera (ha)	Katastrálne územie
EVKS1	Lesný porast v obci Báč	hospodársky les s charakterom mäkkého lužného lesa	5,07	Báč
EVKS2	Hornolúcky a Akovský kanál	zvyšky mokradí pozdĺž kanálov s brehovou vegetáciou, nelesnou drevinou vegetáciou a porastmi trsti	7,05	Baka, Gabčíkovo
EVKS3	Kamenné	bývalá pieskovňa/štrkovisko s brehovou vegetáciou, nelesnou drevinovou vegetáciou v intenzívne poľnohospodársky využívannej krajine	2,73	Baloň
EVKS4	Porkát	mokrade s prevahou porastu trsti v intenzívne poľnohospodársky využívannej krajine a s nelesnou drevinovou vegetáciou, možné refúgium	37,57	Baloň
EVKS5	Bellovské štrkoviská	zvyšok spoločenstva drevín lužného charakteru s jaseňom štíhlým (<i>Fraxinus excelsior</i>), brestom hrabolistým (<i>Ulmus minor</i>) v juhozápadnej časti katastrálneho územia	5,47	Bellova Ves
EVKS6	Pri lesíku	50 ročný porast drevín s jaseňom štíhlým (<i>Fraxinus excelsior</i>), jaseňom úzkolistým (<i>Fraxinus angustifolia</i>) a topoľom bielym (<i>Populus alba</i>) cca 250 m severne od intravilánu obce	1,89	Blahová
EVKS7	Novoveský areál bývalého štátneho majetku	zaniknutý areál v štádiu sukcesie, možné refúgium v intenzívne využívannej poľnohospodárskej krajine	5,24	Blatná na Ostrove
EVKS8	Dlhé polia - Rohovské	lesné fragmenty s charakterom lužných lesov s mladými porastmi topoľa šľachteného (<i>Populus x euroamericana</i>), topoľa bieleho (<i>Populus alba</i>), topoľa čierneho (<i>Populus nigra</i>) a jaseňa štíhleho (<i>Fraxinus excelsior</i>)	15,32	Blatná na Ostrove
EVKS9	Blatnianska pieskovňa	vodná plocha v intenzívne využívannej poľnohospodárskej krajine v lokalite Piesky	3,12	Blatná na Ostrove
EVKS10	Prudké rameno	lesný porast hospodárskeho lesa v zazemnenom meandri s topoľom šľachteným (<i>Populus x euroamericana</i>)	8,70	Blatná na Ostrove
EVKS11	Boheľovský les	fragment lesa napojený na RBk Boheľovský kanál v kategórii hospodárskych lesov s jaseňom štíhlým (<i>Fraxinus excelsior</i>), dubom letným (<i>Quercus robur</i>), vrbou bielou (<i>Salix alba</i>)	7,48	Boheľov

Označ. EVKS	Názov	Charakteristika	Výmera (ha)	Katastrálne územie
EVKS12	Pri tomášovskej ceste	mezofilná lúka s drevinami	3,29	Čakany
EVKS13	Čakanské konopiská	mokrad' s trvalým trávnyim porastom v západnej časti obce	5,04	Čakany
EVKS14	Pri Čorgeho puste	nesúvislá líniová nelesná drevinová vegetácia pozdĺž poľnej cesty v Čenkovciach a v časti Vojtechovce (Nový Život) v dĺžke 3700 m	7,33	Čenkovce, Nový Život
EVKS15	Lesný chrbát	líniová lesná vegetácia v kategórii hospodárskych lesov s topoľom šľachteným (<i>Populus x euroamericana</i>)	2,96	Čiližská Radvaň
EVKS16	Červený kanál	kanál s vyvinutou trávinnou-bylinnou brehovou vegetáciou a nelesnou drevinou vegetáciou spájajúci genofondovo významnú lokalitu Mokrad' a Kanál Vrbina- Holiare	7,29	Čiližská Radvaň
EVKS17	Kanál Vrbina - Holiare	kanál spájajúci RBk Čiližský potok a Kanál Vrbina - Medveďov s trávinnou-bylinnou brehovou vegetáciou	10,37	Čiližská Radvaň
EVKS18	Hanský kanál	spája RBk Chotársky kanál a RBk Čiližský potok cez Kanál Vrbina - Holiare, je napojený na genofondovo významnú lokalitu Mokrad'	14,91	Čiližská Radvaň
EVKS19	Vodné plochy Čiližská Radvaň	bývalé pieskovne/štrkoviská vyvinutou trávinnou-bylinnou brehovou vegetáciou a nelesnou drevinou vegetáciou	10,59	Čiližská Radvaň
EVKS20	Vrbina - Dolné dlžiny	mokradňové zvyšky s porastom trsti a nelesnej drevinovej vegetácie	8,27	Čiližská Radvaň
EVKS21	Kanále Milinovice - Vrbina a Vrbina - Medveďov	kanál spájajúci NRbC Čičovský luh a RBk Chotársky kanál s trávinnou-bylinnou brehovou vegetáciou a nelesnou drevinou vegetáciou a porastmi trsti v oblasti napojenej Kanálom Kece a Člnkového kanálu	56,46	Čiližská Radvaň, Baloň, Medveďov, Kľúčovec
EVKS22	Dlhé diely	fragment lesnej vegetácie v kategórii hospodárskych lesov s topoľom šľachteným (<i>Populus x euroamericana</i>) napojený na RBk Kanál Gabčíkovo - Topoľníky	20,98	Dolný Bar
EVKS23	Gárdonské	fragменты lesnej vegetácie v kategórii hospodárskych lesov s topoľom šľachteným (<i>Populus x euroamericana</i>) a topoľom bielym (<i>P. alba</i>)	12,21	Dolný Štál
EVKS24	Kandáre	fragment lesnej vegetácie v kategórii hospodárskych lesov s topoľom „Robusta“	5,83	Dolný Štál
EVKS25	Nokrad' Mikušov laz	mokradné spoločenstvá s trstou a s nelesnou drevinovou vegetáciou v procese zazemňenia	2,32	Dolný Štál
EVKS26	Ondrejov ostrov	fragment lesnej vegetácie (vetrolamu) v kategórii ochranných lesov s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy Odt s topoľom šľachteným (<i>Populus x</i>	5,30	Dolný Štál

Označ. EVKS	Názov	Charakteristika	Výmera (ha)	Katastrálne územie
		<i>euroamericana</i>)		
EVKS27	Mokrade okolia Krátkeho kanála a Kanála Čeček	líniové fragmenty mokradí s lesnou vegetáciou vegetácie v kategórii hospodárskych lesov a nelesnou drevinovou vegetáciou s porastmi trsti	64,40	Dolný Štál, Okoč
EVKS28	Dolný Ádor	lesný fragment v kategórii hospodárskych lesov s topoľom šľachteným (<i>Populus x euroamericana</i>), trvalými trávnymi porastmi a nelesnou drevinovou vegetáciou	10,11	Dunajská Streda
EVKS29	Burčiak	zvyšky lesa v kategórii hospodárskych lesov s jaseňom štíhlým a úzkolistým (<i>Fraxinus excelsior</i> a <i>F. angustifolia</i>), topoľom čiernym (<i>Populus nigra</i>) a javorom horským (<i>Acer pseudoplatanus</i>) a nelesnou drevinovou vegetáciou v severovýchodnej časti mesta D. Streda	26,77	Dunajská Streda
EVKS30	Gurdov	mokradné zvyšky s nelesnou drevinovou vegetáciou v blízkosti NRBk Malý dunaj – Klátovské rameno s porastom trsti	4,93	Dunajská Streda
EVKS31	Lidérsky kanál	prevažne zazemnený kanál s vyvinutou mokradnou vegetáciou a nelesnou drevinovou vegetáciou pozdĺž hranice katastrálnych území	10,97	Dunajská Streda
EVKS32	Tuňog - Kisa	vodná plocha bývalej ťažobnej jamy s vyvinutou brehovou bylinnou a nelesnou drevinovou vegetáciou v okolí v intenzívne využívannej poľnohospodárskej krajine	7,78	Gabčíkovo
EVKS33	Báčsky kanál	umelý vodný kanál s vyvinutou brehovou bylinnou a drevinovou vegetáciou	1,59	Gabčíkovo
EVKS34	Žrebčinec	fragment lesa v kategórii hospodárskych lesov s prevahou topoľa šľachteného (<i>Populus x euroamericana</i>) v meandri Čiližského potoka	11,29	Gabčíkovo
EVKS35	Zhorený les	Les s charakterom tvrdého luhu v kategórii hospodárskych lesov s výskytom topoľov (<i>Populus sp.</i>)	33,44	Gabčíkovo
EVKS36	Mokrade kanálov Vranie - Kotlíba a Blatné	zvyšky mokradí s nelesnou drevinovou vegetáciou a kompaktným porastom dominantnej trsti (<i>Phragmites australis</i>) a brehové spoločenstvá kanálov prepájajúce NRBk Dunaj a RBk Gabčíkovo - Nárád	66,12	Gabčíkovo
EVKS37	Pri hrádzi	zvyšky lesnej vegetácie v kategórii hospodárskych lesov s dominantným zastúpením topoľa šľachteného (<i>Populus x euroamericana</i>)	62,68	Gabčíkovo

Označ. EVKS	Názov	Charakteristika	Výmera (ha)	Katastrálne územie
		a nelesnej drevinovej vegetácie s mokraďami a porastmi trsti (<i>Phragmites australis</i>) v kontakte s NRBk Dunaj		
EVKS38	Veľká Krútnava	Lesné spoločenstvo v kategórii hospodárskych lesov v kontakte s Čiližským potokom a Gabčíkovským parkom s topoľom šľachteným a t. bielym. (<i>Populus x euroamericana</i> , <i>P. alba</i>), jaseňom štíhlym a j. úzkolistým (<i>Fraxinus excelsior</i> a <i>F. angustifolia</i>), dubom letným (<i>Quercus robur</i>) a brestom väzovým (<i>Ulmus laevis</i>)	13,85	Gabčíkovo
EVKS39	Cegejský kanál a líniové mokrade v okolí	fragmenty mokradí pozdĺž sezónne zamokrených kanálov s porastmi trsti (<i>Phragmites australis</i>) a nelesnou drevinovou vegetáciou. Fragmenty sú napojené na RBk Kanál Gabčíkovo - Nárad a RBk Čiližský potok	13,89	Gabčíkovo
EVKS40	Teplé blatá - Kotliba	fragmenty plošnej a líniovkej lesnej a nelesnej drevinovej vegetácie s porastom trsti (<i>Phragmites australis</i>) napojené na RBk Čiližský potok a Kotlibský kanál	20,40	Gabčíkovo
EVKS41	Marcelové	zvyšok lesnej vegetácie v zazemnenom meandri v kategórii hospodárskych lesov s agátom bielym (<i>Robinia pseudocacia</i>), jaseňom štíhlym (<i>Fraxinus excelsior</i>) a topoľom čiernym (<i>Populus nigra</i>)	4,97	Holice
EVKS42	Tabovka	lesný zvyšok v kategórii hospodárskych lesov s monokultúrou topoľa šľachteného (<i>Populus x euroamericana</i>) v zazemnenom meandri s možnou funkciou refúgia v intenzívne využívanej poľnohospodárskej krajine	2,23	Holice
EVKS43	Čechová	lesný zvyšok v zastavanom území obce v kategórii hospodárskych lesov s topoľom šľachteným (<i>Populus x euroamericana</i>) a agátom bielym (<i>Robinia pseudoacacia</i>)	3,89	Holice
EVKS44	Majstrovské - Bujačia lúka	fragmenty lesa v kategórii hospodárskych lesov s topoľom šľachteným (<i>Populus x euroamericana</i>) s funkciou možných refúgií v intenzívne využívanej poľnohospodárskej krajine	10,19	Holice
EVKS45	Pod Motorákom	zvyšok lesa v časti Stará Gala v zazemnenom meandri v kategórii hospodárskych lesov s prevahou topoľa šľachteného (<i>Populus x euroamericana</i>) a tiež s agátom bielym (<i>Robinia pseudoacacia</i>), pajaseňom žliazkatým (<i>Ailanthus</i>)	14,73	Holice

Označ. EVKS	Názov	Charakteristika	Výmera (ha)	Katastrálne územie
		<i>altissima</i>), jaseňom štíhlom (<i>Fraxinus excelsior</i>) a nelesnou drevinovou vegetáciou.		
EVKS46	Pri medovom pahorku	fragmenty lesa v kategórii hospodárskych lesov s topoľom šľachným (<i>Populus x euroamericana</i>) s možnou funkciou refúgia v intenzívne využívanej poľnohospodárskej krajine	4,01	Holice
EVKS47	Úzke jazero	fragment lesa v kat v kategórii hospodárskych lesov s topoľom šľachným (<i>Populus x euroamericana</i>) v intenzívne využívanej poľnohospodárskej krajine v kontakte s RBk Kanál Vojka - Kračany	7,03	Holice
EVKS48	Veľká Budafa - Bránisko	zvyšky lesa v zazemnenom meandri s vrbou bielou (<i>Salix alba</i>), jaseňom štíhlom (<i>Fraxinus excelsior</i>) a topoľom bielym (<i>Populus alba</i>) s nelesnou drevinovou vegetáciou lužného charakteru	18,81	Holice
EVKS49	Jatovský kanál	kanál s vyvinutou bylinnou brehovou a nelesnou drevinovou vegetáciou s charakterom lokálneho biokoridoru	14,42	Holice, Lúč na Ostrove
EVKS50	Lesný porast v časti Benkova Potôň	lesný porast s charakterom lužného lesa s jaseňom štíhlom a j. úzkolistým (<i>Fraxinus excelsior</i> a <i>F. angustifolia</i>), topoľom čiernym (<i>Populus nigra</i>) uprostred veľkoblukovej ornej pôdy s charakterom interakčného prvku a refúgia	4,68	Horná Potôň
EVKS51	Líniová drevinová vegetácia Horná Potôň	Líniová drevinová vegetácia v kategórii ochranných lesov s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy v dĺžke 1500 m pozdĺž severnej hranice katastrálneho územia obce s okr. GA	3,15	Horná Potôň
EVKS52	Kameniská	areál ťažby štrku s trálami trávnyimi porastmi a nelesnou drevinovou vegetáciou ako možné potenciálne refúgium v intenzívne využívanej poľnohospodárskej krajine	19,86	Horná Potôň, Michal na Ostrove
EVKS53	Pýrie	líniový fragment lesnej vegetácie v kategórii hospodárskych lesov s topoľom šľachným (<i>Populus x euroamericana</i>), agátom bielym (<i>Robinia pseudoacacia</i>), jaseňom štíhlom a j. úzkolistým (<i>Fraxinus excelsior</i> a <i>F. angustifolia</i>), vrbou bielou (<i>Salix alba</i>) a pajaseňom žliazkatým (<i>Ailanthus altissima</i>)	5,84	Horné Mýto, Ohrady
EVKS54	Líniová nelesná drevinová vegetácia v katastrálnom území obce Horný Bar	Líniová nelesná drevinová vegetácia v intenzívne využívanej poľnohospodárskej krajine pozdĺž poľných ciest plniaca funkciu refúgií	7,19	Horný Bar

Označ. EVKS	Názov	Charakteristika	Výmera (ha)	Katastrálne územie
		druhov živočíchov poľnohospodárskej krajiny		
EVKS55	Prídely	lesné zvyšky v kategórii hospodárskych lesov s dominanciou topoľa šľachného a t. bieleho (<i>Populus x euroamericana</i> , <i>P. alba</i>)	9,41	Horný Bar
EVKS56	Mokrad' Čerešňová	mokrad' s nelesnou drevinovou vegetáciou a bylinným spoločenstvom s mokradným charakterom čiastočne vysychajúca v letných mesiacoch je možným fefúgiom druhov nížinnej poľnohospodárskej krajiny v podmienkach silnejúcej urbanizácie v jej okolí	2,73	Hviezdoslavov
EVKS57	Lesné polia	Hospodársky les v časti Búčteľek s 30 ročným porastom jaseňa štíhleho (<i>Fraxinus excelsior</i>) a brešta hrabolistého (<i>Ulmus minor</i>)	3,88	Janíky
EVKS58	Spoločný pasienok - Mŕtvy ostrov	zvyšky lužných lesov v časti Dolné Janíky v kategóriách hospodárskych a ochranných lesov s prevažnou funkciou ochrany pôdy v súčasnosti s prvahou agátu bieleho (<i>Robinia pseudoacacia</i>)	9,42	Janíky
EVKS59	Horiace jazero	fragment lesnej vegetácie v kategórii hospodárskych lesov s jaseňom štíhlým (<i>Fraxinus excelsior</i>), javorom horským (<i>Acer pseudoplatanus</i>), dubom letným (<i>Quercus robur</i>), orechom čiernym (<i>Juglans nigra</i>) a vrbou bielou (<i>Salix alba</i>) a mokrade s nelesnou drevinovou vegetáciou	16,27	Jurová
EVKS60	Lesy Jurová	fragment lesnej vegetácie v kategórii hospodárskych lesov s jaseňom štíhlým (<i>Fraxinus excelsior</i>), javorom horským (<i>Acer pseudoplatanus</i>), topoľom šľachteným (<i>Populus x euroamericana</i>), vrbou bielou (<i>Salix alba</i>), dubom letným (<i>Quercus robur</i>), s charakterom tvrdého lužného lesa	39,89	Jurová
EVKS61	Strihanisko	lesný zvyšok s charakterom mokrade s vyvinutou nelesnou drevinovou vegetáciou s charakterom mäkkého luhu	2,87	Jurová
EVKS62	Mokrad' Dobytčie	zvyšok postupne zazemňovaného meandra s dominantným porastom trsti (<i>Phragmites australis</i>) a nelesnou drevinovou vegetáciou	2,87	Jurová
EVKS63	Veľká hranica	zvyšok lesa v kategórii hospodárskych lesov s dominantným zastúpením jaseňa štíhleho (<i>Fraxinus excelsior</i>)	7,08	Jurová, Vrakúň
EVKS64	Mokradné zvyšky Klúčovec	zvyšky mokradí s porastom trsti (<i>Phragmites australis</i>) a nelesnou	34,32	Klúčovec

Označ. EVKS	Názov	Charakteristika	Výmera (ha)	Katastrálne územie
		drevinovou vegetáciou v okolí obce Kľúčovec		
EVKS65	Čakan	fragment lesa v kontakte s NRBC Čičovský luh v kategórii hospodárskych lesov s topoľom šľachteným (<i>Populus x euroamericana</i>), a hlavovými vrúbami bielou (<i>Salix sp.</i>),	12,51	Kľúčovec
EVKS66	Lesné Kračany	fragment hospodárskeho lesa so 70 ročným porastom s charakterom tvrdého lužného lesa s jaseňom štíhlým a j. úzkolistým (<i>Fraxinus excelsior</i> , <i>F. angustifolia</i>), , dubom letným (<i>Quercus robur</i>) a topoľom čiernym (<i>Populus nigra</i>)	15,01	Kostoľné Kračany
EVKS67	Kračiansky kanál	Líniová lesná vegetácia v kategórii hospodárskych lesov s topoľom šľachteným (<i>Populus x euroamericana</i>) s nelesnou drevinovou vegetáciou a s brehovými porastmi Kračianskeho kanála s napojením na RBK Vojka Kračany. Súčasťou je územie európskeho významu a CHA Konopiská, ktoré sú zároveň genofondovou lokalitou GL23 Konopiská. O Kračianskom kanále sa dá potenciálne uvažovať ako o rozšírení GL23.	17,27	Kostoľné Kračany
EVKS68	Kynceľove kračany	fragment lesnej vegetácie v kategórii hospodárskych lesov s topoľom šľachteným (<i>Populus x euroamericana</i>), agátom bielym (<i>Robinia pseudoacacia</i>), jaseňom štíhlým (<i>Fraxinus excelsior</i>) a javorom horským (<i>Acer pseudoplatanus</i>)	8,14	Kostoľné Kračany
EVKS69	V Gerči	zvyšok mokrade v okolí Gerského kanála s nelesnou drevinovou vegetáciou a porastom trsti (<i>Phragmites australis</i>)	16,12	Kostoľné Kračany
EVKS70	Podzáhrady Kostoľné Kračany	fragment lesnej vegetácie v kontakte s RBK Vojka - Kračany v vegetácia v kategórii hospodárskych lesov s orechom čiernym (<i>Juglans nigra</i>), agátom bielym (<i>Robinia pseudoacacia</i>) a pajaseňom žliazkatým (<i>Ailanthus altissima</i>)	5,02	Kostoľné Kračany
EVKS71	Dobor	lesné fragmenty s charakterom lužných spoločenstiev v kontakte RBK Vojka Kračany s), jaseňom štíhlým (<i>Fraxinus excelsior</i>), s topoľom šľachteným (<i>Populus x euroamericana</i>) a jelšou lepkavou (<i>Alnus glutinosa</i>)	47,27	Kostoľné Kračany
EVKS72	Belovo	fragment lesa v kategórii	9,92	Kráľovičove Kračany

Označ. EVKS	Názov	Charakteristika	Výmera (ha)	Katastrálne územie
		hospodárskych lesov s topoľom šľachteným (<i>Populus x euroamericana</i>) v zazemnenom meandri bývalého vodného toku a nelesnou drevinovou vegetáciou		
EVKS73	Dobyťčie	44 ročný lesný porast v kategórii hospodárskych lesov s topoľom šľachteným (<i>Populus x euroamericana</i>) v časti Etreho Kračany	4,38	Kráľovičove Kračany
EVKS74	Veterné	fragment vetrolamu v kategórii ochranných lesov s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy s topoľom šľachteným (<i>Populus x euroamericana</i>) a nelesnou drevinovou vegetáciou	6,58	Kútniky
EVKS75	Vetrolam Kútniky	fragment vetrolamu v kategórii ochranných lesov s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy s topoľom šľachteným (<i>Populus x euroamericana</i>)	1,81	Kútniky
EVKS76	Lesný porast Kvetoslavov	lesný porast Kvetoslavov v zastavanej časti obce Kvetoslavov, v kategórii hospodárskych lesov s topoľom čiernym a t. bielym (<i>Populus nigra</i> , <i>P. alba</i>) a agátom bielym (<i>Robinia pseudoacacia</i>)	1,66	Kvetoslavov
EVKS77	Les Malý Lég	Lesný porast s dubom letným a d. červeným (<i>Quercus robur</i> , <i>Q. rubra</i>) s mokradou na rozhraní katastrálnych území Malý Lég a Sása	5,61	Lehnice
EVKS78	Severná časť parku v Lehniciach	porasty domácich a introdukovaných drevín s výraznou estetickou, kultúrnou, historickou a ekologickou hodnotou	18,83	Lehnice
EVKS79	Lesík Masníkovo	menší lesný porast v kategórii hospodárskych lesov na okraji zastavaného územia Masníkovo s jaseňom štíhlým (<i>Fraxinus excelsior</i>), javorom horským (<i>Acer pseudoplatanus</i>), dubom letným (<i>Quercus robur</i>) a orechom čiernym (<i>Juglans nigra</i>)	1,91	Lehnice
EVKS80	Veľký vrch	50 ročný lesný porast s charakterom tvrdého lužného lesa v časti Veľký Lég	6,53	Lehnice
EVKS81	Chladná studňa	65 ročný líniový lesný porast na hranici katastrálnych území Lehnice a Horná Potôň v kategórii ochranných lesov s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy s jaseňom štíhlým (<i>Fraxinus excelsior</i>) a dubom letným (<i>Quercus robur</i>)	2,27	Lehnice
EVKS82	Systém lesnej a nelesnej líniovej drevinovej	Systém lesnej a nelesnej drevinovej vegetácie v rámci Chráneného	39,93	Lehnice, Zlaté Klasy, Oľdza, Hubice,

Označ. EVKS	Názov	Charakteristika	Výmera (ha)	Katastrálne územie
	vegetácie v CHVU Lehnice a okolí	vtáčieho územia Lehnice a jeho blízkom okolí ktoré tvorí predovšetkým líniová sprievodná vegetácia poľných ciest s funkciou lokálnych biokoridorov a hniezdných príležitostí viacerých druhov vtákov.		Štvrtok na Ostrove, Čakany
EVKS83	Veľká Lúč	lesný porast v kategórii hospodárskych lesov s topoľom šľachteným (<i>Populus x euroamericana</i>) a agátom bielym (<i>Robinia pseudoacacia</i>)	5,01	Lúč na Ostrove
EVKS84	Okrúhle	zvyšok lesa v kategórii hospodárskych lesov s jaseňom štíhlým (<i>Fraxinus excelsior</i>), s topoľom šľachteným a t. bielym (<i>Populus x euroamericana</i> , <i>P. alba</i>), vrbou bielou (<i>Salix alba</i>), s nelesnou drevinovou vegetáciou v intenzívne využívanej poľnohospodárskej krajiny ako potenciálny interakčný prvok RBk Vojka- Kračany	25,47	Lúč na Ostrove
EVKS85	Jatovský majer - Blatné	zvyšky hospodárskych lesov s javorom horským (<i>Acer pseudoplatanus</i>), topoľom bielym a t. čiernym (<i>Populus alba</i> a <i>P. nigra</i>), agátom bielym (<i>Robinia pseudoacacia</i>)	9,44	Lúč na Ostrove
EVKS86	Hojné zbytky - Výhon	zvyšky lesných spoločenstiev v kategórii hospodárskych lesov s topoľom šľachteným a t. bielym (<i>Populus x euroamericana</i> , <i>P. alba</i>) a mokradných spoločenstiev v zazemnených meandroch na hranici katastrálnych území	9,07	Lúč na Ostrove, Holice
EVKS87	Nelesná drevinová vegetácia Macov	Nelesná drevinová vegetácia v zastavanej časti obce Macov	2,15	Macov
EVKS88	Kozie	fragment lesnej vegetácie v kategórii hospodárskych lesov a NDV s charakterom mokrade napojenej na RBk Boheľovský kanál	29,62	Mad
EVKS89	Lyonský kanál	kanál s brehovou vegetáciou a nelesnou drevinovou vegetáciou prepájajúci kanál Nárad - Vrbina a RBk Čilížsky potok	7,95	Medveďov, Klúčovec
EVKS90	Medveďov - Vrbina, Mŕtvy Dunaj	systém zvyškov mokradi v okolí kanálu Medveďov - Vrbina s nelesnou drevinovou vegetáciou a porastmi trsti (<i>Phragmites australis</i>)	38,48	Medveďov, Sap
EVKS91	Bývalá pieskovňa Mierovo	Bývalá ťažobná jama v Mierove s vyvinutou brehovou bylinnou a nelesnou drevinovou vegetáciou	1,62	Mierovo
EVKS92	Kapustníská	lesný porast s charakterom mäkkého a tvrdého lužného lesa	3,83	Michal na Ostrove
EVKS93	Širiny	lesný porast v kategórii hospodárskych lesov s vodnou	6,36	Michal na Ostrove

Označ. EVKS	Názov	Charakteristika	Výmera (ha)	Katastrálne územie
		plochou s porastom topoľa bieleho a t. čierneho (<i>Populus alba</i> a <i>P. nigra</i>)		
EVKS94	Napájadlá	líniové lesné zvyšky v kategórii hospodárskych lesov s jaseňom štíhlým (<i>Fraxinus excelsior</i>), topoľom bielym a t. čiernym (<i>Populus alba</i> , <i>P. nigra</i>)	8,13	Michal na Ostrove, Horná Potôň, Holice,
EVKS95	Potôňske	lesný porast v kategórii hospodárskych lesov v zazemnenom meandri s charakterom lužného lesa prevažne s topoľmi (<i>Populus sp.</i>)	21,07	Michal na Ostrove, Orechová Potôň, Vieska
EVKS96	Ňárad - Vrbina a Smradľavý kanál	systém kanálov s vyvinutou nelesnou brehovou drevinovou vegetáciou a plošnými mokraďami v okolí, prevažne s porastmi trsti (<i>Phragmites australis</i>) s fragmentom lesnej vegetácie v kategórii hospodárskych lesov s topoľom bielym, t. šľachteným (<i>Populus alba</i> , <i>P. x euroamericana</i>) a vrbou bielou (<i>Salix alba</i>)	56,06	Ňárad
EVKS97	Pri patašskej ceste	mokradňové zvyšky v intenzívne využívanej poľnohospodárskej krajine s nelesnou drevinovou vegetáciou a porastom trsti (<i>Phragmites australis</i>)	3,07	Ňárad
EVKS98	Ňárad - Vrbina, Balonský kanál	systém kanálov a plošných mokradí s nelesnou drevinovou vegetáciou napojenou na kanál Vrbina - Medvedov	73,16	Ňárad
EVKS99	Kľčovisko- Poludník - Erčéd	systém líniových mokradí a trvalých trávnych porastov v kontakte s NRBK Dunaj	20,29	Ňárad, Sap
EVKS100	Malý Máger	Lesný porast s agátom bielym (<i>Robinia pseudoacacia</i>), javorom mliečnym (<i>Acer platanoides</i>) a topoľom čiernym (<i>Populus nigra</i>) na rozhraní katastrálnych území Zlaté Klasy a časti Malý Máger (Nový Život)	2,41	Nový Život
EVKS101	Dolné Diely	zvyšky lužného lesa a sústava rybníkov a štrkovísk v časti Eliašovce ohraničené tokom Malého Dunaja v kontakte s GL21 a NRBK Malý Dunaj – Klátovské rameno	43,90	Nový Život
EVKS102	Tonkovský park	Upravená parková výsadba s trvalým trávnm porastom predovšetkým s kultúrnou a estetickou funkciou môže plniť funkciu refúgia pre niektoré druhy živočíchov v intenzívne využívanej poľnohospodárskej krajine	8,13	Nový Život
EVKS103	Šalamúnove polia	Líniová nelesná drevinová vegetácia pri poľnej ceste v časti Eliašovce (Nový Život) a Bellova Ves v dĺžke 4500 m	7,33	Nový Život, Bellova Ves
EVKS104	Dižiny	lesný fragment medzi NRBc Malý	30,29	Ohrady

Označ. EVKS	Názov	Charakteristika	Výmera (ha)	Katastrálne územie
		Dunaj a NRBk Malý Dunaj – Klátovské rameno so zazemneným meandrom v kategórii hospodárskych lesov s jaseňom štíhlým a j. úzkolistým (<i>Fraxinus excelsior</i> a <i>F. angustifolia</i>) a dubom letným (<i>Quercus robur</i>) s charakterom tvrdého luhu		
EVKS105	Drevinová vegetácia Ohrady	lesná vegetácia hospodárskych lesov a nelesnej drevinovej vegetácie v kontaktnom území intravilánu obce s jaseňom štíhlým (<i>Fraxinus excelsior</i>) a topoľom šľachteným (<i>Populus x euroamericana</i>)	6,48	Ohrady
EVKS106	Plytčiny	líniová lesná vegetácia v kategórii hospodárskych lesov s topoľmi (<i>Populus sp.</i>)	5,31	Ohrady
EVKS107	Telek	fragmenty lesnej vegetácie v kategórii hospodárskych lesov s topoľom šľachteným (<i>Populus x euroamericana</i>)	13,04	Ohrady
EVKS108	Prosnisko	líniový lesný prvok v kategórii ochranných lesov s prevažne pôdoochrannou funkciou lesa s topoľom šľachteným (<i>Populus x euroamericana</i>) v intenzívne využívanej poľnohospodárskej krajine	9,42	Ohrady, Veľké Dvorníky
EVKS109	Okočský a Sokolský kanál	líniová brehová bylinná vegetácia a plošné porasty trsti (<i>Phragmites australis</i>) s nelesnou drevinovou vegetáciou s fragmentom lesnej vegetácie v kategórii hospodárskych lesov s topoľom šľachteným (<i>Populus x euroamericana</i>)	31,11	Okoč
EVKS110	Kanál Asód - Čergov, Svinská lúka	fragmenty lesnej vegetácie v kategórii hospodárskych lesov s jaseňom štíhlým (<i>Fraxinus excelsior</i>) a dubom letným (<i>Quercus robur</i>) a trvalými travnými porastmi v kontakte s NRBk Malý Dunaj – Klátovské rameno a RBk Chotársky kanál	120,17	Okoč
EVKS111	Líniová vegetácia Okoč	fragmenty líniovej nelesnej drevinovej vegetácie v Okoči pozdĺž poľných ciest a kanálov s brehovými porastmi	30,68	Okoč
EVKS112	Smradľavce a Smradľavý kanál	fragmenty líniovej brehovej vegetácie s nelesnou drevinovou vegetáciou a fragment lesnej vegetácie v kategórii ochranných lesov s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy s topoľom šľachteným (<i>Populus x euroamericana</i>)	14,15	Okoč
EVKS113	Vetrolam Okoč	líniová nelesná drevinová vegetácia s prevahou topoľa čierneho (<i>Populus nigra</i>) pozdĺž poľných ciest v dĺžke 5500 m	5,47	Okoč

Označ. EVKS	Názov	Charakteristika	Výmera (ha)	Katastrálne územie
EVKS114	Mokrade Dolný diel	fragmenty mokradí s plošným porastom trete (<i>Phragmites australis</i>) a nelesnou drevinovou vegetáciou v intenzívne využívanej poľnohospodárskej krajine	8,26	Okoč, Dolný Štál
EVKS115	Vodná plocha v zastavanej časti obce Oľdza	vodná plocha v zastavanej časti obce s funkciou refúgia v krajine	1,41	Oľdza
EVKS116	Bývalá pieskovňa na hranici katastrálnych území Oľdza a Čenkovce	Bývalá ťažobná jama na hranici v súčasnosti vodná plocha s vyvinutou bylinnou brehovou a nelesnou drevinovou vegetáciou	2,84	Oľdza, Čenkovce
EVKS117	Malé Blatá	zvyšky mokradí s vodnou plochou s vyvinutou bylinnou a nelesnou drevinovou brehovou vegetáciou a časťou hospodárskeho lesa s topoľom šľachteným (<i>Populus x euroamericana</i>)	24,44	Orechová Potôň, Kráľovičove Kračany
EVKS118	Vodná plocha Petrovské	vodná plocha v intenzívne využívanej poľnohospodárskej krajine s nelesnou drevinovou vegetáciou a vyvinutou brehovou vegetáciou	2,09	Padáň
EVKS119	Drevinová vegetácia Padáň	lesná vegetácia v kategórii hospodárskych lesov s topoľom šľachteným (<i>Populus x euroamericana</i>) a nelesnou drevinovou vegetáciou napojenou na RBk Bohelovský kanál v juhozápadnej časti obce	12,42	Padáň
EVKS120	Lesné - Bylinný ostrov	fragmenty líniovej nelesnej drevinovej vegetácie pozdĺž kanálov spájajúcich RBk Čiližský potok, RBk Chotársky kanál a RBk Bohelovské rybníky	8,63	Padáň
EVKS121	Petrovce	fragment líniovej mokrade s porastom trsti (<i>Phragmites australis</i>) a nelesnou drevinovou vegetáciou	16,58	Padáň, Dolný Štál, Kútňiky
EVKS122	Hruškovské	fragmenty lesnej vegetácie v kategórii hospodárskych lesov, nelesnej drevinovej vegetácie a porastov trsti (<i>Phragmites australis</i>) v mokraiach	13,28	Pataš
EVKS123	Šumivá lúka	fragmenty lesnej vegetácie v kategórii hospodárskych lesov v kontakte s RBk Čiližským potokom s monokultúrou topoľa šľachteného (<i>Populus x euroamericana</i>)	8,84	Pataš
EVKS124	Milínovský kanál	pôvodný tok s vyvinutou bylinnou brehovou a nelesnou drevinovou vegetáciou a porastmi trsti (<i>Phragmites australis</i>) spájajúce RBk Čiližský potok a RBk Chotársky kanál	10,35	Pataš, Baloň
EVKS125	Za školou - Háč	fragmenty lesnej vegetácie v kategórii hospodárskych lesov s topoľom šľachteným (<i>Populus x euroamericana</i>) a jaseňom štíhlým (<i>Fraxinus excelsior</i>), nelesnou	10,86	Pataš, Baloň

Označ. EVKS	Názov	Charakteristika	Výmera (ha)	Katastrálne územie
		drevinovou vegetáciou a mokradnými porastmi v kontakte s RBk Chotársky kanál		
EVKS126	Pri Pataši	fragmenty lesnej vegetácie v kategórii hospodárskych lesov s jaseňom štíhlým (<i>Fraxinus excelsior</i>), dubom letným (<i>Quercus robur</i>), topoľom šľachteným (<i>Populus x euroamericana</i>) a nelesnou drevinovou vegetáciou s bylinnou brehovou vegetáciou v kontakte s RBk CHotársky kanál	19,21	Pataš, Čiližská Radvaň
EVKS127	Areál pobytového tábora a strelnice v Rohovciach	refúgium v štádiu sukcesie v intenzívne využívanej poľnohospodárskej krajine	14,11	Rohovce
EVKS128	Drevinová vegetácia v Rohovciach	plošná a líniová lesná a líniová nelesná drevinová vegetácia v Rohovciach	25,14	Rohovce, Blatná na Ostrove
EVKS129	Tacký kanál a kanál Sap - Medveďov	brehové porasty kanálov s nelesnou drevinovou vegetáciou a plošným porastom trsti (<i>Phragmites australis</i>) v lokalite Diely s napojením na kanál Medveďov - Vrbina	5,86	Sap
EVKS130	Vodná plocha Mliečno sbrehovou NDV	vodná plocha s vyvinutou brehovou a nelesnou drevinovou vegetáciou	4,56	Šamorín
EVKS131	Vodohospodársky areál Šamorín	Fragment trvalých trávnych porastov intenzívne kosených v zastavanej časti územia mesta	5,82	Šamorín
EVKS132	Vodná nádrž Šamot	vodná plocha v intenzívne využívanej poľnohospodárskej krajine s možnou funkciou lokálneho biocentra/interakčného prvku v krajine	1,92	Šamorín
EVKS133	Vodohospodársky areál Hamuliakovské päťky	areál tvorí fragment trvalých trávnych porastov intenzívne kosených uprostred veľkoblukovej ornej pôdy krajine s možnou funkciou lokálneho biocentra/interakčného prvku v krajine	5,12	Šamorín
EVKS134	Líniová lesná a nelesná drevinová vegetácia v Šamoríne a v okolí	líniová lesná a nelesná drevinová vegetácia v severozápadnej časti mesta Šamorín v intenzívne využívanej poľnohospodárskej krajine s potenciálnou funkciou lokálnych biokoridorov	15,47	Šamorín
EVKS135	Hamuliakovské päťky	starší 45 - 60 ročný lesný porast topoľom bielym (<i>Populus alba</i>), jaseňom štíhlým (<i>Fraxinus excelsior</i>) a agátom bielym (<i>Robinia pseudoacacia</i>) s charakterom mäkkého lužného lesa v časti Hamuliakovské päťky	21,57	Šamorín
EVKS136	Kanál pozdĺž severnej hrádze VD Gabčíkovo a Dunajského kanála	kanál s intenzívne kosenými trvalými trávnyimi porastmi pozdĺž severnej hrádze VD Gabčíkovo a Dunajského	106,77	Šamorín, Dobrohošť, Kyselica, Vojka nad Dunajom, Rohovce

Označ. EVKS	Názov	Charakteristika	Výmera (ha)	Katastrálne územie
		kanála s funkciou refúgia stepných druhov		
EVKS137	Panské	líniová nelesná drevinová vegetácia na hranici katastrálnych území Šamorín a Kvetoslavov	5,52	Šamorín, Kvetoslavov
EVKS138	Pod vodou	mokradňný zvyšok lužného lesa v kategórii ochranných lesov s vrúbou bielou (<i>Salix alba</i>), topoľom bielym (<i>Populus alba</i>) a s trvalými trávnymi porastmi na hranici katastrálnych území Šamorín, Veľká Paka a Trnávka	9,03	Šamorín, Veľká Paka, Trnávka
EVKS139	Vínny kopček	vodná plocha v bývalej ťažobnej jame s brehovou nelesnou drevinovou vegetáciou v intenzívne využívanej poľnohospodárskej krajine ako možní lokálny interakčný prvok	1,26	Štvrtok na Ostrove
EVKS140	Mokrad' pri Čakanskej ceste	mokradňný zvyšok s nelesnou drevinovou vegetáciou	2,21	Štvrtok na Ostrove
EVKS141	Teplica, Veľké Driečne	fragmenty lesnej vegetácie v kategórii hospodárskych lesov s topoľom šľachteným (<i>Populus x euroamericana</i>) a porastom trsti (<i>Phragmites australis</i>) s nelesnou drevinovou vegetáciou v kontakte s NRBk Malý Dunaj – Klátovské rameno	97,58	Topoľníky
EVKS142	Trúbové	fragment mokrade s porastom trsti (<i>Phragmites australis</i>) v zazemnenom meandri v intenzívne využívanej ornej pôde s funkciou interakčného prvku/lokálneho biocentra	2,0	Trhová Hradská
EVKS143	Dolný pasienok	zazemnený zvyšok meandra s nelesnou drevinovou vegetáciou s charakterom lužného lesa a mokrade	1,85	Trnávka
EVKS144	Veľký les	les v kategóriách hospodárskych a ochranných lesov s charakterom brestovej jaseňiny s hrabom	2,20	Veľká Paka
EVKS145	Pieskovňa Veľká Paka	dve vodné plochy s vyvinutou brehovou vegetáciou v intenzívne využívanej poľnohospodárskej krajine	1,69	Veľká Paka
EVKS146	Líniová lesná a nelesná drevinová vegetácia v obci Veľká Paka	systém líniovej lesnej vegetácie v kategórii lesov ochranných a nelesnej drevinovej vegetácie v obci Veľká Paka pozdĺž poľných ciest v celkovej dĺžke viac ako 3000 m	7,42	Veľká Paka
EVKS147	Pastiersky kanál	líniový fragment lesnej vegetácie s 40 ročným porastom topoľa šľachteného (<i>Populus x euroamericana</i>) v kategórii hospodárskych lesov s nelesnou drevinovou vegetáciou a brehovými porastmi napojený na RBc Blahovské rybníky	8,52	Veľké Blahovo
EVKS148	Záhrady	fragment nelesnej drevinovej	12,01	Veľké Blahovo

Označ. EVKS	Názov	Charakteristika	Výmera (ha)	Katastrálne územie
		vegetácie v intraviláne obce v zazemnenom meandri s charakterom lužného spoločenstva napojeného na RBk Mliečanský kanal - Potôňská mokraď		
EVKS149	Valberský kanál	líniová mokradná a brehová vegetácia s porastom trsti (<i>Phragmites australis</i>) napojená na NRBk Malý Dunaj – Klátovské rameno	8,96	Veľké Dvorníky, Ohrady
EVKS150	Miller	vodná plocha v bývalej ťažobnej jame s vyvinutou breh vegetáciou	5,03	Veľký Meder
EVKS151	Ižopská mokraď	líniový zvyšok mokrade s nelesnou drevinovou vegetáciou a porastom trsti (<i>Phragmites australis</i>) v IVPK	3,36	Veľký Meder
EVKS152	Predné jazero	bývalá ťažobná jama s vyvinutou brehovou a nelesnou drevinovou vegetáciou na jej okraji v intenzívne využívanej poľnohospodárskej krajine s potenciálnou funkciou refúgia živočíchov a lokálneho interakčného prvku v krajine	25,15	Veľký Meder
EVKS153	Vetrolam Klinec	líniový fragment lesnej vegetácie v kategórii ochranných lesov s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy	2,27	Veľký Meder
EVKS154	Pod studňou	fragment lesnej vegetácie s topoľom šľachteným (<i>Populus x</i> <i>euroamericana</i>) a porastom trsti (<i>Phragmites australis</i>) s nelesnou drevinovou vegetáciou napojený na RBk Veľký Meder - Holiare	10,46	Veľký Meder
EVKS155	Kapské hony	fragment nelesnej drevinovej vegetácie s charakterom mokrade a porastom trsti (<i>Phragmites australis</i>) v intenzívne využívannej poľnohospodárskej krajine s potenciálnou funkciou refúgia a interakčného prvku	5,20	Veľký Meder
EVKS156	Ižopské kanály	systém kanálov v okolí Ižopského kanála spájajúce GL34, GL44 a GL31, RBk Čiližský potok a RBk Veľký Meder – Holiare. Lokalita si zaslúhouje pozornosť aj ako potenciálna genofondovo významná lokalita	16,10	Veľký Meder
EVKS157	Pri Šajháze	fragmenty lesnej vegetácie v kategórii hospodárskych lesov s topoľmi (<i>Populus sp.</i>), jaseňom štíhlým (<i>Fraxinus excelsior</i>) a vrbou bielou (<i>Salix alba</i>)	8,12	Veľký Meder
EVKS158	Šarkanovská pusta	zazemnený meander s charakterom mokrade s lesnou vegetáciou s dominantným zastúpením topoľa šľachteného (<i>Populus x</i>	28,25	Veľký Meder

Označ. EVKS	Názov	Charakteristika	Výmera (ha)	Katastrálne územie
		<i>euroamericana</i>) napojený na RBk Kanál Veľký Meder - Holiare a RBc Boheľovské rybníky		
EVKS159	Biele jazero	líniový fragment lesa v kategórii ochranných lesov s funkciou vetrolamu v zazemnenom meandri s topoľom šľachteným (<i>Populus x euroamericana</i>) s porastom trsti (<i>Phragmites australis</i>) a nelesnou drevinovou vegetáciou	14,31	Veľký Meder
EVKS160	Vírové	vodná plocha bývalého štrkoviska/pieskovne s vyvinutou bylinnou a nelesnou drevinovou brehovou vegetáciou	1,62	Vieska
EVKS161	Vydří kanál	mokrad' s vyvinutou nelesnou drevinovou vegetáciou lužného charakteru v kontakte s Územím európskeho významu a Chráneným areálom Konopiská	12,68	Vrakúň
EVKS162	Predný kanál	kanál napojený na RBk Kanál Jurová - Veľký Meder s vyvinutou bylinnou a nelesnou drevinovou brehovou vegetáciou	5,50	Vrakúň
EVKS163	Podzáhrady Vrakúň	zvyšok nelesnej drevinovej vegetácie v zazemnenej mokradi na okraji obce s prevahou lužnej drevinovej vegetácie	4,40	Vrakúň
EVKS164	Mlynisko	líniový fragment mokrade napojenej na RBk Kanál Jurová – Veľký Meder s nelesnou drevinovou vegetáciou a porastom trsti (<i>Phragmites australis</i>)	2,22	Vrakúň
EVKS165	Horné Lúčne	zvyšok mokrade na okraji obce s nelesnou drevinovou vegetáciou a porastom trsti (<i>Phragmites australis</i>)	4,81	Vrakúň
EVKS167	Lesy Vrakúň	fragmenty lesov v okolí obce v kategórii hospodárskych lesov s charakterom tvrdých lužných lesov s dubom letným (<i>Quercus robur</i>), jaseňom štíhlým a j. úzkolistým (<i>Fraxinus excelsior</i> a <i>F. angustifolia</i>) a topoľmi (<i>Populus sp.</i>) Po dôkladnom zmapovaní je lokalita potenciálnou genofondovo významnou lokalitou	64,17	Vrakúň
EVKS168	Čarajské polia	lesné porasty v kontakte s RBk Jurová - Veľký Meder s charakterom tvrdého luhu v kategórii hospodárskych lesov	47,82	Vrakúň
EVKS169	Horné Kračianske	zvyšok mokrade s porastom trsti (<i>Phragmites australis</i>) a mokradných spoločenstiev v intenzívne využívanej poľnohospodárskej krajine ako možné refúgium a lokálny interakčný prvok v krajine	2,93	Vrakúň
EVKS170	Jazerný kanál	zvyšok mokrade s porastom trsti	2,05	Vrakúň

Označ. EVKS	Názov	Charakteristika	Výmera (ha)	Katastrálne územie
		(<i>Phragmites australis</i>) a mokradných spoločenstiev s nelesnou drevinovou vegetáciou v intenzívne využívannej poľnohospodárskej krajine ako možné refúgium a lokálny interakčný prvok v krajine		
EVKS171	Medzicestie	dva fragmenty hospodárskych lesov s prevahou monokultúr topoľov (<i>Populus sp.</i>) v kontakte s GL28 (Hrádza kanálu Jurová – Veľký Meder)	14,35	Vrakúň
EVKS172	Staré Bendovo	mokradné zvyšky s porast trsti (<i>Phragmites australis</i>) napojené na RBk Jurová – Veľký Meder a súčasť GL33 (Čiližská mokrad'), Územie európskeho významu, CHA Čiližské močiare. Lokalita má potenciál stať sa genofondovo významnou lokalitou	71,83	Vrakúň
EVKS173	Šišár	líniové fragmenty mokradí s nestálou hladinou vody s porastami trsti (<i>Phragmites australis</i>) a nelesnou drevinovou vegetáciou	8,71	Vrakúň
EVKS174	Bystré	zvyšky lesnej vegetácie v kategórii hospodárskych lesov s jaseňmi (<i>Fraxinus sp.</i>), javormi (<i>Acer sp.</i>), topoľom bielym a t. čiernym (<i>Populus alba</i> , <i>P. nigra</i>)	12,36	Vrakúň
EVKS175	Akovský a Starozemský kanál s okolím	systém vodných kanálov s charakterom mokradí a s nelesnou drevinovou vegetáciou v kontakte s EVSK168 Čarajské polia	22,51	Vrakúň, Gabčíkovo
EVKS176	Patašský kanál	prevažne zazemnený s nízkou hladinou vody s ramenom v lokalite Dolná sihoť s charakterom mokrade spájajúci RBk Kanál Jurová – Veľký Meder a RBk Čiližský potok	13,04	Vrakúň, Gabčíkovo
EVKS177	Šibájsky kanál	prevažne zazemnený kanál čiastočne s nízkou hladinou vody s malým fragmentom lesnej vegetácie v kategórii hospodárskych lesov ako súčasť Chráneného areálu a Územia európskeho významu Čiližské močiare a GL33 Čiližská mokrad'	7,43	Vrakúň, Gabčíkovo
EVKS178	Kanál Šuľany - Jurová	umelý vodný kanál s brehovou vegetáciou a zvyškami mokradí v okolí s nelesnou drevinovou vegetáciou	18,53	Vrakúň, Jurová, Trstina na Ostrove, Horný Bar
EVKS179	Mokrade Padáň, Vrakúň, Mad	systém mokradí a kanálov s brehovou vegetáciou, lesnou vegetáciou v kategórii hospodárskych lesov s jaseňom štíhlým (<i>Fraxinus excelsior</i>), topoľom šľachteným (<i>Populus x euroamericana</i>) a nelesnou drevinovou vegetáciou v okolí Bieleho a Predného kanála a	141,78	Vrakúň, Padáň, Mad

Označ. EVKS	Názov	Charakteristika	Výmera (ha)	Katastrálne územie
		kanála Vrakúň - Padáň a RBk Boheľovský kanál		
EVKS180	Čierne polia	40 - 75 ročný porast lesa v časti Rastice s agátom bielym (<i>Robinia pseudoacacia</i>), jaseňom štíhlym a j. úzkolistým (<i>Fraxinus excelsior</i> a <i>F. angustifolia</i>) a javormi (<i>Acer sp.</i>)	2,52	Zlaté Klasy
EVKS181	Dunajské polia - Kamenisté	líniová nelesná drevinová vegetácia s agátom bielym (<i>Robinia pseudoacacia</i>) popri poľnej ceste v dĺžke 1200 m v časti Rastice	1,63	Zlaté Klasy
EVKS182	Pasienky	kanál spájajúci RBk13 Mallinovo - Blahová - Klátovský kanál s GL24 Systém kanálov a mokradných biotopov Pôtonskej mokrade s vyvinutou brehovou vegetáciou a nelesnou drevinovou vegetáciou a porastom trste	6,63	Bellova Ves, Blahová, Horná Potôň
EVKS183	Nelesná drevinová vegetácia a mokrade Ceceg	systém kanálov a sezónne zamokrených kanálov s líniovou drevinovou a krovinnou vegetáciou po oboch brehoch Klátovského a Starého klátovského ramena.	143,54	Veľké Blahovo, Vydrany, Dunajská Streda, Malé Dvorníky, Dunajský Klátov, Veľké Dvorníky
EVKS184	Potôňská mokraď	zvyšky slatinných spoločenstiev so zvyškami hlavových vr a fragmentami pôvodných lúk popri kanáloch a pri krovinách	121,11	Lehnice, Horná Potôň, Blahová, Michal na Ostrove, Orechová Potôň, Veľké Blahovo

Manažmentové opatrenia prvkov RÚSES

Vybrané návrhy manažmentových opatrení pre jednotlivé prvky RÚSES označené hviezdíčkou sú premietnuté do grafickej časti - **Mapy č. 5 Návrh RÚSES**:

Lesné biocentrá a biokoridory

- MO1*** uplatňovať prírode blízke hospodárenie v lesoch, zabezpečiť ťažbu a obnovu lesných porastov šetrnými metódami (uplatňovať iné ako veľkoplošné hospodárske spôsoby – podrastový, výberkový, účelový)
- MO2** zmeniť kategóriu lesa na ochranný alebo účelový - vylúčiť hospodársku ťažbu dreva, zosúladiť záujmy lesného hospodárstva so záujmami ochrany prírody a krajiny
- MO3*** zachovať a cielene obnovovať pôvodné druhové zloženie lesných porastov a postupne znižovať zastúpenie stanovištne nepôvodných druhov drevín
- MO4*** podporovať prirodzenú obnovu, prirodzenú výstavbu a štruktúru porastov
- MO5*** selektívne odstraňovať nepôvodné porasty (najmä agátové) na vybraných cenných lokalitách
- MO6*** eliminovať šírenie synantropných a invázných druhov, potláčanie a likvidácia invázných druhov drevín
- MO7** iné opatrenia v rámci lesných prvkov ÚSES

Nelesné biocentrá, terestrické biokoridory

- MO8*** udržiavať a zvyšovať podiel nelesnej drevinovej vegetácie v poľnohospodársky intenzívne

- využívanej krajine
- MO9*** ponechať resp. zriadiť dostatočne široký pás extenzívne využívanej plochy, schopnej tlmiť nepriaznivé vplyvy intenzívneho poľnohospodárstva (napr. splachy agrochemikálií)
- MO10*** na styku lesných porastov a poľnohospodársky využívaných plôch udržiavať prechodnú hranicu (ekotón) vo forme mozaiky drevín a travinno-bylinných porastov
- MO11*** zabezpečovať vhodný manažment travinno-bylinných porastov – napr. pravidelné kosenie, extenzívne pasenie a i.
- MO12*** zabezpečiť odstraňovanie drevín, nastupujúcich v rámci sekundárnej sukcesie

Vodné a mokrad'ové biocentrá a biokoridory

- MO13*** realizovať celkovú renaturáciu prvku – sprírodnenie vodných tokov a plôch, obnova brehových porastov, spriechopenie ramien a pod.
- MO14*** zriadiť prechodnú (pufrovaciu) zónu medzi hydrickými ekosystémami a poľnohospodárskou krajinou za účelom tlmenia negatívnych vplyvov intenzívneho poľnohospodárstva
- MO15*** doplniť resp. vysadiť brehovú a sprievodnú vegetáciu vodných tokov a plôch a zabezpečiť ich ochranu
- MO16*** vykonávať pravidelnú údržbu brehovej vegetácie a koryta vodných tokov za účelom zaistenia priechodnosti
- MO17** zmeniť druhové zloženie brehovej vegetácie s použitím pôvodných druhov drevín
- MO18*** kontrolovať, resp. zamedziť rozširovaniu inváznych druhov rastlín a drevín
- MO19*** minimalizovať zásahy do koryta a brehov vodných tokov a plôch
- MO20** zabezpečiť ochranu a manažment pramenných a retenčných oblastí
- MO21*** udržiavať resp. zväčšiť plochu mokradí a retenčných priestorov, zabezpečiť primeranú starostlivosť
- MO22*** zosúladiť rekreačné a športové aktivity vo vodných ekosystémoch so záujmami ochrany prírody a krajiny
- MO23** vylúčiť resp. podstatne obmedziť používanie chemických prípravkov, minerálnych hnojív a hnojovice v okolí vodných a mokradných ekosystémov
- MO24** zabezpečiť prijatie opatrení na zlepšenie kvality vodného toku

Všeobecné a špecifické manažmentové opatrenia

- MO25*** zriadiť nový prvok ÚSES (biocentrum resp. biokoridor) za účelom doplnenia siete ÚSES
- MO26** komplexne revitalizovať súčasné prvky ÚSES – zlepšiť ich kvalitu a priestorovú štruktúru
- MO27** vytvoriť ekotónové a pufrovacie zóny okolo prvkov ÚSES s intenzívne využívanou poľnohospodárskou krajinou
- MO28*** zosúladiť rekreačné aktivity so záujmami ochrany prírody a krajiny v prvkoch RÚSES
- MO29** eliminovať zdroje stresových faktorov a revitalizovať zaťažené územia (napr. návrh rekultivácie ťažobných priestorov, výsadba izolačnej vegetácie v okolí zdrojov znečistenia a hluku, zmeny funkcie a prevádzky technických zariadení a i.)
- MO30** zabezpečiť elimináciu agresívnych a odstránenie inváznych druhov drevín (napr. agát biely, pajaseň žliazkatý, javorovec jaseňolistý)
- MO31** minimalizovať dopady rozširujúcej sa urbanizácie v bezprostrednej blízkosti, regulovať existujúce aktivity (bývanie, výroba, infraštruktúra, rekreácia)
- MO32** posúdiť zdravotný stav drevín a zabezpečiť revitalizáciu a vhodné využívanie parkových plôch

6.3 Návrh opatrení na zvýšenie ekologickej stability krajiny

Návrhy opatrení smerujú k zvýšeniu ekologickej stability územia a prispievajú k tvorbe ekologicky vyváženej krajiny, eliminácii erózneho vplyvu vody a vetra, zabezpečeniu optimálneho využitia územia, eliminácii vplyvu bariérových prvkov a pod.

Opatrenia majú spravidla integrovaný charakter, t. j. sú spravidla viacúčelové – okrem základnej biologickej a ekologickej funkcie spĺňajú rad ďalších funkcií: pôdoochrannú, hygienickú, estetickú, hydroekologickú či krajínovú.

Návrhy opatrení v danej kapitole sú definované na plochy mimo prvkov RUSES (opatrenia označené hviezdikou sú graficky znázornené v mape č.5 Návrh RUSES):

Ekostabilizačné opatrenia

- E1** - dodržiavať zásady tvorby využívania veľkých honov, dodržiavanie zásad striedania plodín
- E2*** - zvýšiť podiel nelesnej drevinovej vegetácie v poľnohospodársky intenzívne využívannej krajine, rozčleniť veľkoblokovú ornú pôdu (makroštruktúry) na menšie bloky (mezoštruktúry až mikroštruktúry)
- E3*** - sanovať nezabezpečené hnojiská a revitalizovať okolie zabezpečených hnojísk
- E4*** - urobiť dôsledný prieskum kontaminácie pôdy a zvážiť pestovanie poľnohospodárskych plodín na kontaminovaných pôdach – dočasne preferovať pestovanie technických plodín, prípadne využitie na TTP
- E5** - odizolovať PPF hygienickou vegetáciou v okolí intenzívne využívaných dopravných koridorov prechádzajúcich poľnohospodárskou a sídelnou krajinou
- E6** - zabezpečiť úpravu uľahnutého podorníčia kyprením a zabezpečiť zvýšenie vsakovacej schopnosti pôd na pôdach ohrozených kompakciou
- E7** - eliminovať šírenie synantropných a invázných druhov, odstraňovať ich zdroje
- E8** - vlhké plochy kosiť ľahkými mechanizmami len v čase preschnutia, aby sa nepoškodil pôdny kryt
- E9** - udržiavať rozvoľnenú štruktúru ekotónu — mozaiku trávnatých plôch, krovín a vyšších drevín
- E10*** - celoplošne vylúčiť používanie chemických prípravkov, minerálnych hnojív a hnojovice v územiach, ktoré podliehajú ochrane vôd
- E11** - minimalizácia, resp. správne hnojenie a používanie pesticídov na ornej pôde
- E12** - pri aplikácii organického hnojenia dodržiavať zásady nitrátovej direktívy
- E13** - zosúladiť záujmy lesného hospodárstva so záujmami ochrany prírody a krajiny
- E14** - v chránených územiach zosúladiť ťažbu dreva s ochranou prírody a zabezpečenia ekologickej stability územia
- E15** - zabezpečiť zvýšenie diverzity lesných ekosystémov, postupné vytváranie diferencovanej vekovej a priestorovej štruktúry týchto porastov výberovou ťažbou
- E16** - zachovať a cielene obnovovať pôvodné druhové zloženie lesných porastov a postupne znižovať zastúpenie stanovištne nepôvodných druhov drevín
- E17*** - na mieste vyťažených nepôvodných monokultúr smreka obnovovať listnatý alebo zmiešaný les s ponechaním a podporou prirodzeného zmladenia, nevysádzať monodominantné porasty
- E18** - zabezpečiť zvýšenie diverzity lesných ekosystémov, postupné vytváranie diferencovanej vekovej a priestorovej štruktúry týchto porastov výberovou ťažbou
- E19** - nezvyšovať rozsah a intenzitu zásahov v lesoch ochranných a osobitného určenia
- E20** - ponechávať dostatočné podiely starých porastov v jednotlivých lesných celkoch, dostatočné počty starých a dutinových stromov, ako i stojace a ležiace mŕtve drevo v dostatočnom objeme a štruktúre
- E21*** - stabilizovať zosuvné územia a zabezpečiť monitoring
- E22*** - zabezpečiť výsadbu izolačnej hygienickej vegetácie v okolí antropogénnych objektov s nepriaznivými vplyvmi na životné prostredie - poľnohospodárske a priemyselné objekty, skládky
- E23*** - zosúladiť ťažbu nerastných surovín s ochranou prírody a ochranu vôd
- E24*** - monitorovať a sanovať environmentálne záťaž
- E25** - regulovať intenzitu zástavby a investičné aktivity na lokalitách v blízkosti chránených území a v okolí prvkov ÚSES
- E26** - inštalovať zábrany eliminujúce zásah dosadajúcich vtákov elektrickým prúdom a zviditeľňovače znižujúce riziko nárazu vtákov do elektrických vedení
- E27*** - zosúladiť rekreačné aktivity s ochranou prírody
- E28*** - výsadba vetrolamov

Hydroekologické

H1 – zachovať prirodzený charakter vodných tokov

H2* - monitorovať kvalitu povrchových vôd, eliminovať vypúšťanie odpadových vôd

H3* - zrealizovať opatrenia na zlepšenie kvality povrchových vôd

H4* - odstrániť, resp. spriechodniť existujúce migračné bariéry na vodných tokoch

H5 - udržiavať, efektívne chrániť a využívať meandre vodných tokov, slepých ramien a spájať rieky s ich záplavovým územím

H6 - zabezpečiť ochranu a manažment mokradových biotopov, rašelinísk a pramenísk, zabezpečiť ich monitoring a v prípade ich ohrozenia zrealizovať potrebné opatrenia na záchranu

H7 - reguláciu vodných tokov a protipovodňové opatrenia realizovať ekologicky prijateľnými formami, v maximálnej miere zachovať prirodzenú konfiguráciu terénu a zastúpenie brehových porastov a v prípade potreby zabezpečiť ich doplnenie

H8 - zabezpečiť ochranu a starostlivosť o brehové porasty (najmä v pramenných a príbrežných oblastiach vodných tokov), zvýšiť ich zastúpenie v krajine (predovšetkým v poľnohospodársky intenzívne využívanéj), doplniť a obnoviť narušené porasty

H9 - kontrolovať dodržiavanie prevádzky vybudovaných rybovodov, v prípade malej funkčnosti navrhnúť vhodné opatrenia na zlepšenie stavu (napr. obtokový biokoridor)

H10 - eliminovať chemické a biologické znečistenie vodných tokov budovaním sietí kanalizácií v obciach a čističiek odpadových vôd

H11 - usmerniť letné rekreačné využitie vodných plôch

H12 - uprednostňovať pri zarybňovaní tečúcich vôd pôvodného pstruha potočného pred nepôvodnými lososovitými druhmi (pstruh dúhový, sivoň americký)

Protipovodňové a protierózne opatrenia

P1 - doplniť a skvalitniť verejnú zeleň v urbanizovanom prostredí, zabezpečiť ochranu drevín v sídlach

P2* - zamedzovať vytváraniu nepriepustných plôch v zastavanom území a zvyšovať podiel plôch na infiltráciu dažďových vôd

P3 - rekultivovať areály ťažby, skládok a výstavby po ukončení prevádzky resp. činnosti

P4 - zamedzovať vytváraniu nepriepustných plôch a plôch bez vegetácie v rekreačných a športových areáloch, lyžiarske svahy zatrávniť, budovať technické opatrenia spomaľujúce odtok

P5 - zmeniť poľnohospodársky pôdu na trvalé trávne porasty alebo na remízky či inú nelesnú drevinovou vegetáciu (väčší retenčný priestor, redukcia nutrientov a pesticídov),

P6* - preferovať agrotechnické postupy zvyšujúce retenčnú schopnosť pôdy

P7 - vytvárať prirodzené prekážky povrchovému odtoku – medze, trávnaté pásy, ochranné pásy zelene (stromy a kry), pôdne stupne (skrátene dĺžky svahu a zníženie povrchového odtoku)

P8 - znížiť resp. zachovať nízku intenzitu využívania lúk a pasienkov

P9* - zalesniť TTP a lesy zaradiť do kategórie ochranné lesy a dodržiavať z toho vyplývajúce zásady hospodárenia v lesných porastoch

P10 - pri obhospodarovaní poľnohospodárskej pôdy využívať ľahké mechanizačné prostriedky (zníženie zaťaženia pôdy, povrchového odtoku a erózie),

P11 - voliť čo najšetrnejšiu technológiu ťažby, primeranú sklonu svahu, vzdialenosti od vodných tokov a stavu brehových ochranných pásiem, tým zvyšovať počet približovacích liniek, obmedziť používanie dopravných a približovacích prostriedkov s príliš veľkým merným tlakom na pôdu a technológie s nadmerným pohybom mechanizmov po porastoch (zníženie povrchového odtoku a erózie)

P12 - zabezpečiť optimálne druhové a vekové zloženie lesných porastov, aby sa v maximálnej miere zvýšila retenčná schopnosť týchto plôch

P13* - previesť lesy hospodárske na lesy s ochrannou funkciou a dodržiavať z toho vyplývajúce zásady hospodárenia v lesných porastoch, vyhlasovať ochranné lesy ako regulátora odtoku

P14 - vyhnúť sa konštrukciám lesných ciest koncentrujúcim a urýchľujúcim odtok (vhodnejšie sú cesty s vozovkou sklonenou k násypovému svahu, z ktorých voda nekoncentrovane steká do porastov)

P15 - zohľadňovať hlavnú funkciu brehových porastov (zabezpečenie stability brehov, vrátane brehovej vegetácie, pred poškodením počas povodňových prietokov a zabezpečenie predpokladanej kapacity prietokového profilu)

P16 - vychádzať pri starostlivosti o stromové brehové porasty z posudzovania ich celkového zdravotného stavu, stability, podomietia vodou (nevhodné, poškodené a nestabilné stromy odstrániť, stabilné pne s pevne ukotvenými koreňovými sústavami ponechať - naďalej plnia spevňovaciu funkciu na brehu vodného toku)

6.4 Návrh prvkov RÚSES odporúčaných na zabezpečenie legislatívnej ochrany

Návrhy prvkov RÚSES odporúčaných na zabezpečenie legislatívnej ochrany pozostávajú z vyhlásenia nových chránených území a lokalít ochrany prírodných zdrojov, respektíve z návrhov na zrušenie súčasnej legislatívnej ochrany.

Navrhované prvky RÚSES majú už v súčasnosti zabezpečenú určitú úroveň legislatívnej ochrany a to prostredníctvom ustanovení platných právnych noriem na úseku ochrany lesa, ochrany vôd, územného plánovania, ochrany pôdneho fondu a samozrejme na úseku ochrany prírody a krajiny (najmä § 3 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny). Prevažná väčšina prvkov nadregionálneho a regionálneho ÚSES sa prekrýva so sieťou už existujúcich chránených území a ich ochranných pásiem, resp. s územiami sústavy NATURA 2000. Podrobnejšie je to uvedené pri charakteristike jednotlivých biocentier a biokoridorov. Legislatívnu ochranu je potrebné zabezpečiť pre všetky navrhované SKUEV, ktoré nie sú zaradené vo Výnose MŽP SR-3-2004. Všetky územia sú začlenené do regionálnych, resp. nadregionálnych biocentier alebo biokoridorov.

Na základe prehodnotenia riešeného územia z hľadiska územnej ochrany v okrese Dunajská Streda v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z. z. sa navrhuje:

- zaradiť do kategórie Chránený areál genofondovo významnú lokalitu GL25 Čanádske rybníky - Podremeňové a GL39 Petrov, ktoré sú súčasťou RBk Ohradský a Belský kanál
- zvýšiť stupeň ochrany prírody v SKUEV0160 Karáb, ktorého súčasťou je aj genofondovo významná lokalita GL27 Karáb

V záujmovom území nebol stanovený ani jeden návrh na zrušenie ochrany súčasných chránených území, ani území legislatívnej ochrany prírodných zdrojov.

6.5 Návrh regulatívov pre ÚPD a projekty pozemkových úprav

Návrh regulatívov pre ÚPD a projekty pozemkových úprav sa týka najmä zabezpečenia funkčnosti návrhu prvkov RÚSES, biocentier, biokoridorov, manažmentu genofondových plôch, navrhovaných ekostabilizačných opatrení, ochrany prírodných zdrojov, a pod.

- zabezpečiť funkčnosť nadregionálnych a regionálnych biocentier a biokoridorov pri ďalšom funkčnom využití a usporiadaní územia, uprednostniť realizáciu ekologických premostení regionálnych biokoridorov a biocentier pri výstavbe líniových stavieb; prispôbiť vedenie tras dopravnej a technickej infraštruktúry tak, aby sa netrieštil komplex lesov,
- podporovať výsadbu plošnej a líniovej zelene, prirodzený spôsob obnovy a revitalizáciu krajiny v nadregionálnych biocentrách a biokoridoroch,
- v nadväznosti na systém náhrad pri vynútenom obmedzení hospodárenia rešpektovať pri hospodárskom využití prvky regionálneho územného systému ekologickej stability a požiadavky na ich ochranu a funkčnosť;
- z prvkov územného systému ekologickej stability (biocentier) vylúčiť hospodárske využitie týchto území, prípadne povoliť len extenzívne využívanie, zohľadňujúce existenciu cenných ekosystémov,

- podmieniť usporiadanie územia z hľadiska aspektov ekologických, ochrany prírody, prírodných zdrojov a tvorby krajinej štruktúry,
- rešpektovať ochranu poľnohospodárskej pôdy, predovšetkým chránených pôd a lesných pozemkov ako faktor usmerňujúci urbanistický rozvoj územia,
- rešpektovať pri organizácii, využívaní a rozvoji územia jeho prírodné danosti najmä v osobitne chránených územiach, prvkoch územného systému ekologickej stability, v územiach patriacich do súvislej európskej sústavy chránených území a ich využívanie zosúladiť s funkciou ochrany prírody a krajiny,
- zohľadňovať pri umiestňovaní činnosti na území ich predpokladaný vplyv na životné prostredie a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov,
- zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradi, revitalizovať vodné toky a ich brehovú územia s cieľom obnoviť a zvyšovať vodozdržnosť krajiny a zabezpečiť dlhodobu priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov,
- zabezpečiť elimináciu stresových faktorov v chránených územiach prírody a v prvkoch RÚSES
- podporovať zmenu spôsobu využívania poľnohospodárskeho pôdneho fondu zatrávením ornej pôdy ohrozovanej vodnou a veternou eróziou,
- využívať poľnohospodársku pôdu v súlade s jej produkčným potenciálom na úrovni typologicko-produkčných kategórií, rešpektujúc limity z prírodných daností a legislatívnych obmedzení,
- zachovať prirodzený charakter vodných tokov, nerealizovať vyrub brehovej vegetácie, aby sa neohrozila funkčnosť biokoridorov,
- hydrické biokoridory odizolovať od poľnohospodársky využívannej krajiny pufkanými pasmi TTP (min. šírka 10 – 15 m) alebo krovínami, s cieľom ich ochrany pred nepriaznivými vplyvmi z poľnohospodárskej výroby,
- realizovať protierózne opatrenia na poľnohospodárskej pôde so silnou a extrémnou eróziou (mozaikové štruktúry obhospodarovania, výsadba protieróznej vegetácie, orba po vrstevnici atď.)

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

- Atlas krajiny Slovenskej republiky. 1. vyd. Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR; Banská
- Bajtoš, P. a kol. 2011. Banské vody Slovenska vo vzťahu k horninovému prostrediu a ložiskám nerastných surovín, regionálny geologický výskum. Bratislava: ŠGÚDŠ, 2011.
- Baláž, D., Marhold, K., Urban, P. 2001. Červený zoznam rastlín a živočíchov Slovenska. In Ochrana Prírody, č. 20 (suppl.), 160 s.
- Bohálková, I. a kol. 2014. Metodické pokyny na vypracovanie dokumentov RÚSES. Banská Bystrica: Slovenská agentúra životného prostredia, 2014, 90 s.
- Čepelák, J., 1980. Živočíšne regióny. In: Mazúr, E., et al., Atlas SSR, SAV a SUGK Bratislava, s. 88.
- Čvančara A., Šourková M. 1973. Poznámky k rozšíření a variabilitě *Typha laxmannii* Lepech. v Československu. Preslia, Praha, 45: 265 – 275 s.
- Dítě D., Eliáš jun. P., Šuvada R. 2010. Krátky komentovaný prehľad rastlinných spoločenstiev slanísk na Slovensku: súčasný stav. Bull. Slov. Bot. Spoločn., Bratislava, Supl. 2: 107-112 s.
- Dítě D., Melečková Z., Eliáš ml. P., Janák M. 2013. Manažmentový model pre biotopy slaných pôd. Daphne, 28 s.
- Dorotovičová, Cs. 2002. *Typha laxmannii* Lepech. pri Komárne. Bull. Slovenskej botanickej spoločnosti., Bratislava, 24: 75 - 79 s.
- Eliáš jun. P., Fehér A., Dítě D., Šuvada R. 2010. Nová lokalita smldníka lekárskeho (*Peucedanum officinale*) na Slovensku. Bull. Slov. Bot. Spoločn., Bratislava, 32 č. 1: 29-35.
- Eliáš P. jun., Sádovský M. 2005. Súčasný stav vybraných biotopov psamofytnej vegetácie na juhozápadnom Slovensku. In: Zima, M., Boleček, P., Omelka R. (eds.), Zborník referátov medzinárodnej vedeckej konferencie 4. Biol. dni, PriF UKF: Nitra. 121-123 s.
- Futák, J. 1980. Fytogeografické členenie. Atlas Slovenskej socialistickej republiky, Bratislava. 88, mapa VII/14
- Halada L., Feráková V. 1999. *Malcolmia africana* (L.) R. Br. In: Čerňovský J., Feráková V., Holub J., Maglocký Š., Procházka F., Červená kniha ohrozených a vzácných druhov rastlín a živočíchov SR a ČR. Vol. 5. Vyššie rastliny, Príroda, Bratislava. 238 s.
- Hensel, K., Krno, I. 2002. Zoografické členenie: limnický biocyklus: In: Milkós, L., et al., Atlas krajiny SR, 1. vyd., MŽP SR, Bratislava, SAŽP, Banská Bystrica, s. 118
- Hrašna, M. 2005. Vplyv geodynamických javov na krajinu a využitie územia [online]. Životné prostredie, 2005. p. 260-280 [cit. 2018-03-10]. Dostupné na internete: http://147.213.211.222/sites/default/files/2005_5_260_268_hrasna.pdf
- Hydrologická ročenka — povrchové vody 2015. Bratislava: Slovenský hydrometeorologický ústav,
- Jarolímek, I., Zaliberová, M., Mucina, L., Mochnacký, S. 1997. Rastlinné spoločenstvá Slovenska 2. Synantropná vegetácia. Veda, Bratislava, 420 s.
- Jedlička, L., Kalivodová, E. 2002. Zoografické členenie: terestrický biocyklus: In: Milkós, L., et al., Atlas krajiny SR, 1. vyd., MŽP SR, Bratislava, SAŽP, Banská Bystrica, s. 118
- Kelemen J. (ed.) 1997. Irányelvek a füves területek természetvédelmi szempontú kezeléséhez. TermészetBÚVÁR Alapítvány Kiadó, Budapest. 388 s.
- Klimatický Atlas Slovenska. Bratislava: Slovenský hydrometeorologický ústav, 2015. 132 p.
- Krippelová T. 1965: Solné stepi na Žitnom ostrove. Českoslov. Ochr. Prír. 2: 121-133

- Marko, J., Barančok, P., Marková, S., Molnár, L., Mačugová, L. 2006. Región Dunajská Streda - odvedenie a čistenie odpadových vôd, zásobovanie pitnou vodou. Zámer pre zisťovacie konanie. Hycoprojekt, a.s., IVASO, spol. s r.o., Bratislava. 131 s.
- Miklós, L. Bedrna, Z., Hrnčiarová, T., Kozová, M., 1990. Ekologické plánovanie krajiny LANDEP II. – Analýzy a čiastkové syntézy abiotických zložiek krajiny. Učebné texty, SVŠT a ÚKE SAV, Banská Štiavnica, 151 s
- Miklós, L., Izakovičová, Z., 1997: Krajina ako geosystém. VEDA, Bratislava, 153 s.
- Ministerstvo životného prostredia SR, 2009. Vodný plán Slovenska. Bratislava: Slovenská agentúra životného prostredia, 2011. 140 s.
- Pauditšová, E., Reháčková, T., Ružičková, J. 2007. Metodické návod na vypracovanie miestneho územného systému ekologickej stability [online]. Bratislava: Univerzita Komenského, 2007. Dostupné na internete: https://fns.uniba.sk/fileadmin/prif/actaenvi/ActaEnvi_2007_2/06_Pauditsova_et_al.pdf
- Plán manažmentu čiastkového povodia Dunaja [online]. Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR, 2015. Dostupné na internete: <http://www.vuvh.sk/download/RSV/PMCP2/Dunaj/DunajVP.pdf>
- Plán manažmentu čiastkového povodia Váhu [online]. Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR, 2015. Dostupné na internete: <http://www.vuvh.sk/download/RSV/PMCP2/Vah/VahVP.pdf>
- Plesník, P., 2002. Fytogeograficko-vegetačné členenie. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky. 1. vyd. Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR; Banská Bystrica: Slovenská agentúra životného prostredia, 2002. 344 s.
- Ružičková, H. a kol. 1996. Biotopy Slovenska: Príručka k mapovaniu a katalóg biotopov. 2. vyd. Bratislava: Ústav krajinnnej ekológie Slovenskej akadémie vied, 1996. 192 s. EU stratégia biodiverzity do roku 2020, EU COM (2011) 244 , Brusel 3.5.2011
- Slobodník V., Kadlečík J., (eds), 2000: Mokrade Slovenskej republiky. Slovenský zväz ochrancov prírody a krajiny, Prievidza, 148 str.
- Slovenská správa ciest, 2018. Základné údaje o sieti cestných komunikácií v okrese Dunajská Streda. Dostupné na internete: www.cdb.sk/files/documents/cestna-databanka/infolisty-k_mapam/ds.pdf
- Slovenský hydrometeorologický ústav, 2015. Zoznam miest vypúšťania odpadových vôd v roku 2015. Dostupné na internete: www.shmu.sk/File/Hydrologia/Suhrnna_evidencia_o.../SEoV_7-vypOV_2015n.pdf
- Societas Pedologica Slovaca, 2014. Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska. Bazálna referenčná taxonómia. Druhé upravené vydanie. Bratislava: NPPC - VÚPOP Bratislava 2014. 96 p.
- Stanová, V., Valachovič, M., (eds.) 2002: Katalóg Biotopov Slovenska. DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava, 225 p.
- Šály, R., 1998. Pedológia. Vysokoškolské skriptá. Zvolen: Technická univerzita, 1998. 177 s.
- Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, 2018. Štatistická ročenka o pôdnom fonde V SR podľa údajov katastra nehnuteľností k 1. Januáru 2018. Bratislava : ÚGKK, 130 s. ISBN 978-80-89831-06-7
- Územný plán regiónu Trnavského samosprávného kraja, schválený Zastupiteľstvom TSK uznesením č. 149/2014/08 zo dňa 17. 12. 2014. Závazná časť Územného plánu regiónu Trnavského samosprávného kraja bola vyhlásená Všeobecným záväzným nariadením Trnavského samosprávného kraja č. 33/2014 zo dňa 17. 12. 2014
- Valachovič M., 2002a. Vnútrozemské slaniská a slané lúky. In: Stanová, V., Valachovič M. (eds.): Katalóg biotopov Slovenska. DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava, p. 10.
- Valachovič M., 2002b. Vnútrozemské slaniská a slané lúky. In: Stanová, V., Valachovič, M. (eds.): Katalóg biotopov Slovenska. DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava, p. 11-12.

Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č.158/2014 Z. z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

Výskumný ústav pôdoznanectva a ochrany pôdy, 2018. Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd. Dostupné na internete: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/bh/bh.aspx

Výskumný ústav pôdoznanectva a ochrany pôdy, 2018. Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd. Dostupné na internete: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/bh/bh.aspx

Výskumný ústav pôdoznanectva a ochrany pôdy, 2018. Zastúpenie stupňov kvality poľnohospodárskych pôd. Dostupné na internete: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/kvalita/kvalita.aspx

Výskumný ústav pôdoznanectva a ochrany pôdy, 2018. Zastúpenie stupňov kvality poľnohospodárskych pôd. Dostupné na internete: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/kvalita/kvalita.aspx

Zákon Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov r1/c48/2003 Z. z., 525/2003 Z. z., 205/2004 Z. z., 364/2004 Z. z., 587/2004 Z. z., 15/2005 Z. z., 479/2005 Z. z., 24/2006 Z. z., 359/2007 Z. z., 454/2007 Z. z., 515/2008 Z. z., 117/2010 Z. z., 145/2010 Z. z., 408/2011 Z. z., 180/2013 Z. z., 207/2013 Z. z., 311/2013 Z. z., 506/2013 Z. z., 35/2014 Z. z., 198/2014 Z. z., 314/2014 Z. z., 324/2014 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 240/2017 Z. z., 177/2018 Z. z., 284/2018 Z. z., 310/2018 Z. z.

Zákon NR SR č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení č. 222/1996 Z. z., 255/2001 Z. z., 419/2002 Z. z., 173/2004 Z. z., 568/2007 Z. z., 669/2007 Z. z., 384/2008 Z. z., 304/2009 Z. z., 103/2010 Z. z., 345/2012 Z. z., 180/2013 Z. z., 125/2016 Z. z.

Zákon NR SR č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení č. 359/2007 Z. z., 219/2008 Z. z., 540/2008 Z. z., 396/2009 Z. z., 39/2013 Z. z. (nepriamo), 57/2013 Z. z., 34/2014 Z. z., 254/2015 Z. z., 177/2018 Z. z.

Internetové zdroje:

www.forestportal.sk
www.geology.sk
www.svssr.sk
www.hbu.sk
www.podnemapy.sk
www.soprs.sk
www.unesco.org
<http://gis.nlcsk.org/lgis/>
http://www.muzeum.sk/?obj=pamiatka&ix=zom_vmdv
www.skgeodesy.sk
www.uzemneplany.sk
<https://www.trnava-vuc.sk/>
www.naseobce.sk
<http://t3.skcold.sk/?id=25>
<http://old.sazp.sk>